

နေတ္တိအဋ္ဌကထာနိဿယ

၄-ပဋိနိဒ္ဒေသဝါရ

၁-ဒေသနာဟာရသမ္မာတအဖွင့်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည် အထူးထူးသော သုတ်အရပ်ရပ်တို့ကို ထုတ်၍ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့ကို ဝေဖန်ပြီး မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့လျက် အဘယ်အကျိုးငှာ ဟာရသမ္မာတဝါရကို အားထုတ်ပြန်သနည်းဟု စောဒနာဖွယ် ရှိ၍ ဟာရသမ္မာတဒေသနာ၏ အနုသန္ဓေသမ္ပန္နကို ပြအံ့သောငှာ ဧဝံ ။လ။ အာရဘိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ယင်းသို့ ဟာရသမ္မာတကို အားထုတ်ပါသော် တတ္ထ ကတမော ဒေသနာ ဟာရသမ္မာတော စသည်ကိုသာ ဆိုပါလော။ အဘယ်ကြောင့် သောဠသ ဟာရာ ပထမံ-စသည်ကို ဆိုသနည်း။ ဟာရဝိဘင်္ဂဝါရ၌ကဲ့သို့ ထိုသောဠသ ဟာရာ ပဌမံ-ဟူသော ဂါထာကို မဆိုသော်လည်း ဟာရသမ္မာတဝါရကို အားထုတ်ခြင်း ကိစ္စသည် ပြီးကောင်းပါ၏ မဟုတ်တုံလော စောဒနာရှိရကား အာရဘန္တော စ ယာယံ ဂါထာ ဝုတ္တာ။ ယသ္မာ တံ ဟာရဝိဘင်္ဂဝါရော နပ္ပယောဇေတိ၊ ဟာရသမ္မာတဝါရော ပန တံ ပယောဇေတိ၊ တသ္မာ ။လ။ အာဟ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ထိုဂါထာကား အဘယ်နည်းဟူသော အမေးကို ဖြေလို၍ သောဠသ ။လ။ သုတ္တန္တိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

အဘယ်၌ ဆိုအပ်သနည်းဟူသော အမေးကို ဖြေလို၍ နိဒ္ဒေသဝါရေ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ပိဋကသုံးပုံ၏ သံဝဏ္ဏနာချည်း ဖြစ်ကြလျက် ထိုဂါထာကို “ဟာရ ဝိဘင်္ဂဝါရကား အဘယ်ကြောင့် မယှဉ်စေအပ်သနည်း။ ဟာရသမ္မာတဝါရကား

J

နေတ္တိအဋ္ဌကထာနိဿယ

[၄-ပဋိနိဒ္ဒေသ

အဘယံကြောင့် ယှဉ်စေသနည်း”ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဖြေလို၍ ဝိပုကိဏ္ဍ ။လ။
 အန္တရိတတ္တာ ဧကသ္မိံ ယေဝ ။လ။ ကထိတတ္တာ-ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။
 ဟာရဝိဘင်္ဂဝါရသည် ဟာရသမ္မာတဝါရနှင့် သံဝဏ္ဏနာဓိ အဖြစ်ဖြင့်
 တူသည် မဟုတ်ပါလောဟူသော စောဒနာကို ဖြေလို၍ အနေကေဟိ ။လ။
 ဝိဘင်္ဂဝါရော-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

 [၄၊ ၁၄၁] ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သုပရိကမ္မကတာယ၊ ကောင်းစွာ
 အပြေအပြစ် ပြုအပ်ပြီးသော။ ဘူမိယာ၊ ဌှိ။ နာနာဝဏ္ဏာနိ၊ အထူးထူးသော
 အဆင်းရှိကုန်သော။ မုတ္တပုပ္ဖာနိ၊ ပုလဲပန်းတို့ကို။ ပကိရန္တော ဝိယ စ၊ ကြံသကဲ့သို့
 လည်းကောင်း။ သုသိက္ခိတသိပ္ပါစရိယဝိစာရိတေသု၊ ကောင်းစွာ သင်အပ်ပြီးသော
 အတတ်ရှိသော ဆရာသည် စီရင်အပ်ကုန်သော။ သုရတ္တသုဝဏ္ဏာလင်္ကာရေသု၊ အလွန်
 နီသော ရွှေဖြင့် ပြီးသော တန်ဆာတို့၌။ နာနာဝိဓရံသိဇာလ သမုဇ္ဇလာနိ၊ အထူးထူး
 အပြားပြားရှိသော ရောင်ခြည်ကွန်ရက်တို့ဖြင့် တောက်ပ ကုန်သော။ ဝိဝိဓာနိ၊ ကုန်သော။
 မဏိရတနာနိ၊ ပတ္တမြား ရတနာတို့ကို။ ဗန္ဓုန္တော ဝိယ စ၊ ဖွဲ့ယှက်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။
 မဟာပထဝီ၊ ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ လှန်၍။ ပပ္ပဋကောဇံ၊ မြေဆီဩဇာကို။ ခါဒါပေန္တော
 ဝိယ စ၊ ခဲစေ့ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ယောဇနိကမဓုဂဏ္ဌံ၊ တစ်ယူဇနာရှိသော
 ပျားလဘို့ကို။ ပိဋေတွာ၊ ညှစ်၍။ သုမဓုရသံ၊ ကောင်းသော ပျားရည်အရသာကို။
 ပါယေန္တော ဝိယ စ၊ သောက်စေ့ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အာယသ္မာ၊ ရှည်သော
 အသက်ရှိသော။ မဟာကစ္စာနော၊ အရှင်မဟာကစ္စည်း မထေရ်သည်။ နာနာသုတ္တပဒေသေ၊
 အထူးထူးသော သုတ်အရပ်ရပ်တို့ကို။ ဥဒါဟရန္တော၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူသည်ဖြစ်၍။
 သောဠသ၊ ကုန်သော။ ဟာရေ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ဌှိ။ တေ
 သောဠသဟာရေ၊ တို့ကို။ ဧကသ္မိံယေဝ သုတ္တေ၊ ဌှိသာလျှင်။ ယောဇေတွာ၊ ၍။
 ဒသေန္တော၊ ရကား။ ဟာရသမ္မာတဝါရံ၊ ကို။ အာရဘိ၊ ပြီ။ အာရဘန္တော စ၊
 သော်လည်း။ နိဒ္ဒေသဝါရေ ဌှိ—

၅၂။ “သောဠသ ဟာရာ ပဌမံ ။လ။ နယေဟိ တိဟိ နိဒ္ဒိသေ သုတ္တ”န္တိ၊ ဟူ၍။
 ယာ အယံ ဂါထာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ ဂါထံ၊ ကို။ ဟာရဝိဘင်္ဂဝါရော၊
 သည်။ နပ္ပယောဇေတိ၊ မယှဉ်စေ။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝိပုကိဏ္ဍဝိသယတ္တာ စ၊ ဖရိုဖရဲသော
 သုတ်အရာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ နယဝိစာရဿ၊ နည်းအစီရင်ဖြင့်။
 ဝါ၊ ။၏။ အန္တရိတတ္တာ စ၊ ခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ နပ္ပယောဇေတိ၊
 မယှဉ်စေ။ ဟိ၊ ဆိုသင့်စွ။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တပဒေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဟာရာနံ၊

တို့ကို။ ဝိဘာဂဒဿနမေဝ၊ ဝေဖန်ခြင်းကို ပြခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟာရဝိဘင်္ဂဝါရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟာရသမ္မာတဝါရော ပန၊ သည်ကား။ တံ ဂါထံ၊ ကို။ ပယောဇေတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဧကသ္မိယေဝ သုတ္တပဒေသေ၊ တစ်ခုသော သုတ်အရပ်၌သာလျှင်။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ဟာရေ၊ တို့ကို။ ယောဇေတွာဝ၊ ၍သာ။ တဒနန္တရံ၊ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ဟာရတို့ကို ယှဉ်စေသည်၏ အခြားမဲ့၌။ နယသမုဋ္ဌာနဿ၊ နယသမုဋ္ဌာန်၏။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သောဠသ ဟာရာ ပဌမ”န္တိ ဂါထံ၊ ကို။ ပစ္စာမသိတွာ၊ တစ်ဖန် သုံးသပ်၍။ “တဿာ ။လ။ သမ္မာတေ”တိဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “တဿာ ဂါထာယ၊ ထို သောဠသ ဟာရာ ပဌမ-ဟူသော ဂါထာ၏။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ဒဌဗ္ဗော၊ သနည်း။” က္ကတိ အယံ၊ လျှင်။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ဤပါဠိဖြင့်။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ဟာရာနံ၊ တို့ကို။ ယောဇနာနယဒဿနံ၊ ယှဉ်ခြင်းနည်းကို ပြခြင်းသည်။ ဟာရသမ္မာတဝါရော၊ မည်၏။ က္ကတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟာရသမ္မာတပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

 [၄၊ ၁၄၂] အရက္ခိတေန စိတ္တေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စက္ခုဒွါရာဒီသု၊ တို့၌။ သတိအာရက္ခာဘာဝေန၊ သတိတည်းဟူသော အစောင့်အရှောက် မရှိသဖြင့်။ အဂုတ္တေန၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သဿတာဒိမိစ္ဆာဘိနိဝေသဒ္ဓသိတေန၊ သဿတ အစရှိသောအားဖြင့် မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတေနာတိ၊ ဟူသည်ကား။ စိတ္တဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ကာယဿ စ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာသုံးပါး အပေါင်း၏လည်းကောင်း။ အကလျတာလက္ခဏေဟိ၊ မခံသည်၏ အဖြစ်လျှင် လက္ခဏာ ရှိကုန်သော။ ထိနမိဒ္ဓေဟိ၊ တို့သည်။ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးအပ်သော (ထိနနှင့် စိတ္တအကလျတာလက္ခဏာ၊ မိဒ္ဓနှင့် ကာယအကလျတာ လက္ခဏာကို ယှဉ်)။ ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကိလေသမာရာဒီနံ၊ ကိလေသမာရ် အစရှိသည်တို့သည်။ ယထာကာမံ ကရဏီယော၊ အလိုအတိုင်း ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ က္ကတိ အယံ၊ လျှင်။ တာဝ၊ စွာ။ ဂါထာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ၌။ ပဒတ္ထော၊ တည်း။ ။

ပမာဒန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ “အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ”တိ က္ကဒံ ပဒံ၊ သည်။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ သတိဝေါသဂ္ဂလက္ခဏံ၊ သတိ၏ လွတ်ခြင်းလက္ခဏာ

ရှိသော။ ပမာဒံ၊ ကိ။ ကထေတိ၊ ဟော၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ **တံ မစ္စုနော ပဒန္တိ၊** ကား။ တံ ပမဇနံ၊ ထိုမေ့လျော့ခြင်းသည်။
 ဂုဏမာရဏတော၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သတ်တတ် ဖျက်ဆီး တတ်သောကြောင့်။
 မစ္စုသင်္ခါတဿ၊ သော။ မာရဿ၊ ၏။ ဝသဝတ္တနဌာနံ၊ အလိုသို့ လိုက်ရခြင်း၏
 အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ထို မစ္စုနော ပဒံ-ဟူသော စကားဖြင့်။
 “အရက္ခိတေန စိတ္တေန၊ ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ပဌမပါဒံ၊ ကိ။ စတုတ္ထပါဒေန၊
 နှင့်။ သမ္ပန္နိတွာ၊ စပ်၍။ ဒသေတိ၊ ၏။ **သော ဝိပလ္လာသောတိ၊** ကား။ အနိစ္စဿ၊
 သော။ ခန္တပဉ္စကဿ၊ ခန္တာငါးပါး အပေါင်းကို။ “နိစ္စ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ယံ ဒဿနံ၊ အကြင်
 မြင်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သော၊ ထိုအမြင်သည်။ ဝိပလ္လာသော ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊
 ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူခြင်းတည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။
“ဝိပရိတဂ္ဂါဟလက္ခဏော ဝိပလ္လာသော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ယဒါ အနိစ္စေ နိစ္စန္တိ ပဿတိ၊ သော ဝိပလ္လာသော-ဟု ဆိုသောကြောင့်
 ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတည်းဟု သရုပ်အားဖြင့် ထင်ရှားရှိပြီးလျက် သော ကိ ဝိပလ္လာ
 သယတိ-ဟု မေးဖွယ်မရှိပြီတကားဟု စောဒနာရာသောကြောင့် ‘သဗ္ဗံ ဝိပလ္လာသံ’
 စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗံ၊ သော။ ဝိပလ္လာသံ၊ ဝိပလ္လာသကို။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။
 ဂဟေတွာ၊ ၍။ တဿ၊ ထိုဝိပလ္လာသ၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာကို။ **“ကိ
 ဝိပလ္လာသယတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။

သညာ စိတ် ဒိဋ္ဌိတို့သည်ပင် ဝိပလ္လာသဖြစ်ရကား ထိုသညာ စသည်တို့သည်
 ဝိပလ္လာသ၏ တည်ရာ မဟုတ်တကား။ ယင်းသို့လျက် တယော ဓမ္မေ သည်စိတ္တံ-
 ဒိဋ္ဌိမိတိ-ဟု အသို့မူ၍ မဆိုဘိသနည်းဟူသော စောဒနာကို နှလုံးထား၍၊
 သာမညဿ စ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

သာမညဿ စ၊ ၏လည်း ဝိသေသော၊ ကိ။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ တည်ရာ၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဝေါဟရိယတိ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ “သည် စိတ္တံ
 ဒိဋ္ဌိမိတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တံ ပဒံ၊ ထို သည် စိတ္တံ ဒိဋ္ဌိဟူသော ပုဒ်ကို။
 “ဝိပလ္လာသယတိ”တိ ပဒေန၊ နှင့်။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။

တေသု၊ ထိုသုံးပါးသော ဝိပလ္လာသတို့တွင်။ သညာဝိပလ္လာသော၊ သည်။
 သဗ္ဗမုဒုကော၊ အလုံးစုံသော ဝိပလ္လာသတို့တွင်၊ အနူးညံ့ဆုံးဖြစ်၏။ မိဂပေါတကာနံ၊
 သမင်ငယ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ တိဏပုရိသကေသု၊ မြက်ယောက်ျားရုပ်တို့၌။ ပုရိသောတိ၊

ဟူ၍။ ဥပ္ပန္နသညာ ဝိယ၊ ဖြစ်သော အမှတ်ကဲ့သို့။ အနိစ္စာဒိကဿ၊ သော။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ မိစ္ဆာဝသေန၊ မှားသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတာကာရဂဟဏမတ္တံ၊ ထင်သော အခြင်းအရာကို ယူခြင်းမျှသာတည်း။ စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ သည်။ တတော၊ ထိုသညာဝိပလ္လာသထက်။ ဗလဝတရော၊ ၏။ အမဏိအာဒိကော၊ ပတ္တမြား အစရှိသည် မဟုတ်သော။ ဝိသယေ၊ သည်။ မဏိအာဒိအာကာရေန၊ ပတ္တမြား အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ ထင်လတ်သော်။ တထာ၊ ထိုပတ္တမြား အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သန္နိဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ ဆုံးဖြတ်သကဲ့သို့။ နိစ္စာဒိတော၊ အားဖြင့်။ သန္နိဋ္ဌာနမတ္တံ၊ ဆုံးဖြတ်ကာမျှတည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော ပန၊ သည်ကား။ သဗ္ဗဗလဝတရော၊ အလုံးစုံသော ဝိပလ္လာသတို့တွင် အားအကြီးဆုံးဖြစ်၏။ ယံ ယံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်၏။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထိုအာရုံကို။ သဿတာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ “ဣဒမေဝ၊ ဤအယူသာလျှင်။ သစ္စံ၊ ၏။ အညံ၊ တစ်ပါးသော အယူသည်။ မောယံ၊ အချည်းနှီးသာတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝိသန္တော၊ နှလုံးသွင်းသည်ဖြစ်၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ဝိပလ္လာသတို့တွင်။ သညာဝိပလ္လာသော၊ သည်။ စိတ္တဝိပလ္လာသဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စိတ္တဝိပလ္လာသော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ဣဒါနိ၊ ဤ။ ဝိပလ္လာသာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သော။ ဝိသယံ၊ အရာကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “သော ကုဟိ ။လ။ အတ္တဘာဝဝတ္ထုသု”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဤ။ အတ္တဘာဝဝတ္ထုသုတိ၊ ကား။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၍။ ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့။ ဧတ္ထ ခန္ဓပဉ္စကော၊ ဤ။ အဟံ မာနေ၊ ငါ ဟူသော မာန်ကို။ အာဟိတော၊ ထားအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တာ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ ခန္ဓပဉ္စကော၊ ဤ။ “အတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဗုဒ္ဓိ စ၊ အသိဉာဏ်သည် လည်းကောင်း။ ဝေါဟာရော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဘဝတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တဘာဝေါ၊ မည်၏။ သော ဧဝ၊ ထိုအတ္တဘောသည်ပင်လျှင်။ သုဘာဒိနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဝိပလ္လာသဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော၊ တည်ရာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထု စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို။ “အတ္တဘာဝဝတ္ထု”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ “ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၏

(ဘာဝေန-၌လည်းကောင်း၊ ဝတ္ထုတံ-၌လည်းကောင်း စပ်)။ သဗ္ဗဝိပလ္လာသမူလဘူတာယ၊
 အလုံးစုံသော ဝိပလ္လာသတို့၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။
 ပဝတ္တိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တဘာဝဝတ္ထုတံ၊
 အတ္တဘောဟု ဆိုအပ်သော တည်ရာ၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တစ်ဖန်။
 ဝိပလ္လာသနံ၊ တို့၏။ **ပဝတ္တိအာကာရေန**၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာနှင့်။ **[၄၊ ၁၄၃]**
 သဒ္ဓိ၊ ကွ။ ဝိသယံ၊ အရာကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “**ရူပံ ။လ။ သုဘ**”န္တိ
 အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ သည်။ သုဝိညေယျံ၊ ၏။ ပုန၊ တစ်ဖန်။
 မူလကာရဏဝသေန၊ အကြောင်းရင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိပလ္လာသေ၊ တို့ကို။
 ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “**ဒွေ ဓမ္မာ ။လ။ သံကီလေသာ**”တိ အာဒိ၊ ကို။
 အာဟ၊ ၏။

တဏှာသည်လည်း အဝိဇ္ဇာနှင့် မကင်း၊ အဝိဇ္ဇာသည်လည်း နိစ္စသညာ
 အတ္တသညာတို့၏သာ အကြောင်းဖြစ်သည် မဟုတ်။ သုဘသညာ သုခသညာ
 တို့၏လည်း အကြောင်းဖြစ်၏။ ယင်းသို့လျက် အသို့မူ၍ တဏှာ နိဝုတ် စိတ္တံ-
 ဟူ၍သာ ဆိုလေသနည်း။ တဏှာ ဝိဇ္ဇာ နိဝုတ်-ဟု ဆိုကောင်းပါလေ၏ တကားဟု
 ပါဠိ၌ စောဒနာဖွယ်ရှိရာသည်ကို နှလုံးပိုက်တော်မူ၍ ထိုစောဒနာကို
 ဖြေအံ့သောငှာ ‘တတ္ထ’ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ အဝိဇ္ဇာရဟိတာ၊ အဝိဇ္ဇာမှ ကင်းသော။ တဏှာ၊
 သည်။ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ၊ ရှင့်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ သည်လည်း။ သုဘသုခသညာနဗ္ဗိ၊ သုဘသညာ
 သုခသညာတို့၏လည်း။ ပစ္စယော ဧဝ၊ အကြောင်းသည်လျှင်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ ရှင့်။
 တထာပိ၊ လည်း။ တဏှာ၊ သည်။ ဧတာသံ၊ ထိုသုဘသညာ သုခသညာတို့၏။
 သာတိသယံ၊ လွန်စွာ။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။
“တဏှာ နိဝုတ် ။လ။ ဒုက္ခေ သုခ”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အောက်၌ တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ-ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ အဝိဇ္ဇာ နိဝုတ်-ဟု
 ဆိုကောင်း၏။ ယင်းသို့ မဆိုမူ၍ ဒိဋ္ဌိနိဝုတ်-ဟု ဆိုတော်မူလေသည်ကား
 ပုဗ္ဗာပရ ဆန့်ခွဲဟု စောဒနာအံ့သည်ကို မြင်ရကား ‘ဒိဋ္ဌိနိဝုတ်’ အစရှိသော
 ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

၁။ ပဝတ္တိအာကာရေန ။ ။ ဤ၌ အသုဘေ သုဘ-အစရှိသည်သည် ပဝတ္တိအာကာရ
 မည်၏။ ရုပ်အစရှိသည်သည် ဝိသယ မည်၏။

ဤလည်း တဏှာဒိဋ္ဌိနိဝုတ်-ဟု ဆိုသင့်ကောင်း၏တကား ဟူသော စောဒနာကို ဖြေလို၍ ‘ကာမဉ္ဇေတ္ထကို’ မိန့်သော်။

ဒိဋ္ဌိနိဝုတ်န္တိ ကုမိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိသီသေန၊ ဒိဋ္ဌိကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာနိဝုတ်၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ ကုတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏ (ဤသို့ ပေး)။ ဧတ္ထ၊ ဤဒိဋ္ဌိနိဝုတ် အစရှိသော ပါဠိ၌။ တဏှာရဟိတာ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ကာမဉ္ဇ နတ္ထိ၊ ရှင့်။ တဏှာပိ၊ သည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကာမဉ္ဇ ဟောတိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း။ “နိစ္စံ၊ တည်း။ အတ္တာ၊ တည်း”။ ကုတိ၊ သို့။ အယောနိသော၊ မသင့်သောအားဖြင့်။ ဥမ္မုဇန္တနံ၊ နှလုံး သွင်းကုန်သော သူတို့၏။ တထာပဝတ္တမိစ္ဆာဘိနိဝေသယ၊ ထိုသို့ နိစ္စ အတ္တဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်း၏။ မောဟော၊ သည်။ ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ဒိဋ္ဌိနိဝုတ် ။လ။ အတ္တာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ယော ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော-ဟူသော စကားကို ဝိပလ္လာသ လေးပါးကိုပင် ရည်၍ ဆို၏ ဟူသော အယူကို နှစ်စေခြင်းငှာ ‘ယော ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောတိ’ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်၏။

ယော ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသောတိ၊ ကား။ “အနိစ္စေ၊ အနိစ္စ၌။ နိစ္စံ၊ နိစ္စဟုလည်းကောင်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း”။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဝိပလ္လာသဒ္ဓယမ္ပိ၊ ဝိပလ္လာသနှစ်ပါး အပေါင်းကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ **“သော ။လ။ သမနုပဿတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဧတေန ဝစနေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဝိဓာပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပုဗ္ဗန္တာနုကပ္ပိကဝါဒေါ၊ ရှေးအဖို့ကို လျှောက်သဖြင့် ကြံ၍ ယူသော အယူသည်။ ပစ္ဆိမာနံ၊ ကုန်သော။ **ဒိန္နံ**၊ ကုန်သော။ **ဝိပလ္လာသာနံ**၊ တို့၏။ **ဝသေန၊** ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။

တဏှာ၏ မိမိသည်ပင် ဝိပလ္လာသမဟုတ်ရကား တဏှာ ဧဝ ဝိပလ္လာသော-ဟူသော အနက်ကို နှစ်စေ၍ တဏှံ ဥပနိဿာယ ပဝတ္ထော ဝိပလ္လာသော

၁။ ဒိန္နံ ဝိပလ္လာသာနံ ဝသေန ။ ။ ချုပ်လေပြီး ကင်းလေပြီးသော အာရုံ၌ တဏှာ အားမကြီးသောကြောင့် တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ပုဗ္ဗန္တာနုကပ္ပိကဝါဒသည် နောက်ဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ ဖြစ်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ပါဠိ၌လည်း “သော အတိတံ ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိ”တိ-ဟူ၍သာ ဆိုလေသည်။ တဏှာဝိပလ္လာသ၌ ကဲ့သို့ အဘိနန္ဒတိ-ဟူ၍ကား မဆိုလေသည် ဟူလိုသော်။

တဏှာဝိပလ္လာသော-ဟူသော အချင်းအနက်ကို ယူစေလိုရကား တဏှာဝိပလ္လာသောတိ တဏှာမူလကော ဝိပလ္လာသော-ဟု ဖွင့်သတည်း။

တဏှာဝိပလ္လာသောတိ၊ ကား။ တဏှာမူလကော၊ တဏှာလျှင် အကြောင်း ရှိသော။ ဝိပလ္လာသော၊ သည်။ “အသုဘေ သုဘံ၊ ဒုက္ခေ သုခ”န္တိ၊ သုခံဟူသော။ ဧတံ ဝိပလ္လာသဒ္ဒယံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝဒတိ၊ ဧ၊။ **အနာဂတံ ရူပံ အဘိနန္ဒတိတိ၊** ကား။ အနာဂတံ၊ သော။ ရူပံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနဝသေန၊ တဏှာကို မှီ၍ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အလွန်နှစ်သက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဘိနန္ဒတိ၊ ဧ၊။ **အနာဂတံ ဝေဒနံ ။လ။ ဝိညာဏံ အဘိနန္ဒတိတိ** ဧတ္တာပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ဤ ယော တဏှာဝိပလ္လာသော အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ စတုစတ္တာလီသဝိဓောပိ၊ လေးဆယ့်လေးပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အပရန္တာနုကပ္ပိကဝါဒေါ၊ နောက်အဖို့သို့ လျှောက်သဖြင့် ကြံ၍ ယူသော အယူသည်။ **ယျေဘုယျေန**၊ ဖြင့်။ ပုရိမာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွိန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ဧ၊။ **ဒွေ ဓမ္မာ စိတ္တဿ ဥပက္ကိလေသာတိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရမသာဝဇ္ဇဿ၊ လွန်စွာ အပြစ် ရှိသော။ ဝိပလ္လာသဿ၊ ဧ၊။ မူလကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ဒွေ ဓမ္မာ တို့သည်။ စိတ္တဿ၊ ဧ၊။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်းတို့တည်း။ **တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စာတိ** ဣမိနာ ပါဌေန၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုနှစ်ပါးသော တရားတို့ကို။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဒသေတိ၊ ဧ၊။ **“တာဟိ ဝိသုဇ္ဈန္တံ စိတ္တံ ဝိသုဇ္ဈတိ”**တိ ဣမိနာ ပါဌေန၊ ဖြင့်။ ပဋိပက္ခဝသေနပိ၊ ဥပက္ကိလေသ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ တာသံ၊ ထိုတဏှာအဝိဇ္ဇာတို့၏။ ဥပက္ကိလေသဘာဝံ ယေဝ၊ ညစ်ညူးကြောင်းတို့တည်း။ အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဝိဘာဝေတိ၊ ဧ၊။

ထိုစကားကို သဘာဝဉာဏအားဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘န ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

၁။ ယျေဘုယျေန ။ ။ ဤ၌ သညီဝါဒအစရှိသော လေးဆယ့်လေးပါးသော အပရန္တ ကပ္ပိကဝါဒတို့သည် အတ္တ၏ မြဲသည်၏အဖြစ်၊ ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကို ကြံသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ယူကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သဿတဝါဒ ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့သည်လည်း ယူကုန်ရကား ယေဘုယျေန-ဟု ဆိုပါသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ တစ်နည်းကား-ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာအဝိဇ္ဇာသု၊ တို့ကို။ ပဟိနာသု၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။ ကောစိ၊ သော။ သံကိလေသဓမ္မော၊ ညစ်ညူး ကြောင်း တရားကို။ နပ္ပဟိယတိ၊ မပယ်အပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ပဟိယတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပက္ခဝသေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ တာသံ၊ တို့၏။ ဥပက္ကိလေသဘာဝံ ယေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝိဘာဝေတိ၊ ၏ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ စ၊ အဆိုတစ်ပါးကား တဏှာဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိပလ္လာသာနံ၊ တို့၏။ မူလကာရဏံ၊ အကြောင်းရင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ သကလဿာပိ၊ သော။ ဝဋ္ဋဿ၊ ၏။ မူလကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ ဝါ၊ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ယထာနုသန္တိနာဝံ**၊ ယထာနုသန္ဓေအားဖြင့်သာလျှင်။ ဂါထံ၊ ကို။ နိဋ္ဌပေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှာ။ **“တေသ”**န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **တေသန္တိ** ကား။ ယေသံ၊ အကြင်သူတို့အား။ အရက္ခိတဉ္စ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတဉ္စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် ဖျက်ဆီးအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေသံ၊ တို့၏။ **“အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာန”**န္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ မာရဿ၊ ကိလေသမာရ်၏။ ဝသဂမနေန၊ အလိုသို့ လိုက်ရသဖြင့်။ အနာဒိမတိသံသာရေ၊ မသိနိုင်သော အစရှိသော သံသရာဌံ။ သံသရဏံ၊ ကျင်လည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ။

ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတေနာတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌ။ **“ထိနံ နာမာ”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ သရူပံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ တေဟိ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓတို့သည်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဘိဘူတတာ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သုဝိညေယျာဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုထိနမိဒ္ဓတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ အနာမသိတ္တာ၊ မသုံးသပ်မှု၍။ **[၄၊ ၁၄၄]**ကိလေသမာရဂ္ဂဟဏေနေဝ၊ ကိလေသ

၁။ ယထာနုသန္တိနာဝံ ။ ။ အနုသန္ဓေသည် ပုစ္ဆာနုသန္ဓေ၊ အဇ္ဈာသယာနုသန္ဓေ၊ ယထာနုသန္ဓေအားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ဤအနုသန္ဓေသည် အရက္ခိတေန စိတ္တေန အစရှိသော ပါဠိကို ထားပြီး၍ ဝိပလ္လာသကို အရင်းပြုသဖြင့် ထိုတဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာတို့ကို ထုတ်၍ ထိုတဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာတို့ကို ပယ်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်သာလျှင် ဒေသနာကို ထုတ်အပ်သောကြောင့် ယထာနုသန္ဓေ မည်၏။ အနုသန္ဓေသုံးပါးတို့၏ အထူးကိုကား သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာကို ရှု။

မာရ်ကို ယူသဖြင့်သာလျှင်။ တံနိမိတ္တာ၊ ထိုကိလေသမာရ်လျှင် အကြောင်း ရှိကုန်သော။ အဘိသင်္ခါရမာရဓန္ဓမာရမဇ္ဈမာရာ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာ ဧဝ၊ ကုန်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ကိလေသမာရဿ စ-သတ္တမာရဿ စ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ ဝါ၊ ကား။ စ သဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုအဘိသင်္ခါရမာရ် အစရှိသော သုံးပါးသော မာရ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ **သော ဟိ နိဝုတော သံသာရာဘိမုခေါတိ** ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌံ သော၊ ထိုသူသည် (အဓိပ္ပါယ်သို့ ဆိုက်)။ မာရဝသံ၊ မာရ်၏ အလိုသို့။ ဂတော၊ လိုက်သော။ တတော ဧဝ၊ ထိုမာရ်၏ အလိုသို့ လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လျှင်။ ကိလေသေဟိ၊ တို့သည်။ နိဝုတော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။ ယာဝ၊ လောက်။ မာရဗန္ဓနံ၊ မာရ်၏ အနှောင်အဖွဲ့သည်။ ဝါ၊ မာရ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည်။ (ရှေးကား သတ္တမာရ်ကို ရည်သည်။ နောက်ကား ကြွင်းသော မာရ်ကို ရည်သည်။) န ဆိဇ္ဇတိ၊ မပြတ်သေး။ တာဝ၊ လောက်။ သံသာရာဘိမုခေါ၊ သံသာရာကို ရှေးရှုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိသင်္ခါရာဘိမုခေါ၊ ပြုပြင်ခြင်း ကင်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ ကထံ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်သနည်းဟူမူကား။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ ဟောခြင်း၌။ ဝါ၊ ထိုအရက္ခိတေန-အစရှိသော ဒေသနာ၌။ ကထာ၊ သည်။ အဘိဓမ္မနိဿိတာ စ၊ အဘိဓမ္မာကို မှီသော စကားလည်းကောင်း။ သုတ္တန္တနိဿိတာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တာသု၊ တို့တွင်။ အဘိဓမ္မနိဿိတာ နာမ၊ အဘိဓမ္မာကို မှီသော စကား မည်သည်ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ **အရက္ခိတေန စိတ္တေနာတိ** ဧတ္ထ၊ ဌံ။ ရတ္တံ၊ တပ်သော။ စိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အရက္ခိတံ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ် မည်၏။ ဒုဋ္ဌံ၊ ပျက်စီး ပြစ်မှားသော။ စိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အရက္ခိတံ၊ မည်၏။ မူဠံ၊ တွေဝေသော။ စိတ္တမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အရက္ခိတံ၊ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတပ်သော စိတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ရတ္တံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ လောဘသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဒုဋ္ဌံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဒွိန္တံ၊ ကုန်သော။ ပဋိယစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ မူဠံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဒွိန္တံ၊ ကုန်သော။ မောမူဟစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ ဣမေသံ စိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ အဂုတ္တိ၊ မလုံစေခြင်းသည်။ အဂေါပါယနာ၊

မလုံခြုံစေသော အခြင်းအရာသည်။ အပါလနာ၊ မစောင့်ခြင်းသည်။ အနာရက္ခာ၊ သည်။ သတိဝေါသဂေါ၊ သတိ၏ လွတ်ခြင်းသည်။ ပမာဒေါ၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ အသံဝရော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလ ပတ်လုံး။ ဧဝံ၊ သို့။ အရက္ခိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတံ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ စိတ္တံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတံ၊ ထိနမိဒ္ဓတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သော။ စိတ္တံ နာမ၊ မည်သည်ကို။ ပဉ္စန္တံ၊ ကုန်သော။ သသင်္ခါရိကာကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါနံ၊ သသင်္ခါရိကဖြစ်သော အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဆိုအပ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့သည် အဘယ်မျှ ပြားကုန်သနည်းဟူသော အမေးကို ဖြေလို၍ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ ဒွါဒသ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ ဟောန္တိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... ရတ္တစိတ္တုပ္ပါဒ် ရှစ်ပါး၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ပါး၊ မူဠစိတ္တုပ္ပါဒ် နှစ်ပါးအားဖြင့် အရက္ခိတစိတ္တုပ္ပါဒ် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသဟဂ တစိတ္တုပ္ပါဒ်လေးပါး၊ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတစိတ္တုပ္ပါဒ် ငါးပါးအားဖြင့် အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ဧကဝီသ မဟုတ်ကုန်လော စောဒနာထွက်ရာသောကြောင့် အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း။ အဂ္ဂဟိ တဂ္ဂဟဏေန၊ ယူအပ်ပြီးသည်ကို မယူသောအားဖြင့်။ ဒွါဒသ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုအကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။ “ကတမေ ဓမ္မာ ။လ။ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ **စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော**၊ ၌။ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ ဒေသနာဝသေန၊ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဟောသော ဒေသနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ **မာရဿာ**တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ မာရာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ တေသု၊ ထိုငါးပါးသော မာရ်တို့တွင်။ ကိလေသမာရဿ၊ ၏ (ဝိဘာဂေါ၌ စပ်)။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ အာသဝါနံ၊ တို့၏လည်းကောင်း ။လ။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသဝတ္ထုနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ **အာသဝဂေါစ္ဆကာဒိသု**၊ တို့၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တဿ၊ မှတစ်ပါး။ “ဇာတိမဒေါ၊ အမျိုးအားဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း။ ဂေါတ္တမဒေါ၊ အနွယ်အားဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း။ အာရောဂျမဒေါ၊ အနာကင်းသောအားဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။

ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေါ၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၌။ အာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝသေနစ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနှစ်ပါးသော စကားတို့တွင်။ တာဝ၊ စွာ။ အဘိဓမ္မနိဿိတာ၊ သော။ ကထာ၊ တည်း။ ။

သုတ္တန္တနိဿိတာ ပန၊ ကိုကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ **အရက္ခိတေန စိတ္တေနာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ သုဘဟူ၍ ကြိအပ်သော နိမိတ်ကို ယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ၊ ကိလေသာကို ပြတတ်သော အခြင်းအရာကို ယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယတွာဓိကရဏံ၊ အကြင် စက္ခုန္တို့ကို မစောင့်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စက္ခုန္တိယံ၊ ကို။ အသံဝုတံ၊ မစောင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ သော။ ဧနံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အန္ဓာဿဝေယျံ၊ အဖန်တလဲလဲ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ **[၄၊ ၁၄၅]** တဿ၊ ထိုစက္ခုန္တို့ကို။ သံဝရာယ၊ စောင့်ခြင်းငှာ။ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ မကျင့်။ စက္ခုန္တိယံ၊ ကို။ န ရက္ခတိ၊ မစောင့်။ စက္ခုန္တိယေ၊ ၌။ သံဝရံ၊ သို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ သောတေန၊ ဖြင့် ။လ။ ယာနေန၊ ဖြင့်။ ဇိဝှိယ၊ ဖြင့်။ ကာယေန၊ ဖြင့်။မနဿာ၊ ဖြင့် ။လ။ မနိန္တိယေ၊ ၌။ သံဝရံ၊ သို့။ န အာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ဧဝံ၊ သို့။ အရက္ခိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန ဓာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတံ နာမ၊ မည်သည်ကား။ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပနဝသေန ဝါ၊ ရှေးအဖို့သို့ လျှောက်၍ ကြံခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အပရန္တကပ္ပနဝသေန ဝါ၊ နောက်အဖို့သို့ လျှောက်၍ ကြံခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗန္တပရန္တကပ္ပနဝသေန ဝါ၊ ရှေးအဖို့ နောက်အဖို့သို့ လျှောက်၍ ကြံခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ မိစ္ဆာဘိနိဝိသန္တဿ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဥမ္မုဇ္ဈန္တဿ၊ အား။ “လောကော၊ သည်။ သဿတော၊ မြဲ၏” ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း ။လ။ “တထာဂတော၊ သတ္တဝါသည်။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ နောက်၌။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ န န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည် မဟုတ်” ။ ဣတိ ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်မိစ္ဆာအယူသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တာယ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူသည်။ ဟတံ ဥပဟတံ၊ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စိတ္တံ၊ တည်း။ “စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သဿတဝါဒါ၊ မြဲ၏ဟု ယူသော အယူတို့သည်လည်းကောင်း

။လ။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ မြတ်သော ငြိမ်းခြင်းရှိ၏ဟု ယူသော အယူတို့သည်လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ ဗြဟ္မဇာလေ စ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ လည်းကောင်း။ ပဉ္စတ္တယေ စ၊ ပဉ္စတ္တယသုတ်၌ လည်းကောင်း။ အာဂတာ၊ ကုန်သော။ ယာ စ ကုမာ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော၊ အကြင် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသံ၊ ထိုခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတဘာဝေါ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကထေတဗျော၊ ၏။ ။

ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတေနာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အကမ္မညတာ၊ အမှု၌ မခံသည်၏အဖြစ်သည်။ **ထိနံ** နာမံ၊ မည်၏။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယဿ၊ ၏။ အကမ္မညတာ၊ သည်။ **မိဒ္ဓံ** နာမ၊ မည်၏။ တထာ၊ ထိုမြို့။ အနုဿာဟသံဟနနံ၊ အားမထုတ်ခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော ပျင်းခြင်းသည်။ **ထိနံ**၊ မည်၏။ အသတ္တိဝိယာတော၊ မစွန့်ခြင်း ပင်ပန်းခြင်းသည်။ **မိဒ္ဓံ**၊ မည်၏။ ကုမိနာ ထိနေန စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ကုမိနာ မိဒ္ဓေန စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဘိဘူတံ၊ အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌ၊ လွှမ်းမိုးအပ်သော။ ဥပဒ္ဓုတံ၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ သင်္ကောစနပုတ္တံ၊ တွန့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ လယာပန္နံ၊ ပျင်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ **ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတိ**တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ **ဝသော** နာမ၊ မည်သည်ကား။ ကုတ္တ၊ အလိုတည်း။ လောဘော၊ တည်း။ အဓိပ္ပာယော၊ အလိုတည်း။ ရုစိ၊ နှစ်သက်ခြင်းတည်း။ အာကင်္ခါ၊ တောင့်တခြင်းတည်း။ အာဏာ၊ အာဏာတည်း။ အာဏတ္တိ၊ အစီအရင်တည်း။ **မာရော**တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ မာရာ၊ တို့သည်။ ခန္ဓမာရော၊ လည်းကောင်း ။လ။ ကိလေသမာရော၊ လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ တို့တည်း။ **ဂစ္ဆတိ**တိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထိုငါးပါးသော မာရ်တို့၏။ ဝသံ၊ နိုင်ငံသို့။ ကုစ္ဆံ၊ သို့ ။လ။ အာဏတ္တိ၊ အစီအရင်သို့။ ဂစ္ဆတိ ဥပဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဥပေတိ၊ ကပ်၏။ ဝတ္တတိ၊ လိုက်၏။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုအရက်တေန စိတ္တေန-ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမုဒယသစ္စံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ တဏှာဝိဇ္ဇာ ဧဝ၊ တဏှာ အဝိဇ္ဇာတို့သည်သာလျှင်။ သမုဒယသစ္စံ၊ မည်၏။ ယော သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ “ဝသံ မာရဿ ဂစ္ဆတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ယေ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓေ၊

တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ပညတ္တော၊ ၏။ တေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ထိုသမုဒယ သစ္စာ ကြည်သော ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ မည်၏။ ဧဝံ ဣမိနာ ပကာရေန၊ ဤသို့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်အပ်သော အပြားအားဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဣဓ၊ ဤ အရက္ခိတေန စိတ္တေန-ဟူသော ဂါထာ၌။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဒေသိတာနိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“ဒုက္ခံ သမုဒယော စ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “တေသံ ဘဂဝါ ပရိညာယ စ ပဟာနာယ စ ဓမ္မံ ဒေသေတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပါကဋတရံ၊ အလွန်ထင်ရှားစွာ။ ဝါ၊ အလွန်ထင်ရှား သည်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ **“ဒုက္ခဿ ပရိညာယ သမုဒယဿ ပဟာနာယာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကထံ ဒေသေတိ။ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။

 “တသ္မာ ။လ။ ဇဟေ”တိ [၄၊ ၁၄၆] ဂါထာယ၊ ဖြင့်။ ဒေသေတိ၊ ၏။ (ဂါထာ-ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ “တသ္မာ ။လ။ ဇဟေ”တိ ဂါထာ၊ ကို။ ဒေသိတာ၊ ၏-ဟု ပေးပါ။ အနက်ကား-အဖွင့်ကို ထောက်သဖြင့် သိလွယ်ပြီ။) တဿာ၊ ထိုဂါထာ၏။ အတ္တော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရက္ခိတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ မာရဿ၊ ၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ လိုက်ရ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတိသံဝရေန၊ ဖြင့်။ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ရက္ခဏေန၊ စောင့်သဖြင့်။ ရက္ခိတစိတ္တော၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ **သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော**တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမသင်္ကပ္ပာဒိမိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဂေါစရော၊ ကာမသင်္ကပ္ပ အစရှိသော မှားသော အကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသော သူသည်။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဝိကပ္ပေတွာ၊ ကြံ၍။ နာနာဝိဓာနိ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆာဒဿနာနိ၊ မှားသော အယူတို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတော ဧဝ စ၊ ထိုသို့ မှားသော အယူကို ယူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟတေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ မာရဿ၊ ၏။ ဝသံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယောနိသော မနသိကာရေန၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းဖြင့်။ ကမ္မံ ဘာဝနာကို ပွားစေခြင်းအမှုကို။ ကရောန္တော၊ ၍။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပာဒိသမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော၊ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ အစရှိသော ကောင်းသော အကြံလျှင် ကျက်စားရာ ရှိသည်။ အဿ၊ ရာ၏။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရက္ခတွာ**တိ၊ ကား။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရတယ၊ ကောင်းသော အကြံလျှင် ကျက်စားရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိဓုတမိစ္ဆာဒဿနော၊ ဖျက်ဆီး ခါတွက်အပ်သော

မှားသော အမြင် ရှိသည်ဖြစ်၍။ကမ္မဿကတာလက္ခဏံ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိ၏ဟု မြင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ယထာဘူတ ဉာဏလက္ခဏဉ္စ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောအားဖြင့် သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာ၊ ရှေ့သွားပြု၍။ သီလသမာဓီသု၊ တို့၌။ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော၊ အလွန်အားထုတ်သည် ဖြစ်၍။ တတော ၈၀ စ၊ ထိုသို့ အားထုတ်ခြင်း ကြောင့်သာလျှင်။ **ဥဒယဗ္ဗယံ၊** ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ **ဥ တွာန၊** သိ၍။

ဥတွာ ဥဒယဗ္ဗယံကို ဖွင့်လိုရကား ‘ပဉ္စသု’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသု၊ တို့၌။ **သမပညာသာယံ၊** အမျှင်းဆယ်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပါဒဉ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ နိရောဓဉ္စ၊ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဥ တွာ၊ ၍။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥဿုက္ကာပေတွာ၊ လုံ့လပြု၍။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂေ၊ တို့ကို။ ဂဏှန္တော၊ ယူသည်ဖြစ်၍။ အဂ္ဂမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်။ **ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူ၊** ထိနမိဒ္ဓကို နှိမ်နင်းသော။ **ဘိက္ခု၊** ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာ ရှိသော ရဟန္တာသည်။ **သဗ္ဗာ၊** ကုန်သော။ **ဒုဂ္ဂတိယော၊** တို့ကို။ **ဇဟေ၊** စွန့်ရာ၏။ **ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူ ဘိက္ခု သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေတိ၊** ကား။ (ဤသို့ ဥလ္လိင်္ဂနည်း ထုတ်ပြန်ဦး)။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နကိလေသတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာတို့ကို ချိုးဖျက်ပြီးသော။ ဒီဏာသဝေါ၊ သည်။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ တိဝိဓဒုက္ခတာယောဂေန၊ သုံးပါးအပြားရှိသော ဒုက္ခအဖြစ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိသင်္ခါတာ၊ ကုန်သော။

၁။ သမပညာသာယံ ။ ။ သမပညာသ သရုပ်ကား အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ တဏှာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ ကမ္မသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ အာဟာရသမုဒယာ ရူပသမုဒယော။ ဤသို့ ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကြောင်းလေးပါး။ ထို့အတူ ဝေဒနာသညာသင်္ခါရ က္ခန္ဓာတို့၌ အကြောင်းလေးပါးတို့တွင် အာဟာရသမုဒယောကို ပယ်၍ ဖဿသမုဒယောကို ထည့်၍၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ နာမရူပသမုဒယာကို ထည့်၍ လေးပါးစီ။ ဤသို့ အကြောင်းအားဖြင့် နှစ်ဆယ်။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏငါးပါးအားဖြင့် ဥဒယလက္ခဏာ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး။ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ ရူပနိရောဓော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအားဖြင့် အကြောင်းအားဖြင့် နှစ်ဆယ်။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏငါးပါးအားဖြင့် ဝယလက္ခဏာ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး။ ဤသို့ သမပညာသ ဖြစ်သတည်း။

သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ ဂတိယော၊ တို့ကို။ ဇဟေယျ၊ ရာ၏။ တာသံ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိတို့၏။ ပရဘာဂေါ၊ ထိုမှဘက်အဖို့ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ယံ တဏှာယ ။လ။ အယံ နိရောဓောတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ပဟာနဿ၊ ပယ်ခြင်း၏ လည်းကောင်း။ နိရောဓဿ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသင်္ခတဓာတုအသင်္ခတဓာတ်ကို ပဟာနန္တိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ နိရောဓောတိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ **ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိတိ၊** ကား။ ပုရိမဂါထာယ၊ ဖြင့် (အရက္ခိတေန စိတ္တေန ဂါထာကို ယူ)။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော သစ္စာတို့လည်းကောင်း။ ပစ္ဆိမဂါထာယ၊ ဖြင့် (တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ ဂါထာကို ယူ)။ ပစ္ဆိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ ဂါထာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ဘာသိတာနိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ သမုဒယေန၊ ဖြစ်ဖြင့်။ အဿာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခသစ္စာအဖြစ်ဖြင့်။ အာဒီနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂနိရောဓေဟိ၊ မဂ္ဂနိရောဓသစ္စာကို အဖြစ်ဖြင့်။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗဂတိဇဟနံ၊ အလုံးစုံသော ဂတိကို စွန့်ခြင်းသည်။ ဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရက္ခိတစိတ္တ တာဒိကော၊ စောင့်ရှောက်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်သည်။ ဥပါယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အရက္ခိတစိတ္တတာဒိနိသေဓနမုခေန၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို မြစ်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ရက္ခိတစိတ္တတာဒိသု၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၌။ နိယောဇနံ၊ တိုက်တွန်းခြင်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အာဏတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒေသနာဟာရပဒတ္တာ၊ ဒေသနာဟာရ၏ ပဒတ္တဖြစ်ကုန်သော။ အဿာဒါဒယော၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“နိယုတ္တော ဒေသနာဟာရသမ္မာတော”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဒေသနာဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။ ။

၂-ဝိစယဟာရသမ္မာတအဖွင့်

 [၄၊ ၁၄၇] ၅၃။ ဧဝံ ယထာဂုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာဟာရသမ္မာတံ၊ ကို။ ဒေသေတွာ၊ ချ်။ ဣဒါနိ၊ ချ်။ ဝိစယဟာရသမ္မာတံ၊ ကို။ ဒေသေန္တောန၊ ပြတော်မူလိုသော ကစွည်းမထေရ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေသနာဟာရပဒတ္တဝိစယော၊ ဒေသနာဟာရ၏ ပဒတ္တကို ရွေးချယ် စိစစ်ခြင်းသည်။ ဝိစယဟာရော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေသနာဟာရေ၊ ဒေသနာဟာရသမ္မာတ၌။ ဝိပလ္လာသဟေတု ဘာဝေန၊ ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဒါရိတာယ၊ သော။ တဏှာယ၊ ၏။ ကုသလာဒိဝိဘာဂပဝိစယမုခေန၊ ကုသိုလ်အစရှိသောအားဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဝိစယဟာရသမ္မာတံ၊ ကို။ ဒေသေတုံ၊ ဌာ။ “**တတ္ထ တဏှာ ဒုဝိဓာ**”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ချ်။ **ကုသလာတိ၊** ကား။ ကုသလဓမ္မာရမ္မဏာ၊ ကုသိုလ်တရားလျှင် အာရုံရှိသော တဏှာကုသိုလ်တရားတို့ကို။

ဖြစ်ကာမျှကို ရည်၍ ဆိုသည်။ လောကုတ္တရာတရားကို အလိုရှိအပ်ရကား အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို ရည်၍ မဆို။ ဖိုလ်တရားကို ရည်၍ ဖြစ်သော တဏှာကို ယူအပ်ရကား ကုသလသဒ္ဓေါ ။လ။ ဒဋ္ဌဗော-ဟု မိန့်သတည်း။

ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ **ကုသလသဒ္ဓေါ၊** ကို။ **ဗဟိတိကသုတ္တေ** ဝိယ၊ ၌ကဲ့သို့။ အနဝဇ္ဇတ္ထေ၊ အနဝဇ္ဇအနက်၌။ ဒဋ္ဌဗော၊ ၏။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိစယဟာရသမ္မာတ၌။ တဏှာ၊ ကို။ ကုသလပရိယာယေန၊ ကုသိုလ်ပရိယာယ် အားဖြင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ထုတ်အပ်သနည်းဟူမူကား။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဒေသနာဟာရေ၊ ဒေသနာဟာရသမ္မာတ၌။ ဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ချ်။ တဿာ၊ ထိုတဏှာ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သံကိလေသပက္ခော၊ သံကိလေသပက္ခ တရားကို။ ဒသိတော၊ ၏။ ဝိစိတ္တပဋိဘာနတာယ ပန၊ ဆန်းကြယ်သော ပညာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။ ဣဓာပိ၊ ဤဝိစယဟာရသမ္မာတ၌လည်း။ တဏှာမုခေနေဝ၊ တဏှာကို အရင်းပြုသဖြင့်သာလျှင်။ ဝေါဒါနပက္ခံ၊ ဝေါဒါန် ပက္ခတရားကို။ ဒေသေတုံ၊ ဌာ။ ကုသလပရိယာယေန၊ ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအကုသလာ သံသာရဂါမိနီအစရှိသော ပါဠိ၌။ သံသာရံ၊ သို့။ ဂမေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သံသာရဂါမိနီ၊** မည်၏။ သံသာရ

နာယိကာ၊ သံသရာကို ဆောင်တတ်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ အပစယံ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ဂမေတိ၊ ၏။ ကုတိ တဿ၊ ကြောင့်။ **အပစယဂါမိနိ**၊ မည်၏။ ကထံ ပန၊ လျှင်။ တဏှာ၊ သည်။ အပစယဂါမိနိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေသနည်း။ ကုတိ စောဒနံ၊ ကို။ မနသိကတွာ၊ ဤ။ **“ပဟာနတဏှာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဒဂီဒိပ္ပဟာနဿ၊ တဒဂ်အစရှိသော ပဟာန်၏။ ဟေတုဘူတာ၊ သော။ တဏှာ၊ တည်း။ ကထံ ပန၊ လျှင်။ ဧကန္တသာဝဇ္ဇယ၊ စင်စစ် အပြစ်ရှိသော။ တဏှာယ၊ ၏။ ကုသလဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အံ့နည်း။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ စောဒနာ၊ တည်း။ **သေဝိတဗ္ဗဘာဝတော**၊ မှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တဏှာကို ဆိုသောအရာ၌ မာနကို အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်း။
အရာမဟုတ်ခဲ့တကား စောဒနာရှိ၍ ယထာ ‘တဏှာ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

တဏှာ ယထာ၊ တဏှာကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ **မာနောပိ**၊ သည်လည်း။ **ကုသလောပိ**၊ ကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော မာနလည်းကောင်း။ **အကုသလောပိ**၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော မာနလည်းကောင်း။ **ကုတိ**၊ သို့။ **ဒုဝိဓော**၊ ၏။ တဏှာ ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဒုဝိဓာ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ကုတိ၊ သို့ (နိဒဿန၌ စပ်)။ တဏှာယ၊ ၏။ နိဒဿနဘာဝေန၊ ညွှန်းကြောင်းသက်သေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ မာနော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။

တတ္ထ၊ ထိုမာနကို ဆိုရာ၌။ မာနဿ၊ ၏။ ယထာဓိပ္ပေတံ၊ အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော။ ကုသလာဒိဘာဝံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ဌာ။ **“ယံ မာနံ နိဿာယာ”** တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ “မာနမဟံ ။လ။ အသေဝိတဗ္ဗ”န္တိ အာဒိ၊ သော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ဒေဝါနမိန္ဒ၊ နတ်တို့ကို အစိုးရသော **သိကြားမင်း**”။ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ၊ မှီဝဲအပ်သော မာနလည်းကောင်း။ အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ၊ လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ မာနံ၊ ကို။ ဒုဝိဓေန၊ ဖြင့်။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ၏။”

၁။ သေဝိတဗ္ဗဘာဝတော ။ ။ အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်းငှာ ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် သေဝိတဗ္ဗ ဖြစ်ပါသတည်း။

၂။ သိကြားမင်း ။ ။ ဤ၌ “သက္က သက္က၊ မာဂဓနှင့်၊ သကဋဘာသာ၊ ဝေါဟာအပြား၊ ဤနှစ်ပါးတွင်၊ ကုအားအက္ခရာ၊ လွဲကာလည်းပြု၊ မြန်မာမှုဖြင့်၊ ယခုလူတွင်၊ သိကြားထင်သည်၊ မည်ပင်လည်းကောင်း၊ နတ်စောလောင်းကား”ဟု ရှေးဆရာတို့ မိန့်ရကား သသံကရိုက်ဘာသာ အားဖြင့် ဖြစ်သော သက္ကဟူသော ပုဒ်၌ သဝယ် အကို ကပြု၍၊ ကြ၌ အကို အာပြု၍ သိကြားဟု ရေးအပ် ဖတ်အပ် ရွတ်အပ်၏။

ယံ နေက္ခမ္မဿိတံ ဒေါမနဿန္တိအာဒိ၊ ကို။ “ကုသလာ”တိ၊ ဟူ၍ (ကုသလာဒိဟု အချို့ပါ၌ ရှိ၏၊ မသင့်)။ ဝုတ္တတဏှာယ၊ ၏။ သရူပဒဿနတ္ထံ၊ သရုပ်ကို ပြအံ့သောငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ နေက္ခမ္မဿိတံ၊ နေက္ခမ္မကို မှီသော။ ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်သည်ကား (အနုသောစတော ဥပ္ပန္နံ ဒေါမနဿံ၌ စပ်)။

“တတ္ထ၊ ထိုဒေါမနဿတို့တွင်။ နေက္ခမ္မဿိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒေါမနဿာနိ၊ တို့သည်။ ကတမာနိ၊ တို့နည်း ဟူမှုကား။ ရူပါနံတွေဝ၊ ရူပါရုံတို့၏သာလျှင်။ အနိစ္စတံ၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိပရိဏာမ ဝိရာဂနိရောဓံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ကင်းခြင်း ချုပ်ခြင်းကို။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ ‘ပုဗ္ဗေ စေဝ၊ ရှေးကာလ၌လည်းကောင်း။ ဧတရဟိ စ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လည်းကောင်း။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ရူပါ၊ ရူပါရုံတို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ရူပါ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဒုက္ခာ၊ ကုန်၏။ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်၏’။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတံ၊ ထိုအနိစ္စအဖြစ် အစရှိသည်ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ သမ္ပပ္ပညာယ၊ အသင့်အားဖြင့် သိသော ပညာဖြင့်။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ အနုတ္တရေသု၊ မြတ်ကုန်သော။ ဝိမောက္ခေသု၊ အရဟတ္တဖိုလ်တို့၌။ ပိဟံ၊ တောင့်တခြင်းကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ကိ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ နည်းဟူမှုကား။ ‘အရိယာ၊ တို့သည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ယံ အာယတနံ၊ အကြင်အရိယဖိုလ်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါယတနံ တံ အာယတနံ၊ ထိုအရိယဖိုလ်ကို။ အဟံ၊ သည်။ ကုဒါသု နာမ၊ အဘယ် အခါ၌။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ၊ ၍။ ဝိဟရိဿာမိ၊ နေရပါအံ့နည်း’။ ဣတိ၊ သို့။ ပိဟံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနုတ္တရေသု၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခေသု၊ တို့၌။ ပိဟံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပယတော၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။

[၄၊ ၁၄၈] ပိဟာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပိဟာပစ္စယာ၊ တောင့်တခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဧဝရူပံ၊ သော။ ယံ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ ဒေါမနဿံ၊ ကို။ နေက္ခမ္မဿိတံ၊ သော။ ဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (မ၊ ၃၊ ၂၆၁)

ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဤသို့ ပါဠိ၌ ဟောအပ်သော အပြားအားဖြင့်။ အနုတ္တရဝိမောက္ခသင်္ခါတအရိယဖလဓမ္မေသု၊ အမြတ်ဆုံး ဝိမောက္ခဟု ဆိုအပ်သော အရိယဖိုလ်တို့၌။ ပိဟံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတွာ၊ စေ၍။ ဆသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊

သည်။ အာပါထဂတေ၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော်။ တဒဓိကမာယ၊ ထိုအရိယဖိုလ်ကို ရခြင်းငှာ။ အနိစ္စာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဥဿုက္ကာပေတုံ၊ လုံ့လပြုခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တဿ၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဣမမ္ပိ ပက္ခံ၊ ဤလွဲပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဣမမ္ပိ မာသံ၊ ဤတစ်လပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဣမမ္ပိ သံဝစ္ဆရံ၊ လည်းကောင်း။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥဿုက္ကာပေတွာ၊ ၍။ အရိယဘူမိ၊ အရိယဘုံသို့။ သမ္မာပုဏိတုံ၊ ရောက်အံ့သောငှာ။ အဟံ၊ သည်။ နာသက္ခိ၊ မတတ်နိုင်ခဲ့တကား။ ဣတိ၊ သို့။ အနုသောစတော၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ပူပန်သော သူအား။ (အနုသောစနတော ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ န ကား လွန်သည်။) ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ နေက္ခမ္မဝသေန၊ ဇာအစွမ်းအားဖြင့်။

နေက္ခမ္မဝသေန ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို ဖွင့်လိုရကား ‘ဝိပဿနာဝသေန’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုဿတိဝသေန၊ ဇာအစွမ်းအားဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနာ ဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဇာ။ ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတော၊ ကြောင့်။ နေက္ခမ္မဿိတံ၊ သော။ ဒေါမနဿံ နာမ၊ မည်၏။ **အယံ တဏှာ ကုသလာတိ၊** ကား။ “ဝိဟာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ သော။ အယံ တဏှာ၊ သည်။ ကုသလာ၊ မည်၏။ ကထံ ကုသလာ၊ အဘယ်သို့ ကုသိုလ်မည်သနည်း ဟူမူကား။ **ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ၊** သည်။ **ကုသလာ၊** မည်၏။ **တဒါရမ္မဏာ၊** ထိုအနာဂါမိဖိုလ်ကို ရည်၍ ဖြစ်သော တဏှာသည်။ **ကုသလာ၊** မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဇာ။ တစ်နည်းကား- ကထံ၊ သို့။ ကုသလာ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုယောဂသမ္ဘဝတော၊ စောဒနာ၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ **ရာဂ ။လ။ ကုသလာတိ၊** ဟူ၍။ အာဟ၊ ဇာ (ဤသို့ ပေး)။

အနာဂါမိဖိုလ်သည် သုခဝိပါကကုသိုလ် မဟုတ်ခဲ့တကား။ အဘယ်သို့ ထိုအနာဂါမိဖိုလ်ကို ရည်၍ ဖြစ်သော တဏှာသည် ကုသိုလ်မည်ပါအံ့နည်း စောဒနာရှိရကား ‘ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပာယော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ၊ သည်။ သဘာဝေန၊ ဖြင့်။ န ကုသလာ၊ မမည်။ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန၊ အပြစ်မရှိသော သဘောအားဖြင့်။ ကုသလာ၊ မည်၏။

ယင်းသို့ အနဝဇ္ဇအားဖြင့် အနာဂါမိဖိုလ်သည် ကုသိုလ်မည်တန်စေ။
တဏှာကား အသို့မူ၍ ကုသိုလ်မည်သနည်း စုဒ္ဓိရကား ‘တံ ဥဒ္ဓိဿ’ စသည်ကို
မိန့်သတည်း။

တံ၊ ထိုအနာဂါမိဖိုလ်ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ပဝတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏာ၊
ထိုအနာဂါမိဖိုလ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ တဏှာ ပန၊ သည်ကား။ ကုသလာရမ္မဏတာယ၊ ကြောင့်။
ကုသလာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ
ပညာဝိမုတ္တိ**၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာ၊ မည်၏။ **တဿာတိ**၊
ကား။ ပညာဝိမုတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ယာယ၊ ယင်း ပညာဝိမုတ္တိ၏။ ဝသေန၊
ဖြင့်။ “တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿာ”တိ ဂါထာယံ၊ ဌှံ။ “သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေ”တိ၊
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

ဣတိ၊ သို့။ စိရတရံ အလွန် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ ဝိပဿနာပရိဝါသံ၊
ဝိပဿနာအကျင့်ကို။ ပရိဝသိတွာ၊ ကျင့်၍။ ဒုက္ခာပဋိပဒါဒန္တာဘိညာယ၊ ဆင်းရဲ
ငြိုငြင်သော အကျင့်ရှိသော နှုန်သော အဘိညာဉ်ဖြင့်။ အဓိဂတာယ၊ ရအပ်သော။
ပညာဝိမုတ္တိယာ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိစယဟာရသမ္မာတံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“တဿာ
ကော ပဝိစယော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ပညာဝိမုတ္တိ၊ သည်။ အရိယမဂ္ဂမူလိကာ၊ အရိယမဂ်လျှင် အကြောင်း ရှိ၏။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနပါဒကော၊ စတုတ္ထဈာန်လျှင် အခြေရှိကုန်သော။ အရိယမဂ္ဂဓမ္မေ၊
တို့ကို။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ အကျဉ်းပြ၍။ တေသံ၊ ထိုအရိယမဂ်တရားတို့၏။ အာဂမနပဋိပဒံ၊
အကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ကတ္ထ ဒဌဗ္ဗော၊ စတုတ္ထေ ဈာနေ”**တိ
အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ **ပါရမိတာယာတိ**၊ ကား။ ဥက္ကံသဂတာယ၊
လွန်ကဲခြင်းသို့ ရောက်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘာဝနာယ၊ စတုတ္ထဈာန်ဘာဝနာ၌၊ အဌဟိ၊
ကုန်သော။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတံ၊ သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ကို။
ဝုတ္တံ၊ ၏။ တာနိ အင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ပရိသုဒ္ဓ”**န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
(သမန္နာဂတန္တိ- ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ ယင်းသို့ ဣတိနှင့် ရှိမှု အဌာန်သမန္နာဂတံ-ဟု ရှိလိုမည်
ထင်၏။ ဆင်ခြင်။ အဌဟိ၊ ကုန်သော။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ အဌာန်သမန္နာဂတန္တိ၊
ဟူ၍။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဤသို့ ပေး။)

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိဘာဝေန၊ တဏှမဇ္ဈတ္တပေက္ခာသည်
ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းသဘောအားဖြင့်။ **ပရိသုဒ္ဓံ**၊ စင်ကြယ်၏။

ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **ပရိယောဒါတံ၊** ဖြူစင်၏။ ပဘဿရံ၊ ပြီးပြီးပြတ် ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခါဒိနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဃာတေန၊ အကြောင်းကို သတ်သဖြင့်။ ဝိတရာဂါဒိအင်္ဂဏတ္တာ၊ ကင်းသော ရာဂအစရှိသော ကိလေသာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **အနင်္ဂဏံ၊** ကိလေသာ မရှိ။ အနင်္ဂဏတ္တာ ဧဝ၊ ကိလေသာ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ **ဝိဂတူပက္ကိလေသံ၊** ညစ်ညူးခြင်း ကင်း၏။

ကိလေသာကြောင့် မညစ်ညူးခဲ့သော် သင့်မည်လော စုဒ္ဓိရှိရကား ‘အင်္ဂဏေန ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သော်။

လဲဝါဂွမ်း စသည်ကဲ့သို့ ဖဿအားဖြင့် ဖြစ်သလော စောဒနာကြောင့် ဝသိဘာဝပ္ပတ္တန္တိ အတ္ထော-ဟု အဓိပ္ပါယ်ကျ ပြသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ အင်္ဂဏေန၊ ကိလေသာဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပက္ကိလိဿတိ၊ ညစ်ညူး၏။ သုဘာဝိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုဒုဘူတံ၊ နူးညံ့သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဝသိဘာဝပ္ပတ္တိ၊ လေ့လာသော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဖဿအားဖြင့် နူးညံ့ကုန်သည်ကိုသာ မုဒုဟု ဆိုခဲ့သော် အသို့ သင့်မည်နည်း ပုစ္ဆာ ရှိရကား ‘ဝသေ’ စသည်ကို မိန့်သော်။

ဟိ၊ စွ။ ဝသေ၊ အလို၌၊ ဝါ၊ လေ့လာခြင်း၌။ ဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ “မုဒု”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မုဒုတ္တာ ဧဝ စ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **ကမ္မနိယံ၊** အမှုအား ခဲ့၏။ ကမ္မက္ခမံ ကမ္မယောဂုံ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ အစရှိသော အမှုအား ခဲ့၏ ဝိပဿနာ-ဘာဝနာအစရှိသော အမှုအား လျောက်ပတ်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

မုဒုစိတ်သည် စင်စစ် ကမ္မနိယဖြစ်သော် နူးညံ့ကုန်သောကြောင့် ကမ္မနိယ ဖြစ်၏ ဟူသော စကားသည် သင့်၏။ မဖြစ်ခဲ့သော် မသင့်တကား-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိရကား ‘မုဒုဉ္စိ’ စသည်ကို တက်သတည်း။

 ဟိ၊ စွ။ မုဒု၊ နူးညံ့သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကမ္မနိယံ၊ သည်။ [၄၊ ၁၄၉] ဟောတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ ဟူမူကား။ သုဓန္တံ၊ ကောင်းစွာ ဦးသော။ သုဝဏ္ဏံ ဣဝ၊ ရွှေကဲ့သို့။ ကမ္မနိယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒုဘယမ္ပိ စ၊ ထိုနှစ်ပါးသော နူးညံ့ခြင်း၊ အမှုအား ခဲ့ခြင်းသည်လည်း။ သုဘာဝိတတ္တာ ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊

ဘုရားအဘယ်သို့ ဟောသနည်းဟူမူကား။ “နာဟံ ။လ။ စိတ္တ”န္တိ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ သည်။ မုဒု စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဘာဝိတံ၊ သော။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ မုဒုဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။။ အညံ၊ သော။ တံဧကဓမ္မမ္ပိ၊ ထိုတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။” ဧတေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝါဒီသု၊ ထိုစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၌။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ **ဌိတံ**၊ ဧ။။ ဌိတတ္တာ ယေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **အာနေဉ္စပ္ပတ္တံ**၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အစလံ၊ မတုန်မလှုပ်။ နိရိဉ္စနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ မုဒုကမ္မညဘာဝေန၊ နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်၊ အမှုအား ခံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ဧ။။ ဝသေ၊ အလို၌။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ **ဌိတံ**၊ ဧ။။ သဒ္ဓါဒီဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းဆည်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **အာနေဉ္စပ္ပတ္တံ**၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ယခုအခါ သင်္ခေပအားဖြင့် ဆိုအပ်သော အနက်ကို အကျယ်ချဲ့အံ့သောငှာ ‘သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ’ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ ဝိတ္တာရယိဿာမိ၊ အံ့။ သဒ္ဓါပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းဆည်းအပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အသဒ္ဓိယေန၊ မယုံကြည်ခြင်းကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်။ (အသဒ္ဓိယေ လည်း ရှိ၏။ အနက်တူ၏။) ဝီရိယပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇေန၊ ပျင်းခြင်းကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်။ သတိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပမာဒေန၊ ကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်။ သမာဓိပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်။ ပညာပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်။ ဩဘာသဂတံ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော အလင်းသို့ ရောက်သော။ ဝါ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော အလင်းဖြင့် ထွန်းလင်းခြင်းသို့ ရောက်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိလေသန္ဓကာရေန၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကြောင့်။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အာနေဉ္စပ္ပတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။။

ထိုအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စိတ်သည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါသနည်း ဟူသော အမေးပုစ္ဆာကို ဖြေလို၍ ‘ဧဝံ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဧဝံ သို့။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ ကုဒ္ဓိဝိဓ
အစရှိသော အကျိုးသို့ ရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှာ ခံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဘိညာသစ္စိ
ကရဏီယာနံ၊ အဘိညာဉ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။
အဘိညာသစ္စိကိရိယာယ၊ အဘိညာဉ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဧ။

အပရော နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတံ၊
သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နိဝရဏဒူရိဘာဝေန၊ နိဝရဏမှ ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
ပရိသုဒ္ဓံ၊ စင်ကြယ်၏။ ဝိတက္ကာဒိသမတိက္ကမေန၊ ဝိတက် အစရှိသည်တို့ကို
လွန်ခြင်းကြောင့်။ **ပရိယောဒါတံ**၊ ပြီးပြီးပြန် ရှိ၏။ ဈာနပဋိလာဘပစ္စနိကာနံ၊ ဈာန်ကို
ရခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော (ဈာနပဋိလာဘပစ္စနိယာနံ ဟူ၍လည်း ရှိ၏။
ဈာန်ကို ရခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော-ဟု ပေး)။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။
က္ကစ္ဆာဝစရာနံ၊ အလိုအားဖြင့် သက်ကုန်သော တရားတို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိသဖြင့်။
ဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ **အနင်္ဂဏံ**၊ ကိလေသာ မရှိ။ **က္ကစ္ဆာဝစရာနန္တိ**၊ ကား။ က္ကစ္ဆာယ၊
အားဖြင့်။ အဝစရာနံ၊ သက်ကုန်သော။ က္ကစ္ဆာဝသေန၊ ဖြင့်။ ဩတိဏ္ဏာနံ၊
သက်ကုန်သော။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ နာနပ္ပကာရာနံ၊ ကုန်သော။ ကောပအပစ္စယာနံ၊
အမျက်ထွက်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။
အဘိဇ္ဈာဒီနံ၊ ကုန်သော။ စိတ္တုပက္ကိလေသာနံ၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော
တရားတို့၏။ ဝိဂမေန၊ ကင်းသဖြင့်။ ဝါ၊ ကင်းခြင်းကြောင့်။ **ဝိဂတူပက္ကိလေသံ**၊
ညစ်ညူးခြင်းမှ ကင်း၏။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ စ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ကိလေသာမရှိသည်၏
အဖြစ်၊ ညစ်ညူးခြင်း ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ **အနင်္ဂဏသုတ္တဝတ္ထသုတ္တာနံ**၊
အနင်္ဂဏသုတ် ဝတ္ထသုတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။

ဝသိပ္ပတ္တိယာ၊ အစိုးရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ **မုဒုဘူတံ**၊ ဧ။
ကုဒ္ဓိပါဒဘာဝူပဂမေန၊ ကုဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကြောင့်။ **ကမ္မနိယံ**၊ ဧ။

၁။ အနင်္ဂဏသုတ္တဝတ္ထသုတ္တာနံ ။ ။ ကိလေသာမရှိသည်၏အဖြစ်ကို
အနင်္ဂဏသုတ်ဖြင့်၊ ညစ်ညူးခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကို ဝတ္ထသုတ်ဖြင့် သိအပ်၏။ ဤသို့
အစဉ်အတိုင်း ယူ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ စသည်တို့၌
လည်းကောင်း ဝတ္ထုသုတ္တာနံ-ဟု ဥကာရန္တနှင့် ရှိတတ်၏။ ထိုသုတ်သည် အဝတ်ကို ဥပမာပြု၍
မူလပဏ္ဏာသ၌ ဟောအပ်ကုန်ရကား ဥကာရန္တနှင့် မသင့်၊ ဝတ္ထသုတ္တာနံ-ဟု အကာရန္တနှင့်သာ
ရှိလို၏။

ဘာဝနာပါရိပုရိယာ၊ အဘိနီဟာရက္ခမဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ပဏီတ ဘာဝနာပရမေနေ၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်၊ မရောင့်ရဲခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ **အာနေဉ္စပုတ္တံ**၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍။ **ဌိတံ**၊ ၏။ (အာနေဉ္စပုတ္တေတိ ဣဒံ ဌိတိယာ ဝိသေသနံ၊ တေနာဟ “ယထာ **အာနေဉ္စဘာဝံ ပတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဌိတေ**”တိ-ဟူသော ပါရာဇိကဏ်ဋီကာနှင့် အညီတည်း။) ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် တည်သည်ရှိသော်။ အာနေဉ္စဘာဝပုတ္တံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧဝမ္ပိ၊ လည်း။ **အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ**၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဘိနီဟာရက္ခမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဘိညာသစ္စိကရဏီယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အဘိညာသစ္စိကရိယာယ၊ ၏။ ပါဒကံ၊ သည်။ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“သော တတ္ထ ။လ။ ဒွေ စ ဝိသေသေ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ ။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌိ။ **သော**တိ၊ ကား။ အဓိဂတစတုတ္ထဇ္ဈာနော၊ ရအပ်သော စတုတ္ထဈာန်ရှိသော။ သော ယောဂီ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **တတ္ထာ**တိ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနဘူတော၊ တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တသ္မိံ စတုတ္ထဇ္ဈာနော၊ ဌိ။ **အဋ္ဌဝိဓံ အဓိဂစ္ဆတိ**တိ၊ ကား။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သော။ ဂုဏံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ အဋ္ဌဝိဓော၊ သော။ သော ဂုဏော ပန၊ သည်ကား။ ကော၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနာသမ္ဘဝ တော၊ ကြောင့်။ **“ဆ အဘိညာ ဒွေ စ ဝိသေသေ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့သည် ထင်ရှားသိသာကုန်ပြီးဖြစ်၍ ထိုအဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့ကို မပြုမူ၍ ဒွေ ဝိသေသေ-ဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့ကို ပြအံ့သောငှာ မနောမယိဒ္ဓိ ဝိပဿနာဉာဏဉ္စ-ဟု မိန့်သတည်း။

မနောမယိဒ္ဓိ စ၊ လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာဉာဏဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဣမေ ဒွေ၊ တို့သည်။ **တံ စိတ္တန္တိ** ကား။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ သည်။ **“ယတော ။လ။ ပရိယောဒါတ”**န္တိ

၁။ **အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ ။ ။** အဘိညာသစ္စိကရဏီယာနေဉ္စပုတ္တက္ခနစ်ပါးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ သမာဟိတကို ထည့်၍ အဋ္ဌင်္ဂယူသည်။ ရှေးဝိကင်္ဂဌိကား သမာဟိတကို အင်္ဂါအဖြစ်ဖြင့် မယူမူ၍ ဌိတ အာနေဉ္စပုတ္တက္ခနစ်ပါးကို အသီးပြု၍ အဋ္ဌင်္ဂယူသည်။

အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပုရိမံ ပုရိမံ၊ ရှေးရှေးသော ပရိသုဒ္ဓ အစရှိသည်သည်။ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ၊ နောက်နောက်သော ပရိယောဒါတ အစရှိသည်၏။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ **တဒုဘယန္တိ**၊ ကား။ ယေသံ ရာဂါဒိအင်္ဂဏာနဉ္စ၊ အကြင် ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့၏လည်းကောင်း။ ယေသံ အဘိဇ္ဈာဒိဥပက္ကိလေသာနဉ္စ၊ အကြင် အဘိဇ္ဈာ အစရှိသော ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားတို့၏လည်းကောင်း။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ “အနင်္ဂဏ”န္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။

[၄၊ ၁၅၀] “ဝိဂတုပက္ကိလေသ”န္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တာနိ အင်္ဂဏာနိ စ၊ ထိုကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း။ တေ ဥပက္ကိလေသာ စ၊ ထိုညစ်ညူးစေတတ်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တံ ဥဘယံ၊ ထိုနှစ်ပါးစုံသည်။ တဒုဘယံ၊ သည်။ တဏှာသဘာဝတ္တာ စ၊ တဏှာသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဏှာယ၊ အား။ အနုလောမနတော စ၊ တဒေကဋ္ဌအားဖြင့် လျော်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း။ **တဏှာပက္ခော**၊ တဏှာ၏ အသင်းအပင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ယာ စ ဣဉ္ဇနာတိ**၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အသမာဓာနေန၊ မတည်ကြည်သဖြင့်။ ဝါ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ မထားသဖြင့်။ ယာ ဖန္ဒနာ၊ အကြင်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်။ **အဋ္ဌိတိတိ**၊ ကား။ အနဝဋ္ဌာနံ၊ အမြဲမတည်ခြင်းသည်။ **အယံ ဒိဋ္ဌိပက္ခောတိ**၊ ကား။ ယာ ဣဉ္ဇနာ စ၊ အကြင်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ အဋ္ဌိတိ စ၊ အကြင်အမြဲမတည်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤတုန်လှုပ်ခြင်း၊ အမြဲမတည်ခြင်းသည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသဟေတုတာယ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိပက္ခော၊ ဒိဋ္ဌိအသင်းအပင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

“**စတ္တာရိ ဣန္ဒြိယာနိ**” တိအာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ ကို။ ဝိဘာဝေတိ၊ ၏။

အရိယမဂ်တို့၏ အကြောင်းပဋိပဒါဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကို ပြရပြီး မဟုတ်တုံလော၊ ထိုသို့လျက် အဘယ်အကျိုးငှာ သော ဥပရိမံ အစရှိသည်ကို ပြသနည်း-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထို ‘သော ဥပရိမံ’ အစရှိသော ပါဠိ၏ အနုသန္ဓေ-သမ္ပန္နကို ပြအံ့သောငှာ အရူပသမာပတ္တိယာ ။လ။ အာဒိမာဟ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်။

အရူပသမာပတ်၏ မနသိကာရအစီအရင်ကို မပြသော်လည်း အရိယမဂ် တို့၏ အကြောင်းပဋိပဒါကို ပြခြင်းကိစ္စပြီးကောင်းသည် မဟုတ်တုံလော၊ စောဒနာရှိရကား ဧဝံ ။လ။ အဘိနိဟာရက္ခမံ ဟောတိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်။

ယင်းသို့ စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည် အဘိနီဟာရကွမ မဖြစ်ပါသော် အဘိ
နီဟာရကွမ ဖြစ်သည်ကိုသာ မပြကောင်းပါသလော၊ အသို့မူ၍ အရူပသမာပတ်၏
မနသိကာရအစီအရင်ကို ပြသနည်း။ စောဒနာရှိရကား သာ စ ။လ။
စိဏ္ဏဝသိဘာဝဿေဝ ဟောတိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်။

ယင်းသို့သော် တစ်ဆယ့်လေးပါးသော အရာတို့ဖြင့် လေ့ကျက်အပ်သည်၏
အဖြစ်ကိုသာ ပြကောင်းပါသည်မဟုတ်တုံလော၊ စောဒနာရှိရကား သော စ ။
လ။ လာဘိနော-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဧဝံ၊ သို့။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ၊ သော။ စတုတ္ထဈာန်စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပရိအဘိညာ
ဓိဂမာယ၊ အထက်ဖြစ်သော အဘိညာဉ်ကို ရခြင်းငှာ။ အဘိနီဟာရကွမံ၊
ရှေးရှုဆောင်ခြင်းအား ခံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ စ အဘိနီဟာရကွမတာ၊
ထိုရှေးရှုဆောင်ခြင်းငှာ ခံသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ စုဒ္ဒသဟိ၊ ကုန်သော။
အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စိဏ္ဏဝသိဘာဝဿေဝ၊ လေ့ကျက်အပ်သော ဝသိဘော်ရှိသော
သူအားသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (စုဒ္ဒသ သရုပ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှ ယူပါ)။ သော စ
ဝသိဘာဝေါ၊ သည်လည်း။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ကို
ရသောသူအား။ ဟောတိ၊ ၏။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနမတ္တလာဘိနော၊ ရူပါဝစရဈာန်မျှကို
ရသောသူအား။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ အာရူပသမာပတ္တိယာ၊
ကို၊ ဝါ၊ ၏။ မနသိကာရဝိမိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း အစီအရင်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ၍။ **“သော
။လ။ မနသိကရောတိ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှိ။ **ဥပရိမံ
သမာပတ္တိန္တိ** ကား။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိ၊ ကို။ **သန္တတော
မနသိကရောတိ**တိ၊ ကား။ အင်္ဂသန္တတာယပိ၊ အင်္ဂါ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏသန္တတာယပိ၊ အာရုံ ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
လည်းကောင်း။ “သန္တာ”တိ၊ ငြိမ်သက်၏ ဟူ၍။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဟိ၊
မှန်၏။ ယတော ယတော၊ အကြင်အကြင် အခါ၌မှ။ အာရူပသမာပတ္တိ၊ ကို။ သန္တတော၊
အားဖြင့်။ မနသိကရောတိ။ ၏။ တတော တတော၊ ထိုထိုအခါ၌။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ၊
သည်။ အဂ္ဂပသန္တံ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။
ဘဂဝါ၊ သည်။ **“တဿ ဥပရိမံ ။လ။ သဏ္ဌဟတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ **ဥက္ကဏာ
စ ပဋိဃသညာ**တိ၊ ကား။ ပဋိဃသညာသင်္ခါတာသု၊ ကုန်သော။
ပဉ္စဝိညာဏသညာသု၊ တို့၌။ အနဘိရတိ၊ မမွေ့လျော်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ သဏ္ဌဟတိ၊

၏။ “သော သဗ္ဗသော”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဧကဒေသေန၊ အားဖြင့်။ အာရုပ္ပသမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ **အဘိညာဘိနိဟာရော ရူပသညာတိ၊** ကား။ ဧတာ ရူပါဝစရသညာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ ယာဝဒေဝ၊ အဘိညတ္တာ ဘိနိဟာရမတ္တံ၊ မျှသာတည်း။ အရူပါဝစရသမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ သန္တာ ဝိယ၊ ငြိမ်သက်ကုန်သကဲ့သို့။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ **ဝေါကာရော နာနတ္တသညာတိ၊** ကား။ ဧတာ နာနတ္တသညာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ နာနာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ဝေါကာရော၊ ရောပြွမ်းခြင်းတည်း။ တတ္ထ ထိုအထူးထူးသော အာရုံတို့၌။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အာကုလပ္ပဝတ္တိ၊ ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ **သမတိက္ကမတိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုရူပသညာ နာနတ္တသညာတို့၌။ အာဒိနဝဒဿိ၊ အပြစ်ကို မြင်လေ့ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တာ၊ ထိုရူပသညာ နာနတ္တသညာ တို့ကို။ သမတိက္ကမတိ၊ ကောင်းစွာ လွန်၏။ **ပဋိယသညာ စဿ အပ္ပတ္တံ ဂစ္ဆတိတိ၊** ကား။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆန္တဿ၊ သော။ အဿ ယောဂီနော၊ အား။ ဒသပိ၊ ကုန်သော။ ပဋိယသညာ၊ တို့သည်။ ဝိဂစ္ဆန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ ဣမိနာ၊ ဤပဋိယသညာ စဿ အပ္ပတ္တံ ဂစ္ဆတိဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ ပဌမာရုပ္ပသမာပတ္တိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ။

ဧဝံ သမာဟိတဿာတိ၊ ကား။ ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနေ၊ ၌။ စိတ္တေကဂ္ဂတာယပိ၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာကိုလည်း။ သမတိက္ကမေန၊ ကောင်းစွာ လွန်သဖြင့်။ သမာဟိတဿ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ **သမာဟိတဿာတိ၊** ကား။ သန္တဝုတ္တိနာ၊ ငြိမ်သက်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ အာရုပ္ပသမာဓိနာ၊ ဖြင့်။ သမာဟိတဿ၊ တည်ကြည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ **ဩဘာသောတိ၊** ကား။ ပုရေ ရွေး၌။ ယော ရူပါဝစရဇ္ဈာနောဘာသော၊ အကြင် ရူပါဝစရဈာန်၏ အရောင်အလင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သော ရူပါဝစရဇ္ဈာနောဘာသော၊ သည်။ (ဤသို့ ပေး)။ **အန္တရဓာယတိတိ၊** ကား။ သော ရူပါဝစရဇ္ဈာနောဘာသော၊ သည်။ အရူပါဝစရဇ္ဈာနသမာပဇ္ဇနကာလေ၊ ၌။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ကင်း၏။

ဒဿနပ္ပဟူသော ပုဒ်ကိုလည်း အန္တရဓာယတိ တို့နှင့်စပ်စေလိုရကား
ရူပါဝစရ ။လ။ အန္တရဓာယတိ-ဟု ဆိုသတည်း။

 ဒဿနဉ္စာတိ၊ကား။ **[၄၊ ၁၅၁]** ရူပါဝစရဇ္ဈာနစက္ခနာ၊ ရူပါဝစရဇ္ဈာန် တည်းဟူသော မျက်စိဖြင့်။ ဒဿနဉ္စ၊ မြင်ခြင်းသည်လည်း။ အန္တရဓာယတိ၊ ၏။ **သောသမာဓိ**တိ၊ ကား။ ယထာဓုတ္တော၊ သော။ သော ရူပါရူပသမာဓိ၊ ကို။ **ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော**တိ၊ ကား။ ဥပကာရကပရိက္ခာရသဘာဝဘူတေဟိ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သောသဘော အဆောက်အဦ အခြံအရံသဘော ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော (အဘိဇ္ဈာကို ပယ်ခြင်း၊ ဗျာပါဒကို ပယ်ခြင်း၊ ဝီရိယ ဤသုံးပါးသည် ဥပကာရက အင်္ဂါတည်း။ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိသတိ၊ ဤသုံးပါးသည် ပရိက္ခာရအင်္ဂါတည်း။) ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သော။ **ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော**တိ၊ ကား။ ပတိ၊ အဖန်တလဲလဲ။ အဝေက္ခိတဗ္ဗော၊ ဆင်ခြင်အပ်၏။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ စိန္တေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိအယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ပစ္စဝေက္ခဏာကာရံ၊ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်ရာသော အခြင်းအရာကို။ ဝိသယေန၊ နှင့်။ သဟ။ တကွ။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“အနဘိဇ္ဈာသဟဂတ”**န္တိအာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ်။ **သဗ္ဗလောကေ**တိ၊ ကား။ သဗ္ဗသ္မိ၊ သော။ ပိယရူပေ၊ ချစ်အပ်သော သဘောရှိသော။ သာတရူပေ၊ သာယာအပ်သော သဘောရှိသော။ သတ္တလောကေ စ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ သင်္ခါရလောကေ စ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ တေန၊ ထိုအနဘိဇ္ဈာသဟဂတံ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ **“အဗျာပန္နံ”** န္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဗျာပါဒကောသဇ္ဇ သာရမ္ဘ သာဌေယျ ဝိက္ခေပ သမ္မောသာနံ၊ စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော ပူပန်ခြင်း၊ ပျင်းရိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ ချုတ်ချယ်ခြင်း၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ မေ့လျော့ခြင်းတို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ တာနိ ဆ အင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ သမထဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ယဉ္စ အနဘိဇ္ဈာသဟဂတ”**န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ သည်။ သုဝိညေယျံ၊ ပြီ။ ။

၅၄။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ကတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗော အစရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ “ပညာဝိမုတ္တိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဿ၊ သော။ အရဟတ္တဖလဿ၊ ၏။

၁။ အဗျာပန္နန္တိ ။ ။ အဗျာပန္နံ ။လ။ သတ္တေသုဖြင့် ဗျာပါဒကို၊ အာရဒ္ဓံ မေ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဟိတံဖြင့် ကောသဇ္ဇကို၊ ပဿဒ္ဓေါ မေ ကာယော အသာရဒ္ဓေါဖြင့် ဒရထကို၊ သမာဟိတံ မေ စိတ္တံ အဝိက္ခိတ္တံဖြင့် ဝိက္ခေပကို၊ ဥပဋ္ဌိတာ ။လ။ အသံမုဋ္ဌာဖြင့် သမ္မောသကို ပယ်ခြင်းကို ပြ၏။ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း မှတ်ယူလင့်ကုန်။

သမာဓိမုခေန၊ ဖြင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ၊ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော အကျင့်ကို။ ဒဿေတွာ၊
 ၍။ ကုဒါနိ၊ ၌။ အရဟတ္တဖလသမာဓိ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“သော သမာဓိ”**တိ
 အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **သော သမာဓိ**တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝုတ္တဿ၊
 သော။ အရိယမဂ္ဂသမာဓိဿ၊ အရိယမဂ်သမာဓိ၏။ ဖလဘူတော၊ အကျိုးဖြစ်၍
 ဖြစ်သော။ ယော သမာဓိသည်၊ အတ္တိ။ သော သမာဓိ၊ ကို။ ဝိဇ္ဇဝိဓေန ဝေဒိတဗ္ဗောတိ၊
 ကား။ ကုဒါနိ၊ ၌။ ဝုစ္စမာနေဟိ၊ ဆိုလတ္တံ့ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။
 ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာကာရသင်္ခါတေန၊
 ဆင်ခြင်အပ်သော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော။ ပဉ္စဝိဓေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။
“အယံ သမာဓိပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ”တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၏။ အယံ အရဟတ္တဖလသမာဓိ၊ သည်။ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ၊ ဝင်စားတိုင်း
 ဝင်စားတိုင်းသော ခဏ၌။ သုခတ္တာ၊ ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ**၊
 ပစ္စုပ္ပန်၌ ချမ်းသာ၏။ ပုရိမော ပုရိမော၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ ပစ္ဆိမဿ
 ပစ္ဆိမဿ၊ သော။ သမာဓိသုခဿ၊ သမာဓိချမ်းသာ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်းဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ **အာယတီ**၊ ၌။ **သုခဝိပါကော**၊ ချမ်းသာသော အကျိုးရှိ၏။
 ကိလေသေဟိ၊ တို့မှ။ အာရကတ္တာ၊ ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **အရိယော**၊
 ကိလေသာတို့မှ ဝေး၏။ ဝါ၊ ဖြူစင်၏။ **ကာမာမိသ**၊ ဝဇ္ဇာမိသလောကာမိသာနံ၊
 ကာမအာမိသ ဝဇ္ဇာအာမိသ လောက အာမိသတို့၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ **နိရာမိသော**၊
 အာမိသမရှိ။ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ မဟာပုရိသေဟိ၊ ဘုရားအစရှိသော မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 သေဝိတတ္တာ၊ မှီဝဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **အကာပုရိသသေဝိတော**၊ မယုတ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မှီဝဲအပ်၏။ အင်္ဂသန္တတာယ စ၊ ဖိုလ်စာန်နှင့် ငြိမ်သက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သဗ္ဗကိလေသဒရထသန္တတာယ စ၊ အလုံးစုံသော
 ကိလေသာတည်း ဟူသော ပူပန်ခြင်းမှ ငြိမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။
သန္တော၊ ငြိမ်း၏။ အတိတ္တိကရဋ္ဌေန၊ မရောင့်ရဲခြင်းကို ပြုတတ်သော သဘောအားဖြင့်။

၁။ ကာမာမိသ ။ ။ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော ရာဂ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံသည်
 ကာမာမိသ မည်၏။ ထို့ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်းအဖွင့် မူလဒီကာ၌ ပဉ္စကာမဂုဏိကော စ
 ရာဂေါ တဒါရမ္မဏဉ္စ ကာမာမိသံ-ဟု မိန့်သတည်း။ ဝဇ္ဇာမိသ လောကာမိသအရကို
 အောက်ကဆိုခဲ့ပြီ။

ဝါရ]

၂-ဝိစယဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၃၁

ဝါ။ သဘောကြောင့်။ **ပဏီတော**၊ ရောင့်ရဲခြင်းကို မပြုတတ်။ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒွိယာ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊ လဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ။ ကား။ **ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓဘာဝေန**၊ ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပ္ပဿဒွိလဒ္ဓေါ၊ မည်၏။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဘာဝေနဟု ဆို၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-လဒ္ဓေါ-ဟု သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ နိပ္ပန္နပုဒ်နှင့် မတန်တကား-ဟု စောဒနာရှိရကား ပဿဒ္ဓံ ။လ။ ဧကံ-ဟူသော ပါဌ်ထွက်သတည်း။ (ဤ၌ ဆင်ခြင်ဖွယ်ရှိ၏။)

ဟိ၊ သင့်တန်စွ။ ပဿဒ္ဓံ၊ ပဿဒ္ဓဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ ပဿဒ္ဓိဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ ပဒဒ္ဓယံ၊ သည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဧကံ၊ တူ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကိလေသေန၊ ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာရှိသော။ အရဟတော၊ ရဟန္တာသည်။ လဒ္ဓတ္တာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေါ**၊ မည်၏။ ဧကောဒိဘာဝေန၊ အရဟတ္တမဂ္ဂသမာဓိဖြင့်။ ဝါ + သည်၊ အဓိဂတတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတော**၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧကောဒိဘာဝမေဝ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂသမာဓိကိုပင်လျှင်။ အဓိဂတတ္တာ၊ ရပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတော**၊ မည်၏။ အပ္ပဂုဏသာသဝသမာဓိ ဝိယ၊ မလေ့လာ အပ်သော အာသဝေါ၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီသမာဓိကဲ့သို့။ သသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ သပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စနိကဓမ္မေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ နိဂ္ဂယျ၊ နှိပ်၍။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝါရေတွာ၊ ဖြတ်၍။ အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **နသသင်္ခါရနိဂ္ဂယျဝါဓိဂတော**၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

၁။ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓဘာဝေန ။ ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဘာဝေနဟု အချို့ပါဌ်ရှိ၏။ ပဿဒ္ဓံ ပဿဒ္ဓိတိ ဟိ ဣဒံ အတ္ထတော ဧကံ-ဟူသော နောက်စကားကို ထောက်၍ ဆင်ခြင်သင့်၏။

၂။ နသသင်္ခါရနိဂ္ဂယျဝါဓိဂတော ။ ။ လောကီသမာဓိအားဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော နီဝရဏပထမဈာန်၌ တပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဖြတ်အပ်သော တစ်ပါးသော ကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း ရှိကုန်၏။ ဤအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိအားကား ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နှိပ်စက်အပ်သော နီဝရဏ

ယတော ယတော ဘဂတော၊ အကြင်အကြင် အဖို့ အစုအားဖြင့်။ တစ္ဆ သမာဓိ၊
 ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကိုလည်း။ သမာပဇ္ဇန္တော ဝါ၊ ဝင်စားသော်လည်းကောင်း။
 တတော၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိမှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တော ဝါ၊ ထသောလည်းကောင်း။
 သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တော၊ သတိ၏ ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်၍။ သတော၊ သတိနှင့်
 ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဝင်စား၏။ သတော၊ ၍သာလျှင်။ ဝုဋ္ဌဟတိ၊
 ထ၏။ ဝါ၊ ကား။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန၊ အကြင်ကြင်ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ သတော၊ ၍။ သမာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သတော၊ ၍။ ဝုဋ္ဌဟတိ၊ ၏။

**ဤသို့ အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ အစရှိသော ပါဠိကို ဖွင့်ပြီး၍
 ယခုအခါ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အလုံးစုံသော စကား၏ လဒ္ဒဂုဏ်ကို ပြလိုရကား
 တသွာ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

 [၄၊ ၁၅၂] တသွာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ၌။ “**အယံ သမာဓိ**”၊
 ဤအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိသည်။ **ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ** စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ချမ်းသာ သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ အာယတိ၊ ၌။ သုခဝိပါကော စ၊ ချမ်းသာသော အကျိုးရှိသည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ၏”။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ အား။ ပစ္စတ္တမေ၊ အသီးသာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ယံ အပရပ္ပစ္စယဉာဏံ၊ တစ်ပါးသော အကြောင်း မရှိသောဉာဏ်သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဉာဏ်သည်။ ဧကော၊ သော။ အာကာရော၊ အခြင်းအရာသည်။

အစရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားလည်း မရှိ။ ဖြတ်အပ်သော တစ်ပါးသော ကိလေသာလည်း
 မရှိ။ ထို့ကြောင့် ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိသည် မဂ်၏ အခြားမဲ့ ဝင်စားသော ခဏ၌
 တိုက်တွန်းခြင်း ပယောဂမရှိသဖြင့် ရအပ်သောကြောင့် နသသင်္ခါရနိဂ္ဂယုဝါရိတဂတ မည်၏
 ဟူလိုသော်။

၁။ အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ ။ ။ ဤကို ထောက်၍လည်းကောင်း၊ ရှေး၌ အယံ
 သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါတိ အာဒိသု ဟုဆိုသော စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း ပါဠိ၌
 အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ စေ၊ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကောတိ ဣတိဿ ပစ္စတ္တမေဝံ
 ဉာဏဒဿနပစ္စုပ္ပဋိတံ ဘဝတိ-ဟူ၍ ရှိသင့်မည် ထင်၏။ ယင်းသို့ကား မရှိ။ အယံ သမာဓိ
 ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ ဣတိဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပ္ပဋိတံ ဘဝတိ၊ အယံ သမာဓိ အာယတိ
 သုခဝိပါကောတိ၊ ဣတိဿ ပစ္စတ္တမေဝ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပ္ပဋိတံ ဘဝတိဟု ပါဠိရှိ၏။
 ယင်းသို့ရှိသော် ဆဗ္ဗေ ဖြစ်ရာ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ပဉ္စဝိဓေ ဝေဒိတဗ္ဗော စသော စကားနှင့်
 ဆန့်ကျင်ခဲ့ရာ၏။ ဆင်ခြင်ထောက်ထားလင့်ကုန် သူတော်ကောင်းတို့။

ဟောတိ၊ ဧ၊။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာကာရတို့၌လည်း။ ဒေသ ဒေသော နယော၊ တည်း။ ဧဝံ သို့၊ ပဉ္စန္ဒ၊ ကုန်သော။ ဒေတေသံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗာကာရနံ၊ ဤဆင်ခြင် အပ်သော အခြင်းအရာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သမာဓိ၊ အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကို။ ပဉ္စဝိဓေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ၊။ ။

ပုန၊ တစ်ဖန်။ “**ယော စ သမာဓိ**”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အရဟတ္တဖလေ၊ ၌။ သမထဝိပဿနာဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ၊။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ သမာဓိသုခဿ၊ သမာဓိနှင့် ယှဉ်သော သုခ၏။ “သုခ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ “**ယော စ ။လ။ သမထော**”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ အရိယနိရာမိသာဒိဘာဝေါ ပန၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးခြင်း အာမိသ မရှိခြင်း အစရှိသော အဖြစ်သည်ကား (အဓိပ္ပာယ်တရားတည်း)။ ပညာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီး၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “**ယော စ သမာဓိ အရိယော ။လ။ အယံ ဝိပဿနာ**”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ၊။ ။

ဧဝံ သို့၊ အရဟတ္တဖလသမာဓိံ ကို။ ဝိဘာဂေန၊ ဝေဖန်ခြင်းအားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တဿ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါသမာဓိံ၊ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါသမာဓိကို။ ဝိဘာဂေန၊ ဝေဖန်ခြင်းအားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “**သော သမာဓိ**”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ (ဣတိကား နိဒဿနတည်း)။ တစ်နည်းကား- “**သော သမာဓိ**”တိ၊ သော သမာဓိ အစရှိသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ (ဣတိကား အာဒိတ္တတည်း)။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **သော သမာဓိ**တိ၊ ကား။ အရဟတ္တဖလသမာဓိဿ၊ ဧ၊။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယံ၊ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော အကျင့်၌။ ဝုတ္တော၊ သော။ ယော သော ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ၊။ သော သမာဓိ၊ ကို။ **ပဉ္စဝိဓေနာ**တိ၊ ကား။ ဝက္ခမာနေန၊ အခြားမဲ့၌ ဆိုလတ္တံ့သော။ ပဉ္စပုကာရေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ၊။ “**ပီတိဖရဏတာ**”တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပီတိံ၊ ကို။ ဖရမာနာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဈာနေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ **ပီတိဖရဏတာ** နာမ၊ မည်၏။ သုခံ၊ သုခကို။ ဖရမာနာ၊ ဖြစ်လျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တီသု၊ ဈာနေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ **သုခဖရဏတာ** နာမ၊ မည်၏။ ပရေသံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏။ စေတောစိတ်သို့။ ဖရမာနာဖြစ်လျက် ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စေတောပရိယပညာ၊ သည်။ **စေတောဖရဏတာ** နာမ၊ မည်၏။ အာလောကဖရဏော၊ အလင်းကို ဖြန့်ခြင်း၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပညာ၊ သည်။ **အာလောကဖရဏတာ** နာမ၊

မည်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ သည်။ **ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ** နာမ၊ မည်၏။ စ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ “ဒွိသု ဈာနေသု ။လ။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ”န္တိ ဟူ၍။ ဧတမ္ပိ ဝစနံ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဒွိသု ဈာနေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ ပီတိဖရဏတာ၊ မည်၏။ တီသု ဈာနေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ပညာ၊ သည်။ သုခဖရဏတာ၊ မည်၏။ ပရစိတ္တေ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ စေတောဖရဏတာ၊ မည်၏။ ဒိဗ္ဗက္ခူ၊ သည်။ အာလောကဖရဏတာ၊ မည်၏။ တမ္မာ တမ္မာ သမာဓိမ္မာ၊ မှ။ ဝုဠိတဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ၊ သည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ။

ဣဓ၊ ဤရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်သမာဓိ၌။ သမထဝိပဿနာဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“ယော စ ပီတိဖရဏော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... သမာဓိဝိဘာဂအရာဖြစ်လျက် အသို့မူ၍ ဒွိသု ဈာနေသု ပညာ ပီတိဖရဏတာ နာမ စသည်ဖြင့် ပညာ၏အစွမ်းအားဖြင့် အတ္ထသံဝဏ္ဏနာကို ပြုသနည်း။ စောဒနာရှိရကား ဧတ္ထ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

ဧတ္ထ စ၊ ဤသမာဓိကို ဝေဖန်ရာ၌လည်း။ ပညာသီသေန၊ ပညာကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာကို။ ကတာ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပညာဝသေန၊ ဖြင့်။ သံဝဏ္ဏနာ၊ အဖွင့်ကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ကတာ၊ ၏။

ယင်းသို့ ပညာကို ပဓာနပြု၍ ဒေသနာကို ပြုသည်ရှိသော် ပညာသည် သမထ မဟုတ်ရကား ယော စ ပီတိဖရဏော ။လ။ သမထော-ဟု သမာဓိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မထုတ်သင့်တကား-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရာသည်ကို နှလုံးပိုက်၍ ပညာ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ပညာပီတိဖရဏတာတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ပညာ၊ သည်။ သမာဓိသဟဂတာ ဧဝ၊ သမာဓိနှင့် တကွဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုပီတိဖရဏတာ အစရှိသည်တို့၌။ သမာဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ သမထော၊ ကို။ **ဥဒ္ဓဇော**^၁၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပီတိသုခစေတောဖရဏတာ၊ ပီတိ၏ တို့သည်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သမာဓိဝိပ္ပာရဝသေန၊ သမာဓိပြန့်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။

၁။ ဥဒ္ဓဇော ။ ။ သဘောအားဖြင့် ထုတ်၏ ဥပကာရဓမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့် မထုတ် ဟူလိုသော်။

ကုဇ္ဈန္တိ ပြည့်စုံကုန်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာ၊ တို့ကို။ **သမထော**တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကုတရာနိ၊ ဤမှ တစ်ပါးသော အာလောကဖရဏ ပစ္စဝေက္ခဏ
 နိမိတ်တို့သည်။ ပညာဝိပ္ပါရဝသေန၊ ပညာပြန့်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုဇ္ဈန္တိ ကုန်၏။
 ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထိုအာလောကဖရဏ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ်တို့ကို။
“သမထော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ကုတရာနိ၊ တို့သည်။ ဉာဏဝိပ္ပါရဝသေန၊
 အားဖြင့်။ ကုဇ္ဈန္တိ ကုန်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ တို့ကို။ **“ဝိပဿနာ”**တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ။

 [၄၊ ၁၅၃] ၅၅။ ကုဒါနိ၊ ဌ။ တံ သမာဓိံ၊ ကို။ အာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊
 ၍။ ဒသေတုံ၊ ဌာ။ **“ဒသ ကသိဏာယတနာနိ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ
 ဝစနေ၊ ဌ။ ကသိဏာဈာနသင်္ခါတာနိ၊ ကသိုဏ်းဈာန်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကသိဏာနိ
 စ၊ ကသိုဏ်းတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ ကုန်၏။ ဘာနိ၊ ထိုကသိုဏ်းတို့သည်။ ယောဂိနော၊
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခဝိသေသာနံ၊ သုခအထူးတို့၏။ အဓိဌာနဘာဝတော၊
 တည်ရာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ မနာယတနဓမ္မာယတနဘာဝတော
 စ၊ မနာယတန ဓမ္မာယတနတို့၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ အာယတနာနိ စ၊
 တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ ကုန်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ကသိဏာယတနာနိ**၊
 မည်ကုန်၏။ **ပထဝီကသိဏန္တိ**၊ ကား။ ကတပရိကမ္ပံ၊ အပြေအပြစ် ပြုအပ်ပြီးသော။
 ပထဝီမဏ္ဍလမ္ပိ၊ မြေအဝန်းကို လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထိုမြေအဝန်း၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။
 ဥဂ္ဂဟပဋိဘာဂနိမိတ္တမ္ပိ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုလည်းကောင်း။ တသ္မိံ နိမိတ္တေ၊
 ထိုဥဂ္ဂဟနိမိတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်၌။ ဥပ္ပန္နဇ္ဈာနမ္ပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေသု၊
 ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ဈာနံ၊ ကို။ ကုဓ၊ ဌ။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ **အာကာသကသိဏန္တိ**၊ ကား။
 ကသိဏုတ္ထိဋ္ဌိမာကာသေ၊ ကသိုဏ်းကိုးပါးကို ခွာသောအားဖြင့် ရအပ်သော
 ကောင်းကင်၌။ ပဝတ္ထပဌမာရူပဇ္ဈာနံ၊ တည်း။ (ကသိဏဿ ဥဂ္ဂါဋ္ဌေ ကသိဏုတ္ထိဋ္ဌေ၊
 တေန လဒ္ဓေါတိ ကသိဏုတ္ထိဋ္ဌိမော ကသိဏုတ္ထိဋ္ဌိမော ယေဝ အာကာသော
 ကသိဏုတ္ထိဋ္ဌိမာကာသော။) **ဝိညာဏကသိဏန္တိ**၊ ကား။ ပဌမာရူပဝိညာဏာရမ္မဏံ၊
 ပဌမာရူပဝိညာဉ်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဒုတိယာရူပဇ္ဈာနံ၊ တည်း။ သုဒ္ဓသမထ
 ဘာဝနာဝသေန၊ သက်သက်သော သမထဘာဝနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတေ၊
 ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ ပထဝီကသိဏာဒိကေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ **“ဣမာနိ အဌ**

ကသိကာနိ သမထော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ဝိပဿနာဓိဋ္ဌာနဘာဝေန၊ ဝိပဿနာ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ တစ်နည်းကား-ပဝတ္တံ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ သေသကသိဏဒ္ဒယံ၊ ကို။ **“ဝိပဿနာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။

ဧဝန္တိ ကား။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ **သဗ္ဗော အရိယမဂ္ဂေါ**တိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂေါ သည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဘာဝေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိန္နောပိ၊ မပြားသော်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနာဒိပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါဘေဒေန၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော ပုဗ္ဗဘာဂသတိပဋ္ဌာန်ဟူသော အပြားအားဖြင့်။ အနေကဘေဒဘိန္နော၊ များသော အပြားအားဖြင့် ပြားသော။ နိရဝသေသော၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ **ယေန ယေန အာကာရေနာ**တိ၊ ကား။ အနဘိဇ္ဈာဒီသု၊ ကုန်သော။ အာကာရေသု စ၊ တို့တွင်လည်းကောင်း။ ပစ္စုပ္ပန္နသုခတာဒီသု၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ် အစရှိကုန်သော။ အာကာရေသု စ၊ တို့တွင်လည်းကောင်း။ ယေန ယေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဧ။။ **တေန တေနာ**တိ၊ ကား။ တေသု တေသု အာကာရေသု၊ တို့တွင်။ ယေ ယေ အာကာရာ၊ တို့သည်။ သမထဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇေတုံ၊ ယှဉ်ခြင်းငှာ။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ စ ယေ စ အာကာရာ၊ တို့သည်လည်း။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇေတုံ၊ ငှာ။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန တေန အာကာရေန၊ ဖြင့်။ သမထဝိပဿနာဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဝိစိနိတွာ၊ ရွေးချယ်စိစစ်၍။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ဧ။။ **တေတိ**၊ ကား။ သမထာဓိဋ္ဌာနဝိပဿနာဓမ္မာ၊ သမထဟူသော တည်ရာရှိကုန်သော ဝိပဿနာတရားတို့ကို။ **တီဟိ ဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟိတာ**တိ၊ ကား။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဂဏနံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကတမေဟိ တီဟိ၊ အဘယ်သုံးပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနာသမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ **“အနိစ္စတာယ ဗုဒ္ဓတာယ အနတ္တတာယာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ. . . တီဟိ ဓမ္မေဟိ၏ အရကို အနုပဿနာဓမ္မ-ဟု ဆရာဆိုခဲ့၏။ အနိစ္စတာအစရှိသော သုံးပါးသည်လည်း အနုပဿနာဓမ္မ မဟုတ်။ ထိုအနုပဿနာဓမ္မ၏ အာရုံသာ ဖြစ်ခဲ့တကား။ သရူပသရူပဝန္တ မဆန့်ကျင်ခဲ့ပြီလော။ စောဒနာရှိရကား အနိစ္စတာယ သဟစရဏတော ဝိပဿနာ အနိစ္စတာတိ ဝုတ္တာ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

အနိစ္စတာယံ၊ အနိစ္စအဖြစ်နှင့်။ သဟစရဏတော၊ တကွဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
ဝိပဿနာ၊ ကို။ “အနိစ္စတာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဒုက္ခတာ
အနတ္တတာတို့၌လည်း။ ဧသ ဧသော နယော၊ ပင်တည်း။

သော သမထဝိပဿနံ ။လ။ ဘာဝယတီတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမာယ၊
အရိယမဂ်ကို ရခြင်းငှာ။ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော၊ အလွန်အားထုတ်သော။ သော ယောဂီ၊
သည်။ ကာလေန၊ ရံခါ။ သမထံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇနဝသေန၊ ဝင်စားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ကာလေန၊ ခါ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ သမ္မသနဝသေန၊ သုံးသပ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
ဝဗ္ဗယမာနေ၊ ပွားစေသည်ရှိသော်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခါဒိသင်္ခါတာ၊ အနိမိတ္တ
ဝိမောက္ခမုခ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တိသော၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊
တို့ကို။ ဗြူဟေတိ။ ပွားစေ၏။ **တယော ခန္ဓေ ဘာဝယတီ**တိ၊ ကား။ တိသော၊
ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ တို့ကို။ ဥပရူပရိဝိသေသံ၊ အဆင့်ဆင့် အထူးသို့။ ပါပေန္တော၊
ရောက်စေသည်ဖြစ်၍။ သီလက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ သမာဓိက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။
ပညက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။ ဧတေ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။
ဝဗ္ဗေတိ၊ စေ၏။

ခန္ဓာသုံးပါးတို့ကို ပွားစေသည်ရှိသော် မဂ်သုံးပါးကိုသော်လည်း ပွားကောင်း
ပါသည် မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့လျက် အဘယ့်ကြောင့် တယော ခန္ဓေ ဘာဝယန္တော
အရိယံ အဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတိဟု ဆိုလေသနည်း။ စောဒနာရှိရကား ယသ္မာ
ပန အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အရိယော၊
ဖြူစင်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတော၊ ဧ။။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “**တယော ခန္ဓေ ။လ။ မဂ္ဂံ ဘာဝယတီ**”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။

 [၄၊ ၁၅၄] ဣဒါနိ၊ ၌။ ယတ္ထ၊ အကြင် အဓိသီလ အစရှိသော သိက္ခာတို့၌။
သိက္ခန္တာနံ၊ ကျင့်ကုန်သော။ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့အား။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။
နိယျာနမုခါနိ၊ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသဉ္စ

၁။ အနိစ္စတာယ ။ ။ အနိစ္စတာနှင့် အာရုံအာရမ္မဏိက၏ အဖြစ်ဖြင့်တကွ ဖြစ်သော
ကြောင့်သာ အနုပဿနာကို အနိစ္စတာ-ဟု ဆိုပါသည်။ စင်စစ် အနုပဿနာသည် အနိစ္စတာ
ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ် ဟူလိုသော်။

ကိလေသာနံ၊ တို့၏လည်း။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊ တို့သည်။ ပဋိပက္ခဘူတာနိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သိက္ခာ ကိလေသာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ တာနိ၊ ထိုဝိမောက္ခမုခတို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“ရာဂစရိတော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **အနိမိတ္တေန ဝိမောက္ခမုခေနာတိ၊** ကား။ အနိစ္စာနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။

အနိစ္စာနုပဿနာယဟု အတ္ထကို ဆို၏။ အနိမိတ္တေန ဝိမောက္ခမုခေန ဟူသော သဒ္ဓါနှင့် မဆန့်ကျင်ခဲ့တကား-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိကား သာ ဟိ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသော်။

ဟိ၊ စွ။ သာ၊ ထိုအနိစ္စာနုပဿနာကို။ နိစ္စနိမိတ္တာဒိသမ္ပဂါဠနေန၊ နိစ္စနိမိတ် အစရှိသည်ကို ဖြတ်သဖြင့်၊ ဝါ၊ ဖြတ်ခြင်းကြောင့်။ အနိမိတ္တောကိ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရာဂါဒိနံ၊ တို့ကို။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ၊ ပြတ်သောအားဖြင့် လွတ်ခြင်းဖြင့်။ ဝိမောက္ခေတိ၊ ဝိမောက္ခဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓနာမဿ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ မုခဘာဝတော ဒွါရဘာဝတော၊ အကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **“အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခ”**န္တိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ **အဓိစိတ္တသိက္ခာယာတိ၊** ကား။ သမာဓိသ္မိံ၊ သမာဓိသိက္ခာ၌။ **သုခဝေဒနီယံ ဖဿံ အနုပဂစ္ဆန္တောတိ၊** ကား။ သုခဝေဒနာကာရဏတော၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဝေဒနာယ၊ ကို၊ ဟိတံ၊ ဖြစ်စေသော။ ဖဿံ၊ ကို။ တဏှာယ၊ အားဖြင့်။ အနုပဂစ္ဆန္တော၊ မကပ်မူ၍။ **သုခံ ဝေဒနံ ပရိဇာနန္တောတိ၊** ကား။ “အယံ သုခါဝေဒနာ၊ သည်။ ဝိပရိဏာမာဒိနာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသောအားဖြင့်၊ ဒုက္ခာ၊ ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိဇာနန္တော၊ ပိုင်းခြားသိလျက်။ သဝိသယံ၊ အာရုံနှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂံ၊ ကို။ သမတိက္ကန္တော၊ ကောင်းစွာ လွန်သည်ဖြစ်၍။ **“ရာဂမလံ ပဝါဟေန္တော”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တေဟိ ပရိယာယေဟိ၊ ထိုရာဂတည်းဟူသော အညစ်အကြေးကို လျှော်ခြင်း အစရှိသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ ရာဂဿေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပဟာနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ **“ဒေါသစရိတော ပုဂ္ဂလော”**တိ အာဒိသုဝိ၊ တို့၌လည်း။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ပညာဓိကဿ၊ လွန်သော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သန္တတိသမူဟကိစ္စာ ရမ္မဏာဒိယနဝိနိဗ္ဗောဂေန၊ အစဉ် အပေါင်း ကိစ္စ အာရုံ အစရှိသော တစ်ခဲနက်ကို အသီးအသီး ဝေဖန်သဖြင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ အတ္တသုညတာ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သည်၏

အဖြစ်သည်။ ပါကဋ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ အနတ္တာနုပဿနာ၊ သည်။ ပညာပဓာနာ၊ ပညာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“သုညတဝိမောက္ခမုခံ ပညာက္ခန္ဓာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ သရသပဘင်္ဂတာယ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ပျက်စီးခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရိပရဟိတတည်း)။ ဣတ္ထရဓဏတ္တာ၊ ထိုသော ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဖြစ်ရာအရပ်၌ပင်လျှင်။ ဘိဇ္ဇနံ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ သမာဟိတသေဝ၊ တည်ကြည်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင်။ ပါကဋ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ အနိစ္စာနုပဿနာ၊ သည်။ သမာဓိပဓာနာ၊ မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခံ သမာဓိက္ခန္ဓာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ သီလေသု၊ တို့၌။ ပရိပူရကာရိနော၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းကို ပြုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရှိသော်။ ခန္တိဗဟုလဿ၊ များသော သည်းခံခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရှိသော်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အရတိဉ္စ၊ မမွေ့လျော်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အဘိဘုယျ၊ နှိပ်စက်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခအဖြစ်သည်။ ဝိဘူတာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ သီလပဓာနာ၊ မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခမုခံ သီလက္ခန္ဓာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခေဟိ၊ အရိယမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အနုပဿနာတို့ဖြင့်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ **“သော တိဏ္ဍိ ။လ။ ခန္ဓေ ဘာဝယတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။) တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ အရိယဿ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကဿ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို၊ ဘာဝယန္တော၊ သည်ရှိသော်။ **“အရိယံ အဋ္ဌဂီကံ မဂ္ဂံ ဘာဝယတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေဟိ၊ ထိုသုံးပါးသော ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်ကို။ သင်္ဂဟံ၊ ကို။ ဒသေယန္တော၊ ၍။ **“ယာ စ သမ္မာဝါစာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ။

ပုန၊ ဖန်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သမထဝိပဿနာဘာဝံ၊ ကို။ ဒသေယတုံ၊ ဌာ။ **“သီလက္ခန္ဓာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သီလ သမထ မဟုတ်ခဲ့တကား။ ယင်းသို့လျက် သမထသို့ ဝင်ခြင်းကို အဘယ်သို့ မှတ်ရပါအံ့နည်း စုဒ္ဓါရိကား တတ္ထ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ သီလက္ခန္ဓာ၊ ၏။ ခန္တိပဓာနတ္တာ စ၊ သည်းခံခြင်းလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သမာဓိ၊ အား။ ဗဟူပကာရတ္တာ စ၊ များသော ကျေးဇူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သမထပက္ခဘဇနံ၊ သမထအဖို့သို့ ဝင်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ **ဘဝဂီနီတိ၊** ကား။ ဥပပတ္တိဘဝဿ၊ ၏။ အင်္ဂီနိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ **ဒွေ ပဒါနီတိ၊** ကား။ ဒွေ ပါဒါ၊ နှစ်ပါးသော စရဏတရားတို့သည်။

စရဏတရားတို့သည် တစ်ဆယ့်ငါးပါး ဖြစ်ကုန်လျက် အဘယ်ကြောင့် သီလ သမာဓိနှစ်ပါးသာ ဖြစ်အံ့နည်း။ စောဒနာရိကား ယျေဘုယျေန ဟိ စသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယျေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စဒသ၊ ကုန်သော။ စရဏဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သီလသမာဓိသင်္ဂဟိတာ၊ သီလသမာဓိတို့ဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွေ ပါဒါ၊ နှစ်ပါးသော စရဏတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ (ဤသို့ ပေး)။

[၄၊ ၁၅၅] ဘာဝိတကာယောတိ၊ ကား။ **အာဘိသမာစာရိကသီလဿ၊** အာဘိသမာစာရိကသီလ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ။ ဘာဝိတကာယော၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ကိုယ်ရှိသည်။

ဘာဝိတသီလောတိ၊ ကား။ (ဤပါဠိကား အချို့စာ မရှိ၊ ရှိသည်သာ ကောင်း၏။) အာဒိဗြဟ္မစရိယကသီလဿ၊ မဂ်ဟူသော မြတ်သော အကျင့်၏ အစဖြစ်သော သီလ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှာ။ ဘာဝိတသီလော၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော သီလရှိသည်။ (ဤ၌ အာဒိဗြဟ္မစရိယကသီလဟူသည် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလတည်း။) အထ ဝါ၊ ကား။ **ဘာဝိတကာယောတိ၊** ကား။ ဣန္ဒြိယသံဝရေန၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလအားဖြင့်။ ဘာဝိတပဉ္စဒ္ဓါရကာယော၊ ပွားစေအပ်ပြီးသော ပဉ္စဒ္ဓါရကာယ ရှိသည်။ **ဘာဝိတသီလောတိ၊** ကား။ အဝသိဋ္ဌသီလဝသေန၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလမှ ကြွင်းသော သီလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘာဝိတသီလော၊ သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ ကာယဘာဝနာယ၊ ကာယကို

၁။ အာဘိသမာစာရိကသီလဿ ။ ။ဤ၌ အာဘိသမာစာရိကသီလဟူသည် အာဇီဝဋ္ဌမကသီလမှ ကြွင်းသော သီလတည်း။

ပွားစေခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ တံသဘာဝတ္တာ စ၊ ထို သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာဝါယာမ သဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဒုဘယကာရဏတ္တာ စ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာဝါယာမ၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ အစွန္တံ၊ စင်စစ်။ ကာယဒုစ္စရိတပ္ပဟာနဉ္စ၊ ကာယဒုစရိုက်ကို ပယ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်မရှိသော။ ဥဋ္ဌာနဉ္စ၊ လုံ့လဝီရိယသည် လည်းကောင်း။ (ဥပဓာနံ၊ ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ သမ္မာဝါယာမနှင့် မတန်ရကား မသင့်)။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ တထာ၊ ပါး။ အနုတ္တရေ၊ မြတ်သော။ သီလေ၊ သည်။ သိဇ္ဈမာနေ၊ ပြီးသည်ရှိသော်။ တံသဘာဝတ္တာ စ၊ ထိုသမ္မာဝါစာ သမ္မာအာဇီဝသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဒုဘယကာရဏတ္တာ စ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သမ္မာဝါစာ သမ္မာအာဇီဝ၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနဝသေသတော၊ ဖြင့်။ မိစ္ဆာဝါစာယ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မိစ္ဆာဇီဝဿ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဟာနံ၊ သည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ စိတ္တပညာသု စ၊ စိတ် ပညာ တို့ကိုလည်း။ ဘာဝိတာသု၊ ပွားစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တံသဘာဝတ္တာ စ၊ ထို သမ္မာသတိအစရှိသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဒုဘယကာရဏတ္တာ စ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သမ္မာသတိအစရှိသော တရား၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ သမ္မာသတိသမ္မာသမာဓိသမ္မာဒိဋ္ဌိသမ္မာသင်္ကပ္ပာ၊ တို့သည်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဂတာ ဧဝ၊ ရောက်ကုန်သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ “**ကာယေ ဘာဝိယမာနေ**”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ၏။ (ဤ၌ တံသဘာဝတ္တာ တဒုဘယကာရဏတ္တာ-ဟူသော ဟိတ်နှစ်ပုဒ်ကို ရှေးနှစ်ပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်၍လည်း ယောဇနာသည်။)

ပဉ္စဝိမံ အဓိဂမံ ဂစ္ဆတိတိ ဣမိနာ ပါဠေန၊ ဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမမေဝ၊ အရိယမဂ်ကို သိခြင်းကိုသာလျှင်။ အဝတ္ထာဝိသေသဝသေန၊ အခိုက်အတန့် အထူးအားဖြင့်။ ပဉ္စမာ၊ အားဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတိ၊ ၏။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... ဒိပ္ပာဓိဂမအစရှိသော ငါးပါးသည် သရုပ်အားဖြင့်
ပြားခဲ့သော် အရိယမဂ္ဂအဓိဂမကိုပင် အဝတ္ထာဝိသေသဖြင့် ငါးပါးဝေဖန်၍
ပြု၏-ဟုဆိုသော စကားသည် အသို့သင့်ပါအံ့နည်း-ဟု စောဒနာရှိရကား
အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ဤကား ဟိကို ဒဋ္ဌိကြံသည်။

တစ်နည်းကား-အဘယ်သို့ အဝတ္ထာဝိသေသအားဖြင့် ငါးပါးပြားသနည်း ပုစ္ဆာရှိရကား အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။ ဤကား ဟိကို ဝိတ္ထာရကြသည်။

ဟိ၊ စွ။ တစ်နည်းကား-ဟိ ဝိတ္ထာရယိဿာမိ၊ အံ။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ခိပ္ပံ၊ လျှင်စွာ။ သင်္ကံ၊ တစ်ကြိမ်တည်း။ ဧကစိတ္တက္ခဏေနော၊ တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏဖြင့် သာလျှင်။ စတုသု၊ သစ္စေသု၊ တို့၌။ အတ္တနာ၊ သည်။ အဓိဂန္တု၊ သိအပ်သည်ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သိ၏။ ဣတိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်အား။ လောကီယသမာပတ္တိယာ၊ အား။ ဝသိဘာဝနာကိစ္စံ၊ လေ့လာသောအားဖြင့် ပွားစေခြင်းကိစ္စရှိသည်။ (ဝသိဘာဝကိစ္စံ ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ လေ့လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စသည် ပေး။) အတ္ထိ၊ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝသိဘာဝနာကိစ္စံ၊ သည်။ န၊ အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ **ခိပ္ပါမိဂမော စ၊** လျင်စွာ သိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဇဟိတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့ကို။ အစ္စန္တဝိမုတ္တိဝသေန၊ စင်စစ် လွတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဇဟနတော၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ **ဝိမုတ္တာမိဂမော စ၊** လွတ်သော အားဖြင့် ရသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ လောကီယေဟိ၊ လောကီ ဖြစ်သော သီလကျေးဇူး အစရှိသည်တို့ထက်။ မဟန္တာနံ၊ မြတ်ကုန်သော။ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ၊ သီလကျေးဇူး အစရှိသည်တို့ကို။ အဓိဂမနဘာဝတော၊ ရခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **မဟာမိဂမော စ၊** မြတ်သောကျေးဇူးကို ရသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပုလဖလာနံ၊ ပြန့်ပြောသော အကျိုးရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အကျိုးဖြစ်ကုန်သော။ တေသံယေဝ၊ ထိုသီလကျေးဇူး အစရှိသည်တို့ကိုသာလျှင်။ အဓိဂမနတော၊ ရခြင်းကြောင့်။ **ဝိပုလာမိဂမော စ၊** ပြန့်ပြောသော အကျိုးရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနာ၊ သည်။ ကတ္တဗ္ဗဿ၊ သော။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ကိစ္စ၏။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **အနဝသေသာမိဂမော စ၊** အကြွင်းမဲ့ ရသည်လည်း။ **ဟောတိ၊** ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏ (ဤသို့ သမ္ပဋ္ဌံ)။ ဧတေ အဓိဂမာ၊ ထိုရခြင်းတို့သည်။ ကေ ပန၊ တို့နည်း။ (ကဏ္ဍဇပဌမက္ခရာနှင့် ရှိ၏။ မသင့်။) ကေစိ၊ အချို့သော ရခြင်းတို့သည်။ သမထာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝိပဿနာနုဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ဤသို့သော ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“တတ္ထ သမထေနာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

၅၆။ ကုတိ၊ သို့။ မဟာထေရော၊ အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည်။ “တသ္မာရက္ခိတစိတ္တဿာ”တိ ဂါထာယ၊ ဇာ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိမုခေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ဝိမုတ္တိကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဝိစယဟာရသမ္မာတံ၊ ကို။ နိဒ္ဒိသန္တော၊ ပြတော်မူသည်ရှိသော်။ ဒေသနာကုသလတာယ၊ ဒေသနာ၌ လိမ္မာတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တပ္ပဒေသဟိ၊ သုတ်အရပ်တို့ဖြင့်။ တဿာ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝိမုတ္တိ၏။ ဝါ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝိမုတ္တိကို။ (ပဝိစယဟာရံ၌ စပ်။) ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ စ၊ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်အဖြစ်ကို ကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဘာဝနာဝိသေသာနဉ္စ၊ ဘာဝနာ အထူးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဘာဝနာနိသံသာနဉ္စ၊ ဘာဝနာ၏ အကျိုးတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝိဘဇနဝသေန၊ ဝေဖန်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာနပ္ပကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဝိစယဟာရံ၊ ရွေးချယ် စိစစ်အပ်သော ဟာရကို။ ဒသေတွာ၊ ဤ။ ကုဒါနိ၊ ၌။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ တထာဂတဗလာနမ္ပိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အားတော်တို့၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တံ ဝိစယဟာရံ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ဌာ။ “**တတ္ထ ယော ဒေသယတီ**”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဇာ။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌ (ဤပါဌ်ကား အချို့စာ မရှိ၊ ကျလေသည်။) **ဩဝါဒေန သာဝကေန ဝိသံဝါဒယတီ**တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ ဇာ။ အနုသိဋ္ဌိယာ၊ အဆုံးအမဖြင့်။ ဓမ္မဿ၊ ကို။ သဝနတော၊ နာခံသောကြောင့်။ “သာဝကာ”တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမေ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သော။ ဝေနေယေ၊ တို့ကို။ န ဝိပလမ္ဘေတိ၊ မဖြားယောင်း၊ ဝါ၊ မယောင်ယမ်းစေ။ န ဝဇ္ဇေတိ၊ မလှည့်ပတ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဝိသံဝါဒနဟေတူနံ၊ ချွတ်ယွင်းခြင်း လှည့်ပတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ လောဘ အစရှိသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဗောဓိမူလေ ဧဝ၊ ဗောဓိပင်၏ အနီး၌ပင်လျှင်။ သုပ္ပဟိနတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ **တိဝိဇ္ဇန္တိ**၊ ကား။ တိပ္ပကာရံ တိပ္ပကာရေဟိ၊ သုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (တိဝိဇ္ဇသရုပ်ကား ကုဒ် ကရောထ စသည်ဖြင့် အနန္တရ၌ ဆိုအပ်သည်ကို ယူ။)

ကုဒ် ကရောထာတိ၊ ကား။ ကုမံ သရဏဂမနဉ္စ၊ ဤသရဏဂုံကိုလည်းကောင်း။ ကုမံ သီလာဒိဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ **[၄၊ ၁၅၆]** ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရထ၊ ကုန်လော့။ **ကုမိနာ ဥပါယေန၊** ဤသို့သော အစီအရင်ဖြင့်။ **ကရောထ၊** ကုန်လော့။

(ဤကား ဝုတ္တိနည်းတည်း။ ဣမိနာ ဥပါယေန ကရောထာတိ ဟူ၍လည်း ဥလ္လိင်္ဂနည်း ရှိ၏။ သင့်သည်ချည်း။) အနေန ဝိမိနာပိ၊ ဤအစီအရင်ဖြင့်လည်း။ သရဏာနိ၊ သရဏဂုံတို့ကို။ သောဓေန္တာ၊ သုတ်သင်ကုန်လျက်။ သီလာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တာ၊ ပြည့်စေကုန်လျက်။ သမ္မာဒေထ၊ ပြည့်စုံစေကုန်လော့။ **ဣဒံ ဝေါ ကုရုမာနာနန္တိ၊** ကား။ ဣဒံ သရဏဂမနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဣဒံ သီလာဒိဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အနုတိဋ္ဌန္တာနံ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်သော၊ တုမှာကံ၊ သင့်တို့ကဲ့၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္ပရာယနိဗ္ဗာနာနံ၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော အကျိုး၊ တမလွန်၌ဖြစ်သော အကျိုး၊ နိဗ္ဗာန်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဟိတာယ စ၊ စီးပွားခြင်းငှာလည်းကောင်း။ သုခါယ စ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ တာနိ၊ ထို သရဏဂုံသီလ အစရှိသည်တို့ကို။ သမ္မာဒေထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဧဝံ၊ သို့။ ဩဝါဒနာကာရံ၊ ဆုံးမသော အခြင်းအရာကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ “ဩဝါဒေန သာဝကေ န ဝိသံဝါဒယတီ”တိ၊ ဟူ၍။ ယံ အဝိသံဝါဒနံ၊ အကြင် မချွတ်ယွင်းစေခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ၍။ တံ အဝိသံဝါဒနံ၊ ကို။ တထာဂတဗလေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“သော တထာ ဩဝဒိတော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၍။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **တထာတိ၊** ကား။ တေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။

ထိုကို ဖွင့်လိုရကား ဣဒံ စသည်ကို မိန့်သော်။

“ဣဒံ၊ ဤသရဏဂုံသီလအစရှိသည်ကို။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤသို့သော အစီအရင်ဖြင့်။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။” ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ သော။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ **ဩဝဒိတောတိ၊** ကား။ ဓမ္မဒေသနာယ၊ ဖြင့်။ သာသိတော၊ ဆုံးမအပ်သော။ **အနုသိဋ္ဌောတိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထိုဩဝဒိတောဟူသော ပုဒ်၏ပင်လျှင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ **တထာ ကရောန္တောတိ၊** ကား။ ယထာနုသိဋ္ဌံ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် ဆုံးမအပ်၏။ (အဗျယိဘောသမာသ်ဖြစ်ရကား ယထာနုသိဋ္ဌံဟု သိကို အံပြု၍ ပြီးသတည်း။) တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ကရောန္တော၊ သော။ **တံ ဘူမိန္တိ၊** ကား။ ယဿာ ဘူမိယာ၊ အကြင်ဒဿနဘုံ ဘာဝနာဘုံကို။ အဓိဂမတ္ထာယ၊ ရခြင်းငှာ။ ဩဝဒိတော၊ အပ်၏။ တံ ဒဿနဘူမိဉ္စ၊ သို့လည်းကောင်း။ တံ ဘာဝနာဘူမိဉ္စ၊ သို့လည်းကောင်း။ **နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ၊** ကား။ ဧတံ ကာရဏံ၊ သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ကာရဏံ ဟူ၍ အနက်ကိုဖွင့်ခြင်းသည် ဌာနံ ဟူသော သဒ္ဒါနှင့် မတန်တကား-ဟု စောဒနာအံ့သည်ကို နှလုံးပိုက်၍ ကာရဏဉ္စိ စသည်ကို မိန့်သော်။

ဟိ၊ စူ။ ကာရဏံ၊ ကိ။ ဧတ္ထ ကာရဏေ၊ ဌံ။ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ၊
ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလံ၊ သည်။ တိဌတိ၊ ၏။
ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ “ဌာနံ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတိ၊ ၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဌံ။ **ဘူမိန္ဒြိယ**၊ ကား။
သီလက္ခန္ဓေန၊ သီလကျေးဇူးဖြင့်။ ပတ္တပွဲ၊ ရောက်အပ်သော။ သမ္ပတ္တိဘဝသင်္ခါတံ၊
သမ္ပတ္တိဘဝဟု ဆိုအပ်သော။ ဘူမိံ၊ သို့။ ။

ဣဒါနိ၊ ဌံ။ ယဿ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စတုဝေသာရဇ္ဇနိပိ၊ လေးပါးသော
ဝေသာရဇ္ဇတို့သည်လည်း။ အဝိပရီတသဘာဝတာယ၊ မဖောက်မပြန်သော
သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောဖြစ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမဗလဉာဏဿ၊ ရှေးဦးစွာသော အားတော်ဖြစ်သော ဉာဏ်၏။
ဝိသယဝိသေသော၊ အရာအထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏ (ဝိကတိသို့ လိုက်၍
ဧကဝုဉ်ဆိုလေသည်။) တဿ၊ ကြောင့်။ တနိပိ၊ ထိုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တို့ကိုလည်း။
တဿ၊ ထိုပဌမဗလဉာဏ်တော်၏။ ဝိသယဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။
“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေ သတော”တိ အာဒိ၊ ကိ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌံ။
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေ သတောတိ၊ ကား။ အဟံ၊ သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော
တရားတို့ကို မဖောက်မပြန် အလိုလိုသာ သိတော်မူ၏။ မယာ၊ သည်။ သဗ္ဗေ၊
ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိဇာနနေန၊
ဝန်ခံသဖြင့်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသည်။ သတော၊ ဖြစ်သော။ တေ၊ သည်။
ဣမေ ဓမ္မာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ “ဣမေ နာမ ဓမ္မာ
တို့ကို။ တယာ၊ သည်။ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ မသိအပ်ကုန်”။ ဣတိ၊ သို့။ ကောစိ၊
တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်။ သဟဓမ္မေန သဟေတုနာ သကာရဏေန၊
အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိစောဒေသတိ၊ တစ်ဖန်စောဒနာလတ္တံ၊
(ဤသို့လှမ်း၍ ပေးဦး။)

**ကောစိ ပဋိစောဒေသတိ-သာ ဆိုပါလော၊ အဘယ့်ကြောင့် သဟဓမ္မေန
စသည်ဖြင့် ဝိသေသဆိုသနည်း စောဒနာရှိရကား သုနက္ခတ္တော ဝိယ စသည်ကို
မိန့်သတည်း။**

သုနက္ခတ္တော ဝိယ၊ သုနက္ခတ်ကဲ့သို့။ ဝိပ္ပလပန္နာ ပန၊ ဆိုမြည်တမ်းသော သူတို့သည်ကား။ အပ္ပမာဏံ၊ ပမာဏမဟုတ်။ (အကြောင်းနှင့် ကင်း၍ ဆိုလေရာ ပမာဏမဟုတ် ဟူလိုသော်)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဟဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ပဋိစောဒေသတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ ဧတံ ကာရဏံ၊ ဤသို့ စောဒနာခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ ဧသော နယော၊ ပင်တည်း။ **ယဿ တေ အတ္ထာယ ဓမ္မော ဒေသိတောတိ၊** ကား။ ရာဂါဒိသု၊ တို့တွင်။ ယဿ ယဿ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အကုသိုလ်ကို။ ပဟာနတ္ထာယ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။ အသုဘဘာဝနာဒိဓမ္မော၊ အသုဘဘာဝနာ အစရှိသော တရားကို။ ကထိတော၊ ၏။ **တက္ကရဿာတိ၊** ကား။ တထာ ပဋိပန္နဿ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ကျင့်သောသူအား။ **ဝိသေသာဓိဂမန္တိ၊** ကား။ အဘိညာပဋိသမ္ဘိဒါဒိဝိ သေသာဓိဂမံ၊ အဘိညာဉ် ပဋိသမ္ဘိဒါ အစရှိသော တရားအထူးကို ရခြင်းကို။ ။

အန္တရာယိကာတိ၊ ကား။ အန္တရာယကရဏံ၊ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းသည်။ အန္တရာယော၊ မည်၏။ (ရတ္တုပရတော၌ ရတ္တိယာ ဘောဇနံ ရတ္တိ ဟူသကဲ့သို့ ကရဏသဒ္ဒါ ကျေသည် ဟူလိုသော်။) ဧတေသံ၊ ထိုတရားတို့အား။ သော၊ ထိုအန္တရာယ်ကို ပြုခြင်းတည်းဟူသော။ သီလံ၊ အလေ့သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အန္တရာယိကာ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အန္တရာယေ၊ အန္တရာယ်ကို ပြုခြင်း၌။ နိယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္တရာယိကာ၊ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကား။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ဟူသော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အရဟန္တိ၊ ထိုက်ကုန်၏။

ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္တရာယိကာ၊ မည်ကုန်၏။ **[၄၊ ၁၅၇]** ဝါ၊ ကား။ အန္တရာယပ္ပယောဇနာ၊ အန္တရာယ်ဟူသော အကျိုး ရှိကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အန္တရာယိကာ၊ မည်ကုန်၏။ တေ ပန၊ ထိုအန္တရာယ်က တရားတို့သည်ကား။ **ကမ္မကိလေသာဒိဘေဒေန၊** ကံ ကိလေသာ အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ကုန်၏။ **အနိယျာနိကာတိ၊** ကား။ အရိယမဂ္ဂဝဇ္ဇာ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် သတ်အပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ။

၁။ ကမ္မကိလေသာဒိဘေဒေန ။ ။ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဝိပါက၊ ဥပဝါဒ၊ အာဏာတိက္ကမ္မ သုံးပါးကို ယူ၊ ထိုငါးပါးတို့တွင် မာတုယာတကစသော အနန္တရိယကံငါးပါးသည် ကမ္မ၊ နိယတ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် ကိလေသာ၊ အဟိတ် ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေသည် ဝိပါက၊ အရိယုပဝါဒသည် ဥပဝါဒ၊ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းသည် အာဏာတိက္ကမမည်၏။

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောတိ၊ ကား။ မဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ၊ မဂ်ပညာနှင့်။ သမ္ပန္နော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။

သုဟတံ၌ သုသဒ္ဓါသည် သု သောဘဏေသုခေ သမ္မာ၊ ဘုသ သုဌ၊ သမိဒ္ဓိသု-ဟု မိန့်အပ်သော သောဘဏအစရှိသော ခြောက်ပါးသော အနက်တို့တွင် အဘယ်အနက်၌ ဖြစ်သနည်း။ ဟနဓာတ်သည် ဟန-ဟိသာ ဂတိသု-ဟုဆိုအပ်သော နှစ်ပါးသော အနက်တို့တွင် အဘယ်အနက်၌ ဖြစ်သနည်း-ဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိရကား သုဟတန္တိ အဘိဝဓိတံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။ သုသဒ္ဓါသည် ဘုသတ္ထ၌၊ ဟနဓာတ်သည် ဟိသတ္ထ၌ ဖြစ်၏-ဟူလိုသော်။

သုဟတန္တိ ကား။ အဘိဝဓိတံ၊ အလွန်သတ်သည်ကို။ ဣဒမ္ပိ ဤသုဟတံဟူသော စကားသည်လည်း။ ဧကဒေသကထနမေဝ၊ တစ်စိတ်မျှကို ဆိုသော စကားသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ မာရကဝိသာဒိဒါနမ္ပိ၊ သေစေတတ်သော အဆိပ်စသည်ကို ပေးခြင်းကိုလည်း။ သေလွန်ပြီးကုန်သောသူ ပေတအစရှိသူတို့အား ပေးလှူခြင်းကိုလည်း။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ န ကရောတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ပုထုဇ္ဇနောတိ၊ ကား။ ပုထုနံ၊ များစွာကုန်သော။ ကိလေသာဘိသင်္ခါရာဒီနံ၊ ကိလေသာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။ ဇနနာဒီဟိ၊ ဖြစ်စေခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့် ပုထုဇ္ဇနော၊ မည်၏။ ဟိ၊ စွ။ “ပုထုနံ ။လ။ ဣတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို၊ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပုထုနံ၊ များစွာသော ကိလေသာ အစရှိသည်တို့ကို။ ဇနနာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ မည်၏။ ပုထုဇ္ဇနန္တောဂဓတ္တာ၊ များစွာသော ယုတ်သော အကျင့်ရှိသော သူတို့၏ အတွင်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ မည်၏။ အယံ ဇနော၊ ဤသူသည်။ ပုထုဝ၊ အသီးသီးသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တစ်နည်းကား-အယံ၊ ဤသူသည်။ ပုထုဝ၊ အသီးသီးသာဖြစ်သော။ ဇနော၊ လူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ မည်၏။ (သီလစသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် အရိယာတို့နှင့် မရော၊ အသီးဟူလိုသော်။)

မာတရန္တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ မနုဿဘူတာ၊ လူဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဇနိကာ၊ အမိရင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ မွေးဖွားသော၊ မာတာ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မနုဿဘူတာ၊

သော။ ဇနကော၊ အဖရင်းဖြစ်သော။ **ပိတာ** စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အမိပေတော၊ ၏။ **မနုဿဘူတော**၊ သော။ ခီဏာသဝေါ၊ ကို။ **အရဟတိ**၊ ဟူ၍။ အမိပေတော၊ ၏။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ အညေ၊ တစ်ပါးသော သူတို့ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေယျကံ၊ ပန၊ ချရာအံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ဧတမ္ပိ၊ ဤသို့ သူတစ်ပါး တို့ကို အသက်မှ ချခြင်းသည်လည်း။ အဋ္ဌာနံ၊ အရာမဟုတ်။ သစေပိ၊ ၍လည်း။ ဘဝန္တရဂတံ၊ ဘဝတစ်ပါးသို့ ရောက်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ အရိယသာဝကဘာဝံ၊ ကို။ အဇနန္တမ္ပိ၊ မသိသည်လည်းဖြစ်သော။ အရိယသာဝကံ၊ ကို။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ကိံ ဝဒေယျ၊ ရာသနည်း ဟူမူကား။ “ဣဒံ ကုန္တကိပိလ္လိကံ၊ ဤပိုးရွ ခြပုန်းကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတွာ၊ ချ၍။ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော စကြဝဠာတိုက်၌။ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ၊ စက္ကဝတ်မင်း၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိပဇ္ဇာဟိ၊ သိမ်းပိုက်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ သော၊ ထိုအရိယသာဝကသည်။ နံ၊ ထိုပိုးရွ ခြပုန်းကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ နေဝ ဝေါရောပေယျ၊ မချရာသလျှင်ကတည်း။ “ဣမံ၊ ဤပိုးရွ ခြပုန်းကို။ သစေ န ဃာတေသတိ၊ ငြားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်။ တေ၊ သင်၏။ သီသံ၊ ကို။ ဆိန္ဒိယာမ၊ ကုန်အံ့။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အထာပိ ဝဒေယျံ၊ အကယ်၍ မူလည်း ဆိုကုန်အံ့။ အဿ၊ ထိုအရိယသာဝက၏။ သီသမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဆိန္ဒေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ သော အရိယသာဝကော၊ သည်။ တံ၊ ထိုပိုးရွ ခြပုန်းကို။ နေဝ ဃာတေယျ၊ မသတ်ရာ သလျှင်ကတည်း။

ယင်းသို့ တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း အသက်မှ မချဘဲလျက် အသို့မူ၍ မာတရံ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုသနည်း။ စောဒနာရုံရကား ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ ပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ပန တထာပိ၊ ထိုသို့တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့ကို အသက်မှ မချသော်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝဿ၊ ပုထုဇဉ်၏ အဖြစ်၏။ မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထဉ္စ၊ ကြီးသော အပြစ် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အရိယဘာဝဿ၊ ၏။

၁။ မနုဿဘူတော ။ ။ ဤ၌ မနုဿဘူတော ဟူသောသောပုဒ်ကို ပုဗ္ဗာပရာပေက္ခ ဖြစ်သောကြောင့် အသီးသီးယှဉ်၍ ပေးသည်။ ဇနိကာ ဇနကောဖြင့် ပေါသာဝနိက စသော အမိအဖတို့ကို နစ်စေသည်။ မာတရံ ပိတရံ အရဟန္တံ ဟူသော စကားကို ခွဲ၍ ကိံ ပန စသည်ဖြင့် စောဒနာသတည်း။

ဝါရ]

၂-ဝိစယဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၄၉

ဗလဒီပနတ္ထဉ္စ၊ ကြီးသော အစွမ်းကို ပြအံ့သောငှာလည်းကောင်း၊ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
ဟိ၊ စွ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။
ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ၊ သည်။ သာဝဇ္ဇေ ဝတ၊ အပြစ်ရှိစွာတကား။ ယတြ ဟိ ယော ပုထုဇ္ဇနော၊
သည်။ မာတုဃာတာဒီနိပိ၊ အဓိကို သတ်ခြင်း အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
အာနန္တရိယာနိ၊ အာနန္တရိယကံတို့ကို။ **ကရိဿတိ နာမ**၊ ပြုဘိ၏။ အရိယဘာဝေါ၊
သည်။ မဟာဗလောဝ၊ ကြီးသော အစွမ်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ၊ ၏။ (စ ကား
ပက္ခန္တရတ္ထ။) ယော အရိယော၊ သည်။ ဧတာနိ ကမ္မာနိ၊ ထိုအာနန္တရိယကံတို့ကို။ န
ကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

သံသံ ဘိန္ဒေယျာတိ၊ ကား။ သမာနသံဝါသကံ၊ တူသော ပေါင်းဖော်ခြင်း
ရှိသော။ သမာနသီမာယံ၊ တူသော သိမ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ သံသံ၊ သံဃာကို။
ပဉ္စဟိ ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဘိန္ဒေယျ၊ ရာ၏။ “ပဉ္စဟုပါလိ ။လ။
သလာကဂ္ဂါဟေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ “ဥပါလိ၊ လိ. . . ။ ကမ္မေန၊
အပလောကနကံ အစရှိသော လေးပါးသော ကံတို့တွင် တစ်ပါးသော ကံဖြင့်
လည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓေသေန၊ ငါးပါးသော ပါတိမောက္ခဒ္ဓေသတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော
ဥဒ္ဓေသဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝေါဟရန္တော၊ သင်းကွဲခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြု၍
ဆိုသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ အနုဿာဝနေန၊ သင်းကွဲခြင်း အားလျော်စွာ နားရင်း၌
ကြားခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သလာကဂ္ဂါဟေန၊ စာရေးတံကို ယူစေသဖြင့်
လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
သံယော၊ သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကွဲ၏။”

ထိုငါးပါးသော အကြောင်းကို ဖွင့်လိုရကား တတ္ထ စသည်ကို မိန့်သော်။

တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော အကြောင်းတို့တွင်။ ဝါ၊ ထိုပါဠိ၌။ **ကမ္မေနာတိ၊** ကား။
အပလောကနာဒီသု၊ ကုန်သော။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ကမ္မေသု၊ ကံတို့တွင်။ အညတရ
ကမ္မေန၊ တစ်ပါးပါးသောကံဖြင့်။ **ဥဒ္ဓေသေနာတိ၊** ကား။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။

၁။ ကရိဿတိ နာမ ။ ။နာမသဒ္ဓါကား ဂရဟအနက်ရှိ၏။ ကရောတိ-ဟု ဆိုအပ်လျက်
ယတြသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ကရိဿတိ-ဟု အနာဂတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုပါသတည်း။
ထိုကြောင့် ယတြ သဒ္ဓယုတ္တတ္တာ ပနေတံ အနာဂတဝသေန ဝုတ္တံ ဧဝရူပန္တိ ဤဒီသေသု
ငှာနေသု သဒ္ဓလက္ခဏံ-ဟု မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ မိန့်သတည်း။

ပါတိမောက္ခဒွေသေသု၊ တို့တွင်။ အညတရေန၊ သော။ ဥဒ္ဒေသေန၊ ဖြင့်။ **[၄၊ ၁၅၈]**
ဝေါဟရန္တောတိ၊ ကား။ ကထယန္တော၊ ဆိုသည်ဖြစ်၍။

ထိုကို ဖွင့်လိုရကား တာဟိ တာဟိ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

တာဟိ တာဟိ ဥပပတ္တိဟိ၊ ထိုထို သို့သော သင်းကွဲခြင်း၏ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
“အဓမ္မံ ဓမ္မော”တိအာဒိနိ၊ ကုန်သော။ **အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုနိ**၊ တစ်ဆယ့်
ရှစ်ပါးသော သင်းကွဲခြင်းကို ပြုတတ်သော အကြောင်းတို့ကို။ ဒီပယန္တော၊ ပြသည်ဖြစ်၍။
အနုဿာဝနေနာတိ၊ ကား။ “တုမေ၊ တို့သည်။ မယံ၊ ၏။ ဥစ္စကုလာ၊ မြင့်မြတ်သော
အမျိုးမှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်၍။ (ဝိဘတ္တိဝိသယအပါဒါနိဖြစ်ရကား ကြိယာတစ်ပါး
ဆောင်ပါသည်။) ပဗ္ဗဇိတဘာဝဉ္စ၊ ရဟန်းပြုသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။
ဗဟုသုတဘာဝဉ္စ၊ များသော အကြားအမြင် ရှိသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။
ဇာနာထ နန၊ သိကုန်သည် မဟုတ်တုံလော။ မာဒိသော နာမ၊ ငါကဲ့သို့သော
သူမည်သည်။ ဥဒ္ဓမ္မံ ဓမ္မ မဟုတ်သော။ ဥဗ္ဗိနယံ၊ ဝိနည်း မဟုတ်သော။ သတ္ထုသာသနံ၊
ကို။ ဂါဟေယျ၊ ယူစေရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ တုမ္မာကံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ စိတ္တမ္ပိ၊
ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ ယုတ္တံ ကိံ၊ သင့်သလော။ အဟံ၊ သည်။
အပါယတော၊ မှ။ န ဘာယာမိ၊ မကြောက်သလော ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
ဖြင့်။ ကဏ္ဍမူလေ၊ နားရင်း၌။ ဝစီဘေဒံ၊ နှုတ်မြွက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ၍။ အနုဿာဝနေန၊
သင်းကွဲခြင်းအား လျော်စွာ ကြားခြင်းဖြင့်။ **သလာကဂ္ဂါဟေနာတိ၊ ကား။** ဧဝံ၊ သို့။
အနုဿာဝေတွာ၊ သင်းကွဲခြင်းအား လျော်စွာ ကြား၍။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ စိတ္တံ၊
ကို။ ဥပတ္တမ္ပေတွာ၊ ခိုင်ခံ့စေ၍။ အနိဝတ္တိဓမ္မံ၊ မဆုတ်နစ်သော သဘောရှိသည်ကို။
ကတွာ၊ ၍။ “ဣမံ သလာကံ၊ ဤစာရေးတံကို။ ဂဏှထ၊ ယူကုန်လော”။ ဣတိ၊ သို့။
သလာကဂ္ဂါဟေန၊ ဖြင့်။ ။

ဧတ္ထ စ၊ ဤငါးပါးသော အကြောင်းတို့တွင်လည်း။ ကမ္မမေဝ၊ အပလောကန
အစရှိသော လေးပါးသော ကံတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ကံသည်သာလျှင်။ ဝါ၊ ကား။

၁။ အဋ္ဌာရသဘောဒကရဝတ္ထုနိ ။ ။ အဋ္ဌာရသဘောဒကရသရုပ်ကို ဓမ္မဝိနယဘာသိတာ-
စိက္ခပညတ္တိကာ ဒုကာ။ အာပတ္တိလဟုဒဠုလ္လ- သာဝသေသဒုကာနိ စ။ “ဧတာနဋ္ဌာရသဘောဒ-
ကရဝတ္ထု”တိ ဝုစ္စရေ၊ ဝိပလ္လာသဂဟိတာနိ-ဝါဒမူလုပနိဿယာ-ဟု ဝိနယတ္ထမဇ္ဈသာမည်သော
ကင်္ခါဋီကာ၌ မိန့်အပ်သော နှစ်ဂါထာတို့ဖြင့် မှတ်အပ်၏။

ဥဒ္ဒေသော၊ ငါးပါးသော ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဥဒ္ဒေသသည်။ ပမာဏံ၊ တည်း။ (သင်းကွဲခြင်း၌ ပမာနဟူလိုသော်။) ဝေါဟာရာနုဿာဝနသလာ ကဂ္ဂါဟာပနံ၊ သင်းကွဲခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြ၍ ဆိုခြင်း၊ သင်းကွဲသောအား လျော်စွာ ကြားခြင်း၊ စာရေးတံ ယူစေခြင်းသည်ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ သင်းကွဲခြင်း၏ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်၏။

သင်းကွဲခြင်း၏ အကြောင်းချည်းဖြစ်လျက် ဝေါဟာရစသော သုံးပါးသည် ပုဗ္ဗဘာဂသာ။ အသို့မူ၍ အသို့ဖြစ်သနည်းဟု စောဒနာကို ဖြေလို၍ အဋ္ဌာရသ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ အဋ္ဌာရသဝတ္ထုဒီပနဝသေန၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော သင်းကွဲခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေါဟရန္တေန၊ ဆိုလျက်။ တတ္ထ၊ ထိုသင်းကွဲခြင်း၌။ ရုစိဇနနတ္ထံ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အနုဿာဝေတွာ၊ ၍။ သလာကာယ၊ ကို။ ဂါဟိတာယပိ၊ ယူစေအပ်သော်လည်း။ သံယော၊ သည်။ အဘိန္နော ဧဝ၊ မကွဲသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယင်းသို့သော် အဘယ်အခါမှ ကွဲသနည်း၊ စုဒ်ရှိရကား ယဒါ ပန အစ ရှိသည်ကို ဆိုသတည်း။

ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ စတ္တာရော ဝါ၊ လေးယောက်သော ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ အတိရေကာ ဝါ၊ လေးယောက်ထက် လွန်သော ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ သလာကံ၊ ကို။ ဂါဟေတွာ၊ ယူစေ၍။ အာဝေဏိကံ၊ အသီး။ ကမ္မံ ဝါ၊ အပလောကနစသော ကံကိုလည်းကောင်း။ ဥဒ္ဒေသံ ဝါ၊ ပါတိမောက်ပြခြင်းကို လည်းကောင်း။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သံယော၊ သည်။ ဘိန္နော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ မဂ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ အရိယပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သံယံ၊ ကို။ ဘိန္နေယျ၊ ရာ၏။ သံယရာဇိ ဝါ၊ သံဃာ၏ အရေးကိုလည်း။ ဇနေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ထိုသင်းခွဲခြင်း သံဃာ၏ အရေးကို ပြခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။ (ဤသို့ သမ္ပန်။)

ဒုဌစိတ္တောတိ၊ ကား။ ဝဓကစိတ္တေန၊ သတ်လိုသော စိတ်ဖြင့်။ ပဒုဌစိတ္တော၊ ပျက်စီးသော စိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍။ **လောဟိတံ ဥပ္ပာဒေယျာ**တိ၊ ကား။ ဇီဝမာနကသရီရေ၊ အသက်ရှိသော ကိုယ်တော်၌။ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ၊ ယင်ငယ်သည်။

ပိဝနမတ္တမ္ပိ၊ သောက်လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော။ လောဟိတံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်။ မာတုဃာတာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မာနိ၊ တို့ကို။ ဒဿိတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယာနိ၊ ယင်းငါးပါးသော အာနန္တရိယကံတို့ကို။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ကရောတိ၊ ၏။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ န ကရောတိ၊ ပြု။ **ဒုဋ္ဌစိတ္တော**တိ၊ ကား။ ဝိနာသစိတ္တေန၊ ပျက်စီးလိုသော စိတ်ဖြင့်။ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော၊ ပျက်စီးသော စိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍။ **ထူပန္တိ**၊ ကား။ စေတိယံ၊ ကို။ **ဘိန္ဒေယျာ**တိ၊ ကား။ နာသေယျ၊ ဖျက်စီးရာ၏။ ။

အညံ သတ္တာရန္တိ၊ ကား။ “အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ၏။ သတ္တာ၊ ဆရာတည်း။ သတ္တု ကိစ္စံ၊ ဆရာကိစ္စကို။ ကာတုံ၊ ဌာ။ သမတ္တော၊ စွမ်းနိုင်၏။” ကုတိ၊ သို့။ ဘဝန္တရေပိ၊ ဘဝတစ်ပါး၌လည်း။ အညံ၊ သော။ တိတ္ထကရံ၊ အယူကို ပြုတတ်သော သူကို။ **အပဒိသေယျာ**တိ၊ ကား။ “အယံ၊ ဤသူသည်။ မေ၊ ၏။ သတ္တာ၊ တည်း။” ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဂဏှေယျ၊ ရာ၏။ ကုတိ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤသို့ ယူခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ **ဣတော ။လ။ ပရိယေသေယျာ**တိ၊ ကား။ သာသနတော၊ မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ အညံ၊ သော။ ဗာဟိရကံ၊ အပ၌ဖြစ်သော။ သမဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပြာဟ္မဏံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပရိယေသေယျ၊ ရှာရာ၏။ (ဤသို့ပေး။) “အယံ၊ သည်။ ဒက္ခိဏာရဟော၊ အလျှူကို ခံထိုက်၏။ ဣမသ္မိံ၊ ဤသူ၌။ ကတာ၊ ကုန်သော။ ကာရာ၊ ကောင်းမှုတို့သည်။ မဟပ္ပလာ၊ ကြီးသော အကျိုးရှိကုန်သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။” ကုတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုဗာဟိရကဖြစ်သော ရဟန်းပုဏ္ဏား၌။ ပဋိပဇ္ဇေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ **ကုတူဟလမင်္ဂလေန သုဒ္ဓိံ ပစ္စေယျာ**တိ၊ ကား။ “ဣမိနာ၊ ဤအကြောင်းဖြင့်။ ဣဒံ၊ ဤအကျိုးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။” ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကုတူဟလသင်္ခါတေန၊ အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌသုတမုတ-မင်္ဂလေန၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ သုတမင်္ဂလာ မုတမင်္ဂလာဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သုဒ္ဓိံ ဝေါဒါနံ၊ ဖြူစင်ခြင်းကို။ သဒ္ဓဟေယျ၊ ယုံကြည်ရာ၏။ ။

၅၇။ **ဣတ္ထိ ရာဇာ ။လ။ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ**တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိယာ၊ အား။ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယျာဒိနံ၊ အိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အင်္ဂါဇာတ် အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ လက္ခဏာနိ၊ တို့သည်။ န ပရိပူရန္တိ၊ မပြည့်စုံကုန်။

[၄၊ ၁၅၉] ကုတ္တိရတနာဘာဝေန စ၊ ကုတ္တိရတနာ မရှိခြင်းကြောင့်လည်း။

သတ္တရတနသမင်္ဂီတာ၊ ခုနစ်ပါးသော ရတနာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်သည်။ န သမ္ပဇ္ဇတိ။ မပြည့်စုံ။ သဗ္ဗမနုဿာနမ္ပိ တို့ထက်။ အဓိကော၊ လွန်သော။ အတ္တဘာဝေါ စ၊ သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဣတ္ထိ ။လ။ ဝိဇ္ဇတီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သက္ကတ္တာဒိနိ၊ သိကြားအဖြစ် အစရှိကုန်သော။ တီဇော၊ ကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ အရာတို့သည်။ ဥတ္တမာနိ၊ မြတ်ကုန်၏။

**မြတ်လျှင် အဘယ်ပြုသနည်း။ သိကြားသည် မဖြစ်ကောင်းပါသလော၊
စုဒ္ဓါရကား ဣတ္ထိလိင်္ဂ ဟိနံ-ကို မိန့်သော်။**

ဣတ္ထိလိင်္ဂ၊ သည်လည်း။ ဟိနံ၊ ယုတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမ၏။ သက္ကတ္တာဒိနိပိ၊ သိကြားအဖြစ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ပဋိသိဒ္ဓါနိ၊ မြစ်အပ်ကုန်၏။ နနု စ စောဒေမိ၊ အံ့။ ဣတ္ထိလိင်္ဂ၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နတ္ထိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ပုရိသလိင်္ဂမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိသော မဟာဗြဟ္မာ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ နနု၊ မဆိုထိုက်သည် မဟုတ်တုံလော။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ စောဒနာ၊ တည်း။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ သည်။ နော၊ မဟုတ်။ ဝတ္ထဗ္ဗံ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤကာမသုဂတိဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ တစ်နည်းကား-ဣဓ၊ ဤကာမသုဂတိဘုံ၌။ ပုရိသဿ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုမဟာဗြဟ္မာဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တနတော၊ ကြောင့်တည်း။

**အကြောင်းဈာန်နှင့် ပြည့်စုံပါသော် မိန်းမသည်လည်း မဟာဗြဟ္မာဘုံ၌
ဖြစ်ကောင်းပါသည်မဟုတ်လော။ စောဒနာကို နှလုံးဝိုက်၍ ဣတ္ထိယော ဟိ
စသည်ကို မိန့်သတည်း။**

ဟိ တဒေဝ သစ္စံ၊ ၏။ ဣတ္ထိယော၊ တို့သည်။ ဈာနံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ကာလံကတွာ၊ သေ၍။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဗြဟ္မာတို့၏။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ မဟာဗြဟ္မာနံ၊ တို့၏။ သဟဗျတံ၊ သို့။ န ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ပုရိသော ပန၊ သည်ကား။ ဝါ၊ ကိုကား။ ကတ္တစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဗြဟ္မာပြည်၌။ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗော၊ မဆိုထိုက်။ တတ္ထ၊ ထိုဘုံ၌။ ဥဘယလိင်္ဂါဘာဝေ၊ လိင်နှစ်ပါးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည် သမာနေပိ၊ တူသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘုံ၌။ ဗြဟ္မာနော၊ တို့သည်။ ပုရိသသဏ္ဌာနာဝ၊ ယောက်ျားသဏ္ဌာန် ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတ္ထိသဏ္ဌာနာ၊ ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ ဝစနံ၊ ထို ပုရိသော မဟာဗြဟ္မာ

သိယာဟူသော စကားသည်။ သုဝုတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ **ဣတ္ထိ တထာဂတော**တိ ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ဤ။ သဗ္ဗညုဂုဏော၊ သဗ္ဗညုတဘုရား
 ကျေးဇူးတို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ လောကာနံ၊ သတ္တလောကတို့ကို။
 တာရုဏသမတ္ထော၊ ကူးမြောက်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ဗုဒ္ဓဘာဝေါ၊ သည်။
 တိဋ္ဌတုတာဝ၊ ရှိစေဦး။ ပဏိဓာနမတ္တမ္ပိ၊ ဘုရားဆု တောင်းခြင်းမျှသည်လည်း။ ဣတ္ထိယာ၊
 အား။ န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ မပြည့်စုံ။

“မနုဿတ္တဉ္စ၊ လူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။ လိင်္ဂံသမ္ပတ္တိံ စ၊ ပုရိသလိင်နှင့်
 ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟေတု စ၊ ရှေးအကြောင်း ကောင်းမှုနှင့်
 ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း။ (ဤဋီကာ အလို။) တိဟိတံပဋိသန္ဓေနခြင်း
 လည်းကောင်း။ (မူလဋီကာ အလို။) သတ္တာရဒဿနဉ္စ၊ ဘုရားကို မျက်မှောက်
 ဖူးတွေ့ရခြင်းလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ၊ ရဟန်းအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဂုဏသမ္ပတ္တိ
 စ၊ အဘိညာဉ်သမာပတ် ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း။ အဓိကာရော
 စ၊ မိမိကိုယ်ကို မငဲ့မူ၍ ဘုရားအား လွန်စွာ အရိုအသေပြုခြင်းသည်
 လည်းကောင်း။ ဆန္ဒတာ စ၊ ဘုရားဖြစ်ခြင်းငှာ ပြင်းစွာ အလိုရှိခြင်းလည်းကောင်း။
 ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ ဓမ္မသမောဓာနာ၊ ရှစ်ပါးသော အကြောင်းတရားတို့၏
 ပေါင်းခြင်းကြောင့်။ အဘိနိဟာရော၊ ဆုတောင်းခြင်းသည်။ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။”

ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ၊ ဤအကြောင်းတို့သည်။ ပဏိဓာန
 သမ္ပတ္တိကာရဏာနိ၊ ဆုတောင်းခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဏိဓာနမတ္တမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သမ္မာဒေတုံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ။
 အသမတ္ထယ၊ သော။ ဣတ္ထိယာ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ ဗုဒ္ဓဘာဝေါ၊ သည်။ ကုတော သမ္ပဇ္ဇတိ၊
 အဘယ်မှာ ပြည့်စုံအံ့နည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဣတ္ထိ ။လ။ ဝိဇ္ဇတိ”**တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ သဗ္ဗကာရပရိပူရော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော။
 ပုညဿယော၊ များစွာသော ကောင်းမှုသည်။ ဝါ၊ ကောင်းမှုအပေါင်းသည်။
 သဗ္ဗကာရပရိပူရမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ စေ၏။ ဣတိ
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုရိသောဝ၊ လျှင်။ အရဟံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ဧကိဿာ လောကဓာတုယာတိ၊ ကား။ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ၊ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌။

ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် မတန်ချေရကား ယာ ဇာတိခေတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ-ဟု ဆိုသတည်း။

ယာ၊ ယင်းတစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို။ **ဇာတိခေတ္တန္တိ၊** ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ သာ၊ ထိုတစ်သောင်းသော လောကဓာတ်သည်။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိကာလာဒိသု၊ မယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသောအခါ အစရှိသည်တို့၌။ ကမ္မတိ၊ လှုပ်၏။

ဇာတိခေတ်ကို ဆိုသဖြင့် အာဏာခေတ် ဝိသယခေတ် နှစ်ပါးလုံး ပသင်္ဂဖြစ်ရကား အာဏာခေတ္တံ ပန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အာဏာခေတ္တံ ပန၊ သည်ကား။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠ၊ ကုဋေ တစ်သိန်း စကြဝဠာတည်း။ ယာ၊ အယင်းကုဋေတစ်သိန်းသော စကြဝဠာသည်။ ဧကတော၊ တကွနက်။ သံဝဋ္ဋတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဝိဝဋ္ဋတိ စ၊ တည်လည်း တည်၏။ ယတ္ထ၊ ယင်ကုဋေတစ်သိန်းသော စကြဝဠာ၌။ **အာဇ္ဈာနာဋိယ-ပရိတ္တာဒိနံ၊** တို့၏။ အာဏာစ၊ သည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ နှံ့၏။ **ဝိသယခေတ္တဿ၊** ၏။ ပရိမာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အဘယံကြောင့် အပရိမာဏအဖြစ်ကို သိပါသနည်း။ စောဒနာဖွယ် ရှိရကား ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ စသည်ကို မိန့်သော်။

ဟိ၊ စွ။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ (အဝိသယော၌ စပ်။) “ယာဝတကံ၊ အကြင်မျှလောက်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝတကံ၊ သော။ နေယျံ၊ သိအပ်သော တရားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယာဝတကံ၊ သော။ နေယျံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တာဝတကံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ နေယျပရိယန္တိကံ၊ သိအပ်သော တရား အပိုင်းအခြားရှိ၏။ နေယျံ၊ သည်။ ဉာဏပရိယန္တိကံ၊ ဉာဏ် အပိုင်းအခြားရှိ၏။” ကုတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ အဝိသယော နာမ၊ အရာမဟုတ်သည် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုတိ၊ သို့။ တီသု၊ ကုန်သော။ ကုမေသု ခေတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဝါ၊ တို့၌။ တိသော၊ သင်္ကတိယော၊ တို့သို့။ အာရုဠေ၊ သော။ တေပိဋကေ၊ ပိဋကသုံးပုံဖြစ်သော။ ဗုဒ္ဓဝစနေ၊ ၌။ “ဣမံ စက္ကဝါဠ၊ ငါတို့စကြဝဠာကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓါ၊

တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုန်၏။” ကုတိ၊ သို့၊ သုတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုန်။ ကုတိ ပန၊ ဤသို့ကား။ သုတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၁၆၀] အပုဗ္ဗ အစရိမန္တိ ကား။ အပုရေ အပစ္ဆာ၊ မရှေး မနှောင်း။ ဧကတော၊ တစ်ပြိုင်နက်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုန်။ ပုရေ ဝါ၊ ရှေး၌လည်းကောင်း။ ပစ္ဆာ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုန်၏။ ကုတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘယ်မှစ၍ ရှေ့၊ အဘယ်မှစ၍ နောက်ဟူ၍ သိအပ်သနည်းဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား တတ္ထစသည်ကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထို အပုဗ္ဗ အစရိမဟူသော စကား၌။ ဂစ္ဆောက္ကန္တိတော၊ မယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့ကို။ ပုရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သည်မှ ရှေးသည် ပုဗ္ဗမည်ကောင်းသည် မဟုတ် တုံလော။ စောဒနာရှိရကား တတော ပဌာယ ဟိ စသည်ကို မိန့်သော်။

ဟိ၊ စွ။ တတော၊ ထိုမယ်တော်ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေတော်မူသည်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဒသသဟဿိစက္ကဝါဠကမ္ပနေန၊ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာလှုပ်သဖြင့်။ ခေတ္တပရိဂ္ဂဟော၊ ဘုရား၏ ခေတ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ကတော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤသည်ကား ဗုဒ္ဓခေတ်မည်၏ဟု သိမ်းဆည်းသည်ဟူလိုသော်။

အညဿ၊ တစ်ပါးသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘုရား၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနတော၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်မှ။ ပရံပန၊ နောက်၌ကား။ ပစ္ဆာ၊ မည်၏။ တတော၊ ထိုဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်မှ။ ဟေဋ္ဌာပိ၊ ၌လည်း။ အညဿ၊ သော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ ဥဒ္ဓံ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်မှ နောက်၌။ န ဝါရိတာ၊ မမြစ်အပ်။ ။

ကဿာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ အပုဗ္ဗ အစရိမံ၊ မရှေး မနှောင်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုန်သနည်း။ ကုတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ အနုစ္ဆရိယတ္တာ၊ အံ့ဖွယ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပုဗ္ဗ အစရိမံ၊ နှောင်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ကုန်။ ဟိ၊ စွ။ ဗုဒ္ဓိ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူကုန်သော။ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ အစ္ဆရိယမနုဿာ၊ အံ့ဖွယ်သော လူတို့သည်။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ “ဧကပုဂ္ဂလော ။လ။ အစ္ဆရိယမနုဿော”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့. . . ။ ဧကော၊ သော။ အစ္ဆရိယမနုဿော၊ အံ့ဖွယ်သော လူဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ လောကေ၊

၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။” အနေကော၊ ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ ဧကတော၊ နက်။ ယဒိ စ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ကုန်အံ့။ အနတ္တရိယာ၊ အံ့ဖွယ်မရှိကုန်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။

တစ်ပြိုင်နက် မဖြစ်သည်ကို တစ်နည်းပြလိုရကား ဒေသနာယ အစ ရှိသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဒေသနာယ၊ ဧ။။ ဝိသေသာဘာဝတော စ၊ အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ နှောင်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ (ဤသို့ပေး။) ဟိ၊ စွ။ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည် အပြားရှိသော။ ယံ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဧကော၊ တစ်ဆူသော ဘုရားသည်။ ဒေသေတိ၊ ဧ။။ အညေနပိ၊ တစ်ပါးသော ဘုရားသည်လည်း။ သော ဧဝ၊ ထိုသည်ပင် ဝါ၊ ကိုပင်။ ဒေသေတဗ္ဗော၊ သည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဝိဝါဒဘာဝတော စ၊ အငြင်းအခုံ ဖြစ်ရာသောကြောင့်လည်း။ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ၊ နှောင်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဗဟူသု၊ ကုန်သော။ (ဟိသဒ္ဓါကား ဝိတ္တာရပါကဋီကရဏတည်း။) ဧကတော၊ နက်။ ဗုဒ္ဓေသု၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ အာစရိယာနံ၊ တို့၏။ အန္တေဝါသိကာ ဝိယ၊ တပည့်တို့ကဲ့သို့။ “အမှာကံ၊ တို့၏။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပါသာဒိကော၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုများစွာသော ဘုရားတို့၏။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဝိဝဒေယျံ၊ ငြင်းခုံကုန်ရာ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန ကာရဏဂဝေသနေန၊ ဤသို့ မရှေးမနှောင်း မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ရှာသဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်မှုစအံ့နည်း။ ဝါ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ **ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ**၊ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌။ ဒွေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တထာဂတာ၊ တို့သည်။ ဧကတော၊ နက်။ ယံ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အကြင် မဖြစ်ကုန်။ ဧသ၊ ဤသို့ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဓမ္မတာဝ၊ ဓမ္မတာသဘောသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ။။

၁။ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ။ ။ ဤ၌ စကြဝဠာတစ်သောင်းအတွင်း၌သာ ဘုရားနှစ်ဆူ မဖြစ်သည်။ တစ်ပါးသော စကြဝဠာကားဖြစ်၏ဟု သမ္မောယောဇနာဆရာ မိန့်၏။ ဣမေသု တီသု ခေတ္တေသု တိဿော သင်္ကတိယော အာရုဋ္ဌေ တေပိဋကေ ဗုဒ္ဓဝစနေ ဌပေတွာ ဣမံ စက္ကဝါဠံ-ဟု ခေတ်သုံးပါးမှ ထုတ်၍ ဤစကြဝဠာကို အသီးထား၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ လည်းကောင်း၊ ဤအဋ္ဌကထာကဲ့သို့ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ပါထေယဝဂ်အဋ္ဌကထာစသည်တို့၌ လည်းကောင်း ဆိုသည်ကို ထောက်သဖြင့် ဤစကြဝဠာမှ တစ်ပါးသော အနန္တစကြဝဠာ၌ပင်လျှင် မဖြစ်ဟု ယူသင့်၏။ ဤအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုသည်ကို ရည်၍ အရှင်မဟာသီလဝံသသည်လည်း မှီထိစပ်ကြ၊ ဩကာသဟု၊ လောကတရည်၊ အမည်ပင်ပင်၊ သို့နှင့်နှင့်တည်း၊ အသင်္ချေချေ။

နိမ္မဗိဇ္ဇာကောသာတကိဗိဇာဒိနိ၊ တမာစေ သပ္ပတ်ခါးစေ အစရှိသည်တို့သည်။ မစုရုံ ချိုသော။ (မစုရသံ၊ ဟူ၍လည်းရှိ၏။ မစုရသံ၊ ချိုသော အရသာရှိသောဟု ပေး၊) ဖလံ၊ အသီးကို။ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ ယထာ၊ မဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့။ အသာတံ၊ မသာယာအပ်သော။ အမစုရမေဝ၊ မချိုသည်သာ ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ၊ တို့သည်။ မစုရဝိပါကံ၊ ကောင်းသော အကျိုးကို။ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ကုန်။ အမစုရမေဝ၊ မကောင်းသည် သာဖြစ်သော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဇ္ဈာဗိဇ္ဇာလိဗိဇာဒိနိ၊ ကြံမျိုးစေ သလေးမျိုးစေ အစရှိသည်တို့သည်။ မစုရုံ၊ ကောင်းသော။ သာဒုရသမေဝ၊ သည်သာဖြစ်သော။ ဖလံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ အသာတံ၊ သော။ ကဋ္ဌကံ၊ သော။ ဖလံ၊ ကို။ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ကာယသုစရိတာဒိနိ၊ တို့သည်။ မစုရမေဝ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ကုန်၏။ အမစုရုံ၊ မကောင်းသော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ကုန်။ စ ယုတ္တံ၊ ၏။ “ယာဒိသံ ဝပတေ ဗိဇံ ။လ။ ပါပကာရီ စ ပါပက”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ယာဒိသံ၊ အကြင်သို့သော သဘောရှိသော။ ဗိဇံ၊ မျိုးစေကို။ ဝပတေ၊ စိုက်ပျိုး၏။ တာဒိသံ၊ သော။ ဖလံ၊ အသီးကို။ ဟရတေ၊ ဆောင်၏။ ကလျာဏကာရီ၊ ကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော သူသည်။ ကလျာဏံ၊ ကောင်းကျိုးကို။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ပစ္စာနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ ပါပကာရီ စ၊ မကောင်းမှုကို ပြုသော သူသည်လည်း။ ပါပကံ၊ မကောင်းကျိုးကို။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။ ပစ္စာနုဘဝတိ၊ ၏။

ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဍံ ဒုစ္စရိတာနန္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

အညတရာ သမဏော ဝါ မြဟ္မဏော ဝါ တိ၊ ကား။ ယောကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ပဗ္ဗဇ္ဇမတ္တေန၊ ရဟန်းအဖြစ်မျှဖြင့်။ သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်း။ ဇာတိမတ္တေန၊ ပုဏ္ဏားဇာတ်မျှဖြင့်။ မြဟ္မဏော ဝါ၊

ဆက်ဆက်ရေလည်း၊ ဆုတ်လေမရှိ၊ ထိုသို့ ပြီးတွင်၊ ဗောဓိမာရ်အောင်၊ ဉာဏ်တန်ဆောင်ကို၊ ညှိထောင်ပွဲမှောက်၊ တွင်သာဆောက်၍၊ ထုတ်ချောက်ဘဝင်၊ အောက်ထက်သောင်းတွင်း၊ ကုန်အောင်လင်းလျက်၊ ချွတ်ခင်းလုံးစုံ၊ မြေပုံပွဲညာ၊ ဘုရားလျာတို့၊ ပွားရာတိုက်စဉ် တွင်သတည်းဟု စသည်ဖြင့် ဤစကြဝဠာကို ချီငေါ်၍ ဆိုတော်မူသည်။

ပုဏ္ဏားဖြစ်သော သူသည်လည်းကောင်း။ **(သမိတပါပဖြစ်သော သမဏ ဗာဟိတပါပ ဖြစ်သော ဗြာဟ္မဏကို နစ်စေ စင်စေသည်။)** ပါပိစ္ဆော၊ ယုတ်မာသော အလိုရှိသည်ဖြစ်၍။ သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပါယေန၊ မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ကျေးဇူးကို ပြောဟောချီးမွမ်းလိုသဖြင့်။ ဝိမ္ဘာပနတော၊ အံ့ဖွယ်သရဲကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်။ **ကုဟကော၊** အံ့ဖွယ် သရဲကို ပြုတတ်သော။ ပစ္စယသန္နိဿိတာယ၊ ပစ္စည်းကို မှီသော။ ပယုတ္တဝါစာယ၊ ဝိညတ်နှင့် ယှဉ်သော စကား၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ **လပကော၊** ပြောပတတ်သော။ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တက- နိမိတ္တစရဏဏေ၊ ပစ္စည်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းကို ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ **နေမိတ္တကော၊** သော။ **ကုဟနလပနနေမိတ္တကတ္တံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတွာတိ၊** ကား။ ကုဟနာဒိဘာဝမေဝ၊ အံ့ဖွယ်သရဲကို ပြုခြင်းအစရှိသော အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေးညွှန်ပြု၍။ **[၄၊ ၁၆၁]** သန္တိန္ဒြိယော ဝိယ၊ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြိယကဲ့သို့။ သန္တမာနသော ဝိယ၊ ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသကဲ့သို့။ စရန္တော၊ ကျင့်သည်ဖြစ်၍။ **ပဉ္စ နိဝရဏေတိ၊** ကား။ ကာမဗ္ဘန္ဓာဒိကေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ နိဝရဏေ၊ တို့ကို။ **အပ္ပဟာယ** အသမုတ္တိန္ဒြိတွာ၊ မဖြတ်မူ၍။ **စေတသော ဥပက္ကိလေသေ** တိ၊ ကား။ နိဝရဏေ၊ တို့ကို။

ဆရာအဖွင့်သည် သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် မတန်တကားဟု စောဒနာရာသောကြောင့် နိဝရဏာ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပက္ကိလေသေန္တိ၊ နှိပ်စက်တတ်၊ ပူပန်စေတတ်ကုန်၏။ ကိလိဋ္ဌံ၊ အောင်။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဗာဓေန္တိ စ၊ နှိပ်လည်း နှိပ်စက်တတ်ကုန်၏။ ဥပတာပေန္တိ စ၊ ပူလည်း ပူပန်စေတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “စေတသော ဥပက္ကိလေသာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ **ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေတိ၊** ကား။ နိဝရဏေ၊ တို့ကို။ ဟိ၊ စွ။ နိဝရဏာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ အနုပ္ပန္နာယ၊ သော။ ပညာယ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ ဥပ္ပဇ္ဇိတံ၊ ငှာ။ န ဒေန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ **အနုပဋိတဿတိ**တိ၊ ကား။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့၌။ န ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ မထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍။ **အဘာဝယိတွာတိ၊** ကား။ အဝဿိတွာ၊ မပွားစေ၍။ **အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ပောမိန္တိ၊** ကား။ အရဟတ္တပဋ္ဌာနံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ကို။ ။

ပစ္ဆိမဝါရေ ဌံ။ **အညတရော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ**တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပစ္ဆိမဝါရေ၌။

သဗ္ဗဒေါသာပဂတောတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေဟိ၊ ကုန်သော။ ပါရမိတာပဋိပက္ခဘူတေဟိ၊ ပါရမီ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေါသေဟိ၊ အပြစ်တို့မှ။ အပဂတော၊ ကင်းသော။ ဧတေန၊ ဤသဗ္ဗဒေါသာပဂတော ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပရိပူရိတပါရမိဘာဝံ၊ ဖြည့်အပ်သော ပါရမီရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂီ၊ မည်၏။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အနုတ္တရာ၊ မြတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ မိဿကာ၊ သမထ ဝိပဿနာ မဂ်ရောနှောခြင်းတို့သည်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂီ၊ မည်ကုန်၏။ အရဟတ္တမေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ မည်၏။ သေသံ၊ ကို။ အနန္တရဝါရေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဝါရ၌။ ဝုတ္တပဋိပက္ခတော၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ **ယံ ဧတ္ထ ဉာဏန္တိ** ကား။ ယထာဝုတ္တေ၊ သော။ ဧတသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤအကြောင်းဟုတ်သည် ၌။ ဌာနန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍လည်းကောင်း။ ဧတသ္မိံ အဌာနေ၊ ဤအကြောင်း မဟုတ်သည် ၌။ အဌာနန္တိ၊ အကြောင်းမဟုတ်ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ **ဟေတုသော**တိ၊ ကား။ တဿ ဌာနဿ စ၊ ထိုအကြောင်းဟုတ်သည်၏ လည်းကောင်း။ တဿ အဌာနဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဟေတုတော၊ အကြောင်း အားဖြင့်။ **ဌာနသော**တိ၊ ကား။ တခိဏေ ဧဝ၊ ထိုခဏ၌သာလျှင်။ အာဝဇ္ဇနသမနန္တရံ၊ ဆင်ခြင်သည်၏ အခြားမဲ့၌။ **အနောမိသော**တိ၊ ကား။ ဩဓိအဘာဝေန၊ အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့်။ ကိဗ္ဗိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကို။ အနဝသေသေတွာ၊ မကြွင်းစေမူ၍။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ဣတိ ဌာနာဌာနဂတာတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဌာနာဌာနဘာဝံ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်၏ အဖြစ် အကြောင်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သော။ တစ်နည်းကား- ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ အညေပိ၊ ကုန်သော။ ဌာနာဌာနဘာဝံ ဌာနာဌာနဘာဝေန၊ အရာဟုတ်သည်၏ အဖြစ် အရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂတာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ **သဗ္ဗေ**တိ၊ ကား။ ခယဝယဝိရဇ္ဇနနိရုဇ္ဈနသဘာဝါ၊ ကုန်ခြင်းသဘော ပျက်ခြင်းသဘော ကင်းခြင်းသဘော ချုပ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဧဝ စ၊ ထိုသင်္ခတ တရားတို့သည်သာလျှင်။ သတ္တပညတ္တိယာ၊ သတ္တပညတ်၏။

ဥပါဒါနဘူတာ၊ စွဲလမ်းရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဓမ္မစာရိနော၊
 တရားကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ **ကေစိ၊** အချို့ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ **သဂ္ဂုပဂါ၊**
 နတ်ပြည်သို့ လားကုန်၏။ ယေ၊ တို့သည်။ အဓမ္မစာရိနော၊ တရားကို ကျင့်လေ့မရှိကုန်။
 ဝါ၊ အဓမ္မကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ **ကေစိ၊** ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ **အပါယူပဂါ၊**
 အပါယ်သို့ လားကုန်၏။ ယေ၊ တို့သည်။ ကမ္မက္ခယကရံ၊ ကံကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော၏။
 အရိယမဂ္ဂံ၊ ကို။ ပဋိပ္ပန္နာ၊ ကျင့်ကုန်၏။ **ကေစိ၊** ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ **နိဗ္ဗာနူပဂါ၊**
 နိဗ္ဗာန်သို့ လားကုန်၏။ ။

၅၈။ ဣဒါနိ၊ ဌှိ။ ယထာဓုတ္တံ၊ သော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဝိဝရန္တော၊ ၍။ “**သဗ္ဗေ
 သတ္တာ မရိယန္တိ**”တိ ဂါထာဒွယံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုဂါထာနှစ်ခုအပေါင်း၏။
 အတ္ထံ၊ ကို။ “**သဗ္ဗေ သတ္တာတိ အရိယာ စ အနရိယာ စ**”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။
 သယမေဝ၊ အရှင်ကစ္ဆည်းဆရာကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်။ နိဒ္ဒိသတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာတို့၏
 အနက်ကို ပြရာ၌။ **ဇီဝိတပရိယန္တော မရဏပရိယန္တော**တိ၊ ကား။ ဇီဝိတဿ၊ ၏။
 ပရိယန္တော နာမ၊ အပိုင်းအခြားမည်သည်။ ဝါ၊ အဆုံးမည်သည်။ မရဏသင်္ခါတော၊
 သေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အန္တော၊ အပိုင်းအခြားသည်။ ဝါ၊ အဆုံးမည်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ **ယထာကမ္မံ ဂမိယန္တိ**တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌှိ။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယထာကမ္မံ၊
 ကံအားလျော်စွာ။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ ဂမနံ၊ အကြင်သွားခြင်းသည်။ အတ္ထံ၊ ၏။ အယံ၊
 ဤကံအားလျော်စွာ သွားခြင်းသည်။ ကမ္မဿကတာ၊ ကံသာလျှင် ဥစ္စာရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ **[၄၊ ၁၆၂]** အတ္ထော၊ တည်း။ **ကမ္မာနံ
 ဖလဒဿာဝိတာ စ အဝိပ္ပဝါသော စာ**တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌှိ။ (အတ္ထော၊ သို့ စပ်။)
 “ပုညပါပဖလူပဂါ”တိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဖလဿ၊ အကျိုးကို။
 ပစ္စက္ခကာရိတာ စ၊ မျက်မှောက်ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။
 ကတူပစိတာနံ၊ ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်ကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ အတ္တနော၊ ၏။
 ဖလဿ၊ ကို။ အပ္ပဒါနာဘာဝေါ စ၊ မပေးခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။
 ဒဿိတော၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်ပင်လျှင်။ ကမ္မန္တံ၊ မည်၏။ (အန္တပစ္စည်းကား သုတ္တန္တစသည်
 တို့၌ကဲ့သို့ သုတ္တဟူလိုသော်။) ဧတေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ ပါပံ၊ မကောင်းသော။ ကမ္မန္တံ၊
 အမှုသည်။ အတ္ထံ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ပါပကမ္မန္တာ၊** မည်ကုန်၏။ တဿ၊
 ထိုပါပကမ္မန္တာဟူသော ပုဒ်၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “**အပုညသင်္ခါရာ**”တိ၊

ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ ဧတေသံ၊ တို့အား။ အပုညော၊ မကောင်းမှုတည်းဟူသော။ သင်္ခါရော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အပုညသင်္ခါရာ၊** မည်ကုန်၏။

ပါပကမ္မန္တံ ဧတေသန္တိ ပါပကမ္မန္တာ-ဟု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာဓ်ကို ဆိုပြီး၍ ယခုအခါ နိဿတ္တဝိဘဝ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပါပကမ္မန္တာတိ ဝါ နိဿတ္တဝစနံ-ဟု တစ်ဝိကပ် အားထုတ်တော်မူပြန်သတည်း။

ဝါ၊ ကား။ (ဝါသဒ္ဓါကား အချို့စာမရှိ။ ရှိသည်သာ သင့်မြတ်၏။) **ပါပကမ္မန္တာတိ** ဧတ္ထ၊ ဌှံ။ နိဿတ္တဝစနံ၊ ပဉ္စမိဝိဘဝတည်း။ ပါပကမ္မန္တဟေတု၊ မကောင်းမှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အပုညသင်္ခါရာတိ** အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ (တထာ ပုညသင်္ခါရာဒိသု ဟုအချို့ပါပြီရှိ၏ မသင့်။) ပုန၊ တစ်ဖန်။ **“နိရယံ ပါပကမ္မန္တာ”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အန္တဒ္ဒယေန၊ အန္တဒ္ဒေနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ မဇ္ဈိမပဋိပဒံ၊ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ၊။ တထာ၊ မှတစ်ပါး။ **“အယံ သင်္ကလေသော”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇဝသေန စ၊ ဝဇ္ဇဝိဝဇ္ဇ၏ အစွမ်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။ အာဒိနဝဿာဒနိဿရဏဝသေန၊ အာဒိနဝ အဿာဒ နိဿရဏတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဟေတုဖလဝသေန စ၊ အကြောင်းအကျိုး၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂါထာယံ၊ ဌှံ။ တယော၊ ကုန်သော။ အတ္ထဝိကပိ၊ အတ္ထဝိကပ်တို့ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ကြံခြင်းတို့ကို။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ **“နိရယံ ပါပကမ္မန္တာတိ အယံ သင်္ကလေသော”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝေါဒါနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂါထာယ၊ ဧ၊။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ဧ၊။ ။

၅၉။ **တေန တေနာတိ၊** ကား။ အဇ္ဈောသိတဝတ္ထုနာ၊ တဏှာဘိနိဝေသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်သော။ တေန တေန ရူပဘဝ အရူပဘဝါဒိနာ၊ ဖြင့်။ **ဆတ္တိသာတိ၊** ကား။ တာဝ၊ စွာ။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ရူပါဒိဝိသယဘေဒေန၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆ၊ ခြောက်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဘဝတဏှာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝိဘဝတဏှာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ တထာ၊ တူ။ ဆ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာ ဧဝ၊ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော တဏှာတို့သည်သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကေသု၊ ကုန်သော။ ရူပါဒိသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဗာဟိရေသု၊ ကုန်သော။ ရူပါဒိသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဆတ္တိသ၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ပါးသည်။

ဟောတိ၊ ဧ။ (နိယတိတ္ထိလိင်္ဂေကဝသေနဖြစ်၍ ဆတ္တိသကို ဧကပုဏ်ပေးသည်။) **ယေန ယေနာတိ၊ ကား။** “သုဘံ သုခ”န္တိအာဒိနာ၊ သော။ ။ ယေန ယေန ဝတ္ထုနာ၊ အကြင်သို့သော နှလုံးသွင်းအပ်သော ဝတ္ထုဖြင့်။

ဝေါဒါနံ၊ သည်။ ခန္ဓတ္ထယဝသေန၊ သီလအစုရှိသော ခန္ဓာသုံးပါးတို့၏ အပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ဧ။ က္ကတိ၊ သို့။ တံ၊ ထိုဝေါဒါနံကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“တဏှာသံကိလေသော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ **“သဗ္ဗေ သတ္တာ မရိယန္တိ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ပဋိပဒါဝိဘာဂေန၊ သဗ္ဗ သတ္တာ ဂါမိနီအစရှိသော ပဋိသမ္ဘိဒါကို ဝေဘန်သောအားဖြင့်။ ဂါထာနံ၊ တို့၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ **တတ္ထ တတ္ထ ဂါမိနီတိ**၊ ကား။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သည်သာ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနေ၊ သို့။ ဂါမိနီ၊ ရောက်စေတတ်သော။ နိဗ္ဗာနဿ၊ သို့။ ဂမနသီလာ၊ ရောက်စေတတ်သော အလေ့ရှိသော။ က္ကတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ပုန၊ တစ်ဖန်။ တတ္ထတတ္ထဂါမိနီသဗ္ဗတ္ထဂါမိနီနံ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သော ငရဲအစရှိသောအရပ် နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့ ရောက်စေတတ်ကုန်သော။ ပဋိပဒါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“တယော ရာသီ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ယန္တိ၊ ကား။ ယံ နိရိယာဒိ၊ အကြင် ငရဲအစရှိသည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ တံ ဌာနံ၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်သို့။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဂမေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ က္ကတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီ**၊ မည်၏။ ပဋိပဒါသင်္ခါတေ၊ သော။ အပုညကမ္မေ စ၊ မကောင်းမှုကံ၌လည်းကောင်း၊ ပုညကမ္မေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကမ္မက္ခယကရဏကမ္မေ စ၊ ကံ၏ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ကံ၌လည်းကောင်း။ ဝိဘာဂသော၊ ဝေဖန် ခွဲခြမ်းသောအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ဧ။ ပဝတ္ထနဉာဏံ၊ ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ က္ကဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီ ပဋိပဒါဉာဏံ နာမ၊ သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီပဋိပဒါဉာဏ် မည်သော၊ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား အားတော် မည်၏။

အလုံးစုံသောအရပ်သို့ ရောက်စေတတ်သော အပုညကံ အစရှိသော ပဋိပဒါကို သိမူကား သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီပဋိပဒါဉာဏ် မည်၏ဟု ဆိုသင့်၏။

၁။ **တတ္ထ တတ္ထ ဂါမိနီတိ** ။ ။ တတ္ထ တတ္ထ ဂါမိနီတိ တတ္ထေဝ ဂါမိနီ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ-ဟုပါ၍ ရှိသည် များ၏။ တတ္ထ တတ္ထ ဂါမိနီ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဂါမိနီ-ဟုရှိသော ပါဠိသာ သင့်မြတ်၏ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကုန်၏။

မသိသော်ကား မဆိုသင့်ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ကုမိနာ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ။ စွ။ ကုမိနာ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သဗ္ဗမ္မိ၊ သော။ ပဋိပဒံ၊ ကို။ ယထာဘူတံ၊ ဟုတ်သောအတိုင်း။ ပဇာနာတိ၊ ၏။။

ကထံ ပဇာနာတိ၊ နည်းဟူမူကား။ သကလဂါမဝါသိကေသုပိ၊ အလုံးစုံသော ရွာ၌နေသော သူတို့သည်လည်း။ ဧကံ၊ သော။ သူကရံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မိဂံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မာရေန္တေသု၊ သတ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့၏။ စေတနာ၊ သည်။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါး၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေအာရုံ ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ သူတစ်ပါးတို့၏ ဇီဝိတိန္ဒြေအာရုံရှိသော်လည်း။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ အာယူဟနက္ခဏေယေ၊ အားထုတ်သော ခဏ၌သာလျှင်။ နာနာ၊ ထူးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ ကထံ နာနာ၊ အဘယ်သို့ ထူးသနည်းဟူမူကား။ တေသု၊ ထိုသူတို့တွင်။ ဧကော၊ တစ်ယောက်သော သူသည်။ ဝါ၊ အချို့သော သူသည်။ အာဒရေန၊ ရိုသေသဖြင့်။ ကရောတိ၊ ၏။ ဧကော၊ သည်။ “တွမ္မိ၊ သည်လည်း။ ကရောဟိ၊ လော့”။ ကုတိ၊ သို့။

ပရေဟိ၊ သူတစ်ပါးတို့သည်။ နိပ္ပိဋ္ဌိတော၊ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ [၄၊ ၁၆၃] ကရောတိ၊ ၏။ ဧကော၊ သည်။ သမာနစ္ဆန္နော ဝိယ၊ တူသော အလိုရှိသကဲ့သို့။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ အပ္ပဋိဗာဟမာနော၊ မတားမြစ်မူ၍။ ဝိစရတိ၊ သွား၏။ တေသု၊ ထိုသူတို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ တေနော ကမ္မေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဧကော၊ သည်။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ ဧကော၊ သည်။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာယူဟနက္ခဏေ ယေ၊ ၌သာလျှင်။ “ကုမိနာ နိဟာရေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ အာယူဟိတတ္တာ၊ အားထုတ် အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧသ ဧသော၊ ဤသူသည်။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့”။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တနကမ္မိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော သူကိုလည်း။ “ဧသ ဧသော၊ သည်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ မဟာနိရယေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော။

သည်။ **သောဠသသု**^၁၊ ကုန်သော။ ဥဿဒေသု၊ ဥဿဒေဝရဲတို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။

တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တနကမ္မိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော သူကိုလည်း။ “ဧသ ဧသော၊ သည်။ အပါဒကော၊ အခြေမရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဒွိပါဒကော၊ ခြေနှစ်ချောင်းရှိသော တိရစ္ဆာန်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ စတုပ္ပါဒကော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဗဟုပ္ပါဒကော၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့”။ ကုတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တနကမ္မိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော သူကိုလည်း။ “ဧသ ဧသော၊ သည်။ နိဇ္ဈာမတဏှိကော၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ တံ။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ခုပ္ပိပါသိကော၊ သိကပြိတ္တာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ပရဒတ္တုပဇီဝိ၊ သူတစ်ပါး ပေးအပ်သော အာဟာရကို မှီ၍ အသက်မွေးသော ပြိတ္တာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့”။ ကုတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ။

“တေသု စ ကမ္မေသု၊ ထိုကံတို့တွင်လည်း။ ကုဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ အာကမိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ကုဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ နာကမိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဒုဗ္ဗလံ၊ အားနည်းသည်။ ဟုတွာ၍၊ ဒိန္နာယ၊ ပေးပြီးသော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ဥပဓိဝေက္ကမတွ ခန္ဓာကို ရင့်ကျက်စေခြင်းမျှသည်။ (ဘဝိဿတိ၌ စပ်)။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့”။ (ဤသို့ပေး)။ ကုတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ သကလဂါမဝါသိကေသု၊ တို့သည်။ ဧကတော၊ နက်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒေမာနေသု၊ ပေးကုန်သည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ စေတနာ၊ သည်။ ဒေယျဓမ္မာရမ္မဏာဝ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထု အာရုံရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန တထာပိ၊ သော်လည်း။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ တေသံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အား။ အာယူဟနက္ခဏေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ နာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တေသု၊ ထိုသူတို့တွင်။ ကေစိ၊ အချို့သော သူတို့သည်။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ မနုဿလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ တထာဂတော၊ သည်။ အာယူဟနက္ခဏေ ဧဝ၊ ၌သာလျှင်။ “ဣမိနာ နိဟာရေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်။

၁။ သောဠသသု ။ ။ ငရဲကြီးရှစ်ထပ်တို့တွင် တစ်ခုတစ်ခုသောငရဲ၏ တံခါး လေးမျက်နှာ တို့သည် ရှိကုန်၏။ တစ်ခုတစ်ခုသော တံခါး၌ လေးခုလေးခုသော မစင်စုငရဲ အစရှိသော ဥဿဒ ငရဲငယ်ရှိရကား သောဠသသု-ဟု ဆိုပါသတည်း။

ဝါ၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ အာယူဟိတတ္တာ၊ အားထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧသ ဧသော၊ ဤသူသည်။ မနုဿလောကော၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဒေဝလောကော၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တတ္ထပိ၊ ထိုနတ်ပြည်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော သူတို့တွင်လည်း။ “ဧသ ဧသော။ သည်။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိသု၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဘုမ္မဒေဝေသု၊ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဇေဋ္ဌကဒေဝရာဇာ၊ အကြီးဖြစ်သော နတ်မင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော။ သည်။ တဿ၊ ထိုနတ်မင်း၏။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဌာနန္တရံ၊ ဝါ၊ အရာအထူးကိုလည်းကောင်း။ တတိယံ၊ သော။ ဌာနန္တရံ၊ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကရောန္တော၊ သော။ ပရိစာရကော၊ အလုပ်အကျွေးသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ကုတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ။

“တေသု စ ကမ္မေသု၊ တို့တွင်လည်း။ ကုဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ ကို၊ အာကမ္မိတုံ၊ ဌာ။ သက္ခိဿတိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့။ ကုဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိံ ကို၊ အာကမ္မိတုံ၊ ဌာ။ န သက္ခိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဒုဗ္ဗလံ၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ဒန္ဓာယ၊ သော၊ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ဥပမ်ဝေပက္ကမတ္တံသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ကုတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ “ပဌပေန္တေသု၊ ဖြစ်စေကုန်သော သူတို့တွင်။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ကုမိနာ နိဟာရေ၊ ဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊ ၏။ အာရဒ္ဓတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ အရဟာ၊ ရဟန္တာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ အနာဂါမိ၊ သည်။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ သကသဒါဂါမိ၊ သည်။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဧကဗီဇီ၊ ဇီသောတာပန်သည်။ ကောလံကောလော၊ ကောလသောတာပန်သည်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ မသောတာပန်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ မဂ္ဂံ၊ သို့။ ပတ္တုံ၊ ရောက်အံ့သောဌာ။ န သက္ခိဿတိ၊ လတ္တံ့။ လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာယမေဝ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ၌သာလျှင်။ ဌာဿတိ၊ တည်လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေ စ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌ လည်းကောင်း။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ နာမရူပပရိဂ္ဂဟေ စ၊ နာမ်ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌ လည်းကောင်း။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ အရူပပရိဂ္ဂဟေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဌာဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ မဟာဘူတမတ္တမေဝ၊ မဟာဘူတ်မျှကိုသာလျှင်။

ဝဝတ္ထပေဿတိ၊ မှတ်လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ။ သလ္လက္ခေတံ၊ မှတ်အံ့သောငှာ။ န သက္ခိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ “ကသိဏပရိကမ္မံ၊ ကသိုဏ်းပရိကံကို။ ကရောဇ္ဇေသုပိ၊ ပြုသောသူတို့တွင်လည်း။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ပရိကမ္မမတ္တေ ဧဝ၊ ပရိကံမျှ ဌိသာလျှင်။ ဌဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်ကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဌာ။ သက္ခိဿတိ၊ လတ္တံ့။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာကို။ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ ဌာ။ န သက္ခိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ အပ္ပနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ဥပ္ပါဒေဿတိ၊ အံ့။

[၄၊ ၁၆၄] ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဈာနံ၊ ကို။ အဓိဂမိဿတိ၊ ရလတ္တံ့။ ဥပရိဝိသေသံ၊ အထက်ဖြစ်သော တရားအထူးကို။ န အဓိဂမိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဧသ ဧသော၊ သည်။ ဥပရိဝိသေသမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အဓိဂမိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ။

အနေကဓာတူတိ၊ ကား။ ဧတဿ လောကဿ၊ အား။ အနေကာ၊ ကုန်သော။ စက္ခာဒယော စ၊ စက္ခုအစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပထဝါဒယော စ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနေကဓာတု၊ မည်၏။ ဗဟုဓာတု၊ များသော ဓာတ်ရှိသော။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **လောကော**တိ၊ ကား။ ခန္ဓာယတနာဒိလောကော၊ ခန္ဓာ အာယတန အစရှိသော လောကတည်း။ **စက္ခုဓာတူ**တိ အာဒိ၊ သည်။ ယာဟိ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ “အနေကဓာတု၊ များသော ဓာတ်ရှိ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ လောကော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တာသံ ဓာတူနံ၊ တို့ကို။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပြကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌံ။ သဘာဝဌေန စ၊ သဘောဟူသော အနက်အားဖြင့် လည်းကောင်း။ နိဿတ္တဌေန စ၊ သတ္တမဟုတ်သော အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဓာတု၊ မည်၏။ စက္ခု ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဓာတု၊ တည်း။ **စက္ခုဓာတု**၊ ဓာတ်။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ ဧသော ဧဝ နယော၊ ပင်တည်း။ **ကာမဓာတူ**တိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌံ။ ကာမာ၊ တို့သည်။ ကိလေသကာမော စ၊ လည်းကောင်း။ ဝတ္ထုကာမော စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးသော ကာမတို့တွင်။ (ဤသို့ ပါဌသေသဆောင်ပါ)။ ကိလေသကာမပက္ခေ၊ ကိလေသကာမ အဖို့၌။ ကာမပဋိသံယုတ္တာ၊ ကာမရာဂဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ကာမနှင့် ယှဉ်သော စပ်သော။ ဓာတု၊ သည်။ ကာမဓာတု၊ မည်၏။

ကာမရာဂနှင့် ယှဉ်သော ဓမ္မ ဟူသရွေ့ပင် ကာမဓာတ်မည်သလော စောဒနာ ရှိရကား ကာမဝိတက္ကဿေတံ နာမံ-ဟု မိန့်သတည်း။

ဧတံ နာမံ၊ ထိုကာမဓာတုဟူသော အမည်သည်။ ကာမဝိတက္ကဿ၊ ၏။ နာမံ၊ တည်း။ (ကာမနှင့် ယှဉ်သောတရားတို့သည် ရှိငြားသော်လည်း ကာမသဒ္ဓါဓာတုသဒ္ဓါသည် ဝိတက်၌သာ နိရုဇ္ဈဖြစ်ရကား ကာမဝိတက်၏ အမည်သာ ဟူလိုသော်။) ဝတ္ထုကာမပက္ခေ ပန၊ ၌ကား။ ကာမာဝစရဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ အဝစရဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကာမော၊ မည်၏။ သောသဘာဝေါ၊ သည်။ ကာမော စ၊ ကာမာဝစရတရားသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓာတုစ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမဓာတု၊ မည်၏။ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တာ၊ ဗျာပါဒနှင့် ယှဉ်သော။ ဓာတု၊ သည်။ **ဗျာပါဒဓာတု**၊ မည်၏။ ဧတံ နာမံ၊ ထို ဗျာပါဒဓာတုဟူသော အမည်သည်။ ဗျာပါဒဝိတက္ကဿ၊ ၏။ နာမံ၊ တည်း။

ဗျာပါဒန ပဋိသံယုတ္တာ ဓာတု ဗျာပါဒဓာတု-ဟူသော မဇ္ဈေလောပဘိန္နာ ဓိကရဏ သမာသ်ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ တုလျာဓိကရဏသမာသ်ကို ပြပြန်လိုရကား ဗျာပါဒေါ စ အစရှိသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

(ဝါ သဒ္ဓါမရှိသော်လည်း တစ်ဝိကပ်ဟု မှတ်အပ်၏။) ဗျာပါဒေါ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဓာတု၊ တည်း။ ဗျာပါဒဓာတု၊ ဓာတ်။ ဧတံ နာမံ၊ သည်။ ဒသအာယာတဝတ္ထုဝိသယဿ၊ ဆယ်ပါးသော ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းလျှင် အာရုံရှိသော။ ပဋိဃဿ၊ ၏။ နာမံ၊ တည်း။ ဝိဟိသာပဋိသံယုတ္တာ၊ သော။ ဓာတု၊ သည်။ **ဝိဟိသာဓာတု**၊ မည်၏။ ဝိဟိသာဝိတက္ကော၊ တည်း။ တစ်နည်းကား-ဝိဟိသာဝိတက္ကော၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဝိဟိသာ ဧဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဓာတု၊ တည်း။ ဝိဟိသာဓာတု၊ ဓာတ်။ ဧတံ နာမံ၊ သည်။ ပရသတ္တဝိဟေသနဿ၊ တစ်ပါးသော သတ္တဝါကို ညှဉ်းဆဲခြင်း၏။ နာမံ၊ တည်း။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒယော၊ နေက္ခမ္မဝိတက်အစရှိသည်တို့သည်။ **နေက္ခမ္မအဗျာပါဒအဝိဟိသာဓာတုယော**၊ နေက္ခမ္မဓာတ် အဗျာပါဒဓာတ် အဝိဟိသာဓာတ် မည်ကုန်၏။

နေက္ခမ္မဝိတက် အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နေက္ခမ္မဓာတ် အစရှိသည်တို့သည် အဘယ်တရားနည်း-ဟု အမေးရှိရကား သဗ္ဗကုသလဓမ္မာ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

သဗ္ဗကုသလဓမ္မာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ မေတ္တာကရုဏာ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဓာတ်သုံးပါးနှင့် အစဉ်အတိုင်းဟပ်၍ ယူပါ။)

ရူပဓာတူတိ၊ ကား။ ရူပဘဝေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ သော၊ ရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရားတို့တည်း။ **အရူပဓာတူ**တိ၊ ကား။ အရူပဘဝေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်တရားတို့တည်း။ **နိရောဓဓာတူ**တိ၊ ကား။ နိရောဓတဏှာ၊ တည်း။ **သင်္ခါရဓာတူ**တိ၊ ကား။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ သေသံ၊ သည်။ သုဝိညေယျံ၊ ပြီ။

အညမညဝိလက္ခဏတ္တာ၊ အချင်းချင်းထူးသော လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နာနပ္ပကာရာ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဧတသ္မိ၊ ဤလောက၌။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **နာနာဓာတု**၊ မည်၏။ လောကော၊ လောကကို ရ၏။ တေနော၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“အညာ စက္ခုဓာတုယာဝ အညာ နိဗ္ဗာနဓာတု**၊ အညာ စက္ခုဓာတုမှ စ၍ အညာ နိဗ္ဗာနဓာတုတိုင်သော”။ ဣတိ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ စက္ခုဓာတုအာဒိဘောဒေန၊ စက္ခုဓာတ်အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿ၊ ဥပါဒိန္နက ဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဓာတုနာနာဓာတုလောကံ၊ များသောဓာတ် အထူးထူးသောဓာတ် ရှိသော လောကကို။ ပဇာနာတိ ယထာ စ၊ ကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ အနုပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿပိ၊ အနုပါဒိန္နကဖြစ်သော သင်္ခါရလောက၏လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တံ၊ ထိုများသောဓာတ် အထူးထူးသော ဓာတ်ရှိသော လောကကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။

ထိုသို့ သိခြင်းကို ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝကတို့၏ သိခြင်းကို ပုဗ္ဗင်္ဂမပြု၍ အကျယ်ပြအံ့သောငှာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟိ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ဝိတ္ထာရယိဿာမိ၊ အံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂသာဝကာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဥပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ တမ္ပိ၊ ထိုဥပါဒိန္နက ဖြစ်သော သင်္ခါရလောက ကိုလည်း။ ဧကဒေသေနော၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ အားဖြင့်သာလျှင်။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ နိပ္ပဒေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ န ဇာနန္တိ၊ ကုန်။ အနုပါဒိန္နကသင်္ခါရလောကဿ ပန၊ ၏ကား။ နာနတ္ထံ၊ ကို။ န ဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ဘဂဝါ ပန၊ သည်ကား။ **“ဣမာယ နာမ ဓာတုယာ၊ ဤမည်သော ဓာတ်သည်။ ဥဿန္ဓာယ၊ များသည်ရှိသော်။ ဣမဿ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ခန္ဓော၊ ပင်စည်သည်။ သေတော၊ ဖြူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမဿ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ခန္ဓော၊ သည်။ ကာဠော၊ မည်းသည်။**

ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကုမဿ ရုက္ခဿ၊ ဧ၊။ ခန္ဓော သည်။ မဋ္ဌော၊ ပြေပြစ်သည်။ ဟောတိ၊
 ဧ၊။ ကုမဿ ရုက္ခဿ၊ ဧ၊။ ခန္ဓော သည်။ ဖရသော၊ ကြမ်းတမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။
 ကုမဿ ရုက္ခဿ၊ ဧ၊။ ခန္ဓော သည်။ ဗဟလော၊ ထူသော အခေါက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊
 ဧ၊။ ကုမဿ ရုက္ခဿ၊ ဧ၊။ ခန္ဓော သည်။ တနုတ္တစော၊ ပါးသော အခေါက်ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကုမာယ နာမ ဓာတုယာ၊ သည်။ ဥဿန္ဓာယ၊ သော်။ ကုမဿ ရုက္ခဿ၊
 ဧ၊။ ပတ္တံ၊ အရွက်သည်။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန၊ အဆင်း သဏ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဧဝရူပံ နာမ၊ ဤသို့ သဘောရှိသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကုမာယ
 နာမ ဓာတုယာ၊ ဧ၊။ ဥဿန္ဓတ္တာ၊ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုမဿ ရုက္ခဿ၊ ဧ၊။ ပုပ္ဖံ၊
 အပွင့်သည်။ နီလံ၊ ညိုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ပီတကံ၊ ရွှေသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။
 လောဟိတကံ၊ နီသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ **[၄၊ ၁၆၅]** ဩဒါတံ၊ ဖြူသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။
 သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသော အနံ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကုမာယ နာမ ဓာတုယာ၊ သည်။ ဥဿန္ဓာယ၊ ရှိသော်။ ဖလံ၊
 အသီးသည်။ ခုဒ္ဒကံ၊ ငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ မဟန္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဒီပံ၊
 ရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဝဠု၊ လုံးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ သုသဏ္ဌာနံ၊ ကောင်းသာ
 သဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဒုဿဏ္ဌာနံ၊ မကောင်းသော သဏ္ဌာန်ရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ မဋ္ဌံ၊ နူးညံ့သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဖရသံ၊ ကြမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။
 သုဂန္ဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ တိတ္ထံ၊ ခါးသည်။ ဟောတိ၊
 ဧ၊။ မဓရံ၊ ချိုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကဋ္ဌကံ၊ စပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ အဓိမ္ဗလံ၊ ချဉ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကသာဝံ၊ ဖန်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကုမာယ နာမ ဓာတုယာ၊ သည်။
 ဥဿန္ဓာယ၊ သော်။ ကုမဿ ရုက္ခဿ၊ ဧ၊။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးသည်။ တိခိဏော၊
 ထက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ အတိခိဏော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဥဇုကော၊ ပြောင့်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကုဋိလော၊ ကောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ကဏ္ဍော၊ မည်းသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ နီလော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဩဒါတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။
 ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ အနုပါဒိန္ဒူသင်္ခါရလောကဿာပိ၊ ဧ၊လည်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။
 အနေကဓာတုနာနာဓာတုဘာဝံ၊ များသောဓာတ် ရှိသည်၏အဖြစ် အထူးထူးသော
 ဓာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇာနာတိ၊ ဧ၊။ ဟိ၊ စွ။ ဧတံ၊ ထိုသို့သိခြင်းသည်။ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ
 ဧဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဗလံ၊ တည်း။ အညေသံ၊ တစ်ပါးသော သူတို့၏။ ဗလံ၊ သည်။ န၊
 မဟုတ်။ ။

၆၀။ **ယံ ယဒေဝဓာတုန္တိ** ကား။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဟိနာဒိသဘာဝံ၊ ဟိနအစရှိသော သဘောကို။

“**အဓိမုစ္ဆန္တိ၊ အဓိဋ္ဌဟန္တိ၊ အဘိနိဝိသန္တိ**-ဟု သုံးခွန်းဆိုတော်မူ၏။ တစ်ခွန်းကိုသာ ဆိုက မပြီးကောင်းပါသလော၊ အဘယ့်ကြောင့် **အဓိမုစ္ဆန္တိ**ကို ဆိုသနည်း” ဟူသော စောဒနာကို ယသ္မာ ။လ။ ပဝတ္တနံ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဖြေတော်မူသတည်း။

“အဘယ့်ကြောင့် **အဓိဋ္ဌဟန္တိ**ကို ဆိုသနည်း”ဟူသော စောဒနာကို တံ ပန တဿ တံ တံ **အဓိဋ္ဌဟန္တံ**-ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဖြေတော်မူသတည်း။

“အဘယ့်ကြောင့် **အဘိနိဝိသန္တိ**ကို ဆိုသနည်း”ဟူသော စောဒနာကို **အဘိနိဝိသနဉ္စ** ဟောတိတိ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် ဖြေတော်မူသတည်း။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိမုတ္တိ နာမ၊ မည်သည်ကား။ အဇ္ဈာသယဓာတု၊ အဇ္ဈာသယ ဓာတ်သည်။ ဝါ၊ အဇ္ဈာသယသဘောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈာသယဿ၊ အလို၏။ ဟိနာဒိသဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဓိမုစ္ဆံ၊ အဓိမုစ္ဆနမည်၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုအလို၏။ တံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသည်။ တံ တံ အဓိဋ္ဌဟနဉ္စ၊ ထိုထိုသို့သော ဆောက်တည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ တံ တံ အဘိနိဝိသနဉ္စ၊ ထိုထိုသို့သော နှလုံးသွင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “**အဓိမုစ္ဆန္တိ၊ တံ တဒေဝ အဓိဋ္ဌဟနန္တိ အဘိနိဝိသန္တိ**”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အဓိမုစ္ဆနဿ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း အလို၏။ ဝိသယံ၊ အရာကို။ ဝိဘာဂေန၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “**ကေစိ ရူပါဓိမုတ္တာ**”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ **နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏန္တိ**၊ ကား။ ဟိနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ နာနာဓိမုတ္တိကတာယ၊ အထူးထူးသော အလိုနှလုံးသွင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဉာဏံ၊ သိသော ဉာဏ်ကို။ (ဝုစ္စတိကို ငဲ့၍ ကံပေးသည်)။ ။

တေ ယထာဓိမုတ္တာ ၈ ဘဝန္တိတိ၊ ကား။ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊ အယုတ်ကို အလိုရှိကုန်၊ နှလုံးသွင်းကုန်သော။ ပဏီတာဓိမုတ္တိကာ၊ အမြတ်ကို အလိုရှိကုန်၊ နှလုံးသွင်းကုန်သော။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင် အကြင်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ အဓိမုတ္တာ၊ အလိုရှိကုန် နှလုံးသွင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ **တံ တံ ကမ္မသမာဒါနံ သမာဒိယန္တိ**တိ၊ ကား။ အဓိမုတ္တိအနုရူပံ၊ အလို နှလုံးသွင်းခြင်း

အားလျော်စွာ။ အတ္တနာ၊ သည်။ သမာဒယိတဗ္ဗံ၊ ဆောက်တည်အပ်သော။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ သော။ တံ တံ ကမ္မံ၊ ထိုထိုသို့သော ကံကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ ထိုကံကို ဆောက်တည်ခြင်းတို့ကို။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့ကို။ သမုဋ္ဌာနဝသေန၊ သမုဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘဇန္တော၊ လိုသည်ဖြစ်၍။ “**တေ ဆဗ္ဗိမံ ကမ္မံ**” နှိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ဝစနေ၊ ဌံ။ ကေစိ၊ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ လောဘဝသေန၊ ဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ကို။ သမာဒိယန္တိ၊ ဆောက်တည်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသ ဧသော၊ နယော၊ ပင်တည်း။ **တံ ဝိဘဇမာနန္တိ**၊ ကား။ သမုဋ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဆဗ္ဗိမံ၊ သော။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ပဝတ္တိနိဝတ္တိဝသေန၊ ဝဋ်၏ဖြစ်ခြင်း ဝဋ်၏နစ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘဇမာနံ၊ ဝေဖန်အပ်သည်ရှိသော်။ ဒုဝိမံ၊ ၏။ ။

ယံ လောဘဝသေန ။လ။ ကမ္မံ ကရောတီတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဒသ အကုသလကမ္မပထကမ္မံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ တံ၊ ထိုဆယ်ပါးသော အကုသိုလ်ကမ္မပထကံသည်။ သံကိလိဋ္ဌတာယ၊ ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာဠကံ၊ မည်းညစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ကဏ္ဍံ**၊ မည်၏။ အပါယေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တာပနတော၊ ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။ ကာဠကဝိပါကံ၊ မည်းညစ်သော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ကဏ္ဍဝိပါကံ**၊ မည်၏။ **ယံ သဒ္ဓါဝသေန ကမ္မံ ကရောတီတိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဒသကုသလကမ္မပထကမ္မံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ (ဤသို့ပေး)။ ဟိ၊ စွ။ တံ၊ ထိုဆယ်ပါးသော ကုသိုလ် ကမ္မပထကံသည်။ အသံကိလိဋ္ဌတာ၊ မညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဏ္ဏရံ၊ ဖြူစင်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သုက္ကံ**၊ ဖြူ၏။ သဂ္ဂေ၊ ဌံ။ နိဗ္ဗတ္တာပနတော၊ ကြောင့်။ ပဏ္ဏရဝိပါကတ္တာ၊ ဖြူစင်သော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **သုက္ကဝိပါကံ**၊ မည်၏။ **ယံလောဘဝသေန ။လ။ ဣဒံ ကဏ္ဍသုက္ကံ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝေါမိဿကကမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ရောသော ကံကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ **ကဏ္ဍသုက္ကဝိပါကန္တိ** ကား။ သုခဒုက္ခဝိပါကံ၊ ချမ်းသာသော ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိ၏။

အဘယ်သို့ သုခဒုက္ခအကျိုးရှိသနည်းဟု စောဒနာရှိ၍ ထိုကို အကျယ် ပြအံ့သောငှာ မိဿကကမ္မဉ္စိ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ဝိတ္ထာရယိဿာမိ၊ အံ့။ မိဿကကမ္မံ၊ ရောသော ကံကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အကုသလဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌။

မင်္ဂလဟတ္ထိဘာဝံ၊ မင်္ဂလာရှိသော ဆင်၏ အဖြစ်သို့။ ဥပပန္နော၊ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ကုသလေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သုခံ၊ ကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ ကုသလေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ **[၄၊ ၁၆၆]** ရာဇကုလေ၊ မင်းမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တောပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ အကုသလေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားရ၏။ **ဝီရိယဝသေန စ၊** ဖြင့်လည်းကောင်း။ **ပညာဝသေန စ၊** ဖြင့်လည်းကောင်း။ **ယံ ကမ္မံ၊** ကို။ **ကရောတိ၊** ၏။ **ဣဒံ ကမ္မံ၊** သည်။ **အကဏှံ၊** မမည်း။ **အသုတ္တံ၊** မဖြူ။ **အကဏှအသုတ္တဝိပါကံ၊** မမည်းမဖြူသော အကျိုးရှိ၏။

ဤ ယံ ဝီရိယံ စသည်ကို ဂုတ္တိနည်းအားဖြင့် အဋ္ဌကထာဆိုပါသတည်း။ ယင်းသို့ အကဏှအသုတ္တံ၊ အကဏှအသုတ္တဝိပါကံ ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုကံသည် အဘယ်ကိစ္စသဘော ရှိပါသနည်း၊ စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ကမ္မက္ခယကရာ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ကမ္မက္ခယကရဖြစ်သော ထိုကံ၏ အရကား အဘယ်နည်း စောဒနာဖွယ် ရှိရကား စတုမဂ္ဂစေတနာ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ စတုမဂ္ဂစေတနာ၊ လေးပါးသော မဂ္ဂစေတနာသည်။ ကမ္မက္ခယကရာ၊ ကံ၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။

အဘယံကြောင့် မမည်းမဖြူသော အကျိုးရှိသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား တံ ဟိ၊ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စ။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ကဏှံ၊ မည်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျံ၊ အံ့။ ကဏှဝိပါကံ၊ မည်းသော အကျိုးကို။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ သုက္ကံ၊ သည်။ ယဒိ ဘဝေယျံ၊ အံ့။ သုက္ကံ ဥပပတ္တိပရိယာပန္နံ၊ ဖြူစင်သော ဥပပတ္တိဘဝ၌ အကျိုးဝင်သော။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ ဥဘယဝိပါကဿ၊ နှစ်ပါးသောအကျိုးကို။ အပ္ပဒါနတော ပန၊ မပေးခြင်းကြောင့်ကား။ အကဏှအသုတ္တဝိပါကံ၊ မမည်း မဖြူသော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ကမ္မသမာဒါနေ၊ ကံကို ဆောက်တည်ခြင်း၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းသည်။ အစေလကပဋိပဒါ၊ အစေလကတို့၏ အကျင့်တည်း။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ပါတဗျတာ၊ သောက်သုံးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ သုံးဆောင်ခံစားသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ကံကို ဆောက်တည်

ခြင်းသည်။ တိဗ္ဗကိလေသဿ၊ ထက်သော ကိလေသာရှိသည်ဖြစ်၍။ အဿုမုခဿာပိ၊ မျက်ရည်ယိုသော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍လည်း။ ရုဒတော၊ ငိုလျက်။ ပရိသုဒ္ဓ ဗြဟ္မစရိယစရဏံ၊ စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတည်း။ တတိယံ၊ သည်။ ကာမေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ အပါတဗျတာ၊ မသောက်သုံးသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ မသုံးဆောင် မခံစားသည်၏ အဖြစ်သည်။ အစေလကပဋိပဒါ၊ အဝတ်မဝတ်သော တိတ္ထိတို့၏ အကျင့်တည်း။ (အတ္တန္တပအစရှိသော အကျင့်ကို ယူ။ ကာမေသု ပါတဗျတာ၊ အစေလကပဋိပဒါဟု အချို့ပါငြိရှိ၏။ ဆင်ခြင်ပါ။) စတုတ္ထံ၊ သည်။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ အလဘမာနဿာပိ၊ မရသော်လည်း။ ဈာနဝိပဿနာသုခသမင်္ဂီနော၊ ဈာန်ချမ်းသာ ဝိပဿနာချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံသော သူ၏။ သာသနဗြဟ္မစရိယစရဏံ၊ သာသနာ တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတည်း။ **ယံ ဧဝံ ဇာတိယံ ကမ္မသမာဒါနန္တိ၊** ကား။ အညမ္ဘိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဧဝံပကာရံ၊ ဤသို့ အပြားရှိသော။ ဝါ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော ကံတို့နှင့် တူသော။ ယံ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ **ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေနာတိ** အာဒိ၊ သည်။ တသ္မိံ ကမ္မဝိပါကေ၊ ထိုကံ၏ အကျိုး၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဉာဏဿ၊ ၏။ ပဝတ္ထနာကာရဒဿနံ၊ ဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **ဥပစိတန္တိ၊** ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ကတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဖလဒါနသမတ္ထံ၊ အကျိုးကို ပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာဖြင့်။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတံ၊ ၏။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်၏။ တစ်နည်းကား-ဥပစိတံ၊ သော။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ **အဝိပက္ကန္တိ၊** ကား။ န ဝိပက္ကဝိပါကံ၊ ဝိပက္ကအကျိုး မရှိ။ **ဝိပါကာယ ပစ္စုပဋိတန္တိ၊** ကား။ ဝိပါကဒါနာယ၊ အကျိုးကို ပေးခြင်းငှာ။ ကတောကာသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အခွင့်ရှိ၏။ **န စ ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဗိဇာ ဂန္တန္တိ၊** ကား။ ကိလေသာဘိသင်္ခါရာနံ၊ တို့ကို။ အဘိနိဗ္ဗိဇနုတော၊ ဖောက်ထွင်း တတ်သောကြောင့်။ အဘိနိဗ္ဗိဇာသင်္ခါတံ၊ အဘိနိဗ္ဗိဇာဟုဆိုအပ်သော။ အရိယမဂ္ဂံ၊ သို့။ အဓိဂန္တံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ န စ ဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ **တံ ဘဂဝါ န ဩဝဒတိတံ၊** ကား။ **ဝိပါကာဝရဏေန၊** မဂ်ကိုတားမြစ်တတ်သော ဝိပါကဖြင့်။ (အဟိတ် ဒွိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို ယူ)။ နိဂုတံ၊ ဖုံးလွှမ်းပိတ်ပင်အပ်သော။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဘဂဝါ၊ သည်။

၁။ ဝိပါကာဝရဏေန ။ ။ အကုသိုလ်ကံ၏ ပြုအပ်သော အခွင့်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပါဠိ၌ ဆိုသောကြောင့် ဝိပါကာဝရဏေန နိဂုတံ ဆိုပါသည်။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည်ကား ကမ္မာဝရဏစသည်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိုလည်း လိုအပ်ရကား နိဒဿနမျှသာတည်း။

သစ္စပဋိဝေခံ၊ သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့ညွှန်ပြ၍။ န ဩဝဒတိ၊ ဆုံးမတော်မမူ။ ဝါသနတ္ထံ ပန၊ ဝါသနာဖြစ်စေခြင်းငှာကား။ တာဒိသာနမ္ပိ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သူတို့အားလည်း။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အဇာတသတ္တုအာဒိနံ ဝိယ၊ အဇာတသတ်မင်း အစရှိသော သူတို့အားကဲ့သို့။ ဒေသေတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

ဥပစိတန္တိ ကား။ ကာတုံ၊ ငှာ။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “**န စ တာဝ ပါရိပူရိ ဂတ**”န္တိ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထို န စ တာဝ ပါရိပူရိ ဂတဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယာမဿ၊ ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသော စုတိအခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော မြဲသော ကံ၏။ အသမတ္တတံ၊ မပြည့်စုံသေးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ **ပုရာ ပါရိပူရိ ဂစ္ဆတိ**တိ၊ ကား။ ပါရိပူရိ၊ ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ဖလနိပ္ပာဒနသမတ္တတံ၊ အကျိုးကို ပြီးစေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ပုရာ ဂစ္ဆတိ၊ ပုရာ အဓိဂစ္ဆေယျ၊ မရောက်မီ။ မိစ္ဆတ္တနိယတတာယ၊ ဖောက်ပြန်သော စုတိ၏ အခြားမဲ့အကျိုးပေးခြင်း မြဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဇကံ၊ ထိုနေ့၌။ ဖလဓမ္မဿ၊ ပိုလ်တရား၏။ အဘာဇနဘာဝံ၊ တည်ရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပုရာ နိဗ္ဗတ္တယတိ၊ မဖြစ်စေမီ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “**ပုရာ ဝေနေယုတ္တံ သမတိက္ကမတိ**”တိ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ “ပုရာ အနိယတံ သမတိက္ကမတိ”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သော ဧဝ အတ္ထော၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဌဗ္ဗော၊ ၏။ **အသမတ္တေ**တိ၊ ကား။ ကမ္မေ၊ သည်။ အသမ္ပုဏ္ဏေ၊ မပြည့်မီ။ ဝါ၊ ကား။ အသမ္ပုဏ္ဏေ၊ မပြည့်စုံသေးသော ကံရှိကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ။

၆၁။ ဧဝံ၊ သို့။ ကိလေသန္တရာယမိဿကံ၊ ကိလေသန္တရာယ်နှင့် ရောသော။ ကမ္မန္တရာယံ၊ ကမ္မန္တရာယ်ကို။ ဒသေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အမိဿကံ၊ ကိလေသန္တရာယ်နှင့် မရောသော။ **ကမ္မန္တရာယံ**၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ငှာ။ “**ဣမဿ စ ပုဂ္ဂလဿာ**”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။

သဗ္ဗေသန္တိ ကား။ ဣမသ္မိ ဗလနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ **မုဒုမဇ္ဈာမိမတ္တတာ**တိ၊ ကား။ မုဒုမဇ္ဈတိဗ္ဗဘာဝေါ၊ အညံ့၏အဖြစ် အလတ်၏ အဖြစ် ထက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟိ၊ စွ။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ မုဒုအာဒိဘာဝေန၊

၁။ ကမ္မန္တရာယံ ။ ။ ဤ၌ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် ကိလေသန္တရာယ်၊ ပဉ္စာနန္တရိယကံသည် ကမ္မန္တရာယ် မည်၏။

အညံ့အစရှိသော အဖြစ်ဖြင့်။ တံ ဝိပါကာနံ၊ ထိုကံတို့၏ အကျိုးတို့၏။ **[၄၊ ၁၆၇]**
 မုဒုမဇ္ဈတိက္ခဘာဝေါ၊ ကို၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယန္တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ
 ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤမျက်မှောက်ဖြစ်သော အတ္တဘော၌။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
 ခံစားအပ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ မည်၏။ ဥပပဇ္ဇေ အနန္တရေ
 အတ္တဘာဝေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အတ္တဘော၌။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။
ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊ မည်၏။ ဣတော အတ္တဘာဝတော၊ ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော အတ္တဘောမှ။
 အပရသ္မိံ အညသ္မိံ၊ တစ်ပါးသော။ အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ယသ္မိံ ကသ္မိံ၊ အမှတ်မရှိသော။
 အတ္တဘာဝေ၊ ၌။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သော။ ဖလံ၊ သည်။ **အပရာပရိယဝေဒနီယံ**၊ မည်၏။

**အကျိုး၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယအစရှိသော အဖြစ်ကို ပြပြီး၍ ကံ၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ
 အစရှိသော အဖြစ်ကို ပြလိုရကား ဧကဇနဝါရသ္မိံ စသည်ကို မိန့်သတည်း။**
ဟိ ကား၊ ဝါကျာရမ္မဥပနာသတည်း။

ဟိ၊ အံ။ ဧကဇနဝါရသ္မိံ၊ တစ်ခုသော ဇော၏ ဝါရ၌။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။
 စေတနာသု၊ တို့တွင်။ ပဌမစေတနာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ နာမ၊ မည်၏။
 ပရိယောသာနစေတနာ၊ အဆုံးဖြစ်သော စေတနာသည်။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ နာမ၊
 မည်၏။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ **အပရာပရိယဝေဒနီယံ** နာမ၊
 မည်၏။ **ဝိပါကဝေမတ္တတာဉာဏန္တိ**၊ ကား။ ဝိပါကဝေမတ္တတာယ၊ အကျိုးပေး
 ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကဝိသေသေ၊ အကျိုးအထူး၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊
 ကို။ ဣမဿ ပန ကမ္မဝိပါကဿ၊ ဤကံ၏ အကျိုး၏။ ဂတိသမ္ပတ္တိံ ။လ။
 ပယောဂဝိပတ္တိယော၊ ဂတိသမ္ပတ္တိံ ။လ။ ပယောဂဝိပတ္တိံ တို့သည်။ ကာရဏံ၊
 အကြောင်းတည်း။ စ၊ အံ။ နေသံ၊ ထို ဂတိသမ္ပတ္တိံ အစရှိသည်တို့၏။ သော
 ကာရဏဘာဝေါ၊ ထိုအကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ “အတ္ထေကစ္စာနိ ။လ။ ဝိပစ္စန္တိ”တိ
 အာဒိပါဠိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ “ဂတိသမ္ပတ္တိပဋိဗ္ဗာဏနိ၊ ဂတိသမ္ပတ္တိသည်
 တားမြစ်အပ်ကုန်သော။ ဧကစ္စာနိ၊ အချို့ကုန်သော။ ပါပကာနိ၊ ကုန်သော။
 ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်သော
 ကံတို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာနိ ကမ္မသမာဒါနာနိ၊ တို့သည်။ န ဝိပစ္စန္တိ၊ အကျိုး
 မပေးကုန်။” (ဂတိသမ္ပတ္တိစသည်တို့၏ အကျယ်ကို သမ္မောဟဝိနောဒနိ မှ ယူပါ။)။ ။

၆၂။ အနန္တရဗလနိဒ္ဒေသေ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော တထာဂတဗလနိဒ္ဒေသ၌။
 ဝုတ္တကမ္မသမာဒါနပဒေနေဝ၊ ဆိုအပ်သော ကမ္မသမာဒါနပုဒ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဈာနာဒီနိ၊
 တို့ကို။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သင်္ဂြိုဟ်၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“တထာ သမာဒိန္နာနံ ကမ္မာန”**န္တိ
 အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေက္ခပုထုဇ္ဇနသန္တာနေသု၊ သေက္ခ ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်တို့၌။
 ပဝတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာဒီနိ၊ တို့သည်။ (ကာရဏာဒီနိ-ဟု ရှိသည်များ၏။
 ကာရဏာဒီနိ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းအစရှိသည်တို့သည်ဟု ပေး)။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **တထာ သမာဒိန္နာနန္တိ၊** ကား။ “သုက္ကံ ။လ။ သုခဝိပါက”န္တိ
 ဧဝမာဒိပ္ပကာရေဟိ၊ သုက္ကံ ။လ။ သုခဝိပါကံ ဤသို့အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။
 သမာဒိန္နေသု၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သော။ ကမ္မေသု၊ တို့၌။ **သံကိလေသောတိ၊**
 ကား။ ပဋိပက္ခဓမ္မဝသေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကိလိဋ္ဌဘာဝေါ၊
 ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ပဋိပက္ခဓမ္မေဟိ၊ တို့မှ။ ဝိသုဇ္ဈနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။
ဝေါဒါနံ၊ မည်၏။ ပဂုဏဝေါဒါနဉ္စ၊ လေ့ကျက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြူစင်ခြင်းသည်
 လည်းကောင်း။ ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာနဉ္စ၊ ဘဝင်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ **ဝုဋ္ဌာနံ၊** မည်၏။
ဧဝံ သံကိလိဿတီတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣမိနာ
 အာကာရေန၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြင့်။ ဈာနာဒိ၊
 ဈာန်အစရှိသော တရားသည်။ သံကိလိဿတိ၊ ညစ်ညူး၏။ ဝေါဒါယတိ၊ ဖြူစင်၏။
 ဝုဋ္ဌဟတိ၊ ထ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနနဉ္စ၊ သိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ အနာဝရဏဉ္စ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထို အနာဝရဏဉာဏ်အား။ အာဝရဏံ၊
 တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ ရှိ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ကတိ ဈာနာနီတိအာဒိ၊ ကို။ ဈာနာဒယော၊ တို့ကို။ ဝိဘာဂေန၊ ဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊
 ငှာ။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ **စတ္တာရိ ဈာနာနီတိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ စတုက္ကနယဝသေန၊
 စတုက္ကနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။
ဧကာဒသာတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ “ရူပိ ရူပါနိ ပဿတီ”တိ အာဒိနာ၊ ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ

၁။ ဝုဋ္ဌာနံ ။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကား လေ့လာသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြူစင်ခြင်းသည်
 ပထမဈာန် အစရှိသည်တို့မှ ထ၍ ဒုတိယဈာန်အစရှိသည်တို့ကို ရခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သောကြောင့် ဝုဋ္ဌာန မည်၏။ ဘဝင်စိတ်ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုဘဝင်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမာပတ်မှ ထသည်မည်၏ ဟူလိုသော်။

အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ **အဋ္ဌနံ**၊ ရှစ်ပါးကုန်သော၊ သုညတဝိမောက္ခာဒိနဉ္စ၊ တို့၏ လည်းကောင်း။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ သုညတဝိမောက္ခာဒိနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အဋ္ဌာတိ၊ ကား။ တေသု၊ ထို တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့တွင်။ လောကုတ္တရေ၊ ဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခေ၊ သုံးပါးသော ဝိမောက္ခတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ဤ။ အဋ္ဌ၊ တို့သည်။ **သတ္တာတိ**၊ ကား။ တေသု ဧဝ၊ ထို ရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့တွင်။ နိရောဓသမာပတ္တိံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ဤ။ သတ္တ၊ တို့သည်။ **တယောတိ**၊ ကား။ သုတ္တန္တပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာအားဖြင့်။ သုညတဝိမောက္ခာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ တို့သည်။ **ဒွေတိ**၊ ကား။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာအားဖြင့်။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခဿ၊ ၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ တို့သည်။ (အနိမိတ္တဝိမောက္ခ မရှိကြောင်းကို အဋ္ဌသာလိနီ မှ ယူပါ)။ ဧတ္ထ စ၊ ဤ ဝိမောက္ခတို့တွင်လည်း။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့သည်။ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ၊ ဝင်စားသော ခဏ၌။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ခွာသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပစ္စနိကဓမ္မေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့မှ။ **[၄၊ ၁၆၈]** ဝိမုစ္စနတော စ၊ လွတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ အဓိမုစ္စနတော

၁။ အဋ္ဌနံ ။ ။ ဤ၌ အဋ္ဌသရုပ်ကို အဋ္ဌ ခေါ် ဣမေ အာနန္ဒ ဝိမောက္ခာ၊ ကတမေ အဋ္ဌ၊ ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္နေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိယသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္ထသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသော”တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏ”န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ”တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ အာနန္ဒ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ-ဟု လာသော မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အစရှိသည်ကို မှီ၍ သိအပ်၏။ တိဏ္ဍိသရုပ်ကား၊ သညာဝိမောက္ခ အနိမိတ္တဝိမောက္ခ အပဏိဟိတဝိမောက္ခ သုံးပါးတည်း။

စ၊ သက်ဝင်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိမောက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။ နိရောဓသမာပတ္တိ
 ပန၊ သည်ကား။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ တစ်နည်းကား-သဗ္ဗသော
 သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သညာဝေဒယိတေဟိ၊ သညာ ဝေဒနာတို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊
 လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပဂမဝိမောက္ခော နာမ၊ ကင်းသောအားဖြင့် လွတ်သော
 ဝိမောက္ခမည်၏။ လောကုတ္တရာ စ၊ လောကုတ္တရာဝိမောက္ခ သုံးပါးတို့သည်လည်း။
 တံ တံ မဂ္ဂဝဇ္ဇကိလေသေဟိ၊ ထိုထိုသို့သော မဂ်ဖြင့် သတ်အပ်သော ကိလေသာတို့မှ။
 သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။
 ဝိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ ဝိသေသော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
 ၏။ ။

သမာဓိသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ စတုက္ကနယပဉ္စကနယေသု၊ တို့၌။ ပဌမဇ္ဈာနသမာဓိ၊
 သည်။ **သဝိတက္ခော သဝိစာရော**၊ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဝိတက်နှင့်လည်းတကွ ဝိစာရနှင့်
 လည်းတကွ ဖြစ်သော။ **သမာဓိ** နာမ၊ မည်၏။ ပဉ္စကနယေ၊ ၌။ ဒုတိယဇ္ဈာနသမာဓိ၊
 သည်။ **အဝိတက္ခော ဝိစာရမက္ခော**၊ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ဝိတက်မရှိ ဝိစာရမျှသာ ရှိသော။
သမာဓိ နာမ၊ မည်၏။ စတုက္ကနယေပိ၊ ၌လည်းကောင်း။ ပဉ္စကနယေပိ၊
 ၌လည်းကောင်း။ သေသဈာနေသု၊ တို့၌။ သမာဓိ၊ သည်။ **အဝိတက္ခော အဝိစာရော**၊
 ဝိတက်လည်း မရှိ၊ ဝိစာရလည်း မရှိသော။ **သမာဓိ** နာမ၊ မည်၏။ ။

သမာပတ္တိသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ပဋိပါဠိယာ၊ တိုင်း။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။
 သမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ “သမာဓိ”တိပိ နာမံ၊ သမာဓိဟူသော အမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊
 ၏။ “သမာပတ္တိ”တိပိ နာမံ၊ သမာပတ်ဟူသော အမည်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
 ကသ္မာ၊ ကား။ စိတ္တေကဂ္ဂတာသဗ္ဘာဝတော၊ စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ ၏။ တဒဘာဝတော၊ ထို စိတ္တေကဂ္ဂတာ
 သဘော မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “သမာဓိ”တိ နာမံ၊ သမာဓိဟူသော အမည်သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ **သညာသမာပတ္တိ**အာဒိ၊ သညာသမာပတ္တိ အစရှိသော စကားကို။
 ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

ဟာနဘာဂိယော သမာဓိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အပ္ပဂုဏေဟိ၊ မလေ့ကျက်အပ်
 ကုန်သော။ ပထမဇ္ဈာနာဒိဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဋ္ဌိတဿ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သညာမနသိကာ
 ရာနံ၊ သညာ မနသိကာရတို့၏။ ကာမာဒိအနုပက္ခန္ဓနံ၊ ကာမရာဂ အစရှိသည်တို့သို့

ပြေးဝင်ခြင်းသည်။ ပထမဇ္ဈာနာဒိသမာဓိဿ၊ ဧ၊ ဟာနဘာဂိယတာ၊ ယုတ်သော အဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ် မည်၏။

ကာမရာဂအစရှိသည်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းအားဖြင့် ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပဌမဈာန်သမာဓိ အစရှိသည်သည် မိမိသည်ပင် မိမိ၏ သံကိလေသဖြစ်သလော ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ပဌမဿ ။လ။ ယောဇေတဗ္ဗံ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

“ပဌမဇ္ဈာနဿ ကာမရာဂဗျာပါဒါ သံကိလေသော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ပါဠိ၌ ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ ဧ၊။

အဇညာဇိဂုတ္တနမုခေန၊ မစက်ဆုပ် မရွံရှာခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ တပုရမတာ၊ ထို ဈာန်အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကုက္ကုဋ္ဌံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ၊။

ကုက္ကုဋ္ဌဖြစ်သော ဈာန်သမာဓိ၏ သံကိလေသဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော။ ကုက္ကုဋ္ဌဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ပညတ်သည် သံကိလေသ မဖြစ်သည် မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့လျက် ကုက္ကုဋ္ဌဈာယီ-ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်း။ စောဒနာရှိရာသောကြောင့် ကုက္ကုဋ္ဌဈာယီတိ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ကုက္ကုဋ္ဌဈာယီတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိ။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်လျှင် တည်ရာ ရှိသောအားဖြင့်။ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပထမဒုတိယဇ္ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။

အဘယ်ဈာန်ကို ကုက္ကုဋ္ဌဈာန်-ဟု ဆိုအပ်သနည်း စောဒနာရှိရကား ယော ပဌမံ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

၁။ ပဌမဇ္ဈာနဿ ကာမရာဂဗျာပါဒါ သံကိလေသော ။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကား ကာမရာဂဗျာပါဒတို့သည် ပဌမဈာန်၏ သံကိလေသမည်၏။ ထိုသံကိလေသဖြင့် ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပထမဈာန်သမာဓိသည် မိမိသည်ပင် မိမိ၏ သံကိလေသ မဟုတ်၊ ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော သမာဓိသည် အထက်အထက်သော သမာဓိဝိသေသ၏ ဥပနိဿယ မဖြစ်ရကား ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပဌမဈာန်သမာဓိသည် ဒုတိယဈာန်သမာဓိ၏၊ သံကိလေသဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ဒုတိယဈာန်သမာဓိသည် တတိယဈာန်သမာဓိ၏၊ သံကိလေသဟာနဘာဂိယဖြစ်သော တတိယဈာန်သမာဓိသည် စတုတ္ထဈာန်သမာဓိ၏ သံကိလေသ မည်၏။ ဤသို့ အထက်အထက်သော ဒုတိယဈာန်သမာဓိ အစရှိသည်တို့၏ သံကိလေသအဖြစ်ဖြင့် ယှဉ်အပ်၏။ ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပဌမဈာန်သမာဓိ အစရှိသည်ကို မိမိ၏ပင် သံကိလေသ၏ အဖြစ်ဖြင့် မယှဉ်အပ် ဟူလိုသော်။ ကြံကြပါကုန် သူမြတ်တို့။

ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပဌမံ၊ သော။ ဈာနံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဈာနံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ၍။ “ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှဖြင့်။ အလံ၊ တန်ပြီ။ ဝါ၊ သင့်ပြီ”။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ကောစံ၊ တွန့်တိုခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ န ဝါယမတိ၊ လုံ့လမပြု။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ စတ္တာရိပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ “ကုတ္တုဋ္ဌဈာနာနိ”တိ၊ တွန့်သော ဈာန်မည်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ တံသမင်္ဂီနော၊ တွန့်တိုသော ဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကုတ္တုဋ္ဌဈာယိ၊ မည်ကုန်၏။

ကုတ္တုဋ္ဌဈာနချည်းဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ရွေးဈာန်နှစ်ပါးတို့ကို သံကိလေသအဖြစ်ဖြင့် နောက်ဈာန်နှစ်ပါးတို့ကို ဝေါဒါနံ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ် ကုန်သနည်း၊ စောဒနာဖွယ်ရှိရကား တေသု အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တေသု၊ ထိုလေးပါးသော ဈာန်တို့တွင်။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော ဈာန်တို့ကို။ အာသန္နဗလဝပစ္စတ္တိကတ္တာ စ၊ နီးသော အားကြီးသော ရန်သူရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိသေသဘာဂိယတာဘာဝတော စ၊ ထူးသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ် မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သံကိလေသဘာဝေန၊ သ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတရာနိ ပန၊ နောက်ဖြစ်သော နှစ်ပါးသော ဈာန် တို့ကိုကား။ ဝိသေသဘာဂိယတာဘာဝေ၊ ထူးသောအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ် မရှိသည်။ သတိပ၊ သော်လည်း။ မန္တပစ္စတ္တိကတ္တာ၊ နှင့်သော ရန်သူ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေါဒါနဘာဝေန၊ ဝေါဒါနံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဉ္စံ၊ ၏။ ။

ဝိသေသဘာဂိယော သမာဓိ ဟူသော ပါဠိ၌ အဘယ်သည် ဝိသေသဘာဂ မည်သနည်းဟူသော ပုစ္ဆာကို ဖြေလိုရကား ဝိသေသ ။လ။ ပက္ခန္ဓနဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဝိသေသဘာဂိယော သမာဓိတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ ပဂုဏေဟိ၊ လေ့လာ အပ်ကုန်သော။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဠိတဿ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သညာမနသိကာရာနံ၊ တို့၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိပက္ခန္ဓနံ၊ ဒုတိယဈာန်အစရှိသည်တို့သို့ ပြေးဝင်ခြင်းသည်။ ဝိသေသဘာဂိယတာ၊ ထူးသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်မည်၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)

ဝုဠာန-ဟူသည် အဘယ်နည်းဟူသော စောဒနာပုစ္ဆာကို ဖြေလို၍ ပဂုဏ ။လ။ ဝုတ္တိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

ပဂုဏဝေါဒါနဉ္စ၊ လေ့လာသော အဖြစ်ဖြင့် ဖြူစင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။
ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာနဉ္စ၊ ဘဝင်၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ “ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

**အဘယံကြောင့် ပဂုဏ ဝေါဒါန ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာန နှစ်ပါးကို ဝုဋ္ဌာန-ဟု ဆိုလေ
သနည်းဟူသော စောဒနာကို ဖြေလို၍ ဟေဌိမံ ။လ။ ဝုဋ္ဌာန-ဟူသော ပါဌ်ကို
မိန့်သတည်း။**

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေဌိမံ ဟေဌိမံ၊ အောက်အောက်၌ ဖြစ်သော။ ပဂုဏဇ္ဈာနံ၊
လေ့လာအပ်သော ဈာန်သည်။ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ၊ အထက်အထက်၌ ဖြစ်သော
ဈာန်၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေါဒါနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။
“ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဘဝင်္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗဈာနေဟိ၊ တို့မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊
ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝင်္ဂဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။
ဝေါဒါနဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

**ယင်းသို့ ပဂုဏ ဝေါဒါန ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာနကို ဝုဋ္ဌာန-ဟု ဆိုအပ်ပါသည် ရှိသော်
ယံ ပဂုဏဝေါဒါနံ ဘဝင်္ဂဝုဋ္ဌာနံ ဣဒံ ဝုဋ္ဌာန-ဟု အရှင်ကစွည်းဆိုကောင်းပါ၏။
ယင်းသို့လျက်ကား မဆိုခဲ့။ ဆရာစကားသည် ပါဠိနှင့် သို့ညီပါအံ့မည်နည်း
စောဒနာရှိရကား ယသ္မာ ပန စသည်ကို ဆိုသတည်း။**

ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ ဝုဋ္ဌာနဝသိဘာဝေန၊ ဝုဋ္ဌာနဝသိ၏ အဖြစ်ဖြင့်။
ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလံ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလအားလျော်စွာ။ သမာပတ္တိတော၊ မှ။
ဝုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကောသလ္လံ၊ ကို။
ဣဓ၊ ၌။ “ဝုဋ္ဌာန”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

 **[၄၊ ၁၆၉] ၆၃။ တဿေဝ သမာဓိဿာတိ၊ ကား။ အနန္တရဗလနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။
ဈာနာဒိပရိယာယေဟိ၊ ဈာန်အစရှိသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ တဿ ဝုတ္တသမာဓိဿ၊
ထိုဆိုအပ်ပြီးသော သမာဓိ၏။ ပရိဝါရာတိ၊ ကား။ ပရိက္ခာရာ၊ အခြံအရံတို့တည်း။**

**ဝိရိယကို အသီးယူပြီးဖြစ်ရကား ဂေါဗလီဗဒ္ဓ ပုညဉာဏသမ္ဘာရနည်းအားဖြင့်
ဣန္ဒြိယာနီတိ အစရှိသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။**

ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါသတိပညိန္ဒြိယာနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ
ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ဗလာနီတိ၊ ကား။ ဟိရောတ္တပ္ပေဟိ၊ ဟိရိဩတ္တပ္ပတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။
တာနိယေဝ၊ ထိုသုံးပါးသော ဗိုလ်တို့သည်သာလျှင်တည်း။

ဣန္ဒြေ ဗိုလ်ဖြစ်လျက် ဝီရိယကို အသို့မူ၍ အသီးယူသနည်း၊ စောဒနာရှိရကား ဝီရိယဿ စသည်ကို မိန့်သော်။

ဝီရိယဿ၊ ကို။ ဝိသု၊ အသီး။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဗလာနံ၊ ဗိုလ်တို့အား။ ဗဟူပကာရဒဿနတ္ထံ၊ များသော ကျေးဇူးဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးရှိ၏။

ထိုစကား၏ ဒဋ္ဌိဘာဝဖြစ်စေခြင်းငှာ ဝီရိယပတ္ထမ္ဘေန ဟိ အစရှိသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ တဒေဝ သစ္စံ၊ ၏။ ဝီရိယပတ္ထမ္ဘေန၊ ဝီရိယထောက်ပံ့သဖြင့်။ ဝါ၊ ဝီရိယဟူသော အထောက်အပံ့ဖြင့်၊ သဒ္ဓါဒယော၊ တို့သည်။ ပဋိပက္ခေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားကြောင့်။ အကမ္မနိယာ၊ မတုန်လှုပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“ဝီရိယဝသေန ဗလာနိ ဘဝန္တိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ **တေသန္တိ**၊ ကား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ **မုဒုမဇ္ဈာဓိမတ္တတာတိ**၊ ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ အဝိသဒံ၊ မသန့်ရှင်းခြင်းသည်။ **မုဒု**၊ မည်၏။ နာတိဝိသဒံ၊ အလွန်မသန့်ရှင်းခြင်းသည်။ **မဇ္ဈံ**၊ မည်၏။ အတိဝိသဒံ၊ အလွန်သန့်ရှင်းခြင်းသည်။ **အဓိမတ္တံ**၊ မည်၏။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသော သန့်ရှင်းခြင်းသည်။ **“တိက္ခံ”**၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။

တိက္ခိန္ဒြိယပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျဉ်းအားဖြင့်၊ မဇ္ဈိမိန္ဒြိယပုဂ္ဂိုလ်ကို မကျဉ်းမကျယ် အားဖြင့်၊ မုဒိန္ဒြိယပုဂ္ဂိုလ်ကို အကျယ်အားဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဆုံးမတော်မူ သနည်း။ သာမညဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သာမညဖြစ်သော အဆုံးအမဖြင့် မဆုံးမကောင်းပါသလောဟု စောဒနာထွက်ရာသည်ကို မြင်ရကား ဝေနေယျာနံ အစရှိသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဝေနေယျာနံ၊ တို့၏။ ဣန္ဒြိယာနုရူပံ၊ ဣန္ဒြေအားလျော်စွာ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒေသနာပဝတ္တိ၊ ဒေသနာတော်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“တတ္ထ ဘဂဝါ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သံခိတ္တော စ ဝိတ္တာရော စ ဟု ဒွန်သမာသ်ကို ယူအံ့စိုးရကား တတ္ထ ။ လ။ ဝိတ္တာရေဟု ဖွင့်သော်။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ **သံခိတ္တဝိတ္တာရေနာတိ**၊ ကား။ သံခိတ္တဿ၊ အကျဉ်းကို။ ဝိတ္တာရေန၊ ချဲ့သော။ အထ ဝါ၊ ကား။ **သံခိတ္တေနာတိ**၊ ကား။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌမတ္တေန၊ အကျဉ်းပြကာမျှဖြစ်သော။ **သံခိတ္တဝိတ္တာရေနာတိ**၊ ကား။ ဥဒ္ဓေသေန စ၊ ဥဒ္ဓေသလည်းဖြစ်သော။ နိဒ္ဓေသေန စ၊ သော။ (ဤဝိကပ်အလိုကား။ သံခိတ္တော စ

ဝိတ္တာရော စ ဟု ဒွန်သမာသ်ကို ပင်ယူလို သတည်း။) **ဝိတ္တာရေနာတိ**။ ကား။ ဥဒ္ဒေသ
 နိဒ္ဒေသပဋိနိဒ္ဒေသေဟိ။ သဖြစ်ကုန်သော။ **မုဒုကန္တိ**။ ကား။ လဟုကံ။ ပေါ့သော။
 အပါယဘယဝဋ္ဋဘယာဒိဟိ။ အပါယ်ဘေး ဝဋ္ဋဘေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သန္တုဇ္ဇနဝသေန၊
 ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘာရိယံ။ လေးသည်ကို။ အကတွာ။ ချုံ။
မုဒုတိက္ခန္တိ။ ကား။ နာတိတိက္ခံ။ အလွန်မထက်သော။ သံဝေဂဝတ္ထုဟိ။ ထိတ်လန့်ခြင်း၏
 အကြောင်းတို့ဖြင့်။ သံဝေဂဇနနာဒိဝသေန၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း
 အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘာရိယံ။ ကို။ ကတွာ။ ချုံ။ **သမထံ ဥပဒိသတိတိ**။
 ကား။ သမထံ။ ကို။ အဓိကံ။ လွန်သည်ကို။ ကတွာ။ ချုံ။ ဥပဒိသတိ။ ညွှန်ပြတော်မူ၏။
 တထာ။ ထိုသမထအတူ။ ဝိပဿနံ။ ကို။ အဓိကံ။ ကို။ ကတွာ။ ပြု၍။ န ဥပဒိသတိ။
 ညွှန်ပြတော်မူ။ ဣတိ အယံ။ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော။ တည်း။ (ဤသို့ ယောဇနာ။ ။)

ထိုပါဌ်ဖြင့် သမထကိုလည်း ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ဝိပဿနာကိုလည်း
ညွှန်ပြတော်မူ၏။ ထိုသမထဝိပဿနာတို့တွင် ဝိပဿနာထက် သမထကို
အလွန်အကဲ ပြု၍ ညွှန်ပြတော်မူ၏။ သမထသက်သက်ကိုသာ ညွှန်ပြတော်မူသည်
မဟုတ်ဟူသော အနက်ကို ပြသတည်း။ သမထံ ဥပဒိသတိဟု ဆိုသောကြောင့်
သမထသက်သက်ကိုသာ ညွှန်ပြတော်မူကောင်းပါသည် မဟုတ်တုံလော။
စောဒနာရှိရကား န ဟိ အစရှိသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ။ စွ။ ကေဝလေန၊ သက်သက်သော။ သမထေန၊ ဖြင့်။ သစ္စပုဋိဝေဓော၊
 သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ **သမထဝိပဿနန္တိ**။ ကား။
 သမဓရံ ညီမျှသော အဦးရှိသော။ သမထဝိပဿနံ။ ကို။ **ဝိပဿနန္တိ**။ ကား။ သာတိသယံ၊
 လွန်ကဲစွာ။ ဝိပဿနံ။ ကို။ ဥပဒိသတိ။ ၏။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
 တိက္ခိန္ဒြိယာဒယော၊ တိက္ခိန္ဒြိယ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညူအာဒယော၊
 ဥဋ္ဌဋ္ဌိတညူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
“တိက္ခိန္ဒြိယသ နိဿရဏံ ဥပဒိသတိ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။
အဓိပညာသိက္ခာယာတိ။ ကား။ အဓိပညာသိက္ခံ။ ကို (ဥပယောဂတ္ထ၌ ဘုမ္မဝိဘတ်
 ဟူလိုသော်)။ ။

ယံ ဧတ္ထ ဉာဏန္တိ။ ကား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဧတ္ထ မုဒုမဇ္ဈာမိမတ္တတာယ၊
 ဤနူးညံ့သည်၏အဖြစ် အလတ်၏အဖြစ် လွန်သည်၏အဖြစ်၌။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။
 ပဝတ္ထံ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ ကို။ ပရသတ္တာနံ၊ မြတ်သော ပဓာနဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။
 ပရပုဂ္ဂလာနံ၊ ထိုမှ တစ်ပါးသော ယုတ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ-

ဝေမတ္တတာဉာဏံ၊ ကုန္တရင့်ခြင်း မရင့်ခြင်း အထူးကို သိသော ဉာဏ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ ကုတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ တဿ ဉာဏဿ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရံ၊
 ဖြစ်သောအခြင်းအရာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှာ။ **“အယံ ကုမံ ဘူမိ”**န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **အယံ ကုမံ ဘူမိ ဘာဝနဉ္စ ဂတောတိ၊** ကား။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကုမံ သံကိလေသဝါသနဉ္စ၊ ဤ သံကိလေသ ဝါသနာသို့
 လည်းကောင်း။ ဝေါဒါနဉ္စ၊ ဝေါဒါနံသို့လည်းကောင်း။ ဘဝင်္ဂဉ္စ၊ ဘဝင်သို့လည်းကောင်း။
 (ဝေါဒါနံ ဘာဝနဉ္စဟူ၍လည်း ရှိ၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန်)။ ဒုဒ္ဓန္တိ ယထာ၊ ဒုဒ္ဓံဟူသကဲ့သို့။
 ကာလဝစနိစ္ဆာယ၊ ကာလအထူးကို ဆိုလိုခြင်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဂတော စ၊ ရောက်လည်း ရောက်ပြီ။ ဂစ္ဆတိ စ၊ ရောက်လည်း ရောက်ဆဲ။
 ဂမိဿတိ စ၊ ရောက်လည်း ရောက်လတ္တံ့။ ကုမာယ ဝေလာယ ကုမသ္မိံ သမယေ၊
 ဤကာလ၌။ မုဒုမဇ္ဈတိက္ခဘေဒါယ၊ မုဒုမဇ္ဈတိက္ခဟူသော အပြားရှိသော။ ကုမာယ
 အနုသာသနိယာ၊ ဤအဆုံးအမ၌။ **ဧဝံဓာတုကောတိ၊** ကား။ ဟိနာဒိဝသေန၊
 အစွမ်းဖြင့်။ ဧဝံအဇ္ဈာသယော၊ ဤသို့ အလိုရှိ၏။ ဧဝံအဓိမုတ္တိကော၊ ဤသို့
 နှလုံးသွင်းခြင်းရှိ၏။ **အယံစဿ အာသယောတိ၊** ကား။ ကုမဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။
 သဿတုစ္ဆေဒပကာရော ဝါ၊ သဿတဒိဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဌိ အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။
ယထာဘူတဉာဏာ နုလောမခန္တိပူကာရော ဝါ၊ ယထာဘူတဉာဏ် အနုလောမခန္တိ
 အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အယံ အာသယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဿတ စသော လေးပါးသည် အဘယ်ကြောင့် အာသယမည်သနည်း။
စုဒ်ရှိရကား ကုဒဉ္စိ ဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ စတုပ္ပိဓံ၊ သော။ ကုဒံ၊ ဤ သဿတဒိဌိအစရှိသည်ကို။ “ဧတ္ထ၊
 ဤသဿတဒိဌိ အစရှိသည်၌၊ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာသယန္တိ ဝသန္တိ၊ နေကုန်၏”။
 ကုတိ တဿ၊ ကြောင့်။ အာသယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

အာသယကို သိတော်မူသည်ရှိသော် ဖြစ်ဆဲ၌သာ သိတော်မူ၏ဟု အယူ
ရှိလေရာသောကြောင့် ထိုအယူကို နစ်စေလိုရကား ကုမံ ပန စသည်ကို
ဆိုသတည်း။

၁။ ယထာဘူတဉာဏာ ။ ။ အနုလောမခန္တိ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ယထာဘူတံ ဉာဏံ
 ပန မဂ္ဂဉာဏံ၊ (သမ္မောဟဝိနောဒနီ၊ ၄၄၀) ဝိပဿနာဉာဏကမ္မဿကတာဉာဏဉ္စ ဟူ၍
 အဋ္ဌကထာ ဆိုလတ္တံ့သည်ကို ထောက်သော်ကား ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ယထာဘူတဉာဏ်
 မည်၏။ ကမ္မဿကတာဉာဏ်သည် ယထာဘူတဉာဏ် မည်၏။

ဘဂဝါ ပန၊ သည်ကား။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဣမံ [၄၊ ၁၇၀] အာသယံ၊ ကို။
 ဇာနန္တော၊ သော်။ တေသံ ဒိဋ္ဌိဂတာနဉ္စ၊ ထိုသဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့၏ လည်းကောင်း။
 တေသံ ဝိပဿနာဉာဏကမ္မဿကတာဉာဏာနဉ္စ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ် ကမ္မဿ
 ကတာဉာဏ်တို့၏ လည်းကောင်း။ အပဝတ္တိက္ခဏေပိ၊ မဖြစ်သောခဏ၌လည်း။
 ဇာနာတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ စ ယုတ္တံ၊ ၏။ “ကာမံ ။လ။ ထိနမိဒ္ဓါမိမုတ္တောတိ”တိ၊
 ဟူ၍။ ဧတမ္ပိ ဝစနံ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ “ကာမံ၊ ကို။ သေဝန္တညေဝ၊ မှီဝဲစဉ်သာလျှင်။
 ‘အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမဂရုကော၊ ကာမဂုဏ်ကို အလေးပြု၏။ ကာမာသယော၊
 ကာမဂုဏ်လျှင် ကျိန်းဝပ်ရာ ရှိ၏။ ကာမာဓိမုတ္တော၊ ကာမဂုဏ်ကို နှလုံးသွင်း၏။ ဝါ၊
 ကာမဂုဏ်ကို အလိုရှိ၏’။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ကာမံ၊ ကို။ သေဝန္တညေဝ၊
 စဉ်သာလျှင်။ ‘အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နေက္ခမ္မဂရုကော၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို
 အလေးပြု၏။ နေက္ခမ္မာသယော၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းလျှင် ကျိန်းဝပ်ရာ ရှိ၏။
 နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော၊ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ဝါ၊ ညွတ်၏။ ဝါ၊
 နှလုံးသွင်း၏’။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊ ၏။ နေက္ခမံ၊ ကို။ သေဝန္တညေဝ၊ စဉ်သာလျှင်။
 ဇာနာတိ၊ ၏။ ဗျာပါဒံ၊ ကို။ အဗျာပါဒံ၊ ကို။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ကို။ အာလောကသညံ၊ ကို။
 သေဝန္တညေဝ၊ စဉ်သာလျှင်။ ‘အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ထိနမိဒ္ဓဂရုကော၊ ထိနမိဒ္ဓကို
 အလေးပြု၏။ ထိနမိဒ္ဓါသယော၊ ၏။ ထိနမိဒ္ဓါမိမုတ္တော၊ ၏’။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဇာနာတိ၊
 ၏”။ ။

အယံ အနုသယောတိ၊ ကား။ ဣမဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။
 ကာမရာဂါဒိကော၊ သော။ အပ္ပဟီနောယေဝ၊ မပယ်အပ်သေးသည်သာဖြစ်သော။
 အယံ အနုသယံတကိလေသော၊ ဤကျိန်းဝပ်သော ကိလေသာသည်။ ဟိ၊ စွ။
 အပ္ပဟီနောယေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ ထာမဂတော၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သော။
 ကိလေသော၊ သည်။ အနုသယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ပရသတ္တာနန္တိ၊** ကား။
 ပဓာနသတ္တာနံ၊ ပဓာနဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ **ပရပုဂ္ဂလာနန္တိ၊** ကား။ တတော၊
 ထိုပဓာနဖြစ်သော သတ္တဝါတို့မှ။ ပရေသံ၊ တစ်ပါးကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။
 ဟိနသတ္တာနံ၊ ယုတ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊
 ကား။ ဧတံ ပဒဒ္ဒယံ၊ ဤပုဒ်နှစ်ပါးတို့၏ အပေါင်းသည်။ ဧကတ္ထမေဝ၊ တူသော
 အနက်ရှိသလျှင်ကတည်း။

ဧကတ္ထဖြစ်သော် အဘယ့်ကြောင့်နှစ်ပုဒ်လုံးကို ဟောသနည်း စောဒနာရာ သောကြောင့် ဝေနေယျဝသေန ဒွိဓာ ဝုတ္တံ-ဟု မိန့်သတည်း။

ဝေနေယျဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား- ဧကတ္ထမေဝ၊ တူသော အနက်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဧတံ ပဒဒ္ဒယံ၊ ဤပုဒ်နှစ်ပါးတို့၏ အပေါင်းကို။ ဝေနေယျဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဝေမတ္တတာဉာဏန္တိ၊** ကား။ ပရဘာဝေါ စ၊ ရင့်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ အပရဘာဝေါ စ၊ မရင့်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ မမြတ်သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ အကာရဿ၊ အအက္ခရာ၏။ ဩကာရံ၊ ဩအက္ခရာကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ပရောပရိယတ္တံ၊ မည်၏။ တဿ၊ ထို ရင့်သည်၏အဖြစ် မရင့်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဝေမတ္တတာ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ ပရောပရိယတ္တဝေမတ္တတာ၊ မည်၏။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ဣန္ဒြေတို့၏။ ပရောပရိယတ္တဝေမတ္တတာယ၊ ရင့်သည်၏အဖြစ် မရင့်သည်၏အဖြစ် ထူးသည်အဖြစ်၌။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဝေမတ္တတာဉာဏံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏ ရင့်သည်၏အဖြစ် မရင့်သည်၏အဖြစ် ထူးသည်အဖြစ်၌ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဒဝိဘာဝေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ယန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌ (တတ္ထ ကား သံဝဏ္ဏေဗ္ဗတ္ထတည်း)။ အနေကဝိဟိတဿ၊ များသော အပြားရှိသော။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဿ၊ ရှေး၌ နေဖူးသော ခန္ဓာကို။ အနုဿရဏဝသေန၊ အောက်မေ့ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ယံ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ အဋ္ဌမံ၊ သော။ တထာဂတဗလံ၊ မြတ်စွာဘုရား အားတော်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းကို။ ဒဌဗ္ဗော၊ ၏။ **အနေကဝိဟိတန္တိ၊** ကား။ အနေကဝိဓံ၊ များသောအပြားရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ပကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိ၊** ကား။ အနုဿရိတုံ၊ အောက်မေ့ခြင်းငှာ။ ဣစ္ဆိတံ၊ သော။ အတ္တနော စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ပရေသဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ သမနန္တရာတီတံ၊

၁။ အနေကဝိဟိတံ ။ ။ ဤဝိကပ်အလိုကား အနေကေဟိ ဝိဟိတော အနေကဝိဟိတော-ဟု ပြု။ ရှေးဝိကပ်အလိုကား အနေကော ဝိဟိတော အနေကဝိဟိတော-ဟု ပြု။ ဝိဟိတကား ဝိပေရိယာယ်တည်း။

အခြားမဲ့လွန်ပြီးသော။ ဘဝံ ကိ။ အာဒိ ကတ္တာ၊ အစပြု၍။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော ဘဝ၌။ နိဝုတ္တသန္တာနံ၊ နေဖူးသော သန္တာန်ကို။ **အနုဿရတိတိ၊** ကား။ “ဧကမ္ပိ ဇာတိ၊ တစ်ဘဝကိုလည်းကောင်း။ ဒွေပိ ဇာတိယော၊ နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်းကောင်း။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာတိပဋိပါဋိယာ၊ ဘဝအစဉ်အားဖြင့်။ အနုဂန္ဓာ၊ လျှောက်၍။ သရတိ၊ အောက်မေ့၏။

အနုသဒ္ဓါ၏ အနုဂမနတ္ထကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ အနန္တရတ္ထကို ပြလိုရကား အနုဒေဝဝါ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဝါ၊ ကား။ အနုဒေဝ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသသို့ ရှေးရှုညွတ်သည်၏ အခြားမဲ့၌သာလျှင် (ဒ ကား အာဂုံ)။ သရတိ၊ ၏။ စိတ္တော၊ ကိ။ အဘိနိန္ဒာမိတမတ္တေ ဧဝ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသသို့ ရှေးရှု ညွတ်စေအပ်ကာမျှဖြစ်သော်သာလျှင်။ သရတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။

ရှေးရှု ညွတ်စေကာမျှဖြင့် မအောင့်မေ့နိုင်သည်လည်း မဖြစ်ရာ ပါသလော၊ စောဒနာ ရှိရကား ဘဂဝတောဟိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ဘဂဝတော၊ အား။ ပရိကမ္မကိစ္စံ၊ ပရိကံပြုခြင်းကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ အာဝဇ္ဇနမတ္တေနော၊ ဆင်ခြင်ကာမျှဖြင့်ပင်လျှင်။ သရတိ၊ ၏။ **သေယျထိဒန္တိ၊** ကား။ အာရဇ္ဇပ္ပကာရနိဒဿနတ္တေ၊ အောက်မေ့ခြင်းငှာ အားထုတ်အပ်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသခန္ဓာ အပြားကို ပြခြင်းအနက်၌။ ပဝတ္တော၊ သော။ နိပါတော၊ တည်း။ **ဧကမ္ပိ ဇာတိန္တိ၊** ကား။ ဧကမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိမူလံ၊ ပဋိသန္ဓေလျှင်အရင်းရှိသော။ စုတိပရိယောသာနံ၊ စုတိအဆုံးရှိသော။ ဧကဘဝပရိယာပန္နံ၊ တစ်ခုသောဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော။ ခန္ဓသန္တာနံ၊ ခန္ဓာအစဉ်ကို။ **ဒွေပိ ဇာတိယောတိ**အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ ဧသော နယော၊ ပင်တည်း။ ။

အနေကေပိ သံဝဇ္ဇကပ္ပေတိ အာဒိသု ပန၊ တို့၌ကား။ ပရိဟာယမာနော၊ ဆုတ်ယုတ်ဆဲဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပျက်ဆဲဖြစ်သော။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ သံဝဇ္ဇကပ္ပေါ၊ မည်၏။ ဝမ္မမာနော၊ ပွားဆဲဖြစ်သော။ ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဝိဝဇ္ဇကပ္ပေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အသင်္ချေယျလေးကပ် မဟုတ်တုံလော၊ ယင်းသို့လျက် သံဝဇ္ဇကပ် ဝိဝဇ္ဇကပ်နှစ်ပါးကိုသာ ဆိုလေသနည်း။ ကြွင်းသော နှစ်ကပ်ကို ဘုရား မအောက်မေ့နိုင်၍လော၊ စောဒနာရှိရကား တတ္ထ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

 တတ္ထ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ် ဝိဝဋ္ဋကပ်တို့တွင်။ သံဝဋ္ဋေန၊ သံဝဋ္ဋကပ်ဖြင့်။ [၄၊ ၁၇၁] တံမူလတ္တာ၊ ထိုသံဝဋ္ဋကပ်လျှင် အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံဝဋ္ဋဌာယီ၊ သံဝဋ္ဋဌာယီကပ်ကို။ ဂဟိတော၊ ၏။ ဝိဝဋ္ဋေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ တံမူလတ္တာ၊ ထိုဝိဝဋ္ဋကပ်လျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် (လိုက်ပါစေသည်။ မဇ္ဈေဒိပက နည်းတည်း)။ ဝိဝဋ္ဋဌာယီ၊ ကို။ ဂဟိတော၊ ၏။

ယင်းသို့ယူသော်အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း၊ စုန်ရိုရကား ဧဝံသတိ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ယူသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ “စတ္တာရိမာနိ ။လ။ ဝိဝဋ္ဋဌာယီ”တိ၊ ဟူ၍။ ယာနိ အသင်္ချေယာနိ၊ အကြင်အသင်္ချေယျကပ်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့. . . ကပ္ပဿ၊ ကပ်၏။ အသင်္ချေယျာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ စတ္တာရိ၊ တို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ တို့နည်းဟူမူကား။ သံဝဋ္ဋော၊ သံဝဋ္ဋကပ်လည်းကောင်း။ သံဝဋ္ဋဌာယီ၊ လည်းကောင်း။ ဝိဝဋ္ဋော၊ လည်းကောင်း။ ဝိဝဋ္ဋဌာယီ၊ လည်းကောင်း။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ **အမုတြာသိန္နိ**အာဒိ၊ သည်။ သရဏာကာရဒဿနံ၊ အောက်မေ့သော အခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **အမုတြာသိန္နိ**၊ ကား။ အမုမ္ပိ၊ ဤအမည်ရှိသော။ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ၊ ဌ။ အမုမ္ပိ၊ သော။ ဘဝေ ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ ယောနိယံ ဝါ၊ ယောနိဌ်လည်းကောင်း။ ဂတိယံ ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ ဝိညာဏဌိတိယံ ဝါ၊ ဌ် လည်းကောင်း။ သတ္တာဝါသေ ဝါ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ သတ္တနိကာယေ ဝါ၊ သတ္တဝါ အပေါင်းဌ်လည်းကောင်း။ **ဧဝံနာမောတိ**၊ ကား။ တိသော ဝါ၊ တိဿအမည်ရှိသည် လည်းကောင်း။ ဖုသော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ **ဧဝံ ဂေါတ္ထောတိ**၊ ကား။ ဘဂ္ဂဝေါ ဝါ၊ ဘဂ္ဂဝအနွယ်ရှိသည် လည်းကောင်း။ ဂေါတမော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ **ဧဝံ ဝဏ္ဏောတိ**၊ ကား။ ဩဒါတော ဝါ၊ ဖြူသော အဆင်းရှိသည်လည်းကောင်း။ သာမော ဝါ၊ ရွှေသော အဆင်းရှိသည်လည်းကောင်း။ **ဧဝမာဟာရောတိ**၊ ကား။ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ၊ သလေး သားပြွမ်းထမင်းလျှင် အစာရှိသည်လည်းကောင်း။ ပဝတ္ထဖလဘောဇနော ဝါ၊ အလိုလိုကျသော သစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်လည်းကောင်း (ဤကား တာပသ စသော ကာလကို ရည်သည်။ ရှေးကား ဂီဟိကာလကို ရည်သည်။) **ဧဝံ**

သုခဒုက္ခပုဋိသံဝေဒီတိ။ ကား။ အနေကပ္ပကာရေန၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ ကာယိကစေတသိကာနံ ဝါ၊ ကာယိကစေတသိကလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သာမိသနိရာမိသပ္ပဘေဒါနံ ဝါ၊ သာမိသ နိရာမိသ အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိသံဝေဒီ၊ ခံစားဖူးပြီ။ **ဧဝ မာယုပရိယန္တောတိ။** ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဿသတပရမာယုပရိယန္တော ဝါ၊ အနှစ်တစ်ရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အသက်အပိုင်းအခြား အပြားရှိသည် လည်းကောင်း။ စတုရာသီတိကပ္ပသဟဿပ-ရမာယုပရိယန္တော ဝါ၊ ကမ္ဘာရှစ်သောင်းလေးထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိသည်လည်းကောင်း။ **သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိန္နိ** ကား။ သော အဟံ၊ သည်။ တတော ဘဝတော ဝါ၊ ထိုဘဝမှလည်းကောင်း။ တတော သတ္တနိကာယတော ဝါ၊ မှလည်းကောင်း။ စုတော၊ ပြောင်းရွှေ့စုတေသည်ရှိသော်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ အမုကသ္မိ နာမ သတ္တနိကာယေ၊ ဤမည်သော သတ္တဝါအပေါင်း၌။ ဥဒပါဒိ၊ ပြီ။ တတြပါသိန္နိ ကား၊ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တတြာပိ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘဝေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ သတ္တနိကာယေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ ပုန၊ ဖန်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

ဧဝ နာမောတိ အာဒိ၊ သည်။ ဂုတ္တတ္ထ မေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသလျှင်ကတည်း။

၆၄။ **ဒိဗ္ဗေနာတိ** အာဒိသု ၌။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်မျက်စိနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ဒိဗ္ဗံ**၊ မည်၏။ (ဒိဗ္ဗ ဘဝန္တိ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်တို့၏ ပသာဒစက္ခု ရစေ။ ဒိဗ္ဗန သဒိသံ ဒိဗ္ဗံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ရစေ။)

ယခုအခါ နတ်မျက်စိနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြအံ့သောငှာ ဒေဝတာနဉ္စိ အစရှိသော ပါဠိကိုဆိုသတည်း။

ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဒေဝတာနံ၊ တို့၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤပသာဒစက္ခုသည်လည်း။ သုစရိတ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ကောင်းမှုကံကြောင့် ဖြစ်သော။ ပိတ္တသေမှ ရဟိရာဒိဟိ၊ သလိပ် သည်းခြေ သွေး အစရှိသည်တို့သည်။ အပလိဗုဒ္ဓံ၊ မနှိပ်စက်

၁။ တတြပါသိန္နိ ။ ။ အထ ဝါ တတြာပိ ပါဠိရှိ၏။ ပမာဒလေခမျှသာ၊ ပါဠိပျက်။ တတြာပါသိန္နိ အထတြာပိသာ ရှိသင့်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ တို့၌လည်း ဤကဲ့သို့သာ ရှိ၏။

ဝါရ]

၂-ဝိစယဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၉၁

အပ်သော။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တတ္တာ၊ ညစ်ညူးခြင်းမှ လွတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒူရေပိ၊ အဝေး၌လည်း။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏသမတ္ထံ၊ အာရုံကို ယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ ပသာဒစက္ခု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝီရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝီရိယဘာဝနာ၏ အစွမ်းကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒံ ဉာဏစက္ခုပိ၊ ဤဉာဏ်တည်းဟူသော မျက်စိသည်လည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုနတ်မျက်စိနှင့် တူသော သဘောရှိသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ၊ နတ်မျက်စိနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။

ကာရဏူပစာရတ္ထအားဖြင့် ပြုပြန်လိုရကား ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဝါ၊ ကား။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟုဆိုအပ်သော လေးပါးသော ဈာန်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ (ဤသို့ လှမ်း၍ပေး။)

ဒူရကာရဏအားဖြင့် ပြုပြီး၍ အာသန္နကာရဏ အားဖြင့် ပြခြင်းငှာ အတ္တနာ စ အစရှိသော ဝိကပ်ကို ဆိုသတည်း။

စ၊ တစ်နည်းကား-အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာပိ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ တည်းဟူသော ပါဒကဈာန်ကို မှီသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ တစ်နည်း- ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိ တတ္တာပိ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ၌ အကျွမ်းဝင်သော ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ကို မှီသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန၊ ကသိုဏ်းအလင်းကို သိမ်းဆည်းသဖြင့်။ မဟာဇုတိကတ္တာပိ၊ များစွာ ထွန်းလင်း တောက်ပသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒိဗ္ဗံ၊ မည်၏။ (ဒိဗ္ဗတိ ဇောတယတီတိ ဒိဗ္ဗံ ဟုပြု)။ တိရောကုဋ္ဌာဒိဂတရူပဒဿနေန၊ နံရံတစ်ဖက် အစရှိသည်တို့၌ ဖြစ်သော ရူပါရုံကို မြင်သဖြင့်။ မဟာဂတိကတ္တာပိ၊ များစွာ အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ **ဒိဗ္ဗံ**^၁၊ မည်၏။ (ဒိဗ္ဗတိ ဂစ္ဆတိ အသဇ္ဇမာနံ ပဝတ္တတီတိ ဒိဗ္ဗံ-ဟုပြု)။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကို။ သဒ္ဓသတ္တာနုသာရေန၊ သဒ္ဓါကျမ်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊

၁။ ဒိဗ္ဗံ ။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကား ဒိဂုဓာတ်သည် သဒ္ဓါနည်းအားဖြင့် ဝိဟာရဝိဇယိစ္ဆာ ဝေါဟာရဂတိ ဤအနက်တို့၌ ဖြစ်၏ ဟူလိုသော်။ တစ်နည်းကား-ဇုတိဂတိအနက် ကိုသာ ရည်၍ ထိုအနက်တို့၌ ဒိဂုဓာတ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို သဒ္ဓါကျမ်းဖြင့် သိအပ်၏ ဟူလိုသော်။

၏။ ဒဿနဋ္ဌေန၊ ရူပါရုံကို မြင်တတ်သော သဘောကြောင့်။ စက္ခု၊ မည်၏။ (ဤပါဌ်ဖြင့် စက္ခုတိ ရူပံ ဝိဘာဝေတီတိ စက္ခု-ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသတည်း။)

ဥပမာတဒ္ဓိတ်ကို ပြပြန်လို၍ စက္ခုကိစ္စကရဏေန စသည်ကို မိန့်သတည်း။

စက္ခုကိစ္စကရဏေန၊ မျက်စိ၏ ကိစ္စကိုပြသဖြင့်။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကိစ္စကို ပြသဖြင့်။ စက္ခုမိဝ၊ မျက်စိကဲ့သို့၊ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ စက္ခု၊ မည်၏။ စုတူပပါတဒဿနေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို မြင်သဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ၊ အယူစင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ စွ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ စုတိမတ္တမေဝ၊ စုတိမျှကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ (နောက်ဖြစ်သည်ကို မမြင်ရကား ဤဘဝ၌သာ သတ္တဝါပြတ်၏-ဟု ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ယူသည်ဟူလိုသော်) ယော၊ သည်။ ဥပပါတမတ္တမေဝ၊ ပဋိသန္ဓေမျှကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ ၏။ စုတိ၊ ကို။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ သော၊ သည်။ နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ၊ သတ္တဝါ အသစ်ဖြစ်၏ဟူသော အယူကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ (ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ်ဖြင့် ရှေးဘဝကို အောက်မေ့သည် ရှိသော် ဤဘုံ၌ ဖြစ်သည်ကိုသာ မြင်၍ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သည်ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်။ တစ်နည်း-အကြောင်းမရှိဘဲ ဤဘဝတွင်သာ ဖြစ်၏ဟု အဓိစ္စသမုပ္ပန္နအယူကို ယူသကဲ့သို့ စုတိကို မမြင်ရကား သတ္တဝါ အသစ်ဖြစ်၏ဟု ယူသည်ဟူလိုသော်) ယော ပန၊ ကား။ တဒုဘယံ၊ စုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓမ္မိ၊ သော။ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူကို။ အတိဝတ္တတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုစုတိ ပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးကို မြင်သောသူ၏။ တံ ဒဿနံ၊ ထိုသို့မြင်ခြင်းသည်။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတု၊ အယူစင်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘုရားကား မြင်ပါသလော၊ စုဒ္ဓိရကား တဒုဘယဉ္စ အစရှိသော ပါဌ်ကို မိန့်သော်။

တဒုဘယဉ္စ၊ ထိုနှစ်ပါးသော စုတိပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဿတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “စုတူပပါတဒဿနေန ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟေတုတ္တာ ဝိသုဒ္ဓိ”န္တိ၊ ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၁၇၂] ယခုအခါ တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း ဝိသုဒ္ဓိအကြောင်းကို ပြလိုရကား ကောဒသအစရှိသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဝါ။ ကား။ ဧကာဒသဥပက္ကိလေသဝိရဟတော၊ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော ညစ်ညူးခြင်းမှ ကင်းသောကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ (ဥပက္ကိလေသေဟိ ဝိသုဇ္ဈတီတိ ဝိသုဒ္ဓိ-ဟူသော ကတ္တုသုခကို ပြသည်။) ယထာ ယေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဧကာဒသဥပက္ကိလေသဝိရဟတော၊ ကြောင့်။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ တထာ တေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “သော ခေါ အဟံ ။လ။ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟိ”န္တိ ဧဝမာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ။၏။ တစ်နည်းကား-တထာ တေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟံ၊ ။၏။ “သော ခေါ အဟံ ။လ။ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟိ”န္တိ ဧဝမာဒိ၊ အစရှိသည်တည်း။

“အနုရုဒ္ဓါ၊ အနုရုဒ္ဓါတို့ . . . သော ခေါ အဟံ၊ သည် (ဝဒိတွာ ပဇဟိတို့၌ စပ်)။ ‘ဝိစိကိစ္ဆ၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ ညစ်ညူးကြောင်းတည်း’။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာမိ၊ ။၏။ ဣတိ ဝဒိတွာ၊ ဤသို့ သိ၍။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသံ၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ပဇဟိ၊ စွန့်ပြီး။ ‘အမနသိကာရော၊ အထူးထူးသော ရူပါရုံတို့ကို နှလုံးမပြုခြင်းသည်။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ တည်း’။ ‘ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ တည်း’။ ‘ဆမ္ဘိတတ္ထံ၊ နှလုံး၏ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ တည်း’။ ‘ပဗ္ဗိလံ၊ နှစ်လိုခြင်းတည်းဟူသော ပေါ်လွင်းခြင်းသည်။ ဒုဋ္ဌလ္လံ၊ ကိုယ်၏ ရုန့်ရင်းခြင်းသည်။ အစွာရဒ္ဓဝီရိယံ၊ အလွန် အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယသည်။ အတိလိနဝီရိယံ၊ အလွန်တွန့်သော ဝီရိယသည်။ (အနောလိနဝီရိယံ ရှိသည်ကား မသင့်။ ပမာဒလေခသာတည်း)။ အဘိဇ္ဈေ၊ တဏှာသည်။ နာနတ္တသညာ၊ အထူးထူးသော သဘော၌ ဖြစ်သော သညာသည်။ ရူပါနံ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ အတိနိဇ္ဈာယိတတ္ထံ၊ အလွန်ရှည်၏ အဖြစ်သည်။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသော၊ တည်း’။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနာမိ၊ ။၏။ ဣတိ ဝဒိတွာ၊ ဤ။ စိတ္တဿ၊ ။၏။ ဥပက္ကိလေသံ၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော။ ရူပါနံ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ အတိနိဇ္ဈာယိတတ္ထံ၊ ကို။ ပဇဟိ၊ ပြီ”။

၁။ အာဟ-အနုရုဒ္ဓါ ။ ။ ဤကား အာဟပုဒ်နောင်၊ အကာရနှင့်၊ အာဒိဆောင်မူ၊ ပဌမာ၊ ရှေးဆောင်ရာကား၊ ဒုတိယာ-ဟု နိယံဆရာတို့ မိန့်သည်နှင့် အညီတည်း။ ရှေးအနက်ကား ပဌမာ ဒုတိယာ နှစ်ပါးပင် သင့်၏ဟု ဆိုသော် မဏိဒီပအလိုတည်း။ ဥပက္ကိလေသသုတ်၌ အနုရုဒ္ဓဟု ဧကဝစနန္တအာလုပ် ရှိ၏။ မသင့်။ အနုရုဒ္ဓါဟု ဗဟုဝစနန္တသာ လိုသည်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား ထိုသုတ်ကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါအားသာ ဟောသည် မဟုတ်၊ အနုရုဒ္ဓါ နန္ဒိယ ကိမိလ ဤသုံးယောက်သော မထေရ်တို့ကို အာလုပ်ပြု၍ ဟောရကား အနုရုဒ္ဓေါ စ နန္ဒိယော စ ကိမိလော စ အနုရုဒ္ဓါဟု ဝိရူပကသေသ ပြုအပ်သောကြောင့်တည်း။

တံ ဉာဏစက္ခု သည်။ ဧဝံ သို့။ ဧကာဒသဥပက္ကိလေသဝိရဟတော ဝါ
 ကြောင့်လည်း။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မည်၏။ မနုဿပစာရံ၊ လူတို့ မျက်စိမမြင်ရာ အရပ်ကို။
 အတိက္ကမိတ္တာ၊ လွန်၍။ ရူပဒဿနေန၊ ရူပါရုံကို မြင်သဖြင့်။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။
အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ မံသစက္ခု၊ မံသစက္ခုကို။ အတိက္ကန္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ **အတိက္ကန္တမာနုသကံ၊** မည်၏။ ဝိသုဒ္ဓေန၊ အယူစင်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော ညစ်ညူးခြင်းမှ စင်ကြယ်သော။ အတိက္ကန္တ
 မာနုသကေန၊ လူတို့၏ မျက်စိ မြင်ကောင်းရာ အရပ်ကို လွန်သော။ ဝါ၊ လူတို့၏
 မျက်စိမြင်ကောင်းသော အရပ်ကို လွန်သော။ ဝါ၊ လူတို့၏ မျက်စိကို လွန်သော။ တေန
 ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။

သတ္တေ ပဿတိတိ၊ ကား။ မနုဿော၊ သည်။ မနုဿံ၊ ကို။ မံသစက္ခုနာ၊
 ဖြင့်။ ပဿတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သြလောကေတိ၊ ကြည့်၏။
စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌှံ။ စုတိက္ခဏေ ဝါ၊ ဌှံလည်းကောင်း။
 ဥပပတ္တိက္ခဏေ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေခဏဌှံလည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဒဌှံ၊
 မြင်ခြင်းငှာ။ န သတ္တာ၊ ကောင်း။ ယေ ပန သတ္တာ၊ တို့သည်ကား။ အာသန္နစုတိကာ၊
 နီးသောစုတေခြင်း ရှိကုန်၏။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ စဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ယေ စ သတ္တာ၊
 တို့သည်လည်း။ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ သမ္ပတိ၊ ယခု။
 နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့ကို။ “စဝမာနာ”တိ စ၊ ဟူ၍ လည်းကောင်း။
 “ဥပပဇ္ဇမာနာ”တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ စ ကို ရှေးမှာ
 လည်းရှိသည်။ အချို့ပါဌ်ကား စသဒ္ဓါ မရှိ၊ တချက်တည်း ငုံ၍ ပေး၏။) ဧဝရူပေ၊
 ဤသို့သဘောရှိကုန်သော။ **စဝမာနေ**၊ စုတိအနီးဖြစ်ကုန်သော။ **ဥပပဇ္ဇမာနေ**၊
 ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်သော။ တေ သတ္တေ၊ တို့ကို။ **ဟိနေတိ၊** ကား။
 မောဟနိဿန္တယုတ္တတ္တာ၊ မောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဟိနဇာတိကုလဘောဂါဒိဝသေန၊ ယုတ်သော ဇာတ်၊ယုတ်သော အမျိုး၊ယုတ်သော

၁။ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ။ ။ အဓိပ္ပာယ်ကား ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သောကြောင့်
 အနာဂတ်ဖြစ်သော စုတိ၊ အတိတ်ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို စဝမာနေ၊ ဥပပဇ္ဇမာနေဟု ဝတ္ထုမာန်
 ဖြစ်သော မာနပစ္စည်းဖြင့် ဆိုလေသည်။ စင်စစ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်
 ဟူလိုသော်။ ပစ္စုပ္ပန်၏ အနီးဖြစ်သော အတိတ်အနာဂတ်ကိုလည်း ပစ္စုပ္ပန်၏ အဖြစ်ဖြင့်
 ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် တံသမိပေါပိ တာဒိသော-ဟု သဒ္ဓဝိဒူဆရာတို့ မိန့်ကုန်သတည်း။

ဝါရ]

၂-ဝိစယဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၉၅

စည်းစိမ်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ (ဟိနသဒ္ဓါ ဒွန္နတောပုဗ္ဗ ဖြစ်ရကား ပုဒ်တိုင်းနှင့် ယှဉ်ပါသည်။) ဟိဋ္ဌိတေ၊ ကဲ့ရဲ့ အပ်ကုန်သော။ ပရိဘူတေ၊ နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။

ပဏီတေတိ၊ ကား။ အမောဟနိဿန္နယုတ္တတ္တာ၊ အမောဟ၏ အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဗ္ဗိပရိတေ၊ ထိုမှအပြန်ဖြစ်ကုန်သော။ (အဟိဋ္ဌိတေ၊ အပရိဘူတေ ဟူလိုသော်)။

သုဝဏ္ဏေတိ၊ ကား။ အဒေါသနိဿန္နယုတ္တတ္တာ၊ အဒေါသ၏အကျိုးဆက်နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဌကန္တမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် နှလုံးကိုပွားစေတတ်သော အဆင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။

ဒုဗ္ဗဏ္ဏေတိ၊ ကား။ ဒေါသနိဿန္နယုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနိဌာကန္တမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ၊ အလိုမရှိအပ် မနှစ်သက်အပ် နှလုံးကိုမပွားစေတတ်သော အဆင်းနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။

ဝါ၊ ကား။ **အဘိရူပေ**^၁၊ အလွန်အဆင်းလှကုန်သော။ ဝိရူပေ၊ အဆင်းမလှကုန်သော။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

သုန္နရံ ဂတိံ ဂတာ သုဂတာ-ဟူသော အနက်ကို ပြအံ့သောငှာ သုဂတေတိ သုဂတိဂတေ-ဟု ဖွင့်သော်။

သုဂတေတိ၊ ကား။ သုဂတိဂတေ၊ ကောင်းသော အလားသို့ လားကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ အလောဘနိဿန္နယုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဗျေ၊ ကြွယ်ဝကုန်သော။ မဟဒ္ဓနေ၊ များသော ဥစ္စာရှိကုန်သော။

ဒုဂ္ဂတေတိ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိဂတေ၊ မကောင်းသော အလားသို့ လားကုန်သော။ ဝါ၊ ကား။ လောဘနိဿန္နယုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒလိဒ္ဓေ၊ ဆင်းရဲ ကုန်သော။ အပ္ပန္နပါနဘောဇနေ၊ နည်းသော ထမင်း၊ အဖျော်၊ ဘောဇဉ်ရှိကုန်သော။

ယထာကမ္မူပဂေတိ၊ ကား။ ယံ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင် အကြင်သို့သော ကံကို။ ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်၏။ တေန တေန ကမ္မေန၊ ဖြင့်။ ဥပဂတေ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ တတ္ထ၊ ထိုစဝမာနေ အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ ပုရိမေဟိ၊ ကုန်သော။ “စဝမာနေ”တိ အာဒိဟိ၊ စဝမာနေ အစရှိသောပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣမိနာ ပန ပဒေန၊ ဤယထာကမ္မူပဂေ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်ကား။ ယထာကမ္မူပဂဉာဏ ကိစ္စံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၏ ပရိကံအသီးအခြား ရှိသကဲ့သို့ ယထာကမ္မူပဂဉာဏ အနာဂတံသဉာဏ်တို့၏ ပရိကံအသီးအခြား မရှိဟု ပြအံ့သောငှာ ယထာကမ္မူပဂ
။လ။ ဣဇ္ဈန္တိ-ဟု မိန့်သတည်း။

၁။ **အဘိရူပေ** ။ ။ ဤ၌ အဘိရူပေ ဝိရူပေကို သဏ္ဌာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနိဌာ ။လ။ ယုတ္တေကို အဆင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုပါသည်။

ယထာကမ္မုပဂဉာဏအနာဂတံသဉာဏာနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပါဒကာ
နေဝ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုလျှင် အခြေရှိကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ၊ နှင့်။ သဟေဝ၊
ကွသာလျှင်။ ကုဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ။

ကာယဒုစ္စရိတေနာတိ အာဒိသု၊ ပါဌ်တို့၌။ ဒုဋ္ဌ၊ မကောင်းသဖြင့်။ စရိတံ၊
ကျင့်အပ်သောအကျင့်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသပူတိကတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌ၊
မကောင်းသော။ စရိတံ၊ အကျင့်တည်း။ ဒုစ္စရိတံ၊ မကောင်းသော အကျင့်။ ကာယေန၊
ဖြင့်။ ဒုစ္စရိတံ၊ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သော အကျင့်တည်း။ **ကာယဒုစ္စရိတံ** အကျင့်။
(ဤသို့ပေး)။ ဝါ၊ ကား။ ကာယတော၊ မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဒုစ္စရိတံ၊ တည်း။
ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ကိုယ်မှ ဖြစ်သော မကောင်းသောအကျင့်။ ဧဝံ၊ တူ။
ဝစီမနောဒုစ္စရိတာနိပိ၊ ဝစီဒုစရိုက် မနောဒုစရိုက်တို့ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

သမန္နာဂတာတိ၊ ကား။ သမင်္ဂီဘူတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်၏။ **[၄၊ ၁၇၃] အရိယာနံ**
ဥပဝါဒကာတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့ကို။ (ဥပဝါဒကာသို့ သွား)။
အန္တမသော၊ ဖြင့်။ ကိဟိသောတာပန္နာနမ္ပိ၊ လူဖြစ်သော သောတာပန်တို့ကိုပင်သော်လည်း။
အန္တိမဝတ္ထုနာ ဝါ၊ ပါရာဇိကဝတ္ထုဖြင့် လည်းကောင်း။ ဂုဏပရိမံသနေန ဝါ၊ ဂုဏ်ကို
ဖျက်ဆီးသဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပဝါဒကာ၊ စွပ်စွဲတတ်ကုန်၏။ အက္ကောသကာ၊
ဆဲရေးတတ်ကုန်၏။ ဂရဟကာ၊ ကဲ့ရဲ့တတ်ကုန်၏။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ**၊ ကား။
ဝိပရိတဒဿနာ၊ ဖောက်ပြန်သော အယူရှိကုန်၏။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ**တိ၊ ကား။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟေတုဘူတ သမာဒိန္နနာနာဝိဓကမ္မာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍
ဖြစ်သော ဆောက်တည်အပ်သော အထူးထူးသော ကံရှိကုန်၏။ ယေ စ၊ အကြင်
သူတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် အရင်း ရှိကုန်သော။
ကာယကမ္မာဒိသု၊ တို့၌။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသော သူတို့ကိုလည်း။ သမာဒပေန္တိ၊
ဆောက်တည်စေကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုသူတို့သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ၊
မည်ကုန်၏။ (ဤဝိကပ်ဖြင့် ကမ္မာနိ သမာဒပေန္တိတိ ကမ္မသမာဒါနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ
ကမ္မသမာဒါနာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ' ဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို ပြသတည်း။)

၁။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ ။ ။ ဤဝိကပ်ဖြင့် သမာဒိယန္တိတိ သမာဒါနာနိ (ကံရစေ)။
ကမ္မာနိ သမာဒါနာနိ ဧတေသန္တိ ကမ္မသမာဒါနာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန ကမ္မသမာဒါနာ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ-ဟူသော ဝိဂ္ဂဟကို ပြသတည်း။

**ဝစီဒုစရိုက်ဖြင့် အရိယူပဝါဒကို၊ မနောဒုစရိုက်ဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို
ယူရပြီးလျက် အသီးဆိုင်ခြင်းသည် ပုနရုတ္တိသာ-ဟု အောက်မေ့ရာသောကြောင့်
တတ္ထ အစရှိသည်ကို မိန့်သတည်း။**

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးသော ဒုစရိုက်တို့တွင်။ ဝစီမနောဒုစရိုက်တဂ္ဂဟဏေန၊ ဝစီဒုစရိုက်
မနောဒုစရိုက်ကို ယူသဖြင့်။ အရိယူပဝါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသု၊ တို့ကို။ ဂဟိတာသုပိ၊
ကုန်လျက်လည်း။ တေသံ၊ ထိုအရိယူပဝါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကို။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ဝစနံ၊
ဆိုခြင်းသည်။ မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကြီးသော အပြစ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို
ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။

**ထိုစကားကို ဒဠိဘာဝဖြစ်စေခြင်းငှာ မဟာသာဝဇ္ဇော စသောပါဌ်ကို
ဆိုသတည်း။**

ဟိသစ္စံ၊ ၏။ အရိယူပဝါဒေါ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇော၊ ကြီးသော အပြစ်ရှိ၏။
အာနန္တရိယသဒိသော၊ အာနန္တရိယကံနှင့် တူ၏။ ယထာ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။
အရိယူပဝါဒေါ၊ သည်။ အာနန္တရိယသဒိသော၊ ၏။ တထာ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။
“သေယျထာပိ ။လ။ ဧဝံ နိရယေ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

“သာရိပုတ္တ၊ ဣရာ. . . သီလသမ္ပန္နော၊ သော။ သမာဓိသမ္ပန္နော၊ သော။
ပညာသမ္ပန္နော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏
အဖြစ်၌သာလျှင်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အာရာဓေယျ သေယျထာပိ၊
ပြီးစေရာသကဲ့သို့။ သာရိပုတ္တ၊ ဣရာ. . . ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊
ဤမချွတ်မလွဲ ငရဲ၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝဒါမိ၊ ငါဘုရားဟောတော်မူ၏။ တံ ဝါစံ၊
ထိုအရိယာကို စွပ်စွဲသော စကားကို။ အပ္ပဟာယ၊ မစွန့်မူ၍။ တံ စိတ္တံ၊
ထိုအရိယူပဝါဒကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်ကို။ အပ္ပဟာယ၊ ၍။ တံ ဒိဋ္ဌိ၊
ထိုအရိယာတို့ကို စွပ်စွဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အယူကို။ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ၊
မစွန့်မူ၍။ နိရယပါလေဟိ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အာဘတံ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။
နိရယေ^၁၊ ၌။ **နိက္ခိတ္တော**၊ ယထာ၊ ထားဘိသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ နိရယေ၊ ၌။
နိက္ခိတ္တော၊ ထားအပ်၏။”

၁။ နိရယေ နိက္ခိတ္တော ။ ။ အဓိပ္ပါယ်၌ကား အရဟတ္တမဂ်နောင် အရဟတ္တဖိုလ်၏
ဖြစ်ခြင်းသည် မချွတ်မလွဲသကဲ့သို့ ထို့အတူ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့သောသူသည် မတာနန္တရ
ဘဝ၌ ငရဲ၌ ဖြစ်အံ့သည် မချွတ်ဟူလိုသော်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော စ၊ ထက်လည်း။ မဟာသာဝဇ္ဇတရုံ အလွန်အပြစ်ကြီးသော။ အညံ နာမ၊ တစ်ပါးသော ကံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယထာ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော၊ ထက်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရုံ သော။ အညံ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ “နာဟံ ။လ။ ဝဇ္ဇာနီ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။

“ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုဒံ အယံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇတရာ ယထာ၊ အလွန်ကြီးသော အပြစ်ရှိသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မဟာသာဝဇ္ဇတရုံ သော။ အညံ၊ သော။ ဧကဓမ္မမ္ပိ၊ တစ်ခုသော တရားကို မျှလည်း။ အဟံ၊ သည်။ န သမနုပဿာမိ၊ မြင်တော်မမူ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ . . ဝဇ္ဇာနီ၊ အပြစ်တို့သည်။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနံ**၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလျှင် လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်၏” ။

ကာယဿ^၁ ဘေဒါတိ၊ ကား။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္ဆာဂါ၊ ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော ခန္ဓာကို စွန့်ခြင်းကြောင့်။ **ပရံ မရဏာ^၂တိ၊** ကား။ တဒနန္တရံ၊ ထိုခန္ဓာကို စွန့်သည်၏ အခြားမဲ့၍ အဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓဂဟဏေ၊ အသစ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကို ယူသောအခါ၌။ အထ ဝါ၊ ကား။ **ကာယဿ ဘေဒါတိ၊** ကား။ **ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ^၃၊** ဧ။ **ဥပစ္ဆေဒါ၊** ပြတ်ခြင်းကြောင့်။ **ပရံ^၂ မရဏာတိ၊** ကား။ စုတိတော၊ စုတိစိတ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ **အပါယန္တိ** အာဒိ၊ သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ပုဒ်သည်။ နိရယဝေဝစနံ၊ နိရယသဒ္ဓါ၏ ဝေဝုဇ်တည်း။

သဒ္ဓါထူးသောကြောင့် အနက်မထူးကောင်းပါသလော စုဒ္ဓိရှိရာသောကြောင့် ထိုစကားကို မြဲစေ၊ ခိုင်စေလိုရကား ‘နိရယော ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

၁။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနံ ။ ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် အလုံးစုံသော မကောင်းမှု၏ မူလဖြစ်ရကား ခပ်သိမ်းသော အပြစ်တို့ထက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာ လွန်သော အပြစ်ရှိ၏ ဟူလိုသော်။

၂။ ကာယဿ ။ ။ ကာယသဒ္ဓါကား ဥဒ္ဓိန္နဘဝနေတ္တိကော ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿ ကာယော စသည်၌ ကဲ့သို့ ခန္ဓာပဉ္စက ဆိုပါသတည်း။

၃။ ပရံ မရဏာ ။ ။ ဤကား အဝိတရာဂပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရံ မရဏဟူသည် ဘဝအထူးကို စွဲလမ်းခြင်းသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဆိုပါသတည်း။

၄။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒါ ။ ။ ဤကား အကြင်ဇီဝိတိန္ဒြိယဖြင့် တည်၏။ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယ ပြတ်သဖြင့် သာလျှင် ဥပါဒိန္နကခန္ဓာ ပြတ်သောကြောင့် ဆိုပါသတည်း။

၅။ ပရံ ။ ။ ဤကား ပရသဒ္ဓါ၏ အဝဓိဝိသေသနမျှကို ရည်၍ ဆိုပါသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ နိရယော၊ သည်။ သဂ္ဂမောက္ခဟေတုဘူတာ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပုညသမ္မတာ၊ ကောင်းမှုဟု သမုတ်အပ်သော။ အယာ၊ ကုသိုလ်မှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ သုခါနံ၊ တို့၏။ အာယဿ၊ ဖြစ်ပေါ်ရာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ မည်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိ၊ ဖြစ်ရာတည်း။ ပဋိသရဏံ၊ လဲလျောင်းရာတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဒုဂ္ဂတိ၊** မည်၏။ (ပဋိသရဏံပါဌ်ဖြင့် ဂတိသဒ္ဓါ၏ အဓိကရဏသာဓ်ကို ပြသည်။ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ ဧတ္တာတိ ဂတိ၊ ဒုက္ခဿ ဂတိ ဒုဂ္ဂတိ’ဟု ပြုလေ ဟူလိုသော်)။ ဝါ၊ ကား။ ဒေါသဗဟုလတာယ၊ ဒေါသများသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဋ္ဌေန၊ မကောင်းသော။ ကမ္မနာ၊ ကံကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ ဂတိ၊ လားရာတည်း။ **ဒုဂ္ဂတိ၊** မကောင်းသော ကံကြောင့် ဖြစ်သောလားရာ။ တတ္ထ နိရယေ၊ ဌ။ ဒုက္ကဋ္ဌကာရိနော၊ မကောင်းမှုကို ပြုကုန်သော သူတို့သည်။ ဝိဝဿ၊ အလိုကင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အလိုမရှိကုန်ဘဲလျက် နိပတန္တိ၊ ကျကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဝိနိပါတော၊** မည်၏။ ဧတ္ထ နိရယေ၊ ဌ။ အဿာဒသညိတော၊ အဿာဒဟု မှတ်အပ်သော။ အယော၊ သာယာခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **နိရယော၊** မည်၏။ (‘နတ္ထိ အယော အဿာဒေါ ဧတ္တာတိ နိရယော’ဟုပြုလေ ဟူလိုသော်။ ရကား အာဂုံ။)

ဝေဝုဏ်မှတစ်ပါး အနက် အထူးအားဖြင့် ပြလိုရကား ‘အထ ဝါ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အထ ဝါ၊ ကား။ အပါယဂ္ဂဟဏေန၊ အပါယသဒ္ဓါဖြင့်။ တိရုတ္တာနယောနိ၊ တိရုတ္တာန်အမျိုးကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ တိရုတ္တာနယောနိ၊ သည်။ သုဂတိတော၊ မှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော၊ မည်၏။ မဟေသက္ခာနံ၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော။ နာဂရာဇာဒိနံ၊ နဂါးမင်းအစရှိသည်တို့၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့်။ န ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိမမည်။ ဒုဂ္ဂတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ သော ပေတ္တိဝိသယော၊ သည်။ သုဂတိတော၊ မှ။ အပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ စ၊ ၏လည်း။ ဂတိဘူတတ္တာ၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယော စေဝ၊ အပါယ်လည်း မည်၏။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ လည်း မည်၏။ အသုရသဒိသံ၊ ပြိတ္တာအသုရာနှင့်တူစွာ။ အဝိနိပတိ-

တတ္တာ၊ မချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န တု ဝိနိပါတော၊ ဝိနိပါတကား မမည်။ **[၄၊ ၁၇၄]** ဟိ၊ သင့်စွ။ ပေတမဟိဒ္ဓိကာနံ၊ တန်ခိုးကြီးသော ပြိတ္တာတို့၏။ ဝိမာနာနိပိ၊ ဝိမာန်တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝိနိပါတဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အသုရကာယံ၊ အသုရကာယကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ သော အသုရကာယော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ အတ္တေန၊ ဖြင့်။ အပါယော စေဝ၊ မည်၏။ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ လည်းမည်၏။ သုခသမုဿယေဟိ၊ ချမ်းသာ အပေါင်းတို့မှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ချို့တဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ နိရယဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ အဝီစိအာဒိအနေကပ္ပကာရံ၊ အဝီစိ အစရှိသော များသော အပြားရှိသော။ နိရယမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဒီပေတိ၊ ၏။ **ဥပပန္နာတိ**၊ ကား။ ဥပဂတာ၊ ရောက်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုငဲ့၌။ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ သုက္ကပက္ခော၊ သုဂတိပက္ခကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။

သုဠ၊ စရိတံ၊ သောဘဏံ ဝါ စရိတံ စသည်ဖြင့် ပြန်၍သိလိုလတ်သော် တစ်စုံတစ်ခု ဝိသေသ မရှိပြီလော၊ စုဒ္ဓိရှိရကား ‘အယံ ပန’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အယံ ပန၊ သည်ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤပုဒ်တို့တွင်။ ဝါ၊ သုဂတိပက္ခ၌။ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ မနုဿဂတိမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ သဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဒေဝဂတိံ ဧဝ၊ ကိုသာလျှင်။ သင်္ဂဏှာတိ၊ ၏။ တတ္ထ တေသု ပဒေသု၊ တို့၌။ သုန္ဒရာ၊ သော။ ဂတိ၊ လားရာတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သုဂတိ**၊ ကောင်းသော လားရာ။ ရူပါဒီဟိ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဝိသယေဟိ၊ အာရုံတို့ဖြင့်။ သုဠ၊ စွာ။ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်သည်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သဂ္ဂေါ**၊ မည်၏။ သော သဗ္ဗောပိ၊ သည်လည်း။ လုဇနပလုဇနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော သဘောကြောင့်။ **လောကော**၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ **အမုကာယ**၊ ဤအမည်ရှိသော။ **ကပ္ပကောဋိယံ**၊ ကမ္ဘာကုဋေ ၌။ **ဥပစိတံ**၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီ။ အယံ၊ ဤသူသည်။ တေန၊ ထိုကံကြောင့်။ ဧတရဟိ ဝါ၊ ယခုအခါ၌သော်လည်းကောင်း။ အနာဂတေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ သဂ္ဂုပဂေါ စ၊ နတ်ပြည်သို့ လားသည်လည်းကောင်း။ အပါယူပဂေါ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌမနဝမဗလဉာဏကိစ္စံ၊ အဋ္ဌမဗလဉာဏ် နဝမဗလဉာဏ်တို့၏ ကိစ္စကို။ ဧကန္တံ၊

တပေါင်းတည်း။ ကတ္တာ၊ ဤ။ ဒသိတံ၊ ဧ။ **ကပ္ပသတသဟဿေဝါတိအာဒိသုပိ၊**
တိဉ္စိလည်း။ တထာ၊ ထို့အတူတည်း။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **ဣမာနိ ဘဂဝတော**
ဒေ ဉာဏာနီတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ။

နိဟတော မာရော ဗောဓိမူလေတိ၊ ကား။ ဗောဓိရုက္ခမူလေ၊ ဌှိ။
ကိလေသမာရော၊ ကို။ နိဟတော သမုတ္တိန္နော၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်အပ်ပြီ။ **ဣဒံ ဘဂဝတော**
ဒသမံ ဗလန္တိ၊ ကား။ ကိလေသမာရဿ၊ ကို။ ဟနနံ သမုတ္တိန္ဒနံ၊ အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်တတ်သော။ ဝါ၊ ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဣဒံ ဉာဏံ၊ သည်။ ဘဂဝတော၊ ဧ။
ဒသမံ၊ ဆယ်ခုမြောက်သော။ ဗလံ၊ အားတော်မည်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။
“သဗ္ဗသဝပရိက္ခယံ ဉာဏ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ယသ္မာ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ဌှိ။
အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဝါသနာ၊ ဝါသနာနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။
အာသဝါ၊ တို့ကို။ ခေပိတာ၊ ကုန်စေအပ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌှိ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ ကို။ အဓိဂတံ နာမ၊ ရအပ်သည် မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ယံ**
သဗ္ဗညုတာ ပတ္တာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ။

ဆရာအလိုလော စုဒ္ဓိရ်ရကား ‘အယံ ။လ။ ကထာ’ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

အယံ၊ ဤစကားသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒသဗလအရာ၌။ တာဝ၊ စွာ။ အာစရိယာနံ၊
တို့၏။ သမာနတ္ထကထာ၊ အညီအညွတ်ဆိုသော စကားတည်း။ ဝါ၊ တူသော
အလိုရှိသော စကားတည်း။ ပရဝါဒီ ပန၊ ဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ အာဟ၊ ဧ။ ကိံ အာဟ၊
နည်းဟူမူကား။ “ဒသဗလဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ ပါဠိဧက္ကံ၊ အသီး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

အသီးမရှိသော် အဘယ်သည် ဗလဉာဏ် ဖြစ်သနည်း။ သရုပ်ဝိသေသ
အားဖြင့် ဒသဗလဉာဏ်ကို မရကောင်းပြီလော စောဒနာကြောင့် ‘ယသ္မာ’
စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ထို ပရဝါဒီစကားကို သာရအားဖြင့် မှတ်ရမည်လော စောဒနာကြောင့်
‘တံ န’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

‘သဗ္ဗညုတာ ပတ္တာ ဝိဒိတာ သဗ္ဗဓမ္မာ’ဟု ပါဠိ၌ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်လော၊
ပုစ္ဆာရှိရကား ‘အညမေဝ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

တစ်ပါးမကဖြစ်သည်ကို ထင်ရှားစွာ ချဲ့လိုရကား ‘ဒသဗလဉာဏဉ္စိ’
စသည်ကို မိန့်သော်။

ဒသဗလဉာဏ်သည် အဘယ်သို့ မိမိ မိမိတို့၏ ကိစ္စကို သိသနည်း
အမေးရှိရကား ‘ဒသဗလဉာဏေသု ဟိ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ‘သဗ္ဗညုတာ ပတ္တာ ဝိဒိတာ သဗ္ဗဓမ္မာ’တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗညုတညာဏသေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အယံ ပဘောဒေါ၊
 ဤဒသဗလဉာဏ် အပြားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ က္ကတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊
 ထိုပရဝါဒီ ဆိုသော စကားကို။ တထာ၊ ထို ပရဝါဒီ ဆိုတိုင်း။ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။ ဟိ၊
 စွ။ ဒသဗလဉာဏံ၊ သည်။ အညမေဝ၊ တစ်ပါးသာတည်း။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သည်။
 အညမေဝ၊ သာတည်း။ (ဧဝံကို လိုက်စေ)။

ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ။ ဒသဗလဉာဏံ၊ သည်။ သကသကကိစ္စမေဝ၊ မိမိ မိမိတို့၏
 ကိစ္စကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သည်။ တမ္ပိ၊ ထိုဒသဗလဉာဏ်၏
 ကိစ္စကိုလည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုဒသဗလဉာဏ်၏ ကိစ္စမှ။ အဝသေသမ္ပိ၊
 ကြွင်းသော ကိစ္စကိုလည်းကောင်း။ ဇနာတိ၊ ၏။ ဟိ ကထံ ဇနာတိ၊ နည်းဟူမူကား။
 ဒသဗလဉာဏေသု၊ တို့တွင်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော ဉာဏ်သည်။ ကာရဏာကာရဏမေဝ၊
 အကြောင်းဟုတ်သည်၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ ဒုတိယံ၊
 သည်။ ကမ္မပရိစ္ဆေဒမေဝ၊ ကံ၏ အပိုင်းအခြားကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ တတိယံ၊
 သည်။ ဓာတုနာနတ္ထကာရဏမေဝ၊ ဓာတ်အထူးကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ စတုတ္ထံ၊
 သည်။ အဇ္ဈာသယာဓိမုတ္တိမေဝ၊ အဇ္ဈာသယကို နှလုံးသွင်းခြင်းကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊
 ၏။ ပဉ္စမံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကန္တရမေဝ၊ ကံ၏ အကျိုးအထူးကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။
 ဆဌံ၊ သည်။ ဈာနာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ တေသံ၊ ထိုဈာန် အစရှိသည်တို့၏။
 သံကိလေသာဒိမေဝ၊ ညစ်ညူးခြင်း အစရှိသည်ကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ သတ္တမံ၊
 သည်။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ တိက္ခမုဒုဘာဝမေဝ၊ ထက်သည်၏အဖြစ် နူးညံ့သည်၏
 အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ အဋ္ဌမံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေနိဝုတ္တက္ခန္ဓသန္တတိမေဝ၊ ရှေး၌
 နေခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ နဝမံ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။
 စုတူပပါတမေဝ၊ စုတိပဋိသန္ဓေကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ ဒသမံ၊ သည်။
 သစ္စပရိစ္ဆေဒမေဝ၊ သစ္စာအပိုင်းအခြားကိုသာလျှင်။ ဇနာတိ၊ ၏။ သဗ္ဗညုတညာဏံ
 ပန၊ သည်ကား။ ဧတေဟိ၊ ထိုဒသဗလဉာဏ်တို့သည်။ ဇနိတဗ္ဗဉ္စ၊ သိအပ်သော
 တရားကိုလည်းကောင်း။ တတော၊ ထိုသိအပ်သော တရားထက်။ ဥတ္တရိဉ္စ၊
 အလွန်ဖြစ်သော တရားကိုလည်းကောင်း။ ပဇနာတိ၊ ၏။ ဧတေသံ ပန၊
 ထိုဒသဗလဉာဏ်တို့၏ကား။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ကိစ္စံ၊ ကို။ န [၄၊ ၁၇၅] ကရောတိ၊ မပြု။

သိပါသော် ပြုကောင်းပါ၏တကားဟု စောဒနာရှိ၍ ‘တဦ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ တံ၊ ထိုသဗ္ဗညုတဉာဏ်သည်။ ဈာနံ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ အပ္ပေတုံ၊ ဝင်စားခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝိကုဗ္ဗိတုံ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ခေပေတုံ၊ ကုန်စေခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ။

အဝိ စ၊ တစ်နည်းလည်း။ ပရဝါဒီ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။ “ဧတံ ဒသဗလဉာဏံ နာမ၊ မည်သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရံ၊ လော။ အဝိတက္ကသဝိစာရမတ္တံ၊ မျှလော။ အဝိတက္ကအဝိစာရံ၊ လော။ ကာမာဝစရံ၊ လော။ ရူပါဝစရံ၊ လော။ အရူပါဝစရံ၊ လော။ လောကိယံ၊ လော။ လောကုတ္တရံ၊ လော”။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဇနန္တော၊ သိသည်ရှိသော်။ ဝါ၊ သိသော ပရဝါဒီသည်။ “ပဋိပါဠိယာ၊ တိုင်း။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော ဉာဏ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ၊ တို့တည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ လတ္တံ့။ တတော၊ ထို ခုနစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့မှ။ ပရာနိ၊ တစ်ပါးကုန်သော။ ဝါ၊ နောက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော ဉာဏ်တို့သည်။ အဝိတက္ကအဝိစာရာနိ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ လတ္တံ့။ အာသဝက္ခယဉာဏံ၊ သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ သဝိတက္ကသဝိစာရံ၊ တည်း။ သိယာ၊ ရံခါကား။ အဝိတက္ကသဝိစာရမတ္တံ၊ တည်း။ သိယာ၊ ကား။ အဝိတက္ကအဝိစာရံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ လတ္တံ့။ တထာ၊ ထိုမြို့။ ပဋိပါဠိယာ၊ တိုင်း။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော ဉာဏ်တို့သည်။ ကာမာဝစရာနိ၊ တို့တည်း။ တတော၊ ထို ခုနစ်ပါးသောဉာဏ်တို့မှ။ ဒွေ၊ တို့သည်။ ရူပါဝစရာနိ၊ တို့တည်း။ အဝဿာနေ၊ အဆုံး၌။ ဧကံ၊ တစ်ခုသော ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝက္ခတိ၊ လတ္တံ့။ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန၊ သည်ကား။ သဝိတက္ကသဝိစာရမေဝ၊ သာတည်း။ ကာမာဝစရမေဝ၊ သာတည်း။ လောကိယမေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နိဗ္ဗု၊ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့။ ဂန္ထဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်၏။ ။

ဝိစယဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၃-ယုတ္တိဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၆၅။ ဧဝံ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ နာနာနယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝိစယဟာရသမ္မာတံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေတွာ၊ ပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌှိ။ ယုတ္တိဟာရသမ္မာတာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဒသေတုံ၊ ဌာ။ **“တတ္ထ ကတမော ယုတ္တိဟာရသမ္မာတော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဇ္ဈံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုယုတ္တိဟာရသမ္မာတ အစရှိသည်တို့၌။ **“တဿ ရက္ခိတစိတ္တဿ”**တိ ဂါထာယ၊ ၏။ ပဒတ္ထော၊ ကို။ ဝိတ္တာရိတောယေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ **ရက္ခိတစိတ္တဿ ။လ။ ယုဇ္ဇတိ**တိ ပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မနုဇ္ဈဌာနိ၊ မနောဒွါရလျှင် ခြောက်ခုမြောက် ရှိကုန်သော။ ဒွါရာနိ၊ တို့ကို။ သတိကဝါဠေန၊ သတိတည်းဟူသော တံခါးရွက်ဖြင့်။ ပိဒဟိတွာ၊ ပိတ်၍။ ဝိဟရန္တဿ၊ နေသောသူအား။ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ၊ ကုန်သော။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပါနံ၊ တို့၏။ အဝသရော ဧဝ၊ အခွင့်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒိကော၊ သော။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဂေါစရော ပဝတ္တိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ယုတ္တိယာ၊ နှင့်။ ယဇ္ဇေတိ၊ စပ်၏။ သံသန္တတိ၊ နှီးနှော၏။ သမေတိ၊ ညီ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘဝိဿတိ**တိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပလျှင် ဖြစ်ရာရှိသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဝိပရိတမေဝ၊ မဖောက်မပြန်သာလျှင်။ ဝိတက္ကိတော၊ ကြံစည်သူသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဖောက်မပြန်မှန်သော အယူရှိသည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။လ။ ယုဇ္ဇတိဟူသော ပါဠိ၏ အနက်ကို ပြလိုရကား သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတံ ။လ။ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

သမ္မာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတံ၊ သော။ ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ ပုရက္ခတွာ၊ ရှေ့ညွှန်ပြ၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေသောကြောင့်။ မဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို။ အသမ္မောဟတော၊ မတွေဝေသောအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ၊ လတ္တံ့။

၁။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘဝိဿတိ ။ ။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပတို့၏ အခွင့်ကို မပေးမူ၍ သုတ်သင်အပ်သော နေက္ခမ္မ အစရှိသော ဝိတက်ရှိသဖြင့် သမ္မာသင်္ကပ္ပလျှင် ဖြစ်ရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဖောက်မပြန် မှန်သောအားဖြင့် ကြံခြင်းကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူရှိကုန်၏-ဟူသော အနက်သည် သင့်၏ ဟူလိုသော်။

ဥဒယဗ္ဗယံ ။လ။ ပဋိဝိဇ္ဈိသတိဟူသော ပါဠိ၏အနက်ကို ဖွင့်အံ့သောငှာ
တထာ ။လ။ ဇဟိသတိ- ဟူသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော စ၊ ထိုးထွင်း၍ သိသည်
ဖြစ်၍လည်း။ ဝါ၊ သိသောကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခသဘာဝတ္တာ၊ ဒုက္ခသဘောရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိသင်္ခါတာ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဘဝဂတိယော၊ ဖြစ်ရာ
ဘဝဂတိတို့ကို။ ဇဟိသတိ၊ နည်း။ (တတော ဧဝ စသောပါဠိဖြင့် သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော
။လ။ ယုဇ္ဇတိ- ဟူသောပါဠိကို ဖွင့်သတည်း။) တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့်
သာလျှင်။ (ဤပါဠိဖြင့် ရဟန္တာ၌ အန္တပစ္စည်း၏ ဇယံ ဝေရံ ပဿတိ စသည်၌ကဲ့သို့
ဟေတုအနက်ကို ပြသတည်း။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဝိနိပါတဘယဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
သံသာရဘယဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သမတိက္ကမိဿတိ၊ လွန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။
သဗ္ဗောပိ စ၊ လည်းဖြစ်သော။ အယံ အတ္ထော၊ သည်။ ယုတ္ထော ဧဝ၊ သင့်သလျှင်ကတည်း။
ဣတိ၊ ဤကား ယုတ္တိဟာရသမ္မာတအဖွင့်အပြီးတည်း။ (သဗ္ဗော အတ္ထော- ဟူသည်ကား
သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဘဝိဿတိ စသော အနက်တည်း။ ဣတိသဒ္ဒါကား
ယုတ္တိဟာရသမ္မာတ အဖွင့်ပြီး၏ဟူသော ပရိသမာပန အနက်ကို ပြသတည်း။) ။

ယုတ္တိဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၄-ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတအဖွင့်

 [၄၊ ၁၇၆] ၆၆။ သကသမ္ပတ္တိယာ ဝိယ၊ မိမိ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ဖြစ်သကဲ့သို့။
သုသံဝိဟိတသင်္ကပ္ပေါ၊ ကောင်းစွာ စီရင်အပ်သော ကောင်းသော အကြံရှိသည်။ ဘဝတိ၊
၏။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ဂုတ္တဒွါရတာ၊ လုံသောတံခါး ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။
သုစရိတပါရိပူရိယာ၊ သုစရိတ်ပြည့်စုံခြင်း၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးစွာသော
အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ “**ရက္ခိတစိတ္တဿာတိ တိဏ္ဍံ
သုစရိတာနံ ပဒဋ္ဌာန**”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊
သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ “ရက္ခိတစိတ္တဿာ”တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။
သုစရိတာနံ၊ တို့၏။ ပဒဋ္ဌာနဝစနံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း။
ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပာဒိဗဟုလဿ၊ များသော
နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပစသည်နှင့် ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒာဒိနိဝရဏပုဟာနံ၊

ကာမတ္ထန္တအစရှိသော နီဝရဏကို ပယ်ခြင်းကို။ သုကရံ၊ လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်၏။ ဝါ၊ ပြုလွယ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒယော၊ တို့သည်။ သမထဿ၊ ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

“သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရောတိ သမထဿ ပဒဋ္ဌာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိယဉ္စ၊ ကမ္မဿကတဉာဏ် တည်းဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၌ လည်းကောင်း။ သပ္ပစ္စယနာမရူပဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိယဉ္စ၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တို့ကို မြင်တတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၌လည်းကောင်း။ ဌိတော၊ တည်သော သူသည်။ အတ္တာဓိနံ၊ မိမိနှင့် စပ်သော။ သံသာရဒုက္ခံ၊ ကို။ ပဿန္တော၊ မြင်သည်ဖြစ်၍။ တဒတိက္ကမနုပါယံ၊ ထိုသံသရာဆင်းရဲကို လွန်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိဝိပဿနာယ၊ ၏။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

“သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရောတိ ဝိပဿနာယ ပဒဋ္ဌာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်ခြင်းကို။ တစ်နည်းကား-ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနေန၊ ဖြင့်။ ဥဿုက္ကာပေန္တော၊ လုံ့လပြုသော သူသည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘော၌ မြဲသောမဂ်သို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအဖြစ်အပျက်ကို မြင်ခြင်းသည်။ ပဌမမဂ္ဂါဓိဂမဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

“ဥတ္တာန ဥဒယဗ္ဗယန္တိ ဒဿနဘူမိယာ ပဒဋ္ဌာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အာလောကသညာမနသိကာရာဒီဟိ၊ အာလောကသညာကို နှလုံးသွင်းခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ကို။ အဘိဘဝနံ၊ လွှမ်းမိုးခြင်းသည်။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

“ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူ ဘိက္ခုတိ ဝီရိယဿ ပဒဋ္ဌာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အရိယမဂ္ဂက္ခဏော၊ ၌။ ဧကာဘိသမယဿ၊ တစ်ပြိုင်နက် သိခြင်း၏။ ဣစ္ဆိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ပဟာနဘာဝနာ၊ ပယ်ခြင်း ပွားစေခြင်းတို့သည်။ သမာနကာလာ၊ တူသော ကာလရှိကုန်သည်။ ယဒိဝိ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ရှင်။ တထာပိ၊ လည်း။ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ ပယ်အပ်သော တရားကို။ ပဟာနာဘာဝေ၊ ပယ်ခြင်းမရှိသည်။ သတိ၊ သော်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟာနနိမိတ္တာ ဝိယ၊ ပဟာနလျှင် အကြောင်းရှိသကဲ့သို့။ ကတ္တာ၊ ၍။

“သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေတိ ဘာဝနာယ ပဒဋ္ဌာန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဘာဝနာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ “သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော

ဝါရ]

၅-လက္ခဏဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၁၀၇

ဇဟေ”တိ၊ ဇဟေ ဟူသော။ **ဘဂဝတော**၊ ။ ။ **ဣဒံ ဝစနံ**၊ သည်။ ယောဂီနံ၊ တို့၏။
ဝါ၊ တို့အား။ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ အာနိသံသကိတ္တနံ၊
အကျိုးဆက်ကို ကြားစေသော စကားသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဘာဝနာယ ဝိသေသကာရဏံ၊ ဘာဝနာ၏ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“သဗ္ဗာ ။ပ။ ပဒဋ္ဌာန”**န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။

ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၅-လက္ခဏဟာရသမ္မာတအဖွင့်

ဣဒံ သတိန္ဒြိယံဟု ဆိုတော်မူခြင်းသည် တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ
သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော- ဟူသော ဒေသနာနှင့် မတန်ခဲ့။ သမ္မာသင်္ကပ္ပလည်း
သတိန္ဒြိယ မဟုတ်ခဲ့။ ယင်းသို့လျက် အဘယ်ကြောင့် ‘တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ
သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရောတိ ဣဒံ သတိန္ဒြိယံ’ဟု ဆိုသနည်း စောဒနာဖွယ်ရှိရကား
ဣန္ဒြိယေသု ။လ။ ဣဒံ သတိန္ဒြိယန္တိ- ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

၆၇။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တိဉ္စိ။ ဝုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ သည်။ သတိသံဝရော၊ သတိသံဝရတည်း။
သတိဗလေန စ၊ သတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်း။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒိဗဟုလော၊ များသော
နေက္ခမ္မဝိတက် အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ ။လ။ သတိန္ဒြိယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။
အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ ။ “ တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ
သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရော”တိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ရက္ခိတစိတ္တတာယ စ၊ စောင့်ရှောက် အပ်သော
စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယာ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရတာ၊ အကြင်သမ္မာသင်္ကပ္ပလျှင်
ဖြစ်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ။ ။ **[၄၊ ၁၇၇]** ဣဒံ၊ ဤ သမ္မာသင်္ကပ္ပလျှင်

၁။ ဣဒံ ဘဂဝတော ဝစနံ ။ ။ ဤအလိုကား- သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေတိ ဣဒံ
ဝစနံ၊ သည်။ ဘာဝနာယ၊ ။ ။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဤသို့ အနက်ပေးလေ ဟူလိုသော်။
ရှေးအလိုကား။ သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော ဇဟေတိ-ဟူ၍။ ယံ ပဟာနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ။ ။ ဣဒံ ပဟာနံ၊
သည်။ ဘာဝနာယ၊ ။ ။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဤသို့ ပေးလေ ဟူလိုသော်။

ဖြစ်ရာရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ **ကာရဏူပစာရေန**၊ အားဖြင့်။ သတိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣန္ဒြိယလက္ခဏေန ဝါ၊ ဣန္ဒြေ၏ လက္ခဏာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တိပရိပါစနဘာဝေန ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရင့်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ တူသော လက္ခဏာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ပဋိန္ဒြိယာနိ**၊ တို့ကို။ **ဂဟိတာနိ**၊ ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ **ဂဟိတော ဘဝတိ**တိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ မဂ္ဂလက္ခဏေန၊ မဂ်၏ လက္ခဏာအားဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ သုဝိညေယျံ၊ ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုမဂ်၏ လက္ခဏာအားဖြင့် ယူခြင်းကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “**သမ္မာဒိဋ္ဌိတော ဟိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဘဝတိ**”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (မဂ်၏ လက္ခဏာအားဖြင့် ယူအပ်သောကြောင့် မဟုတ် ဟူလိုသော်။) တတော ဧဝ၊ ထိုအကြောင်းကို ယူသဖြင့် အကျိုးကို ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ **ဂဟိတော ဘဝတိ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ**၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ပြီး၍။ ဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာနိပိ၊ ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ကိုလည်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ။

လက္ခဏဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၆-စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတအဖွင့်

‘ရက္ခိတံ ပရိပါလိယတိတိ ဧသော နိရုတ္တိ’ဟု အတ္ထ၏အစွမ်းအားဖြင့်သာ နိဗ္ဗစနကို အရှင်ကစွည်းဆိုခဲ့၏။ ပဒနိဗ္ဗစနကို အဘယ်သို့ ငါဆိုသော် သောတုဇနတို့ သိပါအံ့နည်းဟု အမေးပုစ္ဆာ ရှိရာသောကြောင့် ‘ရက္ခိယတိတိ ရက္ခိတံ၊ ဣဒံ ပဒဝသေန နိဗ္ဗစနံ’ ဟု ပဒနိဗ္ဗစနကို ပြတော်မူသတည်း။

၁။ **ကာရဏူပစာရေန** ။ ။ ကုတိ သဒ္ဓါကား လုတ္တနိဒ္ဓိဌဂမျှမာန်တည်း။ သတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် နေက္ခမ္မဝိတက် အစရှိသည် သမ္မာသင်္ကပ္ပဖြစ်ရကား ကာရဏူပစာရေန-ဟူသော ပါဌ်ကိုသည်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရတာကို ရည်၍ ဆိုပါသတည်း။ ဆရာတို့ကား ရက္ခိတစိတ္တတာ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရတာ နှစ်ပါးကိုပင် ရည်၍ ဆိုသတည်းဟု အယူရှိတော် မူကုန်၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန် သူမွန်တို့။

၆၈။ ရက္ခိယတိ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရက္ခိတံ၊ မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ပဒဝသေန၊ ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗစနံ၊ ဝိဂြိုဟ်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗစနေ၊ ကို။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ပဒဝသေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ရက္ခိတံ ပရိပါလီယတိတိ ဧသ နိရုတ္တိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပရိပါလီယတိတိ ဟူသော ပါဠိ၌။ **ဣတိ-သဒ္ဓေါ**၊ သည်။ အာဒျတ္ထော၊ အာဒိသဒ္ဓါ၏ အနက်ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပကာရေ၊ အထူးထူးသော အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။

ထိုသို့ အာဒျတ္ထ ပကာရတ္ထ ဖြစ်သော် အဘယ်ဂုဏ် ရှိသနည်း အမေးရှိရကား ‘တေန’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ယင်းသို့ ဧဝမာဒိကာ ဧဝံပကာရာ ဝါ ဧသ နိရုတ္တိ-ဟု အနက်ကို ဆိုရသဖြင့် အဘယ်ဂုဏ်ရှိသနည်း၊ စုဒ်ရှိရကား ‘တသ္မာ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တေန၊ ကြောင့်။ ဧဝမာဒိကာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ ဧဝံပကာရာ၊ ဤသို့ အထူးရှိသော။ ဧသ၊ ဤ ဝိဂြိုဟ်ပြုခြင်းသည်။ နိရုတ္တိ၊ မည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိန္တေတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **စိတ္တံ**၊ မည်၏။ အတ္တနေ၊ မိမိ၏။ သန္တာနံ၊ အစဉ်ကို။ စိနောတိ၊ စိတတ်၏။ ဝါ၊ အစပြုတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်။ စိတံ၊ ပွားစေအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ စိတ္တဝိစိတ္တဌေန၊ ဆန်းကြယ်သော အနက်အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ စိတ္တကရဏဌေန၊ ဆန်းကြယ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အနက်အားဖြင့်။ စိတ္တံ၊ မည်၏။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့်။ သင်္ကပ္ပေတိ၊ ကြံတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ**၊ မည်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ နိရုတ္တိ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ။

အယံ ဧတ္ထ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယောတိ၊ ကား။ “ရက္ခိတစိတ္တော၊ စောင့်ရှောက် အပ်သောစိတ် ရှိသည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ရာ၏”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တစ်နည်း- ရက္ခိတစိတ္တော အဿာတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယသံဝရာဒယော စ၊ ဣန္ဒြေကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒုဂ္ဂတိပဟာနဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိကို ပယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝဒတော၊ ဟောတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဧတ္ထ

ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အယံ၊ သည်ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အလိုတော်တည်း။ **ကောကာလိကော**
ဟိတိ အာဒိ၊ ကောကာလိကော ဟိ အစရှိသော စကားသည်။ နိဒါနနိဒ္ဒေသော၊
ဒေသနာ၏ အကြောင်းကို ပြသောစကားတည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌံ။ ဟိ သဒ္ဓေါ၊ သည်။
ကာရဏေ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။

ကာရကတ္ထံ ဖြစ်ပြီး အတ္ထယုတ္တိရှိပါ၏လော စုဒ္ဓိရကား ‘ဣဒံ ဝုတ္တံ
ဟောတိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဣဒံ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္ထော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
ကောကာလိကော၊ သည်။ အရက္ခိတစိတ္တတာယ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သော
စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂ္ဂသာဝကေသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဒေါသေတွာ၊
ပြစ်မှား၍။ ပဒုမနိရယံ၊ ပဒုမငရဲသို့။ ဥပပန္နော၊ ရောက်ရလေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဒုဂ္ဂတိယော၊ တို့ကို။ ဇဟိတုကာမော၊ စွန့်ခြင်းငှာ အလိုရှိသောသူသည်။ ရက္ခိတစိတ္တော၊
စောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ
ဝုတ္ထော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘဂဝါ သတိအာရက္ခေန စေတသာ သမန္နာဂတော- ဟူသော ပါဠိ၌
ဝစနသေသကို ဆောင်၍ ယောဇနာစေလိုရကား ‘ဘဂဝါ ။လ။ အတ္ထော’ဟူသော
ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဘဂဝါ၊ သည်။ သတိအာရက္ခေန၊ သတိတည်းဟူသော အစောင့်အရှောက်
ရှိသော။ စေတသာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ၍။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ဒုဂ္ဂတိယော၊ တို့ကို။
ဇဟတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **သုတ္တမိ ဝုတ္တံ “သတိယာ စိတ္တံ**
ရက္ခိတဗ္ဗ”နိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ ဒေသနာနုသန္တိဒဿနံ၊ ဒေသနာနုသန္တိကို
ပြသောစကားတည်း။ ။

စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၇-အာဝဠဟာရသမ္မာတအဖွင့်

ရက္ခိတစိတ်သည် သမထမဟုတ်တကား။ ယင်းသို့လျက် ‘အယံ သမထော’
ဟု အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသနည်းဟု လိနန္တရစောဒနာ ထွက်ရာသောကြောင့်
နေက္ခမ္ပသင်္ကပ္ပဗဟုလော ။လ။ သမထောတိ- ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

 [၄၊ ၁၇၈] ၆၉။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပဗဟုလော၊ များသော နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ရက္ခိတစိတ္တော နာမ ဟောတိ ဌိ စပ်)။ ကသိဏဝသေန ဝါ၊ ကသိုဏ်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ မေတ္တာဒိဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ လဒ္ဓါယ၊ သော။ စိတ္တေကဂ္ဂတာသင်္ခါတာယ၊ သော။ စိတ္တမဇ္ဇူသာယ၊ စိတ်၏ထည့်ထားရာဖြစ်သော တံတင်း၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ယထာလဒ္ဓံ၊ သော။ သမာဓိယေဝ၊ ကိုပင်လျှင်။ သံကိလေသတော၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားမှ။ ရက္ခိတစိတ္တော နာမ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“တသ္မာ ရက္ခိတစိတ္တဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရောတိ အယံ သမထော”**တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ ပညာပဓာနာ၊ ပညာပြဓာန်းခြင်း ရှိ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရောတိ အယံ ဝိပဿနာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဒုက္ခသစ္စေ၊ ကို။ ပရိညာတေ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်ရှိသော်။ ဥဒယဗ္ဗယဒဿနံ၊ အဖြစ်အပျက် မြင်ခြင်းသည်။ မတ္တကပ္ပတ္တံ နာမ၊ အထွက်အထိပ် ရောက်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဥတွာန ဥဒယဗ္ဗယန္တိ ဒုက္ခပရိညာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

အဘယ်သို့ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်သနည်း၊ စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ယံ ကိဉ္စိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

“ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော တရားသည်။ သမုဒယဓမ္မံ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ သမုဒယဓမ္မံ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားသည်။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဟိ ကား ဝါကျာရဗ္ဗ)။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိဒဿနာ၊ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **ဣမာနိ စတ္တာရိ သစ္စာနိ**တိ ဣမိနာ၊ ဖြင့်။ စတုသစ္စဓမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အာဝဇ္ဇနံ၊ လည်ခြင်းကို။ နိဌပေတိ၊ ပြီးစေတော်မူ၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ ပုရိမေန၊ သော။ သစ္စဒယဌပနေန၊ သစ္စာနှစ်ပါးတို့၏ အပေါင်းကို ထားသဖြင့်။ ဝိသဘာဂဓမ္မဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပစ္ဆိမေန၊ သော။ သစ္စဒယဌပနေန၊ သဖြင့်။ သဘာဂဓမ္မဝသေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။

အာဝဇ္ဇဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၈-ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတအဖွင့်

‘ကုသလပက္ခော ကုသလပက္ခေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော’၌ အဘယ်သို့ ကုသိုလ်ကို ကုသလပက္ခဖြင့် ပြအပ်သနည်း အမေးရှိရကား ‘ကုသလော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

၇၀။ ကုသလပက္ခော ကုသလပက္ခေန နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာကာရော၊ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ **ရက္ခိတစိတ္တဿာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ သတိသံဝရော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ သော သတိသံဝရော၊ သည်။ ဒွါရဝသေန၊ ဖြင့်။ စက္ခုဒွါရသံဝရော၊ လည်းကောင်း။ ယာဝ မနောဒွါရသံဝရော၊ မနောဒွါရတိုင်အောင်သော သံဝရလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဗ္ဗိဓော၊ ၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ၊ လည်းကောင်း။ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ၊ လည်းကောင်း။ အဝိဟိသာသင်္ကပ္ပေါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ ၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ လည်းကောင်း။ လ။ ဣဒပ္ပတ္တယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု၊ ဤသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကို စွဲ၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ တစ်နည်း-ဣဒပ္ပတ္တယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့၌။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓာ၊ ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပသမုဒယော၊ ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဝိပရိဏာမလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာကို။ ပဿန္တောပိ၊ ၍လည်း။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝယံ၊ ပျက်ခြင်းကို။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပညာသဝိဓံ၊ ၏။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘဝနံ၊ ထိနမိဒ္ဓကို နှိပ်ခြင်းသည်။ စတုမဂ္ဂဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသတိသံဝရ သမ္မာသင်္ကပ္ပ အစရှိသည်တို့တွင်။ သတိသံဝရော၊ သည်။ လောကီယလောကုတ္တရဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ တေသု၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောကီယော၊ လောကီဖြစ်သော သတိသံဝရသည်။ ကာမာဝစရောဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော သတိသံဝရသည်။ ဒဿနဘာဝနာဘေဒတော၊ ဒဿနဘာဝနာအပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤဒဿနဘာဝနာအားဖြင့် ပြားသော နှစ်ပါးသော သတိသံဝရတို့တွင်။ ဧကမေကော၊ သည်။ စတုသတိပဋ္ဌာနဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ စတုပ္ပိဓော၊ ၏။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒီသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ။

ဝါရ]

၉-ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၁၁၃

အယံ ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန၊ ပဌမဈာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ရူပါဝစရော၊ မည်၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ နိဟရိတဗ္ဗော၊ ထုတ်အပ်၏။ ပဒဋ္ဌာနဝိဘာဂေါ၊ ပဒဋ္ဌာန်ကို ဝေဖန်ခြင်းကို။

 ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတေ၊ ဌှိ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ [၄၊ ၁၇၉] ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ အကုသလပက္ခေ၊ ဌှိ။ အသံဝရော၊ သည်။ စက္ခုအသံဝရော၊ လည်းကောင်း။ လ။ ကာယအသံပရော၊ လည်းကောင်း။ စောပနကာယအသံဝရော၊ စောပနကာယအသံဝရ လည်းကောင်း။ ဝါစာအသံဝရော၊ လည်းကောင်း။ မနောအသံဝရော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိဓော၊ ၏။ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ ကာမဝိတက္ကာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ တိဝိဓော၊ ၏။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းကို။ “ဒုက္ခေ အညာဏ”န္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓာ၊ ရှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်။ ဝိဘတ္တိ၊ ဝေဖန်အပ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဋိပက္ခတော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဒွါသဋ္ဌိဝိဓေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဥပ္ပတ္တိဘူမိတော၊ ဖြစ်ရာဘုံအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိမံ၊ ၏။ (သသင်္ခါရိက အကုသိုလ်စိတ် ငါးခုကို ဥပ္ပတ္တိဘုံဟု ဆိုပါသည်။) ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အကုသလပက္ခေ၊ ဌှိ။ ဝိဘတ္တိ၊ ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၉-ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတအဖွင့်

ပရိဝတ္တနဟာရ၌ သမထဝိပဿနာကို မထုတ်မူ၍ သမထဝိပဿနာယ ဘာဝိတာယ- ဟူ၍သာ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုလေသနည်း။ သမထဝိပဿနာတို့ကို ထုတ်ပြီးမှ သမထဝိပဿနာယ ဘာဝိတာယ- ဟူ၍ ဆိုကောင်းရကား စောဒနာ ရှိရာသောကြောင့် ပရိဝတ္တနဟာရေ ။လ။ အာဟ- ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

၇၁။ ပရိဝတ္တနဟာရေ၊ ဌှိ။ အာဝဋ္ဋဟာရေ၊ အာဝဋ္ဋဟာရသမ္မာတ၌။ ဝုတ္တနယေန- သမထဝိပဿနာ နိဒ္ဒါရဏံ၊ သမထဝိပဿနာတို့ကို ထုတ်ခြင်းကို။ အကတ္တာ၊ ၍။ “သမထဝိပဿနာယ ဘာဝိတာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

၁။ သမထဝိပဿနာယ ဘာဝိတာယ ။ ။ အာဝဋ္ဋဟာရသမ္မာတ၌ ဆိုအပ်သောနည်း ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့်သာ သမထဝိပဿနာတို့ကို မထုတ်ဦးဘဲ သမထဝိပဿနာယ ဘာဝိတာယ-ဟူ၍သာ ဆိုပါလေသည် ဟူလိုသော်။

ဧတ္ထ စ၊ ဤပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတ၌လည်း။ လောကီယာ၊ ကုန်သော။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ **ပဋိပက္ခေနာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ “အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ”တိ ဂါထာယ၊ ၏။ ပဋိပက္ခေန၊ အားဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဝိဘတ္တိဟာရေ၊ ၌။ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ ပြအပ်သော။ အကုသလပက္ခဿ၊ ၏။ ပဋိပက္ခေန၊ အားဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ပရိဝတ္တနဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

၁၀-ဝေဝစနဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၇၂။ “မာနသံ၊ စိတ်။ ဟဒယံ၊ အတွင်း၌ ဖြစ်သော စိတ်။ ပဏ္ဏရုံ၊ ဖြူစင်သော စိတ်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ မနောဝိညာဉ်။ ဓာတု၊ ဓာတ်”။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (စသဒ္ဒါဖြင့် ပါဠိ၌ ဆိုအပ်သော စိတ္တံ မနောဝိညာဏံ စသည်ကို ဆိုပါသတည်း)။ “တက္ကော၊ အကြံ။ ဝိတက္ကော၊ အကြံ။ ဝါ၊ အားကြီးသော အကြံ။ သင်္ဂပေ၊ ကောင်းသောအကြံ။ အပ္ပနာ၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ ထားတတ်သော တရား။ ဗျပ္ပနာ၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ အားကြီးစွာ ထားတတ်သော တရား။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ အဘိနိရောပနာ၊ အာရုံသို့ တင်တတ်သော တရား။ ဝါ၊ အာရုံ၌ ထားတတ်သော တရား”။ ဣတိ စ၊ လည်း။ သမ္မာသင်္ဂပ္ပဿ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာ။ ပဇာနနာ၊ အပြားအားဖြင့် သိသော အခြင်းအရာ။ ဝိစယော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင် တတ်သော ပညာ။ ပဝိစယော၊ အပြားအားဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်သော ပညာ”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ထိနံ၊ ခက်တရော် ရှိသောတရား။ ထိယနာ၊ ခက်တရော်ရှိသော အခြင်းအရာ။ ထိယိတတ္ထံ၊ ခက်တရော် ရှိသည်၏ အဖြစ်။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အကလ္လတာ၊ ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်။ အကမ္မညတာ၊ အဖြစ်။ ပရိနာဟော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ မြှေးတတ်သော တရား။ ဩနာဟော၊ သက်ဝင်၍ မြှေးတတ်သော တရား။ အန္တောသင်္ကေတော၊ အတွင်း၌ တွန့်တိုသော တရား”။ ဣတိ၊ သို့။ ထိနဿ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “အကလ္လတာ၊ ကျင်နာသည်၏ အဖြစ်။ အကမ္မညတာ၊ အမှု၌ မခံသည်၏ အဖြစ်။ ကာယာလသိယံ၊ ကာယသုံးပါး အပေါင်း၏ ပျင်းသည်၏ အဖြစ်။ သုပ္ပံ၊ အိပ်ပျော်စေတတ်သော တရား။ သုပ္ပနာ၊

ဝါရ]

၁၁-ပညတ္တိဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၁၁၅

အိပ်ပျော်စေသော အခြင်းအရာ။ သုပိတတ္ထံ၊ အိပ်ပျော်စေသည်၏ အဖြစ်”။ ဣတိ၊ သို့။ မိဒ္ဓဿ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ဘိက္ခကော၊ တောင်းတတ်၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခ၊ မည်၏”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဘိက္ခပဒဿ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “ဒုဂ္ဂတိ၊ မကောင်းမှုကို ပြသောသူတို့၏ လားရာ။ အပါယော၊ ကောင်းမှုမှ ကင်းရာ။ ဝါ၊ ချမ်းသာ၏ အကြောင်းမှ ကင်းရာ။ ဝိနိပါတော၊ အလိုမရှိဘဲ ကျရာ။ ဝဇ္ဇဒုက္ခံ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ။ သံသာဓော၊ သံသရာ”။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒုဂ္ဂတိယာ၊ ၏။ ဝေဝစနံ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ဝေဝစနဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

[၄၊ ၁၈၀] ၁၁-ပညတ္တိဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၇၃။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ဆောက်တည်၍။ ရက္ခန္တိယာ၊ စောင့်တတ်သော။ သတိယာ၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ရက္ခိယမာနံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ တဿာဝ၊ ထိုသတိ၏သာလျှင်။ အဓိဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ တည်ရာကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ကတွာ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ “**ရက္ခိတစိတ္တဿာတိ ပဒဋ္ဌာနပညတ္တိ သတိယာ**”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသံ၊ သည်။ ဣမသ္မိံ ပညတ္တိဟာရသမ္မာတေပိ၊ ခြံလည်းကောင်း။ ဣတော၊ ဤပညတ္တိဟာရသမ္မာတမှ။ ပရေသု၊ ကုန်သော။ ဩတရဏသောဓနဟာရသမ္မာ တေသုပိ၊ တို့ခြံလည်းကောင်း။ အပုဗ္ဗံ၊ အသစ်သော စကားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ခြံ။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

ပညတ္တိဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၄- အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၇၆။ အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတေ၊ ဤ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နာမ ယံ ဒုက္ခေ ဉာဏန္တိ အာဒိနာ၊
 ဖြင့်။ စတုသစ္စဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နပစ္စယပစ္စယုပ္ပန္နသင်္ခါတဿ၊ သစ္စာလေးပါး၊ ဟေတု
 ဟေတုသမုပ္ပန္န၊ ပစ္စယ၊ ပစ္စယုပ္ပန္နဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိသယဿ၊ အရာ၏။ ဝါ၊ အာရုံ၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေမတ္တတံ၊ ထူးသည်၏၊ အဖြစ်ကို။ ဒသေတွာ၊ ပြပြီး၍။ ပုန၊ တစ်ဖန်။
ယံ တတ္ထ တတ္ထ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနန္တိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိပါဠိအတ္ထာနံ၊ ပါဠိ၊
 ပါဠိ၏အနက်တို့၏။ အဝသိဋ္ဌဝိသယဝသေနဝ၊ ကြွင်းသောအရာ၏
 အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဝေမတ္တတံ၊ ကို။ ဒီပေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဠေ၊ ဤ။ **ယံ သစ္စာဂမနန္တိ**
 ကား။ သစ္စတော အဝိပရိတတော၊ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်။ ဝိသယဿ၊ အာရုံကို။
 ယံ အာဂမနံ၊ အကြင်သိခြင်းသည်။ ယော အဓိဂမော၊ အကြင်ရခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
 ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ “ယံ ပစ္စာဂမန”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊
 သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ (အတ္ထော၌ စပ်)။ ပဋိပါဠိဝိသယဿ၊
 အသီးအသီးသော အာရုံကို။ ယံ အာဂမနံ၊ အကြင်သိခြင်းသည်။ တံ တံ
 ဝိသယာဓိဂမော၊ ထိုထိုသို့သော အာရုံကို သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊
 လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသံ၊ သည်။ ဧတ္ထ စ၊ ဤအဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတ၌
 လည်းကောင်း။ ပရိက္ခာရသမာရောပနဟာရသမ္မာတေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ယံ
 ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုရာ၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဤ။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ကြောင့်။
 ဥတ္တာနမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

အဓိဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မိဿကဟာရသမ္မာတအဖွင့်

ယခုအခါ သုတ်တို့၌ ဟာရတို့ကို ယှဉ်ခြင်းနည်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိသော
 ဟာရသမ္မာတဒေသနာသည် ဟာရဝိဘင်္ဂဒေသနာကဲ့သို့ သရုပ်မျှကိုသာ
 ပြခြင်းအကျိုး ရှိသည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပေဋကောပဒေသ၌ လာသောနည်းကို
 အစဉ်မှီးသဖြင့် တစ်ပါးသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့်လည်း ဟာရသမ္မာတကို ယှဉ်ခြင်း
 အစီအရင်ကို ပြတော်မူလို၍ ‘အဝိ စေတ္ထ’ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

အပိ စ၊ တစ်နည်းလည်း။(ဝေဒိတဗျောဉ္စိ စပ်)။ ဧတ္ထ၊ ဤနေတ္တိကျမ်း၌။ ဟာရ သမ္မာတနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဣမိနာပိ နယေန၊ ဤဆိုလတ္တံ့သော နည်းဖြင့်လည်း။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာလျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ပြဇာန်းခြင်း ရှိကုန်၏။ မနောသေဋ္ဌာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ သာလျှင် အကြီးရှိကုန်၏။ မနောမယာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ပသန္နေန၊ သော။ မနသာ၊ ဖြင့်။ စေ ဘာသတိ ဝါ၊ အကယ်၍ ဆိုမူလည်း ဆိုအံ့။ စေ ကရောတိ ဝါ၊ အံ့။ တတော၊ ထိုသို့ ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း ပြုခြင်းကြောင့်။ နံ၊ ထိုသူသို့။ သုခံ၊ သည်။ အန္ဓေတိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ ဆာယာ၊ မိမိအရိပ်သည်။ အနုပါယိနိ ဣဝ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂါထာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ။

တတ္ထ တိဿံ ဂါထာယံ၊ ၌။ **ဒေသနာဟာရသမ္မာတော၊** သည်။ ကတမော၊ ဟူမူကား။ **မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ **မနောတိ** ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ခန္ဓဝဝတ္ထာနေန၊ ခန္ဓာကို မှတ်သောအားဖြင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ အာယတနဝဝတ္ထာနေန၊ ဖြင့်။ **[၄၊ ၁၈၁]** မနာယတနံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဓာတုဝဝတ္ထာနေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏဓာတုံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယဝဝတ္ထာနေန၊ ဖြင့်။ မနိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒသေတိ၊ ၏။ ကတမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ရှေ့သွားဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဆ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ကုန်၏။

ခြောက်ပါးသောဓမ္မသရုပ်ကိုပြအံ့သောငှာ ‘ကုသလာနံကုသလမူလာနိ’ ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် ပုဗ္ဗင်္ဂမ အဖြစ်ကို ရအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေသောအားဖြင့်လည်း ပုဗ္ဗင်္ဂမ အဖြစ်ကို ရအပ်ရကား သာဓိပတိကာနံ အဓိပတိ၊ သဗ္ဗစိတ္တုပ္ပါဒါနံ ဣန္ဒြိယာနိ-ဟု မိန့်ပြန် သတည်း။

ကုသလမူလာနိ၊ တို့သည်။ ကုသလာနံ၊ တို့၏။ **ပုဗ္ဗင်္ဂမာနိ၊** ရှေ့သွားဖြစ်ကုန်၏။ အကုသလမူလာနိ၊ တို့သည်။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။

၁။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာနိ ။ ။ ဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာတို့ကဲ့သို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌ အလောဘ အဒေါသ အမောဟတို့သည်လည်း အဆင့်အဆင့်၏ အဖြစ်ဖြင့် အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်စေ ကုန်၏ ဟူသော အနက်ကို ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပါဌ်ဖြင့် ပြသတည်း။

အဓိပတိ၊ သည်။ သာဓိပတိကာနံ၊ အဓိပတိတို့နှင့် တကွဖြစ်သော တရားတို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ ရှေ့သွားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗစိတ္တုပ္ပဒါနံ၊ တို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

သာမညအားဖြင့် ပုဗ္ဗင်္ဂမတရားတို့ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ဤ၌ လိုအပ်သော ပုဗ္ဗင်္ဂမတရားကို ပြလို၍ အပိစ ။လ။ အဓိပေတော-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။ စိတ်၏ ပုဗ္ဗင်္ဂမ အဖြစ်ကို အဘယ်လောကူပမာအားဖြင့် သိရာအံ့နည်း အမေး ထွက်ရာသောကြောင့် ‘ယထာ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သော်။ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပုဗ္ဗင်္ဂမ ဖြစ်သနည်း-ဟူသော စောဒနာကို ‘တတ္ထ’ စသော ပါဠိဖြင့် ဖြေသတည်း။

အပိ စ၊ သို့သော်လည်း။ ဣမသ္မိ သုတ္တေ၊ ၌။ မနော၊ ကို။ အဓိပေတော၊ ၏။ ရာဇာ၊ သည်။ ဗလဂ္ဂဿ၊ ဗိုလ်ပါအပေါင်း၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ မနော၊ သည်။ ဓမ္မာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတရား သုံးပါးတို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုစိတ်သည် ပုဗ္ဗင်္ဂမဖြစ်၏ဟု ဆိုသောစကား၌။ မနော၊ သည်။ နေက္ခမ္မဆန္ဓေန၊ ကုသိုလ်ဆန္ဒဖြင့်လည်းကောင်း။ အဗျာပါဒဆန္ဓေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဝိဟိံသာဆန္ဓေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓေန၊ အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် အဘယ်ဖြင့် အဘယ်၏ ပုဗ္ဗင်္ဂမ ဖြစ်သနည်း အမေးပုစ္ဆာ ရှိရကား။ ‘တတ္ထ’ စသော ပါဠိ ထွက်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ အလောဘဿ၊ ၏။ နေက္ခမ္မဆန္ဓေန၊ ဖြင့်။ မနော၊ သည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဒေါသဿ၊ ၏။ အဗျာပါဒဆန္ဓေန၊ ဖြင့်။ မနော၊ သည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အမောဟဿ၊ ၏။ အဝိဟိံသာဆန္ဓေန၊ ဖြင့်။ မနော၊ သည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

မနောသေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ မနော၊ သည်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာတရား သုံးပါးတို့၏။ သေဋ္ဌံ၊ အကြီးတည်း။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ အထူးတည်း။ ဥတ္တမံ ပဝရံ၊ အမြတ်တည်း။ မူလံ၊ အကြောင်းတည်း။ ပမုခံ၊ အဦးတည်း။ ပါမောက္ခံ၊ အကြီးတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “မနောသေဋ္ဌာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ **မနောမယာ**တိ၊ ကား။ မနေန၊ သည်။ ကတာ၊ ကုန်၏။ မနေန၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်၏။ မနေန၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ မနော၊ သည်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယော၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “မနောမယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

စိတ်လျှင် ပုဗ္ဗင်္ဂမရှိသော တရားတို့ကား သရုပ်အားဖြင့် အဘယ်တရား တို့နည်း စောဒနာရှိရကား ‘တေ ပန’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဆန္ဒသမုဒါနိတာ၊ နေက္ခမ္မ အစရှိသော ဆန္ဒမှ လာကုန်သော။ အနာဝိလ သင်္ကပ္ပသမုဋ္ဌာနာ၊ မနောက်ကျသော အကြံအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သောကြောင့်။ ဝါ၊ မနောက်ကျသော အကြံအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ဖဿသမောဓာနာ၊ ဖဿလျှင် ပေါင်းဆုံရာ ရှိကုန်သော။ တေ ပန ဓမ္မာ၊ ထိုပုဗ္ဗင်္ဂမဖြစ်သော တရားတို့သည်ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ သညာက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ **မနသာ စေ ပသန္ဓေနာတိ၊** ကား။ ယာ သဒ္ဓါ၊ အကြင်ယုံကြည် ခြင်းသည်။ ယာ သဒ္ဓဟနာ၊ အကြင် ယုံကြည်သော အခြင်းအရာသည်။ ယာ ဩက္ကပ္ပနာ၊ အကြင်သက်ဝင်၍ ယုံကြည်ခြင်းသည်။ ယော အဘိပ္ပသာဒေါ၊ အကြင် အလွန်ယုံကြည်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဤ။ ဣတိ ဣမိနာ ပသာဒေန၊ နှင့်။ ဥပတော၊ ပြည့်စုံ၏။ သမုပေတော၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံ၏။ ဥပဂတော၊ ရောက်၏။ သမုပဂတော၊ ကောင်းစွာ ရောက်၏။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံ၏။ သမန္နာဂတော၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ပသန္ဓေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။ ဣဒံ၊ ဤကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ဖြစ်သော ကုသိုလ်သည်။ မနောကမ္မံ၊ မည်၏။ **ဘာသတိ ဝါတိ** ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဝစီကမ္မံ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ဤ။ **ကရောတိ ဝါတိ** ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ကာယကမ္မံ၊ ကို။ ဒဿိတံ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ **ဒသကုသလကမ္မပထာ**၊ တို့ကို။ ဒဿိတာ၊ ကုန်၏။ ။

တတောတိ၊ ကား။ ဒသဝိဿေ၊ သော။ ကုသလကမ္မဿ၊ ဤ။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **နန္တိ နံ-** ဟူသည်ကား။ ယော သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကတပုညော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိ၏။ ကတကုသလော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ရှိ၏။ ကတဘီရတ္တာဏော၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကြောက်ခြင်းကို တားမြစ်တတ်သော ကောင်းမှု ရှိ၏။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ **သုခန္တိ** ဧတ္ထ၊ ဤ။ သုခံ၊ သည်။ ကာယိကဉ္စ၊ ကာယိကသုခလည်းကောင်း။ စေတသိကဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိခံ၊ ဤ။ **အန္ဓေတိတိ၊** ကား။ အနုဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်၏။ ။

၁။ ဒသကုသလကမ္မပထာ ။ ။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ စသော ကာယသုစရိုက် သုံးပါး၊ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ စသော ဝစီသုစရိုက် လေးပါး၊ အနဘိဇ္ဈာ စသော မနောသုစရိုက် သုံးပါးအားဖြင့် ဒသကုသလကမ္မပထ ဖြစ်သတည်း။

သုခမန္တေတိ-ဟူ၍ သင်္ခေပအားဖြင့် ဆိုအပ်သော သုခ၏ အစဉ်တစိုက် လိုက်ခြင်းကို ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ပြလိုရကား ‘ဣဿေ ပုရိသော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဣဓ လောကေ ဌံ။ (သုကား နိပါတ်မျှသာ)။ ပုရိသော၊ သည်။ အပ္ပဟိနာ နုသယော၊ မပယ်အပ်သော အနုသယရှိသည် ဖြစ်၍။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒံ၊ သာယာခြင်းကို။ အနုပဿတိ၊ ၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။ သံယောဇနိယေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒံ၊ ကို။ အနုပဿန္တော၊ ၍။ ယထာဒိဌံ၊ အကြင် အကြင် မြင်အပ်သော။ ယထာသုတံ၊ အကြင် အကြင် ကြားအပ်သော။ သမ္ပတ္တိဘဝံ၊ ပြည့်စုံသော ဘဝကို။ ပတ္တေတိ၊ တောင့်တ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ ပုရိသဿ၊ အား။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ သည် လည်းကောင်း။ ဘဝတဏှာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အနုဗဒ္ဓါ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထေရော စ ဒဟရော ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ စသည်ကဲ့သို့။ အနုဗဒ္ဓါ ဟောန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစံ ဆိုပါသတည်း။) သော ပုရိသော၊ သည်။ ယထာဒိဌံ၊ သော။ ယထာသုတံ၊ သော။ သမ္ပတ္တိဘဝံ၊ ကို။ ပတ္တေန္တော၊ ၍။ ပဿဒနီယဝတ္ထုသ္မိံ၊ ကြည်ညိုအပ်သော အရာ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဿဒေတိ၊ ကြည်ညိုစေ၏။ သဒ္ဓဟတိ၊ ယုံကြည်၏။ ဩကပေတိ၊ သက်ဝင်၍ ယုံကြည်၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ပသန္တစိတ္တော၊ ကြည်ညိုသော စိတ် ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဒါနမယံ၊ လည်းကောင်း။ သီလမယံ၊ လည်းကောင်း။ ဘာဝနာမယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓံ၊ သော။ ပုညကြိယဝတ္ထံ၊ ကို။ ကာယေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ မနသာ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုတိဋ္ဌတိ၊ လျောက်ပတ်စွာ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၏။ သော ပုရိသော၊ သည်။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝါ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌လည်းကောင်း။ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ၊ အခြားမဲ့သော ဘဝ၌လည်းကောင်း။ အပရာပရေ ဝါ ပရိယာယေ၊ တတိယဘဝမှစ၍ အဆက်ဆက်သော ဘဝ၌လည်းကောင်း။ ပစ္စနဘောတိ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ ခေါ ပန၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ ပုရိသဿ၊ အား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သုခဝေဒနီယော၊

သော။ ဝါ။ သုဝေဒနာရှိသော ချမ်းသာဖြင့် ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော။ ဖသော။ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဧ။။ **[၄၊ ၁၈၂]** ဖဿပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဧ။။ ဣတိ ဧဝံ သန္တံ ဤသို့ ဖြစ်သော။ တံ ပုရိသံ၊ သို့။ သုခံ၊ သည်။ အန္တေတိ၊ ဧ။။ ဧဝံ၊ သို့။ တဿ ပုရိသဿ၊ အား။ ဝေဒနာယ၊ သည်။ အပရာပရံ၊ အဆင့်ဆင့်။ ပရိဝတ္တမာနာယ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ လ။ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဆင်းရဲအစု၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။။ (ဣတိကား ပရိသမာပနတ္ထဒီပကတည်း)။ ။

ဤဂါထာ၏ အနက်ဖြစ်သော တရားတို့ကို ဝေဖန်ပြီး၍ ယခုအခါ ထိုတရားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ထုတ်လိုရကား ‘တတ္ထ ယံ မနော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဂါထာ၏ အနက်ဖြစ်သော တရားတို့တွင်။ ယံ မနော စ၊ အကြင် စိတ်သည်လည်းကောင်း။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ပြဇာန်းခြင်း ရှိကုန်သော။ ယေ စ ဓမ္မာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယဉ္စ သုခံ၊ သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ဧ။။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ ကုန်၏။ တေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ **ဒုက္ခသစ္စံ**၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့၏။ ပုရိမကာရဏဘူတာ၊ ရှေးအကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဘဝတဏှာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ **သမုဒယသစ္စံ**၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုနှစ်ပါးသော သစ္စာတို့ကို။ ပရိညာယ စ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပဟာနာယ စ၊ ပယ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ဧ။။

အဘယ်သစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှာ အဘယ်သစ္စာကို ပယ်ခြင်းငှာ ဟောသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘ဒုက္ခဿ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပရိညာယ၊ ငှာ။ သမုဒယဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ၊ ငှာ။ ဒေသေတိ၊ ဧ။။ ယေန၊ အကြင်တရားဖြင့်။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ယေန၊ ဖြင့်။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ အယံ၊ ဤတရားသည်။ **မဂ္ဂေါ**၊ မည်၏။ ယတ္ထ စ၊ အကြင် တရား၌လည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ သည်။ **နိရောဓော**၊ သစ္စာမည်၏။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ တစ်နည်း-ဧဝံ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်လည်း။ အာယတနဓာတုဣန္ဒြိယမုဒေနာပိ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ ဣန္ဒြေတို့ကို အရင်းပြုသဖြင့်လည်း။ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာနိ၊ ထုတ်အပ်ကုန်၏။

ဤသို့ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထုတ်အပ်ပြီး၍ ယခုအခါ ထို သစ္စာလေးပါးကို အရင်းပြုသဖြင့် အဿာဒ အစရှိသည်တို့ကို ထုတ်၍ ဒေသနာဟာရသမ္မာတကို ယှဉ်အံ့သောငှာ ‘တတ္ထ’ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင်။ သမုဒယေန၊ ဖြင့်။ အဿာဒေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခသစ္စာဖြင့်။ အာဒိနဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဂ္ဂနိရောဓေဟိ၊ မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့ဖြင့်။ နိဿရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခဿ၊ ၏။ အန္တယော၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်ခြင်းသည်။ ဖလံ၊ မည်၏။ ပသန္နေန၊ သော။ မနဿ၊ ဖြင့်။ ကာယဝစီသမီဟာ၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် လုံ့လပြုခြင်းသည်။ ဥပါယော၊ မည်၏။ ဓမ္မာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့၏။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သုခကာမေန၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိသော သူသည်။ ပသန္နေန၊ သော။ မနဿ၊ ဖြင့်။ ဝစီကမ္မဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကာယကမ္မဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဝတ္ထေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ တိုက်တွန်းခြင်း သည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အာဏတ္ထိ၊ မည်၏။ အယံ၊ ကား။ ဒေသနာဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ထိုမနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာဟူသော ဂါထာ၌။ **ဝိဝယဟာရသမ္မာတော၊** သည်။ ကတမော၊ ဟူမူကား။ မနနတော အာရမ္မဏဝိဇာနနတော၊ အာရုံကို သိတတ်သောကြောင့်။ **မနော၊** မည်၏။ မနနလက္ခဏေ၊ အာရုံကို သိခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၌။ အာဓိပစ္စကရဏတော၊ အားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကို ပြသောကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဤဟာဘာဝတော၊ အားထုတ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝဋ္ဌေန၊ သတ္တမဟုတ် ဇီဝမဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ **ဓမ္မာ၊** မည်ကုန်၏။ ဂါမေသု၊ ရွာတို့၌။ ဂါမဏိ ဝိယ၊ ရွာသူကြီးကဲ့သို့။ ပဓာနဋ္ဌေန၊ ပြဓာန်းသော သဘောကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာတရား သုံးပါးတို့အား။ မနော၊ စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သေဋ္ဌော၊ အကြီးသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တစ်နည်းကား-ဧတေသံ တို့၏။ သေဋ္ဌော၊ အကြီးကား။ မနော၊ စိတ်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **မနောသေဋ္ဌာ၊** မည်ကုန်၏။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဘူတေန၊ သဟဇာတအစရှိသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ မနဿ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊

ကြောင့်။ **မနောမယာ**၊ မည်ကုန်၏။ **အကာလုဿိယတော**^၁ စ၊ မနောက်ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အာရမ္မဏဿ၊ သို့။ ဩကပ္ပနတော စ၊ သက်၍ ယုံကြည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ပသန္နေန၊ ကြည်လင်သော။ (ရှေ့ဟိတ်အလို)။ ပသန္နေန၊ ကြည်ညိုသော။ (နောက်ဟိတ်အလို)။ ဝစီဝိညတ္တိဝိပ္ပာရတော စ၊ ဝစီဝိညတ်ပြန့်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ တထာ သာဒိယနတော စ၊ ထိုသို့ ကိုယ်ဖြင့် ပြုခြင်းကို သာယာသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ **ဘာသတိ**^၂၊ ဆို၏။ စောပနကာယဝိပ္ပာရတော စ၊ တုန်လှုပ်သော ကိုယ်၏ ပြန့်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ တစ်နည်း-စောပနကာယဝိပ္ပာရတော စ၊ တုန်လှုပ်သော ကိုယ်၏ ပြန့်သော်လည်းကောင်း။ တထာ သာဒိယနတော စ၊ ထိုသို့နှုတ်ဖြင့်ဆိုခြင်းကို သာယာသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ **ကရောတိ**^၃၊ ၏။ တထာ ပသုတတ္တာ စ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနညတ္တာ စ၊ တစ်ပါး မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ **“တတော”**^၄တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

သုခနတော^၅ စ၊ ချမ်းသာစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သာတဘာဝတော စ၊ သာယာအပ်သောဝေဒနာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

၁။ အကာလုဿိယတော ။ ။ အကြင်ပသာဒနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် စိတ်ကို ပသန္န-ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုပသာဒ၏ ကိစ္စကို စိတ်၌ တင်၍သာ ‘အကာလုဿိယတော ။လ။ ပသန္နေန’-ဟု ဆိုအပ်ပါသတည်း။

၂။ ဘာသတိ ။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ်ဝစီကံကို ဝိညတ်ဖြင့် ဆိုသော် ဘာသတိ မည်၏။ နှုတ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်ဝစီကံကို နှုတ်ဖြင့် မဆိုမူ၍ ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော်လည်း ဘာသတိပင် မည်၏-ဟူလိုသော်။

၃။ ကရောတိ ။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား ကုသိုလ်ကာယကို ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော ကရောတိ မည်၏။ ကိုယ်ဖြင့် မပြုမူ၍ နှုတ်ဖြင့် စီရင်သော်လည်း ကရောတိပင် မည်၏-ဟူလိုသော်။

၄။ တတော ။ ။ ရှေ့ဟိတ်အလိုကား တတော၊ ထိုသို့ ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း ပြုခြင်းကြောင့်-ဟု ပေးစေလိုသည်။ နောက်ဟိတ်အလိုကား တတော၊ ထိုသို့ ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း ပြုခြင်းကြောင့်သာလျှင်-ဟု ပေးစေလိုသည်။

၅။ သုခနတော ။ ။ ဤ၌ ပဌမဟိတ်ကို ‘သုခဿေတံ ဘိက္ခဝေ အဓိဝစနံ ယဒိဒံ ပုညာနိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ သုခဟေတုဖြစ်သော ကုသိုလ်ကို ရည်၍ ဆိုသည်။ ဒုတိယဟိတ်ကို ‘သုခဿ စ ပဟာနာ’ စသည်၌ကဲ့သို့ သုခဝေဒနာကို ရည်၍ ဆိုသည်။ တတိယဟိတ်ကို ‘အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ ကုသလာ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ဣဒ္ဓဝိပါက ပရိယာယ်ဖြစ်၍ ဆိုသည်။

လည်းကောင်း။ ကုဋ္ဌဘာဝတော စ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။
 “သုခ”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ကတူပစိတတ္တာ စ၊ ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အဝိပက္ကဝိပါကတ္တာ စ၊ မရင့်သေးသော အကျိုးရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။
 “အန္တေတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ကာရဏာယတ္တဝုတ္တိတော စ၊ အကြောင်းနှင့် စပ်၍
 ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အသင်္ကန္တိတော စ၊ မိမိသန္တာန်မှ
 မပြောင်းရွှေ့သောကြောင့်လည်းကောင်း။ “ဆာယာဝ အနပါယိနီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ဧ။။ အယံ၊ ကား။ အနုပဒဝိစယတော၊ ပုဒ်စဉ်အတိုင်း စိစစ်သောအားဖြင့်။
 ဝိစယဟာရသမ္မာတော၊ ဝိစယဟာရသမ္မာတတည်း။ ။

တတ္ထ၊ ထိုမနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ- ဟူသော ဂါထာ၌။ **ယုတ္တိဟာရသမ္မာတော၊**
 သည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမူကား။ မနဿ၊ ဧ။။ ဓမ္မာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့၏။
 အာဓိပစ္စယောဂတော၊ အကြီး၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ၊ ရှေ့သွား၏
 အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ အကြီး၏အဖြစ်နှင့်
 ယှဉ်သောကြောင့်ပင်လျှင်။ တေသံ၊ တို့၏။ မနဿ၊ သို့။ အနုဝတ္တနတော၊
 အစဉ်လိုက်သောကြောင့်။ ဓမ္မာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့၏။ မနောသေဋ္ဌတာ၊ စိတ်လျှင်
 အကြီးရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊
 သဟဇာတအစရှိသော ပစ္စည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မနဿ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊
 ကြောင့်။ ဓမ္မာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့၏။ မနောမယတာ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ ပသန္နေန၊ သော။ မနဿ၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာနာနံ၊
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယဝစီကမ္မာနံ၊ ကာယကံ ဝစီကံတို့၏။ ကုသလဘာဝေါ၊
 ကုသိုလ်၏အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ ယေန၊ အကြင်သူသည်။ ကုသလကမ္မံ၊ ကို။
 ဥပစိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်၏။ တံ၊ ထိုသူသို့။ ဆာယာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သုခံ၊ သည်။ အန္တေတိ၊
 ဧ။။ ဣတိ အယံ ကထာ၊ သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ဧ။။ အယံ၊ ကား။ ယုတ္တိဟာရသမ္မာတော၊
 တည်း။ ။

 [၄၊ ၁၈၃] တတ္ထ၊ ၌။ **ပဒဋ္ဌာနော ဟာရသမ္မာတော၊** သည်။ ကတမော၊
 နည်းဟူမူကား။ မနော၊ သည်။ မနောပဝိစာရာနံ၊ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်ကုန်သော နေက္ခမ္မသိတ
 ဖြစ်သော မနသုပဝိစာရ ဥပေက္ခာပဝိစာရတို့၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊
 ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ကုသလပက္ခဿ၊ စတုဘူမိက

ကုသိုလ်အဖို့၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ “ဘာသတိ”တိ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သမ္မာဝါစာ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ၏။ “ကရောတိ”တိ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ကို။ ဂဟိတော၊ ၏။ တေ၊ ထို သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ တို့သည်။ သမ္မာအာဇီဝဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။

သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်။ သမ္မာဝါယာမဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သမ္မာဝါယာမော၊ သည်။ သမ္မာသတိယာ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သမ္မာသတိ၊ သည်။ သမ္မာသမာဓိဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ “မနသာ ပသန္နေနာ”တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌှိ။ ပသာဒေါ၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ တည်း။ တံ၊ သည်။ သီလဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သီလံ၊ သည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သမာဓိ၊ သည်။ ပညာယ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ကုတိ၊ သို့။ ယာဝ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနာ၊ ပစ္စဝေက္ခဏလက္ခဏဉာဏ် အမြင်တိုင်အောင်။ ယောဇေတပ္ပံ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။

တတ္ထ၊ ဌှိ။ လက္ခဏော ဟာရသမ္မာတော၊ သည်။ ကတမော၊ ကား။ “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဌှိ။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမတာဝစနေန၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုသဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့၏။ ဆန္ဒပုဗ္ဗင်္ဂမတာပိ၊ ဆန္ဒ၏သာလျှင် ရှေ့သွားရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝီရိယပုဗ္ဗင်္ဂမတာပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိမံသာပုဗ္ဗင်္ဂမတာပိ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အာဓိပတေယျလက္ခဏေန၊ အကြီး၏အဖြစ် ဟူသော လက္ခဏာအားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ မနသာ၊ နှင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ တူသော လက္ခဏာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တထာ၊ တူ။ နေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓါဒိပုဗ္ဗင်္ဂမတာပိ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဣန္ဒြိယလက္ခဏေန၊ ဖြင့်။ သဒ္ဓါဒိနံ၊ တို့၏။ မနသာ၊ နှင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ “မနသာ စေ ပသန္နေနာ”တိ ဧတ္ထ၊ ဌှိ။ မနဿ၊ ၏။ ပသာဒသမန္နာဂမော၊ ပသာဒနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ တံ သမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုစိတ်ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယဝစီကမ္မာနံ၊ တို့၏။ အနဝဇ္ဇဘာဝလက္ခဏံ၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ စိတ္တဿ၊

၁။ သမ္မာအာဇီဝဿ ပဒဋ္ဌာနံ ။ ။ စင်ကြယ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၌ တည်သော သူအားသာ အာဇီဝစင်ကြယ်သောကြောင့် မစင်ကြယ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၌ တည်သော သူအားသာ အာဇီဝမစင်ကြယ်သောကြောင့် သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့သည် သမ္မာအာဇီဝ၏ ပဒဋ္ဌာနံ ဖြစ်လေသတည်း-ဟူလိုသော်။

၏။ သတိအာဒိသမန္နာဂမောပိ၊ သတိ အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 နေသံ၊ ထို ကာယကံ ဝစီကံတို့၏။ အနဝဇ္ဇဘာဝလက္ခဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊
 ကား။ ယောနိသောမနသိကာရသမုဋ္ဌာနဘာဝေန၊ ယောနိသော မနသိကာရကြောင့်
 ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ “သုခမန္တေတိ”တိ ဧတ္ထ၊ ဌှိ။
 သုခါနုဂမနဝစနေန၊ သုခ၏ အစဉ်တစိုက်လိုက်ခြင်းကို ဆိုသဖြင့်။ သုခဿ၊ ၏။
 ပစ္စယဘူတာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ မနာပိယရူပါဒိနံ၊ နှစ်သက်အပ်သော
 ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏။ အနုဂမော၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တေသမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ကမ္မပစ္စယတာယ၊ ကုသိုလ်ကံ
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ အယံ၊
 ကား။ လက္ခဏဟာရသမ္ပာတော၊ တည်း။

တတ္ထ၊ ဌှိ။ **စတုဗျူဟော ဟာရသမ္ပာတော၊** သည်။ ကတမော၊ ကား။
 “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ”တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ “မနော”တိ အာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ပဒါနံ၊ တို့၏။ နိဗ္ဗစနံ၊
 ဝိဂြိုဟ်သည်။ နိရုတ္တံ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုဝိဂြိုဟ်ကို၊ ပဒတ္တနိဒ္ဒေသဝသေန၊ ပဒနိဒ္ဒေသ
 အတ္ထနိဒ္ဒေသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပဒနိဒ္ဒေသ အတ္ထနိဒ္ဒေသဖြင့် သိအပ်ပါသော် ဆရာဆိုပါလော၊ စုဒ္ဓိရှိရကား
ပဒတ္တော စ ။လ။ သုဝိညေယျောဝ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

ပဒတ္တော စ၊ ပုဒ်အနက်ကိုလည်း။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သုဝိညေယျောဝ၊
 လျှင်ကတည်း။ (ဝိစယဟာရသမ္ပာတ၌ မနနတော အာရမ္မဏဝိဇာနနတော စသည်ဖြင့်
 ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိရာပြီ-ဟူလိုသော်။ ပဒဉ္စ အတ္တော စ ပဒတ္တော-ဟု ဒွန်ပြု။)
 ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ သုခေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထိကာ၊ အလိုရှိကုန်၏။ တေဟိ၊
 ထိုသူတို့သည်။ ပသန္နေန၊ သော။ မနဿ၊ ဖြင့်။ ကာယဝစီမနောကမ္မာနိ၊ တို့ကို။
 ပဝတ္ထေတဗ္ဗာနိ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ
 ဓမ္မာ- ဟူသော ဂါထာ၌။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတော်တည်း။
 ပုညကိရိယာယ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ ပြုခြင်း၌။ အညေသမ္ပိ၊ တစ်ပါးသော
 သူတို့၏လည်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ရှေ့သွားတို့သည်။ ဟုတွာ၊ ကုန်၍။ တတ္ထ၊ ထိုကောင်းမှုကို
 ပြုခြင်း၌။ တေသံ၊ ထိုတစ်ပါးသော သူတို့ကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့်။
 ဥပနေတာရော၊ ဆောင်ကုန်သော သူတို့သည်။ ဣမိဿာ ဒေသနာယ၊ ၏။ နိဒါနံ၊
 အကြောင်းတည်း။ “ဆ ဒွါရာဓိပတိ ။လ။ မန္တဂူ”တိ၊ ဆဒွါရာဓိပတိ ။လ။ မန္တဂူ ဟူ၍။

ဧဝမာဒိသမာနယနေန၊ ဤသို့ အစရှိသော ဒေသနာကို အညီအညွတ် ဆောင်သဖြင့်။ ကုမိဿာ ဒေသနာယ၊ ကို။ သံသန္တနာ၊ နှိုးနှောခြင်းသည်။ ဒေသနာနုသန္တိ၊ မည်၏။ (ဤ၌ ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ ရာဇာ- သည် ဒေသနာတစ်ပါး စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာလည်း ဒေသနာတစ်ပါး။ စိတ္တဿ ။လ။ မန္တဂူလည်း ဒေသနာ တစ်ပါးတည်း။) မနော၊ သည်။ ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ ရာဇာ။ ခြောက်ပါးသော ဒွါရ၌ အကြီးဖြစ်သော မင်း မည်၏။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်သာလျှင်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဧကဓမ္မဿ၊ တစ်ခုသော တရား၏။ ဝသံ၊ အလိုသို့။ အန္တဂူ၊ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ပဒါနုသန္တိယော ပန၊ ပဒါနုသန္တိအစရှိသည်တို့ကိုကား။ သုဝိညေယျာဝ၊ ကုန်သလျှင်ကတည်း။ အယံ၊ ကား။ စတုဗျူဟော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

 [၄၊ ၁၈၄] တတ္ထ၊ ၌။ အာဝဇ္ဇောဟာရသမ္မာတော၊ သည်။ ကတမော၊ ကား။ “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ”တိ၊ ဟူ၍။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ တေသု ဓမ္မေသု၊ တို့တွင်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ယာနိ ကုသလမူလာနိ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ ကုသလမူလာနိ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်သော။ သမ္မတ္တာနံ၊ သမ္မတ္တတရားတို့၏။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသော တရားတို့၏။ ဟေတု၊ ဟိတ်တို့တည်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္မတ္တာ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိကုန်၏။ အယံ၊ ဤ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသော တရားသည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာတည်း။ သဟဇနာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ ယံ မနော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်နှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာတည်း။ အသမ္ပိန္နော၊ မဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်သေးသော။ ပုရိမနိပ္ပန္နာ၊ ရှေးဘဝ၌ ပြီးသော။ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာသည်။ သမုဒယော၊ သမုဒယ သစ္စာတည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်၌။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာတဏှာတို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓော၊ နိရောဓသစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ သစ္စာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ၌။ ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတော၊ သည်။ ကတမော၊ ကား။

ပဒဌာနဝိဘာဂ ဘူမိဝိဘာဂတို့သည် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သိလွယ်ရကား ဓမ္မဝိဘာဂကိုသာ ပြအံ့သောငှာ ‘မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ

ဓမ္မာ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။ ထိုစကားကို ချဲ့လိုရကား ‘ယော ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

“မနောပုဗ္ဗိမာ ။လ။ သုခမန္တေတိ”တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိ။ ယထာရုတဝသေန၊ တိုက်ရိုက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ။ ယော သမဏော ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ယော ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ လည်းကောင်း။ ပါဏာတိပါတိမှ၊ သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေ၊ မှားသော အယူရှိသော။ မိစ္ဆာပဋိပန္နေ၊ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ သကံ စိတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ ပသာဒေတိ၊ ကြည်ညိုစေ၏။ ပသန္နေန၊ သော။ စိတ္တေန စ၊ ဖြင့်လည်း။ အဘူတဂုဏာဘိတ္ထဝန ဝသေန၊ မဟုတ်မမှန်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယံဘာသတိ ဝါ၊ မူလည်းပြောဆို၏။ အဿ၊ ထိုရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိပစ္စကာရံ၊ အရိုအသေပြုခြင်းကို။ ယံ ကရေတိ ဝါ၊ မူလည်းပြု၏။ တတော၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်း ပြုခြင်းကြောင့်။ နံ၊ ထိုသူကို။ သုခံ၊ ချမ်းသာသည်။ န အန္တေတိ၊ မလိုက်။

ယင်းသို့ သုခအစဉ်မလိုက်သော် အဘယ်ကား အစဉ်လိုက်ပါသနည်း၊ စောဒနာဖွယ် ရှိရကား ‘ဒုက္ခမေဝ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

တတော၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းပြုခြင်းကြောင့်။ စက္ကံ၊ လှည်းဘီးသည်။ ဝဟတော၊ ဝန်ကို ရွက်ဆောင်သော နွား၏။ ပဒံ၊ ခြေသို့။ အန္တေတိ ဣဝ၊ ကဲ့သို့။ ဒုက္ခမေဝ ပန၊ သည်သာလျှင်။ တံ၊ ထိုသူသို့။ အန္တေတိ၊ ၏။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက မိစ္ဆာပဋိပန္နဖြစ်သော ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကြည်ညိုခြင်းသည် ဘုရား အစရှိသည်တို့၌ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပသန္နဖြစ်ဖြင့် အတူတူ မဟုတ်တုံလော စောဒနာ ရှိရာသောကြောင့် ‘ဣတိ ဟိဒံ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

၁။ ဒုက္ခမေဝ ပန အန္တေတိ ။ ။ မနောပုဗ္ဗိမာ ဓမ္မာ မနသာ စေ ပသန္နေန-ဟူသော စကားသည် စက္ခု အနိစ္စံ စသည်ကဲ့သို့ ယထာရုတဧကန္တအားဖြင့် ယူအပ်၊ ဖြေအပ်၊ ကြားအပ်သော စကား မဟုတ်။ အညိန္ဒြိယံ စသည်ကဲ့သို့ ဘုရား အစရှိသည်တို့၌ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေခြင်း၊ ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် ယထာဘူတကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် အရိုအသေ ပြုခြင်းကြောင့်သာ သုခအစဉ်လိုက်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက ပဋိပန္နဖြစ်သော ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်၌ စိတ်ကို ကြည်ညိုစေခြင်း၊ ကြည်ညိုသောစိတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန်သော ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုခြင်း၊ အရိုအသေပြုခြင်းကြောင့်ကား သုခအစဉ်မလိုက်။ ဒုက္ခသာ အစဉ်လိုက်၏။ ဤသို့ ဝေဖန်ခဲ့ခြင်း၍ ယူအပ်၊ ဖြေအပ်၊ ကြားအပ်သော စကား-ဟူလိုသော်။

ဟိ၊ စွ။ ကုတိ၊ သို့။ ကုဒံ ဝစနံ၊ သည်။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယံ၊ ဝေဖန်၍ ဖြေအပ်ကြားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပသန္နေန၊ သော။ မနသာ၊ ဖြင့်။ စေ၊ အကယ်၍။ ယံ ဘာသတိ ဝါ၊ အကြင်ဆိုမှုလည်း ဆိုအံ့။ ယံ ကရောတိ ဝါ၊ အကြင်ပြုမှုလည်း ပြုအံ့။ တံ စေ၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းပြုခြင်းသည်။ သုခဝေဒနီယံ၊ ချမ်းသာစွာ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော။ ဝစီကမ္မဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကာယကမ္မဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ တံ၊ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည်။ ကိဿ ဟေတု၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်နည်းဟူမူကား။ တိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပတ္တဂတေ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သောသု၌။ ပသန္နေန၊ သော။ မနသာ၊ ဖြင့်။ ဘာသနကရဏံ၊ ဆိုခြင်း ပြုခြင်းသည်။ သုခဝေဒနီယံ၊ ချမ်းသာစွာ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိ၏။ မိစ္ဆာဂတေ၊ ဖောက်ပြန်သော အကျင့်ရှိသော သူ။ ပသန္နေန၊ သော။ မနသာ၊ ဖြင့်။ ဘာသနကရဏံ၊ သည်။ ဒုက္ခဝေဒနီယံ၊ ဧ။ ကုတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်တည်း။

ကြည်ညိုခြင်း တူသောကြောင့် သုခဝေဒနီယသာ ဖြစ်ကောင်းပါသည် မဟုတ်လော-ဟု အဘောဂပြု၍ ‘ကထံ ပနာယံ ပဿာဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော’ဟု စုဒ်ထုတ်သတည်း။

ပဿာဒမဟုတ်သော် အဘယ်နည်း-ဟု စုဒ်ထွက်ရာသောကြောင့် ‘ပဿာဒ ။လ။ ဝဒါမိ’ ပါဠိကို ဆိုသော်။

ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အယံ ပဿာဒေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်းဟူမူကား။ အယံ၊ ဤဖောက်ပြန်သော အကျင့်ရှိသောသု၌ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ပဿာဒေါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပဿာဒပဋိရူပကော၊ ပဿာဒနှင့် တူသော။ မိစ္ဆာမိမောက္ခော ပန၊ မှားသော နှလုံးသွင်းခြင်းသည်ကား။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ဧ။ အယံ၊ ကား။ ဝိဘတ္တိဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ၌။ **ပရိဝတ္တနော ဟာရသမ္မာတော၊** သည်။ ကတမော၊ ကား။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ အာဒိ၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ အစရှိသော ဂါထာသည်။ ပရိဝတ္တနော ဟာရသမ္မာတော၊ မည်၏။ ပဒုဋ္ဌေန၊ ပြစ်မှားသော။ ဝါ၊ ပျက်စီးသော။ မနသာ၊ ဖြင့်။ ယံ ဘာသတိ ဝါ၊ အံ့။ ယံ ကရောတိ ဝါ၊ အံ့။ တတော၊ ထိုသို့ ပြစ်မှားပျက်စီးသော စိတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း ပြုခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုသူအား။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အနုဂါမိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ စွ။ ကုဒံ သုတ္တံ၊ ဤ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ- ဟူသော

ပဌမ ဂါထာသည်။ ဧတဿ၊ ဤ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ-ဟူသော ဒုတိယဂါထာ၏။
ဥပုဋ္ဌိပက္ခော^၁၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။
ပရိဝတ္တနော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ဌှိ။ **ဝေဝစနော ဟာရသမ္မာတော၊** သည်။ ကတမော၊ ကား။
“မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ”တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌှိ။ မနော ။လ။ ဓာတူတိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။
ပရိယာယဝစနံ၊ ပရိယာယသဒ္ဓါတည်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ပုရေစာရိနော ပုရေဂါမိနောတိ က္လုဒ်
ဝစနံ၊ သည်။ ပရိယာယဝစနံ၊ တည်း။ ဓမ္မာ အတ္တာ သဘာဝါတိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။
ပရိယာယဝစနံ၊ တည်း။ သေဌှိ ပဓာနံ ပဝရန္တိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။ ပရိယာယဝစနံ၊
တည်း။ မနောမယာ မနောနိဗ္ဗတ္တာ မနောသမ္ဘူတာတိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။ ပရိယာယဝစနံ၊
တည်း။ ပသန္နေန သဒ္ဓဟန္တေန ဩကပ္ပေန္တေနာတိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။ ပရိယာယဝစနံ၊
တည်း။ သုခံ သာတံ ဝေဒယိတန္တိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။ ပရိယာယဝစနံ၊ တည်း။ အန္တေတိ
အနုဂစ္ဆတိ အနုဗန္ဓတိတိ က္လုဒ် ဝစနံ၊ သည်။ ပရိယာယဝစနံ၊ တည်း။ အယံ၊ ကား။
ဝေဝစနော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

 [၄၊ ၁၈၅] တတ္ထ၊ ဌှိ။ ပညတ္တိဟာရသမ္မာတော၊ သည်။ ကတမော၊ ကား။
မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ မနသော၊ စိတ်၏။ ကိစ္စပညတ္တိ၊ ကိစ္စကို
အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ (အဓိပတိပစ္စည်းကို ကိစ္စဟု- ယူပါသည်။)
ဓမ္မာတိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ သဘာဝပညတ္တိ၊ သဘောတရားကို အပြားအားဖြင့်
သိစေသော ပညတ်တည်း။ ကုသလကမ္မပထပညတ္တိ၊ တည်း။ မနောသေဌာတိ အယံ
ပညတ္တိ၊ သည်။ ပဓာနပညတ္တိ၊ ပဓာနအဖြစ်ကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော
ပညတ်တည်း။ မနောမယာတိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ သဟဇာတပညတ္တိ၊ စိတ်နှင့်
တကွဖြစ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ ပသန္နေနာတိ အယံ
ပညတ္တိ၊ သည်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတပညတ္တိ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို အပြားအားဖြင့်
သိစေသော ပညတ်တည်း။ အသဒ္ဓိယဿ၊ မယုံကြည်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခေပပညတ္တိ၊
ပယ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ

၁။ ဥပုဋ္ဌိပက္ခော ။ ။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဌာ မနောမယာ။ မနသာ
စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။ တတော နံ ဒုက္ခမန္တေတိ၊ စက္ကံ ဝဟတော ပဒံ-
ဟူသော ပဌမ ဂါထာသည် မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ ။လ။ သုခမန္တေတိ-ဟူသော ဒုတိယဂါထာ၏
ပဋိပက္ခ-ဟူလိုသော်။

ဝါရ]

ဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၁၃၁

ဝါတိ အယံ ပညတ္တိံ သည်။ သမ္မာဝါစာသမ္မာကမ္မန္တာနံ၊ တို့ကို။ နိက္ခေပပညတ္တိံ၊ ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသောပညတ်တည်း။ တတော နံ သုခမန္တေတိတိ အယံ ပညတ္တိံ သည်။ ကမ္မဿ၊ ကုသိုလ်ကံ၏။ ဖလာနုဗန္ဓပညတ္တိံ အကျိုး၏ အစဉ်လိုက်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ ကမ္မဿ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်ကံ၏။ အဝိနာသပညတ္တိံ၊ မပျက်စီးခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပညတ္တိဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ၌။ **ဩတရဏော ဟာရသမ္မာတော** သည်။ ကတမော၊ ကား။ မနောတိ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ တည်း။ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ ဝေဒနာသညာသင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါတိ၊ ကား။ ကာယဝစီဝိညတ္တိယော၊ တို့လည်းကောင်း။ တာသံ၊ ထို ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်တို့၏။ နိဿယာ၊ မှီရာ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ အာဒယော၊ အစရှိကုန်သော။ (ဣတိ ကား အာဒယတ္ထ)။ ရူပက္ခန္ဓော၊ တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ သွင်းခြင်းသည်။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဩတရဏော၊ သွင်းခြင်းတည်း။ မနောတိ၊ သည်ကား။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနောဂ္ဂဟဏေန၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်စိတ်ကို ယူသဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ လ၊ သမုဒယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ သွင်းခြင်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေန၊ ဖြင့်။ ဩတရဏော၊ တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဩတရဏော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ၌။ **သောဓနော ဟာရသမ္မာတော** သည်။ ကတမော၊ ကား။ မနောတိ၊ မနောဟူသော စကားသည်။ အာရမ္မော၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဒသုဒ္ဓိ၊ ပုဒ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ ဖြစ်။ အာရမ္မသုဒ္ဓိ၊ အာရမ္မ၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်၏ မနော-ဟူသောပုဒ်သည် ထိုသမာသ်ပုဒ်၏ အစိတ်မျှသာဖြစ်သောကြောင့် ပဒသုဒ္ဓိ မဖြစ်။ ဆိုအပ်သရွေ့သော ဂါထာ မဆုံးသေးသောကြောင့်လည်း အာရမ္မသုဒ္ဓိမဖြစ် ဟူလိုသော်)။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ၊ မာဟူသော စကားသည်။ ပဒသုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊

၏။ အာရမ္မသုဒ္ဓိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဓမ္မာတိ၊ ဓမ္မာ- ဟူသော စကားသည်။ တထာ၊ တူ။ ပဒသုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာရမ္မသုဒ္ဓိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ယာဝ သုခန္တိ၊ သုခံတိုင်အောင်သော စကားသည်။ ပဒသုဒ္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အာရမ္မသုဒ္ဓိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သုခမန္တေတိတိ ပန၊ ဟူသော စကားသည်ကား။ **ပဒသုဒ္ဓိ စေဝ**၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ **အာရမ္မသုဒ္ဓိ စ**၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ သောဓနော ဟာရသမ္ပာတော၊ တည်း။

တတ္ထ၊ ဤ။ **အဓိဋ္ဌာနော ဟာရသမ္ပာတော**၊ သည်။ ကတမော၊ ဟူမူကား။ မနောပဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကတ္တတာ၊ သာမညတည်း။ ဝါ၊ သာမညဟူသည်၏ အဖြစ်တည်း။ မနသာ စေ ပသန္နေနာတိ၊ ကား။ ဝေမတ္တတာ၊ အထူးတည်း။ တထာ၊ တူ။ မနသာ စေ ပသန္နေနာတိ၊ ကား။ ဧကတ္တတာ၊ တည်း။ ဘာသတိ ဝါ ကရေတိ ဝါတိ၊ ကား။ ဝေမတ္တတာ၊ တည်း။ (စိတ်သာမန်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပြုကြောင်းဖြစ်သော စိတ်-ဟူသော အထူး၌ တည်စေရကား ဝေမတ္တတာ- ဟူလိုသော်)။ တထာ၊ ပါး။ မနသာ စေ ပသန္နေနာတိ၊ ကား။ ဧကတ္တတာ၊ တည်း။ သော ပသာဒေါ၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဗျာပါဒဝိက္ခမ္ဘနတော စ၊ ဗျာပါဒကို ပယ်သော ပသာဒအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော ယုံကြည်အပ်သော ဝတ္ထု၌။ ဩကပ္ပနတော စ၊ သက်ဝင်၍ ယုံကြည်သော ပသာဒအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုဝိဓော၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သမ္ပတ္တိဘဝဟေတုဘူတော စ၊ သမ္ပတ္တိဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပသာဒလည်းကောင်း၊ ဝမ္ဘိဟေတုဘူတော စ၊ ကြီးပွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပသာဒလည်းကောင်း ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝေမတ္တတာ၊ တည်း။ တယိဒံ တံ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊

၁။ **ပဒသုဒ္ဓိ စေဝ အာရမ္မသုဒ္ဓိ စ** ။ ။ သုခမန္တေတိတွင် ဂါထာမဆုံးသေးရကား ထိုသုခမန္တေတိသည်လည်း ပဒသုဒ္ဓိသာ ဖြစ်ကောင်း၏။ အာရမ္မသုဒ္ဓိ မဖြစ်ကောင်း။ ဆာယာဝ အနုပါယိနီသာ ပဒသုဒ္ဓိ အာရမ္မသုဒ္ဓိ ဖြစ်ကောင်း၏။ ဟူမူကား ထိုဆာယာဝ အနုပါယိနီ-ဟူသော စကားသည် ဥပမာမျှသာ။ ဆိုအပ်သော အနက်ပြီးသေးသည် မဟုတ်။ သုခမန္တေတိ-ဟူသော စကားသည်ကား လိုအပ်သော အနက်ကို ပြီးစေ၏။ ထို့ကြောင့် သုခမန္တေတိ-ဟူသော စကားသည် ပဒသုဒ္ဓိ အာရမ္မသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပါသတည်း။

အဖို့တို့ဖြင့်၊ (အာကာရကား ကောဠာသသမ္ပန္နတည်း။) အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ ဆောက်တည်အပ်၏။
ဝါ၊ မှတ်အပ်၏။

**နှစ်ပါးဟူသည် အဘယ်နည်း ပုစ္ဆာရှိရကား ဟေတုနာ စ ဝိပါကေန စ
ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။ ဟေတုဝိပါက ဟူသည် အဘယ်နည်း ပုစ္ဆာရှိရကား
ယော ပသန္နမာနသော ယော သုခဝေဒနီယော- ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

ဟေတုနာ စ၊ အကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ယော ဟေတု၊ သည်။
ပသန္နမာနသော၊ ကြည်ညိုသော စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပါကေန စ၊
အကျိုးအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ယော ဝိပါကော၊ သည်။ သုခဝေဒနီယော၊ ချမ်းသာစွာ
ခံစားအပ်သော အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ဤ။ **ပရိက္ခာရော ဟာရသမ္မာတော၊** သည်။ ကတမော၊ ကား။
မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ မနောတိ၊ မနောဟူသော ပုဒ်သည်။ ကုသလဝိညာဏံ၊
တည်း။ တဿ စ၊ ထိုကုသိုလ်ဝိညာဉ်၏လည်း။ (ဤကား သာမန်)။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဿ၊
ဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ဝိညာဉ်၏ (ဤကား ဝိသေသတည်း)။ အလောဘော၊
လည်းကောင်း။ အဒေါသော၊ လည်းကောင်း။ အမောဟော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ တယော၊ ကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့သည်။ ဟေတု၊
ဟေတုအကြောင်းတည်း။ ဉာဏဝိပူယုတ္တဿ၊ ဉာဏဝိပူယုတ်ဖြစ်သော

ကုသိုလ်ဝိညာဉ်၏။ **[၄၊ ၁၈၆]** အလောဘော၊ လည်းကောင်း။ အဒေါသော၊
လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။ ဟေတု၊ တည်း။
သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်ဝိညာဉ်တို့၏။ အဝိသေသေန၊ သာမန်အားဖြင့်။
ယောနိသောမနသိကာရော၊ သည်။ ဟေတု၊ တည်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။
သမ္ပတ္တိစက္ကာနိ၊ သမ္ပတ္တိစက်တို့သည်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စယအကြောင်းတည်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊
သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းသည်။ တထာ၊ တူ။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဒါနာဒိဝသေန၊
ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ တဿ စ၊ ထိုကုသိုလ်ဝိညာဉ်၏လည်း။ ဒေယျဓမ္မောဒယော၊
လှူဖွယ်ဝတ္ထု အစရှိသည်တို့သည်။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဓမ္မာတိ စေတ္ထ၊ ဓမ္မာ- ဟူသော
ဤပုဒ်၌လည်း။ ဝေဒနာဒိနံ၊ တို့၏။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏာဒယော၊ တို့သည်။ ပစ္စယော၊ တည်း။
တထာ၊ တူ။ တယော၊ တို့သည်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝေဒနာဒယော၊ တို့သည်။
ပသာဒဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ တည်း။ သဒ္ဓေယျဝတ္ထုကုသလာဘိသင်္ခါရော၊

ယုံကြည်အပ်သော ရတနာသုံးပါး ကုသိုလ်ဖြစ်သော အဘိသင်္ခါရသည်။ ဝိပါကသုခဿ၊ ဝိပါကံဖြစ်သော သုခ၏။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပရိက္ခာရော ဟာရသမ္ဘာတော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ဌှိ။ သမာရောပနော ဟာရသမ္ဘာတော၊ သည်။ ကတမော၊ ကား။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ ဧတ္ထ၊ ဌှိ။ မနောတိ၊ ဟူသည်။ ပုညစိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်တည်း။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်သည်။ ဒါနမယံ၊ လည်းကောင်း။ သီလမယံ၊ လည်းကောင်း။ ဘာဝနာမယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးပါးတို့တွင်။ ဒါနမယဿ၊ ဒါနမယကုသိုလ်စိတ်၏။ အလောဘော၊ သည်။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သီလမယဿ၊ ၏။ အဒေါသော၊ သည်။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဘာဝနာမယဿ၊ ၏။ အမောဟော၊ သည်။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်စိတ်တို့၏။ အဘိပ္ပသာဒေါ၊ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။

အဘိပ္ပသာဒ၏ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်စိတ်တို့၏ ပဒဋ္ဌာန်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ ယုံကြည်ရအံ့နည်း စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ‘သဒ္ဓါဇာတော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

“သဒ္ဓါဇာတော ဥပသင်္ကမတိ၊ ဥပသင်္ကမန္တော ပယိရူပါသတိ”တိ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကို။ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့အပ်၏။ “သဒ္ဓါဇာတော၊ ဖြစ်သော သဒ္ဓါတရားရှိသော သူသည်။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ဆည်းကပ်သည်ဖြစ်၍။ ပယိရူပါသတိ၊ လုပ်ကျွေး၏။” ကုသလစိတ္တံ၊ သည်။ သုခဿ၊ သော၊ ဣဋ္ဌဝိပါကဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ယောနိသောမနသိကာရော၊ သည်။ ကုသလစိတ္တဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။

ထိုစကား၏ ဒဋ္ဌိဘာဝဖြစ်စေခြင်းငှာ ‘ယောနိသော ဟိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော သူသည်။ ကုသလစိတ္တံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌာတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၏။ ကုသလစိတ္တံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ စေ၏။

ပဒဋ္ဌာနသမာရောပနကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ဘာဝနာသမာရောပနကို ပြလိုရကား ‘သော’ အစရှိသောပါဠိကို ဆိုသတည်း။

သော၊ ထို ကုသိုလ်စိတ်ကို ပွားစေသော သူသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ပါပကာနံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှာ။

ဆန္ဒ၊ အလိုကို။ ဇနေတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊
 ဌာ ။ပ။ ပဒဟတိ၊ အားထုတ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တဿ၊ ထို သူသည်။ ဝါ၊ သူအား။ စတုသု၊
 ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနေသု၊ တို့ကို။ ဘာဝိယမာနေသု၊ ပွားစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊
 သော။ ယာဝ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တိုင်အောင်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊
 ကား။ ဘာဝနာယ၊ အားဖြင့်။ သမာရောပနာ၊ တင်ခြင်းတည်း။ ဘာဝနာယ၊ သည်။
 သတိ စ၊ သော်လည်း။ ပဟာနဉ္စ၊ ပဟာန်သည်လည်း။ သိဒ္ဓမေဝ၊ ပြီးသလျှင်ကတည်း။
 ဣတိ အယံ၊ ကား။ သမာရောပနော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

**ဤသို့ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ- ဟူသော ဂါထာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်
 ဟာရသမ္မာတယောနော အစီအရင်ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ဂါထာတစ်ပါးဖြင့်
 ပြအံ့သောငှာ ‘တထာ ဒဒတော ပုည’ အစရှိသောပါဌ်ကို ဆိုတော်မူသတည်း။**

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဟာရသမ္မာတနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

ဒဒတော၊ ပေးလှူသောသူအား။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝဇ္ဇတိ၊ ပွားများ၏။
 သံယမတော၊ သီလကို စောင့်ရှောက်သူအား။ ဝေရံ၊ ငါးပါးသော ရန်သည်။ န
 စီယတိ၊ မပွား။ ကုသလော စ၊ လိမ္မာသော သူသည်လည်း။ ပါပကံ၊
 မကောင်းမှုကို။ ဇဟာတိ၊ စွန့်၏။ သ သော၊ ထိုလိမ္မာသော သူသည်။
 ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ၊ ရာဂဒေါသမောဟတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတော၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယာ ဂါထာ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ ။

တတ္ထ တိသံ ဂါထာယံ၊ ဤ။ **ဒဒတော ပုညံ ပဝဇ္ဇတိ**တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။
 ဒါနမယံ၊ သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **သံယမတော ဝေရံ န စီယတိ**တိ
 ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သီလမယံ၊ သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ကုသလော**
စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ လောဘဿ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
 ဒေါသဿ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မောဟဿ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဟာနံ၊ ကို။
 အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကံ- ဟူသော
 ပုဒ်ဖြင့်။ ဘာဝနာမယံ၊ သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ရာဂဒေါသ**
မောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ၊
 တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် စွဲလမ်းခြင်းမရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြခြင်းကို။ အာဟ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၁၈၇] ဒဒတော ပုညံ ပဝဗ္ဗတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ အလောဘော၊ အလောဘဟု ဆိုအပ်သော။ ကုသလမူလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဒါန၏ အလောဘ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဆိုသတည်း။) သံယမတော ဝေရံ န စီယတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ အဒေါသော၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ကုသလမူလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (သီလ၏ အဒေါသပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဆိုသတည်း။) ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ အမောဟော၊ အပ်သော။ ကုသလမူလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဘာဝနာ၏ အမောဟ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဆိုသတည်း။) ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗုတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ တေသံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

စွန့်ကြလေ့ရှိသော သူသည် အလောဘဇ္ဈာသယ ရှိသည်ဖြစ်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကို မြင်သည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ သီလကို ဖြည့်ရကား ‘ဒဒတော ။လ။ ပဒဋ္ဌာနံ’ဟု မိန့်သတည်း။

ဒဒတော ပုညံ ပဝဗ္ဗတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဒါနံ၊ သည်။ သီလက္ခန္ဓဿ၊ သီလကျေးဇူး၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သံယမတော ဝေရံ န စီယတီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ သီလံ၊ သည်။ သမာဓိက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာမယ ဖြစ်သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ သည်။ ပညာက္ခန္ဓဿ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓဿ၊ ဝိမုတ္တိကျေးဇူး၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဒါနေန၊ ဖြင့်။ ဩဠာရိကာနံ၊ ရုန့်ရင်းကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝိတိက္ကမအခိုက်၌ ဩဠာရိကဖြစ်သတည်း။ ထို ဩဠာရိကကိလေသာကို တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် ပယ်သတည်း။) သီလေန၊ ဖြင့်။ မဇ္ဈိမာနံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပရိယုဋ္ဌာန်အခိုက်၌ မဇ္ဈိမဖြစ်သတည်း။) ပညာယ၊ ဖြင့်။ သုခုမာနံ၊ သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (အနုသယအခိုက်၌ သုခုမဖြစ်သတည်း။) ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗုတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ကတာဝိဘူမိ၊ ရဟန္တာဘုံကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ။

ဒဒတော ပုညံ ။လ။ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သေက္ခဘူမိ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ၏။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗုတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ အဂ္ဂဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... ‘ဒေတော ပုည ပဝဏ္ဏီတိ အလောဘော ကုသလမူလံ’ စသည်ဖြင့် မဝေဖန်သောအားဖြင့် ကုသိုလ်မူလတို့ကို ထုတ်အပ်ပြီး။ ဝေဖန်သောအားဖြင့်ကား မထုတ်အပ်ပြီလော-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိရကား ‘တထာ’ စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

တထာ၊ ပါး။ ဒေတော ပုည ။လ။ န စီယတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ လောကီယကုသလမူလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ လောကုတ္တရကုသလမူလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ လောကုတ္တရဿ၊ သော။ ကုသလမူလဿ၊ ဧ။။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ။

ဒေတော ။လ။ န စီယတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပုထုဇ္ဇနဘူမိ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ဧ။။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သေက္ခဘူမိ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ဧ။။ (ပဟာန်၏ မပြီးမဆုံးသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပုထုဇ္ဇနဘုံ သေက္ခဘုံကို ပြပါသတည်း)။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ **အသေက္ခဘူမိ**၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ဧ။။ ။

ဒေတော ။လ။ န စီယတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သဂ္ဂဂါမိနီ ပဋိပဒါ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။။ (သဂ္ဂဂါမိနီ ပဋိပဒါပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိဟု ဋီကာ ဆို၏)။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သေက္ခဝိမုတ္တိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ အသေက္ခဝိမုတ္တိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။။ ။

ဒေတော ။လ။ န စီယတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဒါနကထံ၊ ဒါနစကားကို လည်းကောင်း။ သီလကထံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သဂ္ဂကထံ၊ နတ်ပြည်စကားကို လည်းကောင်း။ လောကီယာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဒေသနံ၊ ဟောခြင်းကို လည်းကောင်း။ အာဟ၊ ဧ။။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ လောကေ၊ ဌှိ။ အာဒိနဝါနုပဿနာယ၊ အပြစ်ရှုခြင်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ သာမုက္ကံသိကံ၊

၁။ အသေက္ခဘူမိ ။ ။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန်ကို ပြသောကြောင့် အသေက္ခဘုံကို ပြသတည်း။

အသီးထုတ်အပ်သော။ ဓမ္မဒေသနံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ
နိဗ္ဗတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ တဿာ ဒေသနာယ၊ ၏။ ဖလံ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

ဒေတော ပုညံ ပဝဇ္ဇတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဓမ္မဒါနဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။
အာမိသဒါနဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝဒတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ သံယမတော ဝေရံ န
စီယတီတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိယာ၊ ကြည်ခြင်းဖြင့်။
သတ္တာနံ၊ တို့အား။ အဘယဒါနံ၊ ဘေးမဲ့ပေးခြင်းကို။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗာနိပိ
ကုန်သော။ သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာနိ၊ ချဲ့အပ်ကုန်၏။ (အာဒိန္န ကြည်သဖြင့်
သတ္တဝါတို့အား ဘေးမဲ့ပေးခြင်းကို ဟောတော်မူ၏ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့လေ
ဟူလိုသော်)။ တေန စ သီလသံယမေန၊ ထိုသီလကို စောင့်သဖြင့်လည်း။ သီလေ၊ ဌ။
ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သော သူသည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ သံယမေတိ၊ စောင့်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။
သမထော၊ သည်။ ပါရိပူရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သမထေ၊ ဌ။ ဋ္ဌိတော၊ သော။
သော၊ ထိုသူသည်။ ဝိပဿနာကောသလ္လယောဂတော၊ ဝိပဿနာ၌ လိမ္မာခြင်းနှင့်
ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ ကုသလော စ၊ လိမ္မာသည်ဖြစ်၍လည်း။ [၄၊ ၁၈၈] ပါပကံ၊
ယုတ်မာသော မကောင်းမှုကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ ရာဂံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ ဒေါသံ၊ ကို။
ဇဟာတိ၊ ၏။ မောဟံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
ပါပကေ၊ ကုန်သော။ အကုသလေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။
ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ သော စ၊ ထိုသူသည်လည်း။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ၊ ကြောင့်။
နိဗ္ဗတော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ဒွေပိ၊
ကုန်သော။ ဝိမုတ္တိယော၊ ဝိမုတ္တိတို့ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ (သေက္ခဝိမုတ္တိ
အသေက္ခဝိမုတ္တိကိုလည်းကောင်း။ သဉ္ဇပါဒိသေသဝိမုတ္တိ အနုပါဒိသေသဝိမုတ္တိကို
လည်းကောင်း ယူ)။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ သုတ္တနိဒ္ဒေသော၊ သုတ်၏အနက်ကို
ပြခြင်းတည်း။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... ‘ဒေတော ပုညံ’ အစရှိသော သုတ်၏ အနက်ကို
ပြတော်မူ၏။ ဟာရသမ္မာတယောဇနာအစီအရင်ကို ပြအံ့သောငှာ ဤ ‘ဒေတော
ပုညံ’ စသော သုတ်ကို ဆိုသည် မဟုတ်တုံလော။ ဟာရသမ္မာတယောဇနာ
အစီအရင်ကို ဆရာ မပြပါပြီလော၊ စောဒနာရှိရကား ‘တတ္ထ’ စသော ပါဌ်ကို
ဆိုသတည်း။

တတ္ထ၊ ထို ဒေတော ပုည- ဟူသော ဂါထာ၌။ ဒေသနာဟာရသမ္မာတော၊ သည်။ ကတမော၊ ဟူမူကား။ ကုမသ္မိ သုတ္တေ၊ ၌။ ကံ၊ အဘယ်သို့။ ဒေသိတံ၊ ဟောအပ်သနည်း ဟူမူကား။ ဒေဝါ စ၊ ဒေဝဂတိလည်းကောင်း။ မနုဿာ စ၊ မနုဿဂတိလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **ဒွေဂတိယော**၊ နှစ်ပါးသော သုဂတိကိုလည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗာ၊ နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ မာနုသကာ၊ လူ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ မာနုသကာ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒေသိတာ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤ အလုံးစုံကို။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။

တဿ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏။ ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပုရိမပုရိမနိပ္ပန္နာ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌ပြီးသော။ တဏှာ၊ ကို။ သမုဒယော၊ ယဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တယိဒံ တံ ဣဒံ သစ္စဒ္ဓယံ၊ ကို။ အဿာဒေါ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အာဒိနဝေါ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (သမုဒယကို အဿာဒ၊ ဒုက္ခကို အာဒိနဝ ယူပါ)။

ထိုဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာကို ဂါထာ၌ အဘယ်ပုဒ်ဖြင့် ပြသနည်းဟု စောဒနာထွက်ရာသောကြောင့် သဗ္ဗဿ ။လ။ န စီယတီတိ- ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာကို။ ဒေတော ။လ။ န စီယတီတိ၊ ဟူကုန်သော။ ပုရိမေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒွိဟိ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသော၊ ပြခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗုတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သဉ္စပါဒိသေသာ စ၊ သဉ္စပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်လည်းကောင်း။ အနုပါဒိသေသာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယော၊

၁။ ဒွေဂတိယော ။ ။ ‘ဒေတော ပုည’ စသော သုတ်၌ ကောင်းမှု စသည်ကိုသာ ပြအပ်သည် မဟုတ်တုံလော။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် နှစ်ပါးသော ဂတိ စသည်တို့ကို ဟောအပ်ကုန်၏- ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုသနည်း အမေးပုစ္ဆာ ထွက်အံ့။ ‘ကာရဏူပစာရေန ကာရဏဂ္ဂဟဏေန ဝါ ဖလံ ဂဟိတန္တိ အာဟ၊ ဒွေပိ ဂတိယောတိ အာဒိ’-ဟူသော ဋီကာပါဠိဖြင့် ဝိသဇ္ဇနာ ပြုလေ။

တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤမဂ္ဂသစ္စာ နိဗ္ဗာနဓာတ် နှစ်ပါးတို့၏ အပေါင်းသည်။ နိဿရဏံ၊ မည်၏။ တစ်နည်းကား-နိဿရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဖလာဒိနိ ပန၊ ဖလ အစရှိသည်တို့ကိုကား။ **ယထာရဟံ**၊ စွာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ကား။ ဒေသနာဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။

ဝိစယောတိ၊ ဝိစယဟာရသမ္မာတ ဟူသည်ကား။ (ဋီကာ၌ကား ဝိစယောတိ ဝိစယဟာရသမ္မာတော ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော၊ ဧသ နယော ဣတော ပရေသုပိ-ဟုဆို၏။ ဝိစယောတိ၊ ဝိစယဟာရသမ္မာတ ဟူသည်ကို။ ဝုစ္စတိ၊ အံ။ ဤသို့ ပေး။) ဒေတော ပုညံ ပဝဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော။ ပဌမေန၊ သော။ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ **ဒါနမယံ**၊ လည်းကောင်း။ **သီလမယံ**၊ လည်းကောင်း။ **ဘာဝနာမယံ**၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓမ္မိ၊ သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဒသဝိဓသာပိ၊ သော။ ဒေယျဓမ္မဿ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို။ ပရိစ္စာဂေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဆဗ္ဗိဓဿပိ၊ သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏဿ၊ ကို။ ပရိစ္စာဂေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ “သံယမတော ဝေရံ န စီယတီ”တိ၊ ဟူသော။ ဒုတိယေန၊ သော။ ပဒေန၊

၁။ ယထာရဟံ ။ ။ ဝဋ္ဋသမ္ပတ္တိ ဝိဝဋ္ဋသမ္ပတ္တိတို့သည် ဒေသနာဖလ မည်၏။ ဒါနသီလဘာဝနာသည် ဥပါယမည်၏။ ထိုသမ္ပတ္တိနှစ်ပါးကို အလိုရှိသော သူသည် ဒါနကုသိုလ် အစရှိသော ကုသိုလ်မှု၌ မမေ့လျော့သင့်ဟု တိုက်တွန်းခြင်းအစီအရင်သည် အာဏတ္တိ မည်၏။ ဤသို့ ယထာရဟံ သိအပ်၏-ဟူလိုသော်။

၂။ ဒါနမယံ သီလမယံ ဘာဝနာမယံ ။ ။ ယခင် ပါဌ်နှစ်ထွေ ရှိရာတွင် ရှေးပါဌ်သည် ဒေတော ပုညံ ပဝဇ္ဇတိ-ဟူသော ဂါထာပါဒနှင့် လျော်၏။ တိဝိဓမ္မိသရုပ်ကိုကား အယူခဲ၏။ နောက်ပါဌ်သည်ကား တိဝိဓဓရုပ်နှင့် လျော်၏။ ဒေတော ပုညံ ပဝဇ္ဇတိ- ဟူသော ဂါထာပါဒနှင့်ကား ဆန့်ခွဲ။ ဤသို့ ရှေးသို့တိုးလည်း ထမ်းပိုးနှင့်၊ နောက်သို့ဆုတ်လည်း လည်းတုပ်နှင့် ဟူ၍ ဆိုဖြစ်ခဲ့။ ဆင်ခြင်ပါကုန် သူမြတ်တို့။ ဤသို့သော်ကား သင့်အံ့သကဲ့သို့ ထင်၏။ ပေးလှူခြင်းသည် ငါတို့ အမျိုးအနွယ်၏ ကျင့်ဝတ်တည်းဟု ကုလဝံသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပေးလှူခြင်းသည် သီလမယ မည်၏။ ဤ ဒါတဗ္ဗဝတ္ထုသည် ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့ဟု ခယဝယကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် ပေးလှူခြင်းသည် ဘာဝနာမယ မည်၏။ ယခင် ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာ နှစ်ပါးမှ လွတ်သောအားဖြင့် ပေးလှူခြင်းသည် ဒါနမယ မည်၏။ ဤသို့ဆိုသော် ယခင်ပါဌ်နှစ်ထွေ ရှိသည်နှင့် လျော်၏။

ဖြင့်။ အဝေရာ ၈^၁၊ အတွင်းရန် မရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အသပတ္တာ ၈၊ အပရန် မရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဗျာပါဒါ ၈၊ ဗျာပါဒမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝါ ဒေါသမရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

“ကုသလော ၈ ဇဟာတိ ပါပက”န္တိ၊ ဟူသော။ တတိယေန၊ သော။ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဉာဏုပ္ပါဒေါ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အညာဏနိရောဓော၊ မောဟ၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေပိ၊ သော။ အရိယော။ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယာ၊ အရိယမဂ်၏ အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ “ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတော”တိ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ရာဂက္ခယေန၊ ရာဂ၏ ကုန်ခြင်းဖြင့်။ ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ မောဟက္ခယေန၊ ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ ဝိစယော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ (ဤအလုံးစုံကား ပဒဝိစယသာတည်း)။ ။

ယုတ္တိတိ၊ ယုတ္တိဟာရသမ္မာတ-ဟူသည်ကား။ ဒါနေ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်သော သူသည်။ မစ္ဆရိယပ္ပဟာနဉ္စ၊ မစ္ဆရိယကို ပယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပုညာဘိသန္ဓေ၊ ကောင်းမှုအလျဉ်ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒံ ဥဘယံ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စုံစေ၏။ ဧသာ ယုတ္တိ၊ ဤ အသင့်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သီလသံယမေ၊ ၌။ ဌိတော၊ သည်။ ဥပစာရသမာဓိံ ၈၊ လည်းကောင်း။ အပ္ပနာသမာဓိဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒံ ဥဘယံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ စေ၏။ ဧသာ ယုတ္တိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ပါပကေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပဇဟန္တော၊ စွန့်သောသူသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ နိရောဓံ၊ ကို။ သစ္စိကရေတိ၊ ၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧသာ ယုတ္တိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ရာဂဒေါသမောဟေသု၊ တို့သည်။ သဗ္ဗသော၊ အကြွင်းမဲ့။ ပရိက္ခိဏေသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ အနုပါဒိသေသာယ၊ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကမ္မဇရုပ်တို့၏ အကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောဖြင့်။ ဝါ၊ ငြိမ်းခြင်းသဘောမျှ ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧသာ ယုတ္တိ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ ယုတ္တိဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

၁။ အဝေရာ ၈ အသပတ္တာ ၈ ။ ။ ‘အတ္တနော ပရေသံ အာယာဋပဋိဝိနယေန အဝေရံ အတ္တနိံ ၈ ပရေသံ အာယာဋပဋိဝိနယေန အသမ္ပတ္တိ’-ဟု သုတ္တနိပါတ် မေတ္တသုတ် အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ အတွင်းရန် မရှိ အပရန် မရှိ-ဟု ပေးသည်။

[၄၊ ၁၈၉]

ပဒဋ္ဌာနန္တိ

ပဒဋ္ဌာနဟာရသမ္မာတဟူသည်ကား။ ဒေတော ပုည ပဝဇ္ဇတီတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ စာဂါဓိဋ္ဌာနဿ၊ စာဂတည်းဟူသော တည်ရာ တည်ကြောင်း၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ တစ်နည်းကား-ဒေတော ပုည ပဝဇ္ဇတီတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ ယံ ဒါနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ ဒါနံ၊ သည်။ စာဂါဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သံယမတော ဝေရံ န စီယတီတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ သစ္စာဓိဋ္ဌာနဿ၊ သစ္စာတည်းဟူသော တည်ရာတည်ကြောင်း၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ တစ်နည်းကား- သံယမတော ဝေရံ န စီယတီတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ ယံ သီလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ သီလံ၊ သည်။ သစ္စာဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ ပညာဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ တစ်နည်းကား-ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ ယံ ကောသလံ၊ အကြင်လိမ္မာခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ယံ ပါပဇဟနံ၊ အကြင် မကောင်းမှုကို ပယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ လိမ္မာခြင်း၊ မကောင်းမှုကို ပယ်ခြင်းသည်။ ပညာဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ **ဥပသမာဓိဋ္ဌာနဿ**၊ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော တည်ရာတည်ကြောင်း၏။ **ပဒဋ္ဌာနံ**၊ တည်း။ တစ်နည်းကား- ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ ယော ရာဂါဒိက္ခယော၊ အကြင် ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ကုန်ခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ ရာဂအစရှိသည်တို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ပဒဋ္ဌာနော ဟာရသမ္မာတော၊ တည်း။ ။

လက္ခဏောတိ၊ ကား။ “ဒေတော”တိ ဧတေန ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပေယျဝဇ္ဇေ၊ ချစ်ဖွယ်ဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အတ္ထစရိယဉ္စ၊ အကျိုးစီးပွားကို ကျင့်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ သမာနတ္တတာ စ၊ ကိုယ်တူပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒသိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သင်္ဂဟဝတ္ထုဘာဝေန၊ သင်္ဂဟဝတ္ထု၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ “သံယမတော”တိ ဧတေန ပဒေန၊ ဖြင့်။ ခန္တိမေတ္တာအဝိဟိသာအနုဒ္ဓယာဒယော၊ သည်းခံခြင်း ချစ်ခြင်း မညှဉ်းဆဲခြင်း သနားခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။

၁။ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနဿ ပဒဋ္ဌာနံ ။ ။ အကြွင်းမဲ့ ရာဂ အစရှိသည်တို့ကို ပယ်အပ် ကုန်ပြီးသည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဥပသမာတို့ကို ဖြစ်စေသည် မည်သောကြောင့် ဥပသမာဓိ ဋ္ဌာနဿ ပဒဋ္ဌာနံ-ဟု ဆိုပါသတည်း။ စင်စစ်နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ဓမ္မဟုတ်သောကြောင့် ဆိုသည် မဟုတ်။

ဝေရာနုပ္ပါဒနုလက္ခဏေန၊ ရန်ကို မဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာအားဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊
 ကြောင့်တည်း။ “ဝေရံ န စိယတိ”တိ ဧတေန ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဟိရိသြတ္တပုဗ္ဗိစ္ဆတာ
 သန္တုဋ္ဌိတာဒယော၊ တို့ကို။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဝေရာဝဇ္ဇနေန၊ ရန်ကို
 မပွားစေသောအားဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ တထာ၊ တူ။ အဟိရိကာ
 နောတ္တပ္ပါဒယော၊ တို့ကို။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အစေတဗ္ဗဘာဝေန၊
 မပွားစေအပ်သော အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ အားဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။
 “ကုသလော”တိ ဧတေန ပဒေန၊ ဖြင့်။ ကောသလ္လဒီပနေန၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကို
 ပြသဖြင့်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယော၊ တို့ကို။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ မဂ္ဂဂီဒိဘာဝေန၊
 ဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ တည်း။ “ဇဟာတိ ပါပက”န္တိ ဧတေန ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပရိညာဘိ
 သမယာဒယောပိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းတည်းဟူသော အဘိသမယ အစရှိသည်
 တို့ကိုလည်း။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ အဘိသမယလက္ခဏေန၊ သိခြင်းလက္ခဏာ
 အားဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊ ကြောင့်တည်း။ “ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ”တိ ဧတေန၊
 ဖြင့်။ အဝသိဋ္ဌကိလေသာဒိနမ္ပ၊ ကြွင်းသော ကိလေသာ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ ခယာ၊
 ကုန်ခြင်းတို့ကို။ ဒသိတာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ခေပေတဗ္ဗဘာဝေန၊
 ကုန်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကလက္ခဏတ္တာ၊
 တည်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ လက္ခဏော၊ လက္ခဏဟာရသမ္မာတတည်း။ ။

စတုဗျူဟောတိ၊ စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတဟူသည်ကား။ ဒဒတောတိ ဂါထာယံ၊
 ဌ။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အဓိပ္ပါယော၊ အလိုတော်သည်။ ကော၊ နည်း။ ယေ၊
 အကြင်သူတို့သည်။ မဟာဘောဂတံ၊ များသော စည်းစိမ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 ပတ္ထယိသန္တိ၊ တောင့်တကုန်၏။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဒါလိဒ္ဒိယပ္ပဟာနာယ၊
 ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းငှာ။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒသန္တိ၊ ပေးကုန်လတ္တံ့။ ယေ၊ တို့သည်။
 အဝေရတံ၊ ရန်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ပဉ္စ၊
 ငါးပါးကုန်သော။ ဝေရာနိ၊ ရန်တို့ကို။ ပဇဟိသန္တိ၊ စွန့်ကုန်လတ္တံ့။ (ပါဏာတိပါတာ
 စသည်ကို ပဉ္စဝေရ ဟူပါသတည်း။) ယေ၊ တို့သည်။ ကုသလဓမ္မေဟိ၊ အပြစ်မရှိသော
 ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်။ ဆန္ဒကာမာ၊ အလိုရှိကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ မဂ္ဂ၊
 ကို။ ဘာဝေသန္တိ၊ ပွားစေကုန်လတ္တံ့။ ယေ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗာယိတုကာမာ၊ ငြိမ်းခြင်းငှာ
 အလိုရှိကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ရာဂဒေါသမောဟံ၊ ကို။ ပဇဟိသန္တိ၊ စွန့်ကုန်လတ္တံ့။
 ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒဒတော-ဟူသော ဂါထာဌ။ ဘဂဝတော၊ ၏။

အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။ (နိဗ္ဗာန် စသည်တို့သည်ကား သိသာကုန်ပြီး ဖြစ်ရကား ‘ဧဝံ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။) ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နိဗ္ဗစနနိဒါနသန္ဓယော၊ ဝိဂြိဟ်ဒေသနာ၏အကြောင်း ပုဗ္ဗာပရသန္ဓိတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ စတုဗျူဟော၊ စတုဗျူဟဟာရသမ္မာတတည်း။ ။

အာဝဇ္ဇောတိ၊ ကား။ အဒေတော၊ မပေးသော သူအား။ ဝါ၊ ၏။ ယဉ္စ မစ္ဆရိယံ၊ သည်လည်းကောင်း။ အသံယမတော၊ သီလကို မစောင့်သော သူအား။ ယဉ္စ ဝေရံ၊ အကြင်ငါးပါးသော ရန်သည်လည်းကောင်း။ အကုသလဿ၊ မလိမ္မာသော သူအား။ ပါပဿ၊ မကောင်းမှုကို။ ယဉ္စ အပ္ပဟာနံ၊ အကြင် မပယ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိပက္ခနိဒ္ဒေသေန၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြသောအားဖြင့်။ နိဒ္ဒါရိတော၊ ထုတ်အပ်သော။ အယံ၊ ဤ မစ္ဆရိယ အစရှိသည်သည်။ သမုဒယော၊ သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ တဿ၊ ထို သမုဒယသစ္စာကို။ အလောဘေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဒေါသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အမောဟေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒါနာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣမာနိ၊ ဤ အလောဘ အစရှိသည်တို့သည်။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ကုသလမူလာနိ၊ မည်ကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ကုသိုလ် မူလတို့၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းကား။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သမ္မတ္တာ၊ သမ္မတ္တတရားတို့တည်း။ အယံ၊ ဤ ရှစ်ပါးသော သမ္မတ္တတရားသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ္ဂ မည်၏။ ဝါ၊ မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ တို့၏။ ယော ခယော၊ အကြင် ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ နိရောဓော၊ နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ အာဝဇ္ဇော၊ အာဝဇ္ဇဟာရသမ္မာတတည်း။ ။

ဝိဘတ္တိတိ၊ ကား။ ဒေတော ပုညံ ပဝဇတီတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ ဧကံသေန၊ စင်စစ် သဖြင့်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဘယဟေတု၊ ဘေးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒေတိ၊ ၏။ ရာဂဟေတု၊ ရာဂဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒေတိ၊ ၏။ အာမိသ ကိစ္ဆိက္ခဟေတု၊ အာမိသကို အလိုရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဒေတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ ပုညံ၊ သည်။ န ဝဇတိ၊ မပွား။ ပရဝိဟေဌနတ္ထံ၊ သူတစ်ပါးတို့ကို ညှဉ်းဆဲအံ့သောငှာ။ ယဉ္စ ဒဏ္ဍဒါနံ၊ အကြင် တုတ် လှံတံကို ပေးခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ယဉ္စ သတ္တဒါနံ၊ အကြင် ဓားလက်နက်ကို ပေးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ တုတ် လှံတံ ဓားလက်နက်ကို ပေးခြင်းကြောင့်။ (ဤကား

ဝစနသေသတည်း။) အဿ၊ ထိုသူအား။ အပုည၊ မကောင်းမှုသည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ ပန၊ မှတစ်ပါး။ ကုသလေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနုကမ္မန္တော ဝါ၊ သနားသည်ဖြစ်၍ လည်းကောင်း။ (ဒုက္ခိတသတ္တဝါကို ရည်သည်။) အပစာယမာနော ဝါ၊ အရိုအသေ ပြုသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ (ဂုဏ်ရှိသောသူ ကျေးဇူးရှိသောသူကို ရည်သည်။) အန္တံ၊ ကို။ ယံ ဒေတိ၊ အကြင် ပေး၏။ ပါနံ၊ အဖျော်ကို။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ [၄၊ ၁၉၀] ယာနံ၊ ယာဉ်ကို။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ၊ ကို။ သေယျာဝသထံ၊ အိပ်ရာ နေရာကျောင်းကို။ ပဒီပေယျံ၊ ဆီမီးကို။ ယံ ဒေတိ၊ ၏။ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဝါ၊ တို့အားလည်း။ အဘယဒါနံ၊ ဘေးမဲ့ပေးခြင်းကို။ ယံ ဒေတိ၊ ၏။ မေတ္တစိတ္တော၊ မေတ္တာစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဟိတဇ္ဈာသယော၊ အစီးအပွားကို အလိုရှိသည် ဖြစ်၍။ နိဿရဏသညီ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ယံ ဒေသေတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုသို့ ပေးခြင်း တရားဟောခြင်းကြောင့်။ တဿ၊ ထို သူအား။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ သံယမတော ဝေရံ န စိယတီတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဧကံသေန၊ ဖြင့်။ အဘယူပရတဿ၊ ဘေးမှ မကြဉ်သော သူအား။ ဝေရံ၊ သည်။ စိယတိ၊ ပွား၏။ ဘယူပရတဿ၊ ဘေးမှ ကြဉ်သော သူအား။ ဝေရံ၊ သည်။ န စိယတိ၊ မပွား။ ကိ ကာရဏံ ကသ္မာ ကာရဏာ၊ အဘယံကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ ယံ ယသ္မာ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ အသမတ္ထော၊ မစွမ်းသော သူသည်။ ဝါ၊ မဝံသော သူသည်။ ဘယူပရတော၊ ဘေးမှ ကြဉ်၏။ “မံ၊ ကို။ ရာဇာနော၊ မင်းတို့သည်။ ဂဟေတွာ၊ ဖမ်း၍။ ဟတ္ထံ ဝါ၊ ကိုမူလည်း။ မာ ဆိန္ဓေယျံ၊ မဖြတ်ပါစေကုန်လင့် ။လ။ ဇိဝန္တမ္ပိ၊ အရှင်အတိုင်းလည်း။ သူလေ၊ တံကျင်၌။ မာ ဥတ္တာသေယျံ၊ မလျှိုပါစေကုန်လင့်”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဿ၊ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော ဘေးမှ။ ဘာယတိ၊ ၏။ တသ္မာ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။ (ပါဌသေသတည်း)။ တေန သံယမေန၊ ထိုသို့ စောင့်စည်းသဖြင့်။ အဝေရံ၊ ရန်မရှိခြင်းသည်။ စိယတိ၊ ပွား၏။ ယော ပန၊ အကြင် သူသည်ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ သမာနော၊ သော်။ ဝေရံ၊ သည်။ န စိယတိ၊ မပွား။

ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်ဘေးမှ ကြောက်၍ စောင့်စည်းသဖြင့် ရန်မပွားသည်၏ အဖြစ်ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ သံသရာဘေးမှ ကြောက်၍ စောင့်စည်းသဖြင့် ရန်မပွားသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအံ့သောငှာ ‘ယော ပန’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ယော ပန၊ အကြင် သူသည်ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ သမာဒိယတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ကိ၊ သို့။ သမာဒိယတိ၊ နည်းဟူမူကား။ ပါဏာတိပါတဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ၊ ၌လည်းကောင်း။ အဘိသမ္ပရာယေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ပါပကော၊

၏။ ဣတိ သမာဒိယတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ ဧဝံ၊ အတူ။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ အကုသလဿ၊ ၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ အဘိသမ္ပရာယေ စ၊ ဌ်လည်းကောင်း။ ပါပကော၊ ၏။ ဣတိ သမာဒိယတိ၊ ၏။ သော၊ သူသည်။ တတော၊ ထို မကောင်းမှုမှ။ အာရမတိ၊ ဝေးစွာကြဉ်၏။ ဣမိနာ သံယမေန၊ ဤ ကြဉ်ခြင်းဖြင့်။ ဝေရံ၊ သည်။ န စိယတိ၊ ပွား။ သံယမော နာမ၊ မည်သည်ကား။ သီလံ၊ တည်း။ တံ၊ သည်။ စေတနာ သီလံ၊ စေတနာသီလ လည်းကောင်း။ စေတသိကံ သီလံ၊ လည်းကောင်း။ သံဝရော သီလံ၊ သံဝရသီလလည်းကောင်း။ အဝီတိက္ကမော သီလံ၊ မသီလလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုပ္ပိဓံ၊ ၏။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌ်။ ပါပပဟာယကာ၊ မကောင်းမှုကို ပယ်တတ်ကုန်သော။ သတ္တတိသ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ ဝိဘတ္တိ၊ တည်း။ ။

ပရိဝတ္တနောတိ၊ ကား။ ဒဒတော၊ အား။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ အဒဒတော၊ မပေးသော သူအား။ ဒါနမယိကံ၊ ပုညံ၊ ဒါနမယဖြစ်သော ကုသိုလ်သည်။ န ပဝမ္မတိ၊ မပွား။ သံယမတော၊ အား။ ဝေရံ၊ သည်။ န စိယတိ၊ မပွား။ အသံယမတော၊ အား။

ယံ ဝေရံ သည်။ ဒါနေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋိသင်္ခါနဗလေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘာဝနာဗလေန၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ရာ၏။ တံ **ဝေရံ၊ သည်။ စိယတိ၊** ပွား၏။

ကုသလော စ၊ လိမ္မာသော သူသည်လည်း။ ပါပကံ၊ ကို။ ဇဟာတိ၊ ၏။ အကုသလော ပန၊ မလိမ္မာသော သူသည်ကား။ န ဇဟာတိ၊ မစွန့်။ ရာဂဒေါသ မောဟက္ခယာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုလိမ္မာသော သူသည်။ နိဗ္ဗတော၊ ငြိမ်း၏။ တေသံ၊ ထိုရာဂ အစရှိသည်တို့၏။ အပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတိ၊ ငြိမ်းခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ ပရိဝတ္တနော၊ တည်း။ ။

ဝေဝစနောတိ၊ ကား။ ဒဒတော၊ အား။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ ပရိစ္စာဂတော၊ ကြောင့်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဥပစိယတိ၊ ပွား၏။ အနုမောဒတောပိ၊ ဝမ်းမြောက် သောကြောင့်လည်း။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ စိတ္တပသာဒတောပိ၊ စိတ်ကြည်ညို သောကြောင့်လည်း။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ ဝေယျာဝစ္စကိရိယာယပိ၊ အမှုကြီးငယ်ကို ပြုသောကြောင့်လည်း။ ပုညံ၊ သည်။ ပဝမ္မတိ၊ ၏။ သံယမတောတိ ပဒဿ၊ ၏။

သီလသံဝရတော၊ သီလကို စောင့်သော သူအား။ သောရစ္စတော၊ ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်သော သူအား။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ (ဤသို့ သမ္ဗန်)။ ဝေရံ န စီယတိတိ ပဒဿ၊ ၏။ ပါပံ၊ သည်။ န ဝမတိ၊ မပွား။ အကုသလံ၊ သည်။ န ဝမတိ၊ ပွား။ ဣဒံ၊ သည်ကား။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ကုသလောတိ ပဒဿ၊ ၏။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော သူ။ နိပုဏော၊ သိမ်မွေ့သော သူ။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသော သူ။ ပရိက္ခကော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်တတ်သော သူ။ ဣဒံ၊ ကား။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ ဇဟာတိတိ ပဒဿ၊ ၏။ သမုစ္ဆန္တတိ၊ ပြတ်၏။ သမုဂ္ဂါဇေတိ၊ ခွါ၏။ အယံ၊ ကား။ ဝေဝစနော၊ တည်း။ ။

ပညတ္တိတိ၊ ကား။ ဒဒတော ပုညံ ပဝမတိတိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ လောဘဿ၊ ကို။ ပဋိနိဿဂ္ဂပညတ္တိ၊ စွန့်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ အလောဘဿ၊ ကို။ နိက္ခေပပညတ္တိ၊ ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ထားခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသောပညတ်တည်း။ သံယမတော ဝေရံ န စီယတိတိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ ဒေါသဿ၊ ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနပညတ္တိ၊ ခွာခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ အဒေါသဿ၊ ကို။ နိက္ခေပပညတ္တိ၊ တည်း။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ မောဟဿ၊ ကို။ သမုဂ္ဂါတပညတ္တိ၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ အမောဟဿ၊ ကို။ ဘာဝနာပညတ္တိ၊ ပွားစေခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ ရာဂဒေါသမောဟဿ၊ ကို။ ပဟာနပညတ္တိ၊ တည်း။ အလောဘာဒေါသာမောဟဿ၊ ကို။ ဘာဝနာပညတ္တိ၊ တည်း။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ အယံ ပညတ္တိ၊ သည်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပညတ္တိ၊ ငြိမ်းခြင်းကို အပြားအားဖြင့် သိစေသော ပညတ်တည်း။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ကို။ သစ္စိကိရိယပညတ္တိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ ပညတ္တိ၊ တည်း။ ။

 [၄၊ ၁၉၁] ဩတရဏောတိ၊ ကား။ ဒဒတော ပုညံ ပဝမတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ **သဒ္ဓါဒီဟိ**၊ ကုန်သော။ **ဣန္ဒြိယေဟိ**၊ တို့ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသို့ သွင်းခြင်းသည်။ **ဣန္ဒြိယေဟိ**၊ တို့ဖြင့်။ ဩတရဏော၊ တည်း။ သံယမတော

၁။ သဒ္ဓါဒီဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ။ ။ သဒ္ဓါန္တေစသည်တို့ဖြင့် ဒါနဖြစ်ဟန်ကိုကား ‘ကမ္မဖလံ သဒ္ဓဟန္တော ဒါနကိရိယံ သဒ္ဓဟန္တော ယေန ဝိဓိနာ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ သတိဥပဌပေန္တော စိတ္တံ သမာဒဟန္တော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုရေက္ခန္တော ဒါနေ သမ္မာပဋိပ္ပန္တော နာမ ဟောတိတိ အာဟ ဒါနံ နာမ ။လ။ ဟောတိတိ’ဟူသော ဋီကာဖြင့် သိပါ။

ဝေရံ န စီယတီတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ သံယမော နာမ၊ မည်သည်ကား။ သီလက္ခန္ဓော၊ တည်း။
 ဣတိ အယံ၊ သည်။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဩတရဏော၊ တည်း။ ကုသလော စ ဇဟာတိ
 ပါပကန္တိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ပါပပ္ပဟာနံ နာမ၊ မကောင်းမှုကို ပယ်ခြင်းမည်သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။
 ဝိမောက္ခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော ဝိမောက္ခတို့၏။
 ဥပါယဘူတာနိ၊ အကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့ကား။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခါနိ၊
 တို့တည်း။ ဣတိ အယံ၊ သည်။ ဝိမောက္ခမုခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဩတရဏော၊ တည်း။
 ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓော၊ ဝိမုတ္တိကျေးဇူးကို။
 ဝုတ္တော၊ ဧ။၊ သော စ၊ ထို ဝိမုတ္တိကျေးဇူးသည်လည်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ သည်လည်း။
 ဟောတိ၊ ဧ။၊ ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ ဣတိ အယံ၊ သည်။ ဓာတူဟိ
 စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အာယတနေဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဩတရဏော၊
 တည်း။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ ဩတရဏော၊ တည်း။ ။

သောဓနောတိ၊ ကား။ ဒဒတောတိ အာဒိကာ၊ ဒဒတော အစရှိသည်တို့သည်။
 ပဒသုဒ္ဓိ၊ ပုဒ်၏ စင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ အာရမ္မသုဒ္ဓိ၊ အားထုတ်ခြင်း၏
 စင်ခြင်းသည်။ နော ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗတောတိ အယံ
 သဒ္ဓေါ၊ ဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်ကား။ ပဒသုဒ္ဓိ စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ အာရမ္မသုဒ္ဓိ
 စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ သောဓနော၊
 တည်း။ ။

အဓိဋ္ဌာနောတိ၊ ကား။ ဒဒတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ယံ ဒါနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
 ဧ။၊ အယံ၊ ဤဒါနသည်။ ဧကတ္တတာ၊ သာမညတည်း။ စာဂေါ၊ စွန့်ကြဲခြင်း။ ပရိစ္ဆာဂေါ၊
 ထက်ဝန်းကျင်မှ စွန့်ကြဲခြင်း။ ဓမ္မဒါနံ၊ ဓမ္မအလှူ။ အာမိသဒါနံ၊ အာမိသအလှူ။
 အဘယဒါနံ၊ ဘေးမဲ့ပေးခြင်း။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ ဒါနာနိ၊ အလှူတို့ကို။
 ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝေမတ္တတာ၊ အထူးတည်း။
 သံယမောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ယံ သီလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။၊ အယံ၊ ဤသီလသည်။
 ဧကတ္တတာ၊ တည်း။ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ရ။ သတိသံဝရော၊ ရ။ ဣတိ အယံ၊
 ကား။ ဝေမတ္တတာ၊ တည်း။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ယံ
 ပါပဇဟံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။၊ အယံ၊ ဤမကောင်းမှုကို စွန့်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တတာ၊ တည်း။
 သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။၊ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ဧ။၊ ဣတိ အာဒိကာ၊ ဤသို့

အစရှိသော။ အယံ၊ ဤစွန့်ခြင်းသည်။ ဝေမတ္တတာ၊ တည်း။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ သ နိဗ္ဗာတောတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ယာ နိဗ္ဗာတိ၊ အကြင်ငြိမ်းခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ ဧကတ္တတာ၊ တည်း။ သဉ္စပါဒိသေသာ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ အနုပါဒိသေသာ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝေမတ္တတာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ အဓိဋ္ဌာနော၊ တည်း။ ။

ပရိက္ခာရောတိ၊ ကား။ ဒါနဿ၊ ၏။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ပစ္စယော၊ ပစ္စယအကြောင်းတည်း။ အလောဘော၊ သည်။ ဟေတု၊ ဟေတုအကြောင်းတည်း။ သံယမဿ၊ စောင့်စည်းခြင်း၏။ ဟိရေတ္တပ္ပိဒယော၊ တို့သည်။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ယောနိသောမနသိကာရော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဒေါသော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟေတု၊ တည်း။ ပါပပ္ပဟာနဿ၊ မကောင်းမှုကို ပယ်ခြင်း၏။ သမာဓိ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနဉ္စ၊ မဖောက်မပြန်သော ဉာဏ်အမြင်သည်လည်းကောင်း။ ပစ္စယော၊ တည်း။ တိသော၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာ၊ တို့သည်။ ဟေတု၊ တည်း။ နိဗ္ဗာတိယာ၊ ငြိမ်းခြင်း၏။ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ်ဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဟေတု၊ တည်း။ သမ္မာသင်္ကပ္ပိဒယော၊ တို့သည်။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ ပရိက္ခာရော၊ တည်း။ ။

သမာရောပနော ဟာရသမ္မာတောတိ၊ ကား။ ဒေတော ပုညံ ပဝေတိတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဒါနမယံ၊ သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဒါနမယဖြစ်သော ပုညကိရိယဝတ္ထုသည်။ သီလဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။ သံယမတော ဝေရံ န စိယတိတိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သီလမယံ၊ သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ၊ သည်။ သမာဓိဿ၊ ၏။ ပဒဋ္ဌာနံ၊ တည်း။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ. . . သမာဓိကြောင့် ကိလေသာတည်းဟူသော ရန်ပွားခဲ့သော် ရန်မပွားခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သီလသည် သမာဓိ၏ပဒဋ္ဌာန် အသို့ဖြစ်သင့်အံ့နည်း။ စုဒ္ဓိထွက်ရာသောကြောင့် ‘သီလေန ဟိ’ စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။
ဟိ၊ စွ။ သီလေနပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဈာနေနပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ (သမာဓိကိုပင် ဈာန်ဟူပါသည်။) ရာဂါဒိကိလေသာ၊ တို့သည်။ န စိယန္တိ၊ မပွားကုန်။ (‘သီလေန ဟိ ကိလေသာ’ဟူ၍လည်း ရှိ၏။) အဿ၊ ထိုသီလကို

စောင့်သူအား။ တပုစ္ဆယာ၊ ထိုကိလေသာဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊
ထိုမစောင့်စည်းခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ယေပိ အာသဝါ၊ တို့သည်
လည်းကောင်း။ ယေပိ ဝိယာတပရိဇ္ဈာဟာ၊ အကြင်ပူပန်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း။
ဥပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုအာသဝ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ အဿ၊ အား။
န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကန္တိ၊ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ပဟာနပရိညာ၊
ပဟာနပရိညာကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပဟာနပရိညာသည်။ ဘာဝနာမယံ၊ သော။
ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရာဂဒေါသမောဟက္ခယာ [၄၊ ၁၉၂]သ
နိဗ္ဗုတောတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌ။ ရာဂဿပိ၊ ၏လည်း။ ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ဒေါသဿပိ၊
၏လည်း။ ခယာ၊ ကြောင့်။ မောဟဿပိ၊ ၏လည်း။ ခယာ၊ ကြောင့်။ (ဤကား
အနက်ကို ပြသည်)။

ဝေဝုဏ်ကို ပြလိုရကား ‘တတ္ထ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုရာဂဒေါသမောဟတို့တွင်။ ရာဂေါတိ၊ ကား။ ယော ရာဂေါ၊
အကြင်တပ်ခြင်းသည်။ ယော သာရောဂေါ၊ အကြင် ပြင်းစွာတပ်ခြင်းသည်။ စေတသော၊
စိတ်၏။ ယာ သာရဇ္ဇနာ၊ အကြင်တပ်သော အခြင်းအရာသည်။ ယော လောဘော၊
အကြင်တပ်တတ်သော တရားသည်။ ယာ လုပ္ပနာ၊ အကြင်တပ်သော အခြင်းအရာ
သည်။ ယံ လုပ္ပိတတ္ထံ၊ အကြင်တပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ယာ အဘိဇ္ဈာ၊ အကြင်ရှေးရှု
ကြံခြင်းသည်။ လောဘော၊ လောဘဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ အကုသလမူလံ၊ သည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ရာဂေါ၊ မည်၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ဒေါသောတိ၊ ကား။
ယော ဒေါသော၊ အကြင်ပြစ်မှားတတ်သော တရားသည်။ ယာ ဒုဿနာ၊
အကြင်ပြစ်မှားသော အခြင်းအရာသည်။ ယံ ဒုဿိတတ္ထံ၊ အကြင်ပြစ်မှားသည်၏
အဖြစ်သည်။ ယော ဗျာပါဒေါ၊ အကြင်စိတ်ကို ဖောက်ပြန်စေတတ်သော တရားသည်။
စေတသော၊ ကို။ ယာ ဗျာပဇ္ဇနာ၊ အကြင်ဖောက်ပြန်စေသော အခြင်းအရာသည်။
ဒေါသော၊ သော။ ယံ အကုသလမူလံ၊ အကြင်အကုသိုလ်မူလသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။
အယံ၊ သည်ကား။ ဒေါသော၊ မည်၏။ မောဟောတိ၊ ကား။ ယံ အညာဏံ၊
အကြင်မသိခြင်းသည်။ ယံ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းသည်။ ယော အနဘိသမယော၊
အကြင်အာရုံသို့ ရှေးရှုမရောက်စေတတ်သော တရားသည်။ ယော အသမ္မောဓော၊
အကြင်ကောင်းစွာမသိသော တရားသည်။ ယော အပ္ပဋိဝေဓော၊ အကြင်ကောင်းစွာ

ဝါရ]

ဟာရသမ္မာတအဖွင့်

၁၅၁

ထိုးထွင်း၍ မသိတတ်သော တရားသည်။ ယံ ဒုမ္မေဇ္ဈံ၊ အကြင်ပညာမရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်။ ယံ ဗာလုံ၊ အကြင်လူမိုက်၏ အဖြစ်သည်။ ယံ အသမ္မဇဉ်၊ အကြင် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိတတ်သော တရားသည်။ မောဟော၊ သော။ ယံ အကုသလမူလံ၊ အကြင်အကုသိုလ်မူလသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ကား။ မောဟော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ခယော၊ ကုန်ခြင်း။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်း။ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ လွတ်ခြင်း။ နိဗ္ဗုတိ၊ ငြိမ်းခြင်း။ နိဗ္ဗာယနာ၊ ငြိမ်းသောအခြင်းအရာ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ငြိမ်းခြင်း။ သဉ္စပါဒိသေသာ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ အနုပါဒိသေသာ၊ သော။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ ဓာတ်။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ကား။ **သမာရောပနော ဟာရသမ္မာတော**၊ တည်း။

မိဿက ဟာရသမ္မာတဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။ ။

၁။ သမာရောပနော ဟာရသမ္မာတော ။ ။ ဤသမာရောပနဟာရသမ္မာတ၌ ဘာဝနာသမာရောပန ပဟာနသမာရောပနတို့ကို ပါဠိ၌ သရုပ်အားဖြင့် သိအပ်ကောင်းပြီဖြစ်၍ ပဒဋ္ဌာနသမာရောပန ဝေဝနသမာရောပန တို့ကိုသာ ပြသတည်း။

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

ဟာရအစီအရင်ကို ပြပြီးလျက် အသို့မူ၍ ‘တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာနံ’ စသည်ကို ဆိုပြန်သနည်းဟု အမေးပုစ္ဆာ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထို‘တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာနံ’ စသော ပါဠိ၏ အနုသန္ဓေသမ္ပန္နကို ပြလိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် ‘ဧဝံ’ စသော ပါဠိကို ဆိုတော်မူသတည်း။

၇၉။ ဧဝံ ကုမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ နာနာသုတ္တဝသေန၊ အထူးထူးသော သုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ (ဝိဘင်္ဂါရကို ရည်သည်)။ ဧကသုတ္တဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ (သမ္မာတဝါရကို ရည်သည်)။ ဟာရဝိစာရံ၊ ဟာရအစီအရင်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ နယဝိစာရံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “**တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာနံ**” နှိ အာဒိ၊ သမုဋ္ဌာနံ အစရှိသော စကားကို။ အာယသ္မတာ မဟာကစ္စယနေန၊ သက်တော်ရှည်သော အရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သတည်း။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... အရှင်ကစ္စည်းသည် ‘တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရော။ အဿာဒါဒိနဝတာတိဂါထာ အယံ ဒေသနာဟာရော၊ ကိ ဒေသယတိ’ စသည်ဖြင့် ဟာရနိဒ္ဒေသကို အားထုတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ‘တတ္ထ ကတမော နန္ဒိယာဝဋ္ဌော။ တဏှဉ္စ အဝိဇ္ဇမ္ပိ စာတိ ဂါထာ အယံ နန္ဒိယာဝဋ္ဌော၊ ကိ နယတိတိ’ စသည်ဖြင့် အားထုတ်ကောင်းပါသည် မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့လျက် ‘တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာနံ’ စသည်ဖြင့် သမုဋ္ဌာန်ကို အရင်း ပြုသဖြင့် အားထုတ်ဘိသနည်း။ ယင်းသို့ အားထုတ်သည်ရှိသော် ‘တိတိတိတိ မနေ၊ ဆိုပါချေလည်း၊ မပြေမပြစ်၊ အထစ်ထစ်လျှင်၊ ကျစ်လျစ်မရှိ၊ အငြိငြိတည်း၊ ဟုတ်လိနီးနီး၊ ဆင်ကန်းတိုးသို့၊ အကျိုးအကြောင်း၊ ကောင်းကောင်းမမှန်၊ သမ္ပန်ပါဌ်လျှောက်၊ ရွှေ့နောက်မညီ၊ အစီအလျဉ်၊ အစဉ်မသင့်၊ တဖြင့်တပါး၊ ရယ်ဖွယ်များခဲ့’ဟု ဆိုသည်နှင့်အညီ မဖြစ်ခဲ့ပြီလော-ဟု စောဒနာရာသောကြောင့် ထိုစောဒနာကို ပြလို ဖြေလိုရကား ‘ကသ္မာ ပနေတ္ထ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနယအစီအရင်၌။ “တတ္ထ ။လ။ ဒေသယတိ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဟာရနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ “တတ္ထ ။လ။ နယတိ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အနာရဘိတွာ၊ အားမထုတ်မူ၍။ သမုဋ္ဌာနမုခေန၊ သမုဋ္ဌာန်ကို အရင်းပြုသဖြင့်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်လေ သနည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ စောဒနာ၊ တည်း။ ပရိဟာရော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ဟာရနယာနံ၊ တို့၏။ ဝိသယဘေဒတော၊ အရာပြားသည်၏

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၅၃

အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ။ အရာထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “တတ္ထ ကတမော ဒေသနာဟာရော ။လ။ ဒေသယတီ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဟာရနိဒ္ဒေသော၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ “တတ္ထ ကတမော နန္ဒိယာဝဋ္ဌော ။လ။ နယတီ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အနာရဘိတွာ၊ ဤ။ သမုဋ္ဌာနမုခေန၊ ဖြင့်။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်တော်မူလေသတည်း။ (ဤသို့ ဆောင်၍ပေး။)

အဘယ်သို့ ဝိသယဘေဒဖြစ်သနည်း အမေးပုစ္ဆာရှိသောကြောင့် ‘ဝိသယ ဘေဒတော’ဟု အကျဉ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သော အနက်ကို အကျယ် ဖွင့်ဖော်သော ‘ယထာ ဟိ’ စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ။ ဟာရာ၊ တို့သည်။ ဗျဉ္ဇနမုခေန၊ သဒ္ဓါကို အရင်းပြုသဖြင့်။ သုတ္တဿ၊ ၏။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်အဖွင့်တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ နယာ၊ တို့သည်။ ဗျဉ္ဇနမုခေန၊ ဖြင့်။ သုတ္တဿ၊ ၏။ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။

ယင်းသို့ မဖြစ်ကုန်သော် နယတို့သည် အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း စဉ်ထွက်လေရကား ‘နယာ ပန’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

နယာ ပန၊ တို့သည်ကား။ နာနာသုတ္တတော၊ မှ။ နိဒ္ဒါရိတေဟိ၊ ထုတ်အပ် ကုန်သော။ တဏှာဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ တဏှာအဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ မူလပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ စတုသစ္စယောဇနာယ၊ သစ္စာလေးပါးကို ယှဉ်ခြင်းငှာ။ နယတော၊ နည်းဟူသော အားဖြင့်။ အနုဗုဇ္ဈိယမာနော၊ လျောက်ပတ်စွာ သိအပ်သော။ (တစ်ပြိုင်နက် ထိုးထွင်းခြင်းအားဖြင့်သာလျှင် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်သည် အားလျော်စွာ သိအပ်သည် ဟူလိုသော်)။ ဒုက္ခာဒိအတ္ထော၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော အနက်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ပကတိသို့ လိုက်၍ ဗဟုဝစ်ကြိယာ ထည့်သည်။)

ဒုက္ခ စသော အနက်သည် နယ-ဟူသည်နှင့် မတန်တကား စောဒနာကြောင့် ‘သော ဟိ’ စသည်ကို တက်သတည်း။

ယင်းသို့ မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သောကြောင့် ဒုက္ခစသော အနက်သည် နယ မည်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့ ထိုနယသည် သုံးပါးပြားအံ့နည်းဟူသော စောဒနာကို ရည်၍ ‘ပဋိဝိဇ္ဇန္တာနံ ပန’ စသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ သော၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော အနက်သည်။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ သို့။ နယတိ သမ္ပာပေတိ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နယော၊ မည်၏။ ပဋိဝိဇ္ဇန္တာနံ၊

သိကုန်သော။ ညဉ့်ဋီတညူအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဝေနေယျာနံ၊ ဝေနေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန ပန၊ ဖြင့်ကား။ (ပနကို ဤမှာ ယှဉ်သည်။) မူလပဒဝိဘာဂတော၊ မူလပဒကို ဝေဖန်သောအားဖြင့်။ တိဓာ၊ သုံးပါးအပြားဖြင့်။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤသုံးပါးသော အတ္တနယတို့တွင်။ ဧကမေကော စ၊ တစ်ပါးတစ်ပါးသော နည်းသည်လည်း။ (ဒွိသင်္ဂဟောသို့ ဆိုက်)။ ယတော၊ အကြင်သံကိလေသ တရားမှ။ နေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊ ရောက်စေတတ်၏။ ယဉ္စ၊ အကြင် ဝေါဒါန်တရားသို့လည်း။ နေတိ၊ ၏။ တေသံ သံကိလေသ ဝေါဒါနာနံ၊ တရားတို့၏။ ဝိဘာဂတော၊ အားဖြင့်။ ဒွိသင်္ဂဟော စ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ စတုဆအဋ္ဌဒိသော စ၊ လေးပါးသော ဒိသာ ခြောက်ပါးသော ဒိသာ ရှစ်ပါးသော ဒိသာတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စတုဒိသာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဆဒိသာ စ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့သော်လည်း အသီးအသီး ယှဉ်၍ပေး)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ **ဟာရနယာနံ**၊ တို့၏။ **ဘိန္နော**၊ ပြားသော။ **ဝိသယော**၊ အရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ တစ်နည်းကား-တထာ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ “ဟာရာ ။ လ။ သုတ္တတ္ထော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ယခုအခါ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို နိဂုံးအုပ်လို၍ ‘ဧဝံ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဧဝံ၊ သို့။ ဟာရနယာနံ၊ တို့၏။ ဝိသိဋ္ဌဝိသယတ္တာ၊ ထူးသော အရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟာရေဟိ၊ တို့မှ။ အညထာ၊ တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ နယေ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒိသန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည် ဖြစ်၍။ “တတ္ထ ကတမံ နယသမုဋ္ဌာန”န္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ။

၁။ ဘိန္နော ဟာရနယာနံ ဝိသယော ။ ။ ဤ၌ အတ္တနယသုံးပါးတို့တွင် နန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း၌ တဏှာအဝိဇ္ဇာ သမထဝိပဿနာ-ဟူသော မူလပထလေးပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဒိသာလေးပါး။ တိပုက္ခလနည်း၌ လောဘစသော အကုသိုလ်မူလသုံးပါး၊ အလောဘစသော ကုသိုလ်မူလ သုံးပါးတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဒိသာခြောက်ပါး။ သီဟဝိက္ခိဋ္ဌိတနည်း၌ ဝိပလ္လာသ လေးပါး၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဒိသာရှစ်ပါးပြားသတည်း။ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း ယူပါကုန်။

 [၄၊ ၁၉၃] တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ ဧတေန၊ ဤသစ္စာလေးပါးကို ယှဉ်ခြင်းဖြင့်။ သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သမုဋ္ဌာနံ၊** မည်၏။ ကေ၊ အဘယ်သည်တို့သည်။ သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်သနည်းဟူမူကား။ နယာ၊ တို့သည်။ သမုဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ နယာနံ၊ တို့၏။ သမုဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ **နယသမုဋ္ဌာနံ၊** ကြောင်း။ တံ၊ သည်။ ကိံ ပန၊ အဘယ်နည်း ဟူမူကား။ တံ တံ မူလပဒေဟိ၊ တို့နှင့်။ စတုသစ္စယောဇနာ၊ သစ္စာလေးပါးကို ယှဉ်ခြင်းတည်း။

သစ္စာလေးပါးကို ယှဉ်ခြင်းသည် နယသမုဋ္ဌာန်မည်၏ ဟူသော စကားသည် အဘယ်သို့ သင့်ပါအံ့နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား သာ ဟိ ။လ။ ဝုစ္စတိ- ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။ ထိုစကားကို ပါဠိဖြင့် ပြီးစေလို၍ ‘တထာ’ အစရှိသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ တဒေဝ သစ္စံ၊ ၏။ သာ၊ ထိုသစ္စာလေးပါးကို ယှဉ်ခြင်းကို။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ နယာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတာယ၊ ဖြစ်ရာဖြစ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာနန္တိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဘူမိတိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တထာ စ၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ “အယံ ။လ။ ဘူမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ထွံ့။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ စ ဘဝတဏှာယ စာတိ** အာဒိ၊ အစရှိသော ပါဌ်သည်။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ၊ မည်သော။ နယဿ၊ ၏။ ဘူမိဒဿနံ၊ ကြောင်းပါဌ်တည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှိ။ **ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ**တိ၊ ကား။ အသုကဿ နာမ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ပုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိသော။ ဘဂဝတော ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ အသုကဿ၊ သော။ စက္ကဝတ္တိနော ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ကာလေ၊ ဌှိ။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဘဝတဏှာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌှိ။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာနံ၊ တို့၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကာစိ၊ သော။ မရိယာဒိ၊ အပိုင်းအခြားကို။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သံသာရဿ၊ ၏။ အနမတဂ္ဂတ္တာ၊ မသိနိုင်သော အစရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ စွ။ “အနမတဂ္ဂေါယံ ။လ။ န ပညာယတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရော၊ ပါဠိအကျယ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်လေ၏။ (ပါဠိဖြင့် ကြွင်းလေသေးသည် ဟူလိုသော်)။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ သံသာရော၊ သည်။ အနမတဂ္ဂေါ၊ မသိနိုင်သော အစရှိ၏။ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ၊ ရှေးအစွန်းသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။” **တတ္ထာတိ၊** ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဘဝတဏှာသု၊ တို့တွင်။

အဝိဇ္ဇာ၏လည်း သံယောဇနအဖြစ်၊ တဏှာ၏လည်း နီဝရဏအဖြစ်ကို ပါဠိ၌ ဟောသည် မဟုတ်တုံလော။ ထိုသို့သိလျက် အသို့မူ၍ အဝိဇ္ဇာကို နီဝရဏ၊ တဏှာကို သံယောဇဉ်-ဟု အရှင်ကစ္စည်း မိန့်လေသနည်း-ဟူသော စောဒနာကို နှလုံးထား၍ ‘ယဒိပိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

အဝိဇ္ဇာယ၊ ဧ။။ သံယောဇနဘာဝေါ စ၊ သံယောဇဉ်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တဏှာယ၊ ဧ။။ နီဝရဏဘာဝေါ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ **ပါဠိယံ၊** ၌။ ယဒိပိ ဝုတ္တော၊ ရှင့်။ တထာပိ၊ လည်း။ တဏှာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေဟိ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အပြစ်ရှိကုန်သော။ ဘဝေဟိ၊ ဘဝတို့နှင့်။ သံယောဇေတိ၊ ယှဉ်စေ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ကုမဿ အတ္ထဿ၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ **“အဝိဇ္ဇာ ။လ။ သံယောဇန”**န္တိ။ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ ။

အဝိဇ္ဇာသံယုတ္တာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ မိဿိတာ၊ ရောနှောကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ အဘိနိဝေသဝတ္ထုသု၊ နှလုံးသွင်းအပ်သော ဝတ္ထုတို့၌။ ဗဒ္ဓါ၊ စပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ (အဘိနိဝေသ ဝတ္ထုသမ္ပန္နာ-ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ နှလုံး သွင်းအပ်သော ဝတ္ထုတို့၌ စပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ဟု ပေး)။ **အဝိဇ္ဇာပက္ခေန ဝိစရန္တိတိ၊** ကား။ **အဝိဇ္ဇာပက္ခေန**၊ အဝိဇ္ဇာသဟာယေန၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အဖော်ရှိသော။ ဒွါဒသဝိစေန၊ သော။ ဝိပလ္လာသေန၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝေသဝတ္ထုဘူတေ၊ နှလုံးသွင်းအပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ ၌။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာနီဝရဏရုံသော သတ္တဝါတို့ကို ‘အဝိဇ္ဇာစရိတ’-ဟူ၍သာ ဆိုအပ်ကောင်းသည် မဟုတ်တုံလော။ အဘယ့်ကြောင့် ‘ဒိဋ္ဌိစရိတ’-ဟု ဆိုအပ် ကုန်သနည်း-ဟူသော စောဒနာကို ရည်၍ ‘တေ ဝုစ္စန္တိ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

၁။ အဝိဇ္ဇာ ။လ။ သံယောဇန ။ ။ ဤပါဠိဖြင့် တဏှာသည်လည်း ပဋိစ္စာဒနသဘော ရှိသော်လည်း အဝိဇ္ဇာ၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းသည် သာတိသယဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာ သည်လည်း သံယောဇနသဘောရှိသော်လည်း တဏှာ၏ ဘဝတို့၌ တပ်ခြင်း ငဲ့ခြင်းရှိသောကြောင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသဘောသည် အဝိဇ္ဇာထက် လွန်၏ ဟူသော အနက်ကို ပြသတည်း။

၂။ အဝိဇ္ဇာပက္ခေန ။ ။ အဝိဇ္ဇာယ ပက္ခော သဟ ယော ယဿ ဝိပလ္လာသာတိ အဝိဇ္ဇာပက္ခော ဟူသော အနက်ကို ယူစေလိုရကား ‘အဝိဇ္ဇာပက္ခေန အဝိဇ္ဇာသဟာယေန ဒွါဒသဝိစေန ဝိပလ္လာသေန’ဟု ဖွင့်သတည်း။

တေ ဝုစ္စန္တိ ဒိဋ္ဌိစရိတာတိ၊ ကား။ တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတာ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကို။ နိစ္စာဒိတော၊ အားဖြင့်။ အဘိနိဝိသန္တာ၊ နှလုံးသွင်းကုန်သောကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

ဤသည်ကား ‘ဒိဋ္ဌိစရိတ’တည်းဟု ဝစီဘေဒအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်ကို အသို့ဆိုကောင်းသလော-ဟု စောဒနာရှိရကား ‘ဒိဋ္ဌိစရိတာ နာမာတိ အတ္ထော’ဟု မိန့်သတည်း။

ဒိဋ္ဌိစရိတာ နာမာ၊ မည်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **တဏှာပက္ခေနာတိ၊** ကား။ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတေန၊ တစ်ရာ့ရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိစရိတေ စ၊ ဒိဋ္ဌိဝိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ တဏှာဝိစရိတေ စ၊ တဏှာဝိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ “ဒိဋ္ဌိစရိတာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ **အတ္တကိလမထာနုယောဂန္တိ၊** ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယဿ၊ ကို။ ကိလိဿနပယောဂံ၊ ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လကို။

ကိလိဿန-ဟူသည် ‘ဥပတာပန’ တည်းဟု သိစေလို၍ အတ္တပရိတာပနပဋိပတ္တိ-ဟု ဆိုသတည်း။

အတ္တပရိတာပနပဋိပတ္တိ၊ မိမိကို ပူပန်စေတတ်သော အကျင့်ကို။ **ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂန္တိ၊** ကား။ ကာမသုခဿ၊ ကို။ အလ္လိယနပယောဂံ၊ မှီဝဲခြင်း လုံ့လကို။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ပါတဗျတံ၊ သောက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ။

ဗာဟိရကာ၊ သာသနာမှ အပဖြစ်သောသူတို့သည်။ “ဒုက္ခန္တိ စ၊ ဒုက္ခ-ဟူ၍ လည်းကောင်း။ တဏှာတိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။” ယဒိပိ ဇာနန္တိ၊ အကယ်၍ကား သိကုန်၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ “ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှတည်း။” ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ (စသဒ္ဒါကား လောပတည်း)။ “အယံ၊ ဤသည်ကား။ တဏှာ၊ တည်း။ အယံ၊ ကား။ တဿ၊ ထိုတဏှာ၏။ ဝိရာဂေါ၊

၁။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ နာမ ။ ။ အဝိဇ္ဇာ၏ မဟုတ်မမှန် ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအဝိဇ္ဇာသည် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နိစ္စ စသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းကုန်ရကား အဝိဇ္ဇာနီဝရဏရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတမည်၏ ဟူလိုသော်။

ကင်းရာတည်း။ ကုတိ စ၊ လည်းကောင်း။ (ဤ၌လည်း စသဒ္ဒါကား လောပတည်း။) ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗဘာဝေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သည်၏အဖြစ်၊ ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဇာနန္တိ၊ ကုန်။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တိပဝတ္တိဟေတုမတ္တမ္ပိ၊ ဝဋ် ဝဋ်၏ အကြောင်းမျှကိုလည်း။ ဝါ၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာမျှကိုသော်လည်း။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကုန်သေး၏ရှင်။ နိဝတ္တိ နိဝတ္တိဟေတုသု ပန၊ ဝဋ်၏နစ်ရာ နစ်ရာ၏ အကြောင်း တို့၌ကား။ ဝါ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၌ကား။ ကာ ကထာ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ နတ္ထိ သစ္စဝဝတ္ထာန”**နိ အာဒိ၊

 ကို။ အာဟ၊ ၏။ **[၄၊ ၁၉၄]** တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **သစ္စပ္ပကာသနာတိ၊** ကား။ သစ္စဒေသနာ၊ သစ္စာဟူသော ဒေသနာသည်။ **သမထဝိပဿနာကောသလ္လန္တိ၊** ကား။ သမထဝိပဿနာသု၊ တို့၌။ ဘာဝနာကောသလ္လံ၊ ပွားစေခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကား။ တာသု၊ ထိုသမထဝိပဿနာတို့၌။ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာသဝန- မနသိကာရကောသလ္လံ၊ သင်ခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်း၊ နာယူခြင်း၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၌ လိမ္မာသည်၏အဖြစ်သည်။

ဤ၌ သက်သက်သော သမထကို လိုအပ်သလော-ဟူသော စောဒနာကြောင့်
‘ဝိပဿနာဓိဋ္ဌာနဉ္စေတ္ထ သမထံ အဓိပ္ပေတံ’-ဟု ဆိုအပ်သတည်း။

ဧတ္ထ စ၊ ဤအရာ၌လည်း။ ဝိပဿနာဓိဋ္ဌာနံ၊ ဝိပဿနာ၏ တည်ရာဖြစ်သော။ သမထံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ **ဥပသမသုခပ္ပတ္တိတိ၊** ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ဝူပသမသုခါဓိဂမော၊ ငြိမ်းရာဖြစ်သော ချမ်းသာကို ရခြင်းသည်။ **ဝိပရိတစေတာတိ၊** ကား။ မိစ္ဆာဘိနိဝိဋ္ဌစေတာ၊ မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော စိတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ **နတ္ထိ သုခေန သုခန္တိ** ကုမိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ အနဝဇ္ဇပစ္စယပရိဘောဂသုခေန၊ အပြစ်မရှိသော ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ချမ်းသာခြင်းဖြင့်။ ကာယဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ စိတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိပဿဒ္ဓဒရထံ၊ ငြိမ်းသော ပူပန်ခြင်း ရှိသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ အရိယေဟိ၊ တို့သည်။ ပတ္တဗ္ဗံ၊ ရောက်အပ်သော။ ယံ ဥပသမသုခံ၊ အကြင်ငြိမ်းသော ချမ်းသာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဥပသမသုခံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ **ဒုက္ခေနာတိ၊** ကား။ ကာယဓေဒနဒုက္ခေန၊ ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း ဟူသော ဆင်းရဲခြင်းဖြင့်။ ။

သော လောကံ ဝဗ္ဗယတိတိ၊ ကား။ ကာမေ၊ တို့ကို။ ပဋိသေဝေန္တော၊ မှီဝဲသော။ သော၊ ထိုသူသည်။ အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ၊ အတ္တဘောဟု ဆိုအပ်သော။ လောကံ၊ ကို။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၅၉

ဝမေတိ၊ ဇါ။ ပီနေတိ၊ ပျို့စေ၏။ ဝါ၊ ကား။ ပုတ္တနတ္ထုပရမ္မရာယ၊ သားမြေး
 အဆက်ဆက်ဖြင့်။ သံသာရဿ၊ ဇါ။ အနုပစ္ဆေဒနတော၊ မပြတ်သေးသောကြောင့်။
 သတ္တလောကံ၊ ကို။ ဝမေတိ၊ စေ၏။ **ဗဟံ ပုညံ ပသဝတိတိ၊** ကား။ အတ္တနော၊ ဇါ။
 ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သန္တပ္ပနေန စ၊ ရောင့်ရဲခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။
 ပုတ္တမုဒဿနေန စ၊ သား၏ မျက်နှာကို မြင်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗဟံ၊ များစွာသော။
 ပုညံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဇါ။ (သား၏ မျက်နှာကို မြင်ရသော် သံသရာပြတ်၏ဟု
 ယူသတည်း)။ အဘိနိဝေသဿ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၏။ နာတိဗဇ္ဇတာယ၊ အလွန်မမြဲသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ **ဧဝံသညိ၊** ဤသို့ အမှတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဗဇ္ဇတာယ၊ မြဲမြဲသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ **ဧဝံဒိဋ္ဌိ၊** ဤသို့အယူ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။

‘ဒုက္ခေန သုခံ ပတ္ထယမာနာ’ စသော ပါဠိကို အဘယ်သို့ ဆိုအပ်သနည်း။
 ယထာရုတအားဖြင့် စပ်အပ်သလော စောဒနာကြောင့် ‘ဒုက္ခေန’ စသော ပါဠိကို
 ဆိုသတည်း။

ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ သုခံ၊ ကို။ ပတ္ထယမာနာ၊ တောင့်တကုန်သည် ဖြစ်၍။
 အတ္တကိလမထာနုယောဂံ၊ မိမိကိုယ်ကို ပူဇ်စေတတ်သော အကျင့်ကို။ **အနုယုတ္တာ**
 စ၊ အားထုတ်ကုန်သည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ **ကာမေသု၊** တို့၌။ **ပုညသညိ၊** ကောင်းမှု-
 ဟု အမှတ်ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍။ **ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂံ၊** ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို
 မှီဝဲခြင်းအကျင့်ကို။ **အနုယုတ္တာ** စ၊ ကုန်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ **ဝိဟရန္တိ၊** နေကုန်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဇါ။ ။

တဒဘိညာ သန္တာတိ၊ ကား။ တထာသညိနော၊ ထိုထိုသို့ အမှတ်ရှိကုန်သည်။
 သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ **ရောဂမေဝ ဝမယန္တိတိ၊** ကား။ အတ္တဘာဝရောဂမေဝ၊
 အတ္တဘောတည်းဟူသော အနာကိုသာလျှင်။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသရောဂမေဝ၊
 ကိလေသာတည်းဟူသော အနာကိုသာလျှင်။ အပရာပရံ၊ အဆင့်ဆင့်။ ဝမေန္တိ၊
 ပွားစေကုန်၏။ **ဂဏ္ဌသလ္လေသုပိ၊** ဂဏ္ဌသလ္လေသတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။
ရောဂါဘိတုန္နာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တရောဂဗျာဓိတာ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော
 အနာဖြင့် ကျင်နာကုန်သည်ဖြစ်၍။ **ဂဏ္ဌပဋိပဋိတာတိ၊** ကား။ ယထာဝုတ္တ
 ဂဏ္ဌဗျာဓိတာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အိုင်းအနာဖြင့် ကျင်နာကုန်သည်ဖြစ်၍။
သလ္လာနုဝိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တသလ္လေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော မြားဖြင့်။
 ဝါ၊ သည်။ အနုပဝိဋ္ဌာ၊ စူးဝင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **ဥမ္မုဒ္ဓနိမုဒ္ဓာနိတိ၊** ကား။

ဥပပဇ္ဇနစဝနာနိ၊ ဖြစ်ခြင်း ပြောင်းရွှေ့ခြင်းတို့ကို။ **ညွှတ်တန်တန်** ကား။ ဥစ္စာဝစဘာဝံ၊ မြတ်သည်၏အဖြစ် ယုတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ **ရောဂဂဏ္ဌသလ္လဘေသန္တန္တိ** က္ကဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ယထာဝုတ္တရောဂါဒိတိကိစ္ဆနံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အနာ အစရှိသည်ကို ဖျောက်တတ်သော။ ဝါ၊ ကုသော။ သမထဝိပဿနံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ ဝဒတိ၊ ၏။ တေနဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“သမထဝိပဿနာ ရောဂနိစ္ဆိတကဘေသန္တန္တိ”** ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဤ။ **ရောဂနိစ္ဆိတကန္တိ** ကား။ ရောဂဝူပသမနံ၊ အနာကို ငြိမ်းစေတတ်သော။ **“သံကိလေသော ဒုက္ခန္တိ** အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ တေသံ၊ ထိုသစ္စာတို့၏။ ပရိညေယျာဒိဘာဝေန၊ ပရိညေယျ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကထေတိ၊ ၏။ ။

တတ္ထ ပါဌေ၊ ဤ။ **သံကိလေသော ဒုက္ခန္တိ** ကား။ အတ္တကိလမထာနုယောဂ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂသံကိလေသဝန္တော၊ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေတတ်သော အကျင့်၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို မှီဝဲခြင်း အကျင့်တည်းဟူသော ညစ်ညူးစေတတ်သော တရားရှိသော ရူပကာယ နာမကာယသည်။ ဝါ၊ ကား။ တေဟိ၊ ထိုသံကိလေသတရား တို့ဖြင့်။ သံကိလိဿမာနေ၊ ညစ်ညူးသော။ ရူပါရူပကာယော၊ ရူပကာယ နာမကာယသည်။ ဒုက္ခံ၊ သော။ အရိယသစ္စံ၊ မည်၏။ **တဒဘိသင်္ဂီ တဏှာတိ** ကား။ တတ္ထ၊ ထိုရူပကာယ နာမကာယ၌။ အာသင်္ဂီတိ၊ ကပ်ငြိတတ်၏ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမာ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ တဏှာ၊ သည်။ အဘိသင်္ဂီ၊ ၏။ ။

၈၀။ က္ကဒါနိ၊ ဤ။ ဒိဋ္ဌိစရိတတဏှာစရိတာနံ၊ စရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဒဿနေ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအမြင်၌။ ပဝတ္ထိဘေဒံ၊ ဖြစ်ခြင်းအပြားကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ဒိဋ္ဌိစရိတာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓာ စသည်ကို အတ္တ-ဟု ယူကုန်သနည်းစောဒနာဖွယ် ရှိရကား ‘တတ္ထ ဒိဋ္ဌိစရိတာ’ စသော ပါဌ်ကို ဆိုသော်။

 တတ္ထ ဝစနေ၊ ဤ။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ ရူပံ အတ္တတော **[၄၊ ၁၉၅]** ဥပဂစ္ဆန္တိတိ၊ ကား။ **ဒိဋ္ဌိစရိတာ**၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒိဌာဘိနိဝေသဿ၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏။ ဗလဝဘာဝတော၊ အားကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ **“အတ္တာ”**တိ၊ အတ္တ ဟူ၍။ ဂဏ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။

ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း အားကြီးသည်ရှိသော် ‘ရူပဝန္တံ အတ္တာနံ’ ဟူ၍လည်း မယူကောင်းပါသလောဟု စုဒ်ရှိရကား ‘တေသဋ္ဌိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စု။ တေသံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အတ္တာဘိနိဝေသော၊ အတ္တဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဗလဝါ၊ အားကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ တထာ၊ တူ။ အတ္တနိယာဘိနိဝေသော၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဗလဝါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (အကြင်အကြင်ထင်သော ရုပ်ကို အတ္တဟူ၍သာ ယူသောကြောင့် အတ္တာဘိနိဝေသဗလဝ ဖြစ်သည် ဟူလိုသော်)။ **ဝေဒနန္တိ** အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။

တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ အတ္တအားဖြင့် မယူမူ၍ အဘယ့်ကြောင့် ‘ရူပဝန္တံ အတ္တာနံ’ စသည်ဖြင့် ယူကုန်သနည်း- ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဖြေလို၍ ‘တဏှာစရိတာ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တဏှာစရိတာ ရူပဝန္တံ အတ္တာနန္တိ ကား။ တဏှာစရိတာ၊ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ တဏှာဘိနိဝေသဿ၊ တဏှာအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏။ ဗလဝဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အတ္တဇနော၊ ဧ။၊ ကိဉ္စနပလိဗောဓဘာဝေ၊ ကြောင့်ကြမူ ရှိသည်၏ အဖြစ်၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသံ၊ သော။ ဝေဒနာဒိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်ကို။ “အတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏန္တိ၊ ကုန်၏။ **အတ္တနိ ဝါ ရူပန္တိ** ကား။ အတ္တာဓာရံ၊ အတ္တလျှင် တည်ရာရှိသော။ ရူပံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ **ရူပသ္မိ ဝါ အတ္တာနန္တိ** ကား။ ရူပါဓာရံ၊ ရုပ်လျှင် တည်ရာရှိသော။ အတ္တာနံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ **ဝေဒနာဝန္တိ** အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

တဏှာဘိနိဝေသ အားကြီးသောကြောင့်လည်း အတ္တအားဖြင့် မယူကောင်းပါ သလော ဟူသော စောဒနာကို ပြလို၍ ‘ဧတေသဋ္ဌိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေသံ၊ ထိုတဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အတ္တနိယာ ဘိနိဝေသော၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဗလဝါ၊ အားကြီး၏။ တထာ၊ တူ။ အတ္တာဘိနိဝေသော၊ ငါဟူ၍ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဗလဝါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယထာလဒ္ဓံ၊ အကြင်အကြင် ရအပ်တိုင်းကို။ အတ္တနိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ကပ္ပေတွာ၊ ကြံ၍။ တဒညံ၊ ထိုမှတစ်ပါးသော ဝေဒနာအစရှိသည်ကို။ “အတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဂဏန္တိ၊ ကုန်၏။ **အယံ ။လ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ**တိ၊ ကား။ ပဉ္စသု၊

ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တစ်ပါးတစ်ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၌။ စတုန္နံ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဂါဟာနံ၊ အယူတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ နှစ်ဆယ်သော ဝတ္ထုရှိသော။ အယံ၊ ဤအယူကို။ သတိ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတေ၊ ခန္ဓာပဉ္စကဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယေ၊ အပေါင်း၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ အယူတည်း။ ဝါ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပေါင်း၌။ သတိ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ဒိဋ္ဌိ၊ တည်း။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ဝုစ္စတိကြိယာကို ဆောင်၍ ပေး။)

လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ပဌမမဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ **အနာယိကာတိ၊** ကား။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သို့။ အနုဂါမိနော၊ အစဉ်လိုက်သော တရားတို့သည်။

အဘယ်သို့၊ အစဉ်လိုက်သနည်း အမေးရှိရကား ‘ယဒါ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ယဒါ၊ ၌။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ၊ ကို။ ပဗောနဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ၌။ တဿ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိအား။ အနုဂုဏဘာဝေန၊ လျော်သော အဖို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္ထမာနကာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိသို့ အစဉ်လိုက်သော တရားတို့သည်။ ဧက ပန၊ အဘယ်တရားတို့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနာသမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ **“သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ **“တေ တယော ခန္ဓာ”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂတော၊ မှ။ ခန္ဓမုခေန၊ ခန္ဓာကို အရင်းပြုသဖြင့်။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်၏။ **“တတ္ထ သက္ကာယော”**တိ အာဒိ၊ ယော အစရှိသော စကားသည်။ စတုသစ္စနိဒ္ဒါရဏံ၊ သစ္စာလေးပါးကို ထုတ်သော စကားတည်း။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားသည်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

၁။ စတုန္နံ ဂါဟာနံ ။ ။ ဤ၌ စတုန္နံ ဂါဟာနံ၏သရုပ်ကို ‘ရူပံ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆန္တိ’ စသည်ကို ယူ။ လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ဟူ၍ သာမညဆိုသော်လည်း ‘တဿာ ပဋိပက္ခော’-ဟူသောကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်မှ တစ်ပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကို မလိုအပ်ရကား ‘လောကုတ္တရာ ။လ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ဟု ဖွင့်သတည်း။

ပုန၊ တစ်ဖန်။ “**တတ္ထ ယေ ရူပံ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆန္တိ**”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သက္ကာယဒဿနမုခေန၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အရင်းပြသဖြင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိအန္တဒယဉ္စ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အန္တဒေကိုလည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမံ၊ အလတ်ဖြစ်သော။ ပဋိပဒဉ္စ၊ အကျင့်ကိုလည်းကောင်း။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော**တိ၊ ကား။ ရူပါဒိကေ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ ဥပဂစ္ဆန္တ၊ ကပ်ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ရူပါဒိနံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ အနိစ္စဘာဝတော၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တာ၊ သည်။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ မရဏာ၊ သေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အဘိနိဝိသနတော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ “**ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော**”တိ၊ ဥစ္ဆေဒအယူရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ သဿတဝါဒိနော**တိ၊ ကား။ “**ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနန္တိ**” အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ရူပါဒိဝိနိမုတ္တော၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့မှ လွတ်သော။ အညော၊ သော။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ (ဝိဘတ္တော၊ အသီးဝေဖန်အပ်သော)။ အတ္တာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပဂစ္ဆန္တ၊ ကပ်ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ “သော အတ္တာ၊ သည်။ နိစ္စော ဓုပေါ သဿတော၊ မြ၏”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိနိဝိသနတော၊ ကြောင့်။ “**သဿတဝါဒိနော**”တိ၊ သဿတအယူ ရှိကုန်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ “**ဥစ္ဆေဒ ဣပဝတ္တိ**”တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ သစ္စနိဒ္ဒါရဏံ၊ သစ္စာကို ထုတ်သော စကားတည်း။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ သုဝိညေယျံ၊ ပြီ။ ။

ဥစ္ဆေဒသဿတံ ဣလံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတိ၊ ကား။ အတ္တာ၊ သည်။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ အတ္တာ၊ သည်။ နိစ္စော၊ မြ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ (ဤကဲ့သို့ အရာ၌ ဣတိသဒ္ဒါ တစ်ပုဒ်ကျေသည် ဟူကုန်၏)။ အာဒိပုဝတ္ထနတော၊ နှစ်ဆယ်သော ဝတ္ထု အစရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။

 ဥစ္ဆေဒသဿတဒဿနံ၊ ဥစ္ဆေဒအယူ သဿတအယူသည်။ [၄၊ ၁၉၆] သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ နှစ်ဆယ်သော ဝတ္ထုရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဧဝံ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒိဋ္ဌိအပြား များသည်မဟုတ်တုံလော။ အဘယ်သို့ နှစ်ဆယ်သော ဝတ္ထုရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ်ပါအံ့နည်း ပုစ္ဆာထွက်လေရကား ‘သဗ္ဗောပိ ဟိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗောပိ၊ သော။ အတ္တဝါဒေါ၊ အတ္တဟူသော အယူသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအန္တောဂမော ဧဝ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၌ အတွင်းဝင်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဧဝ၊ လျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **ဝိတ္ထာရတော ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိတိ၊** ကား။ ဥစ္ဆေဒသဿတဒဿနံ၊ ဥစ္ဆေဒ သဿတဒိဋ္ဌိအယူကို။ ဝိတ္ထာရေန၊ ဖြင့်။ ဗြဟ္မဇာလေ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌။ အာဂတာနိ၊ ကုန်သော။ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ **တေသန္တိ၊** ကား။ ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သင်္ခေပဝိတ္ထာရဝန္တာနံ၊ အကျဉ်းအကျယ်ရှိကုန်သော။ ဥစ္ဆေဒသဿတဒဿနာနံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သဿတဒိဋ္ဌိတို့၏။ **ပဋိပက္ခောတိ၊** ကား။ ပဟာယကပဋိပက္ခော၊ ပယ်တတ်သော ဆန့်ကျင်ဘက်တရား။

ဗောဓိပက္ခိယတရားသည် သရုပ်အားဖြင့် သတ္တဝီသသာ ထင်ရှားခဲ့၏။
အရှင်ကမ္မည်းလည်း တေစတ္တာလီသ- ဟုသာ ဆိုခဲ့၏။ ‘ယံ ဝါ တံ ဝါ’ ဆိုသော
စကားလော၊ အဘယ်သို့ တေစတ္တာလီသ ဖြစ်သနည်း-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိရကား
‘တေစတ္တာလီသံ’ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ အနိစ္စသညာ၊ လည်းကောင်း။ ဒုက္ခသညာ၊ လည်းကောင်း။ အနတ္တသညာ၊ လည်းကောင်း။ ပဟာနသညာ၊ လည်းကောင်း။ ဝိရာဂသညာ၊ လည်းကောင်း။ နိရောဓသညာ၊ လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့လည်းကောင်း ။လ။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေစတ္တာလီသံ၊ လေးဆယ့်သုံးပါးသော။ ဧတေ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ၊ ဤ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။

ဧဝံ၊ သို့။ ဝိပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တရားကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ သမထဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ ဒသ စ ကသိဏာယတနာနိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ မောဟဇာလန္တိ၊** ကား။ ဒွါသဋ္ဌိ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ မောဟဇာလဟေတုကတ္တာ၊ မောဟ၊ဘဝတဏှာတည်းဟူသော ကွန်ရက်လျှင် အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မောဟဇာလဉ္စ၊ လည်းမည်၏။

၁။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိမောဟဇာလန္တိ ။ ။ ဤ၌ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ စ မောဟဇာလ ဟေတုကတ္တာ မောဟဇာလဉ္စ-ဟု စသဒ္ဓါနှင့်ပါဠိ ရှိ၏။ ဆင်ခြင်။ ထောက်ထားနှိုင်းယှဉ်၍ ယူအပ်၏။

ဥပါဒ်-ဟူသော အစ၊ ဘင်-ဟူသောအဆုံး မရှိသည် မဟုတ်တုံလော။
ယင်းသို့လျက် အနာဒိအနိဓနပွဝတ္တံဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူသော ပုစ္ဆာကို
ရည်၍ ‘အနာဒိ’ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

အနာဒိအနိဓနပွဝတ္တန္တိ၊ ကား။ ပုရိမာယ၊ သော။ ကောဠိယာ၊ အစွန်း၏။
အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ အနာဒိ၊ အစမရှိ။ ပဋိပက္ခာဒိဂမေ၊ မဟာဝဇီရဉာဏ်တည်း
ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်တရားကို ရခြင်းသည်။ အသတိ၊ သော်။ သန္တာနဝသေန၊
အစဉ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနုပစ္ဆေဒေန၊ မပြတ်သောအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊
ဖြစ်သောကြောင့်။ အနိဓနပွဝတ္တံ၊ အဆုံးမရှိသောအားဖြင့် ဖြစ်၏။ ဝါ၊ အဆုံးမရှိသော
ကာလပတ်လုံး ဖြစ်၏။ (နိဓနသဒ္ဓါကား အဆုံးဟောတည်း)။

နိဓနပုဓရဏံ စသည်၌ကဲ့သို့ အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ ‘ဝိတ္ထာရတော
ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ တေသံ ပဋိပက္ခော တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ’ဟု
အောက်၌ ဆိုသောကြောင့် လေးဆယ့်သုံးပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း
ဟူသော ဉာဏဝဇီရသည် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ ပဋိပက္ခဖြစ်ရကား
‘တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ ဉာဏဝဇီရံ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတပဒါလနံ’ဟု
ဆိုပါလော။ အဘယ့်ကြောင့် အရှင်ကစွည်းသည် ‘တေစတ္တာလီသံ ။လ။
မောဟဇာလပွဒါလနံ’ဟု ဆိုသနည်း။ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓိဒေါသ မရောက်ခဲ့ပြီလော
ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘ယသ္မာ ပန’ အစရှိသော
ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ ပန၊ ကား။ မောဟဇာလဟေတုကာနိ၊ မောဟ၊ ဘဝတဏှာတည်း
ဟူသော ကွန်ရက်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဝါ၊
တို့ကို။ မောဟဇာလေ၊ မောဟ၊ ဘဝတဏှာတည်းဟူသော ကွန်ရက်ကို။ ပဒါလိတေ၊
ဖျက်ဆီးအပ်သည်ရှိသော်။ ပဒါလိတာနိ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “တေစတ္တာလီသံ ။လ။ မောဟဇာလပွဒါလနံ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ဉာဏဝဇီရန္တိ၊ ကား။ ဝဇီရူပမဉာဏံ၊ ဝဇီရ်ဥပမာရှိသော
ဉာဏ်တည်း။

ဝဇီရူပမဉာဏံဟူသည် အဘယ်ဉာဏ်နည်းဟု အမေးပုစ္ဆာထွက်လေ
ရကား ‘အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော၊ တို့ကို။ သမာပဇ္ဇိတွာ၊ ဝင်စား၍။ တေဇေတွာ၊ ထက်စေ၍။
တိက္ခသဘာဝံ၊ ထက်သော သဘောသို့။ အာပါဒိတံ၊ ရောက်စေအပ်သော။

ဝိပဿနာဉာဏဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ မဂ္ဂဉာဏဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဉာဏဝဇိရုံ မည်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်မှ တစ်ပါး ဝဇိရဉာဏ်အသီးသီး ဖြစ်ကောင်း သည် မဟုတ်တုံလောစုဒ္ဓိရှိရကား ‘ဣဒမေဝ ဟိ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။ (ဇေတု ထောက်သတည်း။)

ဉာဏဝဇိရုံသာ ဆိုပါလော။ အသို့မူ၍ ‘တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ’ ဟူ၍လည်း ဆိုဘိသနည်း-ဟူသော စောဒနာကို ပြလို၍ ‘တံ ပန’ စသည်ကို မိန့်သော်။

ဟိ။ စွ။ ဣဒမေဝ ဉာဏံ။ ဤဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ကိုသာလျှင်။ ဘဂဝတော၊ အား။ ပဝတ္တံ ပဝတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ “မဟာဝဇိရဉာဏ”န္တိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တစ်နည်းကား- ဘဂဝတော၊ အား။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဣဒမေဝ ဉာဏံ၊ ကိုသာလျှင်။ “မဟာဝဇိရဉာဏ”န္တိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ ပန၊ ထိုဝရဇိန်နှင့်တူသော ဉာဏ်ကိုကား။ သသမ္ဘာရုံ၊ အဆောက်အဦနှင့် တကွ။ ကတွ၊ ၍။ ဒသေန္တော၊ ရကား။ “တေစတ္တာလီသံ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော ဝဇိရဉာဏ်နှစ်ပါးတို့၏ မောဟ ဇာလကို ဖျက်ဆီးခြင်းသတ္တိ တူကြသလောအမေးရှိရကား ‘မောဟဇာလပ္ပဒါလနန္တိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

မောဟဇာလပ္ပဒါလနန္တိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်၏။ ရှေးအဖို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ ခွါသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ သမုစ္ဆေဒဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာနံ၊ တို့ကို။ ပဒါလနံ၊ ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

‘ဇာလံ ဘဝတဏှာ’ဟု အရှင်ကစွည်း ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်ကြောင့် ဘဝ တဏှာသည် ဇာလမည်သနည်း ပုစ္ဆာရှိရကား ‘အတိတာဒိ’ စသည်ဖြင့် ဖြေသတည်း။

ဘဝတဏှာ၏ ဇာလမည်သည်၏ အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ သိရပါအံ့နည်း စောဒနာရှိရကား ‘တဿာ ဟိ’ စသည်ကို ဆိုသော်။

အတိတာဒိဘေဒဘိန္နေသု၊ အတိတ်အစရှိသော အပြားအားဖြင့် ပြားကုန်သော။ ရူပါဒိသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ သကအတ္တဘာဝါဒိသု စ၊ မိမိ၏ အတ္တဘောတို့၌ လည်းကောင်း။ သံသိဗ္ဗနဝသေန၊ ဖွဲ့ယှက်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ဇာလံ၊ ကွန်ရက်မည်၏။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာ၊

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၆၇

ထိုဘဝတဏှာ၏။ တဏှာ ဇာလိနီ သိပ္ပနီ ဇာလန္တိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ အဓိဝစနံ၊ အမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ဇာလံ၊ မည်၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တကိလမထာနုယောဂကာမသုခလ္လိကာနုယောဂဒိဋ္ဌိတဏှာဘိနိဝေသ သဿ တုစ္ဆေဒါနံ၊ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေတတ်သောအကျင့်၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို မှီဝဲခြင်းအကျင့်၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ တဏှာအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့ကို။ နိဒ္ဒါရဏဝသေန၊ ထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ မောဟဇာလပရိယာ-ယဝိသေသတော၊ မောဟဇာလဟူသော ပရိယာယ်အထူးအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာတဏှာ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇိတ္တာ၊ ပြီး၍။ ယထာနုသန္တိနာ၊ အနုသန္တေအားလျော်စွာ။ သံကိလေသပက္ခံ၊ သံကိလေသ အဖို့ရှိသော တရားကို။ နိဂမေန္တော၊ နိဂုံးအုပ်လိုရကား။ **“တေန ။လ။ ဘဝတဏှာယ စ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၁၉၇] စ၁။ **“တတ္ထ ဒိဋ္ဌိစရိတော”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝေါဒါနပက္ခံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **သလ္လေခါနုသန္တတဝုတ္တိ** တိ၊ ကား။ အနုပဒ္ဒုတသလ္လေခဝုတ္တိ၊ မကင်းသော ခေါင်းပါးသော အကျင့် ရှိသည်။

ပါဠိ၌ သလ္လေခေ တိဗ္ဗဂါရဝေါ-ဟူသော စကားသည် သလ္လေခါနုသန္တတဝုတ္တိ၏ အကြောင်းကို ပြသော စကားတည်း-ဟု သိစေလိုရကား ‘ကသ္မာ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

ကသ္မာ၊ ဟူမူကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သလ္လေခေ၊ ခေါင်းပါးခြင်း၌။ တိဗ္ဗဂါရဝေါ၊ ပြင်းစွာ ရိုသေခြင်း ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သလ္လေခါနုသန္တတဝုတ္တိ၊ မကင်းသော ခေါင်းပါးသောအကျင့် ရှိသည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။

အဘယ့်ကြောင့် ခေါင်းပါးခြင်း၌ တိဗ္ဗဂါရဝဖြစ်သနည်း၊ စောဒနာရှိရကား ‘ဒိဋ္ဌိစရိတော ဟိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိစရိတော၊ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တပေါဇိဂုစ္ဆာဒိနာ၊ ကိလေသာတို့ကို စက်ဆုပ်တတ်သော လုံ့လအစရှိသော။ အနုပါယေနပိ၊ အကြောင်း မဟုတ်သဖြင့်လည်း။ ယျေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ သလ္လေခနာဓိပ္ပါယေန၊ ခေါင်းပါးခြင်းကို အလိုရှိသဖြင့်။ စရတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သာသနေ၊ ဌ။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သော်။ ဓုတဓမ္မဝသေန၊ ကိလေသာကို ခါတတ်သော တရား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သလ္လေခပဋိပဒံ၊ ခေါင်းပါးစေတတ်သော

အကျင့်ကို။ ပူရေတိ၊ ဧ။။ **သိက္ခာနုသန္တတပုဂ္ဂို**တိ၊ ကား။ အတ္ထိဒ္ဓစ္စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလပုတ္တိ၊ မဖောက်သော လေးပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလတည်းဟူသော အကျင့် ရှိသည်။

အဘယံကြောင့် ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည် မောနုသာရိ၊ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ် သည် သဒ္ဓါနုသာရိဖြစ်သနည်း-ဟူသော အမေးပုစ္ဆာကို ‘ဒိဋ္ဌိယာ’ သဝိသယေ စသော ပါဠိဖြင့် ဖြေသတည်း။

ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဧ။။ သဝိသယေ၊ မိမိအရာ၌။ ပညာသဒိသီ၊ ပညာနှင့် တူသော။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိသုဇ္ဈမာနော၊ စင်ကြယ်သည်ရှိသော်။ ပညာမိကော၊ ပညာလွန်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဒိဋ္ဌိစရိတော ။လ။ ဘဝတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ ဓိတ္တဓိမောက္ခော၊ မှားသောအားဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာစရိတော၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈမာနော၊ သော်။ သဒ္ဓါဒိကော၊ သဒ္ဓါ လွန်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“တဏှာ ။လ။ ဘဝတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ပုတ္တံ၊ ဧ။။ **ဒိဋ္ဌိစရိတော သုခါယ ပဋိပဒါယာတိ** အာဒိ ပဋိပဒါနိဒ္ဒေသော၊ ဒိဋ္ဌိ ။လ။ ပဋိပဒါယ အစရှိသော ပဋိပဒါနိဒ္ဒေသသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဒေသနာဟာရဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ အာဂတော ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ အတ္ထောပိ၊ ကိုလည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဒေသနာဟာရဝိဘင်းအဖွင့်၌။ သဗ္ဗပကာရတော၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ ပုတ္တော ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

အပုဗ္ဗပဒေသု ပန၊ အသစ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့တွင်ကား။ ဝါ၊ တို့၌ကား။ **ဝိဝေစိယမာနော**တိ၊ ကား။ ဝိမောစိယမာနော၊ လွတ်စေသည်ရှိသော်။ **ပဋိနိဿရတိ**တိ၊ ကား။ နိယျာတိ၊ ထွက်မြောက်၏။ ဝိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဒန္တဉ္စ ဓမ္မံ အာဇာနာတိ**တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ မန္တပညဿ၊ နန္ဒသော ပညာရှိသော။ တဏှာစရိတဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပုတ္တံ၊ ဧ။။

ပါဠိ၌ သာမန်သာ ဆိုသည် မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့လျက် အသို့မူ၍ ‘မန္တပညာဖြစ်သော တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဆိုအပ်သော’ဟု ဆရာအထူးဆိုသနည်းဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ‘တိက္ခပညော ပန ခိပ္ပံ ဓမ္မံ အာဇာနာတိ’ဟု မိန့်သတည်း။

တိက္ခပညော ပန၊ ထက်သော ပညာရှိသော တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ခိပ္ပံ၊ လျင်စွာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနာတိ၊ ဧ။။ ဣတိ၊ ဤကား အထူးတည်း။ **“သတ္တာပိ**

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၆၉

စုဝိဓာ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယဝိဘာဂေန၊ ဖြင့်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ပဋိပဒါဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ သုဝိညေယျံ၊ ပြီ။ ။

“**ယေ ဟိ ကေဝီ**”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တာသံ ပဋိပဒါနံ၊ တို့၏။ နိယျာနေ၊ ထွက်မြောက်ခြင်း၌။ တီသုပိ ကာလေသု၊ တို့၌လည်း။ ဧကန္တိကဘာဝံ၊ စင်စစ်မှန်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **ဣမာဟိ ဧဝ စတူဟိ ပဋိပဒါဟိ**တိ၊ ကား။ တဗ္ဗိနိမုတ္တာယ၊ ထိုလေးပါးသော ပဋိပဒါမှ လွတ်သော။ အညာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမာဟိ ဧဝ ပဋိပဒါဟိ၊ တို့ဖြင့်သာလျှင်။ **စတုက္ကမဂ္ဂန္တိ** ကား။ ပဋိပဒါစတုက္ကံ၊ ပဋိပဒါလေးပါးတို့၏ အပေါင်းကို။

‘မဂ္ဂစတုက္ကံ’ ဟုဆိုပါလောဟု စုဒ်ရှိရကား ‘ပဋိပဒါ ဟိ မဂ္ဂေါတိ’ဟု ဆိုသတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မည်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါစတုက္ကန္တိ ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ အထ ဝါ၊ ကား။ **စတုက္ကမဂ္ဂန္တိ** ကား။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ၊ ဝဋ္ဋနည်း၏။ စတုဒ္ဓိသာသင်္ခါတံ၊ လေးပါးသော ဒိသာဟု ဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂံ၊ ဖြစ်ကြောင်းကို။

ယင်းသို့ စတုဒ္ဓိသာသည် စတုမဂ္ဂဖြစ်သော် ထိုဒိသာလေးပါးကို ဆရာ ပြပါဦးလော့-ဟု စုဒ်ရှိရကား ‘တာ ပန’ စသည်ကို မိန့်သော်။

စတဿော၊ ကုန်သော။ တာ ပန ဒိသာ၊ တို့သည်။ ဒိသာလောစနနယေ၊ ၌။ အာဂမိသန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ကိမတ္ထံ ပန၊ အဘယ် အကျိုးငှာကား။ (ပုန- ဟု ပါဌ်ရှိ၏။ ဆင်ခြင်ပါ)။ စတုက္ကမဂ္ဂံ၊ ပဋိပဒါလေးပါးတို့၏ အပေါင်းကို။ ဝါ၊ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း၏ ဒိသာ- ဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်ကြောင်းကို။ ပညပေန္တိ၊ ပညတ်ကုန်သနည်း။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေကုန်သနည်း။ ဣတိ စောဒနာယ၊ ဤသို့သော စောဒနာခြင်း၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ **“အပုဇေနသေဝိတာယာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ၌။ **အပုဇေနသေဝိတာယာ**တိ၊ ကား။ အပဏ္ဍိတဇေနသေဝိတာယ၊ ပညာမရှိသော သူသည် မှီဝဲအပ်သော။ **ဗာလကန္တာယာ**တိ၊ ကား။ ဗာလဇနကာ မိတာယ၊ သူမိုက်တို့သည် အလိုရှိအပ်သော။ **ရတ္တဝါသိနိယာ**တိ၊ ကား။ ရတ္တေသု၊ တပ်ကုန်သော။ ရာဂါဘိဘူတေသု၊ ရာဂဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော သူတို့၌။ (ဤကား ရှေး၏အဖွင့်)။ ဝသတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ နေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရတ္တဝါသိနိ၊ မည်၏။ တဿာ၊ ထိုတပ်သောသူတို့၌ နေတတ်ဖြစ်တတ်သော တဏှာကို။

နန္ဒိယာတိ၊ ကား။ တတြ တတြ၊ ထိုထိုသို့သော အာရုံတို့၌။ အဘိနန္ဒနဋ္ဌေန၊ နှစ်သက်တတ်သော အနက်အားဖြင့်။ နန္ဒိသဒါတာယ၊ နန္ဒိဟု ဆိုအပ်သော။ **အဝဋ္ဌနတ္ထ**န္တိ၊ ကား။ သမုစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှာ။ **အယံ ဝုစ္စတိ နန္ဒိယာဝဋ္ဌဿ နယဿ ဘူမိတိ**၊ ကား။ တဏှာဝိဇ္ဇာနံ၊ တဏှာအဝိဇ္ဇာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ၌။ ဒွေဒိသာ၊ နှစ်ပါးသော အရပ်မျက်နှာတို့ကိုလည်းကောင်း။ (စတုသစ္စယောဇနာ၌ စပ်)။

 သမထဝိပဿနာနံ၊ တို့၏။ **[၄၊ ၁၉၈]** ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေါဒါနပက္ခေပိ၊ ၌လည်း။ ဒွေဒိသာ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အယံ စတုသစ္စယောဇနာ၊ ဤသစ္စလေးပါးကို ယှဉ်ခြင်းကို။ နန္ဒိယာဝဋ္ဌဿ နယဿ၊ ၏။ သမုဋ္ဌာနတာယ၊ ဖြစ်ရာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူမိတိ၊ ဘုံဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ ။

၈၂။ ဧဝံ၊ သို့။ နန္ဒိယာဝဋ္ဌဿ နယဿ၊ ၏။ ဘူမိံ၊ ကို။ နိဒ္ဒိသိတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တဿ၊ ထိုနန္ဒိယာဝဋ္ဌနည်း၏။ ဒိသာဘူတဓမ္မေ၊ ဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ ပြတော်မူလိုသော အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည်။ (အာရဒ္ဓံသို့ ဆိုက်)။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ အဿ၊ ထိုနန္ဒိယာဝဋ္ဌနည်း၏။ ဒိသာဘူတဓမ္မေသု၊ တို့ကို။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်သော်။ ဒိသာလောစနနယော၊ ကို။ ဝုတ္တော ယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဝေယျာကရဏေသု ဟိ ယေ ကုသလာကုသလာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဒိသာလောစနလက္ခဏံ၊ ကို။ ဧကဒေသေန၊ အားဖြင့်။ ပစ္စာမသိတွာ၊ သုံးသပ်၍။ **“တေ ဒုဝိဓာ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထဝစနေ၊ ၌။ **တေတိ**၊ ကား။ ဒိသာဘူတဓမ္မာ၊ တို့ကို။ **ဒုဝိဓာ**တိ၊ ကား။ “ဣမေ ဤတရားတို့သည်။ သံကိလေသဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ဣမေ၊ တို့သည်။ ဝေါဒါနဓမ္မာ၊ တည်း”။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒုဝိဓေန၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ **ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာ**တိ၊ ကား။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။ ပရိတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဣက္ခိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ဓမ္မယုတ္တိတော၊ သင့်သောအားဖြင့်။ တံ တံ ဒိသာဘာဝေန၊ ထိုထိုသို့သော ဒိသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပေက္ခိတဗ္ဗာ အာလောစိတဗ္ဗာ၊ ကြည့်ရှုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ယံ ပကာရံ၊ အကြင်အပြားကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ **“ဒုဝိဓာ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ပကာရံ၊ ကို။ **“လောကဝဋ္ဌာနုသာရိ စ လောကဝိဝဋ္ဌာနုသာရိ စာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တစ်နည်းကား-**လောက ။လ။ နုသာရိစာ**တိ ဣမိနာပဒေန၊ ဖြင့်။ ဒသေတိ၊ ၏။ တဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ လောကော ဧဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဝဋ္ဌံ၊ တည်း။ လောကဝဋ္ဌံ၊ လောကဝဋ္ဌံ။

လောကဝဋ္ဋဘာဝေန၊ လောကဟူသော ဝဋ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသရတိ ပဝတ္တတိ၊
 လျှောက်ပတ်စွာ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကဝဋ္ဌာနုသာရီ၊ မည်၏။
 သံကိလေသဓမ္မော၊ သံကိလေသတရားတည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။
 လောကဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ လောကတော၊ မှ။ ဝိဝဋ္ဌံ၊ ကင်းရာတည်း။ လောကဝိဝဋ္ဌံ၊
 မည်၏။ ဝါ၊ လောက၏ ကင်းရာ။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုလောက၏။ ဝါ၊ လောကမှ
 ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ အနုသရတိ အနုလောမနဝသေန ဂစ္ဆတိ၊ လျော်သည်၏
 အစွမ်းအားဖြင့် ရောက်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကဝိဝဋ္ဌာနုသာရီ၊
 မည်၏။ ဝေါဒါနဓမ္မော၊ တည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ တေနေဝ၊
 ကြောင့်သာလျှင်။ “ဝဋ္ဌ နာမ သံသာရော၊ ဝိဝဋ္ဌ နိဗ္ဗာန”န္တိ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ။

တံ ကထံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ကား။ တံ ကမ္မံ ကို။ ကထံ ကေန ပကာရေန၊ အဘယ်သို့သော
 အပြားအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ **ဥပစယေန**
 ဥပစယာဝတ္ထာယ၊ ဆည်းပူးသော အခိုက်အတန့်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိပါကဝဋ်ကို ပွားစေသော
 အခိုက်အတန့်ဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ကတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ သည်။
 ဖလဒါနသမတ္ထံ၊ အကျိုးပေးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကတံ၊
 ပြုအပ်သော ကံကို။ ဥပစိတန္တိ၊ ဥပစိတဟူ၍။ ဝါ၊ ဆည်းပူးအပ်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဥပစိတဘာဝေ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်၌။ ကမ္မံ နာမ၊ မည်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပါကဝဋ္ဌဿ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။
 အတ္ထော၊ တည်း။ ဒသန္နမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာ ဝတ္ထုတို့၏။
 ဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝတော၊ ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ **တေ ကတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ** ကား။ တေ
 ပန ဝိပလ္လာသ၊ တို့ကိုကား။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ပဿိတဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်သနည်း။
ဒသဝတ္ထုကေ၊ ဆယ်ပါးသော အကြောင်းရှိသော။ ကိလေသပုဋ္ဌေ၊ ကိလေသာအပေါင်း၌။
 ပဿိတဗ္ဗာ။ **ဒသဝိကာရဏေ**၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော အကြောင်းရှိသော။
 ကိလေသသမူဟေ၊ ကိလေသာအပေါင်း၌။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

၁။ ဒသဝတ္ထုကေ ။ ။ ဣတိ အာဟ-ဟု ရှိသည်ကား လိုမည်မထင် ဆင်ခြင် ပါကုန်။

အဘယ်တရားသည် ကိလေသာ၏အကြောင်းဝတ္ထုဖြစ်သနည်း အမေး ရှိရကား ‘တတ္ထ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှိ။ ကိလေသာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကိလေသဝတ္ထု၊ မည်၏။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဓမ္မာပိ၊ အကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့သည်လည်း။ ကိလေသဝတ္ထု၊ မည်၏။

ကိလေသာတို့သည် မိမိတို့သည်ပင် မိမိတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန် အုံလောဟု စောဒနာရှိရကား ‘တေသု’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

တေသု၊ ထိုကိလေသာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့တွင်။ ကာရဏ-ဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပုရိမသိဒ္ဓါ ပုရိမသိဒ္ဓါနံ၊ ရှေး၌ပြီးကုန်သော။ ကိလေသာ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ (ဘာဝ၌ စပ်)။ ပရတော၊ နောက်၌။ ‘ပဝတ္တာနံ၊ နံသော။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယဘာဝတော၊ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ကိလေသဝတ္ထု၊ မည်၏။ အယောနိသောမနသိကာရော အယောနိသောမနသိကာရဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ အယောနိသောမနသိကာရပရိက္ခတာ စ အယောနိသောမနသိကာရပရိက္ခတာနဉ္စ၊ အယောနိသော မနသိကာရ၏ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ ဓမ္မာနဉ္စ၊ သုတအာရုံ အစရှိသော တရားတို့၏ လည်းကောင်း။ (ဘာဝ၌ စပ်)။ ကိလေသုပ္ပတ္တိဟေတုဘာဝတော၊ ကိလေသာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကိလေသပ္ပစ္စယာပိ၊ ကိလေသာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရား တို့သည်လည်း။ ကိလေသဝတ္ထု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၁၉၉] စတ္တာရော အာဟာရာတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌှိ။ အာဟာရသီသေန၊ အာဟာရကို ပဓာနပြုသဖြင့်။ တဗ္ဗိသယာ၊ ထိုအာဟာရလျှင် အာရုံရှိကုန်သော။ ကိလေသာပိ၊ တို့ကိုလည်း။ အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်၏။

အာဟာရကိုသာ ယူချေသော် ကိလေသာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရား တို့သည်သာ ကိလေသဝတ္ထု မည်၏။ ကိလေသာတို့သည်ကား ကိလေသဝတ္ထု မမည်ရာ။ ထို့ကြောင့် အာဟာရလေးပါးတို့ကိုသာ လိုအပ်သည် မဟုတ်။ ထိုအာဟာရလေးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၏ ဘေးရန် ဖြစ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့ကိုလည်း လိုအပ်ပါကုန်၏ ဟူလိုသော်။

စတသော ဝိညာဏဌိတိယောတိ ဧတ္တာပိ၊ ယောဟူသော ဤပါဌ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ “ပဌမေ အာဟာရေ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒသဝတ္ထုကေ၊

ဆယ်ပါးသော အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဝါ။ ဆယ်ပါး၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကိလေသပုဉ္ဇေ၊ ကိလေသာအပေါင်း၌။ ပုရိမံ ပုရိမံ၊ ရှေးရှေးသော ကိလေသဝတ္ထုသည်။ ပစ္စိမဿ၊ ပစ္စိမဿ၊ နောက်နောက်သော ကိလေသဝတ္ထု၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ **ပဌမေ အာဟာရေ**တိ ပဒေ၊ ၌။ ဝိသယဘူတေ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝါ။ အရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဌမေ၊ သော။ အာဟာရေ၊ ၌။ တစ်နည်းကား-ပဌမေ၊ သော။ အာဟာရေ၊ သည်။ ဝိသယဘူတေ၊ ဆန္ဒရာဂ၏ အာရုံ၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော်။ ပဌမော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **သေသာဟာရေသုပိ**၊ ကြွင်းသော အာဟာရတို့၌လည်း။ **ဧသေ နယော**၊ တည်း။

ရှေးကဲ့သို့ ဝိသယအနက်ကို ယူအံ့ရကား ပဌမေ စသော ပါဌ်ကို မိန့်သော်။

ပဌမေ ဝိပလ္လာသေတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ ပဌမေ၊ သော။ ဝိပလ္လာသေ၊ ကို။ အပ္ပဟီနေ၊ မပယ်အပ်သည်။ သတိ၊ သော်။ **ပဌမံ**၊ သော။ **ဥပါဒါနံ**၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေ နယော၊ တည်း။ ပန၊ အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ယံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ နိဒ္ဒေသေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ကထယိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ။

၈၃။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ဒသဝတ္ထုကံ၊ ဆယ်ပါးသော အကြောင်းရှိသော။ ကိလေသပုဉ္ဇေ၊ ကိလေသာအပေါင်းကို။ တဏှာဝိဇ္ဇာဝသေန၊ တဏှာအဝိဇ္ဇာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ၊ နှစ်ပါးသော အစုတို့ကို။ ကရောဇ္ဈော၊ ၍။ **“ယော စ ကဗဠိကာရော အာဟာရော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟာ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ကဗဠိကာရာဟာရံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဖဿာဟာရဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အပရိဇာနန္တဿ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိသော။ တဏှာစရိတဿ၊ စရိတပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယထာက္ကမံ၊ လျော်စွာ။ ကာယဝေဒနာသု၊ ရူပကာယဝေဒနာတို့၌။ တိဗ္ဗော၊ ပြင်းစွာသော။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ သည်။

၁။ သေသာဟာရေသုပိ ဧသေ နယော ။ ။ ကာယ၌ဖြစ်သော ပဌမဝိပလ္လာသသည် ကာယအပေါင်း၌ လည်းကောင်း၊ ကာယအစိတ်ဖြစ်သော ကဗဠိကာရာဟာရ၌လည်းကောင်း ဖြစ်သည်သာ ဖြစ်၏ ဟူလိုသော်၊ ဝေဒနာ၌ ဖြစ်သော ဒုတိယဝိပလ္လာသသည် ထိုဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဖဿာဟာရ၌၊ စိတ်၌ ဖြစ်သော တတိယဝိပလ္လာသသည် ထိုစိတ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၌၊ မိန်းမ၌ ဖြစ်သော စတုတ္ထဝိပလ္လာသသည် ထိုမိန်းမ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝိညာဏာဟာရ၌ ဖြစ်သည်သာ ဖြစ်၏ ဟူလိုသော်။

ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပက္ကိလေသဿ၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော။ ဆန္ဒရာဂဿ၊ ဧ၊။ ဟေတုဘာဝတော၊ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယော စ ကဗဠိကာရော အာဟာရော ။လ။ ဥပက္ကိလေသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ ဝါ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ မနောသဉ္စေတနာဟာရံ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိညာဏာဟာရဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အပရိဇာနန္တော၊ ပိုင်းခြား၍ မသိသော။ ဒိဋ္ဌိစရိတော၊ သည်။ တေသု၊ ထိုမနောသဉ္စေတနာဟာရ ဝိညာဏာဟာရတို့၌။ အတ္တသညီ စ၊ အတ္တဟူ၍ အမှတ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ နိစ္စသညီ စ၊ နိစ္စဟူ၍ အမှတ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ တေ၊ ထိုမနောသဉ္စေတနာဟာရ ဝိညာဏာဟာရတို့ကို။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဧ၊။ ဥပက္ကိလေသတိ၊ ညစ်ညူးကြောင်းတရာတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ တစ်ပါး။ ပုရိမကာ၊ ကုန်သော။ ဒွေ ဝိပလ္လာသ၊ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပုရိမကာနိ ဧဝ စ၊ ရှေး၌သာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနယောဂဂန္ဓာသဝဩဃသလ္လ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ အဂတိဂမနာနိ စ၊ ဥပါဒါန်၊ ယောဂ၊ ဂန္ဓ၊ အာသဝ၊ ဩဃ၊ သလ္လ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ အဂတိဂမနတို့ကိုလည်းကောင်း။ တဏှာပဓာနတ္တာ စ၊ တဏှာ ပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဏှာသဘာဝတ္တာ စ၊ တဏှာသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဏှာဝိသယတ္တာ စ၊ တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တဏှာစရိတဿ၊ ဧ၊။ ဥပက္ကိ လေသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပစ္စိမကာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ ပန၊ တို့ကိုကား။ ဒိဋ္ဌိပဓာနတ္တာ စ၊ ဒိဋ္ဌိပြဓာန်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိသဘာဝတ္တာ စ၊ ဒိဋ္ဌိသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိဝိသယတ္တာ စ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ အာရုံဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿ၊ ဧ၊။ ဥပက္ကိလေသတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ။

၈၄။ **ကဗဠိကာရေ ။လ။ ဝိပလ္လာသော**တိ၊ ကား။ စတူသု၊ ကုန်သော။ အာဟာရေသု၊ တို့တွင်။ ကဗဠိကာရေ၊ ဟု ဆိုအပ်သော။ အာဟာရေ၊ ၌။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသေသု စ၊ တို့တွင်လည်း။ “အသုဘေ၊ ၌။ သုဘန္တိ၊ သုဘ”ဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဧ၊။

ကဗဠိကာရာဟာရလျှင် အာရုံရှိသော ဆန္ဒရာဂကို မပယ်သောကြောင့် ဟူသော ပရိယာယ်အားဖြင့် မှတ်အပ်သလော စောဒနာရှိရကား ‘ကဗဠိကာရာ-ဟာရဿ ။လ။ သမုဋ္ဌာနတ္တာ စ’ဟူသော ဟိတ်နှစ်ချက် ထွက်သတည်း။

ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်းဟူမူကား။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ၎င်း။ အသုဘသဘာဝတ္တာ စ၊ အသုဘသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အသုဘသမုဋ္ဌာနတ္တာ စ၊ အသုဘ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ ဖဿာဟာရဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသဘာဝတ္တာ စ၊ သင်္ခါရဒုက္ခသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဒုက္ခပစ္စယတ္တာ စ၊ သုံးပါးသော ဒုက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ တတ္ထ၊ ဤ။ “ဒုက္ခေ ဤ။ သုခန္တိ သုခ”ဟူ၍။ ပဝတ္တော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ တထာ၊ ပါး။ ယျေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏေ၊ ဤ။ နိစ္စသညိနော၊ နိစ္စဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သင်္ခါရေသု စ၊ တို့၌လည်း။ အတ္တသညိနော၊ အတ္တဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်လည်း။ စေတနာပဓာနာ၊ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

“ဝိညာဏေ အာဟာရေ ။လ။ အတ္တာတိ ဝိပလ္လာသော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ ပဌမေ ။လ။ ဥပါဒိယတိတိ၊ ကား။ “အသုဘေ၊ ဤ။ သုဘန္တိ၊ သုဘ”ဟူ၍။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟိ၊ ဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ယူသောသူသည်။ ကိလေသကာမေန၊

ဖြင့်။ ဝတ္ထုကာမေ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌံ၊ မြစ်စွာ။ [၄၊ ၂၀၀] ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ ကား။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာမာနံ၊ ဝတ္ထုကာမတို့ကို။ ယံ ဂဟဏံ၊ အကြင်ယူခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသို့ ယူခြင်းကို။ ကာမုပါဒါနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ “ဒုက္ခေ ဤ။ သုခန္တိ သုခ”ဟူ၍။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟိ၊ သည်။ “သီလဗ္ဗတေဟိ၊ သီလအကျင့်တို့ဖြင့်။ (ဂေါသီလ စသည်ကိုယူ)။ အနာဂတေ ဤ။ ဘဝဝိသုဒ္ဓိ၊ ဘဝ၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ တံ နိဗ္ဗုတိ၊ ငြိမ်းခြင်းသည်။ သုခံ၊ တည်း။” (နိဗ္ဗုတိသုခံကား ဘဝဝိသုဒ္ဓိ၏ အဖွင့်)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌံ၊ စွာ။ ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ “အနိစ္စေ၊ ဤ။ နိစ္စန္တိ၊ နိစ္စ”ဟူ၍။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟိ၊ သည်။ “သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ၊ မြဲကုန်၏။ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော မရှိကုန်။” ဣတိ၊ သို့။ သံသာရာဘိနန္ဒိနိ၊ သံသာရာ၌ အလွန်နှစ်သက်တတ်သော။ ဘဝဒိဋ္ဌံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌံ၊ စွာ။ ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ “အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သည်၌။ အတ္တာတိ၊

အတ္တဟူ၍”။ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟိ၊ သည်။ “အတ္တနိ၊ ကိုယ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ ကုဒံ ကမ္မဖလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယော၊ အကြင်ကိုယ်သည်။ ကရေတိ၊ ဧ။၊ သော၊ ထိုကိုယ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။” ကုတိ၊ သို့။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဟူသော အယူကို။ ဒဠ္ဇံ၊ စွာ။ ဂဏှာတိ၊ ဧ။၊ ကုတိ၊ သို့။ ကုမံ အတ္တံ၊ ကို။ **“ဒုတိယေ ဝိပလ္လာသေ ဌိတော”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒသေတိ၊ ဧ။

အယံ ဝုစ္စတိ ကာမယောဂေါတိ၊ ကား။ ကာမရာဂသင်္ခါတေန၊ သော။ ယေန ကာမုပါဒါနေန၊ သည်။ ဝတ္ထုကာမေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သတ္တော၊ ကို။ သံယောဇီယတိ၊ ယှဉ်အပ်၏။ အယံ ကာမရာဂေါ၊ ကို။ “ကာမယောဂေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။၊ **အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝယောဂေါတိ၊** ကား။ ယတော၊ အကြင်ဘဝရာဂကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနသင်္ခါတေန၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝပါဒါနေန၊ ဒါန်သည်။ ဘဝေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ သတ္တော၊ ကို။ သံယောဇီယတိ၊ အပ်၏။ အယံ ဘဝရာဂေါ၊ ကို။ “ဘဝယောဂေါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။၊ **အယံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိယောဂေါတိ၊** ကား။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိအာဒိသင်္ခါတာယ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိအစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်မာသော။ ယာယ ဒိဋ္ဌိယာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိအဝသိဋ္ဌဒိဋ္ဌိယာ စ၊ အကြင်သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစရှိသော ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌိသည်လည်းကောင်း။ သတ္တော၊ ကို။ ဒုက္ခေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သံယောဇီယတိ၊ ယှဉ်အပ်၏။ ပါပိကာ၊ သော။ အယံ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ “ဒိဋ္ဌိယောဂေါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။၊ **အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ** တိ၊ ကား။ ယာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနေန စ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ သကလဝဋ္ဋုဒုက္ခေန စ၊ နှင့်လည်းကောင်း။ သဟ၊ တကွ။ သတ္တော၊ ကို။ သံယောဇီယတိ၊ ဧ။၊ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ “အဝိဇ္ဇာယောဂေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ။

ယသ္မာ ပန၊ ကား။ ကာမယောဂါဒယော၊ တို့သည်။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာဒိနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ပဌမေ ယောဂေ ဌိတော အဘိဇ္ဈာယ ကာယံ ဂန္ထတိ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။၊ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ **အဘိဇ္ဈာယ ကာယံ ဂန္ထတိ**တိ ပဒဿ၊ ဧ။၊ ပရာဘိဇ္ဈာယနလက္ခဏာယ၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို မိမိသို့ ရှေ့ရှုကြံခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော။ အဘိဇ္ဈာယ၊ ဖြင့်။ နာမကာယံ၊ ကို။ ဂန္ထတိ ယဇ္ဇေတိ၊ စပ်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ တထာ၊ ပါး။ ဘဝပတ္တနာယ၊ ဘဝကို တောင့်တခြင်း၏။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဘဝဒိဋ္ဌိဘဝရာဂ

ဝသေန၊ ဘဝဒိဋ္ဌိဘဝရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာယာတဝတ္ထုသု၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းတို့၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ စိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပဒူသေနန္တိ၊ ပြစ်မှားစေကုန်၏။ ဝါ၊ ပျက်စီးစေကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဒုတိယေ ။လ။ ဂန္ထတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ဒိဋ္ဌိဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇာဝသေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ “သီလဗ္ဗတေဟိ၊ သီလအကျင့်တို့ဖြင့်။ သုဇ္ဈတိ၊ ၏”။ ဣတိ စ၊ လည်းကောင်း။ “ဣဒမေဝ၊ ဤငါ၏ အယူသာလျှင်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အညံ၊ တစ်ပါးသော သူတို့၏ အယူသည်။ မောယံ၊ အချည်းနှီးတည်း”။ ဣတိ စ၊ လည်းကောင်း။ အဘိနိဝိသတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“တတိယေ ။လ။ ဣဒံ သစ္စာဘိနိဝေသေန ကာယံ ဂန္ထတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ။

တဿာတိ၊ ကား။ အဘိဇ္ဈာဒီဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ သော။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ **(ဧဝံ ဂန္ထိတာ၌ တ ပစ္စည်းသည် ကတွတ္တတည်းဟု ပြလို၍ ‘ဂန္ထိတာ ဌိတာ’ဟု ဖွင့်သတည်း)။ ဧဝံ ဂန္ထိတာတိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ အဘိဇ္ဈာယနာဒိဝသေန၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ဥစ္စာကို မိမိသို့ ရှေးရှုကြခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နာမကာယံ၊ ကို။ ဂန္ထိတာ၊ စပ်၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။ **[၄၊ ၂၀၁] အာသဝန္တိတိ၊** ကား။ အာသဝဘာဝေန၊ အာသဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ **ကုတော စ ဝုစ္စတိ အာသဝန္တိတိ** ဣမိနာ ပါဠေန၊ ဖြင့်။ ကုတော ပန ဟေတုတော၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်ကား။ (ကုတော ပန ဟူရကား စ သဒ္ဓါ၏ ပနတ္ထကို သိလင့်ကုန်)။ တေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အာသဝန္တိ၊ အာသဝေါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာသဝဟေတုံ၊ အာသဝေါ၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ယသ္မာ ပန၊ ကား။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ကုသလပ္ပဝတ္တိ၊ ကုသိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ နိဝါရေတွာ၊ မြစ်၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိယာဒါယ၊ ကုန်စေ၍။ ဝါ၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူ၍။ တိဋ္ဌန္တာ ဝါ၊ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အသမုဋ္ဌိန္တာ ဧဝ ဝါ၊ မဖြတ်အပ်ကုန်သေးသည်သာ ဖြစ်ကုန်၍လည်းကောင်း။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဟေတု၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“အနုသယတော ဝါ ပရိယုဋ္ဌာနတော ဝါ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁။ အနုသယတော ဝါ ပရိယုဋ္ဌာနတော ဝါ ။။ ယခင်ပါဌ်၌ ‘အနုသယတော ဝါ ပရိယုဋ္ဌာနတော ဝါ’ဟု ပါဠိဆိုသောကြောင့် ‘ကိလေသမဂ္ဂေန အသမုဋ္ဌိန္တာ ဧဝ ကုသလပ္ပဝတ္တိ နိဝါရေတွာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တာ ဝါ’ဟု ပဋိပါဠိအားဖြင့် ဆိုပါလော့၊ အဘယ်ကြောင့်

အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓေန ကာမာသဝေါတိ။ ကား။ သိဒ္ဓေန၊ ပြီးသော။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓေန၊ ဖြင့်။ ကာမရာဂသဘာဝတ္တာ၊ ကြောင့်။ ကာမာသဝေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကတ္တစိဒေဝ ဝိသယေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံ၌သာလျှင်။ ဒေါမနဿိတော၊ နှလုံးမသာရှိသော သူသည်။ တပုဋ္ဌိပက္ခေ၊ ထိုဒေါမနဿ၏ ဖြစ်ရာအာရုံ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ဝိသယေ စ၊ အာရုံတို့ကိုလည်းကောင်း။ တဗ္ဗိသယဗဟုလေ စ၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်အာရုံ များသော။ (သောမနဿ၏ ဖြစ်ရာအာရုံများသည်ဟု ဆိုသော်)။ ဘဝေ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပတ္တေတိ၊ တောင့်တ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဗျာပါဒကာယဂန္ဓေန ဘဝါသဝေါ”** တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ **ပရာမာသကာယဂန္ဓေန ဒိဋ္ဌာသဝေါတိ။** ကား။ သိဒ္ဓေန၊ သော။ သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ဓေန၊ ဖြင့်။ တံသဘာဝတ္တာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပရာပရံ ဝါ၊ အချင်းချင်းလည်းဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌိယော၊ တို့ကို။ ဂန္ဓန္တဿ၊ စပ်သောသူအား။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ဓေန အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ။** ကား။ “ဣဒမေဝ၊ သည်သာလျှင်။ သစ္စံ၊ ၏။ အညံ၊ သည်။ မောဃံ၊ တည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝိသန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းသောကြောင့်။ အယောနိသော၊ မသင့်သောအားဖြင့်။ မနသိကာရတော၊ နှလုံးပြုသောကြောင့်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဤကား ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ဓကို အကြောင်းယူ၍ ထိုအကြောင်း ဖြစ်သော ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ဓပြီးသဖြင့် အကျိုးဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသဝ ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ ‘အယောနိသော မနသိကာရတော ။လ။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဿ ဖလဘူတံ’ဟု ဆိုသတည်း။ အဝိဇ္ဇာပြီးသည်၏အဖြစ်ကို ပြလိုရကား ‘သဗ္ဗေသံ ဝါ’ စသည်ဖြင့် တစ်ဝိကပ်ကို အားထုတ်တော်မူသတည်း။

ဝါ၊ ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သိဒ္ဓေန၊ သော။

ဥပ္ပဋ္ဌိပါဠိအားဖြင့် ဆိုလေသနည်းဟု အမေးပုစ္ဆာ ထွက်ငြားအံ့။ ‘ပရိယုဋ္ဌာနမတ္တာ ဧကစ္စေ ကိလေသာ ဝိသေသတော အာသဝုပ္ပတ္တိဟေတု ဟောန္တိတိ ဒဿနတ္ထံ အဋ္ဌကထာယ ဥပ္ပဋ္ဌိပါဠိဝစနံ’ ဟူသော ဋီကာပါဌ်ဖြင့် ဝိသန္ဓနာပြုလေ။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၇၉

ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထေန၊ ဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ၏။
ဟေတုဘူတော၊ သော။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ အာသဝါ ဧဝ၊ တို့သည်သာလျှင်။ ပရိပုဒ္ဓါ၊
ပွားများကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝဋ္ဋသ္မိံ ဌှိ။ ဩဟနန္တိ ဩသာဒေန္တိ၊ နစ်မွန်းစေတတ်ကုန်၏။
ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဩဃာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “တဿ
ဣမေ စတ္တာရော အာသဝါ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

အနုသယသဟဂတာ^၁တိ၊ ကား။ အနုသယဘာဝံ၊ ကို။ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ၊
မပယ်မှု၍။ ဂတာ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။

**နန္ဒိယာ သဟဂတာ စသည်တို့၌ကဲ့သို့ သဟဂတသဒ္ဓါသည် တဗ္ဘောတည်း
ဟု ပြပြန်လို၍ ‘အနုသယဘူတာ ဝါ’ဟု ဆိုပြန်သော်။**

ဝါ၊ ကား။ အနုသယဘူတာ၊ အနုသယ ဖြစ်ကုန်၍။ အဇ္ဈာသယန္တိ၊ ကား။ စိတ္တံ၊
သို့။ အနုပဝိဋ္ဌာတိ၊ ကား။ ဩဂါဠာ၊ သက်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဟဒယံ အာဟစ္စ
တိဌန္တိ^၂တိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အပ္ပန္တရသင်္ခါတံ၊ အပ္ပန္တရ-ဟု ဆိုအပ်သော။ ဟဒယံ၊
အတွင်းကို။ အာဟန္တာ၊ ထိခိုက်၍။ (အာဂန္တာလည်း ရှိ၏။ ‘ဟဒယံ၊ အတွင်းသို့၊ အာဂန္တာ၊
ရောက်၍’ဟု ပေး)။ တိဌန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။
အဌသာလိနိယံ၊ ဌှိ။ “အပ္ပန္တရဌေန ဟဒယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တေန ဝုစ္ဆန္တိ သလ္လာ
တိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈာသယံ၊ စိတ်သို့။ အနုပဝိဋ္ဌာ၊ သက်ဝင်ကုန်၍။
ဟဒယံ၊ စိတ်အတွင်းကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ တိဌန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
“သလ္လာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

**သလ္လ-ဟူ၍ ဆိုရကြောင်းကို ဆိုပြီး၊ သလ္လဌကား အဘယ်နည်းဟု အမေး
ထွက်ရာလေသောကြောင့် ပိဋ္ဌာဇနနံ စသည်ကို မိန့်သော်။**

ပိဋ္ဌာဇနနဉ္စ၊ နှိပ်စက်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဒုရုဒ္ဓရဏတာ စ၊
နုတ်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ သလ္လဌော၊ သလ္လအနက် မည်၏။

**ဒိဌောယဖြင့် မာနသလ္လအဘယ်သို့ ဖြစ်ပါသနည်းဟု စုဒ်ရှိရကား ‘ဧသော
မေ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။**

၁။ အနုသယသဟဂတာ ။ ။ ယခင်ပါဌ်ဖြင့် ‘အနုသယေန အနုသယဘာဝေန သဟ
ဂတာ ပဝတ္တာတိ အနုသယသဟဂတာ’ စသော ဝိဂ္ဂဟကို ပြသတည်း။

“ဧသော၊ ဤသည်ကား။ မေ၊ ဧ။ အတ္တ၊ တည်း”။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဂဟဏမုခေန၊ ယူခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ “ဧသော၊ ဤကိုယ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏”။ ကုတိ၊ ဤသို့။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ကုတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ နိဿာယပိ၊ ဤလည်း။ မာနံ၊ မာန်ကို။ ဇပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဒိဋ္ဌောယေန မာနသလ္လော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ။

ပရိယာဒိန္နန္တိ ကား။ အညဿ၊ တစ်ပါးသော တရား၏။ ဝါ၊ အား။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ အဒတွာ၊ ဤ။ သမန္တတော၊ မှ။ ဂဟိတံ၊ သော။ **စတုသု ဓမ္မေသု သဏ္ဌဟတိ**တိ၊ ကား။ အာရမ္မဏပစ္စယတာယ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။

အာရမ္မဏဘူတေသု၊ ကုန်သော။ [၄၊ ၂၀၂] စတုသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပတိဋ္ဌဟတိ၊ တည်၏။ တာနိ၊ ထိုအာရုံဖြစ်သော တရားတို့ကို။ “**ရူပေ ဝေဒနာယ သညာယ သင်္ခါရေသု**”တိ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ **နန္ဒူပသေစနေနာ**တိ၊ ကား။ လောဘသဟဂတဿ၊ လောဘသဟဂုတ်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်အား။ သဟဇာတကောဋိယာ၊ သဟဇာတ အစွန်းဖြင့်။ ဥပသေစနံ၊ သွန်းလောင်းတတ်သော။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ နန္တိ၊ သပ္ပိတိကဖြစ်သော တဏှာသည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ကုတရဿ၊ တစ်ပါးသော ဝိညာဉ်အား။ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ အားဖြင့်။ ဥပသေစနံ၊ သော။ နန္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နန္ဒူပသေစနံ၊ မည်၏။ (ဤသို့ ပေး။) တေန နန္ဒူပသေစနေန၊ ထိုသွန်းလောင်းတတ်သော သပ္ပိတိကတဏှာရှိသည်ဖြစ်၍။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ကေန၊ အဘယ်ကြောင့်။ တံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နန္ဒူပသေစနံ၊ သွန်းလောင်းတတ်သော သပ္ပိတိကတဏှာရှိသနည်း။ ကုတိ၊ သို့။ စောဒနာယ၊ ဧ။ သမ္ပဝတော၊ ကြောင့်။ “**ရာဂသလ္လေန နန္ဒူပသေစနေန ဝိညာဏေနာ**”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ။

တတ္ထ၊ ၌။ **ရာဂသလ္လေနာ**တိ၊ ကား။ ဟေတုဘူတေန၊ သော။ ရာဂသလ္လေန၊ ကြောင့်။ နန္ဒူပသေစနေန ဝိညာဏေနာတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ ကုတ္ထမ္ဘုတလက္ခဏေ၊ အထူးအပြားသို့ ရောက်သည်ကို မှတ်ခြင်းအနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ တည်း။ (ဥိနပဉ္စဗန္ဓနေန ပတ္တေန စသည်၌ကဲ့သို့)။ **ရူပပဂါ ဝိညာဏဋီတိ**တိ၊ ကား။ ရူပမေဝ၊

၁။ အာရမ္မဏဘူတေသု ။ ။ ဤ၌ အာရမ္မဏပစ္စယတာယ ဟူသော ပါဠိဖြင့် အာရမ္မဏဘူတေသု၌ အာရမ္မဏသဒ္ဒါ၏ ‘လဘတိ မာရော အာရမ္မဏ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ကာရဏအနက်ကို နှစ်စေသည်။

ရုပ်သည်ပင်လျှင်။ အာရမ္မဏကရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏဿ ဝိညာဏေန၊ သည်။ ဥပဂန္တဗ္ဗတော စ၊ ကပ်အပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း။ (ဝိညာဏဿကို ဝိကပ်ပြန်၍ ယှဉ်သည်)။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပတိဋ္ဌာဘာဝတော စ၊ တည်ရာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ရူပူပဂါ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ မည်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဋ္ဌိတိ၊ မည်၏။

‘ရူပံ ဥပဂစ္ဆတိတိ ရူပူပဂါ၊ ဝိညာဏံ ဧဝံ ဋ္ဌိတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဟူ၍လည်း အနက်မရကောင်းသလော’ဟု စုဒ္ဓိရကား ‘ပဉ္စဝေါကာရဘဝသ္မိံ ဟိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

ဟိ၊ စွ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝသ္မိံ၊ ဤ။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ **ဒေါသသလ္လေနာ**တိ ပဒေ၊ ဤ။ သဟဇာတေန၊ သော။ ဒေါသသလ္လေန၊ ဒေါသတည်းဟူသော မြားကြောင့်။ ယဒါ၊ ဤ။ ဝေဒနူပဂါ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်သော ဝေဒနာတည်းဟူသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဤ။ ဥပနိဿယကောဋိယာဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ နန္ဒိယာ၊ သပိတိကဖြစ်သော တဏှာသည်။ ဥပသိတ္တံ၊ သွန်းလောင်းအပ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေဒနာပိ၊ ကိုလည်း။ **ဒေါမနဿဝေဒနာဝ**၊ ကိုသာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ယဒါ စ၊ ဤကား။ (စ သဒ္ဓါသည် ပနတ္ထတည်း)။ ဥပနိဿယပစ္စယဘူတေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဒေါသသလ္လေန၊ ကြောင့်။ ဝေဒနူပဂါ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ဤ။ သဟဇာတကောဋိယာ ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥပနိဿယကောဋိယာ ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ နန္ဒိယာ၊ သည်။ ဥပသိတ္တံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝေဒနာ ပန၊ တို့ကိုကား။ တိသောပိ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ တိဿန္နမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။

၁။ဒေါသသလ္လေနာ ။ ။ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ဒေါသတည်းဟူသော မြားကြောင့် ဝေဒနူပဂါဝိညာဏဋ္ဌိတိဟု ဆိုအပ်သောအခါ တဏှာ၏ ဝေဒနာနှင့် သဟဇာတ် မဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာ သွန်းလောင်းအပ်၏ ဟူလိုသော်။

၂။ ဒေါမနဿဝေဒနာဝ ။ ။ သဟဇာတ်ဖြစ်သော ဒေါသဟူသော မြားကြောင့် ဝေဒနူပဂါဖြစ်ရကား တစ်ပါးသော ဝေဒနာ မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဒေါမနဿဝေဒနာကို မှတ်အပ်၏ ဟူလိုသော်။

ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏူပနိဿယ ဘာဝတော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

နည်းနှစ်ပါး၏ အထူးကား အဘယ်နည်း၊ အထူးမရှိဘဲလျက် နှစ်ပါးကို ဆိုကောင်းမည်လော’ဟု စုဒ္ဓိရကား ‘တတ္ထ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော နည်းတို့တွင်။ ပဌမနယော၊ ကို။ ဒေါမနဿာရမ္မဏဿ၊ ဒေါမနဿလျှင် အာရုံရှိသော။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယနည်းကို။ သဗ္ဗဝေဒနာရမ္မဏဿ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာလျှင်အာရုံရှိသော။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

မာနသလ္လေနာတိ၊ ကား။ သဟဇာတေန ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဥပနိဿယ ဘူတေန ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ မာနသလ္လေန၊ မာနတည်းဟူသော မြားကြောင့်။ **မောဟသလ္လေနာတိ** ဧတ္ထာပိ၊ ဌ်လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပါဠိ၌ ရာဂသလ္လ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပဌမဝိညာဏဌိတိ’ကို၊ ဒေါသသလ္လ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဒုတိယဝိညာဏဌိတိ’ကို၊ မာနသလ္လ၏ အစွမ်းအားဖြင့် တတိယ ဝိညာဏဌိတိ’ကို၊ မောဟသလ္လ၏ အစွမ်းအားဖြင့် စတုတ္ထဝိညာဏဌိတိ’ကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်အပ်သနည်း။ သလ္လသာမန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဝိညာဏဌိတိ သာမန်ကို မယှဉ်အပ်ကောင်းပါသလော-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘ဧတ္ထ’ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဧတ္ထ စ၊ ဤရာဂသလ္လပဌမဝိညာဏဌိတိ အစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ အနာဒိမတိသံသာရေ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော သံသရာ၌။ ဣတ္ထိပုရိသာ၊ တို့သည်။ ရူပါဘိရာမာ၊ ရုပ်လျှင်မွေ့လျော်ရာ ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂသလ္လဝသေန၊ ရာဂတည်းဟူသော မြား၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဌမာ ဝိညာဏဌိတိ၊ ကို။ ယောဇိတာ၊ ယှဉ်အပ်၏။ သဗ္ဗာယပိ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ဒုက္ခပရိယာယသဗ္ဗာဝတော၊ ဒုက္ခပရိယာယ်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခာယ စ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌လည်း။ ဒေါသော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းဝပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသသလ္လဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒုတိယာ၊ နှစ်ခုမြောက်သော။ ဝိညာဏဌိတိ၊ ကို။ ယောဇိတာ၊ ၏။ သညာဝသေန၊ ဖြင့်။ “အဟံ၊ သည်။ သေယျော၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၏။” ဣတိ၊ သို့။ မညနာ၊ အောက်မေ့ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာနသလ္လဝသေန၊ ဖြင့်။ တတိယာ၊ သော။ ဝိညာဏဌိတိ၊ ကို။ ယောဇိတာ၊ ၏။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၈၃

သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ သမူဟယနံ၊ အပေါင်း တစ်ခဲနက်ကို။ ဒုဗ္ဗိနိဗ္ဗောဏံ၊ သိနိုင်ခဲ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မောဟသလ္လဝသေန၊ ဖြင့်။ စတုတ္ထိ၊ လေးခုမြောက်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကို။ ယောဇိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ၏။ ။

ဥပတ္တဒန္တိ၊ ကား။ ဩလုတ္တရမ္မဏဘူတာဟိ၊ ထောက်တည်ရာ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတံ၊ ထောက်ပင့်အပ်သော။ **တဉ္စ ကမ္မန္တိ၊** ကား။ “စေတနာ စေတသိက”န္တိ ဟူ၍။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဉ္စ ကမ္မံ၊ ထိုကံလည်းကောင်း။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ **ဣမေ စ ကိလေသာတိ၊** ကား။ ဒသဝတ္ထုကာ၊ ဆယ်ပါးသော အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဣမေ စ ကိလေသာ၊ တို့လည်းကောင်း။ သေသံ၊ ကို။ သုဝိညေယျမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။

 [၄၊ ၂၀၃] ၈၅။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အာဟာရာဒယော၊ တို့ကို။ နယာနံ၊ တို့၏။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ၌။ ဒိသာဘာဝေန၊ ဒိသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတုံ၊ မှတ်အံ့သောငှာ။ **“ဣမာ စတဿော ဒိသာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ **ကပဋိကာရော အာဟာရော**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟာရာဒိသု၊ တို့တွင်။ ယေ အာဟာရာဒယော၊ တို့သည်။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ ဝါ၊ အလုံးစုံကို။ ဝိဘဇိတ္တာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ **ဒသန္တံ သုတ္တာနံ**န္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဧကဒေသေသု၊ အစိတ်တို့၏။ သမုဒါယဝေါဟာရေန၊ အပေါင်းကို ခေါ်ဝေါ်သောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

**အပေါင်းတို့၌သာ အပေါင်းဟူသော ဝေါဟာရ မဖြစ်ကောင်းပါသလော’
ဟု စုဒ်ရှိရကား ‘သမုဒါယေသု ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။**

ဟိ၊ စွ။ သမုဒါယေသု၊ အပေါင်းတို့၌။ ပဝတ္ထာ၊ သော။ သမညာ၊ အမည်သည်။ အဝယဝေသုပိ၊ အစိတ်တို့၌လည်း။ ဒိဿတိ၊ ၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ “ပဋော ဒဗ္ဗောတိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ သမုဒ္ဒေါ ဒိဋ္ဌောတိ စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဒိဿတိ ယထာ၊ ထင်သကဲ့သို့တည်း။”

၁။ ဒသန္တံ သုတ္တာနံ ။ ။ မီးလောင်ရာ ပုဆိုးအရပ်တစ်စိတ်၌ အပေါင်း ဖြစ်သော ပုဆိုးဟူသော ဝေါဟာရကို တင်စား၍ ပဋော ဒဗ္ဗော-ဟု၊ မျက်စိမြင်ကောင်းသော သမုဒ္ဒရာ တစ်စိတ်၌ အပေါင်းဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာ-ဟူသော ဝေါဟာရကို တင်စား၍ သမုဒ္ဒေါ ဒိဋ္ဌော-ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကပဋိကာရာဟာရအစရှိသော အစိတ်၌ အာဟာရလေးပါး အစရှိသော အပေါင်း-ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ‘ဒသန္တံ သုတ္တာနံ’ဟု ဆိုပါသည် ဟူလိုသော်။

**ဆယ်သုတ်ဖြစ်ရကား အတ္ထလည်း ဆယ်ပါး မဟုတ်တုံလော။
ယင်းသို့လျက် အဘယ့်ကြောင့် ‘ဧကော အတ္ထော’ဟု ဆိုဘိသနည်းဟူသော
အမေးပုစ္ဆာ စောဒနာကို မြင်ရကား ‘ဧကော ။လ။ ဝုတ္တံ’ ဟု ဆိုသတည်း။**

ဧကော အတ္ထောတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိံ။ ဧကဿ၊ သော။ အတ္ထဿ၊ ဥပက္ကိလေသအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးကို။ နိပ္ပိဒနတော၊ ပြီးစေသောကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။။ **ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနန္တိ** ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌံ။ ဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏေန၊ သဒ္ဒါကို ယူသဖြင့်။ ဝါ၊ ဗျဉ္ဇနသဒ္ဒါဖြင့်။ ဗျဉ္ဇနတ္ထောပိ၊ သဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုလည်း။ ဂဟိတော၊ ဧ။။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဌဗ္ဗံ၊ ဧ။။ ဒသဟိပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သုတ္တပဒေဟိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သဝတ္ထုကာ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ တဏှာ၊ ကိံ။ ဝုတ္တာ၊ ဧ။။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ရာဂစရိတံ၊ သော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကိံ။ ခိပ္ပံ၊ စွာ။ ဒူသေတိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဣမေ ရာဂစရိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပက္ကိလေသာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။။ ပဌမဒိသာဘာဝေန စ၊ ပဌမဒိသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်ကား။ ဝုတ္တဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ရာဂစရိတဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပက္ကိလေသာ၊ ညစ်ညူးကြောင်းတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဒုတိယဒိသာဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဒေါသစရိတဿ၊ ဧ။။ ဥပက္ကိလေသာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တတိယစတုတ္ထဒိသာဘာဝေန၊ တတိယဒိသာ စတုတ္ထဒိသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ယထာက္ကမံ၊ စွာ။ မန္တဿ၊ နုန့်သော ပညာရှိသော။ ဒိဌိစရိတဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ တိက္ခဿ၊ ထက်သော ပညာရှိသော။ ဒိဌိစရိတဿ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဥပက္ကိလေသာ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုဒုတိယဒိသာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ဥပက္ကိလေသဘာဝေါ၊ ညစ်ညူးကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ။

အာဟာရဝိပလ္လာသာဒယော၊ အာဟာရဝိပလ္လာသ အစရှိသည်တို့သည်။ သဗ္ဗေ အလုံးစုံတို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခေဟိ၊ ဝိမောက္ခ၏ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊ ဧ။။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ဌံ။ ဝါ၊ ရှေးအဖို့ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပရိညေယျာ စ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ပဟာတဗ္ဗာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ယဒိပိ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ဧ။။ ဒုက္ခာနုပဿနာ၊ သည်။ ပုရိမေ၊ သော။ အာဟာရဒ္ဒယေ၊ ဌံ။ ဒုက္ခာကာရေန၊ ဒုက္ခဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၈၅

ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယော စ ။လ။ ဂစ္ဆန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဥပက္ကိလေသတရားတို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ဝိမောက္ခမုခအထူးကို ထုတ်ကား ထုတ်၏၊ ထုတ်သည့်အတိုင်း မှတ်အပ် ပါ၏လော’ဟု စုဒ်ရုံရကား ‘ဧဝဉ္စေတံ၊ န အညထာ’ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဧတဉ္စ၊ ထိုဝိမောက္ခမုခအထူးကို ထုတ်ခြင်းကိုလည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ထုတ်သော အတိုင်းသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညထာ၊ တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်။ န ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ မသိအပ်။

အဘယ်အကြောင်းဖြင့် ဝိမောက္ခမုခအထူးကို ထုတ်သည့်အတိုင်း မှတ်အပ် သနည်း-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ အကြောင်းကို ပြအံ့သောငှာ ‘န ဟိ’ စသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယမဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ပဟာတဗ္ဗေသု၊ ပယ်အပ်သော တရားတို့၌။ နိယမော၊ အမြဲသည်။ သမ္ဘဝတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဝိမောက္ခမုခါနံ၊ တို့၏။ ပရိညေယျပဟာတဗ္ဗေသု၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော ပယ်အပ်သော တရားတို့၌။ ကောစိ၊ သော။ နိယမော၊ အမြဲသည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့် တထာ၊ တူ။ **ဝိမောက္ခမုခါနံ**၊ အထူးကို ထုတ်သော အတိုင်းသာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္မန်)။ **ဣတိ ။လ။ ဝိမောက္ခ မုခေဟိ**တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ နိဂမနံ၊ နိဂုံးတည်း။ တဿ၊ ထိုနိဂုံးပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အာဟာရာဒယော၊ ကုန်သော။ လောကသင်္ခါတဝဋ္ဋာနုသာရိနေ၊ လောကဟု ဆိုအပ်သော ဝဋ်သို့ အစဉ်လျှောက်၍ ဖြစ်တတ်ကုန်သော။ တေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ လောကဘူတာ၊ သုံးပါးသော လောကဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝဇူတော၊ မှ။ နိယန္တိ၊ ထွက်မြောက်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၁။ ဝိမောက္ခမုခါနံ ။ ။ အရိယမဂ္ဂတို့၏ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်သောကြောင့် ပဟာတဗ္ဗတရားတို့၌ နိယမရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဝိပဿနာ၏ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းပယ်ခြင်း အမြဲမရှိသောကြောင့် အကြင် အကြင် အနုပဿနာသည် များ၏။ ထိုသို့ အနုပဿနာ များခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဝိမောက္ခမုခအထူးကို ထုတ်ခြင်းကို မှတ်အပ်၏ ဟူလိုသော်။

၈၆။ ဧဝံ၊ သို့။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ဌ။ ဒိသာဘူတဓမ္မေ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒိသိတွာ၊ ပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ဝေါဒါနပက္ခေ၊ ဌ။ ဒိသာဘူတဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။

“စတဿော ပဋိပဒါ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ ဒိဗ္ဗဗြဟ္မအရိယ အာနေဉ္စဝိဟာရေတိ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ ဗြဟ္မဝိဟာရ အရိယဝိဟာရ အာနေဉ္စဝိဟာရတို့ဟူ၍။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ **ဝိဟာရာ၊** တို့တည်း။ (အပ္ပမညာကြဉ်သော ရူပါဝစရ သမာပတ်သည် ဒိဗ္ဗဝိဟာရ အပ္ပမညာလေးပါးသည် ဗြဟ္မဝိဟာရ ဖလသမာပတ်သည် အရိယဝိဟာရ အရူပသမာပတ်သည် အာနေဉ္စဝိဟာရ မည်၏)။ မာနပ္ပဟာန ။လ။ ဘဝုပသမာတိ၊ မာန်ကို ပယ်ခြင်း အာလယကို ဖြတ်ခြင်း အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ခြင်း ဘဝမှ ငြိမ်းခြင်းတို့ဟူ၍။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ **အစ္စရိယာ၊** အံ့အပ်ကုန်သော။ **အဗ္ဘုတာဓမ္မာ၊** မဖြစ်ဖူးသော တရားတို့သည်။ သစ္စာမိဋ္ဌာနာဒိနိ၊ သစ္စာမိဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့သည်။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ **အမိဋ္ဌာနာနိ၊** အမိဋ္ဌာန်မည်ကုန်၏။ ဆန္ဒသမာဓိဘာဝနာဒယော၊ ဆန္ဒလျှင် အကြီးရှိသော ပွားစေအပ်သော သမာဓိအစရှိသည်တို့သည်။

စတဿော၊ ကုန်သော။ **သမာဓိဘာဝနာ၊** ပွားစေအပ်သော သမာဓိ မည်ကုန်၏။ ဣန္ဒြိယသံဝရော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ တပသသီတော၊ အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော။ [၄၊ ၂၀၄]

ပညဓမ္မော စ၊ ကုသိုလ်တရားသည်လည်းကောင်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာ စ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂသင်္ခါတံ၊ အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့မှ လွတ်ရာဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ **သုခဘာဂိယာ၊** သုခသို့ ဆည်းကပ်ကုန်သော။ **ဓမ္မာ၊** တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ။ ။

ပဌမာ ပဋိပဒါတိ အာဒိ၊ သည်။ ပဋိပဒါသတိပဋ္ဌာနာဒိနိ၊ ပဋိပဒါသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏။ အဘေဒသန္တဿနံ၊ အပြားမရှိသည်ကို ပြသောစကားတည်း။ ပဋိပဒါသတိပဋ္ဌာနာဒိနိ၊ တို့၏။ အဘေဒေါ၊ မပြားခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသုံ၊ အသီး။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ဒသဝတ္ထုကဿ၊ သော။ ကိလေသပုဉ္ဇဿ၊ ဧ။ ပဋိပက္ခဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ။ ပဋိပဒါဒိဒေသက နိဒ္ဒေသော။ ပဋိပဒါ အစရှိသော ဒေသကကို ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ဧ။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “စတ္တာရော အာဟာရာ တေသံ ပဋိပက္ခော စတဿော ပဋိပဒါ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝက္ခတိ၊ တွံ။ စတူသု၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေသု၊ တို့တွင်။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၈၇

“ကုဒိ နာမ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ကုမာယ ဧဝ ပဋိပဒါယ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကုဇ္ဈတိ၊ ဧ။”
 ကုတိ၊ သို့။ နိယမော၊ အမြဲသည်။ ဝါ၊ မှတ်ခြင်းသည်။ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ၊ ရှင့်။ တထာပိ၊
 လည်း။ ပဌမာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ဖြင့်။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊
 ဖြစ်သင့်၏။ ကုတိ၊ သို့။ သမ္ဘဝဝသေန၊ ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ “ပဌမာ ပဋိပဒါ
 ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ”န္တိ ဟူ၍။ ဧဝ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

**အာဟာရဝိပလ္လာသ စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ‘ပဌမာယ ပဋိပဒါယ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ’
 စသည်ဖြင့် ပုဗ္ဗာပရညီအောင် ဆိုပါလော။ အဘယ့်ကြောင့် ‘ပဌမာ ပဋိပဒါ
 ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ စသည်ဖြင့် ဆိုသနည်း-ဟု စောဒနာရှိရကား ‘ယသ္မာ ပန’
 စသည်ကို မိန့်သတည်း။**

ယသ္မာ ပန၊ ကား။ အာဟာရဝိပလ္လာသဒီနံ၊ တို့၏။ နာနတ္တံ၊ ထူးသည်၏
 အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပဋိပဒါသတိပဋ္ဌာနာဒီနံ၊ တို့၏။ အတ္ထတော၊
 အတ္ထသဘောအားဖြင့်။ နာနတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ စွ။ တထာ တထာ၊ ထိုထိုသို့သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇမာနာနိ၊ ကျင့်အပ်ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိယေဝ၊
 တို့သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာဒီနာမကာနိ၊ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ
 အစရှိသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံကိလေသပက္ခေ၊
 ၌။ “ပဌမေ အာဟာရေ ပဌမော ဝိပလ္လာသော”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ အဓိကရဏဘေဒေန၊
 တည်ရာအပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝ တထာ၊ တူ။ အဓိကရဏဘေဒံ၊
 တည်ရာအပြားကို။ အကတွာ၊ ၍။ “ပဌမာ ပဋိပဒါ ပဌမံ သတိပဋ္ဌာနံ”န္တိ အာဒိ၊ ကို။
 ဝုတ္တံ၊ ဧ။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဈာန် အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊
 တည်း။ ။

အန္ဓဿ၊ သူကန်း၏။ ပဗ္ဗတာရောဟနံ ဝိယ၊ တောင်တက်ခြင်းကဲ့သို့။
 ကဒါစိဒေဝ၊ ရံခါသာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ၊ ဖြစ်သော သဘောသည်။ **အစ္စရိယံ၊** မည်၏။
 အစ္စရာယောဂ္ဂံ၊ လက်ဖျစ်တီးခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သော သဘောသည်။ အစ္စရိယံ။
 မည်၏။ ကုတိ၊ သို့။ ပေါရာဏာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်၏။ အဘူတပုဗ္ဗံ၊
 မဖြစ်ဖူးသော သဘောသည်။ ဘူတံ၊ ဖြစ်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပတံ၊ မည်၏။
 ဧတံ ဥဘယမ္ပိ ထိန္တပိးစုံသည်လည်း။ ဝိမှယာဝဟဿ၊ အံ့ဖွယ်သရဲကို ဆောင်တတ်သော
 သဘောတရား၏။ အဓိဝစနံ နာမံ၊ တည်း။ ဟိ၊ စွ။ မာနပ္ပဟာနာဒိတော၊ မာန်ကို
 ပယ်ခြင်း အစရှိသည်မှ။ အညံ၊ သော။ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရစ္ဆ၊ ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့သော
 သဘောတရားကိုလည်းကောင်း။ ဝိမှနိယဉ္စ၊ အံ့ဖွယ်သရဲသော ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။

န ဥပလဟ္တတိ၊ မရအပ်။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အစ္ဆရိယော၊ အံ့အပ်သော။ အပ္ပတော၊ မဖြစ်ဖူးသော။ ဓမ္မော၊ မည်၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ဧတေန သစ္စေန၊ ဖြင့်။ သီလာဒိ၊ သီလအစရှိသည်သည်။ အဓိတိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတ္ထ သစ္စေ၊ ဌှံ။ ဝါ၊ ကား။ တံ သစ္စံ၊ သည်။ အဓိဋ္ဌာနမတ္တမေဝ၊ တည်ခြင်းမျှသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အဓိဋ္ဌာနံ**၊ မည်၏။ တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သည်။ သစ္စဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနဉ္စ၊ တည်ကြောင်းတည်ရာ တည်ခြင်းမျှသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သစ္စဿ၊ ၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ကြောင်း တည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဧတဿ၊ ထိုသီလအစရှိသော တရားအား။ သစ္စံ၊ သစ္စာတည်းဟူသော။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ တည်ကြောင်းတည်ရာ တည်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ**၊ မည်၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော စာဂိဓိဋ္ဌာနအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ သမာဓိ ဧဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ ဘာဝေတဗ္ဗတာယ၊ ပွားစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **သမာဓိဘာဝနာ**၊ မည်၏။ သုခံ၊ သို့။ ဘဇတိ၊ ဆည်းကပ်တတ်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သုခဘာဂိယော**၊ မည်၏။ (ဝိကပ်ဖြင့် ကုယပစ္စည်း၏ သွတ္တအဖြစ်ကို ပြသတည်း။ ကုယပစ္စည်း၏ ဟိတတ္ထကို ပြပြန်လို၍ သုခဘာဂဿ ဝါ စသော တစ်ဝိကပ်ကို ဆိုပြန်သတည်း)။ ဝါ၊ ကား။ သုခဘာဂဿ သုခကောဋ္ဌာသဿ၊ သုခအဖို့အား။ ဟိတော၊ လျော်သည်တည်း။ တစ်နည်းကား- သုခဘာဂဿ သုခကောဋ္ဌာသဿ၊ ၏။ ဟိတော၊ အစီးအပွားတည်း။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သုခဘာဂိယော၊ မည်၏။ အသုဘဘာဝနာဒယော ဝိယ၊ အသုဘဘာဝနာ အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ဧကဒေသေ၊ တစ်စိတ်၌။ အဝတ္တိတွာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ဧကဿပိ သတ္တဿ၊ တစ်ယောက်သော သတ္တဝါကိုလည်း။ အနဝသေသပရိယာဒါနတော၊ မကြွင်းစေမူ၍ ယူသောကြောင့်။ ဧတိဿာ၊ ၏။ ဝါ၊ ထိုကရုဏာ အစရှိသော သဘောတရား၏။ ပမာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အပ္ပမညာ**၊ မည်၏။ (ပမာဏမေဝ ပမညံ၊ နတ္ထိ ပမညံ ဧတိဿာတိ အပ္ပမညာ-ဟု ပြုလိုရင်း)။ ။

ပဌမာ ။လ။ ပရိပူရေတိတိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌှံ။ ပဌမာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ကို။ ဘာဝနာ၊ ပွားစေခြင်းသည်။ ဗဟုလီကာရော၊ အဖန်တလဲလဲ ပြုခြင်းသည်။ ပဌမဿ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနဿ၊ ၏။ ဘာဝနာပါရိပူရိ၊ ဘာဝနာကို ပြည့်စုံစေတတ်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပဋိပဒါသတိပဋ္ဌာန်တို့၏ နာနန္တရိကအဖြစ်ကို ဥပမာအားဖြင့် ပြလိုရကား
‘ယထာ ဟိ’ စသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ပါကဋိ ကရောမိ၊ ထင်စွာပြုအံ့။ အရိယမဂ္ဂေ၊ ကိ။ ဘာဝိတေ၊ သော်။ သတိပဋ္ဌာနာဒယော၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ ဧဝ၊ ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤပဋိပဒါကို ပွားစေသဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

အဘယ့်ကြောင့် ပဌမသတိပဋ္ဌာန်သည် ပဌမဈာန်ကို ပြည့်စုံစေသနည်း။
ဒုတိယသတိပဋ္ဌာန် စသည်သည် ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်ကို ပြည့်စုံစေသနည်း။
ပဌမသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်သည် ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်ကိုလည်း ပြည့်စုံ
ကောင်းသည် မဟုတ်တုံလော-ဟူသော စောဒနာကို ရည်၍ 'ကာယာနုပဿနာယ'
စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

 [ဌ၊ ၂၀၅] ကာယာနုပဿနာယ၊ ၏။ (ဘာဝ၌ စပ်)။ ကာမရာဂဿ၊ ၏။ (ဝိပစ္စနီက၌ စပ်)။ ဥဇ္ဈိပစ္စနီကဘာဝတော၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝိတော၊ သော။ ဗဟုလိကတော၊ အဖန်တလဲလဲပြုအပ်သော။ ပဌမော၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနော၊ သည်။ ကာမပဋိပက္ခံ၊ သော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကိ။ ပရိပူရေတိ၊ စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ပီတိပဋိသံဝေဒနာဒိဝသေန၊ ပီတိကို ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ ဒုတိယံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ သပ္ပိတိကဿ၊ ပီတိနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဒုတိယဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ စိတ္တဿ၊ ၏။ အဘိပ္ပမောဒနဝသေန၊ အလွန်ဝမ်းမြောက်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ သော။ တတိယံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဥက္ကံသဂတသုခဿ၊ လွန်ကဲခြင်းသို့ ရောက်သော သုခရှိသော။ တတိယဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ အနိစ္စဝိရာဂါဒိဝသေန၊ အနိစ္စ ဝိရာဂအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌။ ဥပေက္ခကံ၊ လျစ်လျူရှုသော။ စတုတ္ထံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဥပေက္ခာသတိ ပါရိသုဒ္ဓိဘာဝတော၊ တကြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ၊ ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ။

ယသ္မာ ပန၊ ကား။ ရူပါဝစရပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ရူပါဝစရသမာပတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဗျာပါဒဝိတက္ကာဒိဒူရိဘာဝေန၊ ဗျာပါဒဝိတက် အစရှိသည်တို့မှ ဝေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဝိဟာရာနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။

ဟောတိ၊ ဧ၊။ ပီတိဝိရာဂေန၊ ပီတိကို လွန်ခြင်းကြောင့်။ တစ်နည်းကား-ပီတိ၏ စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်။ သုခေန၊ သုခဖြင့်။ ဝါ၊ မပြုငြင်သဖြင့်။ ဝိပဿနာယ၊ ဧ၊။ အဓိဋ္ဌာနဘူတံ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ အရိယဝိဟာရာနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဥပေက္ခာသတိ ပါရိသုဒ္ဓိအာနေဉ္စပုတ္တံ၊ တဩမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ စင်ခြင်းရှိသော တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ သည်။ အာနေဉ္စဝိဟာရာနံ၊ တို့၏။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ပဌမံ ။လ။ ပရိပူရေတိ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။

ဤသို့ ပဌမဈာန် အစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံစေသည်၏အဖြစ်၌ အကြောင်းကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ပဌမဝိဟာရ အစရှိသည်တို့၏ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရား တို့၏ မဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံစေသည်၏အဖြစ်၌ အကြောင်းကို နည်းအကျဉ်းအားဖြင့် ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘ဣတိ ။လ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ’ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဣတိ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ယော ဓမ္မော၊ သည်။ ယဿ ဓမ္မဿ၊ ဧ၊။ ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ သော ဓမ္မော၊ သည်။ တံ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ဧ၊။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ဧ၊။ ။

၈၇။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပဋိပဒါဒယော၊ တို့ကို။ ဝေါဒါနပက္ခေ၊ ၌။ ဒိသာဘာဝေန၊ နည်းတို့၏ ဒိသာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတုံ၊ မှတ်အံ့သောငှာ။ “တတ္ထ ဣမာ စတသော ဒိသာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ သုဝိညေယျမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ “ပဌမာ ပဋိပဒါ”တိ အာဒိ၊ ပဌမာ ပဋိပဒါ အစရှိသော စကားကို။ ပဋိပဒါစတုတ္တာဒိသု၊ ပဋိပဒါစတုတ္ထ အစရှိသည်တို့တွင်။ ယေန၊ အကြင်စတုတ္ထဖြင့်။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝေါဒါနံ၊ ဖြူစင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ တံ၊ ထိုစတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ အာရဒ္ဓံ၊ ဧ၊။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။

၁။ ပဌမာ ပဋိပဒါ ။ ။ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်၊ ပယ်အပ်ကုန်သော အာဟာရဝိပလ္လာသ အစရှိသည်တို့သည် ရာဂစရိတ စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥပက္ကိလေသဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ပဌမပဋိပဒါ စသည်တို့ကို ပွားစေအပ်၊ အဖန်တလဲလဲ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုရာဂစရိတ စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စင်ကြယ်ကြောင်းဖြစ်ကုန်၏ ဟူလိုသော်။

တီသု၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခမုခေသု၊ တို့တွင်။ “ဣဒံ နာမ ဝိမောက္ခမုခံ၊ သည်။ ကုမာယ ဧဝ ပဋိပဒါယ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ကုဇ္ဈတိ၊ ဧ။” ကုတိ၊ သို့။ နိယမော၊ သည်။ ယဒိပိ နတ္ထိ၊ ရှင့်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ယေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့အား။ ပုရိမာဟိ၊ ကုန်သော။ ဒွိဟိ ပဋိပဒါဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သိဇ္ဈမာနေန၊ ပြီးသော။ (ဤသို့ ဝစနသေသကို ယှဉ်)။ အပ္ပဏိဟိတေန၊ ဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခမုခေန၊ ဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂါမိဂမော၊ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တထာ၊ ပါး။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ တတိယာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ဖြင့်။ သိဇ္ဈမာနေန၊ သော။ သုညတဝိမောက္ခမုခေန၊ သုညတဖြစ်သော ဝိမောက္ခမုခဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂါမိဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ယဿ စ ပုဂ္ဂလဿ၊ အားလည်း။ စတုတ္ထာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ ဖြင့်။ သိဇ္ဈမာနေန၊ သော။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခမုခေန၊ ဖြင့်။ အရိယမဂ္ဂါမိဂမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အယံ ပဋိပဒါဝိမောက္ခမုခသံသန္ဓနာ၊ ဤပဋိပဒါတို့နှင့် ဝိမောက္ခကို နှီးနှောခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သတိပဋ္ဌာနာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိမောက္ခမုခသံသန္ဓနာယပိ၊ ဝိမောက္ခမုခကို နှီးနှောခြင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

တေသံ ဝိက္ခိဋ္ဌိတန္တိ၊ ကား။ အသန္တာသနဇဝပရက္ကမာဒိဝိသေသယောဂေန၊ မထိတ်လန့်ခြင်းလျင်မြန်ခြင်း လုံ့လအစရှိသော ဂုဏ်အထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ သီဟာနံ၊ သီဟဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ခြင်္သေ့နှင့် တူကုန်သော။ တေသံ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ၊ တို့၏ လည်းကောင်း။ တေသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ တေသံ ဗုဒ္ဓသာဝကာနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဝိဟရဏံ၊ နေခြင်းတည်းဟူသော။ ယဒိဒံ ဝိက္ခိဋ္ဌိတံ၊ အကြင် ကွန်မြူးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာဟာရာဒိကိလေသဝတ္ထုသမတိက္ကမနမုခေန၊ အာဟာရ အစရှိသော ကိလေသဝတ္ထုကို လွန်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ သပရသန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန်၌။ ယဒိဒံ ယာ အယံ ပဋိပဒါဒိသမ္မာဒနာ၊ အကြင်ပဋိပဒါ အစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ ဣဒံ၊ ဤပဋိပဒါ အစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းသည်။ ဝိဟရဏံ၊ နေခြင်းတည်းဟူသော။ ဝိက္ခိဋ္ဌိတံ၊ ကွန်မြူးခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ဣဒါနိ၊ ၌။ အာဟာရာဒိနံ၊ တို့ကို။ ပဋိပဒါဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ယေန ပဋိပက္ခဘာဝေန၊ အကြင်ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမတိက္ကမနံ၊ လွန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ နေသံ၊ ထိုအာဟာရ အစရှိသည်တို့၏။ တံ ပဋိပက္ခဘာဝံ၊

ကို။ ဒသေန္တော၊ ရကား။ “**စတ္တာရော အာဟာရာ ။လ။ [၄၊ ၂၀၆] စတသော ပဋိပဒါ**”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။

အာဟာရပဋိပဒါ စသည်တို့၏ ပဋိပက္ခအဖြစ်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်ပါ အံ့နည်း-ဟု စုဒ္ဓိထွက်ရာသောကြောင့် ‘တတ္ထ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုပဋိပက္ခအဖြစ်ကို ပြသောစကား၌။ တေသံ၊ ထိုအာဟာရပဋိပဒါ အစရှိသည်တို့၏။ **ပဋိပက္ခဘာဝေါ** စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေါ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပဟာယကဘာဝေါ စ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်သည် လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဝိပလ္လာသ စသည်တို့ကဲ့သို့ အာဟာရဝိညာဏဋ္ဌိတိကိုလည်း ထိုအာဟာရ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ပင် ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ကို မှတ်ရမည်လော။ ထိုအာဟာရဝိညာဏဋ္ဌိတိသည်လည်း ပဟာတဗ္ဗမဟုတ်ခဲ့-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိရကား အာဟာရ ။လ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဧတ္ထ၊ ဤအာဟာရဝိပလ္လာသ အစရှိသည်တို့တွင်။ အာဟာရဝိညာဏဋ္ဌိတိနံ၊ တို့၏။ (စသဒ္ဓါကား ဝါကျာရမ္မ၊ ဥပဇ္ဈာသတည်း)။ ပဟာတဗ္ဗဘာဝေါ၊ ကို။ တပုဋိဗန္ဓုဆန္ဒရာဂဝသေန၊ ထိုအာဟာရဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့နှင့် စပ်သော ဆန္ဒရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိပက္ခအဖြစ်ကို ပြသောစကား၌။ **“ဝိက္ကိဋ္ဌိတံ ဘာဝနာ သစ္စိကိရိယာ စ”**တိ အာဒိ၊ ကိရိယာ စ- အစရှိသော ပါဠိသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ **တေသံ ဝိက္ကိဋ္ဌိတန္တိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ ဝိက္ကိဋ္ဌိတံ နာမ၊ အကြင်ကွန်မြူးခြင်း မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ ဝိက္ကိဋ္ဌိတံ၊ သည်။ (ဤသို့ နိယတ် အနိယတ် အပြည့်အစုံ ပေး)။ ဘာဝေတဗ္ဗာနံ၊ ပွားစေအပ်ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာ စ၊ ပွားစေခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သစ္စိကာတဗ္ဗာနံ၊ ကုန်သော။ ဖလနိဗ္ဗာနာနံ၊ ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ သစ္စိကိရိယာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာ၊ ပါး။ ပဟာတဗ္ဗဿ၊ သော။ ဒသဝတ္ထုကဿ၊ ဆယ်ပါးသော အကြောင်း ရှိသော။ ကိလေသပုဉ္ဇဿ၊ ကို။ တဒင်္ဂါဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဟာနံ၊ ကို။ ဗုဒ္ဓိကိရိယာ၊ ကင်းအောင် ပြုခြင်းကို။ အနဝသေသနံ၊ အကြွင်းမရှိအောင် ပြုခြင်းကို။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တံ၊ ကို။ သင်္ခေပေန၊ အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ရကား။ **“ဣန္ဒြိယာဓိဋ္ဌာနံ ဝိက္ကိဋ္ဌိတံ ဝိပရိယာသာနဓိဋ္ဌာနံ”**န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ။

၁။ ပဋိပက္ခဘာဝေါ ။ ။ အာဟာရစသည်တို့၏ ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်သည် ပဋိပက္ခအဖြစ်၊ ပဋိပဒါ စသည်တို့၏ ပဟာယကအဖြစ်သည် ပဋိပက္ခအဖြစ် မည်၏ ဟူလိုသော်။

ဣန္ဒြိယာဓိဋ္ဌာနန္တိ ကား။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဝတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ (ထိုကို ဖွင့်လိုရကား ‘ဘာဝနာ သစ္စိကိရိယာ စ’ဟု ဆိုသတည်း)။ ဘာဝနာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သစ္စိကိရိယာ စ၊ သည်လည်းကောင်းတည်း။

ဝိပရိယာသာနဓိဋ္ဌာနန္တိ ကား။ ဝိပလ္လာသာနံ၊ တို့ကို။ အပဝတ္တနံ၊ မဖြစ်စေခြင်းသည်။ ပဟာနံ၊ သည်။ အနုပ္ပါဒနံ၊ မဖြစ်စေခြင်းသည်။ **ဣန္ဒြိယာနိ သဒ္ဓမ္မဂေါစရော**တိ ပဒဿ၊ ၏။ (အတ္ထောသို့ ဆိုက်)။ ဧတ္ထ စ၊ ဤ ဣန္ဒြေဝိပလ္လာသတို့တွင်လည်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သဒ္ဓမ္မဿ၊ ၏။ ဂေါစရဘူတာနိ၊ ကျက်စားရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဝတ္တိဟေတု၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဓိပ္ပေတာနိ၊ ကုန်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ၊ တို့ကို။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဝိပရိယာသာ ကိလေသဂေါစရော**တိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝိပလ္လာသာ၊ တို့သည်။ သံကိလေသပက္ခဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ၊ ဖြစ်ရာ အရပ်သည်။ ပဝတ္တိဟေတု၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။ **အယံ ဝုစ္စတိ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ နယဿ ဘူမိတိ**၊ ကား။ “စတ္တာရော အာဟာရာ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ၌။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့ကို။ (နိဒ္ဒါရဏာ၌ စပ်)။ “စတသော ပဋိပဒါ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဝေါဒါနပက္ခေပိ၊ ၌လည်း။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့ကို။ တဏှာစရိတာဒိနံ၊ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏။ ဥပက္ကိလေသဝေါဒါနဝိဘာဝနာ မုခေန၊ ညစ်ညူးကြောင်းတရား၊ ဖြူစင်သောတရား၊ ပွားများခြင်းတရားတို့ကို ထင်ရှားပြခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ယာ အယံ နိဒ္ဒါရဏာ၊ အကြင်ထုတ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ အယံ နိဒ္ဒါရဏာ၊ သည်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ နယဿ၊ ၏။ **ဘူမိ နာမ**၊ မည်၏။ ။

သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏ ဘုံကို ဝေဖန်ရပြီးလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ ‘တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ’ စသည်ကို အားထုတ်ပြန်သနည်း ဟူသော စောဒနာကို

၁။ ဘူမိ နာမ ။ ။ ဤ၌ ဝုစ္စတိ-ဟု ပါဠိရှိသည်ကို ‘ဘူမိ နာမ’ဟု နာမသဒ္ဓါဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် ဖွင့်သနည်းဟူမူကား ဆိုအပ်၏ ဟူသည် ဤသည်ကား သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏ ဘုံတည်း။ ဤသည်ကား သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏ ဘုံတည်း-ဟု ဝစီဘေဒအားဖြင့် ဆိုအပ်သည်ကို ဝုစ္စတိ ဆိုသလော-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိ၍ ဆိုအပ်၏ ဟူသည် သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏ဘုံ မည်၏ ဟူသော အနက်ကို ပြအံ့သောငှာ နာမသဒ္ဓါဖြင့် ဖွင့်သတည်း။

ဖြေအံ့သောငှာ ဣဒါနိ။လ။ ဝိဘာဝေတုကာမော၊ တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယာတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ ဟူသော ပါဠိကို။

ယင်းသို့ ဥဃ္ဋဋ္ဌိတည စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် တိပုက္ခလနည်း၏ ဘုံကို ပြလိုပါသော် ‘တေသံ တိဏ္ဍံ ပုဂ္ဂလာနံ အယံ သံကိလေသော’ စသည်ကို။

အဘယ့်ကြောင့် ‘တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ’ စသည်ကို ဆိုသနည်း ဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ တတော ဧဝ။လ။ နိဒ္ဒါရေတုံ ဟူသော ပါဠိကို။

ယင်းသို့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့မှ ဥဃ္ဋဋ္ဌိတည စသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်ကို ထုတ်လိုပါသော် တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ။လ။ တီဏိ ဘဝန္တိ ဥဃ္ဋဋ္ဌိတည ဝိပဗ္ဗိတည နေယျောတိ ဟူသော ပါဠိကို ဆိုပါလော။ အဘယ့်ကြောင့် ‘တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသနည်း ဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘ပဋိပဒါ အာဂတော။လ။ နိဒ္ဒိသိတွာ’ဟူသော ပါဠိကို။

ပဋိပဒါဝိဘာဂအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်ကိုလည်းကောင်း၊ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိ တနည်း၏ ဘုံကိုလည်းကောင်း မပြမူ၍လည်း ဥဃ္ဋဋ္ဌိတည စသော ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ကို မထုတ်ကောင်းပါလော။ အဘယ့်ကြောင့် ပြပြန်သနည်း ဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ယသ္မာ။လ။ တသ္မာ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

၈၈။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ ဥဃ္ဋဋ္ဌိတညအာဒိပုဂ္ဂလတ္တယဝသေန၊ ဥဃ္ဋဋ္ဌိတည အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့၏ အပေါင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တိပုက္ခလနယဿ၊ ၏။ ဘူမိံ ကို။ ဝိဘာဝေတုကာမော၊ ထင်ရှားပြတော်မူလိုသော အရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည်။ ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ နယာနံ၊ တို့၏။ အညမညာနုပ္ပဝေသဿ၊ အချင်းချင်း ဝင်ခြင်း၏။ ဣစ္ဆိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနယတော၊ မှ။ တိပုက္ခလနယော၊ သည်။ နိဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ထွက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိပဒါဝိဘာဂတော၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေပိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနယဿ၊ ၏။ ဘူမိံ ကိုလည်းကောင်း။ (ဤကား ဆရာတို့၏အလို)။ တစ်နည်းကား-စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနယဿ၊ ၏။ ဘူမိံ ကို။ နိဒ္ဒိသိတွာ၊ ၍။ (ဤကား ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန စေတ္ထ ဓမ္မာ ဝုတ္တာတိ အာဟ ဘူမိံ နိဒ္ဒိသိတွာတိ- ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍ နော မတိ)။ တတော ဧဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်အပေါင်းမှ ပင်လျှင်။ ဥဃ္ဋဋ္ဌိတညအာဒိပုဂ္ဂလတ္တယေ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတုံ၊ ဌာ။ “တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ

ပဋိပဒါယာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ဧ။၊ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **ဣမေ ဒွေ ပုဂ္ဂလာတိ၊** ကား။ ပုရိမာနံ၊ ကုန်သော။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ပဋိပဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣမေ ဒွေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတရတ္ထာပိ၊ ဤမှ တစ်ပါးသော ယေ သုခါယ ။လ။ ပုဂ္ဂလာ-ဟူသော ပါဌ်၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ **“တတ္ထ ယေ ဒုက္ခာယ ပဋိပဒါယာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ယထာဝုတ္တာပုဂ္ဂလစတုက္ကတော၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့၏ အပေါင်းမှ။ ည္ဈဋ္ဌိတညုအာဒိ ပုဂ္ဂလတ္ထယံ၊ ကို။ နိဒ္ဒါရေတုံ၊ ဌာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။၊ တတ္ထ ပါဌေ၊ ဌ။ **ယော သာဓာရဏာယာတိ၊** ကား။ ဒုက္ခာပဋိပဒါယ၊ ဆင်းရဲသော အကျင့်ရှိသော။ ဒိပ္ပါဘိညာယ စ၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ သုခါပဋိပဒါယ၊ သော။ ဒန္ဓာဘိညာယ စ၊ နုန့်သော အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ နိယျာတိ၊ ဧ။၊ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ဧ။၊ ပဋိပဒါဒ္ဓယံ၊ သည်။ ဧကဿ၊ တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကထံ ပန သမ္ဘဝတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဧကဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ဧကသ္မိံ၊ တစ်ခုသော ခဏ၌ တည်သော။ ဝါ၊ မဂ်၌ တည်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဋိပဒါ၊ တို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ န ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မမှတ်အပ်။

ယင်းသို့ မဖြစ်သော် ထိုပဋိပဒါနှစ်ပါး အဘယ်သို့ ဖြစ်အံ့နည်း စုဒ်ထွက်ရာ သောကြောင့် ‘ယထာ ဝုတ္တာသု ပန’ စသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

 ပန၊ အံ့။ ယထာဝုတ္တာသု၊ ကုန်သော။ [၄၊ ၂၀၇] ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ပဋိပဒါသု၊ တို့တွင်။ ယာယ ကာယစိ၊ အမှတ်မရှိသော ပဋိပဒါဖြင့်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နိယျာတိ၊ ဧ။၊ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝိပဉ္စိတညု၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဌ။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။

ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ အစရှိသော ပဋိပဒါဘေဒကို အသီးသီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌သာ လိုအပ်သလော ဟူသော စောဒနာပုစ္ဆာကို နှလုံးထား၍ ဧကဿပိ ။လ။ ဣန္ဒြိတော ဝါတိ ဟူသော ပါဌ်ကို။

အသို့ကြောင့် သိသနည်းဟူသော စောဒနာကို နှလုံးပိုက်၍ ယသ္မာ ။ လ။ တသ္မာ ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ **အဋ္ဌသာလိနိယံ၊** ဌ။ ပဋိပဒါ၊ သည်။ စလတိ၊ လှုပ်သလော။ န စလတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိစာရဏာယံ၊ စိစစ်ခြင်း၌။ ဝါ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၌။

“စလတိ” ၊ ၤ။ ကုတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ၊ ၤ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကသပိ ပုဂ္ဂလဿ၊ အားလည်း။
ဝါ၊ ၤလည်း။ ဖျာနန္တရမဂ္ဂန္တရေသု၊ ဖျာန်အထူး မဂ်အထူးတို့၌။ **ပဋိပဒါဘေဒေါ**၊
ပဋိပဒါအပြားကို။ ကုစ္ဆိတောဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ကုတိ၊ သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၤ။ ။

“တတ္ထ ဘဝါ” တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဒေသနာဝိဘာဂေဟိပိ၊ တို့ဖြင့်လည်း။ တမေဝ
ပုဂ္ဂလဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဝိဘာဂေတိ၊ ၤ။ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊
လျှင်ကတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဒေသနာဝိဘာဂဖြင့် ပုဂ္ဂလဝိဘာဂကို ပြရာ၌။ **အဓိစိတ္တန္တိ**
ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ အဓိစိတ္တသိက္ခန္ဓ၊ ကိုလည်း။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။
(ဤသို့ ပေး)။ စ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ချေ၍ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ ၤ။ တေန၊
ကြောင့်။ အဓိစိတ္တသိက္ခန္ဓ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓိပညာသိက္ခန္ဓ၊ ကိုလည်းကောင်း။
ဝိပဉ္စိတညဿ၊ အား။ ပညပေတိ၊ ပညတ်တော်မူ၏။ ကုတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊
၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **အဓိသီလန္တိ** ဧတ္ထာပိ၊ ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။
အဓိသီလသိက္ခန္ဓ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အဓိစိတ္တသိက္ခန္ဓ၊ ကိုလည်းကောင်း။
အဓိပညာသိက္ခန္ဓ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၤ။ ။

စတ္တာရိ ဟုတ္တာ တိဏိ ဘဝန္တိ တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ လိင်္ဂိပလ္လာသေန၊ ဖြင့်။
ဝုတ္တံ၊ ၤ။ ။

**လိင်သုံးပါး အနက်မရှိ ဟူသော အနက်ရောက်ရကား ‘စတ္တာရော’ စသော
ပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ တယော၊ ကုန်သော။
ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

အယံ သံကိလေသောတိ၊ ကား။ အကုသလမူလာဒိဒ္ဓါဒသတ္တိကသင်္ဂဟော၊
အကုသလမူလ အစရှိသော တစ်ဆယ့်နှစ်တိက်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော။ အယံ၊
ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဧတေန ဓမ္မေန၊ ဖြင့်။ သံကိလိဿတိ၊ ညစ်ညူးတတ်၏။
ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံကိလေသော၊ မည်၏။ ကုတိ ကတွာ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန၊

၁။ ပဋိပဒါဘေဒေါ ။ ။ တစ်ယောက်တည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း အောက်အောက်သော
ဖျာန်မဂ်တို့၌ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ စသော ပဋိပဒါ ဖြစ်သော်လည်း အထက်အထက်သော
ဖျာန်မဂ်တို့၌ ဒုက္ခာပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ စသော ပဋိပဒါလည်း ဖြစ်၏။ အောက်အောက်သော
ဖျာန်မဂ်တို့၌ ဖြစ်သော ပဋိပဒါနှင့် အထက်ထက်သော ဖျာန်မဂ်တို့၌ဖြစ်သော ပဋိပဒါ တူသည်
မရှိ ဟူလိုသော်။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၉၇

ဖြင့်။ သံကိလေသော၊ ညစ်ညူးကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **ဣဒံ ဝေါဒါနန္တိ** ဧတ္ထာပိ၊ ခြံလည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ (ကုသလမူလာဒိဒ္ဓါဒ- သတ္တိကသင်္ဂဟော အနဝဇ္ဇပက္ခော ဝေါဒါနယတိ ဧတေနာတိ ဝေါဒါနံ ဟူလိုသော်)။

တိဏိ ဟုတွာ ဒွေ ဘဝန္တိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိ။ နန္ဒိယာဝဇ္ဇနယဿ၊ ၏။ ဒိသာဘူတဓမ္မဒဿနတ္ထံ၊ ဒိသာဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားကို ပြအံ့သောငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ **“တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စာ”**တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကိ။ သုဝိညေယျမေဝ၊ လျင်ကတည်း။ ။

ကသ္မာ ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနယသမုဋ္ဌာန်၌။ နယာနံ၊ တို့၏။ ဥဒ္ဓေသာနုက္ကမေန၊ ဥဒ္ဓေသအစဉ်အားဖြင့်။ နိဒ္ဓေသော၊ ကိ။ န ကတော၊ မပြုအပ်သနည်း။ နယာနံ၊ တို့၏။ နယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သမ္ဘဝဒဿနတ္ထံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ဥဒ္ဓေသာနုက္ကမေန၊ ဥဒ္ဓေသအစဉ်အားဖြင့်။ နိဒ္ဓေသော၊ ကိ။ န ကတော၊ မပြုအပ်။

အကျယ်အားဖြင့် ဆိုအပ်သော ထိုအနက်ကို ချဲ့လိုရကား ‘ပဌမနယတောဟိ’ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ ဝိတ္ထာရယိဿာမိ၊ အံ့။ **ပဌမနယတော**၊ မှ။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ ဖြင့်။ တတိယနယဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတိယနယတော စ၊ မှလည်း။ ဒုတိယနယဿ၊ ၏။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ ဝိသေသဿ၊ ဤအထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ ပဌမနယာနန္တရံ ပဌမနည်း၏ အခြားမဲ့၌။ တတိယနယော၊ ကိ။ နိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ၏။ တတိယနယာနန္တရံ ၌။ ဒုတိယနယော၊ ကိ။ နိဒ္ဓိဋ္ဌော၊ ၏။

ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဝသေန၊ ပန၊ ဖြင့်ကား။ တတိယနယတော၊ မှ။ ဒုတိယနယော၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဒုတိယနယတော၊ မှ။ ပဌမနယောပိ၊ သည်လည်း။ သမ္ဘဝတိ၊

၁။ ပဌမနယတော ။ ။ တဏှာစရိတ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှစ်ပါးဝေဖန်၍ ထိုနှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် နန္ဒိယာဝဇ္ဇနည်းကို ထုတ်၍ တစ်ဖန် ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ယောက်တို့ကိုပင် ပဋိပဒါဝိဘာဂအားဖြင့် ဝေဖန်၍ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတ နည်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြအပ်၏။ ထိုပဋိပဒါအားဖြင့် ပြားသော လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကိုပင် တစ်ဖန် ဥပ္ပဋိတညူ စသောအားဖြင့် သုံးပါးဝေဖန်၍ တိပုက္ခလနည်း၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ပြအပ်၏-ဟူလိုသော်။

၂။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဝသေန ။ ။ အဓိပ္ပါယ်ကား သုဘသညာ သုခသညာတို့ဖြင့် လောဘကို၊ နိစ္စသညာဖြင့် ဒေါသကို၊ အတ္တသညာဖြင့် မောဟကို၊ အသုဘသညာ ဒုက္ခသညာတို့ဖြင့် အလောဘကို၊

၏။ ကုတိ၊ သို့။ ကုမဿ ဝိသေသဿ၊ ကိ။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှာ။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ “တဏှာ စ အဝိဇ္ဇာ စ”တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပဌမနယဿ၊ ၏။ ဘူမိ၊ အရာကို။ ဒဿိတာ၊ ၏။

ဟိ၊ စွ။ တေနေဝ၊ ထိုသို့ ဒုတိယနည်းမှ ပဌမနည်း၏ ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ စတ္တာရိ ဟုတွာ တီဏိ ဘဝန္တိ၊ တီဏိ ဟုတွာ ဒွေ ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတာပကာရတော၊ လာသော အပြားမှ။ အညေနပိ ပကာရေန၊ တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ နယာ၊ တို့သည်။ ယဒိ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာ၊ အကယ်၍ ထုတ်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ထုတ်အပ်ကုန်သည်။ သန္တေသု၊ ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ (ဤသို့ ပေး)။ ဒွေ ဟုတွာ ။လ။ စတ္တာရိ ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ အယမ္ပိ နယော၊ ကိုလည်း။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ စောဒနာ၊ စောဒနာခြင်းတည်း။ ဧတံ ဝစနံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ပန တထာပိ၊ သော်လည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းကို။ (တီဏိ ဟုတွာ စတ္တာရိ ဘဝန္တိ-ကို ယူ)။ အတ္တတော၊ အနက်ရောက်သောအားဖြင့်။ ဒဿိတော [၄၂၀၈] ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ကုတိ ကတွာ ကုမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်။

ယခုအခါ ထိုအတ္ထာပတ္တိကို ဧကန္တိကပြု၍ ပြခြင်းငှာ ‘ယသ္မာ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဝင်ခြင်းကို အလိုရှိအပ်သော် ဝင်ခြင်းသာ ဖြစ်သင့်ကောင်း၏။ ထွက်ခြင်းသည် အသို့ဖြစ်သင့်ကောင်းအံ့နည်း။ စုဒ်ထွက်နိုင်လေရကား သတိ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုလတ်သော်။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ အတ္တနယာနံ၊ တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အနုပ္ပဝေသော၊ ဝင်ခြင်းကို။ ကုန္တိတော၊ ၏။ အနုပ္ပဝေသေ၊ ဝင်ခြင်းသည်။ သတိ စ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တတော၊ ထိုဝင်ရာဖြစ်သော နည်းမှ။ ဝိနိဂ္ဂမောပိ၊ ထွက်ခြင်းသည်လည်း။ သမ္ဘဝတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န

အနိစ္စသညာဖြင့် အဒေါသကို၊ အနတ္တသညာဖြင့် အမောဟကို ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဓိဌာန်အားဖြင့် တတိယနည်းမှ ဒုတိယနည်း ဖြစ်သင့်၏။ လောဘဖြစ်သည်ရှိသော် ဒေါသ ဖြစ်ရကား လောဘကို ယူသဖြင့် ဒေါသကို ယူအပ်၏။ ထိုလောဘသည်လည်း တဏှာ မည်၏။ အမောဟသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။ ထိုလောဘ စသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် အလောဘ အဒေါသတို့ဖြင့် သမထကို၊ အမောဟဖြင့် ဝိပဿနာကို ယူအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဓိဌာန် အားဖြင့် ဒုတိယနည်းမှ ပဌမနည်း ဖြစ်သင့်၏-ဟူလိုသော်။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၁၉၉

ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ အယဉ္ဇ အတ္တော၊ ကိုလည်း။ **ပေဋကောပဒေသေန၊**
ပေဋကောပဒေသကျမ်းဖြင့်။ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်ရှားပြအပ်၏။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊
၍။ ဝိဘာဝနာ၊ ပြခြင်းတည်း။ မုဒိန္ဒိယော စ၊ မုဒိန္ဒိယပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။
တိက္ခိန္ဒိယော စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓော၊ သော။ တဏှာစရိတော၊
တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ တထာ၊ တူ။ ဒိဌိစရိတော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊
သို့။ ပုဂ္ဂလ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးယောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ မုဒိန္ဒိယော၊ သော။ တဏှာစရိတော၊ သည်။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲငြိငြင်သော။
ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော။ ဒန္တာဘိညာယ၊ နုန့်နွေးသော အဘိညာဉ်ဖြင့်။ နိယျာတိ၊
၏။ တိက္ခိန္ဒိယော၊ သော။ တဏှာစရိတော၊ သည်။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊
သော။ ခိပ္ပါဘိညာယ၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ဖြင့်။ နိယျာတိ၊ ၏။ ပန၊ မှတစ်ပါး။
မုဒိန္ဒိယော၊ သော။ ဒိဌိစရိတော၊ သည်။ သုခါယ၊ လွယ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။
ဒန္တာဘိညာယ၊ ဖြင့်။ နိယျာတိ၊ ၏။ တိက္ခိန္ဒိယော၊ သော။ ဒိဌိစရိတော၊ သည်။ သုခါယ၊
လွယ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။ ခိပ္ပါဘိညာယ၊ ဖြင့်။ နိယျာတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စတုသု၊
ကုန်သော။ ဣမာသု ပဋိပဒါသု၊ တို့၌။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဌိတေဟိ၊ ကုန်သော။
တဏှာစရိတဒိဌိစရိတေဟိ၊ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ် ဒိဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့ကို။ တပုဋိပန္နုဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန၊ ထိုအာဟာရလေးပါး
တို့နှင့် စပ်သော ဆန္ဒရာဂကို ပယ်သဖြင့်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ တို့ကို။ ဘာဝေတွာ၊ စေ၍။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
ဝိပလ္လာသာ၊ တို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တစ်နည်း-ဣတိ အာဒိ၊ ဤသို့
အစရှိသော။ သဗ္ဗော၊ သော။ ယထာဝုတ္တနယော၊ ကို။ အနုဂန္ထဗ္ဗော၊ လျောက်ပတ်စွာ
သိအပ်၏။

မုဒိန္ဒိယဖြစ်သော တဏှာစရိတ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့၏
ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ စသော လေးပါးသော ပဋိပဒါတို့ဖြင့် ယထာရဟ ထွက်မြောက်သည်၏
အဖြစ်ကို ပေဋကောပဒေသပါဠိဖြင့် ပြီးစေလို၍ ‘တတ္ထာယံ ပါဠိ’ စသော ပါဠိကို
မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့၏ ပဋိပဒါလေးပါးတို့ဖြင့် ထွက်မြောက်ရာ၌။
အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုလေးယောက်သော

ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက် ရှိကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ ဒေါသဒိဋ္ဌိ၊ အပြစ်အားဖြင့် ရှုလေ့ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အပြစ်ဟူ၍ အယူရှိကုန်၏။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ယေ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အနုသယာ၊ တို့ကို။ န သမူဟတာ၊ မနုတ်အပ်ကုန်သေး။ တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ အတ္တကိလမထာနုယောဂံ၊ ကို။ အနုယုတ္တာ၊ လုံ့လပြုကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ တို့အား။ သတ္တာ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း။ အညတရော၊ အမှတ်မရှိသော။ ဂရုဋ္ဌာနိယော၊ အလေးပြုအပ်သော။ သဗြဟ္မစာရိ ဝါ၊ သီတင်းသုံးဖော်သည်လည်းကောင်း။ “ကာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ”။ ဣတိ၊ သို့။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ တေ စ၊ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတသတ္တဝါ တို့သည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ ယေဝ၊ ရှေး၌သာလျှင်။ ကာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အနတ္တိကာ၊ အလိုမရှိကုန်။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမေ၊ တို့ကို။ အပ္ပကသိရေန၊ မပင်ပန်းသဖြင့်။ ပဋိနိဿန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိစရိတသတ္တဝါတို့သည်။ စေတသိကေန၊ သော။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ အနုဇ္ဈောသိတာ၊ မနှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုနုတ်အပ်သော ကိလေသာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “သုခါပဋိပဒါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဏှာစရိတာ၊ တဏှာစရိုက် ရှိကုန်သော။ ယေ ပန သတ္တာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အဇ္ဈောသိတာ၊ နှလုံးသွင်းကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုတဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သတ္တာ ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ အညတရော၊ သော။ ဘိက္ခု ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ “ကာမေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အတ္ထော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ တေ၊ တို့သည်။ ပိယရူပံ၊ ချစ်အပ်သော သဘောကို။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်။ ပဋိနိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ထိုသို့ ထက်သော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတ္တာ၊ ဤတဏှာစရိတ ဒိဋ္ဌိစရိတသတ္တဝါ တို့သည်။ ဒုက္ခာယဉ္စ၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ၌လည်းကောင်း။ သုခါယဉ္စ၊ သုခါပဋိပဒါ၌ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ပဋိပဒါသု၊ တို့၌။ သမောသရဏံ၊ စုဝေးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုတဏှာစရိတသတ္တဝါ ဒိဋ္ဌိစရိတသတ္တဝါတို့တွင်။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက် ရှိကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တိက္ခိန္ဒိယာ စ၊ ထက်သော ကုန္ဒေရှိသော သတ္တဝါတို့လည်းကောင်း။ မုဒိန္ဒိယာ စ၊ နုန့်ဇှေးသော ကုန္ဒေရှိသော သတ္တဝါတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊

ထိုနှစ်ယောက်သော သတ္တဝါတို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ၊ ကုန်သော။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တိက္ခိန္ဒိယာ၊ ထက်သော ကုန္တေရိကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သုခေန၊ လွယ်သဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဋိနိဿန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။ ခိပ္ပဉ္စ၊ လျင်စွာလည်း။ အဘိသမေန္တိ၊ သိကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပဘိညာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ယောက်သော သတ္တဝါတို့တွင်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာ၊ ကုန်သော။ မုဒိန္ဒိယာ၊ နုန့်နှေးသော ကုန္တေရိကုန်သော။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပဌမံ၊ သော။ တိက္ခိန္ဒိယံ၊ ထက်သော ကုန္တေရိသောသူကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ ဒန္တတရံ၊ အလွန်နှေးစွာ။ အဘိသမေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သုခေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဋိနိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒန္တဉ္စ၊ နှေးနှေးလည်း။ အဘိသမေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သုခါ ပဋိပဒါ ဒန္တဘိညာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတဏှာစရိတသတ္တဝါ ဒိဋ္ဌိစရိတသတ္တဝါတို့တွင်။ တဏှာစရိတာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တိက္ခိန္ဒိယာ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ [၄

၂၀၉] မုဒိန္ဒိယာ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ယောက်သော တဏှာစရိတသတ္တဝါတို့တွင်။ တဏှာစရိတာ၊ ကုန်သော။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တိက္ခိန္ဒိယာ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဋိနိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ခိပ္ပဉ္စ၊ စွာလည်း။ အဘိသမေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ခိပ္ပဘိညာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ယောက်သော တဏှာစရိတသတ္တဝါတို့တွင်။ တဏှာစရိတာ၊ ကုန်သော။ မုဒိန္ဒိယာ၊ ကုန်သော။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပဌမံ၊ သော။ တိက္ခိန္ဒိယံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဒန္တတရံ၊ စွာ။ အဘိသမေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခေန၊ ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဋိနိဿန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒန္တဉ္စ၊ လည်း။ အဘိသမေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္တဘိညာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ကုတိ အယံ၊ ကား။ ပါဠိ၊ တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။

ပဋိပဒါတို့သည် လေးပါးထက် အယုတ်အလွန်မရှိ၊ လေးပါးသာတည်းဟု ပြအံ့သောငှာ ‘ဣမာ စတသော’ စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ပဋိပဒါယော၊ တို့သည်။ ဣမာ စတသော၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ အပ္ပမာ၊ ငါးခုမြောက် မရှိကုန်။ အဆဋ္ဌာ၊ ခြောက်ခုမြောက် မရှိကုန်။ ဟိ၊ အံ့။ ယေ ကေစ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည်။ အနညာဟိ၊ တစ်ပါး မဟုတ်ကုန်သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမာဟိ ပဋိပဒါဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိဗ္ဗတာ ဝါ၊ ငြိမ်းလည်း ငြိမ်းကုန်ပြီ။ နိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ၊ ငြိမ်းလည်း

ငြိမ်းကုန်ဆဲ။ နိဗ္ဗာယိဿန္တိ ဝါ၊ ငြိမ်းလည်း ငြိမ်းကုန်လတ္တံ့။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပဋိပဒါ၊ တည်း။ (နိဂုံးအုပ်သည်။) စတုက္ကမဂ္ဂေန၊ အာဟာရ အစရှိသော လေးပါးသော ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်။ ကိလေသေ၊ ဆယ်ပါးသော အကြောင်းရှိသော ကိလေသာအပေါင်း တို့ကို။ နိဒ္ဒိသတိ၊ ၏။ စတုက္ကမဂ္ဂေန၊ ပဋိပဒါ အစရှိသော လေးပါးသော ဖြစ်ကြောင်းဖြင့်။ အရိယဓမ္မေသု၊ မြတ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့၌။ ယာ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အယံ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ၊ ကို။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတော နာမ၊ မည်သော။ နယော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

တတြ၊ ထိုသီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ အာဟာရ၊ တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိပလ္လာသာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဥပါဒါနာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ယောဂါ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဂန္ဓာ၊ တို့လည်းကောင်း။ အာသဝါ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဩယာ၊ တို့လည်းကောင်း။ သလ္လာ၊ မြားတို့လည်းကောင်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ တို့လည်းကောင်း။ အဂတိဂမနာနိ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ သဗ္ဗာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ ဤပုဒ်တို့သည်။ ဒသ၊ တို့တည်း။ အယံ၊ ကား။ သုတ္တဿ သံသန္ဓနာ၊ သုတ်ကို နှီးနှောခြင်းတည်း။ (အာဟာရ စသည်ကိုပင် သုတ်ဟူပါသတည်း)။ ။

အာဟာရ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော အာဟာရတို့တွင်။ ကဗဠိကာရော၊ ကဗဠိကာရဟု ဆိုအပ်သော။ ယော စ အာဟာရော၊ သည်လည်းကောင်း။ ဖဿေ၊ ဖဿဟု ဆိုအပ်သော။ ယော စ အာဟာရော၊ သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤအာဟာရတို့ကို။ တဏှာစရိတေန၊ တဏှာစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော အာဟာရတို့တွင်။ ယော စ မနောသဉ္စေတနာဟာရော၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော စ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣမေ၊ တို့ကို။ ဒိဋ္ဌိစရိတေန၊ ဒိဋ္ဌိစရိတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော အာဟာရတို့တွင်။ ပဌမော၊ သော။ အာဟာရော၊ သည်။ ပဌမော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။လ။ စတုတ္ထော၊ သော။ အာဟာရော၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိပလ္လာသာ၊ တို့သည်။ ဣမေ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ အပဉ္စမာ၊ ငါးခုမြောက် မရှိကုန်။ အဆဋ္ဌာ၊ ခြောက်ခုမြောက် မရှိကုန်။ **စတ္တာရော**၊ ကုန်သော။ **အာဟာရော**၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ **ဣဒံ**၊ ဤလေးပါးသော အာဟာရသည်။ **ပမာဏာ**၊ ဝိပလ္လာသဖြစ်ခြင်း၏ ပမာဏသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုအာဟာရ ဝိပလ္လာသအစရှိသည်တို့တွင်။ ပဌမေ၊ သော။ ဝိပလ္လာသေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ တည်သော သူသည်။ ကာမေ၊ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းသည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဒုတိယေ၊ သော။ ဝိပလ္လာသေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သည်။ အနာဂတံ၊ သော။ ဘဝံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ စွဲလမ်းခြင်းသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ တတိယေ၊ သော။ ဝိပလ္လာသေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သည်။ ဝိပရိတဒိဋ္ဌိ၊ ဖောက်ပြန်သော အယူကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ မည်၏။ စတုတ္ထေ၊ သော။ ဝိပလ္လာသေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သည်။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အားဖြင့်။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ကာမုပါဒါနေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သူသည်။ ကာမေ၊ တို့ကို။ အဘိဇ္ဈာယ၊ ဖြင့်။ ဂန္ထတိ၊ ထုံးဖွဲ့၏။ အယံ၊ ဤသို့ ထုံးဖွဲ့ခြင်းသည်။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓော၊ မည်၏။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သည်။ ဗျာပါဒံ၊ ကို။ ဂန္ထတိ၊ ထုံးဖွဲ့၏။ အယံ၊ သည်။ ဗျာပါဒ ကာယဂန္ဓော၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သည်။ ပရာမာသံ၊ ကို။ ဂန္ထတိ၊ ထုံးဖွဲ့၏။ အယံ၊ သည်။ ပရာမာသကာယဂန္ဓော၊ မည်၏။ အတ္တဝါဒုပါဒါနေ၊ ဌ။ ဌိတော၊ သည်။ ပပဉ္စေန္တော၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို ချဲ့သည်ဖြစ်၍။ ဂန္ထတိ၊ ထုံးဖွဲ့၏။ အယံ၊ သည်။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ဓော၊ မည်၏။ ။

 [၄၊ ၂၁၀] တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဂန္ထဂန္ထိတာ၊ အလွန်စပ်၍ တည်ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အာသဝန္တိ၊ အာသဝေါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ကံ၊ ပန၊ အဘယ်တရားကို။ အာသဝန္တိတိ၊ အာသဝေါ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်းဟူမူကား။ (သာမည၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကံ ပန ဝုစ္စတိ-ဟု ဧကဝုဉ်ဖြင့် ဆိုသတည်း။) ဝိပုဋ္ဌိသာရာ၊ နှလုံး မသာယာခြင်းတို့ကို။ အာသဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ **ယေ ဝိပုဋ္ဌိသာရာ**၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ **တေ**၊ ထိုနှလုံး မသာယာခြင်းတို့သည်။ **အနုသယာ**၊ မည်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့တွင်။ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓေန၊ ဖြင့်။ ကာမာသဝေါ၊

၁။ **ယေ ဝိပုဋ္ဌိသာရာ၊ တေ အနုသယာ ။ ။** မပယ်အပ်သေးသော အနုသယ ရှိသူအားသာ ဝိပုဋ္ဌိသာရဖြစ်၏။ ပယ်အပ်ပြီးသော အနုသယရှိသူအား မဖြစ်သောကြောင့် ဆိုသတည်း။ ထို ယေ ဝိပုဋ္ဌိသာရာ၊ တေ အနုသယာ-ဟူသော နှစ်ပုဒ်ဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော ဝိပုဋ္ဌိသာရအနုသယ-ဟူသော အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို လွန်ကြူးခြင်း ဝိတိက္ကမဝတ္ထု၌ တင်စား၍ ဆိုပါသတည်း။

သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဗျာပါဒကာယဂန္တေန၊ ဖြင့်။ ဘဝါသဝေါ၊
သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပရာမာသကာယဂန္တေန၊ ဖြင့်။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊
သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္တေန၊ ဖြင့်။
အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ သည်။ သိဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ အာသဝါ၊ တို့သည်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။
ဂတာ၊ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဩယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
“ဩယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော အာသဝတို့တွင်။
ကာမာသဝေါ၊ သည်။ ကာမောယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘဝါသဝေါ၊ သည်။
ဘဝေါယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယော၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဧ။ ဒိဋ္ဌာသဝေါ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ ဩယာ၊ တို့သည်။ အာသယံ၊ စိတ်သို့။ အနုပဝိဋ္ဌာ၊
သက်ဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုသယသဟဂတာ၊ အနုသယ၏ အဖြစ်နှင့်တကွ
ဖြစ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ အနုသယဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။
“သလ္လာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟဒယံ၊ စိတ်၏ အတွင်းကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။
တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ဩယတို့တွင်။ ကာမောယော၊ သည်။
ရာဂသလ္လံ၊ ရာဂတည်းဟူသောမြားသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဘဝေါယော၊ သည်။
ဒေါသသလ္လံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဝိဇ္ဇာယော၊ သည်။ မောဟသလ္လံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဧ။ ဒိဋ္ဌာယော၊ သည်။ ဒိဋ္ဌိသလ္လံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ သလ္လေဟိ၊ ဤမြားတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ ပရိယာဒိန္နံ၊
ထက်ဝန်းကျင်မှ ယူအပ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပေ၊ ရုပ်၌လည်းကောင်း။ ဝေဒနာယ၊
၌လည်းကောင်း။ သညာယ၊ ၌လည်းကောင်း။ သင်္ခါရေသု၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ၊
သို့။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ တိဋ္ဌတိ၊ ဧ။ ဣမာ စတသော၊
ဤလေးပါးတို့သည်။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ မည်ကုန်၏။

အဘယ်မြားကြောင့် အဘယ်ဝိညာဉ် တည်သနည်းဟု အမေးရှိရကား
‘တတ္ထ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောမြား လေးပါးသောဝိညာဉ်တို့တွင်။ ရာဂသလ္လေန၊
ရာဂတည်းဟူသော မြားကြောင့်။ နန္ဒပုပသေစနံ၊ သွန်းလောင်းသော သပ္ပိတိက
တဏှာရှိသော။ ရူပပဂံ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရုပ်သို့ ရောက်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၀၅

တိဋ္ဌတိ၊ ဧ။ ဒေါသသလ္လေန၊ ကြောင့်။ ဝေဒနူပဂံ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဝေဒနာသို့ ရောက်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ဧ။ မောဟသလ္လေန၊ ကြောင့်။ သညူပဂံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ဧ။ ဒိဋ္ဌိသလ္လေန၊ ကြောင့်။ နန္ဒုပသေစနံ၊ သော။ သင်္ခါရူပဂံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ဧ။ ။

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ အဂတိ၊ မလားအပ်သော အရာသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဆန္ဒာ ဆန္နေန၊ ချစ်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒေါသာ ဒေါသေန၊ အမျက်ထွက်သဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘယာ ဘယေန၊ ကြောက်သဖြင့် လည်းကောင်း။ မောဟာ မောဟေန၊ မိုက်သဖြင့်လည်းကောင်း။ အဂတိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ရာဂေန၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒာ ဆန္နေန၊ ဖြင့်။ အဂတိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ ဒေါသေန၊ ကြောင့်။ ဒေါသာ ဒေါသေန၊ ဖြင့်။ အဂတိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ မောဟေန၊ ကြောင့်။ မောဟာ မောဟေန၊ ဖြင့်။ အဂတိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ကြောင့်။ ဘယာ ဘယေန၊ ဖြင့်။ အဂတိ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စ ကမ္မာနိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဣမေ စ ကိလေသာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊ ဤကံ ကိလေသာသည်။ သံသာရဟေတု၊ သံသရာ၏ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။

သီဟဝိက္ခိဋ္ဌိတနည်း၏ အရာဖြစ်သော တရားတို့ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ထိုတရားတို့ကို ဒိသာအားဖြင့် မှတ်လို၍ ‘တတ္ထိမာ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

အဘယ်သို့ သင့်သနည်း အမေးပုစ္ဆာကြောင့် ‘ကဗဠိကာရော’ စသည်ကို ဆိုသော်။

တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဒိသာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကဗဠိကာရော၊ ကဗဠိကာရဟုဆိုအပ်သော။ အာဟာရော၊ လည်းကောင်း။ “အသုဘော၊ ၌။ သုဘ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ လည်းကောင်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံလည်းကောင်း ။လ။ ရာဂသလ္လံ၊ ရာဂတည်းဟူသော မြားလည်းကောင်း။ ရူပူပဂါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော ရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာလည်းကောင်း။ ဆန္ဒာ ဆန္နေန၊ ဖြင့်။ အဂတိဂမနံ၊ မလားအပ်သော အရာသို့ လားခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤအလုံးစုံသော တရားသည်။ ပဌမာ ဒိသာ၊ မည်၏။ ။

ဖသော၊ ဖဿဟု ဆိုအပ်သော။ အာဟာရော၊ လည်းကောင်း။ “ဒုက္ခေ၊ ၌။ သုခ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ လည်းကောင်း ။လ။ ဝေဒနူပဂါ၊

အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာလည်းကောင်း။ ဒေါသာ ဒေါသေန၊ ဖြင့်။ အဂတိဂမနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ ဒုတိယာ ဒိသာ၊ မည်၏။ ။

မနောသဉ္စေတနာဟာရော၊ လည်းကောင်း။ “အနတ္တနိ၊ ဌှိ။ အတ္တာ”တိ၊ ဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ လည်းကောင်း ။လ။ သညူပဂါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော သညာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာ လည်းကောင်း။ ဘယာ ဘယေန၊ ဖြင့်။ အဂတိဂမနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ သည်။ တတိယာ ဒိသာ၊ မည်၏။။

 [၄၊ ၂၁၁] ဝိညာဏာဟာရော၊ လည်းကောင်း။ “အနိစ္စေ၊ ဌှိ။ နိစ္စ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ လည်းကောင်း ။လ။ သင်္ခါရူပဂါ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာလည်းကောင်း။ မောဟာ မောဟေန၊ ဖြင့်။ အဂတိဂမနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ သည်။ စတုတ္ထိ ဒိသာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ သုတ္တာနံ၊ ဤသုတ်တို့တွင်။ ပဌမေန၊ သော။ ပဒေန၊ သုတ်ပုဒ်ဖြင့်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ၊ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ဌှိ။ ပဌမာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ကိ။ အာလောကနံ၊ ကြည့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဒုတိယေန၊ သော။ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ၊ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ဌှိ။ ဒုတိယာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ကိ။ အာလောကနံ၊ သည်လည်းကောင်း။ တတိယေန၊ သော။ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ၊ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ဌှိ။ တတိယာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ကိ။ အာလောကနံ၊ သည်လည်းကောင်း။ စတုတ္ထေန၊ သော။ ပဒေန၊ ဖြင့်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ၊ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၏။ သံကိလေသပက္ခေ၊ ဌှိ။ စတုတ္ထိယာ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ကိ။ အာလောကနံ၊ သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသို့ ကြည့်ခြင်းကို။ ဒိသာ အာလောကနာ၊ ဒိသာလောကနည်း ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့ကို။ စတုဿ၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ တို့၌။ ပက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ထည့်အပ်ကုန်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ အကုသလပက္ခေ၊ အကုသိုလ်အဖို့တည်း။ ။

ကုသလပက္ခကို ပြလိုရကား ‘စတသော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

စတသော၊ ကုန်သော။ ပဋိပဒါ၊ တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗော၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရလည်းကောင်း။ ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရလည်းကောင်း။ အရိယော၊ အရိယဝိဟာရလည်းကောင်း။ အာနေဇ္ဇော၊ အာနေဇ္ဇဝိဟာရလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဝိဟာရော၊ ဝိဟာရတို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အစ္ဆရိယာ၊ အံ့ဖွယ်သရဲဖြစ်ကုန်သော။ အဗ္ဘတာ၊ မဖြစ်ဖူးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အဓိဋ္ဌာနာ၊ သီလအစရှိသည်တို့၏ တည်ရာတို့လည်းကောင်း။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒလျှင် အကြီးရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း ။လ။ ဝိမံသာသမာဓိ၊ ဝိမံသလျှင် အကြီးရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သမာဓယော၊ သမာဓိတို့လည်းကောင်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂီ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းကို။ နာညတြ၊ မကြည့်မူ၍။ တပသာ၊ အကျင့်တည်းဟူသော ကုသိုလ်တရားကို။ နာညတြ၊ ၍။ ဣန္ဒြိယသံဝရာ၊ ဣန္ဒြိယကို စောင့်ခြင်းကို။ နာညတြ၊ ၍။ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ၊ အလုံးစုံသော ဥပဓိမှ လွတ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ နာညတြ၊ ၍။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သုခဘာဂိယာ၊ သုခသို့ ဆည်းကပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုခအဖို့အား လျော်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အပ္ပမာဏာနိ၊ အပ္ပမညာတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ သုတ္တဿ သံသန္တနာ၊ သုတ်ကို နှီးနှောခြင်းသည်။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။

တတ္ထ၊ ထိုပဋိပဒါစာအုပ်အစရှိသော တရားတို့တွင်။ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ၊ ကို။ ဘာဝိယမာနာ၊ ပွားစေအပ်သည် ရှိသော်။ ဗဟုလီကရိယမာနာ၊ အဖန်တလဲလဲ အကြိမ်များစွာ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စုံစေ၏။ တစ်နည်းကား-ဘာဝိယမာနာ၊ သော။ ဗဟုလီကရိယမာနာ၊ သော။ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္တာဘိညာ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စုံသော။ ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ စေ၏ ။လ။ ပရိပူရေတိ၊ သော။ ပဌမော၊ သော။ အစ္ဆရိယော၊ သော။ အဗ္ဘတာ၊ မဖြစ်ဖူးသော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ ပဌမံ၊ သော။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သစ္စာတည်းဟူသော တည်ရာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၍။ ပရိပူရေတိ၊ သော။ ပဌမံ၊ သော။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ သစ္စာတည်းဟူသော တည်ရာသည်။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒလျှင် အကြီးရှိသော သမာဓိကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၍။ ။လ။ ပရိပူရေတိ၊

သော။ ကုန္တိယသံဝရော၊ သည်။ ပဌမံ၊ သော။ အပ္ပမာဏံ၊ အပ္ပမညာကို။ ပရိပူရေတိ၊
၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ တစ်နည်းကား-ဧဝံ ကုမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ယာဝ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ၊
အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့၏ လွတ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်သော တရားသည်။
စတုတ္ထံ၊ သော။ အပ္ပမာဏံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ။

ပဌမာ ဒိသာကို မှတ်လိုရကား 'တတ္ထ'စသည်ကို မိန့်သော်။

တတ္ထ၊ ထိုပဋိပဒါဈာန်အစရှိသော တရားတို့တွင်။ ပဌမာ၊ သော။ ပဋိပဒါ စ၊
လည်းကောင်း။ ပဌမံ၊ သော။ ဈာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊
လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗော၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဟုဆိုအပ်သော။ ဝိဟာရော စ၊ ဝိဟာရလည်းကောင်း
။လ။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာဟု ဆိုအပ်သော။ အပ္ပမာဏဉ္စ၊ အပ္ပမညာလည်းကောင်း။ အယံ၊
ဤအလုံးစုံသော တရားသည်။ ပဌမာ ဒိသာ၊ မည်၏။ ။

ဒုတိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သော။ ခိပ္ပါဘိညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဒုတိယံ၊ သော။
ဈာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဒုတိယံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မာ၊
ဗြဟ္မဝိဟာရဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိဟာရော၊ လည်းကောင်း။ ဒုတိယံ၊ သော။ သမ္မပ္ပဓာနဉ္စ၊
လည်းကောင်း။ ဒုတိယော၊ သော။ အစ္ဆရိယော၊ သော။ အဗျူတော၊ သော။ ဓမ္မော စ၊
 လည်းကောင်း။ [၄၊ ၂၁၂] စာဂါမိဋ္ဌာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ စိတ္တသမာဓိ စ၊ လည်းကောင်း။
တပေါ စ၊ အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်တရားလည်းကောင်း။ ကရုဏာ၊
ကရုဏာဟု ဆိုအပ်သော။ အပ္ပမာဏဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤအလုံးစုံသော
တရားသည်။ ဒုတိယာ ဒိသာ၊ မည်၏။ ။

တတိယာ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သော။ ဒန္ဓာဘိညာ စ၊ လည်းကောင်း။ တတိယံ၊
သော။ ဈာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ တတိယံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။
အရိယော၊ အရိယဝိဟာရဟုဆိုအပ်သော။ ဝိဟာရော၊ လည်းကောင်း။ တတိယံ၊ သော။
သမ္မပ္ပဓာနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ တတိယော၊ သော။ အစ္ဆရိယော၊ သော။ အဗျူတော၊
သော။ ဓမ္မော စ၊ လည်းကောင်း။ သစ္စာမိဋ္ဌာနဉ္စ၊ သစ္စာတည်းဟူသော တည်ရာ
လည်းကောင်း။ လ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂီ စ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းတို့လည်းကောင်း။ မုဒိတာ၊
မုဒိတာဟု ဆိုအပ်သော။ အပ္ပမာဏဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ သည်။ တတိယာ
ဒိသာ၊ မည်၏။ ။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၀၉

စတုတ္ထိ၊ သော။ ပဋိပဒါ၊ သော။ ခိပ္ပါဘိညာ စ၊ လည်းကောင်း ။လ။ သဗ္ဗနိဿဂ္ဂါ
 စ၊ အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့မှ လွတ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်လည်းကောင်း။ ဥပေက္ခာ၊
 ဥပေက္ခာဟု ဆိုအပ်သော။ အပ္ပမာဏဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ သည်။ စတုတ္ထိ ဒိသာ၊
 မည်ကုန်၏။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမာသံ ဒိသာနံ၊ တို့ကို။ ယာ အာလောကနာ၊
 အကြင်ကြည့်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤကြည့်ခြင်းကို။ ဒိသာလောစနော နာမ၊
 မည်သော။ နယော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။

**ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကုသလ ကုသလပက္ခတရားတို့တွင် အဘယ်တရား
 တို့ကို အဘယ်တရားတို့နှင့် ပဋိပက္ခအားဖြင့် ယှဉ်အပ်သနည်း ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ
 ရှိရကား ‘တတ္ထာယ’ ယောဇနာ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ယောဇနာ၊
 ယှဉ်ခြင်းတည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရာ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ စတသော၊
 ကုန်သော။ ပဋိပဒါ စ၊ တို့လည်းကောင်း ။လ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အဂတိဂမနာနိ စ၊
 တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အပ္ပမာဏာနိ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ
 ဧဝံ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ကုသလာကုသလာနံ၊ အနဝဇ္ဇတရား သာဝဇ္ဇတရားတို့ကို။
 ပက္ခပဋိပက္ခဝသေန၊ ထိုဝေါဒါနပက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကိလေသပက္ခတရား
 တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပဌမာဒိသာ၏
 အဖြစ် အစရှိသည်ဖြင့် အသင့်ကို ပြ၍ စိတ်ဖြင့် ကြည့်ခြင်း ဟူလိုသော်။) အယံ၊
 ဤသည်ကား။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတေ၊ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနည်း၌။ ဒိသာလောစနော၊ ဖြစ်သော။
 နယော၊ တည်း။ ။

တဿ၊ ထိုဒိသာကို ကြည့်ခြင်း၏။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဖလာနိ၊
 သာမညဖိုလ်တို့သည်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

**တစ်ခုခုသော ဒိသာ၏ လေးပါး လေးပါးသော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်ပင်
 အဆုံးဖြစ်သလောစုဒ္ဓိစောဒနာ ရှိရကား ‘တတ္ထ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

တတ္ထ၊ ထိုသာမညဖိုလ်တို့တွင်။ ပဌမာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ၏။
 သောတာပတ္တိဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယာယ၊ သော။
 ဒိသာယ၊ ၏။ သကဒါဂါမိဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 တတိယာယ၊ သော။ ဒိသာယ၊ ၏။ အနာဂါမိဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။

ဟောတိ၊ ဧ၊။ စတုတ္ထိယ၊၊ သော။ ဒိသာယ၊၊ ဧ၊။ အရဟတ္တဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ (ဣတိကာ၊ ပရိသမာပနတ္ထဇောတက)။ ။

တတ္ထ၊ ထိုနည်းတို့တွင်။ **တိပုက္ခလနယော၊** သည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမူကား။ ပဋိပဒါဝိဘာဂေန၊ ပဋိပဒါကို ဝေဖန်သောအားဖြင့်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေသု၊ တို့တွင်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သုခါယ၊ လွယ်ကူသော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော။ ခိပ္ပါဘိညာယ၊ လျင်သော အဘိညာဉ်ဖြင့်။ နိယျာတိ၊ ဧ၊။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **ဥဒ္ဓိတည၊** မည်၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သုခါယ၊ လွယ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော။ **ဒန္နာဘိညာယ ဝါ၊** နှေးသော အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲပြိုင်သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။ **ခိပ္ပါဘိညာယ ဝါ**၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။

၁။ ဒန္နာဘိညာယ ဝါ ခိပ္ပါဘိညာယ ဝါ ။ ။ ဤ၌ ဝါသဒ္ဓါကား ဝိကပ်အနက်ရှိ၏ သမုစ္စည်းအနက် မရှိ၊ အကယ်၍ သမုစ္စည်းအနက် ရှိအံ့။ ထိုနှစ်ပါးသော ပဋိပဒါဖြင့် တစ်ပြိုင်နက် ထွက်မြောက်ရာ၏။ ထိုသို့လည်း မထွက်မြောက်ခဲ့။ ထို့ကြောင့် သမုစ္စည်းအနက် မသင့်။ ဝိကပ်အနက်သာ သင့်၏။ သမုစ္စည်း ဝိကပ်တို့၏ အထူးကား ဆိုအပ်သရွေ့သော အနက်ကို ယူရသည်ကား သမုစ္စည်းအနက်တည်း။ ပြယုဂ်ကား အဂ္ဂိတော ဝါ၊ ဥဒကတော ဝါ စသည်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုပြယုဂ်၌ သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်သင့်သနည်း ဟူမူကား ထိုပြယုဂ်ပါဠိတော်ဖြင့် ဝေသာလီပြည် ပျက်ခြင်း၏ အကြောင်းသုံးပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသတည်း။ ထိုသုံးပါးသော အကြောင်းတို့တွင်လည်း တစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်သာ ဝေသာလီပြည် ပျက်သည် မဟုတ်၊ သုံးပါးလုံးသော အကြောင်းကြောင့်ပင် ပျက်၏။ ထို့ကြောင့် သုံးပါးသော အကြောင်းတို့တွင် တစ်ပါးပါးကိုသာ မယူရမူ၍ သုံးပါးလုံးသော အကြောင်းကိုပင် ယူရကား ဝိကပ်အနက် မသင့်။ သမုစ္စည်းအနက်သာ သင့်သတည်း။ ဆိုအပ်သော အနက်တို့တွင် တစ်ခုခုသော အနက်ကိုသာ ယူရသည်ကား ဝိကပ်အနက်တည်း။ ပြယုဂ်ကား။ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ ။လ။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝါ ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဗ စသည်တည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ထိုပြယုဂ်၌ ဝိကပ်အနက် ဖြစ်သင့်သနည်း ဟူမူကား ကာမာဝစရ ကုသိုလ်စိတ်သည် ရူပါရုံစသော အာရုံခြောက်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကိုသာ အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း အာရုံခြောက်ပါးကို အာရုံပြု၍ မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ခြောက်ပါးလုံးသော အာရုံကို မယူရမူ၍ တစ်ပါးပါးကိုသာ ယူအပ်ရကား သမုစ္စည်းအနက် မသင့်။ ဝိကပ်အနက်သာ သင့်သတည်း။

နိယျာတိ၊ ဧ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **ဝိပဓိတညူ**၊ မည်၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။ ဒန္တာဘိညာယ၊ ဖြင့်။ နိယျာတိ၊ ဧ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **နေယျော**၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်တို့သည်။ ဟုတ္တာ၊ ဤ။ တယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဥပ္ပဋ္ဌိတညူ၊ ဥပ္ပဋ္ဌိတညူပုဂ္ဂိုလ်အား။ သမထပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ သမထလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။

 ဝိပဿနာ၊ သည်။ **[၄၊ ၂၁၃]** သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ နေယျဿ၊ အား။ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ သော။ သမထော၊ သည်။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဝိပဓိတညူ၊ အား။ ယုဂနဒ္ဓိ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သော။ သမထဝိပဿနာ၊ သည်။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဥပ္ပဋ္ဌိတညူ၊ အား။ မုဒုကာ၊ နူးညံ့သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ နေယျဿ၊ အား။ တိက္ခာ၊ ထက်သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဝိပဓိတညူ၊ အား။ တိက္ခမုဒုကာ၊ နူးညံ့သော ထက်သော။ ဒေသနာ၊ သည်။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။

ဥပ္ပဋ္ဌိတညူ၊ အား။ အဓိပညာသိက္ခာ၊ သည်။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဝိပဓိတညူ၊ အား။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဓိပညာသိက္ခာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ နေယျဿ၊ အား။ အဓိသီလသိက္ခာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဓိပညာသိက္ခာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ သပ္ပါယာ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ပဋိပဒါဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိယျာနံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ။

ဤသို့ တိပုက္ခလနည်းဖြင့် ဟောအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဝေဖန်ပြီး၍ ယခုအခါ ထိုတိပုက္ခလနည်း၏ အရာဖြစ်သော ဓမ္မကို ပြလိုရကား ‘တတ္ထာယံ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုတိပုက္ခလနည်း၌။ အယံ၊ ကား။ သံကိလေသပက္ခော၊ သံကိလေသ အဖို့၌ ဖြစ်သော တရားတည်း။ တိဏှိ၊ ကုန်သော။ အကုသလမူလာနိ၊ တို့လည်းကောင်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ဖဿာ၊ တို့လည်းကောင်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့လည်းကောင်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ဥပဝိစာရာ၊ ဥပဝိစာရတရားကိုလည်းကောင်း။

တယော၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့လည်းကောင်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ဝိတက္ကာ၊ တို့လည်းကောင်း။ တယော၊ ကုန်သော။ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ ပူပန်ခြင်းတို့လည်းကောင်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတလက္ခဏာနိ၊ သင်္ခတဟူ၍ မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာတို့လည်းကောင်း။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခအဖြစ်တို့လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤတရား အပေါင်းသည်။ သံကိလေသပက္ခော၊ တည်း။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ။

ယခင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တရားတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ပြလို၍ တိဏိ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တိဏိ အကုသလမူလာနိတိ၊ ကား။ လောဘော၊ လောဘဟု ဆိုအပ်သော။ အကုသလမူလံ၊ လည်းကောင်း။ ဒေါသော၊ သော။ အကုသလမူလံ၊ လည်းကောင်း။ မောဟော၊ သော။ အကုသလမူလံ၊ လည်းကောင်း။ ဣမာနိ၊ ဤသည်တို့ကား။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ အကုသလ မူလာနိ၊ တို့တည်း။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ **တယော ဖဿာ**တိ၊ ကား။ သုခဝေဒနီယော၊ ခံစားအပ်သော သုခဟူသော အကျိုးရှိသော။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော။ ဖဿော၊ လည်းကောင်း။ ဒုက္ခဝေဒနီယော၊ သော။ ဖဿော၊ လည်းကောင်း။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယော၊ သော။ ဖဿော၊ လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ တို့ကား။ တယော၊ ကုန်သော။ ဖဿာ၊ တို့တည်း။ **တိဿော ဝေဒနာ**တိ၊ ကား။ သုခါ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ လည်းကောင်း။ ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ လည်းကောင်း။ အဒုက္ခမသုခါ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ လည်းကောင်း။ ဣမာ၊ တို့ကား။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့တည်း။ **တယော ဥပဝိစာရာ**တိ၊ ကား။ သောမနဿူပဝိစာရော၊ သောမနဿ ဥပဝိစာရလည်းကောင်း။ ဒေါမနဿူပဝိစာရော၊ လည်းကောင်း။ ဥပေက္ခူပဝိစာရော၊ ဥပေက္ခာ ဥပဝိစာရလည်းကောင်း။ ဣမေ၊ တို့ကား။ တယော၊ ကုန်သော။ ဥပဝိစာရာ၊ တို့တည်း။ **တယော ကိလေသာ**တိ၊ ကား။ လောဘော၊ လည်းကောင်း။ ဒေါသော၊ လည်းကောင်း။ မောဟော၊ လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ တို့ကား။ တယော၊ ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ တို့တည်း။ **တယော ဝိတက္ကာ**တိ၊ ကား။ ကာမဝိတက္ခော၊ လည်းကောင်း။ ဗျာပါဒဝိတက္ခော၊ လည်းကောင်း။ ဝိဟိသာဝိတက္ခော၊ လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ တို့ကား။ တယော၊ ကုန်သော။ ဝိတက္ကာ၊ တို့တည်း။ **တယော ပရိဋ္ဌာဟာ**တိ၊ ကား။ ရာဂဇော၊ ရာဂကြောင့်ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းလည်းကောင်း။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၁၃

ဒေါသဇော၊ လည်းကောင်း။ မောဟဇော၊ လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ တို့ကား။ တယော၊ ကုန်သော။ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ တို့တည်း။ **တိဏိ သင်္ခတလက္ခဏာနိတိ၊** ကား။ ဥပ္ပါဒေါ၊ လည်းကောင်း။ ဌိတိ၊ လည်းကောင်း။ ဝယော၊ လည်းကောင်း။ ဣမာနိ၊ တို့ကား။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတလက္ခဏာနိ၊ တို့တည်း။ **တိဿော ဒုက္ခတာတိ၊** ကား။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခအဖြစ်လည်းကောင်း။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ၊ လည်းကောင်း။ သင်္ခါရဒုက္ခတာ၊ လည်းကောင်း။ ဣမာ၊ တို့ကား။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခတာ၊ တို့တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော တရားတို့တွင်။ လောဘော၊ သော။ အကုသလမူလံ၊ သည်။ မနာပိကေန၊ နှစ်လိုဖွယ်ရှိသော။ ဝါ၊ နှစ်လိုဖွယ်သော အခြင်းအရာရှိသော။ အာရမ္မဏေန၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌဟတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒေဝ မနာပိကာရမ္မဏံ၊ ထိုနှစ်လိုဖွယ်ရှိသော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ဝါ၊ ထိုနှစ်လိုဖွယ်သော အခြင်းအရာရှိသော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သုခဝေဒနီယော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သုခဝေဒနီယံ၊ သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သုခါ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သောမနဿူပဝိစာရော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သောမနဿူပဝိစာရံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရာဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ရာဂံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ကာမဝိတက္ကော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ရာဂဇော၊ ရာဂကြောင့်ဖြစ်သော။ ပရိဋ္ဌာဟော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ရာဂဇံ၊ ရာဂကြောင့်ဖြစ်သော။ ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ပူပန်ခြင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဥပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒံ၊ ဥပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ။

ဒေါသော၊ သော။ အကုသလမူလံ၊ သည်။ အမနာပိကေန၊ နှစ်လိုဖွယ်မရှိသော။ ဝါ၊ မနှစ်လိုဖွယ်သော အခြင်းအရာရှိသော။ အာရမ္မဏေန၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌဟတိ၊ ၏။ တဒေဝ အမနာပိကာရမ္မဏံ၊ ထိုနှစ်လိုဖွယ် မရှိသော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ဝါ၊ ထို မနှစ်လိုဖွယ်သော အခြင်းအရာရှိသော အာရုံကိုပင်လျှင်။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဒုက္ခဝေဒနီယော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [၄၊ ၂၁၄] ဒုက္ခဝေဒနီယံ၊ သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ။လ။ ဒေါသဇံ၊ ဒေါသကြောင့် ဖြစ်သော။

ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဌိတဿ၊ တည်သော ခန္ဓာအစဉ်၏။ အညထတ္တံ၊
ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။
ဌိတဿ၊ တည်သော ခန္ဓာအစဉ်၏။ အညထတ္တံ၊ ဖောက်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ဟု
ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဒုက္ခဒုက္ခတာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ။

မောဟော၊ သော။ အကုသလမူလံ၊ သည်။ ဥပေက္ခာဌာနိယေန၊ ဥပေက္ခာဖြစ်ခြင်း၏
အကြောင်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေန၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌဟတိ၊ ၏ ။လ။ မောဟံ၊ သော။
ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ ဝယော၊ ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဝယံ၊ သော။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ဤ။ သင်္ခါရဒုက္ခတာ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတရားတို့ကို။ နိဒ္ဒေသော၊ ပြခြင်းတည်း။ ယော ကောစိ၊
အလုံးစုံသော။ အကုသလပက္ခော၊ အကုသိုလ်အဖို့ရှိသော တရားသည်။ အတ္တိ၊ ၏။
သဗ္ဗော၊ သော။ အကုသလပက္ခော၊ သည်။ တီသု၊ ကုန်သော။ အကုသလမူလေသု၊
တို့၌။ သမောသရတိ၊ သက်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုတိပုက္ခလနည်း၌။ ကုသလပက္ခော၊ သည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း
ဟူမူကား။ အလောဘော၊ လည်းကောင်း။ အဒေါသော၊ လည်းကောင်း။ အမောဟော၊
လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တီဏိ**၊ ကုန်သော။ **ကုသလမူလာနိ**၊ တို့လည်းကောင်း။
သုတမယီ၊ သုတမယိပညာလည်းကောင်း။ စိန္တာမယီ၊ လည်းကောင်း။ ဘာဝနာမယီ၊
လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တိဿော**၊ ကုန်သော။ **ပညာ**၊ တို့လည်းကောင်း။
သဝိတက္ကသဝိစာရော၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော သမာဓိလည်းကောင်း။
အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော၊ ဝိတက်မရှိ ဝိစာရမျှသာ ရှိသော။ သမာဓိ၊ လည်းကောင်း။
အဝိတက္ကအဝိစာရော၊ ဝိတက်လည်း မရှိ ဝိစာရလည်း မရှိသော သမာဓိလည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ **တယော**၊ ကုန်သော။ **သမာဓိ**၊ တို့လည်းကောင်း။ အဓိသီလသိက္ခာ၊
လည်းကောင်း။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ လည်းကောင်း။ အဓိပညာသိက္ခာ၊ လည်းကောင်း။
ဣတိ၊ သို့။ **တိဿော**၊ ကုန်သော။ **သိက္ခာ**၊ တို့လည်းကောင်း။ သမထနိမိတ္တံ၊
လည်းကောင်း။ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ လည်းကောင်း။ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊
သို့။ **တီဏိ**၊ ကုန်သော။ **နိမိတ္တာနိ**၊ တို့လည်းကောင်း။ အနုညတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊
လည်းကောင်း။ အညိန္ဒြိယံ၊ လည်းကောင်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၁၅

သို့။ **တိကံ၊** ကုန်သော။ **ဣန္ဒြိယာနိ၊** တို့လည်းကောင်း။ နေက္ခမ္မုပဝိစာရော၊ နေက္ခမ္မကို မှီသော ဥပဝိစာရလည်းကောင်း။ အဗျာပါဒူပဝိစာရော၊ အဗျာပါဒဝိတက်ကို မှီသော ဥပဝိစာရလည်းကောင်း။ အဝိဟိသုပဝိစာရော၊ အဝိဟိသာဝိတက်ကို မှီသော ဥပဝိစာရလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တယော၊** ကုန်သော။ **ဥပဝိစာရာ၊** တို့လည်းကောင်း။ ကာမေသနာ၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဘဝေသနာ၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဗြဟ္မစရိယေသနာ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ရှာမှီးခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တိဿော၊** ကုန်သော။ **သေနာ၊** ရှာမှီးခြင်းတို့လည်းကောင်း။ သီလက္ခန္ဓော၊ သီလကျေးဇူးလည်းကောင်း။ သမာဓိက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ ပညာက္ခန္ဓော၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တယော၊** ကုန်သော။ **ခန္ဓာ၊** ကျေးဇူးတို့ လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤအလုံးစုံသော တရားသည်။ ကုသလပက္ခော၊ တည်း။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ ။

တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့တွင်။ အလောဘော၊ သော။ ကုသလမူလံ၊ သည်။ သုတမယိပညံ၊ သုတမယိပညာကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပရိပူဏ္ဏာ၊ သော။ သုတမယိပညာ၊ သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဝိစာရနှင့် တကွဖြစ်သော။ သမာဓိံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ စေ၏။ ပရိပူဏ္ဏော၊ သော။ သဝိတက္ကသဝိစာရော၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဝိစာရနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ သမာဓိံ၊ သည်။ အဓိသီလသိက္ခံ၊ ကို။
 ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပရိပူဏ္ဏော၊ သော။ အဓိသီလသိက္ခာ၊ သည်။ [၄၊ ၂၁၅] သမထနိမိတ္တံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ပရိပူဏ္ဏံ၊ သော။ သမထနိမိတ္တံ၊ သည်။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ပရိပူဏ္ဏော၊ သော။ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော၊ သည်။ အနညတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ပရိပူဏ္ဏံ၊ သော။ အနညတညဿာ- မိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ နေက္ခမ္မသိတူပဝိစာရံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ပရိပူဏ္ဏော၊ သော။ နေက္ခမ္မုပဝိစာရံ၊ နေက္ခမ္မကို မှီသော ဥပဝိစာရသည်။ ကာမေသနံ၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်းကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်၏။ ကာမေသနပ္ပဟာနံ၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်းကို ပယ်ခြင်းသည်။ သီလက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ စေ၏။ ။

အဒေါသော၊ သော။ ကုသလမူလံ၊ သည် ။လ။ ပရိပူဏ္ဏော၊ သော။ ဗြဟ္မစရိယေ- သနာ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ရှာမှီးခြင်းသည်။ ပညာက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပရိပူရေတိ၊ ၏။ ။

ဣတိ၊ သို့။ ကုသလပက္ခိကာ၊ ကုသိုလ်အဖို့ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုသိုလ်အဖို့၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ **တယော**၊ ကုန်သော။ **ဣမေ** ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။
 အကုသလပက္ခိကာ၊ အကုသိုလ်အဖို့ ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အကုသိုလ်အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။
 တယော၊ ကုန်သော။ **ဣမေ** ဓမ္မာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ တိကနိဒ္ဒေသဟိ၊ တိကကို
 ပြခြင်းတို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။ တိပုက္ခလနယဿ၊ ၎င်း။ ဒိသာ နာမ၊ တို့မည်ကုန်၏။
 တဿ၊ ထိုတိပုက္ခလနည်း၏။ ဝါ၊ ထိုတိပုက္ခလနည်း၏ ဒိသာကို ကြည့်ခြင်း၏။
 အပ္ပဏိဟိတော၊ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခလည်းကောင်း။ သုညတော၊ ဝိမောက္ခ
 လည်းကောင်း။ အနိမိတ္တော၊ ဝိမောက္ခလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တယော**၊ ကုန်သော။
ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဒိသာလောကနနယေန၊
 နှင့်။ သဒ္ဓိံ တက္ကံ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။ အယံ နယော၊ သည်။ ဒုတိယော၊ သော။ တိပုက္ခလော
 နာမ နယော၊ မည်၏။ (ဤသို့ ဝစနသေသနှင့်တကွ ယောဇနာ)။ ။

**နန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း၏ ထုံးကို ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ပြအံ့သောငှာ တတ္ထ
 စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

တတ္ထ၊ ထိုနည်းတို့တွင်။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမူကား။
 (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ည္ဈဋ္ဌိတညူ၊ လည်းကောင်း။ ဝိပဉ္စိတညူ၊ လည်းကောင်း။ နေယျော၊
 လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **တယော**၊ ကုန်သော။ **ယေ ဣမေ** ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။
 သန္တိ၊ ကုန်၏။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။
 ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ သုခါယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော။ ခိပ္ပါဘိညာယ စ၊
 လျင်သော အဘိညာဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ သုခါယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။
 ဒန္ဓာဘိညာယ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ နိယုန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒွေ ယေဝ ပုဂ္ဂလာ၊
 တို့သည်သာလျှင်။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။ ခိပ္ပါဘိညာယ စ၊
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ပဋိပဒါယ၊ သော။ ဒန္ဓာဘိညာယ စ၊
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ နိယုန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣမေ စတ္တာရော၊ ဤလေးယောက်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၁။ ယေ ဣမေ တယော ။ ။ ထိုပါဠိ၌ ယေ ဣမေ တယော-ဟု ရှိ၏။ ယေ ယေ
 ဣမေ စတ္တာရောတိ အာဒိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယဿ ဘူမိဒဿနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ
 ဟုဋီကာ ဆိုသောကြောင့် မသင့်။ ယေ ဣမေ စတ္တာရော တယော-သာ လို၏။

တေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့် (ဒိဋ္ဌိကို မှီသည်၏အဖြစ်
 တဏှာကို မှီသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အထူးဖြင့် ဟူလိုသော်)။ ဒိဋ္ဌိစရိတော စ၊ ပုဂ္ဂိုလ်
 လည်းကောင်း။ တဏှာစရိတော စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်
 တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ [၄၊ ၂၁၆] ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စတ္တာရော၊
 လေးယောက်တို့သည်။ ဟုတွာ၊ ကုန်၍။ တယော၊ သုံးယောက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။ တယော၊ တို့သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့၏။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။
 သံကိလေသော၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော တရားတည်း။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ
 လည်းကောင်း။ တဏှာ စ၊ လည်းကောင်း။ အဟိရိကဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အနောတ္တပ္ပဉ္စ၊
 လည်းကောင်း။ အသတိ စ၊ သတိမရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အသမ္ပဇဉ္စ၊ ကောင်းစွာ
 အပြားအားဖြင့် မသိခြင်းသည်လည်းကောင်း။ နိဝရဏာနိ စ၊ တို့လည်းကောင်း။
 သံယောဇနာနိ စ၊ တို့လည်းကောင်း။ အဇ္ဈောသာနဉ္စ၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်
 လည်းကောင်း။ အဘိနိဝေသော စ၊ တဏှာအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 အဟံကာရော စ၊ ငါဟူသော မာနလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ငါဟူ၍ ပြုခြင်း လည်းကောင်း။
 မမံကာရော စ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍ ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ အဿဒ္ဓိယဉ္စ၊ မယုံကြည်ခြင်း
 လည်းကောင်း။ ဒေါဝစဿတာ စ၊ ဆိုနိုင်ခက်သော သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း။
 ကောသဇ္ဇဉ္စ၊ အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အယောနိသောမနသိကာရော
 စ၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ စ၊ လည်းကောင်း။
 အသဒ္ဓမ္မဿဝနဉ္စ၊ သူတော်ကောင်း မဟုတ်သောသူတို့၏ တရားကို နာခြင်းလည်းကောင်း။
 ဝါ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို မနာခြင်း လည်းကောင်း။ အသမာပတ္တိ စ၊
 ကောင်းစွာ မကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ သမာပတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းကောင်း။
 အယံ၊ ဤအလုံးစုံသော တရားသည်။ သံကိလေသော၊ တည်း။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။

တတ္ထ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာတဏှာ အစရှိသော တရားတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ လည်းကောင်း
 ။လ။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤအလုံးစုံသော တရားသည်။ ဧကာ၊
 သော။ ဒိသာ၊ မည်၏။ ။

တဏှာ စ၊ လည်းကောင်း ။လ။ အသမာပတ္တိ စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ သည်။
 ဒုတိယာ ဒိသာ၊ မည်၏။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဒုကာနံ၊ ဒုက်တို့တွင်။ ဒသ၊ ကုန်သော။
 ပဒါနိ၊ တရားအဖို့တို့သည်။ ပဌမာ၊ ရှေးဦးစွာကုန်သော။ ဒိသာ၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။

ကာတဗ္ဗာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ တစ်နည်း-ဒသ ပဒါနိ၊ ဆယ်ပါးသော တရားအဖို့တို့ကို။ ကဏ္ဍပက္ခဿ၊ မည်းညစ်သော အဖို့ရှိသော တရား၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ သံခိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပဋိပက္ခေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝေါဒါန်တရားတို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဉာပေန္တိ၊ သိစေတတ်သော။ ပဌမာ ဒိဿ၊ ပဌမာ ဒိဿဟူ၍။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဒုကာနံ၊ တို့တွင်။ ဒုတိယကာနိ၊ နှစ်ခုမြောက်ကုန်သော။ ဒသ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ကဏ္ဍပက္ခဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပဋိပက္ခေ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ၍။ ဉာပေန္တိ၊ သော။ ဒုတိယာ ဒိဿတိ၊ ဒုတိယဒိဿဟူ၍။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ အယံ၊ ဤတဏှာအစရှိသော တရားအပေါင်းသည်။ ဒုတိယာ ဒိဿ၊ မည်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း၌။ ကုသလပက္ခေ၊ သည်။ ကတမော၊ နည်းဟူမူကား။ သမထော စ၊ လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဝိဇ္ဇာ စ၊ လည်းကောင်း။ စရဏဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ သတိ စ၊ လည်းကောင်း။ သမ္မဇဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဟိရိ စ၊ လည်းကောင်း။ ဩတ္တပ္ပဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ အဟံကာရပ္ပဟာနဉ္စ၊ ငါဟူသော မာန်ကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ငါဟူ၍ ပြုခြင်းကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ မမံကာရပ္ပဟာနဉ္စ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟူ၍ ပြုခြင်းကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ သမ္မာဝါယာမော စ၊ လည်းကောင်း။ ယောနိသောမနသိကာရော စ၊ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း လည်းကောင်း။ သမ္မာသတိ စ၊ လည်းကောင်း။ သမ္မာသမာဓိ စ၊ လည်းကောင်း။ ပညာ စ၊ လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗိဒါ စ၊ ဉာဏနိဗ္ဗိဒါလည်းကောင်း။ သမာပတ္တိ စ၊ သမာပတ် လည်းကောင်း။ သဒ္ဓမ္မဿဝနဉ္စ၊ သူတော်ကောင်း တရားကို နာခြင်းလည်းကောင်း။ သောမနဿဉ္စ၊ တရားနှင့်ယှဉ်သော သောမနဿလည်းကောင်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ စ၊ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤအလုံးစုံသော တရားသည်။ ကုသလပက္ခေ၊ တည်း။ ။

ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ဒုကာနံ၊ တို့တွင်။ သမထာဒီနိ၊ သမထ အစရှိကုန်သော။ သောမနဿပရိယောသာနာနိ၊ သောမနဿ အဆုံးရှိကုန်သော။ ပဌမာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ပဌမာ ဒိဿ၊ မည်၏။ ဝိပဿနာဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိပရိယောသာနာနိ၊ ကုန်သော။ ဒုတိယာနိ၊ ကုန်သော။ ဒသ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဒုတိယာ ဒိဿ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အကုသလပက္ခေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ကုသလပက္ခေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ၊ ၏။ စတသော၊ ကုန်သော။ ဒိဿ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၁၉

တာသု၊ ထိုလေးပါးသော ဒိသာဖြစ်သော တရားတို့တွင်။ ကုသလပက္ခေ၊ ဌှိ။ သမထာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အကုသလပက္ခေ၊ ဌှိ။ တဏှာဒယော၊ တို့သည်။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုတဏှာအစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဟာနာ၊ ပယ်ခြင်းကြောင့်။ ရာဂဝိရာဂ၊ သော။ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အနာဂါမိဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကုသလပက္ခေ၊ ဌှိ။ ဝိပဿနာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အကုသလပက္ခေ၊ ဌှိ။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ တို့သည်။ ပဟာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂ၊ သော။ ပညာဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဝိမုတ္တိယော၊ တို့သည်။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယေ၊ ဌှိ။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၂၁၇] တတ္ထ၊ ထိုနန္ဒိယာဝဋ္ဋနည်း၌။ တဏှာ၊ လည်းကောင်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ လည်းကောင်း။ သမထော၊ လည်းကောင်း။ ဝိပဿနာ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ပဒါနိ၊ မူလပဒတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုလေးပါးသော မူလပဒတို့၌။ အဋ္ဌာရသမူလပဒါနိ၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မူလပဒတို့သည်။ သမောသရန္တိ၊ စုဝေးကုန်၏။ ကထံ သမောသရန္တိ၊ ကုန်သနည်း ဟူမူကား။ သမထော စ၊ လည်းကောင်း။ အလောဘော စ၊ လည်းကောင်း။ အဒေါသော စ၊ လည်းကောင်း။ အသုဘသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဒုက္ခသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ပဒါနိ၊ ဤငါးပါးသော မူလပဒတို့သည်။ သမထံ၊ သို့။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဝင်ကုန်၏။ ဝိပဿနာ စ၊ လည်းကောင်း။ အမောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ အနိစ္စသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အနတ္တသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဝိပဿနံ၊ သို့။ ဘဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဒါနိ၊ ကိုးပါးသော မူလပဒတို့သည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ မူလပဒတို့၌။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ တဏှာ စ၊ လည်းကောင်း။ လောဘော စ၊ လည်းကောင်း။ ဒေါသော စ၊ လည်းကောင်း။ သုဘသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ သုခသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ တဏှံ၊ သို့။ ဘဇန္တိ၊ ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ လည်းကောင်း။ မောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ နိစ္စသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အတ္တသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇံ၊ သို့။ ဘဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ တို့၌။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။

တိပုက္ခလော စ၊ တိပုက္ခလနည်းသည်လည်းကောင်း။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတော စ၊ သည်လည်းကောင်း။ နန္ဒိယာဝဋ္ဋနယံ၊ သို့။ အနုပ္ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကုန်၏။ ။

တိပုက္ခလေ နယေ၊ ဌ။ ဣတရေ ဤတိပုက္ခလနည်းမှ တစ်ပါးကုန်သော။ ဒွေ နယာ၊ တို့သည်။ ကထံ အနုပ္ပဝိသန္တိ၊ ကုန်သနည်းဟူမူကား။ ဝိပဿနာ စ၊ လည်းကောင်း။ အမောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ အနိစ္စသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အနတ္တသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အမောဟော၊ မည်၏။ သမထော စ၊ လည်းကောင်း။ အလောဘော စ၊ လည်းကောင်း။ အသုဘသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဒုက္ခသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အလောဘော၊ မည်၏။ အဒေါသော၊ သည်။ အဒေါသော ဧဝ၊ အဒေါသသာ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ တို့၌။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ တဏှာ စ၊ လည်းကောင်း။ လောဘော စ၊ လည်းကောင်း။ သုဘသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ သုခသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ လောဘော၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ လည်းကောင်း။ မောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ နိစ္စသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အတ္တသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ မောဟော၊ မည်၏။ ဒေါသော၊ သည်။ ဒေါသော ဧဝ၊ ဒေါသသာ မည်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ တို့၌။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တိပုက္ခလေ နယေ၊ ဌ။ ဣတရေ ကုန်သော။ ဒွေ နယာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဝိသန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

စတူသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ မူလပဒတို့၌။ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနိ၊ တို့သည်။ ကထံ သမောသရန္တိ၊ ကုန်သနည်းဟူမူကား။ တဏှာ စ၊ လည်းကောင်း။ သုဘသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ ဤတရားနှစ်ပါးသည်။ ပဌမော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ မည်၏။ လောဘော စ၊ လည်းကောင်း။ သုခသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ သည်။ ဒုတိယော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ လည်းကောင်း။ နိစ္စသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ သည်။ တတိယော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ မည်၏။ မောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ အတ္တသညာ စ၊ လည်းကောင်း။ အယံ၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ သော။ ဝိပလ္လာသော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ တို့၌။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ သမထော စ၊ လည်းကောင်း။ အသုဘသညာ

စ၊ လည်းကောင်း။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အလောဘော စ၊ လည်းကောင်း။ ဒုက္ခသည်၊ စ၊ လည်းကောင်း။ ဒုတိယံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိပဿနာ စ၊ လည်းကောင်း။ အနိစ္စသည်၊ စ၊ လည်းကောင်း။ တတိယံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ အမောဟော စ၊ လည်းကောင်း။ အနတ္တသည်၊ စ၊ လည်းကောင်း။ စတုတ္ထံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကုသလာနိ၊ ကုန်သော။ နဝ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ပဒေသု၊ တို့၌။ သမောသရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတနယော၊ ၌။ ဣတရေ၊ ကုန်သော။ ဒွေ နယာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဝိသန္တိ၊ ကုန်၏။

ယခုအခါ လဒ္ဒဂုဏ်ကို ပြလို၍ တိဏ္ဍံ ဟိ နယာနံ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ နယာနံ၊ တို့၏။ ယာ ဘူမိယော၊ အကြင် ဘုံတို့သည်။ ယော ဂေါစရော၊ အကြင် ကျက်စားရာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (မူလပဒကို ဘုမ္မိ ဂေါစရဟူပါသည်။)။ သော၊ ထိုဘုံအရာသည်။ ဧကေကံ၊ တစ်ပါးပါးသော။ [၄၊ ၂၁၈] နယံ၊ သို့။ အနုပ္ပဝိသတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကေကဿ၊ သော။ နယဿ၊ ၏။ အကုသလေ၊ သော။ ဓမ္မေ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝိညာတေ၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ ပဋိပက္ခော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်ကို။ အန္ဓေသိတဗ္ဗော၊ ရှာအပ်၏။ ကုသလေ၊ သော။ ဓမ္မေ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝိညာတေ၊ သော်။ ပဋိပက္ခော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကို။ အန္ဓေသိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို။ အန္ဓေသိတွာ၊ ရှာ၍။ သော နယော၊ ထိုသို့သော နည်းကို။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။

မူလပဒတို့၌ မူလပဒတို့၏ ဝင်ခြင်းကို ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ မူလပဒမှ မူလပဒတို့ကို ထုတ်ခြင်းကိုလည်း သိအပ်၏ဟု ပြလိုရကား တမိ နယေ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တမိ နယေ၊ ထိုထိုသို့သော နည်းကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဧကမိ နယေ၊ တစ်ခုသော နည်း၌။ ဣတရေသံ၊ ကုန်သော။ နယာနံ၊ တို့၏။ မူလပဒါနိ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဝိဋ္ဌာနိ၊ ဝင်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တတော တတော၊ ထိုထို ဝင်ရာဖြစ်သော နည်းမှ။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်၍။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့် ဝင်ရာဖြစ်သော နည်းမှ မူလပဒတို့ကို ထုတ်၍ ပြအပ် ကုန်သနည်းဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထုတ်၍ပြအပ်သည်၏ အဖြစ်၌ အကြောင်းကို ပြအံ့သောငှာ ဧကေကသ္မိ ဟိ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကေကသ္မိ နယေ၊ ဌှိ။ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနိ၊ တို့သည်။ အနုပုဝိဋ္ဌာနိ၊ ကုန်၏။ ။

တတ္ထ၊ ထိုတစ်ခုတစ်ခုသော နည်း၌။ ဧကေကသ္မိ၊ တစ်ပါးပါးသော။ ဓမ္မေ၊ မူလပဒတရားကို။ ဝါ၊ မူလပဒတရားသည်။ ဝိညာတေ၊ သိအပ်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်ရှိသော်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ မူလပဒတရားတို့ကို။ ဝါ၊ မူလပဒတရားတို့သည်။ ဝိညာတာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထိုဝင်ရာဖြစ်သောနည်းမှ။ နိဟရိတွာ၊ ရှိ။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။

ယခုအခါ နည်းသုံးပါးတို့၏ ဒိသာဖြစ်သော တရားတို့ကို အပြီးသို့ ရောက်စေသဖြင့် နည်းသုံးပါးတို့၏ အထွက်အဆုံးကို ပြလိုရကား ဣမေသံ စသော ပါဠိကို ဆိုသော်။

တိက္ကံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ နယာနံ၊ တို့တွင်။ သီဟဝိက္ကိဋ္ဌိတဿ နယဿ၊ ၏။ စတ္တာရိ ဖလာနိ၊ လေးပါးကုန်သော ဖိုလ်တို့သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘယ်ဒိသာ၏ အဘယ်ဖိုလ်သည် အဆုံးဖြစ်သနည်း။ တစ်ခုခုသော ဒိသာ၏ပင် လေးပါးသော ဖိုလ်တို့သည် အဆုံးဖြစ်သလောဟူသော စောဒနာကို ဖြေလို၍ ပဌမာယ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ပဌမာယ ဒိသာယ၊ ပဌမဒိသာ၏။ ပဌမံ ဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယာယ ဒိသာယ၊ ၏။ ဒုတိယံ ဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတိယာယ ဒိသာယ၊ ၏။ တတိယံ ဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတုတ္ထာယ ဒိသာယ၊ ၏။ စတုတ္ထံ ဖလံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

တိပုက္ခလဿ နယဿ၊ ၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာ၊ တို့သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဌမာယ ဒိသာယ၊ ၏။ အပ္ပဏိဟိတော၊ အပ္ပဏိဟိတဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတိယာယ ဒိသာယ၊ ၏။ သုညတော၊ သုညတဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတိယာယ ဒိသာယ၊ ၏။ အနိမိတ္တော၊ အနိမိတ္တဖြစ်သော။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ဝါရ]

နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၂၃

နန္ဒိယာဝဋ္ဋဿ နယဿ၊ ဧ၊။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဝိမုတ္တိယော၊ တို့သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ပဌမာယ ဒိသာယ၊ ဧ၊။ တဏှာဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အနာဂါမိဖိုလ်သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။ ဒုတိယာယ ဒိသာယ၊ ဧ၊။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊။

ကမ္မနည်း နှစ်ပါး၏ ဝိဘာဂကို ပြအံ့သောငှာ ဣမေသု စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တီသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု နယေသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌာရသန္တံ၊ ကုန်သော။ ပဒါနံ၊ မူလပဒတို့ကို။ ယာ အာလောစနာ၊ အကြင် ကြည့်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ဧ၊။ အယံ၊ ဤကြည့်ခြင်းသည်။ ဒိသာလောစနော နယော၊ မည်၏။ အာလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ ကုသလပက္ခေ စ၊ ခြံလည်းကောင်း။ အကုသလပက္ခေ စ၊ ခြံလည်းကောင်း။ “အယံ ဓမ္မော၊ သည်။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ သို့။ ဘဇတိ၊ ဧ၊”။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနန္တေန၊ သိသဖြင့်။ ယာ သမ္မာ ယောဇနာ၊ အကြင် ကောင်းစွာ အညီအညွတ်ယှဉ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ဧ၊။ အယံ၊ ဤကောင်းစွာ အညီအညွတ်ယှဉ်ခြင်းသည်။ အင်္ဂုသော နယော၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ ပဉ္စ နယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

နယသမုဋ္ဌာနဝါရဝဏ္ဏနာ၊ နယသမုဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။ ။

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

သမုဋ္ဌာနဝါရ၏အနက်ကို ဖွင့်ပြီး၍ ယခုအခါ သာသနပဋ္ဌာနဝါရ၏ အနက်ကို ဖွင့်အံ့သောငှာ ဧဝံ သဗ္ဗတာ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။ ထိုပါဠိ၌ သာသနပဋ္ဌာနကို ဝေဖန်လိုသည်ရှိသော် တတ္ထ ကတမံ သာသနပဋ္ဌာနံ စသည် ကိုသာ ဆိုပါလော။ အဘယ်ကြောင့် အဋ္ဌာရသ မူလပဒါ ကုဟိ ဒဌဗ္ဗာ သာသနပဋ္ဌာနေ ဟူသော စကားကို အရှင်ကစ္စည်းဆိုတော်မူသနည်း-ဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ယသ္မာ ။လ။ အာဟ-ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

၈၉။ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗတာ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ နယသမုဋ္ဌာနံ၊ နယသမုဋ္ဌာန်ကို။ ဝိဘဇိတွာ၊ ပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ သာသနပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဖန်တော်မူသော အရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟဝါရာ-

ဒီသု၊ တိဉ္စိ။ မူလပဒေဟေဝ၊ တိဉ္စိသုသာလျှင်။ ပဋ္ဌာနံ၊ သာသနပဋ္ဌာနကို။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သင်္ဂြိုဟ်၍။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ န ဒဿိတံ၊ မပြအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မူလပဒေဟိ၊ တို့မှ။ ပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ပဋ္ဌာနတောပိ၊ သာသနာပဋ္ဌာန်မှလည်း။ မူလပဒါနိ၊ တို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ **အဋ္ဌာရသ မူလပဒါနိ ကုဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ သာသနပဋ္ဌာနေတိ၊ ဟူ၍။** အာဟ၊ ၏။

အဘယ်ကြောင့် မူလပဒ သာသနပဋ္ဌာနတို့ကို အချင်းချင်း ထုတ်အပ်ကုန် သနည်း စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထုတ်အပ်ကြောင်းကို ပြအံ့သောဌာ မူလပဒ ။လ။ ဧဝါတိ-ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မူလပဒသာသနပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့၏။ အညမညသင်္ဂဟော၊ အချင်းချင်း သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဒဿိတော ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မူလပဒသာသနပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ အညမညတော၊ အချင်းချင်းမှ။ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ အထ သာသနပဋ္ဌာနန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ (အထ ကား မင်္ဂလာအနက် ရှိ၏။ ဝါစာသိလိဋ္ဌပဒပူရဏ ဟူလိုသော်)။ ဝစနတ္ထော၊ သည်။ ကော၊ နည်းဟူမူကား။ သာသနဿ၊ ဒေသနာတည်းဟူသော သာသနာ၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း။ သာသနပဋ္ဌာနံ၊ ဒေသနာတည်းဟူသော သာသနာ၏ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း။

သာသနာ၏ အရ ပဋ္ဌာန၏ အရကို သရုပ်အားဖြင့် ပြလိုရကား သာသန စသော ပါဠိကို မိန့်သော်။

 [၄၊ ၂၁၉] ဒေသနာ၊ သည်။ သာသနံ၊ မည်၏။ တစ်နည်းကား-သာသနံ၊ သာသနာဟူသည်။ ဒေသနာ၊ တည်း။ တဿာ၊ ထိုဒေသနာတည်းဟူသော သာသနာ၏။ (ဌာနံ ပဝတ္တိသို့ သွား)။ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုရူပံ၊ ဝေနေယျတို့၏ အလိုအားလျော်စွာ။ တေသံ၊ ထိုဝေနေယျတို့၏။ ဟိတသုခနိပ္ပိဒနတ္ထံ၊ စီးပွားချမ်းသာ၏ ပြီးစေခြင်းငှာ။ ပကာရေဟိ၊ အပြားတို့ဖြင့်။ ဌာနံ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သာသနပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

ဤ၌ ထိုသို့သော ဖြစ်ခြင်းကိုပင် သိအပ်သလော စုဒ္ဓိရှိရကား ဣစ ပန စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဣဓ ပန၊ ဤနေတ္တိကျမ်း၌ကား။ တဿ၊ ထိုဒေသနာဟု ဆိုအပ်သော ပရိယတ္တိသာသနာ၏။ တထာဘာဝဒီပနံ၊ ထိုသို့ သံကိလေသဘာဝိယ အစရှိသော အပြားအားဖြင့် တည်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းကို။ “သာသနပဋ္ဌာန”န္တိ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ ။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဓိသီလသိက္ခာဒယော၊ တို့သည်။ သာသနံ၊ မည်၏။ တေသံ၊ ထိုအဓိသီလသိက္ခာ အစရှိသည်တို့၏။ ပဝတ္တနုပါယဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေဟိ၊ ဤသံကိလေသ အစရှိသော တရားတို့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌဟန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ သံကိလေသာဒိဓမ္မာ၊ သံကိလေသ အစရှိသော တရားတို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသံကိလေသ အစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဝေဒနတော၊ ကြားတတ်သောကြောင့်။ တဒုပစာရေန၊ ထိုသံကိလေသ အစရှိသော တရားတို့၏ အမည်ကို သုတ်တို့၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်သောအားဖြင့်။ သုတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပဋ္ဌာနာနိ၊ မည်ကုန်၏။ တေသံ ပန၊ ထိုသုတ်တို့၏ကား။ သမူဟဘာဝတော၊ အပေါင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ပကရဏပွဒေသော၊ ဤကျမ်းအရပ်သည်။ ပဋ္ဌာနံ နာမ၊ မည်၏။ ။

အပရော၊ တစ်ပါးသော။ နယော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်သဘောကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်သနည်းဟူမူကား။ ပဋိတဋ္ဌေန၊ သွားရာဖြစ်သော သဘောကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဂမနဋ္ဌေန၊ သွားရာဖြစ်သော သဘောကြောင့်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဂမနတ္ထေနဟုဆိုအပ်သော စကားကို ပြယုဂ်ဥဒါဟရုဏ်ဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘ယေ တေ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ “ယေ တေ ဂေါဋ္ဌာ၊ အကြင် နွားခြံတို့သည်။ ပဋိတဂါဝေါ၊ နွားတို့၏ သွားရာဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သွားသောနွား ရှိကုန်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတဋ္ဌာနသ္မိံ၊ လာသော အရပ်၌။ ယေန ပဋ္ဌာနေန၊ အကြင်ပဋ္ဌာနဖြင့်။ တေ “ဂေါဋ္ဌာ၊ ထိုနွားခြံတို့ကို။ ပဋိတဂါဝေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တံ ပဋ္ဌာနံ၊ ထိုပဋ္ဌာနသည်။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာတိဝိတ္တာရိ-တနယေသု၊ အလွန် မကျယ်သောနည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အလွန် မကျယ်သော နည်းရှိကုန်သော။ ဟာရနယေသု၊ ဟာရနယတို့၌။ အနိဿင်္ဂဂမနဿ၊ ငြိယှက်သော သွားခြင်းရှိသော။ (ဋ္ဌေ ပဋိသေဓော၊ ပကတုတ္ထဝါစကောဟူသောကြောင့် အ-ဟူသော နိ-ဟူသော ပဋိသေဓနှစ်ပါး ဖြစ်ရကား ငြိယှက်ခြင်းဟူသော ပကတိအနက် ဖြစ်သတည်း။)

ဒေသနာညာဏဿ၊ ဒေသနာညဏ်၏။ (ပဝတ္ထဂမနတ္တာသို့ဆိုက်)။ သံကိလေသ
ဘာဂိယာဒိလောကိယာဒိဘေဒေသု၊ သံကိလေသဘာဂိယ အစရှိသော အပြား၊
လောကီအစရှိသော အပြားတို့၌လည်းကောင်း။ တဒုဘယဝေါမိဿကဘေဒေသု စ၊
ထိုသံကိလေသဘာဂိယအစရှိသော နှစ်ပါးတို့နှင့်ရောသော အပြားတို့၌လည်းကောင်း။
ဝိတ္တာရိတနယလာဘတော၊ ကျယ်သော နည်းကို ရသောကြောင့်။ နိဿင်္ဂဝသေန၊
မငြိယှက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသံကိလေသဘာဂိယ အစရှိသော
သုတ်တို့၌။ ပဝတ္ထဂမနတ္ထ၊ ဖြစ်သော သွားခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဤကား
ပဝတ္ထဂမနတ္တာ ဧတ္တာတိ ဝစနသေသောဟူသော ဋီကာနှင့်အညီ ဧတ္ထဟူသော
ဝစနသေသနှင့်တကွ ပေးသော အနက်။) တစ်နည်းကား-ပဝတ္ထဂမနတ္တာ၊
ဖြစ်သောအားဖြင့် သွားရာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဤကား ‘အထ ဝါ’စသည်ဖြင့်
တစ်ဝိကပ်ဆိုသော ဋီကာနှင့် အညီ ဧတ္ထဟူသော ဝစနသေသကို ကြည့်၍ပေးသော
အနက်။) တေ သံကိလေသဘာဂိယာဒယော စ၊ ထိုသံကိလေသဘာဂိယအစရှိသည်
တို့သည်လည်းကောင်း။ တေ လောကိယာဒယော စ၊ ထိုလောကီ အစရှိသည်တို့သည်
လည်းကောင်း။ ဝိသု ဝိသု စ၊ အသီး အသီးလည်းကောင်း။ ဝေါမိဿာ စ၊ ရောကုန်သည်
ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ အဓိကရဏဝသေန၊ အရာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ နာမ၊
မည်၏။ တေသံ၊ ထိုသံကိလေသဘာဂိယ လောကီ အစရှိသည်တို့ကို။ ပကာသနတော၊
ကြောင့်။ အယံ ပကရဏပွဒေသော၊ သည်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

“သံကိလေသဘာဂိယ”န္တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
၏။ ဧတေန ဓမ္မေန၊ ဖြင့်။ သံကိလိဿတိ၊ ညစ်ညူး၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သံကိလေသော၊ မည်၏။ သံကိလေသဘာဂေ သံကိလေသကောဋ္ဌာသေ။
ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော အဖို့၌။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ **သံကိလေသဘာဂိယံ၊**
ညစ်ညူးကြောင်း အဖို့၌ ဖြစ်သည်။ ပုညဘာဝနာ၊ ကောင်းမှု၏ ပွားခြင်းသည်။ ဝါသနာ၊
မည်၏။ ဝါသနာဘာဂေ၊ ကောင်းမှုပွားခြင်း အဖို့၌။ ပဝတ္ထံ၊ သည်တည်း။
ဝါသနာဘာဂိယံ၊ ကောင်းမှုပွားခြင်း အဖို့၌ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကား။ ဝါသနံ၊ ကောင်းမှု
ပွားခြင်းသို့။ ဘဇာပေတိ၊ ဆည်းကပ်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဝါသနာဘာဂိယံ၊ မည်၏။ လောဘက္ခန္ဓာဒီနံ၊ လောဘအစု အစရှိသည်တို့ကို။ နိဗ္ဗိဇ္ဈနံ
ပဒါလနံ၊ ဖောက်ခွဲ ဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ နိဗ္ဗေဓော၊ မည်၏။ နိဗ္ဗေဓဘာဂေ၊ ဖောက်ခွဲ
ဖျက်ဆီးခြင်းအဖို့၌။ ပဝတ္ထံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ နိဗ္ဗေဓံ၊ ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခြင်းသို့။

ဘဇာပေတိ၊ စေတတ်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **နိဗ္ဗေဘာဂိယံ၊** မည်၏။ ပရိနိဋ္ဌိတ-
သိက္ခာ၊ ပြီးပြီးသော အကျင့်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အသေက္ခာ၊ မည်ကုန်၏။
အသေက္ခဘာဝေ၊ ပြီးပြီးသော အကျင့်ရှိသော တရားအဖို့၌။ ပဝတ္တံ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။
အသေက္ခေ၊ ပြီးပြီးသော အကျင့်ရှိသော တရားတို့သို့။ ဘဇာပေတိ၊ စေတတ်၏။ ကုတိ
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အသေက္ခဘာဂိယံ၊** မည်၏။ တေသု၊ ထိုသံကိလေသဘာဂိယ
အစရှိသော သုတ်တို့တွင်။ ယတ္ထ သုတ္တေ၊ ၌။ တဏှာဒိသံကိလေသော။ တဏှာ
အစရှိသော ညစ်ညူးကြောင်း တရားကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ဝေဖန် အပ်၏။ ဣဒံ သုတ္တံ၊
သည်။ သံကိလေသဘာဂိယံ၊ မည်၏။ ယတ္ထ သုတ္တေ၊ ၌။ ဒါနာဒိပုညကိရိယဝတ္ထု၊
ကို။ ဝိဘတ္တံ၊ ၏။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ ဝါသနာဘာဂိယံ၊ မည်၏။ ယတ္ထ သုတ္တေ၊
၌ကား။ သေက္ခာ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ သီလက္ခန္ဓာဒယော၊
သီလကျေးဇူး အစရှိသည် တို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ နိဗ္ဗေဘာဂိယံ၊
မည်၏။ ယတ္ထ ပန သုတ္တေ၊ ၌ကား။ အသေက္ခာ၊ အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ သီလက္ခန္ဓာဒယော၊ တို့ကို။ ဝိဘတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။
အသေက္ခဘာဂိယံ၊ မည်၏။ ဣတရာနိ၊ ဤမှ တစ်ပါးသော သုတ်တို့ကို။ တေသံ၊
ထိုသံကိလေသဘာဂိယ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝေါမိဿကနယဝသေန၊ ရောသောနည်း၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။ ။

**ထိုရောသောသုတ်တို့ကား အရေအတွက်အားဖြင့် အဘယ်မျှနည်း စုဒ်ရ်-
ရကား ‘တာနိ ပန’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

တာနိ ပန၊ ထိုရောသော သုတ်တို့သည်ကား။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒုကာ၊
ဒုက်တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တိကာ၊ တိက်လည်းကောင်း။ ဧကံ၊
သော။ စတုက္ကံ၊ စတုက္ကလည်းကောင်း။ အပရမ္ပိ၊ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော။ ဧကံ၊ သော။
စတုက္ကံ၊ လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ ဒွါဒသ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်သုတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။

**‘ဆရာကား တစ်ဆယ့်နှစ်သုတ် ဆိုခဲ့၏။ ပါဠိ၌ တစ်ဆယ့်နှစ်သုတ်
မလာတကား’ဟု စုဒ်ထွက်ရာသောကြောင့် ‘တေသု ။လ။ န ဥဒ္ဓတာ’ဟူသော ပါဠိကို
ဆိုသတည်း။**

**‘မရသင့်သောကြောင့် မထုတ်သလော’ဟူသော စောဒနာကြောင့်
‘အနုဒ္ဓရဏေ ကာရဏံ နတ္ထိ’ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

‘အကြောင်း မရှိပါသော် ထုတ်ပါတော့လော’ဟူသော စောဒနာကြောင့်
‘ဣမိနာ ။လ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ’ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

‘ပါဠိ၌ မထုတ်ဘဲလျက်လည်း ဆရာ အဘယ့်ကြောင့် ထုတ်သနည်း’ဟု
စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထုတ်ခြင်း၌ အကြောင်းကို ပြအံ့သောငှာ ‘တထာ ဟိ
ဝက္ခတိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

တေသု၊ ထိုတစ်ဆယ့်နှစ်သုတ်တို့တွင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဒုကာ စ၊
တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တိကာ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊
ထုတ်အပ်ကုန်၏။ [၄၊ ၂၂၀] ဣတရေ၊ ဤမှ တစ်ပါးသော တိက်ဒုက်တို့ကို။ န
ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ကုန်။ အနုဒ္ဓရဏေ၊ မထုတ်ခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ ရှိ။ ဣမိနာ နယေန၊
ဖြင့်။ တေပိ၊ ထိုမထုတ်အပ်သော တိက်ဒုက်တို့ကိုလည်း။ ဂဟေတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ၊ ၏။
ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။
တထာ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တစ်နည်း-တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊
ကြောင့်သာလျှင်။ “ဣမာနိ စတ္တာရိ သုတ္တာနိ သာဓာရဏာနိ ကတာနိ အဋ္ဌ ဘဝန္တိ”တိ
အာဒိ၊ ကို။ ဝက္ခတိ၊ လတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊
၌။ တဏှာသံကိလေသောဝ၊ တဏှာတည်းဟူသော ညစ်ညူးကြောင်း တရားကိုသာလျှင်။
နိဒ္ဒိသီယတိ၊ ပြအပ်၏။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသောဝ၊ ကိုသာလျှင်။
နိဒ္ဒိသီယတိ၊ ၏။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။ ဒုစရိတသံကိလေသောဝ၊ ဒုစရိတ်တည်းဟူသော
ညစ်ညူးကြောင်း တရားကိုသာလျှင်။ နိဒ္ဒိသီယတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ၊ ကို။ တိဓာ၊ ဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ “တဏှာသံကိလေသ
ဘာဂိယံ သုတ္တံ”န္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဌိဋ္ဌံ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ ဝေါဒါနံ နာမ၊ ဖြူစင်ခြင်း
မည်သည်။ သံကိလေသေ၊ ညစ်ညူးခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေါဒါနဘာဂိယံ သုတ္တံ၊ ကို။ သံကိလေသဝိဘာဂေန၊ သံကိလေသတရားကို
ဝေဖန်သောအားဖြင့်။ “တဏှာဝေါဒါနဘာဂိယံ သုတ္တံ”န္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ တိဓာဝ၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ၍။ ဥဒ္ဌိဋ္ဌံ၊ ၏။ တံ ပန၊ ကား။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။
ဝါသနာဘာဂိယာဒိဧဝ၊ ဝါသနာဘာဂိယ အစရှိသော သုတ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊
၏။ အယဉ္စ နယော၊ သည်လည်း။ ကေသုစိ ပေါတ္ထကေသု၊ အချို့သော ပေတို့၌။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။

“တတ္ထ သံကိလေသော တိဝိဓော”တိ အာဒိ၊ ကို။ သံကိလေသပဋိပက္ခတော၊
သံကိလေသတရား၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ သမထာဒိနိဒ္ဓါရဏဝသေန၊ သမထ

အစရှိသည်ကို ထုတ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါသနာဘာဂိယာဒိသုတ္တာနံ၊ တို့၏။
 ဝိသယဒဿနတ္ထံ၊ အရာကို ပြအံ့သောငှာ။ အာရဇ္ဈံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **ယဒိ**
အာသတ္ထိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဘဝေသုတိ၊ ကား။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ ဆန္ဒရာဂံ၊ ကို။ ပဇဟိတုံ၊
 ငှာ။ အသက္ကောန္တဿ၊ မတတ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘဝပတ္ထနာ၊ ဘဝကို
 တောင့်တခြင်းသည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ **ဧဝံ သာယန္တိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့
 ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ အယံ သမထဝိပဿနာဘာဝနာမယံ၊
 သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာမယဖြစ်သော။ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။
 ကသ္မာ၊ ကား။ ပုဇ္ဇဘဝဖလနိဗ္ဗတ္တနတော၊ ပူဇော်အပ်သော ဘဝအကျိုးကို
 ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ **တတြူပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိတိ၊** ကား။
 တတြ တတြ ဘဝေ၊ ဌ။ ဥပပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ **ဣမာနိ စတ္တာရိ**
သုတ္တာနိတိ၊ ကား။ သံကိလေသဘာဂိယာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ စတ္တာရိ သုတ္တာနိ၊
 တို့သည်။ **သာဓာရဏာနိ ကတာနိတိ၊** ကား။ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊
 ယလည်းဖြစ်သော။ ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ ယလည်းဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ လည်းကောင်း။
 သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တံ၊ လည်းကောင်း။
 သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တံ၊ လည်းကောင်း။
 ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တံ၊ လည်းကောင်း။ (ဤသို့
 သုတ္တန်ထည့်၍ ပေး)။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ပဒန္တရသံယောဇနဝသေန၊ ပုဒ်တစ်ပါးနှင့်
 ယှဉ်သည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ မိဿိတာနိ၊ ရောအပ်ကုန်သည်တို့ကို။ ကတာနိ၊ ကုန်၏။
အဋ္ဌ ဘဝန္တိတိ၊ ကား။ ပုရိမာနိ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ဧကကလေးသုတ်တို့
 လည်းကောင်း။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤဒုက်လေးဒုက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊
 သို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်သုတ်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

တာနိယေဝ ။လ။ သောဠသ ဘဝန္တိတိ၊ ကား။ ယထာသုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။
 တာနိယေဝ အဋ္ဌ သုတ္တာနိ၊ ထိုရှစ်သုတ်တို့သည်သာလျှင်။ (သောဠသ ဘဝန္တိ၌ စပ်)။
 ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ ယလည်းဖြစ်သော။ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ ယလည်းဖြစ်သော။
 နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ လည်းဖြစ်သော။ သုတ္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊
 လည်းဖြစ်သော။ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တာ၊
 တို့လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။
 ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ သော။

သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။
 အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။
 သုတ္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။ အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။
 ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။
 အသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ နေဝသံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တာ၊

တို့လည်းကောင်း။ နဝါသနာဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ နနိဗ္ဗေတဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ [၄၊ ၂၂၊]
 နအသေက္ခဘာဂိယဉ္စ၊ သော။ သုတ္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 သာဓာရဏာနိ၊ ဆက်ဆံသည်တို့ကို။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ပုရိမာနိ၊
 ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်သုတ်တို့လည်းကောင်း။ ဣမာနိ အဋ္ဌ၊ ဤရှစ်သုတ်တို့
 လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောဠသ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်သုတ်တို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။
 တေသု၊ ထိုတစ်ဆယ့်ခြောက်သုတ်တို့၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဧကကာ၊
 ဧကကတို့လည်းကောင်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဒုကာ၊ ဒုက်တို့လည်းကောင်း။ စတ္တာရော၊
 ကုန်သော။ တိကာ၊ တိက်တို့လည်းကောင်း။ ဧကော၊ သော။ စတုက္ကော၊
 စတုက္ကလည်းကောင်း။ အပရောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဧကော၊ သော။ စတုက္ကော၊
 လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ပိ ဝိဘာဂေါ၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ တတ္ထာပိ၊
 ထိုဧကက ဒုကအစရှိသည်တို့တွင်လည်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒုကာ စ၊ တို့သည်
 လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တိကာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။
 စတုက္ကာ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အနာဂတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ။

ဣဒါနိ၊ ၌။ ဣမဿ ပဋ္ဌာနဿ၊ ဤသာသနပဋ္ဌာန၌။ (ဘာဝ၌စပ်)။
 သကလသာသနသင်္ဂဟိတဘာဝံ၊ အလုံးစုံသော သာသနာကို သင်္ဂြိုဟ်တတ်သည်၏
 အဖြစ်ကို။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ဌာ။ “ဣမေဟိ ။လ။ ဘိန္နံ ဘဝတိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
 ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပဋ္ဌာနနယေန၊
 သာသနပဋ္ဌာနနည်းဖြင့်။ ဝိဘတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ (ဤကားဘိန္နဟိ၏ အဖွင့်)။
 သံကိလေသဘာဂိယာဒိဟိ၊ ယအစရှိကုန်သော။ သောဠသဟိ၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး
 အပြားရှိကုန်သော။ ဣမေဟိ သုတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုတ္တဂေယျာဒိနဝရိဓံ၊ ဂေယျ
 အစရှိသော ကိုးပါးအပြားရှိသော။ ပရိယတ္တိသာသနသင်္ခါတံ၊ သော။ သုတ္တံ၊ သည်။
 သောဠသဓာ၊ ဖြင့်။ ဘိန္နံ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဖန်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သောဠသဝိဓေန၊

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၃၁

သော။ ကုမိနာ ပဋ္ဌာနေန၊ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ သော။ ပရိယတ္တိသာသနဿ၊ ၏။ ပဒေသော၊ အရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ကထံ ပန၊ အဘယ်သို့နည်း ဟူမူကား။ သံကိလေသဘာဂိယာဒိဘာဝေါ၊ သံကိလေသဘာဂိယ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ သနည်း။ ကုတိ၊ သို့။ အနုယောဂဿ၊ စိစစ်ခြင်း၏။ သမ္ဘဝတော၊ ကြောင့်။ **“ဂါထာယ ဂါထာ အနုမိနိတဗ္ဗာ”**တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ဌှံ။ **ဂါထာယ ဂါထာ အနုမိနိတဗ္ဗာ**တိ၊ ကား။ အယံ ဂါထာ ဝိယ၊ ဤနေတ္ထိကျမ်း၌ ထုတ်သော ဂါထာကဲ့သို့။ ဂါထာ၊ ဤနေတ္ထိကျမ်း၌ မထုတ်အပ်သော ဂါထာကို။ သံကိလေသဘာဂိယာတိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝါသနာဘာဂိယာတိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗေဘာဂိယာတိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အသေက္ခဘာဂိယာတိ ဝါ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ အနုမိနိတဗ္ဗာ၊ အဖန်တလဲလဲ နှိုင်းယှဉ်၍ သိအပ်၏။ အနု အနု၊ အဖန်တ လဲလဲ။ မိနိတ္တာ၊ နှိုင်းယှဉ်၍။ တက္ကေတွာ၊ ကြံ၍။ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝေယျာကရဏပုဒ် သုတ္တပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ဂါထာ ဝေယျာကရဏ သုတ် ဤအင်္ဂါသုံးပါးကိုသာ ပါဠိ၌ဆိုခဲ့၏။ ပရိယတ္တိသာသနာသည် အင်္ဂါကိုးပါးရှိသည် မဟုတ်ပါသလော၊ ဆရာလည်း “ဣမေဟိ သောဠသဟိ သုတ္တေဟိ ဘိန္နေဟိ နဝဝိဓံ သုတ္တံ ဘိန္နံ ဘဝတိ”ဟု မဆိုပါသလောဟု ပါဠိ၌ စောဒနာဖွယ်ရှိရာသောကြောင့် ထိုစောဒနာကို ဖြေတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘ဧတ္ထ စ’အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဧတ္ထ စ၊ ဤဂါထာယ အစရှိသော သုတ်ပုဒ်တို့တွင်လည်း။ ဝါ၊ ဤအရာ၌။ ဂါထာဝေယျာကရဏဝိနိမုတ္တာ၊ ဂါထာဝေယျာကရဏမှ လွတ်သော။ သဗ္ဗာ၊ သော။ ပရိယတ္တိ၊ ကို။ “သုတ္တေနာ”တိ ပဒေန၊ သုတ္တေနဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ။

၉၀။ ကုဒါနိ၊ ဌှံ။ ယထာနိဒ္ဓိဋ္ဌာနိ၊ အကြင်အကြင် ပြအပ်ကုန်သော။ သံကိလေသ-ဘာဂိယာဒိနိ၊ ကုန်သော။ သုတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဥဒါဟရဏဝသေန၊ ဥဒါဟရဏ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘာဝေတုံ၊ ဌာ။ **“တတ္ထ ကတမံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ”**န္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ **“ကာမန္တာ ဇာလသစ္ဆန္တာ”**တိ ဂါထာယ၊

နွှာဟူသော ဂါထာ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌှိ။ ဝုတ္တော ယေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ကုမဿ၊ ဤကာမန္နာ အစရှိသော ပါဠိ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ န ဝဏ္ဏယိဿာမ ယထာ၊ မဖွင့်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ကုတော၊ ဤကာမန္နာအစရှိသော ပါဠိမှ။ ပရာနမ္ပိ နောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌှိ။ ဝုတ္တတ္တာနဉ္စ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဥတ္တာနပဒါနဉ္စ၊ ပေါ်လွင်သော ပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း။ အတ္ထံ၊ ကို။ န ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ။

အဂတိဂမနာနိတိ၊ ကား။ ကာယာဒီဟိ၊ ကိုယ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အယုတ္တ-ဂမနာနိ၊ မသင့်သော အရာသို့ လားခြင်းတို့သည်။ အကတ္တဗ္ဗကရဏာနိ၊ မပြုအပ်သည်ကို ပြုခြင်းတို့သည်။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဆန္ဒာတိ၊** ကား။ ဆန္ဒဟေတု ကုတ္တပစ္စယာ၊ အလိုဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ **အဂတိ ဂစ္ဆတိတိ၊** ကား။ အဂန္တဗ္ဗံ၊ မလားအပ်သော။ ဂတိ၊ အလားသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်သည်ကို။ ကရေတိ၊ ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဓမ္မန္တိ၊** ကား။ သာဓုနံ၊ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရိယာနံ၊ တို့၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ **အတိဝတ္တတိတိ၊** ကား။ အတိမဒ္ဒိတွာ၊ နင်းနယ်၍။ ဝီတိက္ကမတိ၊ လွန်ကြူး၏။ **နိဟိယတိတိ၊** ကား။ ဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်၏။ **ယသောတိ၊** ကား။ ကိတ္တိံ စ၊ ကျော်စောခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ပရိဝါရော စ၊ အခြံအရံသည်လည်းကောင်း။ ။

“မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ”တိ ဂါထာယံ၊ ဌှိ။ **မနောတိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌှိ။ ကာမာဝစရကုသလာဒိဘေဒံ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် အစရှိသော အပြားရှိသော။ သဗ္ဗမ္ပိ သော။ စတုဘူမကစိတ္တံ၊ သည်။ မနော၊ မနမည်သည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ ၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ ကုမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဌှိ။ (လဗ္ဘတိ၌ သမ္ပန်)။ **[၄၊ JJJ]** ပုရိမဇာတိယံ၊ ရှေးဘဝ၌။ ဝေဇ္ဇဘူတဿ၊ ဆေးသမား ဖြစ်ဖူးသော။ စက္ခုပါလတ္ထေရဿ၊ အား။ ဥပ္ပန္နဝသေန၊ ဖြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိယမိယမာနံ၊ မှတ်အပ်သော။ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တစိတ္တမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဧတေသံ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာတရား တို့အား။ သော မနော၊ ထိုပဋိဃသမ္ပယုတ်စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ ရှေးသွားသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊** မည်ကုန်၏။ ပဌမဂါမိနာ၊ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော။ မနဿ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဓမ္မာတိ၊** ကား။ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝဋ္ဌေန၊ သတ္တမဟုတ် ဇီဝမဟုတ်သော သဘောအားဖြင့်။ ဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။

ထိုတရားတို့ကား အဘယ်တရားတို့နည်း အမေးရှိရကား ‘တေ ပန’စသည်ကို မိန့်သော်။

တေ ပန ဓမ္မာ၊ တို့သည်ကား။ ဝေဒနာဒယော၊ ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့တည်း။

ဝေဒနာစသော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါး-ဟု ဆရာဆို၏။ ဓမ္မအရ မများပါသလော စောဒနာ ရှိရကား ‘ဧတေ ဟိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ’ဟု မိန့်သော်။

ဟိ၊ ၏။ ဧတေ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ (စိတ်သည် နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့နှင့် ဧကုပ္ပါဒ ဧကနိရောဓ ဧကာ-လမ္ပဏ ဧကဝတ္ထုက ဖြစ်ရကား စိတ်သည် နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့၏ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ စိတ်လျှင်ရှေ့သွားရှိကုန်သော နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့နှင့် ဧကုပ္ပါဒ ဧကနိရောဓ) ဧတေဟိ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ ဧကသ္မိ၊ သော။ ဝတ္ထုသ္မိ၊ စ၊ မှီရာဝတ္ထု၌ လည်းကောင်း။ ဧကသ္မိ၊ သော။ အာရမ္မဏေ၊ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဧကက္ခန္ဓဏေ၊ တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ သော်။ မနော၊ သည်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော နာမ၊ မည်သည်။ ကထံ ပန ဟောတိ၊ အံ့နည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဥပ္ပါဒပစ္စယဌေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သဘောအားဖြင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ ဗဟူသု၊ များစွာသော သူတို့သည်။ ဧကတော၊ တကွနက်။ ဂါမဃာတာဒိကမ္မာနိ၊ ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်းအစရှိသော အမှုတို့ကို။ ကရောန္တေသု၊ ပြုကုန်သည်ရှိသော်။ “ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဧတေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော ရှေ့သွားနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်သူကို။ နိဿာယ၊ ၍။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒတ္တော ဝါ၊ ဒတ္တအမည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ မိတ္တော ဝါ၊ မိတ္တအမည်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သော၊ ထိုသူကို။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမောတိ၊ ရှေ့သွားဟူ၍။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤစိတ်၏ ပုဗ္ဗင်္ဂမဖြစ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒပစ္စယဌေန၊ ဖြင့်။ ဧတေသံ၊ တို့အား။ မနော၊ ပဋိသသမ္ပယုတ်စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ မည်ကုန်၏။

နာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့၏ စိတ်လျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို သဘာဝ ယုတ္တိဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘န ဟိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ တေ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်။ မနော၊ သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ မဖြစ်သည်ရှိသော်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ၊ ဌာ။ န သက္ကာဏန္တိ၊ ကုန်။ မနော ပန၊ သည်ကား။ ဧကစ္စေသု၊ ကုန်သော။ စေတသိကေသု၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေသုပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

အဓိပတိဝသေန ပန၊ အဓိပတိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ကား။ ဧတေသံ၊ တို့အား။ မနော၊ စိတ်ဟုဆိုအပ်သော။ သေဋ္ဌော၊ အကြီးအမြတ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **မနောသေဋ္ဌာ၊** မည်ကုန်၏။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ စောရာဒီနံ၊ တို့၏။ စောရဇေဋ္ဌကာဒယော၊ ခိုးသူကြီးအစရှိသော သူတို့သည်။ အဓိပတိနော၊ အကြီးတို့သည်။ သေဋ္ဌာ၊ အမြတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေသမ္ပိ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့၏လည်း။ မနော၊ စိတ်သည်။ သေဋ္ဌော၊ အကြီးအမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဒါရုအာဒီဟိ၊ သစ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိပ္ပန္နာနိ၊ ပြီးကုန်သော။ ဘဏ္ဍာနိ၊ ဘဏ္ဍာတို့သည်။ ဒါရုမယာဒီနိ နာမ၊ ဒါရုမယအစရှိသော အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဧတေပိ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာသုံးပါးတို့သည်လည်း။ မနတော၊ ကြောင့်။ နိပ္ပန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။ **မနောမယာ** နာမ၊ မည်ကုန်၏။ **ပဒုဋ္ဌေနာတိ၊** ကား။ အဘိဇ္ဈာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဒေါသေဟိ၊ အပြစ်တို့သည်။ ပဒုဋ္ဌေန ဥသိတေန၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဘာသတိ ဝါ၊ အံ့။ ကရောတိ ဝါ၊ အံ့။ ဟိ၊ စွ။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဘာသန္တော စ၊ ဆိုသည်ရှိသော်လည်း။ စတုပ္ပိဓံ၊ သော။ ဝစီဒုစ္စရိတမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဘာသတိ၊ ၏။ ကရောန္တောပိ၊ သော်လည်း။ တိဝိဓံ၊ သော။ ကာယဒုစ္စရိတမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကရောတိ၊ ၏။ အဘာသန္တော၊ မဆိုဘဲလျက်။ အကရောန္တော၊ လျက်။ တေဟိ အဘိဇ္ဈာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဒုဋ္ဌမနတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိဝိဓံ၊ သော။ မနောဒုစ္စရိတံ၊ မနောဒုစ္စရိက်ကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒသ အကုသလကမ္မဃာ၊ တို့သည်။ ပါရိပူရိ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ **တတော န ဒုက္ခမန္တေတိတိ၊** ကား။ တတော တိဝိဒုစ္စရိတတော၊ ထိုသုံးပါးအပြား ရှိသော ဒုစ္စရိက်ကြောင့်။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ သို့။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အန္တေတိ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်၏။ ဒုစ္စရိတာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ စတုသု၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အနုဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ယထာ ကိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ **စက္ကံ၊** လှည်းဘီးသည်။ **ဝဟတော၊** လှည်းဘီးကို ရွက်ဆောင်သော နွား၏။ **ပဒံ၊** ခြေရာသို့။ အနုဂစ္ဆတိ

ဣဝ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ သကဋ်၊ လှည်းကို။ ဝဟတော၊ သော။ ဗလိဗဒ္ဒဿ၊ နွားလား၏။ ပဒံ၊ သို့။ ပဟရန္တံ၊ ပုတ်ခတ်လျက်။ စက္ကံ၊ သည်။ အနုဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ နံ ပုဂ္ဂလံ၊ သို့။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ အနုဂစ္ဆတိ၊ ။ ကုတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ။ ။

“မိဒ္ဓိ ယဒါ ဟောတိ”တိ ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။ **မိဒ္ဓိ**တိ၊ ကား။ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတော၊ ထိနမိဒ္ဓဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ **မဟဋ္ဌသော**တိ၊ ကား။ အာဟရဟတ္ထက အလံသာဋက တတြဝဋ္ဋက ကာကမာသက ဘုတ္တဝမိတကာနံ၊ အာဟရဟတ္ထကပုဏ္ဏား အလံသာဋကပုဏ္ဏား တတြဝဋ္ဋကပုဏ္ဏား ကာကမာသကပုဏ္ဏား ဘုတ္တဝမိတကပုဏ္ဏားတို့တွင်၊ အညတရော ဝိယ၊ တစ်ယောက်ယောက် ကဲ့သို့။ မဟာဘောဇနော၊ အစားကြီးသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ **နိဒ္ဒါယိတာ**တိ၊ ကား။ သုပနသီလော၊ အိပ်မေ့ခြင်း အလေ့ရှိသည်။ **သမ္ပရိဝတ္တသာယီ**တိ၊ ကား။ သေယျသုခပဿသုခါနံ၊ အိပ်ရာ၌ အိပ်သဖြင့် ရအပ်သော ချမ်းသာ၊ နံပါးနှစ်ဖက်တို့ဖြင့် လူးလည်း၍ အိပ်သဖြင့် ရအပ်သော ချမ်းသာတို့ကို။ အနုယုဉ္ဇနဝသေန၊ လုံ့လပြခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ **[၄၊ ၂၂၃]** သမ္ပရိဝတ္တကသယနသီလော။ တပြောင်းပြန်ပြန် အိပ်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ **နိဝါပပုဋ္ဌော**တိ၊ ကား။ ကုဏ္ဍကာဒိနာ၊ ဆန်ကွဲအစရှိသော။ သူကရဘတ္တေန၊ ဝက်စာဖြင့်။ ပုဋ္ဌော၊ မွေး၍ ကြီးသော။ ဟိ၊ စွ။ ယရသူကရော၊ အိမ်ဝက်သည်။ ဗာလကာလတော၊ ငယ်သော ကာလမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပေါသိယမာနော၊ မွေးအပ်သည်ဖြစ်၍။ ထူလသရိရကာလေ၊ ဆူသော ကိုယ်ရှိသော ကာလ၌။ ဂေဟတော၊ မှ။ ဗဟိ၊ သို့။ နိက္ခမိတုံ၊ ဌာ။ အလဘန္တော၊ မရသည်ရှိသော်။ ဟေဋ္ဌာမဗ္ဗာဒီသု၊ ညောင်စောင်းအောက် အစရှိသည်တို့၌။ သမ္ပရိဝတ္တိတွာ၊ လူးလည်း၍။ အဿသန္တော၊ ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေလျက်။ ပဿသန္တော၊ ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေလျက်။ သယတေဝ၊ အိပ်သည်သာလျှင်ကတည်း။ ဣဒံ အယံ အတ္ထော၊ ဤပိဏ္ဍတ္တဖြစ်သော အနက်ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ယဒါ၊ ဌံ။ ပုရိသော၊ သည်။ မိဒ္ဓိ စ၊ ထိနမိဒ္ဓဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ။ မဟဋ္ဌသော စ၊ အစားကြီးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ။ **နိဝါပပုဋ္ဌော**၊ အစာဖြင့် မွေး၍ကြီးသော။ မဟာဝရာဟော ဝိယ၊ ဝက်ကြီးကဲ့သို့။ အညေန၊ သော။ ဣရိယာပထေန၊ ဖြင့်။ ယာပေတုံ၊ မျှအံ့သောဌာ။ အသက္ကောန္တော၊ ၍။ နိဒ္ဒါသီလော၊ အိပ်မေ့ခြင်းအလေ့ ရှိသည်။ သံပရိဝတ္တသာယီ၊ တစ်ပြောင်းပြန်ပြန် တလူးလည်းလည်း အိပ်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ တဒါ၊ ဌံ။

သော၊ သည်။ “အနိစ္စံ၊ တည်း။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ အနတ္တာ၊ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိ၊ တို့ကို။ မနသိ၊ ကာတုံ၊ ဌာ။ န၊ သက္ကောတိ၊ နိုင်။ တေသံ၊ ထိုသုံးပါးသော လက္ခဏာရေးတို့ကို။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်။ မန္တပညော၊ နုန့်သော ပညာရှိသော။ ပုရိသော၊ သည်။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ဂပ္ပံ၊ အမိဝမ်းတိုက်သို့။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသို့။ ဥပေတိ၊ ရောက်၏။ ဂပ္ပဝါသတော၊ အမိဝမ်းတိုက်၌ နေခြင်းမှ။ န၊ ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

“အယသာဝ မလ”န္တိ ဂါထာယံ၊ ၌။ အတ္တော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ အယသာတိ၊ ကား။ အယတော၊ သံမှ။ ဝါ၊ သံကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတန္တိ၊ ကား။ ဇာတံ၊ ဖြစ်သော။ တတုဋ္ဌာယာတိ၊ ကား။ တတော၊ ထိုသံမှ။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ တက်၍။ အတိဓောနစာရိနန္တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ ဧတေန၊ ဤပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်းဖြင့်။ ဣဒမတ္ထိတာယ၊ ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ အစရှိသော အကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ဤသို့ သံသရာမှ ကယ်ပေတတ်သော အခြင်းအရာဖြင့် အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ငှာ။ (ရှေးကား အဘိဓမ္မာဂဏ္ဏိနှင့်အညီ၊ နောက်ကား မူလဋီကာနှင့်အညီတည်း။) အလံ၊ လျောက်ပတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပစ္စဝေကိတွာ၊ ၍။ ပရိဘုဉ္ဇနပညာ၊ သုံးဆောင်သော ပညာကို။ ဓောနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါးကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်သော ပညာကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ စရန္တော၊ ကျင့်သော သူသည်။ အတိဓောနစာရိ နာမ၊ မည်၏။ ဣဒံ အယံ ပိဏ္ဏတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အယတော၊ သံမှ။ မလံ၊ သံချေးသည်။ သမုဋ္ဌာယ၊ ဖြစ်၍။ ယတော၊ အကြင်သံမှ။ တံ၊ ထိုသံချေးသည်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်၏။ တမေဝ၊ ထိုသံချေးဖြစ်ရာ သံကိုသာလျှင်။ ခါဒတိ ယထာ၊ စားသကဲ့သို့။ ဝိနာသေတိ ယထာ၊ ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပစ္စယေ၊ တို့ကို။ အပ္ပစ္စဝေကိတွာ၊ မဆင်ခြင်မူ၍။ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ သုံးဆောင်သော။ အတိဓောနစာရိနံ၊ ပစ္စည်းလေးပါးကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်သော ပညာကို လွန်၍ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သာနိ၊ ကမ္မာနိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော ကံတို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနော၊ ၌။ ဥဋ္ဌိတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာကာနေဝ၊ ကုန်သော တာနိ၊ ကမ္မာနိ၊ တို့သည်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သို့။ နယန္တိ၊ ဆောင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

စောရော ယထာတိ ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကုံ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။
စောရော ယထာ သန္နိမုခေ ဂဟိတောတိ၊ ကား။ ယရသန္နိ၊ အိမ်ခြံတိုက်စပ်ကို။
 ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ဂေဟံ၊ သို့။ ပဝိသန္တော၊ ဝင်သော။ ဝါ၊ ဝင်သည်ဖြစ်၍။ ယရသန္နိမုခေ
 ဧဝ၊ အိမ်တိုက်စပ်အဝဉ်သာလျှင်။ ရာဇပုရိသေဟိ၊ မင်းချင်းတို့သည်။ ဂဟိတော၊
 ဖမ်းအပ်သော။ စောရော၊ ကုံ။ သကမ္မုနာ၊ မိမိပြုသော အမှုကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဟညတိ
 ယထာ စ၊ ညဉ်းဆဲအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဗဇ္ဈတေ ယထာ စ၊ နှောင်ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့
 လည်းကောင်း။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ **သကမ္မုနာ ဟညတိ ဗဇ္ဈတေ စာတိ**၊ ကား။
 အတ္တနာ၊ သည်။ တေန ကတကမ္မေန၊ ထိုပြုအပ်သော အမှုကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။
 ကသာဘိတာဠနာဒိနာ၊ ကြိမ်ဖြင့် ရိုက်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။ ဟညတိ စေဝ၊
 ညဉ်းလည်းညဉ်းဆဲအပ်၏။ အဒ္ဓုဗန္ဓနာဒိနာ၊ ထိတ်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်။
 ဗဇ္ဈတိ စ၊ နှောင်လည်းနှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ **ဧဝံအယံ ပေစ္စ ပဇာ ပရတ္တာတိ**၊ ကား။
 ဧဝံ၊ ဤအတူလည်း။ ပါပကာရိနီ၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော။ အယံ ပဇာ၊
 ဤသတ္တဝါသည်။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ၊ စဝိတွာ၊ ၍။ ပရလောကေ၊ တမလွန်လောက၌။
သကမ္မုနာ ဟညတိ ဗဇ္ဈတေ စာတိ၊ ကား။ အတ္တနာဝ၊ သည်သာလျှင်။ ကတေန၊
 သော။ ပါပကမ္မေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ နိရယာဒိသု၊ တို့၌။ နာနပ္ပကာရေဟိ၊ အထူးထူး
 အပြားပြားရှိကုန်သော။ (‘နာနပ္ပကာရာဒိဟိ’ဟု အချို့ပါဌ်ရှိ၏။ အာဒိကား မလို)။
 ကမ္မကာရဏာဒိဟိ၊ ညဉ်းဆဲခြင်းစသည်တို့ဖြင့်။ ဟိသတိ စေဝ၊ ညဉ်းလည်းညဉ်းဆဲ
 အပ်၏။ ပရိဗဇ္ဈတိ စ၊ နှောင်လည်းနှောင်ဖွဲ့၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။
 (ဤသို့ ပေး)။

“သုခကာမာနီ”တိ ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကုံ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။
ယော ဒဏ္ဍေန ဝိဟိသတိတိ၊ ကား။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒဏ္ဍေန ဝါ၊
 လှံတံဖြင့်လည်းကောင်း။ လေဠုအာဒိဟိ ဝါ၊ အုတ်ခဲအစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။
 ဝိဗာဓတိ၊ ညဉ်းဆဲ၏။ **ပေစ္စ သော န လဘေ သုခန္တိ**၊ ကား။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။
 ပရလောကေ၊ ၌။ မနုဿသုခံ ဝါ၊ လူချမ်းသာကို လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗသုခံ ဝါ၊
 ကိုလည်းကောင်း။ န လဘတိ၊ မရ နိဗ္ဗာနသုခေ ပန၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၌ကား။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊
 ဆိုဖွယ်သည်ပင်လျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ။

 [၄၊ ၂၂၄] **ဂုန္တံ စေ တရမာနာနန္တိ** ဂါထာယံ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကုံ။ ဧဝံ၊ သို့။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဂါဝိသု၊ နွားမတို့သည်။ မဟောယံ၊ ကြီးစွာသော မြစ်ရေအလျှင်ကို။

တရန္တိသု၊ ကူးကုန်သည်ရှိသော်။ **ဇိမ္မံ ဂစ္ဆတိ ပုဂံဝေါတိ၊** ကား။ ယူထပတိ၊ နွားအပေါင်းတို့၏ အကြီးဖြစ်သော။ ဥသဘော၊ သည်။ ကုဋိလံ၊ ကောက်တကျစ်။ ယဒိ ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ သွားသည်ဖြစ်အံ့။ **သဗ္ဗာ တာ ဇိမ္မံ ဂစ္ဆန္တိ**တိ၊ ကား။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာ ဂါဝိယော၊ ထိုနွားမတို့သည်။ ကုဋိလမေဝ၊ ကောက်တကျစ် သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။

‘နေတ္ထေ ဇိမ္မံ ဂတေ သတိ’ဟူသော ပုဒ်သည် ဇိမ္မံ ဂစ္ဆန္တိ၏ အကြောင်းကို ပြသော ပုဒ်ဖြစ်ရကား ဇိမ္မံ ဂစ္ဆန္တိ၌ စပ်စေလို၍ ‘ကသ္မာ ။လ။ သတိ’ဟု ပုညာထုတ်၍ ဆိုသတည်း။

ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုဋိလမေဝ၊ သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ နည်း။ **နေတ္ထေ ဇိမ္မံ ဂတေ သတိ**တိ၊ ကား။ နေတ္ထရိ၊ သည်။ ကုဋိလံ၊ ကောက်တကျစ်။ ဂတေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ကုဋိလမေဝ၊ သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။

လက္ခဏသည် ဟေတုလက္ခဏ၊ အဟေတုလက္ခဏ-ဟူ၍ ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး တို့တွင် ဟိတ်အနက်ကို ရသောကြောင့် ဟေတုလက္ခဏ ဖြစ်သတည်း။ ဟိတ်အနက်မရသော လက္ခဏသည် အဟေတုလက္ခဏ မည်၏။ ပြယုဂ်ကား ‘ဂေါသု ဒုယုမာနာသု ဂတော’ အစရှိသည်တည်း။ ဤပြယုဂ်၌ နို့ညှစ်ခြင်းကြောင့် မသွား။ အဘယ်အခါ သွားသနည်း။ နို့ညှစ်ကုန်သည်ရှိသော် သွား၏။ ဤသို့ သွားခြင်း ကြိယာကို မှတ်ကြောင်းမျှသာ ဖြစ်၍ ဟိတ်အနက် မရရကား အဟေတု လက္ခဏ မည်၏။ ဤ၌ကား ရှေ့ဆောင်နွားလား ကောက်တကျစ် သွားသောကြောင့် နောက်လိုက်နွားအပေါင်းတို့သည်လည်း ကောက်တကျစ် သွားကုန်ရကား ဟိတ်အနက်ကို ရသောကြောင့် ဟေတုလက္ခဏမည်၏ဟု ပြအံ့သောငှာ **‘နေတ္ထဿ ကုဋိလံ ဂတတ္တာတိ အတ္ထော’ဟု မိန့်သတည်း။**

နေတ္ထဿ၊ ရှေ့ဆောင်နွားလား၏။ ကုဋိလံ၊ ကျစ်။ ဂတတ္တာ၊ သွားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုဋိလမေဝ၊ သာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

ရှေ့ဆောင်နွားလား ကောက်တကျစ် သွားလေရာ နောက်လိုက်နွားအပေါင်း အသို့မူ၍ ကောက်တကျစ်သွားကောင်းအံ့နည်း စုဒ်ရှိရကား ‘သော ဟိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ သော၊ ထိုရှေ့ဆောင်နွားလားသည်။ တာသံ၊ ထိုနောက်လိုက်နွားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏။ ပစ္စယိကော စ၊ ယုံကြည်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပဒ္ဒဝဟရေ စ၊ ဘေးဥပဒ္ဒဝေါကို ဖျောက်တတ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

“**ဧဝမေဝ**” နှိ ဂါထာယံ၊ ဌိ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧတံ၊ ထိုရှေ့ဆောင်နွားလား၏။ ကောက်တကျစ်သွားခြင်းကြောင့် နွားအပေါင်းတို့၏ ကောက်တကျစ်သွားခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ပဓာနသမ္ပတော၊ ပဓာနဟူ၍သမုတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ အဓမ္မစာရီ၊ တရားနှင့် မလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ့။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ တဿ၊ ထိုပဓာနဟူ၍ သမုတ်အပ်သော သူ၏။ ဝါ၊ သို့။ အနုဇီဝိနော၊ အစဉ်လိုက်၍ အသက်မွေးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေပိ၊ ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည်လည်း။ အဓမ္မိကာဝ၊ တရားနှင့် မလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ သာမိသမ္ပဒါ၊ အရှင်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ပကတိသမ္ပဒါ၊ ပြကတေသော ပြည့်စုံခြင်းကို။ သမ္မာဒေတိ၊ ပြီးစေ၏။ ယသ္မာ၊ စ၊ ကြောင့်လည်း။ ဧတဒေဝ၊ ထိုသို့ ပဓာနဟု သမုတ်အပ်သော သူ၏ တရားနှင့် မလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းကြောင့် တစ်ပါးသောသူတို့၏ တရားနှင့်မလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ရာဇာ**၊ သည်။ **အဓမ္မိကာ**၊ တရားနှင့် မလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည်။ **စေ ဟောတိ**၊ အံ့။ **သဗ္ဗံ**၊ သော။ **ရံ၌**၊ ပြည်တိုင်းကားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲစွာ။ **သေတိ**၊ နေရ၏။ **သုကိစ္ဆရူပါ ဝတာတိ**၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ အလွန်။ ကိစ္ဆာပန္နရူပါ ဝတ၊ ငြိငြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော သဘောရှိကုန်စွတကား။ **ဥပဓိသုတိ**၊ ကား။ ကာမဂုဏူပဓိသု၊ ကာမဂုဏ်တည်းဟူသော ဥပဓိတို့၌။ **ရတ္တာတိ**၊ ကား။ ရာဂါဘိဘူတာ၊ ရာဂဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ **ကဋကန္တိ**၊ ကား။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသော။

ဌာနပျောသီးသည် ဌာနပျောပင်ကို အဘယ်ကြောင့် သတ်လေသနည်း
ဟူသော စောဒနာကို ‘ကုက္ကဇနကေနေဝ’ အစရှိသော ပါဠိဖြင့် ဖြေသတည်း။

ကုက္ကဇနကေနေဝ၊ အပွင့်ရိုးဖြစ်သဖြင့်သာလျှင်။ ပတ္တဝဋ္ဋိပ္ပဘဝဿ၊ ရွက်ဖူးဖြစ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ရွက်ဖူးပွားများခြင်း၏။ ဥပစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ပြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလပ္ပတ္တိ၊ အသီး၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကဒလိယာ၊ ဌာနပျော၏။ ပရာဘဝါယ၊ ပျက်စီးခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဖလံဝေ ကဒလီ ဟန္တိတိ**၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

**ဝါးသီးသည် ဝါးကို ကျွဲသီးသည် ကျွဲကို အဘယ့်ကြောင့် သတ်လေသနည်းဟု
စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘တထာ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

တထာ၊ တူ။ ဩသဓိနံ၊ အသီးမှည့်သည်၏ အဆုံး၌ သေသော သစ်ပင်တို့၏။
ဖလံပရိယောသာနတ္တာ၊ အသီးအဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလံ ဝေဠု ဖလံ နဠန္တိ
ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (အသီးမှည့်သည်၏ အဆုံး၌ သေသော သစ်ပင်သည် ဩသဓိ
မည်ပါသတည်း။ ထို့ကြောင့် ‘ဖလပါကာဝသာနေ ယော၊ မရတောသမိ သော ဘဝေ’ဟု
အဘိဓာန် ဆိုသတည်း။ ယော ရုက္ခော၊ သည်။ ဖလပါကာဝသာနေ၊ အသီးမှည့်သည်၏
အဆုံး၌။ မရတိ၊ သေ၏။ သော ရုက္ခော၊ သည်။ ဩသဓိ၊ ဩသဓိမည်သည်။ ဘဝေ၊
၏။ ဤကားအဘိဓာန်ပါဠိအနက်။)

ဝဠုဝါယ၊ မြင်းမ၏။ ကုစ္ဆိသ္မိ၊ ၌။ ဂဠုဘဿ၊ မြင်းဖိုကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သော
မြင်းမသည်။ အဿတရီ နာမ၊ အဿတိုရ်မြင်းမမည်၏။ သာ၊ ထိုအဿတိုရ်-
မြင်းမသည်။ ဂဠု၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ဂဠုတွာ၊ ၍။ ကာလေ၊ ဖွားအံ့သော အခါသည်။
သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဝိဇာယိတုံ၊ ဖွားအံ့သောငှာ။ န သက္ကာတိ၊ နိုင်။
ပါဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဘူမိံ၊ ကို။ ပဟရန္တိ၊ ခတ်သည်ဖြစ်၍။ တိဌတိ၊ တည်၏။ အထ၊
ထိုသို့ ခတ်သည်ရှိသော်။ အဿာ၊ ထိုအဿတိုရ်မြင်းမ၏။ စတ္တာရော ပါဒေ၊
ခြေလေးချောင်းတို့ကို။ စတူသု ခါဏုကေသု၊ လေးခုသော ငြောင့်တို့၌။ ဗန္ဓိတွာ၊ ချည်၍။
ကုစ္ဆိ၊ ကို။ ဖာလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ပေါတကံ၊ သားငယ်ကို။ နိဟရန္တိ၊ ထုတ်ကုန်၏။ သာ၊
ထိုအဿတိုရ်မြင်းမသည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုချည်ရာအရပ်၌သာလျှင်။ မရတိ၊ ၏။ တေန၊
ကြောင့်။ “**ဂဗ္ဘော အဿတရီ ယထာ**”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ပိဏ္ဍတ္တကို ပြလိုရကား ‘ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဣဒံ အယံ ပိဏ္ဍတ္တော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊
၏။ ဖလံ၊ အသီးသည်။ ကဒလိဝေဠုနဠေပိ၊ ငှက်ပျောပင် ဝါးပင် ကျူပင်တို့ကိုလည်း။
ဝိနာသေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဂဗ္ဘော စ၊ အဿတိုရ်မြင်းမ၏ ဝမ်း၌ဖြစ်သော
သားငယ်သည်လည်း။ အဿတရီ၊ အဿတိုရ်မြင်းမကို။ ဝိနာသေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။
ဧဝံ တထာ၊ တူ။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မဖလဘူတော၊ ကံ၏အကျိုးဖြစ်၍ဖြစ်သော။
သက္ကာရော၊ ပူဇော်သက္ကာရသည်။ အသပ္ပရိသံ၊ သူတော်မဟုတ်သော သူယုတ်ကို။
ဝိနာသေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကောမေက္ခဂဇ္ဈတိ၊ ကား။ ကုဇ္ဈနလက္ခဏံ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ ကောဓဉ္စ၊ အမျက်ကိုလည်းကောင်း။ ပရဂုဏမက္ခနလက္ခဏံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏ ကျေးဇူးကို ချေခြင်း လက္ခဏာရှိသော။ မက္ခဉ္စ၊ ကျေးဇူးချေခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဂရုံ၊ အလေးအမြတ်။ ကတ္တာ၊ ဤ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ကတ္တာ၊ ဤ။ (ဥစ္စံလည်း ရှိ၏။ ဥစ္စံ မြင့်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ဤ)။ ဥက္ခိပိတ္တာ၊ ချီမြောက်၍။ စရန္တော၊ ကျင့်သော။ (သုခေတ္တေ ဟူသောပုဒ်၌ ‘ယထာ ပုရေ တထာ ပစ္ဆာ ပါရာဇိကော ဟောတိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဆိုသင့်ရကား သုခေတ္တေပိဟု ဖွင့်၏။) **သုခေတ္တေတိ၊** ကား။ သုခေတ္တေပိ၊ ကောင်းသော လယ်၌လည်း။ **ပူတိဗီဇံ ဝါတိ၊** ကား။ ပူတိဘာဝံ၊ ပုပ်သောအဖြစ်သို့။ ဂတံ၊ ရောက်သော။ ဗီဇံ ဝိယ၊ မျိုးစေ့ကဲ့သို့။ ဆကဏရသာဒိပရိဘာဝနသုက္ခာ- ပနသုခသယာဒီနံ၊ နွားချေးရည်အစရှိသည်ဖြင့် ထုံခြင်း နေပူလှမ်းခြင်း ကောင်းစွာ သိုမှီးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ အကရဏေန၊ မပြုသဖြင့်။ ဗီဇေါသဒဉ္စ၊ မျိုးစေ့အပြစ်သည် ဖျက်စီးအပ်သော။ ဗီဇံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝိယ-လိုက်စေသည်)။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၉၁။ **စေတသာတိ၊** ကား။ အတ္တနော စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ **စေတောတိ၊** ကား။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ **ပရိစ္စာတိ၊** ကား။ ပရိစ္စိန္တိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ **ဣရိယတိတိ၊** ကား။ ပဝတ္တတိ၊ ကျင့်၏။ **ယထာဘတန္တိ၊** ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ ဌပိတံ ယထာ၊ ထားအပ်သကဲ့သို့။ ။

မာကတ္တာတိ၊ ကား။ မာ အကတ္ထ၊ မပြုကုန်လင့်။ **န ပမုတုတ္တိတိ၊** ကား။ ပမောက္ခော၊ ထွက်စေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ **ဥပေစ္စာပိတိ၊** ကား။ သဉ္စိစ္စာပိ၊ သိ၍လည်း။ ဗုဒ္ဓိပုဗ္ဗေနာပိ၊ သိခြင်းရှေးရှိသဖြင့်လည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

မုသာဝါဒသည် အဓမ္မ၌ ဝင်ပြီးလျက် အသီးထုတ်၍ ဆိုခြင်း၏အကျိုးကို ပြအံ့သောငှာ ‘အဓမ္မနာတိ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

 [၄၊ ၂၂၅] **“အဓမ္မနာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာပိ၊ ဆိုပြီး၍လည်း။ **“မုသာဝါဒနာ”** တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ မုသာဝါဒဿ၊ ၏။ မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကြီးသော အပြစ်ရှိသည်၏ အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “ဧကံ ဓမ္မံ အတိတဿာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တထာ၊ မှတစ်ပါး။ “ဧဝံ ပရိတ္တံ ။လ။ မုသာဝါဒေ လဇ္ဇာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ရာဟုလ၊ လာ. . . ။ ယေသံ၊

အကြင်သူတို့အား။ သမ္ပဇာနဋ္ဌသာဝါဒေါ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ လဇ္ဇာ၊ ရှက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေသံ၊ တို့၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိတ္တံ၊ နည်းသော။ သာမညံ၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **တံ ကထံ န ဘဝိဿတိ**တိ၊ ကား။ တံ ဓနံ၊ ထိုဥစ္စာသည်။ ကေန ပကာရေန၊ အဘယ်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့အား။ ဘဝိဿတိ န၊ ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ အဓမ္မေန၊ မတရားသဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့သည်။ သမ္ဘတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသု၊ ထိုသူတို့၌။ နစိရဋ္ဌိတိကံ၊ ကြာမြင့်စွာ မတည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အန္တရာယာသု ဘဝိဿန္တိ**တိ၊ ကား။ အဓမ္မိယဝေါဟာရာဒိတော၊ တရားနှင့်မလျော်သော ရောင်းဝယ်ခြင်းအစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ ရာဇန္တရာယာ-ဒယော၊ မင်းအန္တရာယ်အစရှိသည်တို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ကုန်လတ်။ သူတိ ဣဒံ ပဒံ၊ သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ တည်း။ **သမ္ဘတ'ဿ ဝိနဿတိ**တိ၊ ကား။ ဣမဿ၊ ဤသူ၏။ သမ္ဘတံ၊ သဇ္ဇိတံ၊ ဆည်းပူးအပ်သော။ ဓနံ၊ ဥစ္စာသည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ **သဝ္ဂန္တိ**၊ ကား။ သုဂတိ၊ ကောင်းသော အလားသို့။

သုဂတိဟုဆိုအပ်သော ဝစ္စနှင့် သဝ္ဂဟူသော ဝါစက မတန်တကားဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ 'သာ ဟိ'စသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ သာ၊ ထိုကောင်းသော အလားကို။ သောဘနေဟိ၊ တင့်တယ်ကုန်သော ရူပါဒိဟိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ **ဧတ္တာဝတာ**တိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာနံ၊ ပစ္စုပ္ပန်တမလွန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အကျိုးတို့၏။ ဟာနိယာ၊ ယုတ်သဖြင့်။ **ဟတာ**တိ၊ ကား။ ဝိနဋ္ဌာ၊ ပျက်စီးကုန်၏။ ။

ဝိဝဋ္ဌတေတိ၊ ကား။ နိဝဋ္ဌတိ၊ နှစ်၏။ ဝါ၊ ကင်း၏။ **လောဘာ ခဏတိ အတ္တာနန္တိ**၊ ကား။ လောဘဟေတု၊ လောဘဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အပုညာနိ၊ မကောင်းမှုတို့ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုသည်ဖြစ်၍။ ကာယဝိသမာဒိယောဂေန၊ ကိုယ်၏မညီညွတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သဖြင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ခဏတိ နာမ၊ တူးဖြိုသည် မည်၏။ **မိတ္တေဟိ ဇီရတိ**တိ၊ ကား။ မိတ္တဘာဝေဟိ၊ အဆွေခင်ပွန်း၏ အဖြစ်တို့မှ။ ဟာယတိ၊ ယုတ်၏။ ။

စရန္တိတိ၊ ကား။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အကုသလမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကရောန္တော၊ ပြုသည်ဖြစ်၍။ ဝိစရန္တိ၊ သွားကုန်၏။ **ဗာလာတိ ဧတ္ထ** ပဒေ၊

ဝါရ]

သာသနပဌာနဝါရအဖွင့်

၂၄၃

၌။ ကုမ္မဏေကတ္တဉ္စ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ဖြစ်သော အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ ပရလောကတ္တဉ္စ၊ တမလွန်လောက၌ ဖြစ်သော အကျိုးကိုလည်းကောင်း။ အဇာနန္တ၊ မသိသောသူတို့သည်။ ကုမ္မ၊ ဤအရာ၌။ ဗာလာ နာမ၊ မည်ကုန်၏။

ဒုဿီလစသည်၌ ကဲ့သို့ ဒုသဒ္ဓါသည် ပဋိသေခေအနက်ရှိ၏ဟု ပြလိုရကား နိပ္ပညာဟု ဖွင့်သော်။

ဒုဗ္ဗေဓာတိ၊ ကား။ နိပ္ပညာ၊ ပညာမရှိကုန်သော။

ဒုသဒ္ဓါသည် ‘ဒုဿသံ’စသည်၌ကဲ့သို့ ဒုဌအနက်ကိုသာ ဟောကောင်း၏ တကားဟု နှလုံးပိုက်၍ နိပ္ပညာဟုဆိုသော စကားသည် မသင့်လေတကားဟု သူတကာတို့ စောဒနာအံ့သည်ကို မြင်ရကား ‘န ဟိ’စသော ပါဠိကို မိန့်ရသတည်း။

ဟိ တဒေဝ သစ္စံ၊ ၏။ ပညာယ၊ ၏။ ဒုဌတ္တံ နာမ၊ မကောင်းသည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ **အမိတ္တေနဝါတိ၊** ကား။ အမိတ္တဘူတေန ဝိယ၊ ရန်သူဖြစ်၍ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေရိနာ ဝိယ၊ ရန်သူကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ၍။ **ကဿုကပ္ပလန္တိ၊** ကား။ တိခိဏဖလံ၊ ပြင်းစွာသော အကျိုးရှိသည်။ ဒုက္ခဖလံ၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသည်။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု၊ ယံ ကတွာ အနုတပ္ပတိတိ၊** ကား။ နိရယာဒိသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တနသမတ္ထံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော။ ဒုက္ခဒယံ၊ ဆင်းရဲကို ပွားစေတတ်သော။ (ဒုက္ခိန္ဒြိယံဟူ၍လည်း ရှိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေကို ဖြစ်စေတတ်သော’ဟု ပေး)။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတွာ၊ ၍။ အနုဿရိတာ-နုဿရိတက္ခဏေ၊ အောက်မေ့ အောက်မေ့ တိုင်းသော ခဏ၌။ အနုတပ္ပတိ အနုသော စတိ၊ အဖန်တလဲလဲ စိုးရိမ်ပူပန်၏။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်ရှိသော်။ တစ်နည်းကား-ကတံ၊ သော။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ န သာဓု န သုန္ဓရံ၊ မကောင်း။ န ဘဒ္ဒကံ၊ မကောင်း။ **ယဿ အဿုမုခေါတိ၊** ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပြုအပ်သော ကံ၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အဿုဟိ၊ မျက်ရည်တို့ဖြင့်။ တိန္တမုခေါ၊ စွတ်သောမျက်နှာ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ရောဒန္တော၊ ငိုလျက်။ ပဋိသေဝတိ အနုဘောတိ၊ ခံစားရ၏။ ။

ဒုက္ကရန္တိ၊ ကား။ ဝတ္တပဋိဝတ္တပူရဏာဒိဝသေန၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ဖြည့်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဘိသမာစာရိကသီလဿ၊ အာဘိသမာစာရိက-သီလကို။ ကာတုံ၊ ခြင်းငှာ။ အသက္ကုဏေယျတာယ၊ မတတ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ကရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ့၏။ သမာဒါနတော၊ ဆောက်တည်သည်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ခဏ္ဍံ၊ ကျိုးသည်ကို။ အကတွာ၊ ၍။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ အာဒိဗြဟ္မစရိယကဿ၊

မဂ်ဟူသော မြတ်သောအကျင့်၏ အစဖြစ်သော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၏။ (ပါပေတဗ္ဗ-
တာယ၌ ဘာဝသမ္ပန်)။ စရိမကစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သို့။ ပါပေတဗ္ဗတာယ၊ ရောက်စေ
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ဒုတ္တိတိက္ခံ**၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့၏။ ဝါ၊ ကား။ သီလသံဝရာ-
ဒယော၊ တို့ကို။ အပရိက္ခတေ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့သည် မခွါအပ်သည် တို့ကို။
တစ်နည်းကား-ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့သည် မခြံရံ အပ်သည် တို့ကို။ ကတွာ၊ ဤ။
သမ္မာဒေတုံ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ။ အသက္ကဏေယျတာယ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ကရံ၊ ၏။
အဓိဝါသေတဗ္ဗာနံ၊ သည်းခံအပ်သော အချမ်းအပူအစရှိသည် တို့ကို။ ခန္တိသံဝရဝသေန၊
ဖြင့်။ ဒုဿဟနတော ပန၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။ **ဒုတ္တိတိက္ခံ**၊ ၏။
အပ္ပတ္တေနာတိ၊ ကား။ မန္တပညေန၊ ပညာ နည်းသော သူသည်။ **သာမညန္တိ**၊ ကား။
သမဏဘာဝေါ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ **တတ္ထာတိ**၊ ကား။ တဿ သာမညဿ၊
ထိုရဟန်းအဖြစ်၏။ **သမ္မာဓာတိ**၊ ကား။ ဒန္တိဝတ္ထဒုပ္ပါရုတမာတုဂါမာဒိသမ္ပဒ္ဒါ၊
မကောင်းသောအဝတ် မကောင်းသော အရံရှိသော မာတုဂါမအစရှိသော အပျက်အဆီး
အနှောက်အယှက်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ **ယတ္ထာတိ**၊ ကား။ သီလသံဝရာဒီနံ၊
တို့၏။ ပရိပန္နဘူတေသု၊ ဘေးရန်အနှောက်အယှက် ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။
 သမ္မာဓသင်္ခါတေသု၊ သမ္မာဇေအိုအပ်ကုန်သော။ **[၄၊ ၂၂၆]** ဝိသဘာဂါရမ္မဏာဒိသု၊
သဘောမတူသော အာရုံအစရှိသည်တို့၌။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုက္ကရန္တိပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊
ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဒုတ္တိတိက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ဒုတ္တိတိက္ခန္တိ**၊ ကား။ ဒုက္ခမံ
ဒုရဓိဝါသိယံ၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့၏။ **အပ္ပတ္တေနာတိ**၊ ကား။ ဗာလေန၊ သူမိုက်သည်။
သာမညန္တိ၊ ကား။ သမဏဓမ္မော၊ ရဟန်းတရားကို။ ဣဒံ အယံ အတ္ထော၊
ဤပိဏ္ဍတ္တဖြစ်သော အနက်ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဏ္ဍိတာ၊
ကုန်သော။ ကုလပုတ္တာ၊ အမျိုးကောင်းသားတို့သည်။ ဒသပိ ဝဿာနိ၊
ဆယ်နှစ်တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဝိသတိပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံး
လည်းကောင်း ။လ။ သဠိပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။
ဒန္တော၊ သွားတို့ဖြင့်။ တစ်နည်းကား-ဒန္တော ဒန္တေသု၊ တို့၌။ ဒန္တံ သွားကို။ အာဓာယ၊
ထား၍။ (သွားကုန်စေ၍ဟူလိုသော်)။ ဇိဝါယ၊ လျှာဖြင့်။ တာလုံ၊ အာစောက်ကို။
အာဟစ္စ၊ ထိစေ၍။ ဝါ၊ ပိတ်ဆို့၍။ စေတသာ၊ ဖြင့်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနိဂ္ဂဏိတွာ၊
နှိပ်၍။ ဧကာသနံ၊ တစ်ယောက်တည်း နေခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ တစ်နေရာတည်း၌
နေခြင်းကို လည်းကောင်း။ ဧကဘတ္တံ၊ တစ်ထပ်တည်း စားခြင်းကိုလည်းကောင်း။

ပဋိသေဝမာနာ၊ မှီဝဲကုန်သည်ဖြစ်၍။ အာပါဏကောဋိယံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။
 ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရန္တာ၊ ကျင့်ကုန်လျက်။ ယံ သာမညံ၊
 အကြင်ရဟန်းအဖြစ်ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ သာမညံ၊ ကို။ ဗာလာ၊ မိုက်ကုန်သော။
 အဗျတ္တာ၊ ပညာနည်းကုန်သော သူတို့သည်။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဗဟူဟိ တတ္ထ သမ္မာဓာတိ၊** ကား။
 သာမညသင်္ခါတေ၊ ရဟန်းအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တသ္မိံ အရိယမဂ္ဂေ၊ ဌံ။ ဗဟူ၊
 ကုန်သော။ သမ္မာဓာ၊ ဘေးရန်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ မဂ္ဂါဓိဂမာယ၊ မဂ်ကို ရခြင်းငှာ။
 ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သောသူအား။ ဝါ၊ ၏။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ပရိဿယာ၊ ဘေးရန်တို့သည်။
 သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

အပ္ပမေယျံ ပမိနန္ဒောတိ၊ ကား။ အပ္ပမေယျံ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော။
 ဒီဏာသဝပုဂ္ဂလံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ “အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧတ္တကသီလော၊
 ဤမျှလောက်သော သီလရှိ၏။ ဧတ္တကသမာဓိ၊ ဤမျှလောက်သော သမာဓိရှိ၏။
 ဧတ္တကပညော၊ ဤမျှလောက်သော ပညာရှိ၏။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ မိနန္ဒော၊
 နှိုင်းယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ **ကောဓ ဝိဒ္ဓါ ဝိကပ္ပယေတိ** ဣမိနာ ပါဌေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ လောကေ၊
 ဌံ။ ကော၊ အဘယ်မည်သော။ ဝိဒ္ဓါ၊ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိသော သူသည်။ ဝိကပ္ပယျ၊
 အထူး ကြံနိုင်ရာအံ့နည်း။ ဒီဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင်။ ဒီဏာသဝံ၊
 ကို။ မိနန္ဒော၊ ၍။ ဝိကပ္ပယျ၊ အထူးကြံနိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒီပေတိ၊ ၏။ **နိဝုတံ**
မညေတိ၊ ကား။ ယော ပန ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ မိနောတုံ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှာ။ အာရဘတိ၊
 အားထုတ်၏။ တံ၊ ထိုပုထုဇ်ကို။ နိဝုတံ အဝကုဇ္ဇပညံ၊ မှောက်သော ပညာရှိသော
 သူဟူ၍။ မညာမိ၊ အောက်မေ့၏။ **အကိဿဝန္တိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ ပညာ၊ ကို။ ကိဿဝါ၊
 ကိဿဝါဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ နိပ္ပညံ၊ ပညာမရှိသောသူ ဟူ၍။ မညာမိ၊ ၏။ (ဤသို့
 ပေး)။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ကုဌာရိတိ၊ ကား။ အတ္တစ္ဆေဒကဌေန၊ မိမိကိုယ်ကိုဖြတ်တတ်သော
 သဘောအားဖြင့်။ (အတ္တစ္ဆေဒကဌေနဟု ဒန္တဇုတိယက္ခရာ အသဒိသဒ္ဓေဘော် ရှိ၏။
 ယာယစ္ဆန္တတိ အတ္တာနံဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိကို ထောက်သော် ဒန္တဇုပဌမက္ခရာ
 သဒိသဒ္ဓေဘော်သာ သင့်မြတ်၏။) ကုဌာရိသဒိသီ၊ ဓားနှင့် တူသော။ ဖရုသဝါစာ၊
 သည်။ **ဆိန္နတိတိ၊** ကား။ ကုသလမူလသင်္ခါတေ၊ ကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်သော။
 မူလေယေဝ၊ အမြစ်၌သာလျှင်။ နိကန္တတိ၊ ဖြတ်တတ်၏။ **ဝိသံ ဟလာဟလံ ဣဝါတိ၊**

ကား။ ဟလာဟလသင်္ခါတံ၊ လတ်တလော သေစေတတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။
 ဝိသံကုဝ၊ အဆိပ်ကဲ့သို့။ **ဧဝံ ဝိရန္တံ ပါတေတိတိ၊** ကား။ ဝိရန္တံ အပရန္တံ၊ ပြစ်မှားသော။
 ခလိတပုဂ္ဂလံ၊ ချွတ်ယွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဧဝံ၊ အတူ။ အပါယေသု၊ တို့၌။ န ဟိ
 ဝိနိပါတေတိ၊ မကျစေတတ်။ (ဤကား ‘န ဟိ သတ္တံ’ဟူသော ပါဠိ၌ ‘န ဟိ’သဒ္ဒါကို
 ယှဉ်၍ ပေးသည်။ အချို့စာ၌ကား န ဟိ ပါတေတိဟူ၍ပင် ရှိ၏။)

ဝါစာ ဒုဗ္ဗာသိတာ ယထာတိ၊ ကား။ အရိယူပဝါဒဝသေန၊ အရိယာတို့ကို
 စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဗ္ဗာသိတာ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော။ ဝါစာ၊
 ဖရုသဝါစာသည်။ ပါတေတိ ယထာ၊ အပါယ်တို့၌ ကျစေသကဲ့သို့။ (ဤသို့ ပေး)။ ။

၉၂။ **နန္ဒိယန္တိ၊** ကား။ နိန္ဒနိယံ၊ ကဲ့ရဲ့အပ်သောသူကို။ **တံ ဝါ နိန္ဒတိ ယော**
ပသံသိယောတိ၊ ကား။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ၊ ထူးသော
 ဂုဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပသံသာရဟော၊ ချီးမွမ်းခြင်းငှာ ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ တံ ပုဂ္ဂလံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သော၊ ထိုသူသည်။ ပါပိစ္ဆတာဒီနိ၊ ယုတ်မာသော
 အလိုရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့သို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဂရဟတိ၊ ၏။
ဝိစိနာတိတိ၊ ကား။ ဥပစိနာတိ၊ ဆည်းပူး၏။ ဝါ၊ ပွားစေ၏။ **ကလိန္တိ၊** ကား။ အပရာဓံ၊
 အပြစ်ကို။ **အယံ ကလိတိ၊** ကား။ အယံ အပရာဓော၊ ဤအပြစ်သည်။ **အက္ခေသုတိ၊**
 ကား။ ဇူတကီဠနက္ခေသု၊ အန်ကစားရာတို့၌။ **သဗ္ဗဿာပိ သဟာပိ အတ္တနာတိ၊**
 ကား။ သဗ္ဗေန၊ သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓနေနာပိ၊ ဥစ္စာနှင့်လည်းကောင်း။ အတ္တနာပိ၊
 မိမိကိုယ်နှင့်လည်းကောင်း။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ **သုဂတေသုတိ၊** ကား။ သောဘနဂမနတ္တာ
 စ၊ အရိယမဂ်တည်းဟူသော တင့်တယ်သော သွားခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
 လည်းကောင်း။ သုန္ဒရံ၊ ကောင်းသော။ ဌာနံ၊ နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့။ ဂတတ္တာ စ၊
 သွားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သမ္မာ ဂတတ္တာ စ၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်စေတတ် ကောင်းစွာ လားစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သမ္မာ
 စွာ။ ဂဒတ္တာ စ၊ ဆိုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သုဂတသင်္ခါတေသု၊
 သုဂတဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ တို့၌။ **မနံ ပဒေါသယေတိ၊** ကား။ ယော၊
 အကြင်သူသည်။ မနံ၊ စိတ်ကို။ ပဒေါသေယု၊ ပြစ်မှားစေရာ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။
 အယံ မနောပဒေါသော ဧဝ၊ စိတ်ကို ပြစ်မှားစေခြင်း သည်သာလျှင်။ မဟတ္တရော၊
 အလွန်ကြီးသော။ ကလိ၊ အပြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရိယဂရဟိ၊ အရိယာတို့ကို

ကဲ့ရဲ့တတ်သောသူသည်။ ပါပကံ၊ ယုတ်မာသော။ ဝါစဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မနဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဏိဓာယ၊ ဆောက်တည်၍။ ယံ ကာလံ၊ အကြင်ကာလပတ်လုံး။ နိရယံ၊ ငရဲ၌။ ဥပေတိ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ သော ကာလော၊ သည်။ သဟဿာနံ၊ တစ်ထောင်ကုန်သော။ နိရဗ္ဗဒါနံ၊ နိရဗ္ဗဒအရေအတွက်တို့၏။ သတံ၊ အရာလည်းကောင်း။ ဆတ္တိသတိ နိရဗ္ဗဒါနံ၊ သုံးဆယ့်ခြောက် နိရဗ္ဗဒ အရေအတွက်တို့လည်းကောင်း။ ပဉ္စ အဗ္ဗဒါနံ၊ ငါးအဗ္ဗဒအရေအတွက်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္တကော၊ ဤမျှလောက်သော အရေအတွက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ မနောပဒေါသော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ မဟတ္တရော၊ သော။ ကလိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေယျာလင်္ဂလေသည်။ ပါဠိနှင့် တကွ ယောဇနာ)။ တတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ **သတံ သဟဿာနန္တိ** ကား။ နိရဗ္ဗဒဂဏနာယ၊ နိရဗ္ဗဒအရေအတွက်ဖြင့်။ သတသဟဿံ၊ တစ်သိန်းလည်းကောင်း။ **ဆတ္တိသတိတိ** ကား။ အပရာနိ၊ ကုန်သော။ **[၄၊ ၂၂၇]** ဆတ္တိသတိ နိရဗ္ဗဒါနံ၊ သုံးဆယ့်ခြောက် နိရဗ္ဗဒတို့လည်းကောင်း။ **ပဉ္စ စာတိ** ကား။ အဗ္ဗဒဂဏနာယ၊ အဗ္ဗဒအရေအတွက်ဖြင့်။ ပဉ္စ စ အဗ္ဗဒါနံ၊ ငါးအဗ္ဗဒတို့လည်းကောင်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ကာလံ၊ အကြင်ကာလ ပတ်လုံး။ အရိယဂရဟိဝါစဉ္စ၊ အရိယာတို့ကို ကဲ့ရဲ့တတ်သော စကားကိုလည်းကောင်း။ မနဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဏိဓာယ၊ ဆောက်တည်၍။ ပါပကံ၊ သော။ နိရယံ၊ သို့။ ဥပေတိ၊ ရောက်ရ၏။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဝုတ္တံ ဟောတိကား နိရိယံ ဥပေတိ၏ စကားကျကို ပြသတည်း။) သော ကာလော၊ သည်။ ဝဿဂဏနာယ၊ နှစ်အရေ အတွက်ဖြင့်။ ဧတ္တကော၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ မနောပဒေါသော ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ မဟတ္တရော၊ သော။ ကလိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့သမ္ပန်)။ ဣဒ္ဓ ပမာဏံ၊ သည်လည်း။ သင်္ခေပေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဒုမနိရယေ၊ ပဒုမအမည်ရှိသော ငရဲ၌။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်းအရှည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိတ္တာရေန ပန၊ အားဖြင့်ကား။ ပရတော၊ မှ။ အာဂမိသတိ၊ တွံ။ ။

လောဘဂုဏောတိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ “ဂုဏော”တိ၊ ကား။ ဗာလေဟိ၊ သူမိုက်တို့သည်။ ဒိဋ္ဌတ္တာ စ၊ မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနေကက္ခတ္တံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ပဝတ္တိတတ္တာ စ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ လောဘောယေဝ၊ သည်ပင်လျှင်။ လောဘဂုဏော၊ မည်၏။ တသ္မိံ လောဘဂုဏော

ထိုလောဘတည်းဟူသော ဂုဏ်၌။ တဏှာယ။ ၌။ ဣတိ အယံ လျှင်။ အတ္တော၊
 တည်း။ **အနုယုတ္တော**တိ၊ ကား။ အနု အနု၊ အဖန်တလဲလဲ။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။
အဝဒညတိ၊ ကား။ ဗုဒ္ဓါနဗ္ဗိ၊ တို့၏လည်း။ ဩဝါဒဿ၊ ကို။ အဂ္ဂဟဏတော၊
 မယူခြင်းကြောင့်။ အဝစနည၊ ဆိုဆုံးမသော စကားကို မသိ။ **မစ္ဆရီ**တိ၊ ကား။
 ပဉ္စဝိမမစ္ဆရိယေန၊ ငါးပါးအပြားရှိသော ဝန်တိုခြင်းဖြင့်။ မစ္ဆရီ ဝန်တိုခြင်းရှိ၏။ **ပေသုဏိယံ**
အနုယုတ္တောတိ၊ ကား။ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ တို့ကို။ ဘေဒနေန၊ ဖျက်သဖြင့်။
 ပေသုဏိယသ္မိံ၊ ငုံးတိုက်ခြင်း၌။ ဝါ၊ ချောပြစ်ခြင်း၌။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်တလဲလဲ ယှဉ်၏။
 ဟိ၊ စွ။ မီယမာနံ၊ သေခါနီးဖြစ်သော။ ကောကာလိကံ၊ ကောကာလိကကို။ ဩဝဒန္တေန၊
 ဆုံးမသဖြင့်။ အာယသ္မတာ၊ သော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန၊ သည်။ ဣမာ ဂါထာ၊ တို့ကို။
 ဘာသိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ **မုခဒ္ဒဂ္ဂါ**တိ၊ မုခဒ္ဒဂ္ဂါဟူသည်ကား။
 မုခဝိသမ၊ နှုတ်မညီညွတ်သောသူ။ **ဝိဘူတာ**တိ၊ ကား။ ဝိဂတဘူတာ၊ အမှန်မှ
 ကင်းသောသူ။ အလိကဝါဒိ၊ ပျက်စကားကို ဆိုတတ်သောသူ။ **အနရိယာ**တိ၊ ကား။
 အသပ္ပရိသ၊ သူတော်မဟုတ်သော သူယုတ်။ **ဘူနဟူ**တိ၊ ကား။ ဘူတိဟနက၊
 အစီးအပွားကို ဖျက်တတ်သောသူ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဗုဒ္ဓိဝိနာသက၊ အစီးအပွားကို
 ဖျက်ဆီးတတ်သောသူ။ **ပုရိသန္တာ**တိ၊ ကား။ ပုရိသာဓမ၊ ယောက်ျားယုတ်။
 (အန္တသဒ္ဓါသည် လာမကအနက်ကို ဟော၏။ ထိုကြောင့် ပုရိသာဓမဟု ဖွင့်သည်။)
ကလိတိ၊ ကား။ အလက္ခိပုရိသ၊ အသရေ မရှိသော ယောက်ျား။ **အဝဇာတကပုတ္တာ**တိ၊
 ကား။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။
 အဝဇာတပုတ္တ၊ ယုတ်သောသား။ **မာ ဗဟုဘာဏီဓ နေရယိကောသိ**တိ၊ ကား။
 ဣဒါနိ၊ ၌။ ဗဟုဘာဏီ၊ စကားများသည်။ မာ ဟောဟိ၊ မဖြစ်လင့်။ နေရယိကော၊
 ငရဲ၌ဖြစ်လတ္တံ့သည်။ အသိ ဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။ (အသိကို ဇာတောဟု ဖွင့်သည်။)
ရဇမာကိရသိတိ၊ ကား။ ကိလေသရဇံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော မြူကို။ အတ္တနိ၊
 ၌။ ပက္ခိပသိ၊ ချဘိသနည်း။ **သန္တေ**တိ၊ ကား။ သမိတကိလေသေ၊ ငြိမ်းအပ်ပြီးသော
 ကိလေသာရှိကုန်သော။ ခိဏာသဝေ၊ ရဟန္တာတို့ကို။ **ကိပ္ပိသကာရိ**တိ၊ ကား။ ပါပကာရိ၊
 မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသောသူ။ **ပပတန္တိ**၊ ကား။ နရကံ၊ ငရဲသို့။ ။

ဣဒံ သံကိလေသဘာဂိယန္တိ၊ ကား။ တဏှာဒီနံ၊ တို့၏။ သဘာဝဘေဒတော
 စ၊ သဘောအပြားအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သဘောကို ဝေဖန်သောအားဖြင့်
 လည်းကောင်း။ အဝတ္ထဘေဒတော စ၊ အခိုက်အတန့် အထူးအားဖြင့်လည်းကောင်း။
 အနေကဘေဒတံ၊ များသောအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ အနေကေဟိ၊

ကုန်သော။ သုတ္တပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥဒါဟရဏဝသေန၊ ဥဒါဟရဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ သော။ ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ပသန္နေနာတိ၊ ကား။ ကမ္မကမ္မဖလာဒိနိ၊ ကံ ကံ၏အကျိုး အစရှိသည်တို့ကို။ သဒ္ဒဟန္တေန၊ ယုံကြည်သော။

၉၃။ **ဣဒန္တိ၊** ကား။ ဟတ္ထုပဂသီသူပဂါဒိအလင်္ကာရေဟိ စ၊ လက်တန်ဆာ ဦးခေါင်းတန်ဆာ အစရှိသော တန်ဆာတို့နှင့်လည်းကောင်း။ မဏိကနကာဒိဟိ စ၊ ပတ္တမြားရွှေ အစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ သမိဒ္ဓံ၊ ပြည့်စုံ၏။ **ဖိတန္တိ၊** ကား။ တေလမဓုဖာဏိတာဒိဟိ စ၊ ဆီ ပျား တင်လဲ အစရှိသည်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ ဓနဓညာဒိဟိ စ၊ ဥစ္စာစပါး အစရှိသည်တို့နှင့် လည်းကောင်း။ ဝိပုလံ၊ ပြန့်ပြော၏။ **အာကိဏ္ဏမနုဿန္တိ၊** ကား။ နိရန္တရမနုဿံ၊ မပြတ်သောလူ ရှိ၏။ **သမ္မာဓဗျူဟန္တိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဤ။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓရစ္ဆာယော၊ ထုတ်ခြင်း မထွင်းသော ခရီးတို့ကို။ ဗျူဟာ၊ ဗျူဟတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ယေသု၊ အကြင်ခရီးတို့၌။ ပဝိဋ္ဌမဂ္ဂေနေဝ၊ ဝင်သောခရီးဖြင့်သာလျှင်။ နိဂ္ဂစ္ဆန္တိ၊ ထွက်ကုန်၏။ သမ္မာဓာ၊ ကျဉ်းမြောင်းကုန်သော။ တေ ဗျူဟကာ၊ ထိုထုတ်ခြင်း မထွင်းသော ခရီးတို့သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤကပ္ပိလဝတ်ပြည်၌။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဓဗျူဟံ၊ မည်၏။ ဣမိနာပိ၊ ဤသမ္မာဓဗျူဟံဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း။ တဿ နဂရဿ၊ ထိုကပ္ပိလဝတ်ပြည်၏။ ယနဝါသမေဝ၊ တစ်ခဲနက်သော နေရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ **ဘန္တေနာတိ၊** ကား။ ဒမထံ၊ ဆုံးမခြင်းသို့။ အနုပဂတေန၊ မရောက်သော။ ဝါ၊ ကား။ ဣတော စိတော စ၊ ထိုမှ ဤမှလည်း။ ပရိဗ္ဗမန္တေန၊ လည်သော။ **အပါပကန္တိ၊** ကား။ အလာမကံ၊ မယုတ်မာသော။ **အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာတိ၊** ကား။ အစလပ္ပသာဒေန၊ မတုန်မလှုပ်သော ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သစ္စပ္ပဋိဝေဓတော၊ သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသောအားဖြင့်။ အာဂတေန၊ လာသော။ ပသာဒေန၊ ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ ။

 [၄၊ ၂၂၈] ပေစ္စ သော လဘတေတိ၊ ကား။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဘူတေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ ဒဏ္ဍေန၊ တုတ်လှံတန်ဖြင့်။ န ဟိသတိ၊ မညှဉ်းဆဲ။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပရလောကေ၊ တမလွန်လောက၌။ မနုဿဘူတော၊ လူဖြစ်၍။ မနုဿသုခံ၊ လူချမ်းသာကို။ လဘတိ၊ ၏။ ဒေဝဘူတော၊ နတ်ဖြစ်၍။ ဒိဗ္ဗသုခံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၏။

(ဤသို့ ပေး)။ ဥဘယံ၊ နှစ်ပါးသော ချမ်းသာကို။ အတိက္ကန္တော၊ လွန်သည်ဖြစ်၍။ နိဗ္ဗာနသုခံ၊ သို့။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

၉၄။ **စာရိကံ ပတ္တမိဿတိတိ၊** ကား။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ဇနပုဒ်တို့၌ သွားခြင်းကို။ ဂမိဿတိ၊ သွားလတ္တံ့။ (စရဏံ စာရော၊ စာရော ဧဝ စာရိကာ၊ ဇနပဒေသု စာရိကာ ဇနပဒစာရိကာ။ ပါရာဇိကဏ်ဋီကာ)။ ကသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ဇနပုဒ်တို့၌ သွားခြင်းကို။ စရတိ၊ သွားသနည်း။ ဣတိ၊ ကား။ စောဒနာ၊ တည်း။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓိ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိကုန်သော။ ဘဂဝန္တော၊ တို့သည်။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ကို။ စရန္တိ၊ ကုန်၏။ ဒေသန္တရဂတာနံ၊ အရပ်တစ်ပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ နေကုန်သော။ ဝေနေယျာနံ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ကို။ **ဝိနယနတ္ထဉ္စ**၊ ဆုံးမခြင်းငှာလည်းကောင်း။ တတြ၊ ထိုအရပ်တစ်ပါး၌။ ဌိတာနံ၊ တည်ကုန်သော သူတို့အား။ ဥဿုက္ကသမုပ္ပါဒနဉ္စ၊ အားထုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း လည်းကောင်း။ သာဝကာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏။ ဧကသ္မိ ဌာနေ၊ တစ်ခုသော အရပ်၌။ နိဗ္ဗဒ္ဓဝါသပရိဟရဏဉ္စ၊ အမြဲနေခြင်းကို ပယ်တော်မူခြင်း လည်းကောင်း။ အတ္တနော စ၊ ကိုယ်တော်၏လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုတစ်ခုသော အရပ်၌။ အနာသင်္ဂဒဿနဉ္စ၊ ကပ်ငြိခြင်း မရှိသည်ကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ သမ္ပုဒ္ဓဝသိတဌာန-တာယ၊ ဘုရားတို့၏ နေရာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဒေသာနံ၊ အရပ်တို့၏။ စေတီယဘာဝသမ္မာဒနဉ္စ၊ စေတီ၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ အရိအသေပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းလည်းကောင်း။ ဗဟူနံ၊ ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့အား။ ဒဿနူပသင်္ကမနာဒိဟိ၊ ဖူးမြင်ခြင်း ဆည်းကပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပုညောယပ္ပသဝနဉ္စ၊ ကောင်းမှုအပေါင်း၏ ပွားခြင်းလည်းကောင်း။ အဝုဋ္ဌိအာဒိဥပဒ္ဒ

၁။ **ဝိနယနတ္ထဉ္စ** ။ ။ သတ္တသရုပ်ကို ဆိုရာ၌ ‘တတြ ဌိတာနိ ဩဿုက္ကသမုပ္ပါဒန’ စသည်ဖြင့် နောက်သရုပ်ခြောက်ပါးကို ဆိုသကဲ့သို့ ‘ဒေသန္တရဂတာနံ ဝေနေယျာနံ ဝိနယန’ဟုမဆိုမူ၍ ဝိနယနတ္တံဟု ဆိုခြင်းသည် ရှေ့နောက်မညီတကား ဟူငြားအံ့။ သရုပ်ကို ဆိုသောအရာ မည်သည် ရှေ့နောက်အညီ ဆိုသောအရာလည်း ရှိ၏။ မည်သောအားဖြင့် ဆိုသောအရာလည်း ရှိ၏။ မည်သောအားဖြင့် ဆိုသောဉာဏ်ပြယုဂ်ကား ‘ရာဇဒ္ဓိက္ခက္ခန္ဓာရ၊ ရောဂဝေရိဘယေန ဝါ၊ စိဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ၊ လိင်္ဂမာဒိယတိဓယော’ဟူသည်တည်း။ ဤဉာဏ်ပြယုဂ်၌ ‘ရာဇ ။လ။ ဘယေန ဝါ’ဟု ဆိုပြီး၍ ‘စိဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ’ဟု ရှေ့ နောက်မညီသောအားဖြင့် ဆိုသတည်း။ ထိုအထူ ဤ၌လည်း မှတ်အပ်၏။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၅၁

ပူသမနဉ္စ၊ မိုးမရွာခြင်း အစရှိသော ဥပဒ္ဒဝေါ၏ ငြိမ်းစေခြင်းလည်းကောင်း။ ကူတိ၊ သို့။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ကုမေဟိ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓိ၊ ကုန်သော။ ဘဂဝန္တော၊ သည်။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ကို။ စရန္တိ၊ ကုန်၏။ ကူတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ကုသိဒတ္တပုရာဏာတိ၊ ကား။ ကုသိဒတ္တော စ၊ ကုသိဒတ္တသည်လည်းကောင်း။ ပုရာဏော စ၊ ပုရာဏသည်လည်းကောင်း။ တေသု၊ ထိုနှစ်ယောက်တို့တွင်။ ကုသိဒတ္တော၊ သည်။ သကဒါဂါမီ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုရာဏော၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **သာကေတေတိ**၊ ကား။ “သာကေတော”တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမေ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဘောဂဂါမကေ၊ စားသောရွာငယ်၌။ **မဂ္ဂေ ပုရိသံ ဌပေသုန္တိ**၊ ကား။ တေသံ၊ တို့အား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဂါမဒ္ဒါရေန၊ ဖြင့်။ ဂမနမဂ္ဂေါ၊ ကြွတော်မူရာ ခရီးလမ်းသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဘဂဝါ၊ သည်။ အမှာကံ၊ တို့သည်။ **သုတ္တာနံ ဝါ**၊ အိပ်ပျော်နေစဉ်သော်လည်းကောင်း။ **ပမတ္တာနံ ဝါ**၊ မေ့လျော့နေစဉ်သော်လည်းကောင်း။ သစေ ဂစ္ဆေယျ၊ အကယ်၍ ကြွတော်မူငြားအံ့။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ပဿိတုံ၊ ငှာ။ န လဘေယျာမ၊ မရနိုင်ကုန်ရာ။ ကူတိမနသိကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ မဂ္ဂမဇ္ဈေ၊ ခရီးအလယ်၌။ ပုရိသံ၊ ကို။ ဌပေသုံ ကိရ၊ ထားကြကုန်သတတ်။

အနုပဋ္ဌိသုတိ၊ ကား။ ဒုရတောဝ၊ အဝေးမှသာလျှင်။ အနုပဋ္ဌိသု၊ ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပိဋိတော ပိဋိတော၊ နောက်မှ နောက်မှ။ အနုပဋ္ဌိသု၊ ကုန်၏။ ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သကဋမဂ္ဂဿ၊ ၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဇယ်မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဂမာသိ၊ မူ၏။ ကူတရေ၊ မြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါးသော ကုသိဒတ္တ ပုရာဏတို့သည်။ ဥဘောသု၊ ကုန်သော။ ပဿေသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ အနုဂစ္ဆန္တာ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်ကုန်လျက်။ ဝါ၊ နောက်သို့ လိုက်ကုန်လျက်။ အဂမံသု၊ ကုန်ပြီ။

၁။ သုတ္တာနံ ဝါ ပမတ္တာနံ ဝါ ။ ။ သုတ္တာနံ ဝါ ပမတ္တာနံ ဝါ၌ အနာဒရအနက်၌ ဆဋ္ဌိတည်း။ အနာဒရအဖြစ် မထင်တကား။ အဘယ်သို့ အနာဒရဖြစ်အံ့နည်းဟူမူကား မထိမဲ့မြင်အလိုမရှိသည်ကို ပြုမှသာ အနာဒရဖြစ်သည် မဟုတ်။ စင်စင်ကား ကြိယာတစ်ပါး ဖြစ်စဉ် ကြိယာတစ်ပါးလိုသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း အနာဒရမည်၏။ ဤ၌လည်း အိပ်ပျော်ခြင်း မေ့လျော့ခြင်းကြိယာဖြစ်စဉ် သွားခြင်းကြိယာလိုသကဲ့သို့ ဖြစ်ရကား အနာဒရ ဖြစ်ပါသတည်း။

ခရီးမှ ဖဲ၍ သစ်ပင်ရင်းသို့ အဘယ်ကြောင့် ကပ်သနည်း၊ ခရီးသွားလျက် ပဋိသန္တာရ မပြုကောင်းပါသလော ဟူသော စောဒနာကို ဖြေစေအံ့သောငှာ ‘မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မာတိ ဗုဒ္ဓါ ဟိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မာတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌ။ အဓိပ္ပါယ်။ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ ကေနစိ၊ အချို့သောသူနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ အတူတကွ။ ဂစ္ဆန္တာဝ၊ ကြွတော်မူကုန်လျက်သာလျှင်။ ပဋိသန္တာရံ၊ စကားပြော ဟောခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုတော်မူကြကုန်၏။ ကေနစိ၊ အချို့သောသူနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ အတူတကွ။ ဌိတာဝ၊ တည်တော်မူကုန်လျက်သာလျှင်။ ပဋိသန္တာရံ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေနစိ၊ အချို့သောသူနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ အတူတကွ။ ဒိဝသဘာဂမ္ပိ၊ တစ်နေ့အဖို့ ကာလပတ်လုံးလည်း။ နိသိန္နာ၊ ထိုင်တော်မူကုန်လျက်။ ပဋိသန္တာရံ၊ ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ “ဣမေ၊ ဤဣသိဒတ္တ ပုရာဏ တို့သည်။ မယံ၊ ၏။ သာသနေ၊ ဌ။ ဝလ္လဘာ၊ အကျွမ်းဝင်ကုန်၏။ အာဂတဖလ၊ လာသောဖိုလ် ရှိကုန်၏။ ဣမေဟိ၊ ဤဣသိဒတ္တ ပုရာဏတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ နိသိဒိတ္တာ၊ ထိုင်၍။ ဒိဝသဘာဂံ၊ လုံး။ ပဋိသန္တာရံ၊ ကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ကြံတော်မူ၏။ စိန္တေတွာ၊ ၍။ (ဤသို့ ပါဌသေသဆောင်)။ မဂ္ဂတော၊ မှ။ ဩက္ကမ္မိတွာ၊ ဖဲတော်မူ၍။ ယေန၊ အကြင်အရပ်၌။ အညတရံ၊ သော။ ရုက္ခမူလံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တေန၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိ၊ ၏။

လမ်းခရီး၌ ခင်းအပ်သော နေရာကို မရရာတကား ဟူသော သောတုဇန တို့၏ အကြံဖြစ်လေရာသောကြောင့် ‘ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒိတိ တေ ကိရ’အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒိတိ၊ ကား။ တေ၊ ထိုဣသိဒတ္တ ပုရာဏတို့သည်။ ဆတ္တုပါဟနကတ္တရဒဏ္ဍာပါဒဗ္ဗူနတေလာနိ စေဝ၊ ထီး၊ ဖိနပ်၊ တောင်ဝှေး၊ ခြေသုတ်စရာဆီတို့ကို လည်းကောင်း။ အဋ္ဌဝိမံ၊ သော။ ပါဏကဉ္စ၊ အဖျော်ကို လည်းကောင်း။ သရဘပါဒပလ္လင်္ကဉ္စ၊ သရဘမည်သော သားရဲရုပ်အခြေရှိသော ပလ္လင်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ သမင်ဆီးဆောက်ရုပ် အခြေရှိသော ပလ္လင်ကို လည်းကောင်း။ ဂါဟာပေတွာ၊ ယူစေ၍။ အာဂမံသု ကိရ၊ သွားကုန်သတတ်။ (အာဂမံသုလည်း ရှိ၏။ လာကုန်သတည်းပေး)။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဝါ၊ ထိုကြောင့်။ နံ ပလ္လင်္ကံ၊ ကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ အဒံသု၊ ပေးကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုပလ္လင်၌။ သတ္ထာ၊

သည်။ နိသီဒိ၊ ၏။ **ဧကမန္တံ နိသီဒိသူတိ၊** ကား။ “ဆတ္တုပါဟနာဒိနိ၊ ထီး ဖိနပ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ဒေထ၊ ကုန်လော့”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ဤ။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဝန္တိတ္တာ၊ ဤ။ ဧကမန္တံ၊ လျောက်ပတ်စွာ။ ဝါ၊ လျောက်ပတ်သော အရပ်၌။ နိသီဒိသု၊ ကုန်၏။ ။

[၄၊ ၂၂၉] သာဝတ္ထိယာ ကောသလေသု စာရိကံ ပတ္တမိဿတိတိအာဒိ၊

သော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားကို။ မဇ္ဈိမဒေသဝသေနေဝ၊ မဇ္ဈိမအရပ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်းဟူမူကား။ နိယတာစိက္ကတ္တာ၊ မြဲသော အလေ့အကျက်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ထိုကို ချဲ့လိုရကား ‘ဘဂဝတော ဟိ’စသည်ကို ဆိုသတည်း။) ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ဘဂဝတော၊ ၏။ စာရိကစရဏံ၊ ဒေသစာရိကြွသွားခြင်းသည်။ မဇ္ဈိမဒေသယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပစ္စန္တဒေသေ၊ ပစ္စန္တရာဇ် အရပ်၌။ သစေပိ ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍လည်း ကြွတော်မူသည် ဖြစ်အံ့။ မဇ္ဈိမဒေသယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ အရဏံ၊ ကို။ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ တက်စေတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတာစိက္ကံ၊ မြဲသော အလေ့အကျက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဇ္ဈိမဒေသဝသေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ကာသိသူတိ၊** ကား။ ကာသိရဋ္ဌတော၊ ကာသိကတိုင်းမှ။ **မဂဓေသူတိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ တထာ၊ ထိုအတူ။ မဂဓရဋ္ဌတော၊ မှ။ (ကာသိသူမဂဓေသု-ဟူသော ဤနှစ်ပုဒ်ကား ပါဠိ၌ ဤအရာတွင် မရှိ နောက်၌သာရှိ၏။) **အာသန္နေ နော ဘဂဝါ ဘဝိဿတိတိ** ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ အာသန္နတ္တာ ဧဝ၊ ဘုရားသခင်နှင့် နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာလျှင်။ တေသံ၊ ထိုကုသိဒတ္တ ပုရာဏတို့အား။ သောမနဿံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ “ဣဒါနိ၊ ယခု။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ ဂန္ဓမာလာဒိပုဇ္ဈံ နံသာပန်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သောတုံ၊ နာအံ့သောငှာ။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ငှာ။ လဘိဿာမ၊ ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ နေသံ၊ ထိုကုသိဒတ္တ ပုရာဏတို့အား။ သောမနဿံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (‘ယထာသဒ္ဓါ နိစ္စသမ္ပန္နာ’ ဟူရကား ယသ္မာ စသည်ဖြင့် အနိယတ်ဖော်သတည်း။) ။

တသ္မာတိဟ ထပတယော သမ္မာဓော ဃရာဝါသောတိ၊ ကား။ ထပတယော၊ လက်သမားတို့. . . (ထပတိသဒ္ဓါကား ဝဗ္ဗကီ၏ ပရိယာယ်တည်း။ အဘိဓာန်ကိုရှု။ ဂဟပတယောလည်း ရှိ၏။ ဒါယကာတို့ဟု ပေး။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုမ္မာကံ၊ တို့အား။ မယိ၊ သည်။ ဒူရိဂူတေ၊ အဝေး၌ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ အနပ္ပကံ၊ များစွာသော။ ဒေါမနဿံ၊

နှလုံးမသာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ အာသန္ဓေ၊ နီးသည်ရှိသော်။ အနုပွကံ၊ သော။ သောမနဿံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ တသ္မာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ “ယရာဝါသော။ အိမ်ရာတည်ထောင်သော လူ၏ဘောင်၌ နေခြင်းသည်။ သမ္မာဓော၊ ကျဉ်းမြောင်း၏”။ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။ ဟိ၊ သစ္စံ၊ ဧ၊ ယရာဝါသဿ၊ ဧ၊ ဒေါသေန၊ အပြစ်ကြောင့်။ တုမှာကံ၊ တို့အား။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ နှလုံးမသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ယရာဝါသံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ဤ။ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ကုန်သည်။ သစေ အဿထ၊ ကုန်အုံ။ မယာ၊ ငါဘုရားနှင့်။ သဒ္ဓိယေဝ၊ တကွသာလျှင်။ ဂစ္ဆန္တာနဉ္စ၊ သွားကုန်သော်လည်းကောင်း။ အဂစ္ဆန္တာနဉ္စ၊ မသွားကုန်သော် လည်းကောင်း။ ဝေါ၊ တို့အား။ ဧဝံ၊ သို့။ တံ၊ ထိုသို့၊ နှလုံးမသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ န ဘဝေယျ၊ နိုင်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒီပေန္တော၊ ဤ။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်တတ်သော ရာဂအစရှိသော ကြောင့်ကြရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာဓတာ၊ ကျဉ်းမြောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဧ၊

**နေရာကျဉ်းမြောင်းသောကြောင့်သာ သမ္မာဓ ဖြစ်ကောင်းပါသလော၊
စုဒ္ဓိရကား ‘မဟာယရေ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သော်။**

ဟိ၊ စွ။ မဟာယရေ၊ ကြီးစွာသော အိမ်၌။ ဝသန္တဿာပိ၊ နေသော သူအားလည်း။ သကိဉ္စနသပလိဗောဓဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ယရာဝါသော၊ ခြင်းသည်။ သမ္မာဓော၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ရဇောပထောတိ၊ ကား။ ရာဂါဒိရဇာနံ၊ ရာဂအစရှိသော မြူတို့၏။ အာဂမနပထော၊ လာရာ လမ်းကြောင်းသည်။ အာဂမနဌာနံ၊ ဖြစ်ရာအရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ၊ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အဗ္ဘောကာသောပဗ္ဗဇ္ဇာတိ၊** ကား။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန၊ ရဟန်းအဖြစ်သည်ကား။ အကိဉ္စန- အပလိဗောဓဋ္ဌေန၊ နှိပ်စက်တတ်သော ရာဂအစရှိသော ကြောင့်ကြခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဗ္ဘောကာသော။ လွင်တီးခေါင်နှင့် တူသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

**နေရာကျယ်သောကြောင့်သာ အဗ္ဘောကာသ ဖြစ်ကောင်း၏ဟု စုဒ္ဓိရကား
‘စတုရတနိကေပိ ဟိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သော်။**

ဟိ၊ စွ။ စတုရတနိကေပိ၊ လေးတောင်မျှသာ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဂဗ္ဘေ၊ တိုက်၌။ ပလ္လင်္ကေန၊ နှင့်။ ပလ္လင်္ကံ၊ ကို။ ယဇ္ဇေတွာ၊ ထိစေ၍။ နိသိန္နာနဓ္မိ၊ နေသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ အကိဉ္စနာပလိဗောဓဋ္ဌေန၊

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၅၅

ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ သည်။ အဗ္ဘောကာသော နာမ၊ လွင်တီးခေါင် မည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ **အလဉ္စ ပန ဝေါ ထပတယော အပ္ပမာဒါယာတိ** ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဤသို့။
သမ္မာဓယရာဝါသေ၊ ဤ။ ဝသန္တာနံ၊ ကုန်သော။ တုမှာကံ၊ တို့အား။ အပ္ပမာဒမေဝ၊
မမေ့လျော့ခြင်းကိုသာလျှင်။ ကာတုံ၊ ဌာ။ ယုတ္တံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊
တည်း။ ။

နာဂါတိ၊ ကား။ ဟတ္ထိနော၊ တို့သည်။ **ဩပဝယျာတိ၊ ကား။** ရညော၊ ၏။ ဝါ၊
အား။ အာရောဟနယောဂါ၊ တက်စီးခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်ကုန်၏။ **ဧကံ ပူရတော**
ဧကံ ပစ္ဆတော နိသီဒါပေမာတိ၊ ကား။ တေ ဒေဝိ ဇနာ၊ ထိုနှစ်ယောက်သော
ဣသိဒတ္တ ပူရာဏတို့သည်လည်း။ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ၊ အလုံးစုံသော
တန်ဆာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒွိသု နာဂေသု၊ နှစ်စီးသော ဆင်တို့၌။
တာ ဣတ္ထိယော၊ တို့ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ နိသီဒါပေတွာ၊ နေစေ၍။ ရညော၊
ပသေနဒီကောသလမင်း၏။ နာဂံ၊ ဆင်ကို။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ကတွာ၊ ၍။ ဥဘောသု ပသေသု၊
တို့၌။ ဂစ္ဆန္တိ ကိရ၊ ကုန်သတတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟံသု၊ ကုန်၏။
နာဂေါပိ ရက္ခိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ရက္ခိတော၊ သော်။ ကိဉ္စ၊
တစ်စုံတစ်ခုသော။ ဝိသေသိတံ၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းကို။ ဝါ၊ မညီညွတ်ခြင်းကို။ န ကရောတိ၊
မပြု။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **တာပိ**
ဘဂိနိယောတိ၊ ကား။ ယထာ၊ ဖြင့်။ ရက္ခိတာသု၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ ပမာဒံ၊
မေ့လျော့ခြင်းသို့။ နာပဇ္ဇန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ တာပိ၊ ထိုသို့
နှမတို့ကိုလည်း။ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ **အတ္တာပိတိ၊ ကား။**
သိတကထိတဝိက္ခေပိတာဒိနိ၊ ပြီးခြင်း ရယ်ခြင်း ပြောဟောခြင်း မသင့်မတင့်သော
အားဖြင့် ကြည့်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ အကရောန္တေဟိ၊ မပြုကုန်သဖြင့်။ အတ္တာပိ၊
 မိမိကိုယ်ကိုလည်း။ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ သည်။ **[၄၊ ၂၃၀]** ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ ဧဝံ၊ သို့။
(တထာလည်းရှိ၏။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်'ဟု ပေး။)ကရောန္တော၊
ပြုသောသူသည်။ ဝါ၊ ကို။ “ဧသော၊ ဤသူသည်။ သာမိဒုဗ္ဗကောတိ၊ အရှင်ကို
ပြစ်မှားသောသူ”ဟူ၍။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ နှိပ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

တသ္မာတိဟ ထပတယောတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုမော၊ တို့ကို။ ရာဇာ၊
သည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ရာဇဘဏ္ဍာ၊ မင်းဘဏ္ဍာကို။ ပဋိစ္စာပေတိ၊ ဆောင်နှင်း၏။ တသ္မာပိ၊
ကြောင့်လည်း။ ယရာဝါသော၊ သည်။ သမ္မာဓော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ရဇေပထော၊

ရာဂအစရှိသော မြူတို့၏ အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ရာဂအစရှိသော မြူတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယသ္မာ ပန၊ ကား။ ပံသုကူလိကံ၊ ပံသကူကို ဆောင်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိစ္စာပေန္တော၊ ဆောင်နှင်းသော သူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ သည်။ အဗ္ဘောကာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္တာပိ၊ အလုံးစုံသော ပါဠိရပ်၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူပင်တည်း။ တစ်နည်း၊ ဧဝံ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထာပိ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ထပတယော၊ လက်သွားတို့။ . . (ဂဟပတယော၊ ရှိအံ့။ ဒါယကာတို့ပေး။) အပ္ပမာဒါယ၊ မမေ့မလျော့ခြင်းငှာ။ အလဉ္စ ခေါ၊ လျှောက်ပတ်သလျှင်ကတည်း။ အပ္ပမာဒမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ကရောထ၊ ကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ။

မုတ္တစာဂေါတိ၊ ကား။ ဝိဿဋ္ဌစာဂေါ၊ လွတ်လွတ် စွန့်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ပယတပါဏီတိ၊** ကား။ အာဂတာဂတာနံ၊ လာကုန် လာကုန်သော သူတို့အား။ ဒါနုတ္ထာယ၊ ငှာ။ ဓောတဟတ္ထော၊ ဆေးအပ်သော လက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဝေါသဂ္ဂရတောတိ၊** ကား။ ဝေါသဂ္ဂသင်္ခါတေ၊ ဝေါသဂ္ဂဟု ဆိုအပ်သော။ စာဂေ၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌။ ရတော၊ မွေ့လျော်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ယာစယောဂေါတိ၊** ကား။ ယာစိတဗ္ဗယုတ္တော၊ တောင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်နှင့်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “ယာဇယောဂေါ”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဒါနယုတ္တော၊ အမြဲပေးခြင်းနှင့်ယှဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဒါနသံဝိဘာဂရတောတိ** ဧတေန ပါဠေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ၊ အနည်းငယ်မျှလည်း ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ တတောပိ၊ ထိုအနည်းငယ်သော ဝတ္ထုမှလည်း။ သံဝိဘာဂေ၊ ဝေဖန် ခွဲခြမ်းခြင်း၌။ ရတော၊ မွေ့လျော်၏။ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တန္တိ၊** ကား။ “ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုသည်။ အမှာကံ၊ တို့အား။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ ဣဒံ၊ သည်။ အညေသံ၊ ထိုအား။ (အယျာနံလည်းရှိ၏။ အရှင်တို့အားပေး။ ရှေးပါဌိသာအသင့်။) ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အကတဝိဘာဂံ၊ မပြုအပ်သော ဝေဖန်ခြင်းရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော ဝတ္ထုသည်။ ဒါတဗ္ဗမေဝ၊ ပေးအပ်သည်သာလျှင်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဌိတံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဤအဖွင့်ကား သည်တွင်မလို။ ‘ဣဒါနိ ။လ။ အာဒိ ဝုတ္တံ’ ၏ နောက်၌သာ ရှိလိုမည် ထင်၏။)

**သမ္မန္တာဂတောဟူသော ပုဒ်ကို ဟောတိဟူသော ပုဒ်နှင့် စပ်အပ်၏။
သောတာ ပန္နောဟူသော ပုဒ်နှင့် ဝိသေသနဝိသေသျ၏ အဖြစ်နှင့် မစပ်အပ်ဟု
ပြလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘ဣမေ ဟိ ခေါ ။လ။ အတ္ထော’ဟု မိန့်သတည်း။**

ဣမေဟိ ခေါ ။လ။ ဟောတိတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌ။ သောတာပန္နော၊ သည်။
စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

**သမန္တာဂတော-ဟူသော ပုဒ်ကို သောတာပန္နော-ဟူသော ပုဒ်နှင့် ဝိသေသန
ဝိသေသျ အဖြစ်ဖြင့် မစပ်ကောင်းပါသလောဟု စောဒနာရှုရကား ဧတေန
အစရှိသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။**

ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ သောတာပန္နေန၊ သည်။ (ယော သောတာပန္နောလည်းရှိ၏။
ယော ပုဂ္ဂလော။ သည်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊
သည်ပေး။) စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ (လဗ္ဘမာနတံ၌
တာသမ္ပန်တည်း။) ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ လဗ္ဘမာနတံ၊ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ၏။ ။

ဧဝံ၊ သို့။ တေသံ ထပတိနံ၊ ထိုလက်သမားတို့၏။ (ဂဟပတိနံရှိအံ။
ထိုဒါကာတို့၏ပေး။) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္တာဂတံ၊
ပြည့်စုံခြင်းကို။ ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ပြီး၍။ (မရည်မညွှန်း
သာမညပြသည် ဟူလိုသော်)။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ နိပ္ပရိယာယေန၊ မုချအားဖြင့်။ တံ၊ ကို။
ဒဿေတံ၊ ဌာ။ (မရည်ညွှန်း တိုက်ရိုက်ပြသည် ဟူလိုသော်)။ **“တုမေ ခေါ
ထပတယော”**တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

၉၅။ **သဟဿံ ကပ္ပကောဋိယော**တိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌ။ သဟဿံ အတ္တဘာဝါ၊
ကုဋေတစ်ထောင်သော အတ္တဘောတို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။
အတ္ထော၊ တည်း။ **“အသီတိ ကပ္ပကောဋိယော”** တိပိ၊ လည်း။ ပါဠေ၊ ပါဌ်သည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ အသီတိအာယုကပ္ပကောဋိယော၊ ကုဋေရှစ်ဆယ်သော အာယုကပ်တို့ပတ်လုံး။
အဟေသံ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ကတ္ထ ပန၊ အဘယ်၌ကား။
တေ၊ ထိုကုဋေတစ်ထောင်သော အတ္တဘောတို့သည်။ အဟေသံ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊
သို့။ သံသယဿ၊ ယုံမှားခြင်း၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ **“ဒေဝေ ဝေဝ**

မနုဿေ စာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ ဒေဝေသု စေဝ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ မနုဿေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **သံဝိရုဠမ္ပိတိ၊** ကား။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ပလ္လဝဂ္ဂဟဏေန၊ ရွက်ညွန့်ကို ယူသဖြင့်။ ဝိရုဠေ၊ ကြီးစွာသော။ **အလဘိဟန္တိ၊** ကား။ အဟံ၊ သည်။ အလဘိ၊ ရပြီ။ **အဇ္ဇ တိသံ တတော ကပ္ပိတိ၊** ကား။ တတော ကပ္ပတော၊ ထိုကမ္ဘာမှ။ အဇ္ဇ သမ္ပတိ၊ ယခုအခါ၌။ (အဇ္ဇနှင့် သမ္ပတိကား အနက်တူ၏။) အယံ ကပ္ပေါ၊ ဤကမ္ဘာသည်။ တိသတိမော၊ သုံးဆယ်မြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ **တဿာ သညာယ ဝါသနာတိ၊** ကား။ ဗုဒ္ဓဂတာယ၊ ဘုရားလျှင် အာရုံရှိသော။ တဿာ သညာယ၊ ဧ။ ဝါသနတော၊ အစွမ်းကြောင့်။ ။

 [၄၊ ၂၃၁] တဏှာနိယာတကောတိ၊ ကား။ တဏှာယ၊ ကို။ သမုစ္ဆေဒကော၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တတ်သော။ **ဝဋ်သကောတိ၊** ကား။ ပုပ္ဖမယကဏ္ဍိကော၊ ပန်းဖြင့်ပြီးသော အချက်သည်။ **သဗ္ဗပုပ္ဖေဟိလင်္ကတောတိ၊** ကား။ နာနာပုပ္ဖေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အလင်္ကတော၊ တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ **လပနန္တရာတိ၊** ကား။ ဥတ္တရာဓရောဌာနံ၊ အထက်နှုတ်ခမ်းတော် အောက်နှုတ်ခမ်းတော်တို့၏။ အန္တရတော၊ အကြားမှ။ **ဩက္ကာတိ၊** ကား။ ပဘာ၊ အရောင်သည်။ **မုဒ္ဒနန္တရဓာယထာတိ၊** ကား။ မုဒ္ဒနံ၊ ထိပ်တော်၌။ အန္တရဓာယထ၊ ကွယ်၏။ **ကဒီ ဝိတရာတိ၊** ကား။ ဝိမတိ၊ ယုံမှားခြင်းကို။ ဝိနောဒေဟိ၊ ဖျောက်တော်မူလော့။ **ယဿ တံ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ သဒါ ဉာဏံ ပဝတ္တတိ**တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ **တန္တိ** ဣဒံ ပဒံ၊ သည်။ နိပါတမတ္တံ၊ တည်း။ ယဿ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ အား။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အာကင်္ခပုဋိဗဒ္ဓတ္တာ၊ အလိုနှင့်စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဧ။ သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ **အာနန္ဒ၊** အာနန္ဒာအမည်ရှိသော။ **ထေရံ၊** ကို။ **ဧတံ ဝစနံ၊** ကို။ **အဗြဝိ၊** ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ဧ။ **ရာဇာ ရဌေ ဘဝိဿတိ**တိ၊ ကား။ သဗ္ဗသ္မိ၊ သော။ ရဌေ၊ ပြည်တိုင်းကား၌။ ရာဇာ၊ သည်။ ဘဝိဿတိ၊ လတ္တံ့။ **စရိမန္တိ၊** ကား။ စရိမဘဝံ စရိမဘဝေ၊ အဆုံးသော ဘဝ၌။ **သန္တိကတွာတိ၊** ကား။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ **ဓမ္မတန္တိ၊** ကား။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို။ ဝါ၊ ကား။ ပစ္စေကဗောဓိံ၊ ပစ္စေကဗောဓိကို။ ။

၉၆။ **သုဝဏ္ဏန္တဒနံ နာဝန္တိ** ကား။ ဥဘောသု ပသေသု၊ တိဉ္စိ။ သုဝဏ္ဏာ လင်္ကာရေဟိ။ ရွှေတန်ဆာတို့ဖြင့်။ ပဋိမဏ္ဍိတဝသေန၊ တန်ဆာဆင်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဆာဒိတံ၊ မိုးအပ်သော။ ဝါ၊ ဖူးလွှမ်းအပ်သော။ သုဝဏ္ဏနာဝံ၊ ရွှေလှေကို။

ပဉ္စံ ပုဋ္ဌာ ။လ။ မေ သုတန္တိ ကား။ သာ ဒေဝတာ၊ သည်။ ပဉ္စံ၊ ကို။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးအပ်သည်ရှိသော်။ သက္ကဿ၊ အား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ ဗျာကာသိ၊ ဖြေကြား၏။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ မယာပိ၊ အကျွန်ုပ်သည်လည်း။ သုတံ၊ ကြားအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာယသ္မာ၊ သော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊ သည်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ယထာသုတံ၊ အကြင်အကြင် ကြားအပ်သော။ ဝါ၊ ကြားသောအတိုင်း။ တံ၊ ထိုအခြင်းအရာကို။ ဘဂဝတော၊ အား။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ ။

ပံသုထူပေသူတိ ကား။ သရီရဓာတုံ၊ သရီရဓာတ်ကို။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ဌှိ။ ဌပေတွာ၊ ဌှိ။ ပံသူဟိ၊ မြေမှုန့်တို့ဖြင့်။ ကတထူပေသု၊ ပြုအပ်သော စေတီတို့ကို။ (ကတေသု-ဟူသော လက္ခဏာကြိယာကို ငဲ့၍ လက္ခဏဝန္တကံ ပေးသည်။)

အဘယံကြောင့် သရီရဓာတ်တော်ကို အတွင်းထား၍ မြေမှုန့်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော စေတီဟု အသီးမူ၍ ဆိုသနည်း။ ပံသုထူပေသု သာပါဠိရှိသည် မဟုတ်တုံလော။ ဆရာစကား အသို့သင့်ပါအံ့နည်း-ဟု စောဒနာရှိရကား ‘ဧဝံ ဟိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသော်။

ဟိ တဒေဝ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြုသည်ရှိသော်။ တေ၊ ထိုစေတီတို့ကို။ ဘဂဝန္တံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ကတာ နာမ၊ ပြုအပ်သည်မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ **“ဥဒ္ဓိဿ ကတေသု ဒသဗလဓရာန”**န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ။

၉၇။ **ဒေဝပုတ္တသရီရဝဏ္ဏာတိ** ကား။ ဒေဝပုတ္တသရီရသဒိသဝဏ္ဏာ၊ နတ်သား၏ ကိုယ်နှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သော။ **သုဘဂသဏ္ဍိတိတိ** ကား။ သောဘဂ္ဂယုတ္တ-သဏ္ဌာနာ၊ တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော သဏ္ဌာန်ရှိကုန်သော။ **ဥဋ္ဌာရံ ဝတ တံ အာသိတိ** ကား။ မယာ၊ သည်။ ကတံ၊ သော။ တံ ပုညံ၊ သည်။ ဥဋ္ဌာရံ၊ ပြန့်ပြောသည်။ ဝါ၊ မြတ်သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အဟောသိ၊ ၏။ **ယာဟန္တိ** ကား။ ယာ အဟံ၊ အကြင်ငါသည်။ **သတသတဿံ ကပ္ပေ၊ မုဒိတော ထူပံ အပူဇေသိတိ** ကား။ ထူပံ၊ စေတီကို။ ပူဇေတွာ၊ ကြောင့်။ သတသဟဿံ အာယုကပ္ပေ၊ တစ်သိန်းသော

အာယုကပ်တို့ပတ်လုံး။ အဟံ၊ သည်။ မုဒိတော၊ နတ်၏စည်းစိမ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ရသည်။ အာသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အနာဂန္တုနဝိနိပါတန္တိ၊** ကား။ အပါယုပပတ္တိ၊ အပါယ်၌ ဖြစ်ခြင်းသို့။ အနုပဂန္တာ၊ မရောက်မူ၍။ **ယံ စက္ခုန္တိ၊** ကား။ ယံ ပညာစက္ခု၊ အကြင်ပညာတည်းဟူသော မျက်စိကို။ **ပဏိဟိတန္တိ၊** ကား။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ **ဝိမုတ္တစိတ္တမှိတိ၊** ကား။ ဝိမုတ္တစိတ္တော၊ လွတ်သောစိတ်ရှိသည်။ အမှိ၊ ဖြစ်ပြီ။ **ဝိဇ္ဇတလတောတိ၊** ကား။ ဝိဇ္ဇတတဏှာလတော၊ ခါအပ်သော တဏှာတည်းဟူသော နွယ်ရှိသည်။ သမ္ပန္နိန္ဒတဏှော၊ ဖြတ်အပ်ပြီးသော တဏှာရှိသည်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၉၈။ **သာမာကပတ္ထောဒနမတ္တန္တိ၊** ကား။ သာမာကတိဏာနံ၊ သမန်းမြက်တို့၏။ နာဠိကောဒနမတ္တံ၊ တစ်ကွမ်းစားဖြင့် ချက်အပ်သော ထမင်းမျှသာဖြစ်သော။ **အခိလေတိ၊** ကား။ ပဉ္စန္တံ၊ ကုန်သော။ စေတောဒိလာနံ၊ နှလုံးတံသင်းတို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အခိလေ၊ ငါးပါးသော နှလုံးတံသင်း မရှိသော။ **တသ္မိဉ္စ ဩကပ္ပယံ မေမုတ္တမန္တိ၊** ကား။ တသ္မိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓော၊ ၌။ ဥတ္တမဓမ္မံ၊ မြတ်သော ရတနာဖြစ်သော။ ပစ္စေကဗောဓိံ၊ ကို။ [၄၊ ၂၃၂] “ဣမသ္မိံ၊ ဤအရှင်ဘုရား၌။ ဥတ္တမဓမ္မေန နာမ၊ မြတ်သောပစ္စေကဗောဓိတရား မည်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ သဒ္ဒဟိ၊ ယုံကြည်၏။ **“တသ္မိဉ္စ မေမု ပဏိဓေသိ မာနသ”**န္တိ၊ ကား။ ဣမိနာ၊ ဤအရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်။ ပဋိလဒ္ဓဓမ္မံ၊ ရအပ်သောတရားကို။ အဟမ္မိ၊ သည်လည်း။ သစ္စိကရေယျံ၊ မျက်မှောက် ပြုရလို၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဏိဒဟိ၊ ဆောက်တည်၏။ **ဘဝေ ကုဒါသုပိ စ မာ အပေက္ခဝါတိ၊** ကား။ ကတ္တစိ၊ သော။ ဘဝေ၊ ၌။ အပေက္ခဝါ၊ သည်။ မာ ဘဝေယျံ၊ လို၏။ ဣတိ စ၊ လည်း။ မာနသံ၊ ကို။ ပဏိဓေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်စပ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ။

ကုရူသုတိ၊ ကား။ ဥတ္တရကုရူသု၊ ဥတ္တရကုရုကျွန်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (ပါဏီသု၏ ဝိသေသနတည်း။) **ဒိဃာယုကေသုတိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ တေသံ၊ ထိုဥတ္တရကုရုကျွန်းသု တို့၏။ ဝဿသဟဿာယုကတာယ၊ အနှစ်တစ်ထောင် အသက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **အမမေသုတိ၊** ကား။ အပရိဂ္ဂဟေသု၊ သိမ်းဆည်းခြင်း မရှိကုန်သော။ **ပါဏီသုတိ၊** ကား။ သတ္တေသု၊ တို့၌။ **အဟိနဂါမိသုတိ၊** ကား။ ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိဟိ၊ အကြင်အကြင် ရအပ်သော စည်းစိမ်တို့မှ။ ယာဝတာယုကံ၊

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၆၁

အသက်ထက်ဆုံး။ အပရိဟိနသဘာဝေသု၊ မယုတ်သော သဘောရှိကုန်သော။
တိဒသောပပဇ္ဇထာတိ၊ ကား။ တာဝတိံသော။ တာဝတိံသာနတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။
 ဥပပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဝါ၊ ကား။ တိဒသေ တာဝတိံသဘာဝနေ၊ ဌှိ။ ဥပပဇ္ဇိ၊ ဖြစ်ပြီ။
ဝိသိဋ္ဌကာယူပဂတောတိ၊ ကား။ ဝိသိဋ္ဌကာယေသု၊ ထူးသော နတ်အပေါင်းတို့သို့။
 နာနာဝဏ္ဏကာယေသု၊ အထူးထူးသော အဆင်းရှိသော နတ်အပေါင်းတို့သို့။ ဥပဂတော၊
 ရောက်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ရောက်သော။

ယသသည် ကိတ္တိယသ၊ ပရိဝါရယသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး
တို့တွင် ကိတ္တိယသကို နှစ်စေလို၍ ပရိဝါရဝန္တေသု-ဟု ဖွင့်သတည်း။

ယသသိသုတိ၊ ကား။ ပရိဝါရဝန္တေသု၊ အခြံအရံ ရှိကုန်သော။ **ဟိတာ-**
ဟိတာသိဟိတိ၊ ကား။ ကုသလာကုသလေ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ကို။ ဝီတိဝတ္တိဟိ၊
 လွန်ကုန်သော။ **ပစ္စက္ခံ ခွံမန္တိ** ဧတ္ထ၊ ဌှိ။ ပစ္စက္ခံ ခေါ၊ မျက်မှောက်လျှင်။ ဣမံ ဝစနံ၊ ကို။
 အဝစ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ ။

သကာသိတိ၊ ကား။ သော၊ ထိုသီခိမြတ်စွာဘုရား၏ ညီတော်ဖြစ်သော မင်းသည်။
 အကာသိ၊ ၏။ **ဗလိမာဘိဟာရိတိ၊** ကား။ ပူဇာဗလိ၊ ပူဇော်ခြင်းတည်းဟူသော
 အခွန်ကို။ အဘိဟရိ၊ ရှေးရှုဆောင်၏။ **ပတိတဿ ဧကန္တိ၊** ကား။ တဿ၊ ထိုပူဇော်သော
 သူ၏။ ဟတ္ထတော၊ မှ။ ဧကပုပ္ဖံ၊ ပန်းတစ်ပွင့်သည်။ ပတိတံ၊ ကျ၏။ (ပတိတဿကို
 ပတိတံ အဿဟု ပုဒ်ဖြတ်စေလိုသည်။) ။

ဥပရိဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ ဥပရိ ဝေဟာသေ၊ အထက်ကောင်းကင်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။
အရိဋ္ဌန္တိ၊ ကား။ အရိဋ္ဌ နာမ၊ အရိဋ္ဌမည်သော။ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓံ၊ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို။
အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တဝိသယာ စ၊ အဇ္ဈတ္တတရားလျှင်
 အာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟိဒ္ဓဝိသယာ စ၊ ဗဟိဒ္ဓတရားလျှင်
 အာရုံရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ **ယေ မေ ဝိဇ္ဇိသုတိ၊** ကား။ ယေ အာသဝါ
 တို့သည်။ မေ၊ အား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှား ရှိကုန်သည်။ အဟေသု၊ ကုန်ပြီ။
ဇာတိမရဏသံသာရော၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန်။
 ဇာယနမိယနဘူတော၊ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယော သံသာရော၊ ကို။
 ပုနဗ္ဘဝေါတိ စ၊ တစ်ဖန် အသစ်ဖြစ်သော ဘဝဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော
 သံသာရော၊ သည်။ ဒါနိ၊ ၌။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ဣဒံ ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တန္တိ။ ကား။ ဝါသနာဘာဂပုညဝိဘာဝနာနံ၊ ဝါသနာအဖို့ဟု ဆိုအပ်သော ကောင်းမှုကို ပြတတ်ကုန်သော။ နာနာသုတ္တပဒါနံ၊ အထူးထူးသော သုတ်ပုဒ်တို့၏။ ဥဒါဟရဏဝသေန၊ ရုဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒသိတံ၊ ပြအပ်သောသုတ်သည်။ ဝါသနာဘာဂိယံ၊ ဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

၉၉။ **“ဥဒ္ဓံ အဓော ။လ။ အပုနပ္ပဝါယာ”**တိ ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ နိဗ္ဗေဘာဂိယံ၊ ဖြစ်သော။ သုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ ဩယတရဏဿ၊ ဩယကို ကူးမြောက်ခြင်း၏။ အရိယမဂ္ဂကိစ္စတ္တာ၊ အရိယမဂ်၏ ကိစ္စဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ **န စေတနာ ကရဏီယာတိ။** ကား။ စိတ္တံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်စေအပ်။ **ဓမ္မတာတိ။** ကား။ ဓမ္မသဘာဝေါ၊ တရားသဘောတည်း။ ။

၁၀၀။ **ယဒါ ဟဝေတိ။** ကား။ ယသ္မိံ ကာလေ။၌။ ဟဝေ၊ စင်စစ်။ **ပါတုဘဝန္တိတိ။** ကား။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ **ဓမ္မာတိ။** ကား။ အနုလောမပစ္စယာကာရပဋိဝေဓသာဓကော၊ အနုလောမပဋိစ္စသပုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ ကား။ **ပါတုဘဝန္တိတိ။** ကား။ ပကာသန္တိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏။ အဘိသမယဝသေန၊ သိခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ပါတုသဒ္ဒါ ရှေးရှိသော ဘဝန္တိသဒ္ဒါသည် ရံခါ ဥပ္ပါဒပရိယာယ်၊ ရံခါ အာဝိဘာဝပရိယာယ် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝန္တိ ပါတုဘဝန္တိ-ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပကာသန္တိ-ဟု နှစ်နည်း ဖွင့်တော်မူသတည်း။) **ဓမ္မာတိ။** ကား။ စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေန၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော သဘောကြောင့်။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာတာပေါ၊ အာတာပဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊

[၄၊၂၃၃] အာတာပိနောတိ။ ကား။ သမ္ပပ္ပဓာနဝီရိယ-ဝတော၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တည်းဟူသော ဝီရိယရှိသော။ **ဈာယတောတိ။** ကား။ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန၊ အာရုံကို ကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာရှိသော။ ဈာနေန စ၊ ဈာန်ဖြင့်လည်းကောင်း။ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန၊ လက္ခဏာကို ကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော။ ဈာနေန စ၊ ဈာန်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဈာယန္တဿ၊ ရှုသော။ **ဗြာဟ္မဏဿာတိ။** ကား။ ဗာဟိတပါပဿ၊ မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှု ရှိသော။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၆၃

ခီဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ **အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ**တိ၊ ကား။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ပါတုဘူတဓမ္မဿ၊ ဖြစ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရားရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ ထင်ရှားသော သစ္စာလေးပါးတရားရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ “ဘန္တေ၊ ရား။ . . ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဖုသတိ န ခေါ၊ တွေ့သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။

၁။ အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ ။ ။ ယခင်ကင်္ခါကို ဆိုသောပိုင်း၌ ပဌမပဒအာဒိ သဒ္ဓါဖြင့် ‘ဖုသတိ’တိ အဟံ န ဝဒါမိ၊ ‘ဖုသတိ’တိ စာဟံ ဝဒေယျံ၊ တတြဿ ကလ္လော ပဉ္စော “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဖုသတိ”တိ။ ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တိ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ “ကိံ ပစ္စယာ န ခေါ ဘန္တေ ဖသော”တိ၊ ဧသ ကလ္လော ပဉ္စော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ “သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖသော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ”တိ။ “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဝေဒယတိ”တိ၊ “နော ကလ္လော ပဉ္စော”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ ‘ဝေဒယတိ’တိ အဟံ န ဝဒါမိ၊ ‘ဝေဒယတိ’တိ စာဟံ ဝဒေယျံ၊ တတြဿ ကလ္လော ပဉ္စော “ကော န ခေါ ဘန္တေ ဝေဒယတိ”တိ။ ဧဝံ စာဟံ န ဝဒါမိ။ ဧဝံ မံ အဝဒန္တိ ယော ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ “ကိံ ပစ္စယာ န ခေါ ဘန္တေ ဝေဒနာ”တိ၊ ဧသ ကလ္လော ပဉ္စော။ တတြ ကလ္လံ ဝေယျာကရဏံ “ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ”တိ (နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ၁/၂၅၄) အစရှိသော ပါဠိကြွင်းကို သင်္ဂြိုဟ်သတည်း။ ဒုတိယအာဒိသဒ္ဓါဖြင့် “ကတမာ န ခေါ ဘန္တေ ဇာတိ၊ ကဿ စ ပနာယံ ဇာတိ”တိ၊ “နော ကလ္လော ပဉ္စော”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ အစရှိသော ပါဠိကြွင်းကို သင်္ဂြိုဟ် သတည်း။ သောဠသကင်္ခါ၏ သရုပ်ကား အဟောသိံ န ခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ-ငါကား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးပြီးပြီလော-ဟု ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ နန ခေါ အဟောသိံ-ငါကား ရှေး၌ မဖြစ်ဖူးလေသလော-ဟု ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ ကိံ န ခေါ အဟောသိံ-ငါကား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသလော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ ကဿ န ခေါ အဟောသိံ-ငါကား ရှေး၌ မြင့်သောသူ ဖြစ်ဖူးသလော နိမ့်သောသူ ဖြစ်ဖူးသလော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိံ-ငါကား ရှေး၌ မင်းဖြစ်၍ ပုဏ္ဏားဖြစ်သလော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားသည် တစ်ပါး၊ ဤသို့ အတိတ်ကာလ၌ ငါးပါး။ ဘဝိဿာမိ န ခေါ အဟံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ-ငါကား နောင်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့လော-ဟု ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ နန ခေါ ဘဝိဿာမိ-ငါကား နောင်ကာလ၌ မဖြစ်လတ္တံ့လော-ဟု ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ ကိံ န ခေါ ဘဝိဿာမိ-ငါကား နောင်ကာလ၌ မင်းဖြစ်လတ္တံ့လော ပုဏ္ဏားဖြစ်လတ္တံ့လော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားသည် တစ်ပါး၊ ကထံ န ခေါ ဘဝိဿာမိ-ငါကား နောင်ကာလ၌ မြင့်သောသူ ဖြစ်လတ္တံ့လော နိမ့်သောသူ ဖြစ်လတ္တံ့လော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ ကိံ ဟုတွာ ကိံ ဘဝိဿာမိ န ခေါ အဟံ အနာဂတမဒ္ဓါနံ-ငါကား နောင်ကာလ၌ မင်းဖြစ်၍ ပုဏ္ဏား ဖြစ်လတ္တံ့လော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး၊ ဤသို့

ပုစ္ဆိ ဧ။ ပဉ္စော၊ သည်။ နော ကလ္လော၊ မသင့်။ ကုတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ဧ။ ကုတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ “ဘန္တေ ရား။ . . ။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကတမံ န ခေါ၊ အဘယ်နည်း။ ပန၊ မှတစ်ပါး။ ကုဒံ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ဇရာမရဏံ၊ နည်း။ ကုတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ ဧ။ ပဉ္စော၊ သည်။ နော ကလ္လော၊ မသင့်။ ကုတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ ဧ။ ကုတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ယာ တာ ပစ္စယာကာရကင်္ဂါ၊ အကြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ယုံမှားခြင်းတို့သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပစ္စယာကာရသေဝ၊ ၏သာလျှင်။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ “အဟံ၊ သည်။ အတိတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ အဟောသိ န ခေါ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီလော။” ကုတိ အာဒိကာ၊ ကုန်သော။ ယာ စ သောဠသကင်္ဂါ၊ အကြင် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း။ “ဗုဒ္ဓေ၊ ၌။ ကင်္ခတိ၊ ယုံမှား၏။ ဓမ္မေ၊ ၌။ ကင်္ခတိ၊ ဧ။” ကုတိ အာဒိကာ၊ ကုန်သော။ ယာ အဋ္ဌ စ ကင်္ဂါ၊ အကြင် ရှစ်ပါးသော ယုံမှားခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂတာ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။ တာ ကင်္ဂါ၊

အနာဂတ်ကာလ၌ ငါးပါး။ အဟံ န ခေါ အသို့-ငါဖြစ်၏လော-ဟု ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး။ နော န ခေါ အသို့-ငါမဖြစ်လေ သလောဟု ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး။ ကိန္တု ခေါသို့-မင်းဖြစ်လျက် ငါမင်းဟုတ်ပါ၏လော အစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး။ ကထံ န ခေါသို့-ဒီဝသည် မြင့်သလော နိမ့်သလောအစရှိသည်ဖြင့် ယုံမှားခြင်းသည် တစ်ပါး။ ကုတော အာဂတော-ငါကား အဘယ်မှ လာသနည်း-ဟု ယုံမှားသည် တစ်ပါး။ ကုဟိ ဂါမိ ဘဝိဿာမိ-ငါကား အဘယ်သို့ သွားလတ္တံ့နည်းဟု ယုံမှားသည် တစ်ပါး။ ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်၌ ခြောက်ပါးအားဖြင့် သောဠသကင်္ဂါ ဖြစ်သတည်း။ ပစ္စုပ္ပန်ကင်္ဂါ ခြောက်ပါး တို့တွင် အဟံ န ခေါသို့၌ ဝတ္ထုကား ဤသို့တည်း။ ရှေးသရောအခါ မိထွေးသားကား ဦးပြည်တည်း။ မိကြီးသားကား ဦးမပြည်။ မိကြီးသားကို ဦးပြည်ရိတ်သည်ရှိသော် ထိုမိကြီးသားသည် ငါကား မိထွေးသားလေလော-ဟု ယုံမှားရှိလေသတည်း။ နန ခေါသို့၌ ဝတ္ထုကား တစ်ယောက်သောသူ ငါးဖမ်းသည်ရှိသော် ရေ၌ မြင့်ရှည်စွာ တည်သဖြင့် ချမ်းသော မိမိပေါင်ကို ငါးဟု အောက်မေ့၍ ပုတ်ခတ်လေ သတည်း။ တစ်ယောက်သော သူသည်လည်း သုသာန်၌ လယ်စောင့်သည်ရှိသော် ကြောက်လန့်လျက် အိပ်၍ နိုးသည်ရှိသော် မိမိပုဆစ်ဒူးနှစ်ဖက်ကို ဘီလူးနှစ်ယောက်-ဟု မှတ်၍ ပုတ်ခတ်လေသတည်း။ ဤသို့ နော န ခေါ အသို့-ငါမဖြစ်သလောဟု ယုံမှားသတည်း။ အဋ္ဌကင်္ဂါ၏ သရုပ်ကား ဗုဒ္ဓေ ကင်္ခတိ၊ ဓမ္မေ ကင်္ခတိ၊ သံဃေ ကင်္ခတိ၊ သိက္ခာယ ကင်္ခတိ၊ ပုဗ္ဗန္တေ ကင်္ခတိ၊ အပရန္တေ ကင်္ခတိ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ ကင်္ခတိ၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တေ ကင်္ခတိ၊ ဤရှစ်ပါးတည်း။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၆၅

တို့သည်။ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ (ဤအရာ၌ ဝပယန္တိ-ဟု ရှိတတ်၏။ မသင့်နေတည်း။ ဝပယန္တိသာ လိုသည်။ ထိုကြောင့်ရကား ဝပယန္တိတိ ဝိအပယန္တိ၊ ကုကာရလောပေနာယံ နိဒ္ဒေသော-ဟု တေရသကဏ်ဋီကာ မိန့်သတည်း။) ကသ္မာ၊ ကား။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ သဟေတုဓမ္မံ၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို။ ပဇာနာတိ၊ ၏။ (ယသ္မာစသည်ဖြင့် ထိုကို ဖွင့်သတည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိကေန၊ သော။ ဟေတုနာ၊ အကြောင်းဖြင့်။ သဟေတုကံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ သင်္ခါရာဒိ၊ သော။ ကေဝလံ၊ အလုံးစုံသော။ ဝါ၊ သုခမဖက် သက်သက်သော။ ဣမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဓမ္မံ၊ ဤဆင်းရဲအစု တရားကို။ ပဇာနာတိ အညာတိ၊ သိ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ။

ယတော ခယံ ပစ္စယာနံ အဝေဒီတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတရားတို့၏။ ခယသင်္ခါတံ၊ ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အဝေဒိ အညာသိ၊ သိ၏။ ပဋိဝိဇ္ဇိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယဒါ၊ ၌။ အာတာပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော ဝီရိယရှိသော။ ဈာယတော၊ အာရုံကို ကပ်၍ ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ဈာန်ဖြင့် ရှုသော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသော။ အဿ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ အဝိဒိတတ္တာ၊ မသိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယာ ကင်္ခါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ သဗ္ဗာပိ၊ ကုန်သော။ တာ ကင်္ခါ၊ တို့သည်။ ဝပယန္တိ၊ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။ ။

အာရညန္တိ၊ ကား။ အာရညကံ၊ တော၌ နေသော။ ဝါ၊ အာရညကင်္ဂုတင်နှင့် ပြည့်စုံသော။ **အညာတုဉ္ဇေန ယာပေန္တိ၊** ကား။ ကုလေသု၊ အမျိုးတို့၌။ အညာတော၊ မထင်ရှားသည်။ နိစ္စနဝေါယေဝ၊ အမြဲ အသစ်အသစ်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဥဉ္ဇေန ပိဏ္ဏစရိယာယ၊ ဆွမ်းခံသွားသဖြင့်။ ယာပေန္တိ၊ မျှတသော။ အထ ဝါ၊ ကား။ အဘိလက္ခိတေသု၊ မှတ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထင်ရှားကုန်သော။ ဣဿရဇနဂေဟေသု၊ အစိုးရသော သူတို့၏ အိမ်တို့၌။ ကဋ္ဌကဘဏ္ဍသမ္ဘာရံ၊ စပ်သော ဘဏ္ဍာအဆောက်အဦ ရှိသော။ သုဂန္ဓဘောဇနံ၊ ကောင်းသော အနံ့ ရှိသော ဘောဇဉ်ကို။ ပရိယေသန္တဿ၊ ရှာမှီးသော သူ၏။ ဥဉ္ဇနံ၊ ဆွမ်းခံခြင်းသည်။ ဉာတုဉ္ဇနံ နာမ၊ ထင်ရှားသော ဆွမ်းခံခြင်း

မည်၏။ ယရပဋိပါဋိယာ၊ အိမ်စဉ်အတိုင်း။ ဒွါရေ၊ ဌ။ ဌိတေန၊ ရပ်သဖြင့်။ လဒ္ဓမိဿကဘောဇနံ ပန၊ ရအပ်သော ရောနှောသော ဘောဇနကို ရှာဖွေခြင်းသည်ကား။ အညာတုဉ္စနံ နာမ၊ မထင်ရှားသော ဆွမ်းခံခြင်း မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤမထင်ရှားသော ဆွမ်းခံခြင်းကို။ ဣဓ၊ ဌ။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ တေန၊ ထိုမထင်ရှားသော ဆွမ်းခံခြင်းဖြင့်။ ယာပေန္တံ၊ မျှတသော။ **ကာမေသု အနပေက္ခိနန္တိ**၊ ကား။ ဝတ္ထုကာမကိလေသ ကာမေသု၊ တို့၌။ နိရပေက္ခံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသော။ ။

ဆေတွာတိ၊ ကား။ ဝဓိတွာ၊ သတ်၍။ **သုခံ သေတိတိ**၊ ကား။ ကောဓပရိဋ္ဌာ-
ဟေန၊ အမျက်တည်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းဖြင့်။ အပရိဒယုမာနတ္တာ၊ မလောင်
အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခံ၊ စွာ။ သယတိ၊ နေရ၏။ **န သောစတိတိ**၊ ကား။
ကောဓဝိနာသေန၊ အမျက်ကို ဖျက်ဆီးသဖြင့်။ ဝိနဋ္ဌဒေါမနဿတ္တာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော
ဒေါမနဿရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ်။ **ဝိသမူလဿာတိ**၊ ကား။
ဒုက္ခဝိပါကဿ၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသော။ **မဓုရဂ္ဂဿာတိ**၊ ဧတ္ထ၊ ဌ။ အတ္တဋ္ဌဿ၊
ဆဲရေးအပ်သော သူအား။ (သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ စပ်)။ ပစ္စက္ကောသိတွာ၊ အတုံ ဆဲရေးသောကြောင့်။
ပဟဋ္ဌဿ၊ ပုတ်ခတ်အပ်သော သူအား။ ပဋိပ္ပဟရိတွာ၊ အတုံ ပုတ်ခတ်သောကြောင့်။
ယံ သုခံ၊ အကြင်စေတသိကသုခသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တံ သုခံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။
သော ကောဓော၊ ကို။ “မဓုရဂ္ဂေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ အပ်၏။ ဟိ၊ စွာ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊
၌။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးကို။ “အဂ္ဂ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။ **အရိယာတိ**၊ ကား။
ဗုဒ္ဓါဒယော၊ တို့တည်း။ ။

 [၄၊ ၂၃၄] **ဟနေတိ**၊ ကား။ ဟနေယျ၊ သတ်ရာသည်။ **ဥပ္ပတိတန္တိ**၊ ကား။
အသမုဋ္ဌိဋ္ဌိတံ၊ ကောင်းစွာ မဖျက်ဆီးအပ်သေးသော။ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နဝသေန၊
မခွါအပ်သေးသော ဥပ္ပန္န၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သမုဒါစာရုပ္ပန္နဝသေန၊
မပြတ်ဖြစ်သော ဥပ္ပန္န၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သမုပ္ပန္နံ ဖြစ်သော။ **ဝိနောဒယေတိ**၊
ကား။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနတော၊ သန္တာန်မှ။ နိဟရေယျ၊ ထုတ်ရာ၏။ ။

၁၀၁။ **သတ္တိယာတိ** ဧတံ ဝစနံ၊ သည်။ ဒေသနာသီသံ၊ ဒေသနာပဓာန ဖြစ်သော
စကားသာတည်း။ (လက်နက်သာမန်ကိုပင် လိုအပ်၏။ လုံ့ကိုသာ ပဓာနပြု၍
ဟောလေသည်-ဟူလိုသော်)။

ပါဠိဟောတိုင်း လုံ့ကိုသာ လိုအပ်သည် မဟုတ်တုံလော စုဒ္ဓိရိရကား
‘ဧကတော’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဧကတောဓာရာဒိနာ၊ တစ်ဖက်သွားလက်နက် အစရှိသော။ သထွေနှ၊ လက်နက်ဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဩမဋ္ဌောတိ၊** ကား။ ပဟဋ္ဌော၊ အောက်သို့ ရှေးရှုထိုးခတ်အပ်၏။

ထိုးခတ်ခြင်းအပြား မရှိသော် ဩမဋ္ဌော-ဟု ဝိသေသဆိုခြင်းသည် မသင့်။
နိရတ္တကသာ ဖြစ်အံ့သည်တကား-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုးခတ်ခြင်းအပြားကို
ပြအံ့သောငှာ ‘စတ္တာရော ဟိ’စသော ပါဠိကိုဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ပဟာရာ၊ ထိုးခတ်ခြင်းတို့သည်။ ဩမဋ္ဌော၊ အောက်သို့ ရှေးရှု ထိုးခတ်ခြင်း လည်းကောင်း။ ဥမ္မဋ္ဌော၊ အထက်သို့ ရှေးရှု ထိုးခတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ မဋ္ဌော၊ ထုတ်ခြင်းလျှိုသကဲ့သို့ ထိုးခတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိမဋ္ဌော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့် ထိုးခတ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးအပြား ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အထူးကို ပြလိုရကား တတ္ထ-စသည်ကို တက်သတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသော ထိုးခတ်ခြင်းတို့တွင်။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဌတ္တာ၊ တည်၍။ အဓောမုခံ၊ အောက်သို့ ရှေးရှု။ ဒိန္နပ္ပဟာရော၊ ပေးအပ်သော ထိုးခတ်ခြင်းသည်။ **ဩမဋ္ဌော** နာမ၊ မည်၏။ အဓော၊ ၌။ ဌတ္တာ၊ ၍။ ဥဒ္ဓမုခံ၊ အထက်သို့ ရှေးရှု။ ဒိန္နပ္ပဟာရော၊ ပေးအပ်သော ထိုးခတ်ခြင်းသည်။ **ဥမ္မဋ္ဌော** နာမ၊ မည်၏။ အဂ္ဂဋ္ဌသုစိ ဝိယ၊ တံခါးကျည်ကဲ့သို့။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္တာ၊ ထုတ်ခြင်းထွင်း၍။ ကတော၊ ပြုအပ်သော။ ပဟာရော၊ သည်။ **မဋ္ဌော** နာမ၊ မည်၏။ သေသော၊ သော၊ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ပဟာရော၊ သည်။ **ဝိမဋ္ဌော** နာမ၊ မည်၏။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ၊ ၌ကား။ ဩမဋ္ဌော၊ အောက်သို့ ရှေးရှု ထိုးခတ်ခြင်းကို။ ဂဟိတော၊ ၏။

ဥမ္မဌ စသည်ကိုလည်း ယူကောင်းပါ၏တကား စောဒနာရှိ၍ ‘သော ဟိ’
စသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ သော၊ ထိုအောက်သို့ ရှေးရှု ထိုးခတ်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗဒါရုဏော စ၊ အလုံးစုံသော ထိုးခတ်ခြင်းထက် ရုန့်ရင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုရုဒ္ဓရဏသလ္လော စ၊ ထုတ်နိုင်ခဲ့သော ငြောင့်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒုတ္တိကိစ္ဆော စ၊ ကုစားနိုင်ခဲ့သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တောဒေါသော စ၊ အတွင်း၌ ဖြစ်သော အပြစ်ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ အန္တောပုဗ္ဗလောဟိတော စ၊ အတွင်း၌ ဖြစ်သော ပြည် သွေးရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုဗ္ဗလောဟိတံ၊ ပြည်၊ သွေးသည်။ အနိက္ခမိတ္တာ၊

မထွက်မှု၍။ ဝဏမုခံ၊ အမာဝကို။ ပရိယောနန္ဒိတွာ၊ မြေးယှက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ပုဗ္ဗလောဟိတံ၊ ကို။ နိဟရိတုကာမေဟိ၊ ထုတ်လိုသော သူတို့သည်။ မဉ္ဇေန၊ ညောင်စောင်းနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဗန္ဓိတွာ၊ ၍။ အဓောသိရော၊ အောက်သို့ ဦးခေါင်း ရှိသည်ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မရဏံ ဝါ၊ သေခြင်းသို့သော်သည် လည်းကောင်း။ မရဏမတ္တံ၊ သေခြင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ သို့သော် လည်းကောင်း။ ပါပဏာတိ၊ ၏။ **ပရိဗ္ဗဇေတိ**၊ ကား၊ ဝိဟရေယျ၊ နေရာ၏။ ။

ဣမာယ ဂါထာယ၊ ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကထိတံ၊ နည်းဟူမူကား။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ . . . ။ သတ္တိယာ၊ လုံဖြင့်။ ဩမဋ္ဌပုရိသော၊ အောက်သို့ ရှေးရှု ထိုးအပ်သော ယောက်ျားသည်။ သလ္လဗ္ဗာဟနဝဏတိကိစ္ဆနာနံ၊ ငြောင့်ကို နှုတ်ခြင်း အမာကို ကုစားခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှာ၊ ဝီရိယံ၊ လုံ့လကို။ အာရဘတိ ယထာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ပယောဂံ၊ လုံ့လကို။ ကရောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ပရက္ကမတိ ယထာ၊ အဆင့်ဆင့် လုံ့လပြုကုန်သကဲ့သို့။ စ၊ ထိုမှ တစ်ပါး။ မတ္ထကေ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဒယုမာနေ၊ မီးလောင်အပ်သည်ရှိသော်။ အာဒိတ္တသိရော၊ မီးလောင်သော ဦးခေါင်း ရှိသော ယောက်ျားသည်။ တဿ၊ ထိုမီးကို။ နိဗ္ဗာပနတ္ထာယ၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှာ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ပယောဂံ၊ ကို။ ကရောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ပရက္ကမတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ ဧဝံ တထာ၊ အတူ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာမရာဂပ္ပဟာနာယ၊ ကာမရာဂကို ပယ်ခြင်းငှာ။ သတော၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝိဟရေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေဝတာ၊ သည်။ ကထေသိ၊ လျှောက်၏။ ။

ဧဝံ ဤသို့၊ ဒေဝတာယ၊ သည်။ ကထိတေ၊ သော်။ အထ၊ ထိုသို့ လျှောက်သော အခါ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စိန္တေသိ၊ ၏။ ကိံ စိန္တေသိ၊ ကား။ “ဣမာယ ဒေဝတာယ၊ သည်။ ဥပမံ၊ ကို။ ဒဗ္ဗံ၊ ကြမ်းကြမ်း။ ကတွာ၊ ပြု၍။ အာနိတာ၊ ဆောင်အပ်၏။ အတ္ထံ ပန၊ ကိုကား။ ပရိတ္တကံ၊ အနည်းငယ်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ ဧသ၊ ဒေဝတာ၊ သည်။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ကထေန္တိပိ၊ လျှောက်ဆိုသော်လည်း။ ကာမရာဂဿ၊ ကို။ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနမေဝ၊ ခွါသောအားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိုသာလျှင်။ ကထေယျ၊ ရာ၏။ ယာဝ စ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံးလည်း။ ကာမရာဂေါ၊ ကို။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ န သမ္ပုဋ္ဌိဋ္ဌိယုတိ၊ အကြွင်းမဲ့ မဖြတ်အပ်သေး။ တာဝ၊ လည်း။ အနုဗန္ဓောဝ၊ အစဉ်တစိုက် လိုက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။” ။ ဣတိ၊ သို့။

စိန္တေသိ၊ ဧ၊။ စိန္တေတွာ၊ ဤ။ တမေဝ ဥပမံ၊ ကိသာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။ ပဌမမဂ္ဂဝသေန၊
 ဖြင့်။ ဒေဝတာယ၊ အား။ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ၊ လည်စေ၍။ ဝါ၊ ပြန်၍။ ဒဿေန္တော၊
 ပြတော်မူလိုရကား။ **“သတ္တိယာ ဝိယ ဩမဋ္ဌော”**တိ၊ ဟူသော။ ဒုတိယံ၊ သော။ ဂါထံ၊
 ကို။ အာဟ၊ ဧ၊။ တဿ၊ ထိုဂါထာ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ပုရိမနယာနုသာရေန၊ ရှေးနည်းကို
 အစဉ်မှီးသဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ၊။ ။

လောကဓိသန္တိ၊ ကား။ ကာမဂုဏော၊ ကို။ **သန္တိပေက္ခာတိ၊** ကား။
 သဗ္ဗသင်္ခါရူပသမံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတဏှာတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။
 အပေက္ခမာနော၊ အလိုရှိသော သူသည်။ **ပညဝါတိ၊** ကား။ ပညဝန္တော၊ ပညာရှိသော။
ပဟိတတ္ထောတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ပဟိပေသိတစိတ္တော၊ ရှေးရှုလွှတ်အပ်သော
 စိတ်ရှိသော။ **ဝိရတော ကာမသညာယာတိ၊** ကား။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော
 အပြားအားဖြင့်။ ယာယ ကာယစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ **[၄၂၃]** ကာမသညာယ၊ မှ။
 စတုတ္ထမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တယ၊ အရဟတ္တမဂ်နှင့် ယှဉ်သော။ သမုစ္ဆေဒဝိရတိယာ၊ ဖြင့်။
 ဝိရတော၊ ကြဉ်သော။ “ဝိရတ္တော”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ၊။ ပန၊
 ထိုသို့ ပါဌ်ရှိသည်ရှိသော်။ ကာမသညာယာတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ဘုမ္မဝစနံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ၊။ သဂါထာဝဂ္ဂေ၊ သဂါထာဝဂ်၌ကား။ (ပနကား လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌတည်း)။
 “ကာမသညာသု”တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ၊။ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ အတီတတ္ထာ၊ လွန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ **သဗ္ဗသံယောဇနာတိတော၊** အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်ကို လွန်သော။
 ဝါ၊ ကား။ စတုတ္ထမဂ္ဂေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇနာတိတော၊
 ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇဉ်ကို လွန်သော။ တတြ၊ တတြ၊ ထိုထိုသို့သော ဘဝအာရုံတို့၌။
 အဘိနန္ဒနတော၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်သောကြောင့်။ နန္ဒိသင်္ခါတာယ၊ နန္ဒိဟု
 ဆိုအပ်သော။ တဏှာယ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ တိဏှံ၊ ကုန်သော။ ဘဝါနဉ္စ၊
 တို့၏လည်းကောင်း။ ပရိက္ခိဏတ္တာ၊ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏော၊**
 တဏှာဘဝ ကုန်ပြီးသော။ သော တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ခိဏာသဝေါ၊
 ရဟန္တာဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ **ဂမ္ဘီရေ၊** နက်စွာထသော။ သံသာရဏ္ဏဝေ၊
 သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၌။ **န သိဒတိ၊** မနစ်။

သဒ္ဓဟာနောတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌။ ကာယသုစရိတာဒိဘေဒေန၊
 ကာယသုစရိုက် အစရှိသော အပြားရှိသော။ အပရဘာဂေ စ၊ နောက်အဖို့၌လည်း။

သတ္တတ္တိသဗောဓိပက္ခိယဘေဒေန၊ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယ အပြားရှိသော။
 ယေန ဓမ္မေန၊ ဖြင့်။ အရဟန္တာ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓ-
 သာဝကာ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဘုရားတပည့်တို့သည်။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊
 ရောက်ကုန်၏။ အရဟတံ အရဟန္တာနံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကုန်သော ဘုရား၊
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓသာဝကတို့၏။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိယာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ။ တံ ဓမ္မံ၊
 ကို။ သဒ္ဓဟာနော၊ ယုံကြည်သည် ဖြစ်၍။ လောကိယလောကုတ္တရပညံ၊ ကို။ လဘတိ၊
 ၏။ တဉ္စ ခေါ် ပညံ၊ ကိုလည်း။ သဒ္ဓါမတ္တကေနော၊ ယုံကြည်ကာမျှဖြင့်သာ။ န လဘတိ၊
 မရ။ ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်ကား။ သဒ္ဓါဇာတော၊ ဖြစ်သော ယုံကြည်ခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍။
 ဥပသင်္ကမတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ ဥပသင်္ကမန္တော၊ ၍။ ပယိရူပါသတိ၊ လုပ်ကျွေးခစား၏။
 ပယိရူပါသန္တော၊ ၍။ သောတံ၊ နားကို။ သြဒဟတိ၊ ထောင်၏။ သြဒဟိတသောတော၊
 ထောင်အပ်သော နား ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏ္ဍာတိ၊ နာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဥပသင်္ကမနတော၊ ဆည်းကပ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ဓမ္မဿဝနေန၊ တရားကို
 နာသည့်တိုင်အောင်သော ကိစ္စဖြင့်။ **သုဿူသံ** သုဿူသန္တော၊ ကောင်းစွာ နာခံသည်
 ဖြစ်၍။ **ပညံ**၊ လောကီ လောရာတ္တရပညာကို။ **လဘတေ** ၏။ ။

ကို အဓိပ္ပါယ်၊ အဘယ်သို့သော အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊
 နည်းဟူမူကား။ တံ ဓမ္မံ၊ ကို။ သဒ္ဓဟိတွာပိ၊ ယုံကြည်၍လည်း။ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ၊
 ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို။ ကာလေန ကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဥပသင်္ကမိတွာပိ၊
 ဆည်းကပ်၍လည်း။ ဝတ္တကရဏေန၊ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြုသဖြင့်။ ပယိရူပါသိတွာ၊
 လုပ်ကျွေးခစား၍။ ယဒါ၊ ဤ။ ပယိရူပါသနာယ၊ လုပ်ကျွေးခစားခြင်းဖြင့်။ အာရာမိတ
 စိတ္တာ၊ နှစ်သက်စေအပ်သော စိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကိဉ္စ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အရာကို။
 ဝတ္တုကာမာ၊ ပြောဆိုလိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဓိဂတာယ၊
 ရအပ်သော။ သောတုကာမတာယ၊ နာလိုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သောတံ၊ နားကို။
 သြဒဟိတွာ၊ ထောင်၍။ သုဏ္ဍန္တော၊ နာသည်ဖြစ်၍။ ပညံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သုဿူသံ သုဿူသန္တောပိ စ၊
 ကောင်းစွာ နာခံသော်လည်း။ သတိအဝိပ္ပဝါသေန၊ သတိနှင့် မကင်းသဖြင့်။ အပ္ပမတ္တော၊
 မမေ့မလျော့သော။ သုဘာသိတဒ္ဓဟ္တာသိတညူတာယ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကား၊
 မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကားကို သိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိစက္ခဏော ဧဝ၊
 ပညာရှိသော သူသည်သာလျှင်။ ပညံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတရော၊ မေ့လျော့သော

ပညာမရှိသော သူသည်။ န လဘတိ၊ မရ။ တေန၊ ကြောင့်။ “**အပ္ပမတ္တော ဝိစက္ခကော**”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧါ။ ။

ပတိရူပကာရီတိ၊ ကား။ ဒေသကာလာဒီနိ၊ အရပ်၊ ကာလ အစရှိသည်တို့ကို။ အဟာပေတွာ၊ မယုတ်စေမှု၍။ လောကီယဿ စ၊ လည်းဖြစ်သော။ လောကုတ္တရဿ စ၊ လည်းဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ အား။ ပတိရူပံ၊ လျောက်ပတ်သော။ အဓိဂမူပါယံ၊ ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ကရောတိ၊ ဧါ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပတိရူပကာရီ မည်၏။ **ဓုရပါတိ**၊ ကား။ စေတသိကဝီရိယဝသေန၊ စေတသိကဝီရိယ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနိက္ခိတ္တဓုရော၊ မချအပ်သော ဝန်ရှိသော။ **ဥဌာတာတိ**၊ ကား။ ကာယိကဝီရိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥဌာနသမ္ပန္နော၊ ထကြွလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံသော။ အသိထိလပရက္ကမော၊ မလျော့သော လုံ့လရှိသော။ **ဝိန္ဒတေ ဓနန္တိ**၊ ကား။ လောကီယလောကုတ္တရဓနံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ **သစ္စေနာတိ**၊ ကား။ ဝစီသစ္စေန စ၊ ဝစီသစ္စာဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရမတ္ထသစ္စေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓအရိယသာဝကာ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ပါပုဏန္တာ၊ ရောက်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ ကိတ္တိမ္ပိ၊ ကျော်စောခြင်းသို့လည်း။ ပါပုဏန္တိယေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ **ဒဒန္တိ**၊ ကား။ ပရေသံ၊ သူတစ်ပါးတို့အား။ ဝါ၊ သူတစ်ပါးတို့သည်။ ဣစ္ဆိတံ၊ သော။ ပတ္တိတံ၊ တောင့်တအပ်သော။ ယံ ကိပ္ပိ၊ တစ်စုံ တစ်ခုသော ဝတ္ထုကို။ ဒေန္တော၊ ပေးသော သူသည်။ **မိတ္တာနိ**၊ တို့ကို။ **ဂန္ထတိ** သမ္မာဒေတိ၊ ပြီးစေ၏။ **[၄၊ ၂၃၆]** ကရောတိ၊ ဧါ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဒုဒ္ဒဒံ၊ ပေးနိုင်ခဲ့သော ဝတ္ထုကို။ ဒဒန္တော၊ သည်။ ဂန္ထတိ သမ္မာဒေတိ၊ စေ၏။ ဒါနမုခေန၊ ပေးကမ်းခြင်းကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ အဦးဖြစ်သော ပေးကမ်းခြင်းဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ ကုန်သော။ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။

ပါဠိတိုင်းသာ ယူအပ်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ပါဠိထက် ဆရာ ကဲလို သလော စကားရှိ၍ ‘တေဟိ မိတ္တာနိ ကရောန္တိဟု ဆိုသတည်း။
တေဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ **အသ္မာ လောကာ ပရံ လောကံ၊ သ ဝေ ပေစ္စ န သောစတီ**တိ၊ ကား။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ သဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇန္တိ ရှိကုန်၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣမသ္မာ လောကာ၊ ဤလောကမှ။ ပရံ လောကံ၊ တစ်ပါးသော လောကသို့၊ ဂန္တော၊ ၍။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ်။ သောကကာရဏံ၊ စိုးရိမ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။

တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ “ယသေတေ စတုရော ဓမ္မာ ။လ။ သ ဝေ ပေစ္စ န သောစတိ”တိ၊ တိဟူသော။ ဂါထံ၊ ကို။ အဝသေသံ၊ အကြွင်းကို။ ကတွာ၊ ဤ။ ဥဒါဟဋ္ဌံ၊ ထုတ်အပ်၏။

“သဒ္ဓဿ၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော။ ယရံ၊ အိမ်၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ကို။ ဧသိနော၊ ရှာလေ့ရှိသော။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ သစ္စံ၊ သစ္စာလည်းကောင်း။ ဓမ္မော၊ ပညာလည်းကောင်း။ ဓိတိ၊ လုံ့လလည်းကောင်း။ စာဂေါ၊ စွန့်ကြဲခြင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုရော၊ ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ သ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ပစ္စ၊ တမလွန်ဘဝသို့ ရောက်၍။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ်။”

အကြွင်းပြု၍ ထုတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်ပါသနည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘အာဠာဝကသုတ္တေ ဟိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ **အာဠာဝကသုတ္တေ**၊ ၌။ ဣမာ ဂါထာ၊ တို့ကို။ အာဠာဝကေန၊ သည်။ “ကထံ သု လဘတေ ပည”န္တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ‘အဝသေသံ ကတွာ ဥဒါဟဋ္ဌ’န္တိ ဟူ၍။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ။

ယေန ကေနစိ ဝဏ္ဏေနာတိ၊ ကား။ ယေန ကေနစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ပကာရေန၊ အပြားအားဖြင့်။ **သံဝါသောတိ၊** ကား။ ဧကသ္မိံ ဌာနေ၊ တစ်ခုသော အရပ်၌။ သဟဝါသော၊ တကွ နေခြင်းသည်။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ **တန္တိ၊** ကား။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ သမာဂတံ၊ ပေါင်းဖော်အပ်သော။ အနုကမ္ပိတဗ္ဗံ၊ သနားအပ်သော။ ပုရိသံ၊ ကို။ **မနသာ စေ ပသန္နေနာတိ၊** ကား။ ကရုဏာသမုဿာဟိတေန၊ ကရုဏာသည် တိုက်တွန်းအပ်သော။ ပသာဒေန၊ ကြည်ညိုခြင်းဖြင့်။ ပသန္နေန၊ သော။ မနသာ၊ ဖြင့်။ **န တေန ဟောတိ သံယုတ္တောတိ၊** ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ တေန အနုသာသနေန၊ ဆုံးမခြင်းဖြင့်။ ကမ္မတ္တန္ဒာဒိနံ၊ တို့၏။ သံယောဇနဝသေန၊ သံယောဇင်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သံယုတ္တော နာမ၊ ယှဉ်သည် မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ **ယာနုကမ္မာ အနုဒ္ဓယာတိ၊** ကား။ အရိယမဂ္ဂသမ္မာပနဝသေန၊ အရိယမဂ်သို့ ရောက်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယာ ကရုဏာယနာ စ၊ အကြင် သနားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ မေတ္တာယနာ စ၊ အကြင် ချစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၁၀၂။ **ရာဂေါ စ ဒေါသော စာတိ** ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌံ။ ရာဂဒေါသာ၊ တို့သည်။
ဟေဋ္ဌာ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယာဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်း ရှိကုန်သည်သာတည်း။ **ကုတော**
နိဒါနာတိ၊ ကား။ ကိနိဒါနာ ကိဟေတုကာ၊ အဘယ်အကြောင်း ရှိကုန်သနည်း။

ဆရာ... အတ္တသံဝဏ္ဏနာသညံ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် မတန်တကား
စောဒနာ ထွက်ရာသောကြောင့်‘ပစ္စတ္တဝစနဿ ဟိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ပစ္စတ္တဝစနဿ၊ ပဌမာဝိဘတ်၏။ အယံ တော-အာဒေသော၊ ဤ‘တော’-
အပြုကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ စ၊ တစ်နည်းကား-သမာသေ၊ သမာသဌံ။ အဿ၊
ထိုတောပစ္စည်း၏။ လောပါဘာဝေါ၊ ကြေခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
၏။ **အရတိ ရတိ လောမဟံသော ကုတောဇာတိ၊** ကား။ ပန္နေသု၊ အစွန်
ဖြစ်ကုန်သော။ သေနာသနေသု စ၊ ကျောင်းတို့၌လည်းကောင်း။ အဓိကုသလေသု၊
လွန်သော ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သမထဝိပဿနာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု စ၊
တို့၌လည်းကောင်း။ ယာယံ အရတိ ဥက္ကဏ္ဍိတာ စ၊ အကြင်ဆန့်ကျင်ခြင်း ရှိသည်၏
အဖြစ်သည်လည်းကောင်း။ (ဥက္ကဏ္ဍိတာ-ဟု ဟသံယုဂ်နှင့် ရှိတတ်၏။ ဣတိ-ဟု
ဌာသံယုတ်နှင့် လိုသည်။) ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌။ ယာ စ
ရတိ အဘိရတိ စ၊ အကြင် အလွန်မွေ့လျော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ စ အာသတ္တိ
စ၊ အကြင် ကပ်ငြိခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ စ ကိဋ္ဌနာ စ၊ အကြင် မြူးထူးခြင်းသည်
လည်းကောင်း။ (နောက်နောက်သည် ရှေးရှေး၏ အဖွင့်)။ လောမဟံသသမုဋ္ဌာနတော၊
ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောမဟံသ-
သဒ္ဓါတော၊ လောမဟံသ-ဟု ဆိုအပ်သော။ ယော စိတ္တုတ္တရာသော စ၊ အကြင် စိတ်၏
ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ၏။ တယော၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ ကုတော၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကုတော၊
အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုတ္တ၊ အမေးသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ **ကုတော သမုဋ္ဌာယာတိ၊** ကား။ ကုတော၊ အဘယ်မှ။ ဝါ၊ အဘယ်ကြောင့်။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ **မနောတိ၊** ကား။ ကုသလစိတ္တံ၊ ကို။ **ဝိတက္ကာတိ၊** ကား။
ကာမဝိတက္ကာဒယော၊ တို့ကို။ **ကုမာရကာ ဂေါမိဝေါသန္တိတိ၊** ကား။ ကိဋ္ဌန္တာ၊
ကစားလိုကုန်သော။ ကုမာရကာ၊ သူငယ်တို့သည်။ ကာကံ၊ ကျိုးကို။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။
ပါဒေ၊ ဌံ။ ဗန္ဓိတွာ၊ ၍။ ဩသန္တိ ခိပန္တိ ယထာ၊ ပစ်လွှတ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊
တူ။ ကုသလမနံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ အကုသလဝိတက္ကာ၊ တို့သည်။ ကုတော၊ မှ။ ဝါ၊

ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာယ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ ဩသဇန္တိ၊ လွှတ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

 [၄၊ ၂၃၇] ရာဂေါ စာတိ ဒုတိယဂါထာ၊ ရာဂေါ စ-ဟူသော ဒုတိယ ဂါထာသည်။ တဿာ၊ ထိုပုစ္ဆာ ၏။ ဝိသဇန္တံ၊ အဖြေတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသဇန္တာဂါထာ၌။ ဣတောတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ၏။

ဣတော-ဟူသော ပုဒ်၏ သာမညဝါစီသဗ္ဗနာမ်ပုဒ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အတ္တဘောကို ရည်၍ ဆို၏-ဟူသော ဆရာစကား သင့်ပါအံ့လော စောဒနာ ရှိရကား ‘အတ္တဘာဝနိဒါနာ ဟိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ရာဂဒေါသ၊ တို့သည်။ အတ္တဘာဝနိဒါနာ၊ အတ္တဘောလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏။ အရတိ ရတိ လောမဟံသာ စ၊ အစွန့်ဖြစ်သောကြောင့် သမထဝိပဿနာတရားတို့၌ မမွေ့လျော်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော စိတ်၏ ထိတ်လန့်ခြင်းတို့သည်လည်း။ အတ္တဘာဝတော၊ မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ကာမဝိတက္ကာဒယော စ၊ တို့သည်လည်း။ (စသဒ္ဒါကား လိုက်စေသည်။) အတ္တဘာဝတော ဧဝ၊ မှသာလျှင်။ ဝါ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ သမုဋ္ဌာယ၊ ဖြစ်ကုန်၍။ ကုသလမနံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ဩသဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တဒညံ၊ ထိုအတ္တဘောမှ တစ်ပါးသော။ ပကတိအာဒိကာရဏံ၊ ပကတိအစရှိသော အကြောင်းကို။ ပဋိက္ခိပန္နော၊ ပယ်လိုသည် ဖြစ်၍။ “ဣတော နိဒါနာ ဣတော သမုဋ္ဌာယာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပုရိမဂါထာယ၊ ရှေးဂါထာ၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ‘ဣတောနိဒါနာ’ဟူသော ပုဒ်၏။ သဒ္ဓသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓါ၏ ပြီးခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ... အတ္တဘာဝနိဒါနာဟိ စသည်ဖြင့် အနက်ကို ဆို၏။ ယင်းသို့ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ သိအပ်ပါသနည်း စုဒ်ရှိရကား ‘ဣဒါနိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဣဒါနိ၊ ၌။ “ဣတော နိဒါနာ”တိ အာဒိသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ အတ္တဘာဝနိဒါနာ၊ အတ္တဘောလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏။ အတ္တဘာဝတော၊ မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ အတ္တဘာဝတော၊ မှ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ယွာယံ ယော အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တံ အတ္ထံ၊ ကို။ သာဓေန္တော၊ ပြီးစေလိုသည် ဖြစ်၍။ “သေဟဇာ အတ္တသမ္ဘူတာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ. . . ‘ရာဂေါ စ ဒေါသော အတ္တသမ္ဘူတာ’စသည်ဖြင့် ပါဠိ၌ ဆိုမူကား အတ္တဘာဝနိဒါနာ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော အနက်ကို ပြီးစေလို၍ သွေဟဇာ အတ္တသမ္ဘူတာ-ဟု ဆို၏ဟူသော ဆရာစကား သင့်ရာ၏။ သည်သို့ကား မဆိုခဲ့-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘ဧတေ ဟိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂအစရှိကုန်သော။ ဝိတက္ကပရိယောသာနာ၊ ဝိတက်အဆုံး ရှိကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တဏှာသွေဟေ၊ တဏှာတည်း ဟူသော အစေးဖြင့်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ တထာ၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဇာယန္တာ စ၊ ကုန်သည်ရှိသော်လည်း။ ပညူပါဒါနက္ခန္ဓဘေဒ၊ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပြားရှိသော။ အတ္တဘာဝသင်္ခါတေ၊ သော။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ သမ္ဘူတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သွေဟဇာ အတ္တသမ္ဘူတာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ တဒတ္ထဇောတိကံ၊ ထိုအနက်ကို ပြတတ်သော။ ဥပမံ၊ ကို။ “နိဂြောဓသေဝ ခန္ဓဇာ”တိ ဣမိနာ ပါဠေန၊ ဖြင့်။ ဒသေတိ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ခန္ဓဇာတိ၊ ကား။ ခန္ဓေသု၊ ပင်စည်တို့၌။ ဇာတာ၊ ကုန်သော။ ပါရောဟာ၊ အမြစ်တို့သည်။ ဣဒံ အယံ ပိဏ္ဏတ္ထော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဂြောဓသ၊ ပညောင်ပင်၏။ ခန္ဓဇသင်္ခါတာ၊ ပင်စည်တို့၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပါရောဟာ၊ မြစ်ပျဉ်းတို့သည်။ အာပေါရသသင်္ခါတေ၊ အာပေါရသာဟု ဆိုအပ်သော။ သွေဟေ၊ အစေးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇာယန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဇာယန္တာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သည် ရှိသော်လည်း။ တသ္မိယေဝ နိဂြောဓေ၊ ၌သာလျှင်။ တေသု တေသု သာဓပ္ပဒေသေသု၊ ထိုထိုသို့သော အခက်အရှက်အရပ်တို့၌။ သမ္ဘဝန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဧတေ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ တဏှာသွေဟေ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော တဏှာတည်းဟူသော အစေးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဇာယန္တာ စ၊ ကုန်သည်ရှိသော်လည်း။ တသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ၌သာလျှင်။ စက္ခာဒိပ္ပဒေသေသု၊ စက္ခာအစရှိသော အပြားရှိကုန်သော။ တေသု တေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏေသု၊ ထိုထိုသို့သော ဣဋ္ဌာရုံတို့၌။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “သွေဟဇာ အတ္တသမ္ဘူတာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပုထု ဝိသတ္တာ ကာမေသုတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂေါပိ၊ သည်လည်း။ ပဉ္စကာမဂုဏိကာဒိဝသေန၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနေကပ္ပကာရော၊ များသော အပြားရှိ၏။ ဒေါသောပိ၊ သည်လည်း။ အာယာတဝတ္ထုအာဒိဝသေန၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း၏အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနေကပ္ပကာရော၊ ၏။ အရတိအာဒယောပိ၊ အရတိ အစရှိသည်

သည်လည်း။ တဿ တဿ ဘေဒဿ၊ ထိုထိုသို့သော အပြား၏သာလျှင်။ ဝသေန၊
 ဖြင့်။ အနေကပ္ပကာရာ၊ များသော အပြားရှိကုန်၏။ (ဤသို့ ဝစနသေသနှင့်တကွ ပေး)။
 က္ကတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
 က္ကမေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ပုထု အနေကပ္ပကာရာ၊ များသော အပြားရှိကုန်သည်။
 ဟုတွာ၊ ၍။ ဝတ္ထုဒ္ဓါရာရမ္မဏာဒိဝသေန၊ ဝတ္ထု၊ ဒ္ဓါရ၊ အာရုံ အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ တေသု တေသု ကာမေသု၊ ထိုထိုသို့သော ကာမဂုဏ်တို့၌။ တထာ
 တထာ၊ ထိုထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိသတ္တာ လဂ္ဂ၊ ငြိကုန်၏။ သံသိဗ္ဗိတွာ၊
 ချုပ်စပ်၍။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ **ဝနေ၊** တော၌။
ဝိတတာ၊ ပြန့်သော။ **မာလုဝါဝ၊** မာလောန္တယ်ကဲ့သို့တည်း။ (ယင်းကို ချဲ့လိုရကား
 ‘ယထာ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း)။ ဝနေ၊ ၌။ ဝိတတာ၊ ပြန့်သော။ မာလုဝါ၊
 မာလောန္တယ်သည်။ တေသု တေသု ရုက္ခသာဓပ္ပသာခါဒိဘေဒေသု၊ ထိုထိုသို့သော
 သစ်ပင် ခက်သေးခက်မအစရှိသော အပြားရှိသော အရပ်တို့၌။ ဝိသတ္တာ လဂ္ဂ၊ ငြိသည်။
 သံသိဗ္ဗိတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊
 အတူ။ ကိလေသာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တေသု တေသု ကာမေသု၊
 တို့၌။ ဝိသတ္တာ လဂ္ဂ၊ ကုန်သည်။ သံသိဗ္ဗိတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 (ဤသို့ ယောဇနာ)။

**‘ယေ နံ ပဇာနန္တိ’ စသော ပုဒ်ကို တသ္မာ-ဟူသော ဝစနသေသနှင့်တကွ
 ယောဇနာစေလို၍ ‘တသ္မာ ဧတ္ထ’စသော ပါဌ်ကိုဆိုသတည်း။**

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုပဘေဒေသု၊ များသော အပြားရှိကုန်သော။ ဧတ္ထ
 ဝတ္ထုကာမေသု၊ တို့၌။ ကိလေသဂ္ဂဟနံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ချုံသည်။ ဝိသတ္တံ၊
 ကပ်ငြိ၏။

နံ၊ တဏှာတည်းဟူသော အစေးကို။ **ယတော နိဒါနံ၊** အကြင်အတ္တဘောတည်း
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဣတော နိဒါနံလည်း ရှိ၏။ ဤအတ္တဘောတည်း
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ပေး)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ က္ကတိ၊ သို့။ **ယေ** သတ္တာ၊
 တို့သည်။ **ပဇာနန္တိ၊** သိကုန်၏။ **တေ** သတ္တာ၊ တို့သည်။ **နံ၊** ထိုတဏှာတည်းဟူသော
 အစေးကို။ **ဝိနောဒေန္တိ၊** ဖျောက်ကုန်၏။ **ယက္ခ၊** ဘီလူး။ . . . **သုဏောဟိ၊** နာလော့။

**ဤသို့ ယောဇနာကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ အနက်ကို ပြလိုရကား ‘တဿတ္ထော’
 စသည်ကို မိန့်သော်။**

တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နံ ကိလေသဂဟဏံ၊ ကို။ “ဣတော နိဒါနံ၊ ဤအတ္တဘောလျှင် အကြောင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဧသ ဧသော။ ဤကိလေသာအပေါင်းသည်။ ဝါ၊ ဤကိလေသာတည်းဟူသော တောချုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နံ၊ ထိုကိလေသာအပေါင်းကို။ ဝါ၊ ထိုကိလေသာတည်းဟူသော တောချုံကို။ (ဥ တွာ၌ စပ်။ ‘တေန’ဟု အချို့ပါ၌ ရှိ၏။ တေ နံ-ဟု နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်သာ ရှိလို၏။) တဏှာ သိနေဟသိ-နေဟိတေ၊ တဏှာတည်းဟူသော အစေးဖြင့် ကပ်အပ်သော။ အတ္တဘာဝေ၊

 ၌။ [၄၊ ၂၃၈] ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တွာ၊ ၍။ တံ တဏှာသိနေဟံ၊ ထိုတဏှာတည်း ဟူသော အစေးကို။ အာဒိနဝါနုပဿနာဒိဘာဝနာဉာဏဂ္ဂိနာ၊ ဘာဝနာဉာဏ်တည်း ဟူသော မီးဖြင့်။ ဝိသောသေန္တာ၊ ခြောက်ကပ်စေကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဝိနောဒေန္တိ ပဇဟန္တိ၊ စွန့်ကုန်၏။ ယက္ခ၊ ဘီလူး။ . . ။ ဧဝံ၊ သို့။ အမှာကံ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏။ ဘာသိတံ၊ ဆိုအပ်သော စကားကို။ သုဏောဟိ၊ လော့။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဩဃကို အဘယ်သို့ ကူးမြောက်ကုန်သနည်း။ ဤမှာဘက်မှ ထိုမှာဘက်သို့ ကူးသကဲ့သို့ ပကတိသော ကူးမြောက်ခြင်းဖြင့် ကူးမြောက်ကုန်သလော။ စောဒနာ ရှိရကား ‘မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တော’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

‘တေ နံ ဝိနောဒေန္တိ’ ဟူရကား ကိလေသာကို ပျောက်ကုန်ပယ်ကုန်၍သာ ကူးမြောက်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော၊ စောဒနာရှိရကား ‘ယေဟိ ။လ။ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တိ။ ဧဝံ’ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ကိလေသာကို ပျောက်ကုန်သည်ရှိသော် ကိလေသာ၏ ပျောက်ခြင်းသာ အမြဲဖြစ်ကောင်းပါသလော၊ စောဒနာရှိရကား ‘န ဟိ ။လ။ ပဇဟန္တိ’ ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

တေ ဒုတ္တရံ ။လ။ အပုနတ္တဝါယာတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ သံကိလေသဂဟနံ၊ ကိလေသာအပေါင်းကို။ ဝိနောဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်သဖြင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တိ၊ ပွားစေကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ မဂ္ဂဘာဝနံ၊ မဂ်ကိုပွားစေခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ကိလေသဝိနောဒနံ၊ ကိလေသာကို ပျောက်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧဝံ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တာ၊ ပွားစေကုန်သည်ဖြစ်၍။ တေ သတ္တာ၊ တို့သည်။

ပကတိဉာဏေန၊ ပြကတေသောဉာဏ်ဖြင့်။ ဒုတ္တရံ၊ ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော။ ကာမောယာဒိ၊ ကာမောဃအစရှိသော။ စတုပ္ပိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိသော။ ဒီဃေန၊ ရှည်စွာသော။ ဣမိနာ အဒ္ဓါနာ၊ ဤသံသရာကာလဖြင့်။ ဝါ၊ ဌှိ။ သုပိနန္တေနပိ၊ အိပ်မက်မျှလည်း။ အတိဏ္ဏပုပ္ဖံ အနတိက္ကန္တပုပ္ဖံ၊ မလွန်မြောက်ဖူးသော။ ဩယံ၊ ကို။ အပုနတ္တဝါယ၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနာယ၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။ တရန္တိ၊ ကူးမြောက်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ဒုတ္တရံ ဘဂဝါတိ ကုဒိံ ဝစနံ၊ ကို။ (အာဟသ္မိ သွား)။ ဧကော၊ သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ ပုပ္ဖယောဂါဝစရော စ၊ ရှေး၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ရဟန်းသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဗဟလကိလေသတာယ၊ အားကြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လနှင့်တကွ။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဝိက္ခမ္ဘေန္တော၊ ခွါသည်ဖြစ်၍။ သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုပ္ဖဟေတုမန္တတာယ၊ ရှေးအကြောင်း နည်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိဝဋ္ဋုပနိသိတတို့ကို မဆည်းပူးသောကြောင့် ဟူလိုသော်)။ အရိယဘူမိံ၊ သို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍သာလျှင်။ ကာလံ ကတွာ၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တော ကိရ၊ ဖြစ်လေသတတ်။ သော ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ တထာဂတံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ၍။ ဒုတ္တရဘာဝံ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို။ အာရောစေန္တော၊ ကြားသည်ဖြစ်၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **ဒုတ္တရန္တိ၊** ကား။ ဒသပိ ဝဿာနိ၊ ဆယ်နှစ်တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း ။လ။ သဌိပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓဿ၊ စင်စစ် စင်ကြယ်သော။ သမဏဓမ္မဿ၊ ကို။ ယံ ကရဏံ နာမ၊ အကြင် ပြုခြင်းမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ ကရဏံ၊ ကို။ ဒုတ္တရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ့၏။ **သေက္ခာတိ၊** ကား။ သတ္တ သေက္ခာ၊ ခုနစ်ယောက်သော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ **သီလသမာဟိတာတိ၊** ကား။ သီလေန၊ နှင့်။ သမာဟိတာ သမုပေတာ၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံကုန်သော။ **ဌိတတ္တာတိ၊** ကား။ ပတိဌိတသဘာဝါ၊ တည်သော သဘောရှိကုန်သော။ (ဌိတော အတ္တာ သဘာဝေါ ယေသံ သေက္ခာနန္တိ ဌိတတ္တာ-ဟု ပြုစေလိုသည်။) ဧဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတပဉ္စ၊ မေးအပ်သော ပြဿနာကို။ ဝိဿဒ္ဓိတွာ၊ ဖြေပြီး၍။ ဥပရိပဉ္စ၊ ကို။ သမုဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှာ။ **“အနာဂါရိယုပေတဿာ”**တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **အနာဂါရိယုပေတဿာတိ၊** ကား။ အနာဂါရိယံ နိဂ္ဂေဟဘာဝံ၊ အိမ်မရှိသောသူ၏ အဖြစ်သို့။ ဥပဂတဿ၊ ရောက်သောသူအား။ ပဗ္ဗဇိတဿ၊ ရဟန်းအား။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (နတ္ထိ အဂါရိ

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၃၉

ယဿာတိ အနဂါရော၊ တဿ ဘာဝေါ အနာဂါရိယံ' ဟု ပြုစေလို၏။ **တုဋ္ဌိ**တိ၊ ကား။ စတုပစ္စယသန္တောသော။ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်းသည်။ ။

ဘာဝနာယာတိ၊ ကား။ စိတ္တဝူပသမဘာဝနာယ၊ စိတ်၏ ငြိမ်းခြင်းကို ပြုတတ်သော သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာ၌။ **တေ ဆေတ္တာ မစ္စုနော ဇာလန္တိ** ကား။ ယေ အရိယာ၊ အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ရတ္တိန္ဒြိယံ၊ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဣန္ဒြိယူပသမေ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ ငြိမ်သက်ခြင်း၌။ ရတာ၊ မွေ့လျော်ကုန်၏။ တေ အရိယာ၊ တို့သည်။ ဒုဿမာဒဟံ၊ ကောင်းစွာ ထားနိုင်ခဲ့သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာဒဟန္တိ၊ ကောင်းစွာ ထားကုန်၏။ ယေ အရိယာ၊ တို့သည်။ သမာဟိတစိတ္တာ၊ ကောင်းစွာထားသော စိတ်ရှိကုန်၏။ တေ အရိယာ၊ တို့သည်။ စတုပစ္စယသန္တောသံ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်းကို။ ပူရေန္တာ၊ ဖြည့်ကုန်သည်ရှိသော်။ န ကိလမန္တိ၊ မပင်ပန်းကုန်။ ယေ အရိယာ၊ တို့သည်။ သန္တုဋ္ဌာ၊ ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်ရဲကုန်၏။ တေ အရိယာ၊ တို့သည်။ သီလံ၊ ကို။ ပူရေန္တာ၊ ကုန်သည်ရှိသော်။ န ကိလမန္တိ၊ ကုန်။ သတ္တ သေက္ခာ၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော သေက္ခဖြစ်ကုန်သော။ ယေ အရိယာ၊ တို့သည်။ သီလေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ တေ အရိယာ၊ သည်။ မစ္စုနော၊ သေမင်း၏။ ဇာလသင်္ခါတံ၊ ကွန်ရက်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကိလေသဇာလံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ကွန်ရက်ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

ဒုဂ္ဂမောတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား...။ ဧတံ ဝစနံ၊ ဤစကားတော်သည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ယေ အရိယာ၊ တို့သည်။ ဣန္ဒြိယူပသမေ၊ ဣန္ဒြေတို့၏ ငြိမ်းခြင်း၌။ ရတာ၊ မွေ့လျော်ကုန်၏။ တေ အရိယာ၊ တို့သည်။ ဒုဿမာဒဟံ၊ ကောင်းစွာ ထားနိုင်ခဲ့သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမာဒဟန္တိ၊ ကောင်းစွာ ထားကုန်၏။ ။လ။ သတ္တ သေက္ခာ၊ ခုနစ်ယောက်ကုန်သော သေက္ခ ဖြစ်ကုန်သော။ ယေ အရိယာ၊ တို့သည်။ သီလေ၊ ၌။ ပရမဂ္ဂါဟိနော၊ မြတ်သောအားဖြင့် ယူလေ့ရှိကုန်၏။ တေ အရိယာ၊ တို့သည်။ မစ္စုနော၊ ၏။ ဇာလသင်္ခါတံ၊ ဟုဆိုအပ်သော။ ကိလေသဇာလံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ကွန်ရက်ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံ န ဂမိဿန္တိ၊ အဘယ်ကြောင့် မသွားဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (အချို့ပါဌ်ကား ပေယျာလမရိ၊ အစဉ်အတိုင်း ရှိ၏။ 'ယေ သီလေ ပရမဂ္ဂါဟိနော'ဟူသော ပါဌ်အရာ၌လည်း 'ယေ သီလေ ပတိဋ္ဌိတာ'ဟု ရှိ၏။)

 [၄၊ ၂၃၉] “ဘဝဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား...။ အယံ ပန မဂ္ဂေါ၊ ဤခရီးသည်ကား။ ဒုဂ္ဂမော၊ သွားနိုင်ခဲ့၏။ **ဝိသမော၊** မညီမညွတ်”။ ဣတိ၊ သို့။ ကာမဒေါ၊ ကာမဒနတ်သားသည်။ အာဟ၊ လျှောက်၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂမော၊ သွားနိုင်ခဲ့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ နေဝ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်၏ရှင်။ ဝိသမော၊ မညီမညွတ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ န ဟောတိ၊ ၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ အဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါယ၊ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်သော အကျင့်၏။ ဗဟူ၊ များကုန်သော။ ပရိဿယာ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ဘေးရန်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ ၏။ **အဝံသိရာတိ၊** ကား။ ဉာဏသိရေန၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော ဦးခေါင်းဖြင့်။ အဓောသိရာ၊ ဦးခေါင်း ဦးစောက်ရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ **ပပတန္တိ၊** ကျကုန်၏။ အရိယမဂ္ဂံ၊ ကို။ အာရောဟိတုံ၊ တက်အံ့သောငှာ။ အသမတ္တတာယ ဧဝ၊ မစွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ တေ၊ ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ **မဂ္ဂေ၊** ခရီး၌။ ပပတန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ **အရိယာနံ သမော မဂ္ဂေါတိ၊** ကား။ သွေဝ သော ဧဝ မဂ္ဂေါ၊ ထိုခရီးသည်သာလျှင်။ အရိယာနံ၊ တို့အား။ သမော၊ ညီညွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဝိသမေ သမာတိ၊** ကား။ ဝိသမေပိ၊ မညီညွတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သတ္တကာယေ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၌။ သမာ ဧဝ၊ ညီညွတ်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

၁၀၃။ **ဣဒံ ဟိ တံ ဇေတဝနန္တိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ အနာထပိဏ္ဍိကော၊ အနာထပိဏ်အမည်ရှိသော။ ဒေဝပုတ္တော၊ သည်။ ဇေတဝနဿ စေဝ၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၏လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓါဒိနဉ္စ၊ ဘုရားရှင်တို့၏လည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ၊ ကျေးဇူးကို ဆိုအံ့သောငှာ။ အာဂန္နာ၊ လာသည်ဖြစ်၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ **ဣသံ သံ ယနိ သေဝိတန္တိ၊** ကား။ ဘိက္ခုသံ ယနိ သေဝိတံ၊ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် မှီဝဲအပ်၏။ (ဗုဒ္ဓသံဃနိသေဝိတံလည်းရှိ၏။ ဘုရားသံဃာသည် မှီဝဲအပ်၏ ပေး)။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဌမဂါထာယ၊ ဖြင့်။ ဇေတဝနဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ကထေတွာ၊ ဆိုပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ သည်ဖြစ်၍။ **“ကမ္ပံ ဝိဇ္ဇာ”တိ** အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **ကမ္မန္တိ၊** ကား။ မဂ္ဂစေတနာ၊ မဂ်စေတနာတည်း။ **ဝိဇ္ဇာတိ၊** ကား။ မဂ္ဂပညာ၊ မဂ်ပညာတည်း။ **ဓမ္မောတိ၊** ကား။ သမာဓိ၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ သမာဓိပက္ခိကာ၊ သမာဓိအဖို့ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သတိဝါယာမတရားတို့တည်း။ **သီလံ ဇီဝိတမုတ္တမန္တိ** ဣမိနာ ပါဌေန၊ ဖြင့်။

သီလေ၊ ဌ။ ပတိဋ္ဌိတဿ၊ ဧ။ ဇီဝိတဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဥတ္တမံ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ဧ။ အထ ဝါ၊ ကား။ **ဝိဇ္ဇာတိ၊** ကား။ ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပတို့တည်း။ **ဓမ္မောတိ၊** ကား။ ဝါယာမသတိသမာဓယော၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ တို့တည်း။ **သီလန္တိ၊** ကား။ ဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ တို့တည်း။ **ဇီဝိတံ** နာမ၊ မည်သည်။ ဥတ္တမံ၊ ဧ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။ **“ဧတေန မစ္စာ သုဇ္ဈန္တိ”**တိ၊ ကား။ အဋ္ဌဂီကေန၊ သော။ ဧတေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ စင်ကြယ်ကုန်၏။ ။

တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သုဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဂေါတ္ထဓနေဟိ၊ အနွယ်ဥစ္စာတို့ဖြင့်။ န သုဇ္ဈန္တိ၊ မစင်ကြယ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မန္တိ၊** ကား။ ဥပါယေန၊ သင့်သောအကြောင်းဖြင့်။ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မံ၊ ကို။ ဝိစိနေယျ၊ စူးစမ်းရာ၏။ **ဧဝံ တတ္ထ ဝိသုဇ္ဈတိတိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ စူးစမ်းသဖြင့်။ တသ္မိ အရိယမဂ္ဂေ၊ ဌ။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ အထ ဝါ၊ ကား။ **ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မန္တိ၊** ကား။ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ အရိယသစ္စဓမ္မံ၊ ကို။ ဝိစိနေယျ၊ ရာ၏။ **ဧဝံ တတ္ထ ဝိသုဇ္ဈတိတိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ စတုသု၊ ကုန်သော။ တေသု အရိယသစ္စေသု၊ တို့၌။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ဧ။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ သာရိပုတ္တတ္ထေ ရဿ၊ ဧ။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ ၍။ **“သာရိပုတ္တောဝါ”**တိအာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။

သာရိပုတ္တော ဣဓ-ဟု ပဒစ္ဆေဒကို ပြုအံ့စိုးရကား သာရိပုတ္တော ဝါတိ အဝဓာရဏံ ဝစနံ-ဟု ဖွင့်သတည်း။

တတ္ထ ပါဌေ၊ ဌ။ **သာရိပုတ္တောဝါတိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌ။ အဝဓာရဏဝစနံ၊ ဧဝသဒ္ဒါတည်း။ (ဣဝမဟုတ် ဟူလိုသော်)။

ပညာယ သီလေန ဥပသမေန-ဟူသော ပုဒ်တို့ကို ပါရဂူတော-ဟူသော ပုဒ်နှင့် မစပ်အပ်။ သေယျော-ဟူသော ပါဌသေသကို ဆောင်၍ စပ်အပ်၊ ယောဇနာအပ်၏ဟု ပြလိုရကား ‘ဧတေဟိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဧတေဟိ ပညာဒီဟိ၊ ထိုပညာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သာရိပုတ္တောဝါ၊ သည်သာလျှင်။ သေယျော၊ မြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ **ဥပသမေနာတိ၊** ကား။ ကိလေသဝူပသမေန၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ငြိမ်းခြင်းဖြင့်။ **ပါရဂူတောတိ၊** ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂတော၊ ရောက်၏။ ယော ကောစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ နိဗ္ဗာနပုတ္တော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်၏။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တာဒိသော၊ သာရိပုတ္တရာ

မထေရ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ရဟန်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ **ဧတာဝ ပရမော**၊
 ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာသာလျှင် အလွန်ရှိသည်။ **သိယာ**၊ ဧ။၊ ထေရာ၊
 အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ထက်။ ဥတ္တရိတရော၊ လွန်မြတ်သော။ သာဝကော နာမ၊
 မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဧ။၊ ။

အတိတန္တိ၊ ကား။ အတိတေ၊ လွန်လေကုန်ပြီးသော။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။
နာနာဂမေယျာတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နာနဂစ္ဆေယျ၊ မကပ်ရာ။
နာပုဋိကဇံတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ န ပတ္တေယျ၊ မတောင့်တရာ။ **ယဒတိတန္တိ**
 ဣဒံ ဝစနံ၊ ယဒတိတံ အစရှိသော စကားသည်။ (ဣတိကား အာဒျတ္တတည်း) ဧတ္ထ၊
 ဤမကပ်ရာ မတောင့်တရာ၌။ ကာရဏဝစနံ၊ အကြောင်းကိုပြသော စကားတည်း။
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ အတိတံ၊ အတိတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။၊ **တံ**၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ **ပဟိနံ** နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီ။ အတ္တင်္ဂတံ၊
 ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။ **[၄၊ ၂၄၀]** တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအတိတ်ဖြစ်သော
 ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို။ နာနဂစ္ဆေယျ၊ မကပ်ရာ။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ ယံ၊ အကြင်
 ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းသည်။ **အနာဂတံ**၊ အနာဂတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။၊ တံ၊ ထိုခန္ဓာငါးပါး
 အပေါင်းသည်။ **အပတ္တံ**၊ မရောက်သေး။ အဇာတံ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်သေး။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ တမ္ပိ၊ ထိုအနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းကိုလည်း။ န ပတ္တေယျ၊
 မတောင့်တရာ။ **တတ္ထ တတ္တာတိ**၊ ကား။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ ဓမ္မမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဝိပဿတိ၌
 စပ်)။ ယတ္ထ ယတ္ထေဝ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အရာ၌သာလျှင်။ သော ဓမ္မော၊
 ထိုပစ္စုပ္ပန်တရားသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဖြစ်ရာ၌သာလျှင်။
 (နံကား အနက်မရှိ)။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဟိ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော။
 သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာဟိ၊ အနုပဿနာတို့ဖြင့်။ ဝိပဿတိ၊ ရှု၏။ ဝါ၊ ကား။
 အရညာဒိသု၊ တောအစရှိကုန်သော။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်တို့၌။ ဝိပဿတိ၊
 ဧ။၊ **အသံဟိရံ အသံကုပ္ပန္တိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝိပဿနာပဋိဝိပဿနာဒဿနတ္ထံ၊
 ဝိပဿနာကို တစ်ဖန်ရှုခြင်းကို ပြအံ့သောငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။၊

အသံဟိရအသံကုပ္ပကို ပြခြင်းငှာ ဆို၏ ဟူ၍သာ မဆိုကောင်းပါသလော၊
စုဒ္ဓိရကား ‘ဝိပဿနာ ဟိ’ စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ ရာဂါဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ န သံဟိရတိ၊ မယိုယွင်း။ န
 ကုပ္ပတိ၊ မပျက်စီး။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသံဟိရာ၊ မည်၏။ အသံကုပ္ပ၊ မည်၏။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၈၃

တံ၊ ထိုယိုယွင်း ပျက်စီးခြင်း မရှိသော ဝိပဿနာကို။ အနုဗြူဟယေ ဝမေယျ၊ ပွားစေရာ၏။ ပဋိဝိပဿေယျ၊ တစ်ဖန်ရှုရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ရာဂါဒိတိ၊ တို့ဖြင့်။ န သံဟိရတိ၊ မယိုယွင်း။ န ကုပ္ပတိ၊ မပျက်စီး။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ **အသံဟိရံ** မည်၏။ **အသံကုပ္ပံ** မည်၏။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ **ဝိဒ္ဓါ** ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ **အနုဗြူဟယေ** ပွားစေရာ၏။

အဘယ်သို့ ပွားစေရာသနည်း။ စုဒ္ဓိထွက်ရကား ‘ပုနပုနံ’စသည်ကို တက်သော်။

ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော။ ဖလသမာပတ္တိံ၊ ကို။ အပ္ပေန္နော၊ ဝင်စားသည်ဖြစ်၍။ ဝမေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ ။

တဿ ပန အနုဗြူဟနဿ၊ ထိုပွားစေခြင်း၏။ အတ္ထာယ၊ ဌာ။ **အာတပ္ပံ**၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လကို။ **အဇ္ဇေဝ**၊ ယနေ့ပင်လျှင်။ **ကိစ္စံ**၊ ပြုအပ်၏။ (ယင်းကို ဖွင့်လိုရကား ‘ကိလေသာနံ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။) ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ အာတာပနပရိတာပနေန၊ လွန်စွာ ပူပန်စေခြင်း အဖန်တလဲလဲ ပူပန် စေခြင်းကြောင့်။ “အာတပ္ပ”န္တိ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမံ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့ပင်လျှင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ **ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေတိ**၊ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ (ဒဿေတိ၌ စပ်)။ သွေ၊ နက်ဖန်၌။ ဇီဝိတံ ဝါ၊ အသက်ရှင်အံ့သည်ကို လည်းကောင်း။ မရဏံ ဝါ၊ သေအံ့သည်ကိုလည်းကောင်း။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဇာနာတိ၊ သိချေနိုင်အံ့နည်း။ အဇ္ဇေဝ၊ ပင်လျှင်။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဿာမိ၊ အံ့။ သီလံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ရက္ခာမိ၊ အံ့။ အညတရံ၊ တစ်ပါးပါးသော။ ကုသလံ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ကရိဿာမိ၊ အံ့။ “အဇ္ဇ ယနေ့။ ပပဇ္ဇော၊ ကြာမြင့်ခြင်းသည်။ တာဝ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ သွေ ဝါ၊ နက်ဖန်မှလည်းကောင်း။ ပုနဒိဝသေ ဝါ၊ သန်ဘက်မှလည်းကောင်း။ ဇာနိဿာမိ၊ သိရအံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ “အဇ္ဇေဝ၊ ပင်လျှင်။ ကရိဿာမိ၊ အံ့”။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ **မဟာသေနနာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ အတ္တော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဟိဝိစ္ဆိကဝိသသတ္တာဒိနိ၊ မြွေ ကင်းမီးကောက် အဆိပ်လက်နက် အစရှိကုန်သော။ အနေကာနိ၊ ကုန်သော။ မရဏကာရဏာနိ၊

သေခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည်။ တဿ၊ ထိုသေမင်း၏။ သေနာ၊ စစ်သည်တို့မည်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟတိယာ၊ များစွာသော။ တာယ သေနာယ၊ ထိုစစ်သည်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ မဟာသေနေန၊ များသော စစ်သည်ရှိသော။ ဧဝရူပေန၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ မစ္စုနာ၊ သေမင်းနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ကွ။ “ကတိပါဟံ၊ တစ်ရက် နှစ်ရက်မျှ။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓပူဇာဒိ၊ ဘုရားရှင်အား ပူဇော်ခြင်းအစရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ အဝဿယံ၊ ကိုးကွယ်မှီခိုရာဖြစ်သော။ ကမ္ပ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရောမိ၊ ၏။ တာဝ၊ ပတ်လုံး။ အာဂမေဟိ၊ ငုံပါဦးလော့”။ ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ မိတ္တသန္တဝါကာရသင်္ခါတော၊ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သော အခြင်းအရာဟု ဆိုအပ်သော။ **သင်္ဂရော** ဝါ၊ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ “ဣဒံ သတံ ဝါ၊ ဤတစ်ရာသော ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း။ ဣဒံ သဟဿံ ဝါ၊ ဤတစ်ထောင်သော ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကတိပါဟံ၊ တစ်ရက် နှစ်ရက်မျှ။ အာဂမေဟိ၊ လော့”။ ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ လညာနုပ္ပဒါနသင်္ခါတော၊ တံစိုးပေးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ **သင်္ဂရော** ဝါ၊ တံစိုးလာဘ်ထိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ “ဣမိနာ ဗလရာသိနာ၊ ဤဗိုလ်ပါအစုဖြင့်။ ပဋိဗာဟိဿာမိ၊ တားမြစ်အံ့”။ ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဗလရာသိသင်္ခါတော၊ ဗိုလ်ပါစုရုံးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ **သင်္ဂရော** ဝါ၊ စုရုံးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သဒ္ဓါတစ်ချက် အနက် သုံးပါးဖြစ်ခဲ့ရကား သဒ္ဓါအနက်မတန်လေ-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိရကား ‘သင်္ဂရောတိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

သင်္ဂရောတိ ဣဒံ နာမံ၊ သင်္ဂရောဟူသော ဤအမည်သည်။ မိတ္တကရဏ-လညဒါန ဗလရာသိသင်္ဂရောနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်း၊ တံစိုးပေးခြင်း၊ ဗိုလ်ပါစုရုံးခြင်းတို့၏။ နာမံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အတ္ထော၊ ဤသုံးပါးသော အနက်ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ **အတန္တိတန္တိ** ကား။ အနလသံ၊ ပျင်းရိခြင်း မရှိသော။ ဥဋ္ဌာဟကံ၊ ထကြွလှုံ့လရှိသော။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပန္နတ္တာ၊ ကျင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဘဒ္ဒေ၊ ကောင်းသော။ ဧကရတ္ထော၊ တစ်ခုသော ညဉ့်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဘဒ္ဒေကရတ္ထော**၊ မည်၏။ **ဣတိ**တိ၊ ကား။ ဧဝံ ပဋိပန္နံ၊ ဤသို့ကျင့်သော။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ “အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဘဒ္ဒေကရတ္ထော၊ ကောင်းသော တစ်ခုသော ညဉ့်ရှိ၏”။ ကုတိ၊ သို့။ ရာဂါဒိသန္တတာယ၊ ရာဂအစရှိသည် တို့၏ ငြိမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ **သန္တော**၊ ငြိမ်းသော။ **ဗုဒ္ဓမုနိ**၊ ဘုရားတည်းဟူသော မုနိသည်။ **အာစိက္ခတိ**၊ ကြားတော်မူ၏။ ။

စက္ခုနာ ပညာယ စာတိ၊ ကား။ စက္ခုနာ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပညာယ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကား။ စက္ခုဘူတာယ၊ မျက်စိဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ **သတိယာ ပညာယ စာတိ၊** ကား။ သတိယာ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပညာယ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကား။ သတိဝိသိဋ္ဌာယ၊ သတိဖြင့် အထူးပြုအပ်သော။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ **ကာယေနာတိ၊** ကား။ နာမကာယေန၊ နာမကာယဖြင့်။ ။

ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော သန္တိကာတဗ္ဗတရား၏ မျက်မှောက် ပြုတတ်သော သန္တိကာရတရားသာ ဖြစ်ရကား “ဒိဗ္ဗစက္ခု ။လ။ အဓိပ္ပာယော” ဟု မိန့်သတည်း။ တစ်နည်းကား-ဒိဗ္ဗစက္ခုစသော ပါဠိသည် နိတတ္ထတည်း-ဟု မိစ္ဆာဉာဏ် ဖြစ်ရာသောကြောင့် ထိုမိစ္ဆာဉာဏ်ကို နစ်စေ၍ နိတတ္ထမဟုတ်၊ နေယျတ္ထတည်းဟု ပြလိုရကား ဒိဗ္ဗစက္ခု ။လ။ အဓိပ္ပာယော-ဟု မိန့်သတည်း။ တစ်နည်းကား-ယခင် ပါဠိဒေသနာသည် နိရဝသေသ ဒေသနာတည်း-ဟု မိစ္ဆာဉာဏ် ဖြစ်လေရာသောကြောင့် နိရဝသေသဒေသနာ မဟုတ်၊ သာဝသေသ-ဒေသနာတည်း-ဟု ပြလိုရကား ဒိဗ္ဗ ။လ။ အဓိပ္ပာယော-ဟု မိန့်သတည်း။

[၄၊ ၂၄၁] ဒိဗ္ဗစက္ခု သုဝိသုဒ္ဓန္တိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌှိ။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော။ ဒိဗ္ဗံ၊ နတ်၌ဖြစ်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုတည်း။ ဝါ၊ အဘိညာဉ်တည်း။ ယံ ရူပါတနံ၊ ကို။ သန္တိကရောတိ၊ မျက်မှောက်ပြု၏။ တံ ရူပါယတနံ၊ သည်။ စက္ခုနာ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပညာယ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ သန္တိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် ပြုအပ်သော တရားမည်၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ **အဓိပ္ပာယော**၊ တည်း။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသာတိ၊** ကား။ ပုရိမာသု၊ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတီသု၊ ဘဝတို့၌။ နိဂုတ္တက္ခန္ဓာ၊ နေခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာတို့တည်း။ **ဣဒ္ဓိဝိဓာတိ၊** ကား။ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသာ၊ ဣဒ္ဓိအဖို့အစုတို့သည်။ **နိရောဓောတိ၊** ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ တည်း။ သေသံ၊ သည်။ သုဝိညေယျမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

၁။ အဓိပ္ပာယော ။ ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုသည် သန္တိကာတဗ္ဗမဟုတ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော ရူပါယတနသာ သန္တိကာတဗ္ဗဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခု အစရှိသော ပါဠိဒေသနာသည် ပုဒ်တစ်ပါးမဆောင်မူ၍ တိုက်ရိုက်သိအပ်သော အနက်ရှိသော ဒေသနာ၊ ပုဒ်ကို အကြွင်းမထားမူ၍ ဟောအပ်သော နိရဝသေသဒေသနာ မဟုတ်။ နေယျတ္ထ သာဝသေသ ဒေသနာဖြစ်ရကား ‘အတိတ္တန္တမာနုဿကံ၊ လူတို့၏ မျက်စိအမြင်ကို လွန်သော။ သုဝိသုဒ္ဓံ၊ သော။ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ သည်။ ယံ ရူပါယတနံ၊ ကို။ သန္တိကရောတိ၊ ၏။ တံ ရူပါယတနံ၊

၁၀၄။ **ယဿ သေလူပမံ စိတ္တန္တိ** ကား။ ပကတိဝါတေဟိ၊ ပြကတေသော လေတို့ဖြင့်။ အကမ္မနီယံ၊ မတုန်လှုပ်စေအပ် မတုန်လှုပ်စေနိုင်သော။ ဧကယနံ၊ တစ်ခဲနက်သော။ သေလံ ဝိယ၊ ကျောက်တောင်ကဲ့သို့။ လောကဓမ္မဝါတေဟိ၊ လောကဓံတရား ရှစ်ပါးဟူသော လေတို့သည်။ အကမ္မနီယတော၊ မတုန်လှုပ်စေအပ် မတုန်လှုပ်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ သေလူပမံ၊ တစ်ခဲနက်သော ကျောက်တောင် ဥပမာ ရှိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ **“ဒ္ဓိတံ နာနုပကမ္ပတိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ **ရဇနိယေသ္မတိ**၊ ကား။ လာဘာဒိသု၊ လာဘ်ရခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ **ကောပနေယျ** တိ၊ ကား။ အလာဘာဒိကေ၊ လာဘ်မရခြင်း အစရှိသည်ကြောင့်။ **ကုတော နံ ဒုက္ခမေဿတိ**တိ၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘာဝိတစိတ္တံ၊ ပွားစေအပ်သော စိတ်ရှိသော။ ဝီတိက္ကန္တလောကဓမ္မံ၊ လွန်ပြီးသော လောကဓံတရား ရှိသော။ တံ ဥတ္တမပုရိသံ၊ ထိုမြတ်သော ယောက်ျားသို့။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သို့။ လောကဓမ္မဟေတုကံ၊ လောကဓံ တရားလျှင် အကြောင်းရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ နာနုပမိဿတိ၊ မလိုက်လတ္တံ။ ။

ယော ဗြာဟ္မဏောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဗာဟိတပါပဓမ္မတာယ၊ အပပြုအပ်ပြီးသော ယုတ်မာသော တရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏော၊ မည်၏။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိက-တာယ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာနှင့် ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟံဟုင်္ကာရကသာဝါဒိပါပဓမ္မယုတ္တော၊ အမျက်မာန်ဖြင့် တဟုန်းဟုန်း ပြုခြင်းကိလေသာတည်းဟူသော ဖန်ရည်အစရှိသော ယုတ်မာသော တရားနှင့် ယှဉ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဇာတိမတ္တေန၊ ဇာတ်မျှဖြင့်။ ဗြာဟ္မဏောတိ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍။ န ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်မခံ။ သော ဗြာဟ္မဏော၊ သည်။ ဗာဟိတပါပဓမ္မတ္တာ၊ အပပြုအပ်ပြီးသော ယုတ်မာသောတရား

သည်။ စက္ခုနာ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ပညာယ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ သစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရား မည်၏။ ဤသို့ ပုဒ်တစ်ပါးကို ဆောင်၍ အနက်ယောဇနာလေ-သိသာပြီ၊ တိုက်ရိုက်သာ မသမ္ပန်လင့်-ဟူလိုသော်။ ယခင်ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကို မိုး၍ ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု သုဝိသုဒ္ဓန္တိ သာဝသေသဒေသနာတိ အာဟ ယံ သစ္စိကရောတိတိ၊ ရူပါယတနံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပေတံ’ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ကျပါစေကုန် သူမြတ်တို့။ ယင်းသို့သော် ရူပါယတနံနှင့် သစ္စိကာတဗ္ဗသည် လိင်ဝှစ်မတန်တကား ဟူငြားအံ့။ ‘ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ စက္ခုနာ စ ပညာယ စ သစ္စိကာတဗ္ဗာ’ဟူသော ပုစ္ဆာသို့ လိုက်၍ ‘သစ္စိကာတဗ္ဗာ’ဟု ပုလ္လိင် ဗဟုဝှစ် ဆိုပါသတည်း။ ညာပကလိုမူ ‘အပစ္စယာ ဓမ္မာ၊ အသင်္ခတာ ဓမ္မာ’ဟူသော မာတိကာ၏ ပဒဘာဇနီစသည်ကိုရှု။

ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟုံဟုံကံာရပုဟာနေန၊ တဟုန်းဟုန်းပြုတတ်သော
 အမျက်မာန်ကို ပယ်ခြင်းဖြင့်။ **နိဟုံဟုကော**၊ တဟုန်းဟုန်းပြုခြင်း မရှိ၊ ရာဂဒိကာ-
 ဝါဘာဝေန၊ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတည်းဟူသော ဖန်ရည် မရှိခြင်းကြောင့်။
နိက္ကသာဝေါ၊ ဖန်ရည် မရှိ။ သီလသံဝရေန၊ သီလကို စောင့်စည်းခြင်းဖြင့်။
 သံယတစိတ္တတာယ၊ စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ယတတ္ထော**၊
 စောင့်စည်းသော စိတ်ရှိ၏။ စတုမဂ္ဂဉာဏသင်္ခါတေဟိ၊ လေးပါးသော မဂ္ဂဉာဏ်ဟု
 ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝေဒေဟိ၊ ဉာဏ်တို့ဖြင့်။ အန္တံ သင်္ခါရတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊
 သို့။ ဂတတ္တာ၊ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (လှမ်း၍ပေး)။ ဝါ၊ ကား။ ဝေဒါနံ၊
 လေးပါးသော မဂ္ဂဉာဏ်တို့၏။ အန္တံ အဆုံးသို့။ ဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ **ဝေဒန္တဂ္ဂ**၊ မည်၏။
 မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ၊ မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်၏။ ဝုသိတတ္တာ၊
 ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော**၊ မည်၏။ ဝါ၊
 သုံးအပ်ပြီးသော မဂ်ဟူသော မြတ်သော အကျင့် ရှိ၏။ **ဓမ္မေန သော ဗြဟ္မဝါဒံ**
ဝေဒယျာတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဤ။ သော၊ ထိုပုဏ္ဏားသည်။ “အဟံ၊ သည်။ ဗြာဟ္မဏော၊
 မည်၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ ဝါဒံ၊ ကို။ ဝေဒယျ၊ ရာ၏။ **ယဿ** ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။
 သကလလောကသန္နိဝါသေ၊ အလုံးစုံသော လူအပေါင်း၌။ **ကုဟိန္ဒိ** ဧကာရမ္မဏေပိ၊
 တစ်ခုသော အာရုံ၌လည်း။ ရာဂုဿဒေါ၊ ရာဂ၏ ပြောခြင်း လည်းကောင်း။
 ဒေါသုဿဒေါ၊ ဒေါသ၏ ပြောခြင်းသည်လည်းကောင်း။ မောဟုဿဒေါ၊ မောဟ၏
 ပြောခြင်းသည်လည်းကောင်း။ မာနုဿဒေါ၊ မာန၏ ပြောခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 ဒိဋ္ဌဿဒေါ၊ ဒိဋ္ဌိ၏ ပြောခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ **ဥဿဒါ**၊
 ဤပြောခြင်းတို့သည်။ **နတ္ထိ**၊ ကုန်။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဟံ၊ သည်။ ဗြာဟ္မဏော၊
 ဗြာဟ္မဏတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ ဝါဒံ၊ ထိုစကားကို။ ဝေဒယျ၊ ဆိုရာ၏။ ဣတိ အယံ၊
 လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

န ဂါတေတိ၊ ကား။ န ပတိဋ္ဌဟတိ၊ မတည်။ **သုက္ကာ**တိ၊ ကား။ သုက္ကသင်္ခါတာ၊
 သုက္ကဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဂဟာ၊ ထူးသော ပြုဟုတ်တို့သည်။ ဝါ၊ ကြယ်အပေါင်း
 တို့သည်။ (သောကြာကြယ်၊ ဗုဒ္ဓဟူးကြယ်အစရှိသော ကြယ်တို့ကို ပြုဟုတ်ပါသတည်း)။
 စန္ဒိမသုရိယာဒိနံ၊ လ နေအစရှိသည်တို့၏။ ပဘာ၊ အရောင်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။
 ယဒိ နတ္ထိ၊ အံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ မရှိသည်။ သန္တေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ တမော ဧဝ စ၊
 အမိုက်သည်သာလျှင်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာသင်္ကမာနေ၊ ယုံမှားရှိရာသော
 သူတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ “**တမော တတ္ထ နဝိဇ္ဇတိ**”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ **ယဒါ စ**

အတ္တနာ၊ဝေဒီတိ အာဒိသု၊ တိဉ္စ။ ဧဝံ ဝိမံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အတ္တပစ္စက္ခေန၊ ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်ပြုသော။ ဉာဏေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ-ဉာဏေနလည်း ရှိ၏။ မိမိကိုယ်တိုင် သင်ချင်တတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ မိမိ၏ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်လည်းဟူ)။ ယဒါ၊ ဤ။ ဝိန္ဒတိ၊ ရ၏။ **အထ၊** ထိုရသော အခါ၌။ ရူပါရူပဓမ္မတော စ၊ ရုပ်နာမ်တရားမှလည်းကောင်း။ သုခဒုက္ခတော စ၊ မှလည်းကောင်း။ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ။

သကေသု ဓမ္မေသုတိ၊ ကား။ သကအတ္တဘာဝသင်္ခါတေသု၊ မိမိ၏ အတ္တဘော-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တိဉ္စ။

ယခင်စကားကို သဘာဝဉာပကအားဖြင့် ပြီးစေလိုရကား ‘ယေဘုယျေန ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဝိပဿနာဘိနိဝေသော။ ဝိပဿနာအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ **ဧတံ ပိသာစန္နိ၊** ကား။ အဇကလာပက၊ အဇကလာပကဘီလူး။ . . ။ တယာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ဧတံ ပိသာစံ ကိလေသပိသာစဉ္စ၊ ဤကိလေသာတည်းဟူသော ဘီလူးကို လည်းကောင်း။ **ပတ္တုလန္တိ၊** ကား။ တယာ၊ သည်။ ကတံ၊ သော။ အတ္ကုလံ ပတ္တုလကရဏဉ္စ၊ အတ္ကုလပတ္တုလဟု ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း။ (အတ္ကုလပတ္တုလ ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ နား၌ ထင်ရကား ကြောက်စေလို၍ ပြုအပ်သော ဘီလူးတို့၏ ကြုံးဝါးခြင်းကို အတ္ကုလပတ္တုလ-ဟု ဆိုပါသတည်း။) **အတိဝတ္တတိတိ၊** ကား။ အတိတ္တမတိ၊ လွန်၏။ ။

 [၄၊ ၂၄၂] **နာဘိနန္ဒတိ အာယန္တိ**ကား။ အာဂစ္ဆန္တိ လာသော။ ပုရာဏ ဒုတိယိကံ ဝါ၊ မယားဟောင်းကိုလည်းကောင်း။ အညံ ဝါ၊ တစ်ပါးသော မိန်းမကို လည်းကောင်း။ န အဘိနန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ဝန်မခံ။ (အဘိနန္ဒသဒ္ဒါသည် တောသနအနက်ကိုသာ မဟော။ ‘ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ’ စသည်၌ကဲ့သို့ သမ္ပဋိစ္ဆနအနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် စိတ္တေန န သမ္ပဋိစ္ဆတိ-ဟု ဆိုသတည်း။) **ပတ္တမန္တိ၊** ဖဲလေပြီးသော။ တမေဝ၊ ထိုမယားဟောင်း အစရှိသည်ကိုသာလျှင်။ **န သောစတိ၊** မစိုးရိမ်။ **သင်္ဂါမဇိ မုတ္တန္တိ၊** ကား။ ပဉ္စဝိဓာပိ၊ ငါးပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ သင်္ဂတော၊ ခြင်းမှ။ မုတ္တံ၊ သော။ သင်္ဂါမဇိ အောင်အပ်ပြီးသော မာန်စစ်ရှိသော။ ဘိက္ခံ၊ ကို။ ။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၈၉

ဗဟေတ္တာတိ၊ ကား။ ဗဟု၊ များစွာသော။ **ဇနော၊** လူအပေါင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤရေ၌။ **နာယတိ၊** ချိုး၏။ တေန၊ ထိုရေချိုးသဖြင့်။ သော ဇနော၊ သည်။ သုဒ္ဓေါ၊ နာမ၊ စင်ကြယ်သည် မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယ်၊ တည်း။ ။

ဇာတိဗလံ နိသေခန္တိ၊ ကား။ ဇာတိဗလဿ နိသေခကံ၊ ဇာတ်မျှသာဖြစ်သော ပုဏ္ဏားတို့၏ အားကို မြစ်တတ်သော။ ဝါ၊ ဇာတ်အားဖြင့် ပြာဟွဏဟု ဆိုခြင်းအားကို မြစ်တတ်သော။ **သဟာယာ ဝတာတိ၊** ကား။ သမထဝိပဿနာဘာဝနာယ၊ သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာ၌။ သဟ အယနဝသေန၊ တကွဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်း အားဖြင့်။ ဝတာ၊ စင်စစ်။ သဟာယာ၊ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ကုန်၏။ ကာလေန ကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သပ္ပိယဓမ္မဿ၊ လျောက်ပတ်သော တရားကို။ သဝနဝသေန၊ နာခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စိရရတ္တံ၊ အခါလေးမြင့်။ သမေတိ သမာဂမော၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းသည်။ ဧတေသံ၊ ထိုရဟန်းအား။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ **စိရရတ္ထသမေတိကာ၊** မည်ကုန်၏။ **သိထိလမာရဗ္ဗာတိ၊** ကား။ သိထိလံ၊ လျော့သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ ။

၁၀၅။ **တတြ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကော ဝိသေသောတိ** ဣမိနာ ပါဠေန၊ ဖြင့်။ သတ္တု၊ စ၊ မြတ်စွာဘုရား၏လည်းကောင်း။ သာဝကဿ၊ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အားလည်းကောင်း။ ပဉ္စသွေဝ၊ ငါးပါးသာ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗိဒါဒယော၊ ပြီးငွေခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗဘာဂ-ပဋိပတ္တိယဉ္စ၊ ရှေးအဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော အကျင့်၌လည်းကောင်း။ အနုပါဒါဝိမုတ္တိယဉ္စ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍ လွတ်ခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ စ၊ အောက်၌ လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ ဝိသေသာဘာဝံ၊ အထူး မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ “နတ္ထိ ဝိမုတ္တိယာ နာနတ္ထ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဝိမုတ္တိယာ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်၌။ နာနတ္ထံ၊ ထူးသည်၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ “တတြ ကော ဝိသေသော”တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ ဝိသေသာဘာဝံ၊ အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စာမသတိ၊ သုံးသည်၏။ **အဓိပ္ပ-ယာသောတိ၊** ကား။ အဓိကပယောဂေါ၊ လွန်သောပယောဂသည်။ **နာနာကရဏန္တိ** စ ဣမိနာ၊ ဖြင့်လည်း။ ဝိသေသောယေဝ၊ အထူးကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ။

အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဝိသေသောတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ . . ။ သာဝကဿ၊ စ၊ ၏လည်းကောင်း။ သတ္တု၊ စ၊

ငါဘုရား၏လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တိယံ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်၌။ ဝိသေသော၊ သည်။ ယဒိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိ၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ သယမ္မုဉာဏေန၊ သယမ္မုဉာဏ်ဖြင့်။ သဝါသနသဗ္ဗကိလေသော၊ ဝါသနာနှင့်တကွ အလုံးစုံသော သံကိလေသတရားတို့ကို။ ခေပေတွာ၊ ကုန်စေ၍။ သမ္မာသမ္မောဓိ၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို။ အဘိသမ္မုဇ္ဈိတွာ၊ သိတော်မူ၍။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ ကို။ ပရသန္တာနေ၊ သူတစ်ပါးသန္တာန်၌။ ဥပ္ပါဒနာဒိသကလသဗ္ဗညု- ဂုဏသမာယောဂေါ၊ ဖြစ်စေခြင်းအစရှိသော အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်ကျေးဇူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသို့ အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားကျေးဇူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းသည်။ သမ္မာသဗ္ဗဒ္ဒဿ၊ ၏။ ပညာဝိမုတ္တတော၊ ပညာဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်မှ။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ တတ္ထ ဝစနေ၌။ **အနုပ္ပန္နဿာတိ၊** ကား။ အဝတ္တမာနဿ၊ မဖြစ်သေးသော။

အရိယမဂ်ကို ရှေးဘုရားတို့ ဖြစ်စေကုန်ပြီး မဟုတ်တုံလော၊ စောဒနာရှိရကား
‘အရိယမဂ္ဂံ ဟိ’စသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ အရိယမဂ္ဂံ၊ ကို။ ကဿပသမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ အန္တရာ၊ အကြား၌ကား။ ဥပ္ပါဒေတာ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ အညော၊ သော။ သတ္တာ နာမ၊ မြတ်စွာဘုရား မည်သည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်ခဲ့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဘဂဝါ၊ ဤ ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ **မဂ္ဂဿ၊** ကို။ **ဥပ္ပါဒေတာ** နာမ၊ ဖြစ်စေသည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **အသဉ္ဇာတဿာတိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထိုအနုပ္ပန္နသဒ္ဓါ၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ **အနက္ခာတဿာတိ၊** ကား။ အကထိတဿ၊ မဟောအပ်သေးသော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **မဂ္ဂညူ၊** မည်၏။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဝိဒိတံ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဝါ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **မဂ္ဂဝိဒူ၊** မည်၏။ **မဂ္ဂေ စ၊** မဂ်ဟုတ်သည်၌ လည်းကောင်း။ **အမဂ္ဂေ စ၊** မဂ်မဟုတ်သည်၌လည်းကောင်း။ **ကောဝိဒေါ၊** လိမ္မာတော်မူ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **မဂ္ဂကောဝိဒေါ၊** မည်၏။

၁။ မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါ ။ ။ ‘မဂ္ဂကောဝိဒေါ’ဟူသော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် အညီ ‘မဂ္ဂကောဝိဒေါတိ မဂ္ဂကောဝိဒေါ’သာ ဆိုပါလော့၊ အဘယ်ကြောင့် ‘မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါတိ မဂ္ဂကောဝိဒေါ’ဟု ဆိုသနည်းဟူမူကား မဂ်မဟုတ်သည်ကို ပယ်သဖြင့်

မဂ္ဂါနဂါတိ၊ ကား။ မဂ္ဂံ၊ သို့။ အနုဂစ္ဆန္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်ဖြစ်၍။ **ပစ္ဆာသမန္နာဂတာတိ၊** ကား။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံတော်မူ၏။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ ။

 [၄၊ ၂၄၃] ၁၀၆။ “နီစေ၊ ယုတ်နိမ့်သော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။” ကုတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ တမေန၊ အမိုက်နှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **တမော၊** မည်၏။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ နိရယတမုပဂမနတော၊ ငရဲတည်းဟူသော အမိုက်သို့ သွားခြင်းကြောင့်။ **တမပရာယဏော၊** အမိုက်လျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဥဘယေနပိ၊ နှစ်ပါးသော ပုဒ်ဖြင့်လည်း။ ခန္ဓတမောဝ၊ ခန္ဓာတည်းဟူသော အမိုက်ကိုသာလျှင်။ ကထိတော၊ ဟောအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ “အဗျေ၊ ပြည့်စုံကြွယ်ဝသော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်ပြီ။” ကုတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဇောတိနာ၊ အလင်းနှင့်။ ယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဇောတိ၊** မည်၏။ အာလောကဘူတော၊ ဖြစ်သောဂုဏ်တည်းဟူသော အလင်းရှိ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာယသုစရိတာဒိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ သဂ္ဂုပပတ္တိဘဝုပဂမနတော၊ နတ်ပြည်တည်းဟူသော ဥပပတ္တိဘဝသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်။ **ဇောတိပရာယဏော၊** အလင်းလျှင် လဲလျောင်းရာ ရှိ၏။ ကုမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ကုတရေပိ၊ ဤမှ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ။

န တံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု ဓိရာတိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ **ဓိရာတိ၊** ကား။ ဗုဒ္ဓါဒယော၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတပုရိသာ၊ ပညာရှိသော ယောက်ျားတို့သည်။ သင်္ခလိကသင်္ခါတံ၊ သံခြေချင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အယေန၊ သံဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ **အာယသံ၊** သံဖြင့်

မဂ်ကိုရကား မဂ်၌ လိမ္မာတော်မူသော ဘုရားမြတ်စွာသည် မဂ်မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ‘မဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါ’ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုတော်မူသတည်း။ ယခင် ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်ယူစေလို၍ ကုမ္မဂ္ဂပရိဟရဏဝသေန မဂ္ဂသမ္ပဋိပတ္တိတိ မဂ္ဂေ ကုသလော အမဂ္ဂေပိ ကုသလော ဧဝ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပန သဗ္ဗညုတာယ သဗ္ဗတ္ထေဝ ကုသလောတိ အာဟ မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ကောဝိဒေါတိ’ဟု ဋီကာဆရာ မိန့်သတည်း။

ပြီးသော။ ယဉ္ဇ ဗန္ဓနံ၊ အကြင်အနှောင်အဖွဲ့သည်လည်းကောင်း။ အဗ္ဗုဗန္ဓနသင်္ခါတံ၊ ထိတ်တုံး ထောင်အဖွဲ့ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒါရမယံ၊ သစ်ဖြင့် ပြီးသော။ ယဉ္ဇ ဗန္ဓနံ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗဇတိဏေဟိ၊ ပြိတ်မြက်တို့ဖြင့်။ (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ကား ‘ပဗ္ဗဇတိဏေဟိ ဝါ အညေဟိ ဝါ ဝါကာဒီဟိ’ဟု ရှိ၏။ ဤအဋ္ဌကထာ၌ကား မရှိ။ မရှိသော်လည်း ဥပလက္ခဏနိဒဿနမျှသာ မှတ်ပါ။) ရန္တု၊ ကြိုးကို။ ကတွာ၊ ချုံ။ ယံ ကတရဇ္ဈုဗန္ဓနဉ္စ၊ အကြင်ပြုအပ်သော အနှောင်အဖွဲ့ သည်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ၏။ တံ ဗန္ဓနံ၊ ထိုအနှောင်အဖွဲ့ကို။ (တံကား ဤအဋ္ဌကထာ တို့၌ မရှိ။ မရှိသော်လည်း နိစ္စသမ္ပန္နဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ‘န တံ ဒဠ္ဇ’ဟု ပါဠိဆိုသောကြောင့် လည်းကောင်း ဆောင်၍ ယောဇနာသည်။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ကား တံသဒ္ဒါ ရှိ၏။)

အသိအာဒီဟိ၊ သန်လျက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ငှာ။ သက္ကုဏေယျတာယ၊ တတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ “ထိရန္တိ မြဲမြံခိုင်ခံ့၏ဟူ၍။ န ဝဒန္တိ၊ မဆိုကုန်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **သာရတ္ထရတ္တာ**တိ၊ ကား။ ရတ္တာ၊ ပြင်းစွာ တပ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ချုံ။ ရတ္တာ၊ တပ်ကုန်၏။ ဗလဝရာဂရတ္တာ၊ အားကြီးသော ရာဂဖြင့် တပ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **မဏိကုဏ္ဍလေသု**တိ၊ ကား။ မဏိသု စ၊ ပတ္တမြားတို့၌လည်းကောင်း။ ကုဏ္ဍလေသု စ၊ နားတောင်းတို့၌ လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကား။ မဏိစိတ္တေသု၊ ပတ္တမြားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော။ ကုဏ္ဍလေသု၊ နားတောင်းတို့၌။ **ဧတံ ဒဠ္ဇန္တိ**၊ ကား။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ **မဏိကုဏ္ဍလေသု**၊ ပတ္တမြားနားတောင်းတို့၌။ ဝါ၊ ပတ္တမြားတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော နားတောင်းတို့၌။ **သာရတ္ထရတ္တာ**၊ ပြင်းစွာ ဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ တပ်ကုန်၏။ တေသု၊ တို့၏။ (ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ကား ‘တေသံ’ဟု ရှိ၏။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာရှိသည့် အတိုင်းသာ သင့်သကဲ့သို့ ထင်မိ၏။)

၁။ မဏိကုဏ္ဍလေသု ။ ။ ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ ပါဠိ၌ ယောဇနာကို ကျစေ။ ဆရာတို့ကား မဏိကုဏ္ဍလေသု၊ ပတ္တမြားနားတောင်းဝတ်ကုန်သော။ ပုတ္တေသု စ၊ တို့၌ လည်းကောင်း။ ဒါရေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ယာ သာရတ္ထရတ္တာ၊ အကြင်ပြင်းစွာ တပ်သည်ဖြစ်၍ တပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ စ အပေက္ခာ၊ အကြင်ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ၏။ ဤသို့ပါဠိ၌ အနက်ယောဇနာကုန်ဘိ၏။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၂၉၃

ယော ရာဂေါ စ၊ အကြင်တပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ပုတ္တဒါရေသူ၊ သားမယားတို့၌။ အပေက္ခာ၊ ငဲ့တတ်သော။ ယာ စ တဏှာ၊ အကြင်တပ်သော တဏှာသည်လည်းကောင်း။ အတ္တိ၊ ဤ။ ကိလေသမယံ၊ ကိလေသာဖြင့် ပြီးသော။ ဧတံ ဗန္ဓနံ၊ ကို။ ပဏ္ဍိတပုရိသာ၊ တို့သည်။ “ဒဠ္ဇ”န္တိ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

ဩဟာရိနန္တိ ကား။ အာကမိတ္တာ၊ ဆွေငင်၍။ စတူသူ၊ ကုန်သော။ အပါယေသူ၊ တို့၌။ ပါတနတော၊ ကျစေတတ်သောကြောင့်။ အဝဟရတိ ဟေဋ္ဌာ ဟရတိ၊ အောက်သို့ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩဟာရိနံ၊ အောက်သို့ ဆောင်တတ်သော။ **သိထိလန္တိ** ကား။ ဗန္ဓနဌာနေ၊ နှောင်ဖွဲ့ရာအရပ်၌။ ဆဝိအာဒိနိ၊ အရေအစရှိသည်တို့ကို။ အကောပေတွာ၊ မပျက်စေမူ၍။ ဗန္ဓနဘာဝမ္ပိ၊ နှောင်ဖွဲ့သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ အဇာနာပေတွာ၊ မသိစေမူ၍။ ဇလပထထလပထာဒိသူ၊ ရေကြောင်းခရီး၊ ကြည်းကြောင်းခရီးအစရှိသည်တို့၌။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ဌာ။ ဒေတိ၊ ဤ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သိထိလံ၊ လျော့သော။ **ဒုပ္ပမုဉ္ဇန္တိ** ကား။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောဘဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကဝါရမ္ပိ၊ တစ်ကြိမ်လည်း။ ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ ကိလေသဗန္ဓနံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့သည်။ ဒဠ္ဇဌာနတော၊ ကိုက်အပ်သော အရပ်မှ၊ ကစ္ဆပေါ၊ လိပ်သည်။ ဒုမ္မောစယော၊ လွှတ်စေနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒုမ္မောစယံ၊ လွှတ်စေနိုင်ခဲ့သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုပ္ပမုဉ္ဇံ၊ လွှတ်စေနိုင်ခဲ့သော။ ဝါ၊ ဖြည့်ရခတ်သော။ **ဧတမ္ပိ ဆေတွာနာတိ** ကား။ ဒဠ္ဇမ္ပိ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော်လည်း။ ဝါ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သည် ဖြစ်သော်လည်း။ ဧတံ ကိလေသဗန္ဓနံ၊ ကို။ ဉာဏခဂ္ဂေန၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ဖြင့်။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ **အနပေက္ခိနော**၊ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ **ကာမသုခံ**၊ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို။ **ပဟာယ၊ ၍။ ပရိဗ္ဗဇန္တိ** ပက္ကမန္တိ ပဗ္ဗဇန္တိ စ၊ ဖဲလည်းဖဲကုန်၏။ ဝါ၊ သွားလည်းသွားကုန်၏။ ဝါ၊ ရဟန်းလည်းပြုကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

စေတနာသည် ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော်လည်း အပုညာဘိသင်္ခါရ ဖြစ်သော စေတနာကိုသာ ဤ၌ လိုအပ်သောကြောင့် ထိုပုညာဘိသင်္ခါရ စေတနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အနက်ကို ပြလိုရကား ‘အကုသလစေတနာဝသေန စေတေတိ’ဟု မိန့်သတည်း။

၁၀၇။ **စေတေတိတိ** ကား။ အကုသလစေတနာဝသေန၊ အကုသိုလ်စေတနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စေတေတိ၊ စေ့ဆော်၏။ **ပကပ္ပေတိတိ** ကား။ တမေဝ အကုသလ

စေတနံ၊ ကိသာလျှင်။ ကာယဝစီကမ္မဘာဝံ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၏အဖြစ်သို့။ ပါပနဝသေန၊ ရောက်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကပ္ပေတိ၊ ပြုပြင်၏။ **အနုသေတိ**တိ၊ ကား။ ရာဂါဒိအနုသယောဝ၊ ရာဂအစရှိသော အနုသယသည်သာလျှင်။ သန္တာနေ၊ မိမိသန္တာန်၌။ အပ္ပဟိနဘာဝေန၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းဝပ်၏။

အာရမ္မဏမေတိ ဟောတိ ဝိညာဏဿ ဌိတိယာတိ၊ ကား။ ယဒေတံ ယံ ဧတံ စေတနဉ္စ၊ အကြင် စေ့ဆော်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ယံ ပကပ္ပနဉ္စ၊ အကြင် ပြုပြင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ယံ အနုသယဉ္စ၊ အကြင် ကိန်းဝပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတံ၊ ဤစေ့ဆော်ခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ကိန်းဝပ်ခြင်းသည်။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်၏။ ဌိတိယာ၊ တည်ခြင်း၏။ ဝါ၊ တည်ခြင်းငှာ။ ပဝတ္တိယာ၊ ၏။ ဝါ၊ ငှာ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အာရမ္မဏေ သတိ ပတိဋ္ဌာ ဝိညာဏဿ ဟောတိတိ၊** ကား။ ယထာဝုတ္တပစ္စယေ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ ၏။ (ပတိဋ္ဌာ၌ စပ်)။ [၄၊ ၂၄၄] ကမ္မံ၊ ကံကို။ ဇဝါပေတွာ၊ အရှိန် အဟုန်ရှိစေ၍။ ပဋိသန္ဓိအာကမ္မနသမတ္တတာသမ္မာဒနတော၊ ပဋိသန္ဓေကို ငင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေသောအားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **အာယတိ ပုနပ္ပဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ ဟောတိတိ၊** ကား။ အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနပ္ပဝါဘိတာနံ၊ တစ်ဖန်ဘဝသစ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

‘နော စေ စေတေတိ နော စေ ပကပ္ပေတိ’ဟု ဆိုသကဲ့သို့ ‘နော စေ အနုသေတိ’ဟု ဆိုပါတော့လော၊ အဘယ်ကြောင့် ‘အထ စေ အနုသေတိ’ဟု ဆိုဘိသနည်း။ သတိမမူမိလေသလော-ဟု စောဒနာထွက်ရာသောကြောင့် ‘နော စေ ။ပေ။ ပဋိက္ခိပတိ’ဟု မိန့်သတည်း။

နော စေ ဘိက္ခဝေ စေတေတိတိ အာဒိနာ၊ စေတေတိ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ အကုသလကမ္မမေဝ၊ ကိသာလျှင်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။

၁။ အနုသေတိ ။ ။ စေ့ဆော်ခြင်း ပြုပြင်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံကိုသာ ပယ်သည်။ အနုသယကို မပယ်။ ထို့ကြောင့် ‘နော စေ အနုသေတိ’ဟု မဆိုမူ၍ ‘အထ စေ အနုသေတိ’ဟု ဆိုပါလေသည်။ ရှေးကို သတိမမူမိသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ် ဟုလိုသော်။

နိဝတ္ထေတဗ္ဗကား ‘နန အနုသယံ ပဋိက္ခိပတိ’တည်း။ စေ့ဆော်ခြင်း ပြုပြင်ခြင်းမရှိသဖြင့် အနုသယလည်း မဖြစ်ခဲ့သော် ‘နော စေ အနုသေတိ’ဟု အနုသယကိုလည်း ပယ်ကောင်းပါသည်။ အနုသယကို မပယ်သည် မဟုတ် တုံလော-ဟု စောဒနာ ပုစ္ဆာ ထွက်လေရကား ‘အယံ ဓမ္မတ္ထ’စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိ၌။ သင်္ခေပတ္ထော၊ အကျဉ်းဖြစ်သော အနက်တည်း။ ကဒါစိ၊ ရံခါ၊ ယောနိသောမနသိကာရာ၊ အသင့် အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အကုသလစေတနာ၊ သည်။ ယဒိ နပ္ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်၏ရှင်။ ပန တထာပိ၊ လည်း။ အနုသယာ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုအနုသယတို့သည်။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာတို့သည်။ ဟောန္တိယေဝ၊ ကုန်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ သင်္ခေပတ္ထော၊ တည်း။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏေ၊ သည်။ သတိ စ၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း။ အာယတိ၊ ၌။ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ၊ ဘဝသစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ သင့်သည်သာလျှင်တည်း။ တတိယဝါရော၊ ကို။ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ဆန့်ကျင်သော နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။

၁၀၈။ “**နေသော ဘိက္ခုဝေ အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒေါ**”တိ အာဒိ၊ သမုဒ္ဒေါအစရှိသော စကားကို။ ဒုပ္ပုရုဏဋ္ဌေန၊ ပြည့်နိုင်ခဲ့သော သဘောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သံသီဒနဋ္ဌေန၊ နစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌေန၊ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သာဂရော၊ သမုဒ္ဒရာကို။ “သမုဒ္ဒေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ယဒိဝုစ္စေယျ၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ငြားအံ့။ တတော၊ ထိုသမုဒ္ဒရာထက်။ သတဘာဂေနပိ၊ တစ်ရာသော အဖို့အားဖြင့်လည်းကောင်း။ သဟဿဘာဂေနပိ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ စက္ခုအာဒိသွေဝ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၌ သာလျှင်။ အယံ နယော၊ ဤပြည့်နိုင်ခဲ့သော အစရှိသော နည်းကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “**စက္ခု ဘိက္ခုဝေ၊ လ၊ ဝေဂေါ**”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ရူပေသု၊ ရူပါရုံတို့၌။ သတ္တာနံ၊ တို့ကို။ အာဝိဋ္ဌနတော၊ ဆွဲငင်တတ်သောကြောင့်။ ရူပါယတနမေဝ၊ ရူပါယတနသည်ပင်။ ဝေဂေါ၊ သည်။ စက္ခုဿ၊ ၏။ ဝေဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ယော တံ ရူပမယံ ဝေဂံ သဟတိတိ၊ ကား။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝိသယေန၊ အာရုံနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ စက္ခု၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဒုက္ခတော၊ အားဖြင့်။ အနတ္တတော၊ အားဖြင့်။ သမ္မသန္တော၊ သုံးသပ်သည် ဖြစ်၍။ တတ္ထ စ၊ ထိုစက္ခု၌လည်း။ နိဗ္ဗန္တန္တော၊ ငြိမ်းငြိမ်းသည် ဖြစ်၍။ ဝိရုဇန္တော၊ တပ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍။ တပုဋိဗဒ္ဓတော၊ ထိုစက္ခုနှင့် စပ်သော။ ကိလေသဇာလတော၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ကွန်ရက်မှ။ ဝိမုစ္စန္တော၊ လွတ်သည်ဖြစ်၍။ အဘိဘဝတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ **အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ အတရိ စက္ခုသမုဒ္ဒန္တိ၊** ကား။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ စက္ခုသင်္ခါတံ၊ သော။ သမုဒ္ဒံ၊ ကို။ တိဏ္ဍောတိ၊ ကူးမြောက်ပြီးသော သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။

အပရော နယော၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတော၊ အံ။ **စက္ခု ဘိက္ခဝေ အရိယဿ ဝိနယေ သမုဒ္ဒေတိ၊** ကား။ ဒုပ္ပုရုဏဋ္ဌေန၊ ပြည့်နိုင်ခဲ့သော သဘောအားဖြင့်။ သမုဒ္ဒေ၊ သမုဒ္ဒရာမည်သည်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ သမုဒနဋ္ဌေန၊ စွတ်တတ်သောအားဖြင့်။ သမုဒ္ဒေ၊ မည်သည်။ ယဒိဝါ ဟောတိ၊ အံ့။ စက္ခုမေဝ၊ စက္ခု သည်သာလျှင်။ သမုဒ္ဒေ၊ မည်၏။

ယခင် စကားကို ချဲ့လိုရကား ‘တဿ ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ တဿ၊ ထိုစက္ခု၏။ (ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ၌ စပ်။ ဘာဝသမ္ပန်)။ ပထဝိတော၊ မြေမှ။ ယာဝ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မလောကာ၊ အကနိဋ္ဌပြည်တိုင်အောင်။ သမောသရန္တံ၊ စုဝေးသော။ နီလာဒိအာရမ္မဏံ၊ အညို အစရှိသော အာရုံသည်။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ၊ ပြည့်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဒုပ္ပုရုဏဋ္ဌေနပိ၊ ဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သမုဒ္ဒေ၊ မည်၏။ စက္ခု စ၊ သည်လည်း။ တေသု တေသု နီလာဒိအာရမ္မဏေသု၊ အညို အစရှိကုန်သော အာရုံတို့၌။ သမုဒေတိ၊ စွတ်တတ်၏။ အသံဝုတံ၊ မစောင့်ရှောက်အပ်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဩသရမာနံ၊ အာရုံသို့ သက်သည်ရှိသော်။ ကိလေသုပ္ပတ္တိယာ၊ ကိလေသာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အနန္တရပုဒ်တွင် စပ်)။ သဒေါသဘာဝေန၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သမုဒ္ဒေသဘာဝေနလည်း ရှိ၏။ စွတ်သော သဘောအားဖြင့်ဟု ပေး။ သမုဒ္ဒေနှင့် ဩကို အာဂုဏ်ကြံ)။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်တတ်၏။ တစ်နည်း-ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမုဒနဋ္ဌေနပိ၊ စွတ်သော သဘောအားဖြင့်လည်း။ သမုဒ္ဒေ၊ မည်၏။ တထာ၊ ပါး။ စက္ခု၊ သည်။ တဏှာသောတာဒိနံ၊ တဏှာသောတအစရှိသည်တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရတာယ၊ ဖြစ်ရာ အပေါက်၏

အဖြစ်ကြောင့်။ တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ထိုတဏှာသောတ အစရှိသည်ကို ပြ၏)။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်ကို။ သမုဒနဋ္ဌေန တေမနဋ္ဌေန၊ စုံစွတ်စေသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ သမုဒ္ဒေါ၊ မည်၏။ **တဿ ရူပမယော ဝေဂေါတိ၊** ကား။ သမုဒ္ဒဿ၊ ၏။ အပ္ပမာဏော၊ အတိုင်းအရှည် မရှိသော။ ဦမိမယော၊ လှိုင်းတံပိုးဖြင့် ပြီးသော။ ဝေဂေါ [၄၊ ၂၅] ဝိယ၊ အဟုန်ကဲ့သို့။ တဿာပိ စက္ခုသမုဒ္ဒဿ၊ ထိုစက္ခုတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏လည်း။ (ဝေဂေါ သို့ သွား)။ သမောသရန္တဿ၊ စုဝေးသော။ နီလာဒိဘေဒဿ၊ အညိုအစရှိသော အပြား ရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပမေယျော၊ မရေမတွက်နိုင်သော။ ရူပမယော၊ ရူပါရုံဖြင့် ပြီးသော။ ဝေဂေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ **ယော တံ ရူပမယံ ဝေဂံ သဟတိတိ၊** ကား။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ စက္ခုသမုဒ္ဒေါ၊ စက္ခုတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၌။ သမောသရန္တံ၊ စုဝေးနေသော။ ရူပမယံ၊ ရူပါရုံဖြင့် ပြီးသော။ တံ ဝေဂံ၊ ထိုအဟုန်ကို။ (သဟတိသို့ သွား)။ မနာပေ၊ နှစ်လိုဖွယ် ရှိသော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ တံ ရာဂံ၊ ကို။ အမနာပေ၊ နှစ်လိုဖွယ် မရှိသော။ ရူပေ၊ ၌။ တံ ဒေါသံ၊ ကို။ အသမပက္ခနေ၊ ကောင်းစွာ မရှုခြင်း၌။ တံ မောဟံ၊ ကို။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ရာဂါဒိကိလေသေ၊ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ အနုပ္ပါဒေန္တော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဥပေက္ခကာဘာဝေန၊ လျစ်လျူရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဟတိ၊ သည်းခံ၏။ ဝါ၊ နှိပ်စက်၏။ ။

သဉ္စိမိန္ဒြိ အာဒိသု၊ တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိလေသဉ္စိမိဟိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော လှိုင်းတံပိုးတို့ဖြင့်။ သဉ္စိမိ၊ လှိုင်းတံပိုး ရှိသော။ ကိလေသဝဋ္ဋေဟိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ဝဋ်တို့ဖြင့်။ **သာဝဋ္ဋံ၊** ဝဲရှိသော။ ကိလေသဂဟေဟိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ဖမ်းဆီးတတ်သော မိကျောင်းမကန်း တို့ဖြင့်။ **သဂဟံ၊** ဖမ်းဆီးတတ်သော မိကျောင်းမကန်းရှိသော။ ကိလေသရက္ခသေဟိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ရက္ခိုက်တို့ဖြင့်။ **သရက္ခသံ၊** ရက္ခိုက်ရှိသော။ ဝါ၊ ကား။ ကောဓုပါယာသဿ၊ အမျက်ထွက်ခြင်း ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ **သဉ္စိမိ၊** လှိုင်းတံပိုး ရှိသော။ ကာမဂုဏဝသေန၊ ကာမဂုဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ **သာဝဋ္ဋံ၊** ဝဲရှိသော။ မာတုဂါမဝသေန၊ မာတုဂါမ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ **သဂဟံ၊** ဖမ်းဆီး တတ်သော မိကျောင်းမကန်း ရှိသော။ **သရက္ခသံ၊** ရက္ခိုက်ရှိသော။ ဟိ၊ စွ။ “ဉ္စိမိဘယန္တိ ခေါ၊ လ။ အဓိဝစန”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ “ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ . . ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဉ္စိမိဘယန္တိ ဧတံ ဝစနံ၊ ဉ္စိမိဘယံဟူသော ဤစကားသည်။ ကောဓုပါယာသဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ တထာ၊ ပါး။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ . . ။

ခေါ၊ စင်စစ်။ အာဝဋ္ဌန္တိ ဧတံ ဝစနံ၊ သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏာနံ၊ တို့၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ . . ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဂဟရက္ခသောတိ ဧတံ ဝစနံ၊ သည်။ မာတုဂါမဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ သေသဒ္ဓါရေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝနယော၊ တည်း။ ။

သင်္ဂီမိဘယံ ဒုတ္တရံ အစ္စတရီတိ၊ ကား။ အနိစ္စတာဒိဉ္စိမိဘယေန၊ အနိစ္စအဖြစ် အစရှိသော လှိုင်းတံပိုးတည်းဟူသော ဘေးရန်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကူးနိုင်ခဲ့သော။ သဘယံ၊ ဘေးရန်ရှိသော။ ဒုရတိက္ကမံ၊ ကူးနိုင်ခဲ့သော သမုဒ္ဒရာကို။ အတိက္ကမိ၊ ကူးမြောက်၏။ **လောကန္တဂူတိ၊** ကား။ သံသာရလောကဿ၊ သံသရာတည်းဟူသော လောက၏။ အန္တံ၊ အဆုံးသို့။ ဂတော၊ ရောက်၏။ **ပါရဂတောတိ ဝုစ္စတိတိ၊** ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ဂတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကထိယတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ။

ပဋိသာတိ၊ ကား။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အနတ္တဟေတုတာယ၊ အကျိုးမဲ့ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိသာ ဝိယ၊ သံမျှားချိတ်တို့ကဲ့သို့။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိသာ၊ မည်ကုန်၏။ တစ်နည်းကား-ပဋိသာ ဝိယ၊ သံမျှားချိတ်ကဲ့သို့သော ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်။ ပဋိသာ၊ မည်ကုန်၏။ **အနယာယာတိ၊** ကား။ အနတ္တယ၊ အကျိုးမရှိခြင်းငှာ။ **ဗျာဗာဓာယာတိ၊** ကား။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ။ **ဣဌာတိ၊** ကား။ ပရိယိဌာ ဝါ၊ ရှာမှီးအပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ အပရိယိဌာ ဝါ၊ မရှာမှီးအပ်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ သုခါရမ္မဏတာယ၊ သုခ၏ အာရုံဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ သုခ၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဌာ၊ မည်ကုန်၏။ ကာမနိယဌေန၊ နှစ်သက်အပ်သော သဘောအားဖြင့်။ **ကန္တာ၊** မည်ကုန်၏။ မနဿ၊ စိတ်ကို။ ဝဗ္ဗနဌေန၊ ပွားစေတတ်သော သဘောကြောင့်။ **မနာပါ၊** မည်ကုန်၏။ ပိယသဘာဝတာယ၊ ချစ်အပ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ပိယရူပါ၊** မည်ကုန်၏။ ကိလေသကာမသဟိတတ္တာ၊ ကိလေသာကာမနှင့် တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ကာမူပသံဟိတာ၊** မည်ကုန်၏။ ရာဂဇနနဌေန၊ တပ်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ရဉ္စနတော၊ တပ်စေတတ်သောကြောင့်။ **ရဇနီယာ၊** မည်ကုန်၏။ **တဉ္ဇေတိ၊** ကား။ တံ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။

စက္ခုပိညေယျာ ရူပါဟု အောက်၌ ဗဟုဝစ်နှင့် ဆိုရကား တံ ရူပါရမ္မဏံ-ဟု ဆရာစွဲသော အစွဲသည် ရှေးနှင့် မတန်လေတကားဟု စောဒနာထွက်ရာသောကြောင့် ‘နီလာဒိဝသေန’စသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ ထိုငါစွဲသော အစွဲကား သင့်စွ။ နီလာဒိဝသေန၊ ဖြင့်။ အနေကဘောဒဘိန္နမ္ပိ၊
 များသောအပြားအားဖြင့် ပြားသည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပါယတနံ၊ သည်။
 ရူပါရမ္မဏဘာဝေန စ၊ ရူပါရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ စက္ခုဝိညေယျဘာဝေန စ၊
 စက္ခုဝိညာဉ်၏ မြင်သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကဝိစေတံ၊ တစ်ခုသော
 အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ နာတိဝတ္တတိ၊ မလွန်။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 တံသဘာဝသာမညံ၊ ထိုသဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ **“တဉ္စေ”**
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ။ **အဘိနန္ဒတိ**^၂တိ၊ ကား။ အဘိနန္ဒနဘူတာယ၊ အလွန်
 နှစ်သက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သပ္ပိတိကတဏှာယ၊ ပီတိနှင့် တကွဖြစ်သော
 တဏှာဖြင့်။ အဘိမုခေါ၊ ရှေးရှုသည် ဖြစ်၍။ နန္ဒတိ သမ္ပဋိစ္စတိ၊ ခံ၏။ **အဘိဝဒတိ**၊
 ကား။ “အဟော သုခံ၊ ဩ ချမ်းသာစွ။ အဟော သုခံ၊ ဩ ချမ်းသာစွ”။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝဒါပေန္တိယာ၊ ဆိုစေသော။ တဏှာယ၏ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဘိဝဒတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။
အဇ္ဈောသာယ တိဌတိ၊ ကား။ ဂိလိတွာ၊ မျို၍။ ပရိနိဌပေတွာ၊ ပြီးစေ၍။ တိဌတိ၊
 တည်၏။ **အယံ ဝုစ္စတိ ။လ။ မာရဿာတိ**၊ ကား။ အယံ ဘိက္ခု၊ ကို။ ကိလေသမာရဿ၊
 ကိလေသာမာရ်၏။ ဗဠိသဘူတံ၊ သံမျှားချိပ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရူပတဏှံ၊ ရူပါရုံ၌
 တဏှာကို။ ဂိလိတွာ၊ မျို၍။ ဌိတော၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ။ သေသဝါရေသုဝိ၊
 တို့၌လည်း။ ဣမိနာ **[၄၊ ၂၄၆]** နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ။
အဘောဒိတိ၊ ကား။ ဘိန္နံ၊ ဖျက်ဆီးပြီး။ **ပရိဘောဒိတိ**၊ ကား။ သဗ္ဗဘာဂေန၊ အလုံးစုံသော
 အဖို့အားဖြင့်။ ဘိန္နံ၊ ပြီး။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

၁၀၉။ **အယံ လောကော သန္တာပဇာတောတိ**၊ ကား။ အယံ သတ္တလောကော၊
 သည်။ ဇာတသန္တာပေါ၊ ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ဝဒတိကို ငဲ့၍ ပေးသည်။)

ယင်းကို ဖွင့်လိုရကား ‘ဉာတိ ။လ။ အတ္ထော’ ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဉာတိဗျသနာဒိဝသေန၊ အဆွေအမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နသောကသန္တာပေါ စ၊ ဖြစ်သော သောကတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်း

၁။ တဉ္စေ ။ ။ ရှေး၌ ဒဗ္ဗာပေက္ခအားဖြင့် ဆိုအပ်သော ရူပါရုံကို ဇာတျာပေက္ခအားဖြင့်
 သာမညကို ယူ၍ တဉ္စဟုဆိုရကား တံ ရူပါရမ္မဏံဟု စွဲခြင်းသည် သင့်ပါ၏ ဟူလိုသော်။

၂။ အဘိနန္ဒတိ ။ ။ တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော သုခသောမနဿကို သာယာသည်ဖြစ်၍
 ခံသည် ဟူလိုသော်။

ရှိသည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ ရာဂါဒိဝသေန၊ ရာဂအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နပရိဋ္ဌာဟသန္တာပေါ ၈၊ ဖြစ်သော ပူပန်ခြင်းဖြင့် ပူပန်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍လည်းကောင်း။ ကုတိအယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဖဿပရေတောတိ၊** ကား။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဒုက္ခဖဿေဟိ၊ ဆင်းရဲသော အတွေ့တို့ဖြင့်။ အဘိဘူတော၊ နှိပ်စက် အပ်သည် ဖြစ်၍။ **ရောဒံ ဝဒတိ အတ္တတောတိ၊** ကား။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဖုဋ္ဌ၊ တွေ့အပ်သော။ တံ တံ ဒုက္ခံ၊ ထိုထိုသို့သော ဆင်းရဲကို။ အဘာဝိတကာယတာယ၊ မပွားစေအပ်သော ကိုယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဓိဝါသေတုံ၊ သည်းခံအံ့သောငှာ။ အသက္ကောန္တော၊ ၍။ “အဟော ဒုက္ခံ၊ ဩ ဆင်းရဲစွ။ ဤဒိသံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ မယံ၊ ၏။ သတ္တုနောပိ၊ ဆရာအားလည်း။ မာ ဟောတု၊ မဖြစ်ပါစေ သတည်း”။ ကုတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိလပန္တော၊ မြည်တမ်းသည် ဖြစ်၍။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ **ဟိ** ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ယေန ယေန** ပကာရေန၊ ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဋိကာရံ၊ ကုစားခြင်းကို။ **မညန္တိ၊** တောင့်တကုန်၏။ **တံ၊** ထိုဆင်းရဲကို။ **တတော၊** ထိုအပြားမှ။ **အညထာ၊** တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ တိကိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ကုစားအပ်သည်။ **ဟောတိ၊** ၏။ (ထိုကိုဖွင့်လို၍ ယသ္မာ စသည်ကို ဆိုသတည်း)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ယေန ယေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဋိကာရံ၊ ကုစားခြင်းကို။ မညန္တိ အာသိသန္တိ၊ တောင့်တကုန်၏။ တံ ဒုက္ခံ၊ သည်။ တတော၊ ထိုအပြားမှ။ အညေန ပကာရေန၊ တစ်ပါးသော အပြားဖြင့်။ တိကိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ကုစားအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယေန ဝါ ပကာရေန၊ ဖြင့်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝမ္မိ၊ ကို။ မညန္တိ၊ တောင့်တကုန်၏။ တတော၊ ထိုအပြားမှ။ အညထာ၊ တစ်ပါးသာဖြစ်သော အပြားအားဖြင့်။ အဝမ္မိ ဧဝ ပန၊ အစီးအပွား မရှိခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ သို့၊ အညထာဘာဝိတံ၊ တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ ဣစ္ဆာဝိယာတံ ဧဝ၊ ထိုအလို၏ ပျက်စီးခြင်း၏သာလျှင်။ ဝါ၊ ခြင်းသို့သာလျှင်။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိလပန္တော၊ ၍။ ဝဒတိ၊ ၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ အယံ သတ္တလောကော၊ ဤသတ္တလောကသည်။ **ဘဝသတ္တော၊** ဘဝ၌ ကပ်ငြိသော။ ကာမာဒိဘဝေသု၊ ကာမ အစရှိသော ဘဝတို့၌။ သတ္တော၊ ကပ်ငြိသော။ (ဝုတ္တိနည်း ဖွင့်သည်)။ **သတ္တလောကော၊** သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ အလို၏ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သော်လည်း။ **ဘဝမေဝ၊** ဘဝကိုသာလျှင်။ **အဘိနန္ဒတိ၊** အလွန်နှစ်သက်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝ၌။ န

နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ မဠိးငွေ။ **ယဒဘိနန္ဒတိ တံ ဘယန္တိ** ကား။ ယံ ကာမာဒိဘဝံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊
 ၏။ တံ၊ ထိုကာမ အစရှိသော ဘဝသည်။ ဇရာမရဏာဒိအနေကဗျသနာနုဗန္ဓတ္တာ၊
 ဇရာမရဏ အစရှိသော များစွာသော ပျက်စီးခြင်းသည် အစဉ်လိုက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဘယာနကဋ္ဌေန၊ ကြောက်ခြင်းကို
 ဖြစ်စေတတ်သော သဘောအားဖြင့်။ **ဘယံ**၊ ဘေးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ယဿ**
ဘာယတိတိ၊ ကား။ ယတော ဇရာမရဏာဒိတော၊ အကြင်ဇရာမရဏ အစရှိသည်မှ။
 ဘာယတိ၊ ကြောက်၏။ **တံ**၊ ထိုဇရာမရဏ အစရှိသည်သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။
 အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော စ၊ တည်ရာ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။
 ဒုက္ခဒုက္ခတာယ၊ ဒုက္ခ ဒုက္ခဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ **ဒုက္ခန္တိ**၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ။

ဘဝဝိပ္ပဟာနာယာတိ၊ ကား။ ဘဝဿ၊ ကို။ ပဇဟနတ္ထာယ၊ စွန့်ခြင်းငှာ။ **ခေါ**တိ
 အယံ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ အဝဓာရဏတ္ထေ၊ အဝဓာရဏ အနက်၌။ ပဝတ္ထော၊ သော။
 နိပါတော၊ တည်း။ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်သဖြင့်သာလျှင်။ ကာမာဒိဘဝဿ၊ ကာမအစရှိသော ဘဝကို။
 သမုဒယပ္ပဟာနေန၊ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကို ပယ်သဖြင့်။ ပဟာနတ္ထံ၊
 ပယ်ခြင်းငှာ။ မယာ၊ ငါသည်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သော။ ဣဒံ **မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ**၊
 ဤမဂ်တည်းဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို။ **ဝုဿတိ**၊ သုံး၏။ ဣတိ၊ သို့၊ ဝုတ္တံ
 ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

ဧဝံ၊ သို့။ အရိယဿ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဧကံသေနဝ၊ စင်စစ်သဖြင့်သာလျှင်။
 နိယျာနိကဘာဝံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊
 ၌။ အညမဂ္ဂဿ၊ တစ်ပါးသော မဂ်၏။ နိယျာနိကဘာဝံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိပန္နော၊ ပယ်လိုသည်
 ဖြစ်၍။ **“ယေ ဟိ ကေဝိ”** တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ **ဘဝေနာ**တိ၊
 ကား။ ရူပဘဝေန ဝါ၊ ရူပဘဝဖြင့်လည်းကောင်း။ အရူပဘဝေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။
ဘဝဿာတိ၊ ကား။ သံသာရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှ။ **ဝိပ္ပမောက္ခန္တိ**၊ ကား။ ဘဝတော၊ မှ။
 ဝိမုတ္တိံ၊ လွတ်ခြင်းကို။ သံသာရသုဒ္ဓိံ၊ သံသရာမှ စင်ခြင်းကို။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊
 တည်း။ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဘဝ အရူပဘဝ၌။
 နိဗ္ဗာနသညိနေ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏ရှင်။ ပန
 တထာပိ၊ လည်း။ ဘဝဂါမိကဓမ္မေန၊ ဘဝသို့ ရောက်စေတတ်သော ကံ ဖြစ်သော။

[၄၊ ၂၇၇] ရူပါရူပဇ္ဈာနေန စ၊ ရူပဈာန် အရူပဈာန်ဖြင့်လည်းကောင်း။ တံနိဗ္ဗတ္တေန၊ ထိုရူပဈာန် အရူပဈာန်ကြောင့် ဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိဘဝေန စ၊ ဥပပတ္တိဘဝဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘဝဝိသုဒ္ဓိ၊ ဘဝ၏ စင်ခြင်းကို။ ဝဒန္တာ၊ ဆိုကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဘဝေန၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝဖြင့်။ ဘဝဝိပုမောက္ခံ၊ ဘဝမှ လွတ်ခြင်းကို။ ဝဒန္တိ နာမ၊ ဆိုသည်မည်ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ **“သဗ္ဗေ တေ အဝိပုမုတ္တာ ဘဝသွာ တိ ဝဒါမိ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ အထ ဝါ၊ ကား။ **ဘဝေနာတိ၊** ကား။ ဘဝဒိဋ္ဌိယာ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝါ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဟိ၊ စွ။ သဿတံ၊ အမြဲ။ ဘဝတိ တိဋ္ဌတိ၊ ဖြစ်၏ တည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ **“ဘဝဒိဋ္ဌိ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဘဝတဏှာတိ အာဒိသု ဝိယ၊ တို့၌ကဲ့သို့။ ဘဝဒိဋ္ဌိ ဧဝ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိကိုပင်လျှင်။ **ဥတ္တရပဒလောပေန**၊ နောက်ပုဒ်ကို ချေသောအားဖြင့်။ **“ဘဝေါ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ၏။

ဘဝဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဘဝမှ လွတ်ခြင်းကို အလိုရှိကုန်၊ အောက်မေ့ ကုန်မှသာ ဥတ္တရပဒလောပအားဖြင့် ဘဝဒိဋ္ဌိကို ဘဝ-ဟုဆို၏ဟုဆိုသော ဆရာစကား သင့်အံ့သည်တကားဟု စုဒ်ထွက်ရာသောကြောင့် ‘ဘဝဒိဋ္ဌိဝသေန စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ဘဝဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့သော သူတို့သည်။ ဘဝဝိသေသံယေဝ၊ ဘဝအထူးကို သာလျှင်။ ဘဝဝိပုမောက္ခံ၊ ဘဝမှ လွတ်ကြောင်းဟူ၍။ မညန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ ကော ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား။ **ဗကော၊** ဗက အမည်ရှိသော။ **ဗြဟ္မာ၊** သည်။ “ဣဒံ၊ ဤဘဝသည်။ နိစ္စံ၊ မြ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ ဓုဝံ၊ မချွတ်ယွင်း။ ဣဒံ၊ သည်။ သဿတံ၊ အမြဲ တည်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အဝိပရိဏာမဓမ္မံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိ။” ဣတိ၊ သို့။

၁။ ဥတ္တရပဒလောပေန “ဘဝေါ” ။ ။ ‘ဘဝဒိဋ္ဌိသဟဂတာ တဏှာ’ဟု ဆိုလိုလျက် ဒိဋ္ဌိသဟဂတ-ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေ၍ ဘဝတဏှာ-ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌိဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေ၍ ဘဝ-ဟု ဆိုအပ်၏ ဟူလိုသော်။ ဥတ္တရပဒလောပအားဖြင့် ဘဝဒိဋ္ဌိကို ဘဝ-ဟု ဆိုအပ်သော ဟူပြီ။

၂။ ဘဝဒိဋ္ဌိဝသေန ဟိ ။ ။ ဟိ-သဒ္ဒါကား လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌဂမျမာန်ဖြစ်သောကြောင့် ဟိသဒ္ဒါနှင့် တကွပေးသည်။ ထိုကြောင့် အထက်၌ ‘ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဝသေန ဟိ’ စသည်ဖြင့် ဆိုလေသတည်း။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၀၃

အာဟာယထာ၊ ဆိုသကဲ့သို့တည်း။ (ယထာ တံ၊ ဌိ 'တံ'ကား နိပါတ်မျှသာ)။
ဝိဘဝေနာတိ၊ ကား။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။

**ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-ဟူသော သံဝဏ္ဏနာနှင့် ဝိဘဝေနဟူသော သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ
 မတန်လေတကားဟု စုန်ထွက်ရာသောကြောင့် 'ဝိဘဝတိ ။လ။ ဝုစ္စတိ'
 ဟူသောပါဌ် ထွက်သတည်း။**

ဟိ၊ စွ။ ဝိဘဝတိ၊ ဧ။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဝတ္တနတော၊ ကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ “ဝိဘဝေါ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဧ။ (ဒိဋ္ဌိဟူသော ဥတ္တရပဒလောပအားဖြင့် 'ဝိဘဝ'ဟု ဆိုအပ်၏ ဟူလိုသော်)။ **ဘဝဿ
 နိဿရဏမာဟံသူတိ၊ ကား။ သံသာရသုဒ္ဓိ၊ သံသာရာမှ စင်ခြင်းကို။ ဝဒိသု၊ ကုန်၏။**
 ဟိ၊ စွ။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့သော သူတို့သည်။
 သံသာရသုဒ္ဓိ၊ ကို။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “ယတော
 ခေါ ။လ။ သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

ဘော၊ အချင်း...။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ရူပိ၊
 ရုပ်ရှိသော။ စာတုမဟာဘူတိကော၊ လေးပါးသော မဟာဘူတံဖြင့် ပြီးသော။
 အယံ အတ္တာ၊ ဤကိုယ်သည်။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။
 ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏ ။လ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ၊
 နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ပြည့်စုံစေ၍။ ဝိဟရတိ၊ ဧ။
 ဘော၊ အချင်း...။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့ နေဝသညာနာ
 သညာယတနဈာန်ကို ပြည့်စုံ စေကာမျှဖြင့်။ အယံ အတ္တာ၊ သည်။ သမ္မာ၊
 အကြွင်းမဲ့။ သမုစ္ဆိန္နော၊ ပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (အနက်ပြေရုံ
 ပေယျာလတစ်စိတ်ကို ဖော်၍ ပေးသည်။ ပေယျာလငုပ်သည်ကား များလေစွ။
 ဗြဟ္မဇာလသုတ် ဥစ္ဆေဒဝါဒကို ရှု)။

**အနိဿဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အနိက္ခန္တာ၊ မထွက်မြောက်ကုန်။ တတ္ထ၊ ထိုသို့သော
 မထွက်မြောက်ခြင်း၌။ ဥပဓိ ဟိ ပဋိစ္စ ဒုက္ခမိဒံ သမ္မောတိတိ၊ ဟူ၍။ တစ်နည်းကား-
 ဥပဓိ ။လ။ သမ္မောတိတိ ဣမိနာ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ ကို။ အာဟ၊ ဧ။ တတ္ထ
 ဝစနေ၊ ၌။ **ဥပဓိန္တိ၊ ကား။ ခန္ဓာဒိဥပဓိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော ဥပဓိကို။ ကိံ ကော အဓိပ္ပါယ်၊**
 ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်းဟူမူကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ ဣမေ
 ဒိဋ္ဌိဂတိကာ၊ ဤမိစ္ဆာအယူရှိကုန်သော သူတို့သည်။ နိဗ္ဗာနသညိနော၊ နိဗ္ဗာန်ဟု**

အမှတ်ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝ၌။ ခန္ဓုပမိကိလေသုပမိအဘိသင်္ခါရူပဓယော၊ ခန္ဓာတည်းဟူသောဥပမိ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ဥပမိ၊ အဘိသင်္ခါရ တည်းဟူသော ဥပမိတို့ကို။ အဓိကတ ဉာတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။ တဿ၊ ထိုဥပမိ၏။ ဒုက္ခနိဿရဏတာ၊ ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကုတော ဉာတာ၊ အဘယ်မှာ သိအံ့ နည်း။ ကုတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ယံ ပန ဒုက္ခနိဿရဏံ၊ အကြင်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ ဒုက္ခနိဿရဏံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“သဗ္ဗပါဒါနက္ခယာ နတ္ထိ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝေါ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ၏။ ။

လောကမိမံ ပဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ အာလပတိ၊ ဆိုတော်မူ၏။ **ပုထူတိ၊** ကား။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီး အသီး။ **အဝိဇ္ဇာယ ပရေတန္တိ၊** ကား။ မောဟေန၊ သည်။ အဘိဘူတံ၊ နှိပ်စက်အပ်သော။ **ဘူတန္တိ၊** ကား။ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော။ **ဘူတရတန္တိ၊** ကား။ ကုတ္တိ၊ သည်။ ပုရိသေ၊ ၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ ပုရိသော၊ သည်။ ကုတ္တိယာ၊ ၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ကုတိ ဧဝံ၊ သို့။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သတ္တေသု၊ တို့၌။ ရတံ၊ မွေ့လျော်သော။ (‘ဘူတ’ကား သတ္တဝါဟောဟူလို)။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ အချင်းချင်းသတ္တဝါတို့၌ မွေ့လျော်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ **ဘဝါ၊** မှ။ **အပရိမုတ္တာ၊** မလွတ်ကုန်သော။ **ယေ ဟိ ကေစိ ဘဝါတိ၊** ကား။ ကုတ္တရဇဏော ဝါ၊ တိုသော ခဏရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒီဃာယုကာ ဝါ၊ ရှည်သောအသက် ရှိကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သာတဝန္တော ဝါ၊ သာယာခြင်း ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အသာတဝန္တော ဝါ၊ သာယာခြင်း မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘဝါ၊ ဘဝတို့သည်။ **သဗ္ဗမီတိ၊** ကား။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌လည်းကောင်း။ အဓော၊ အောက်၌ လည်းကောင်း။ တိရိယံ၊ ဖီလာ၌လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရပ်၌။ **သဗ္ဗတ္ထတာယာတိ၊** ကား။ သဗ္ဗဘာဝေန၊ အလုံးစုံသော အဖြစ်ဖြင့်။ **သဗ္ဗေ တေ ဘဝါတိ** အာဒိသု၊ တို့၌။ အတ္တော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ “သဗ္ဗေပိ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာ၊ ကုန်”။ ကုတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝိပဿနာသဟိတာယ၊ ဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်သော။ မဂ္ဂပညာယ၊ မဂ္ဂပညာဖြင့်။ အဝိပရိတံ၊ မဖောက်မပြန်။ **ပဿတော၊** ရှုသောသူအား။ **ဘဝတဏှာပိ၊** ဘဝ၌တပ်သော တဏှာသည်လည်း။ **ပဟိယတိ၊** ပျောက်၏။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ **ဝိဘဝံ**

ဥစ္ဆေဒမ္ပိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကိုလည်း။ **နာဘိနန္ဒတိ** န ပတ္တေတိ၊ မတောင့်တ။ တဿ၊ ထိုသူအား။

[၄၊ ၂၄၈] သဗ္ဗတဏှာနံ၊ တို့၏။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်း မရှိသောအားဖြင့်။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ **နိဗ္ဗာနံ** နိဗ္ဗတိ၊ ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ **နိဗ္ဗတဿ၊** ငြိမ်းသော။ **တဿ ဘိက္ခုနော၊** အား။ **အနုပါဒါ၊** မစွဲလမ်းခြင်းကြောင့်။ ကိလေသာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ကိလေသာဘိသင်္ခါရ တို့ကို။ အနုပါဒါနတော၊ မစွဲလမ်းခြင်းကြောင့်။ အဂ္ဂဟဏတော၊ မယူခြင်းကြောင့်။ **ပုနဗ္ဘဝေါ၊** ဘဝသစ်သည်။ **န ဟောတိ၊** မဖြစ်။ ဧဝံဘူတေန စ၊ ဤသို့ ဖြစ်သောရဟန်းသည်လည်း။ ပဉ္စဝိဓောပိ၊ သော။ **မာရော၊** ကို။ **အဘိဘူတော၊** နှိပ်စက်အပ်၏။ အဿအနေန၊ ဤရဟန်းသည်။ အဿမာရေန သင်္ဂါမော၊ မာရ်တို့နှင့် စစ်ထိုးခြင်းကို။ ဝိဇိတော၊ ပြီ။ သဗ္ဗေပိ ဘဝေ၊ ခြံလည်း။ သမတိက္ကန္တော၊ သည်ဖြစ်၍။ ဣဌာနိဌာဒီသု၊ တို့၌၊ တာဒိလက္ခဏပုတ္တော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော မတုန်လှုပ်ခြင်းလက္ခဏာသို့ ရောက်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။ ။

အန္ဓပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ **အနုသောတဂါမိ၊** သံသရာတည်းဟူသော ရေအလျဉ် အားလျော်စွာ သွားသောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ **ပဋိသောတဂါမိ၊** သံသရာတည်းဟူသော ရေအလျဉ်၏အညာသို့ သွားသောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ သေက္ခော၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ဋီတတ္တော၊** မတုန်မလှုပ်သောသဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် တည်သောသဘော ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ အသေက္ခော၊ အသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣတရော၊ ကူးမြောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ။

၁၁၀။ (အဘိသဒ္ဓါသည် ဥပသာရမျှသာဖြစ်ရကား ‘အဘိဇာတိကောတိ ဇာတိယော’ဟု ဖွင့်သတည်း)။ **အဘိဇာတိကောတိ၊** ကား။ ဇာတိယော၊ အမျိုးအားဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ **ကဏှာဘိဇာတိကောတိ၊** ကား။ ကဏှေ နီစေ၊ ယုတ်သော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။ **ကဏှဓမ္မံ အဘိဇာယတိတိ၊** ကား။ ကာဠကံ၊ မည်းညစ်သော။ ဒသဝိဓံ၊ သော။ ဒုဿီလဓမ္မံ၊ ဒုဿီလဓမ္မ ဖြစ်သော တရားကို။ ပသဝတိ၊ ပွားစေ၏။ ကရောတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တံ၊ ထိုမည်းညစ်သော ဒုဿီလတရားကို။ အဘိဇာယိတွာ၊ ပွားစေ၍။ နိရယေ၊ ၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ **သုက္ကံ ဓမ္မန္တိ၊** ကား။ “အဟံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေပိ၊ ရှေး၌လည်း။ ပညာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အကတတ္တာ၊ မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နီစေ၊ ယုတ်သော။ ကုလေ၊ အမျိုး၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်ရ၏။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပညံ၊ ကို။ ကရိဿာမိ၊ အံ့”။ ဣတိ၊ သို့။ ပညသင်္ခါတံ၊

ကောင်းမှုဟု ဆိုအပ်သော။ သူကံ ပဏ္ဏာရုံ ဖြူစင်သော။ ဓမ္မံ ကို။ အဘိဇာယတိ၊ ပွားစေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တေန၊ ထိုဖြူစင်သော ကောင်းမှုကို ပွားစေသဖြင့်။ သဂ္ဂေ၊ ဌ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ **အကဏှံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနန္တိ** ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌ။ (ပေယျာလမရှိသည့် ပါဌ်များ၏။ ရှိသည်သာ အတိယုတ္တဖြစ်၏။) နိဗ္ဗာနံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ (‘ဟိ’ကား နိပါတ်မျှသာ)။ ကဏှံ၊ မည်းညစ်သည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ အံ။ ကဏှဝိပါကံ၊ မည်းညစ်သော အကျိုးကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးရာ၏။ သုက္ကံ၊ ဖြူစင်သော ကံသည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ အံ။ (လိုက်စေသည်)။ သုက္ကဝိပါကံ၊ ဖြူစင်သော အကျိုးကို။ ဒဒေယျ၊ ရာ၏။ ဒိန္နမ္ပိ၊ နှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကိုလည်း။ အပ္ပဒါနတော ပန၊ မပေးသောကြောင့်ကား။ “**အကဏှံ အသုက္ကံ**”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **နိဗ္ဗာနန္တိ** စ ဧတ္ထ၊ နိဗ္ဗာန ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သည်။ ကိလေသနိဗ္ဗာနန္တေ၊ ကိလေသာ ငြိမ်းသည်၏ အဆုံး၌။ ဇာတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ မည်၏။ တံ၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဧသ ဧသော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဘိဇာယတိ ပသဝတိ၊ ပွားစေ၏။ ကရေတိ၊ ၏။ **သုက္ကာဘိဇာတိကော**တိ၊ ကား။ သုက္ကေ ဥစ္စေ၊ မြင့်မြတ်သော။ ကုလေ၊ ဌ။ ဇာတော၊ သော။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားကို။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ “**ကဏှံ ကဏှဝိပါကံ**”န္တိ အာဒိကဿ၊ ကဏှံ ကဏှဝိပါကံ အစရှိသော။ ကမ္မစတုက္ကဿ၊ ကမ္မစတုက္က၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဟာရသမ္မာတဝါရေ၊ ဌ။ ဝိဘတ္တော ဧဝ၊ ဝေဖန်ပြီးသလျှင်ကတည်း။ ။

၁၁၁။ **မာနသတ္တန္တိ** ကား။ မနုဿဘာဝံ၊ လူ၏ အဖြစ်ကို။ မနုဿယောနိ၊ လူ၏ အမျိုးကို။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဒွေ**တိ၊ ကား။ ကိစ္စံ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စလည်းကောင်း။ အကိစ္စမေဝ စ၊ မပြုအပ်သော ကိစ္စလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ ကိစ္စာနိ တွေဝ၊ ပြုအပ်သော ကိစ္စတို့ကိုသာလျှင်။ ကတ္တဗ္ဗာနိ၊ ပြုအပ်ကုန်၏။ ကိစ္စံ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ အကိစ္စံ၊ မပြုအပ်သော ကိစ္စကို။ န စ ကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ **သုကိစ္စန္တိ** အာဒိ၊ သုကိစ္စံ အစရှိသော စကားသည်။ “ကိစ္စ”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုပြုအပ်သော ကိစ္စတို့ကို။ သရူပဒဿနံ၊ သရုပ်အားဖြင့် ပြသောစကားတည်း။ ။

ပဓာနာနိတိ၊ ကား။ ဥတ္တမာနိ၊ မြတ်သော သဘောတို့သည်။ ဝိသိဋ္ဌာနိ၊ ထူးသော သဘောတို့သည်။ ပုရိမသ္မိံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ **ပဗ္ဗဇိတေသု**တိ ပဒေ၊ ဟူသော ပုဒ်၌။ ဘုဏ္ဏံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်သည်။ ဝိသယေ၊ ဝိသယအနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဒုတိယေ၊ နှစ်ခုတို့၏

ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ပဗ္ဗဇိတေသုဟူသောပုဒ်၌။ ဘုဉ္စံ သည်။ အဓိကရဏေ၊ အဓိကရဏ အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဠိ၊ ၌။ **နိဗ္ဗာနန္တိ** ကုမိနာ၊ နိဗ္ဗာနဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတံ၊ ၏။ ကသ္မာ ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အာမိသပရိစ္စာဂေါ၊ အာမိသကို စွန့်ကြဲခြင်းကို။ အရဟတ္တေန၊ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်။ သမဓုရော၊ မျှသောအဦး ရှိသည်ကို။ ဝါ၊ မျှသောဝန် ရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ နည်း။ ကုတိ၊ သို့။ စေ စောဒေယျ၊ အကယ်၍ စောဒနာငြားအံ့။ ဒက္ခိဏေယျသု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူ၏။ မဟပ္ပလဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အကျိုး ကြီးမြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြအံ့သောငှာ။ သမဓုရော၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **ယေန ယေန ဝါ ပန ဝတ္ထုနာတိ၊** ကား။ ဥစ္ဆေဒဒိဝတ္ထုနာ၊ ဥစ္ဆေဒအစ ရှိသော ဝတ္ထုဖြင့်။ **အဇ္ဈောသိတာတိ၊** ကား။ ဘဝတဏှာဒိဝသေန၊ ဘဝတဏှာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဇ္ဈောသိတာ၊ နှလုံးသွင်းအပ်ကုန်၏။ ဒုတိယေ၊ ဒုတိယပုဒ်၌။ ဝါ၊ ဒုတိယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ သံကိလေသဘာဂိယသုတ်ကို ပြရာ၌။ **ယေန ယေန ဝါ ပန ဝတ္ထုနာတိ၊** ကား။ အမရာဝိက္ခေပဝတ္ထုအာဒိနာ၊ အမရာဝိက္ခေပဝတ္ထု အစရှိသည်ဖြင့်။ ။

 [၄၊ ၂၄၉] **ကုမိနာ အသုဘေန ကမ္မဝိပါကေနာတိ၊** ကား။ အသုဘဿ၊ မတင့်တယ်သော။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိကမ္မဿ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိသော ကံ၏။ ဝိပါကတ္တာ၊ အကျိုးဖြစ်သည်၏ ဖြစ်ကြောင့်။ အသုဘေန၊ မတင့်တယ်သော။ အသိဝေန၊ မငြိမ်းချမ်းသော။ ကမ္မဝိပါကေန၊ ကံအကျိုးဖြင့်။ **ကုဒံ ဗာလလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တတိတိ၊** ကား။ ပုရိမသို့ ဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ဒုစ္စရိတသမင်္ဂီတာယ၊ ဒုစရိုက်နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ ဘဝတိ၊ ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဥပလက္ခဏံ၊ မှတ်ခြင်းသည်။ ဇာယတိ၊ ၏။ **ကုဒံ သံကိလေသဘာဂိယံ သုတ္တန္တိ၊** ကား။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ပဝတ္ထံ၊ ဖြစ်သော။ ကုဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ **သံကိလေသဘာဂိယံ နာမံ၊** ဘာဂိယအမည်ရှိသော။ သုတ္တံ၊ မည်၏။

ကုမိနာ သုဘေနာတိ ဧတ္ထ၊ ကုမိနာ သုဘေနဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝုတ္တနယာ- နုသာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၁။ သံကိလေသဘာဂိယံ နာမံ ။ ။ ‘ဒုစ္စန္တိတ စိန္တာ’အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗာလ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ‘ဒုစ္စန္တိတ စိန္တာ’စသည်ကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ဤသုတ်သည်လည်း သံကိလေသဘာဂိယသုတ် မည်၏ဟူလိုသော်။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **မဟာပုရိသလက္ခဏန္တိ**၊ ကား။ ပဏ္ဍိတလက္ခဏံ၊ ပညာရှိဟူ၍ မှတ်ခြင်းသည်။ **ကိလေသဘူမိဟိတံ**၊ ကား။ ကိလေသဌာနေဟိ၊ ကိလေသာတို့၏ ဖြစ်ရာတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ကား။ ကိလေသာဝတ္ထာဟိ၊ ကိလေသာဖြစ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ **သာနုသယဿ ပရိယုဋ္ဌာနံ ဇာယတိတံ**၊ ကား။ အပ္ပဟိနာနုသယဿ၊ မပယ်အပ်သော အနုသယရှိသော သူအား။ ပစ္စယသမာယောဂေ၊ ရာဂ အစရှိသည် တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းနှင့် ယှဉ်သည်ရှိသော်။ ရာဂါဒယော၊ တို့သည်။ ပရိယုဋ္ဌာနဝသေန၊ ပရိယုဋ္ဌာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။ **ပရိယုဋ္ဌိတော သံယုဇ္ဇတိတံ**၊ ကား။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ရာဂါဒိဟိ၊ တို့သည်။ ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော၊ ထိုးကျင့်နှိပ်စက် အပ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမရာဂါဒိဟိ၊ တို့နှင့်။ သံယုဇ္ဇတိ နာမ၊ ယှဉ်သည်မည်၏။ တစ်နည်းကား-ကာမရာဂါဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ကမ္မဝိပါကာဒိနာ၊ ကံဝိပါက် အစရှိသည်တို့နှင့်။ သံယုဇ္ဇတိ နာမ၊ မည်၏။ **သံယုဇ္ဇန္တော ဥပါဒိယတိတံ**၊ ကား။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမရာဂသံယောဇနာဒိဟိ၊ ကာမရာဂသံယောဇဉ် အစရှိသည်တို့နှင့်။ သံယုတ္တော၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမုပါဒါနာဒိနိ စ၊ ကာမုပါဒါန် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ အကုသလကမ္မာနိ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဥပါဒိယတိ၊ မြဲစွာစွဲလမ်း၏။ သေသံ၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောအရာ၌။ ဥတ္တာနမေဝ၊ တည်း။ ။

တဆယ့်ခြောက်ပါးအပြားအားဖြင့် သာသနပဌာနကို ဝေဖန်ရပြီးလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ ‘တတ္ထ ကတမေ အဌာရသ မူလပဒါ’စသည်ကို ဆိုသနည်း ဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘ဧဝံ ။လ။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ယင်းသို့ အဋ္ဌဝိသတိပဌာနကို အကျဉ်းပြအပ်သည်ရှိသော် လောကီယံ စသည်ကိုသာ ဆိုပါလော့။ အဘယ်အကျိုးငှာ ‘တတ္ထ ကတမေ အဌာရသ မူလပဒါ’ ဟူသောပါဌ်ကို ဆိုသနည်းဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘မူလပဒံ၊ လ။ ဥဒ္ဓရိတွာ’ ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

မူလပဒဝိဘဏိတဗ္ဗအဖြစ်ကို မပြသော် လုံလောက်ကုန်သဖြင့် အဋ္ဌဝိသတိပဌာနကို အကျဉ်းပြခြင်းကိစ္စ မပြီးကောင်းပါသလော-ဟူသော စောဒနာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘ယသ္မာ ။လ။ ကသ္မာ’ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

၁၁၂။ ဧဝံ ယထာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ သောဠသဝိဓေန၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး အပြားအားဖြင့်။ သာသနပဌာနံ၊ ကို။ နာနာသုတ္တေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဥဒါဟရဏဝသေန၊ ဥဒါဟရဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ နိဒဿနနည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဘဏိတွာ၊ ၍။

ကုဒါနိ၊ ဌ။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓေန၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်။ သာသနပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူလိုသော အရှင်မဟာကစ္ဆည်းမထေရ်သည်။ (ဥဒ္ဓိဋ္ဌံသို့ သွား)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယမ္ပိ ပဋ္ဌာနဝိဘာဂေါ၊ ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးအပြားရှိသော သာသနပဋ္ဌာနကို။ ဝါ၊ ဝေဖန်ခြင်းကို။ မူလပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ကုမဿာပိ၊ ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားရှိသော သာသနပဋ္ဌာနကို ဝေဘန်ခြင်း၏လည်း။ တေဟိ၊ ထိုမူလပဒတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ သော။ ပဒေသော၊ အရပ်သည်။ န အတ္ထိ၊ ရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မူလပဒ္ဓ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝိဘဇိတဗ္ဗတဉ္စ၊ ဝေဖန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“တတ္ထ ကတမေ အဋ္ဌာရသ မူလပဒါ”**တိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆာယ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ မူလပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဦး၍။ **“လောကီယံ လောကုတ္တရံ”**န္တိ အာဒိနာ၊ လောကီယံ လောကုတ္တရံ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ နဝတိကာ စ၊ ကိုးပါးသောတိက်ကိုလည်းကောင်း။ ထဝေါ စ၊ ဘုရား အစရှိသည်တို့၏ ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သောသုတ်ကို လည်းကောင်း။ ကုတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ အပြားရှိသော။ သာသနပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ အကျဉ်းပြတော်မူအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော သာသနပဋ္ဌာနတို့တွင်။ **လောကီယန္တိ**၊ ကား။ လောကေ၊ ဌ။ နိယုတ္တော၊ ယှဉ်သည်တည်း။ ဝါ၊ ကား။ လောကေ၊ ဌ။ ဝိဒိတော၊ ထင်ရှားသည်တည်း။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကီယော၊ မည်၏။ ဣဓ ပန၊ ဤအရာ၌ကား။ လောကီယော၊ လောက၌ယှဉ်သော။ ဝါ၊ လောက၌ ထင်ရှားသော။ အတ္ထော၊ ကို။ ယသ္မိ သုတ္တေ၊ ဌ။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တံ သုတ္တံ၊ သည်။ လောကီယံ၊ မည်ပါသတည်း။ **လောကုတ္တရံ**၊ မည်သော သုတ်သည်လည်း။ တထာ၊ တူတည်း။ (အကြင်သုတ်၌ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော အနက်ကို ဟောအပ်၏။ ထိုသုတ်သည် လောကုတ္တရသုတ် မည်၏ ဟူလိုသော်)။ ယသ္မိ ပန သုတ္တေ၊ ဌကား။ **“ပဒေသေန၊ တစ်စိတ်အားဖြင့်။ လောကီယော၊ လောကီဖြစ်သော အနက်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ပဒေသေန၊ ဖြင့်။ လောကုတ္တရော၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော အနက်ကို။ ဝုတ္တော၊ ၏”**။ တံ သုတ္တံ၊ သည်။ **လောကီယဉ္စ**၊ ယလည်းဖြစ်သော။ **လောကုတ္တရဉ္စ**၊ ရာလည်းဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ မည်၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ယဉ္စ သုတ္တံ၊ အကြင်သုတ်ကိုကား။ (စသဒ္ဓါကား ပနတ္ထတည်း)။ သတ္တေ၊ သတ္တဝါတို့ကို။ အဓိဋ္ဌာယ၊ တည်ရာပြု၍။ သတ္တပညတ္တိမုခေန၊ သတ္တပညတ်ကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဒေသိတံ၊ ၏။ တံ သုတ္တံ၊ သည်။ **သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ**၊ သုတ်မည်၏။

ဓမ္မဝသေနေဝ၊ ပရမတ္ထဓမ္မ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဒေသိတံ၊ ဟောအပ်သော သုတ်သည်။ **ဓမ္မာဓိဌာနံ**၊ သုတ်မည်၏။ ဥဘယဝသေန၊ နှစ်ပါးသော သတ္တဝါဓမ္မတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒေသိတံ၊ ဟောအပ်သော သုတ်သည်။ **သတ္တာဓိဌာနဉ္စ**၊ နှလည်းဖြစ်သော။ **ဓမ္မာဓိဌာနဉ္စ**၊ နှလည်းဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ မည်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော တိကတို့၌။ ဝါ၊ တတိယပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗော၊ ၏။ ဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ တို့၏။ ဂုဏာဘိတ္ထဝနဝသေန၊ ကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ သုတ္တံ ပန၊ သုတ်သည်ကား။ **ထဝေါ** နာမ၊ ထဝသုတ် မည်၏။ ။

တတ္ထ၊ ထို'န ဟိ ပါပံ ကတံ ကမ္မံ' အစရှိသောပါဠိ၌။ **သဇ္ဈခိရန္တိ**၊ ကား။ တင်္ဂဏယေဝ၊ ထိုခဏ၌သာလျှင်။ ဓေနယာ၊ နွားမ၏။ ထနေဟိ၊ သားမြတ်တို့မှ၊ နိက္ခန္တိ ထွက်သော။ အဗျဏှခိရံ၊ လောလောလတ်လတ်သော နို့ရည်သည်။ **မုစ္စတိတိ**၊ ကား။ န ပရိဏမတိ ဣဝ၊ မဖောက်ပြန် သကဲ့သို့။ (မကျက်သကဲ့သို့လည်းဟူ။ နသဒ္ဓါ ဣဝသဒ္ဓါတို့နှင့်တကွ ပြည့်စုံအောင် ပေးသည်)။ ဣဒံ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဓေနယာ၊ ၏။ ထနတော၊ သားမြတ်မှ၊ နိက္ခန္တိ သော။

[၄၊ ၂၅၀] ခိရံ၊ သည်။ တင်္ဂဏယေဝ၊ ထိုထွက်သော ခဏ၌သာလျှင်။ န မုစ္စတိ န ပရိဏမတိ ယထာ၊ မဖောက်မပြန်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ မကျက်သကဲ့သို့။ ဒဓိဘာဝံ၊ ဒိုးဒနဲ (နှိုင်း) အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ တက္ကာဒိအဓိပ္ပါယောယောဂတော ပန၊ ရက်တက် အစရှိသော အချဉ်နှင့် ကောင်းစွာ ယှဉ်ခြင်းကြောင့်ကား။ ပရတော၊ နောက်မှ။ ကာလန္တရေန၊ ကာလတစ်ပါး၌။ ပကတိ၊ ပြကတေ့ သဘောကို။ ဇဟတိ ယထာ၊ စွန့်သကဲ့သို့။ ဒဓိဘာဝံ၊ နှိုင်းအဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ပါပကမ္မမ္ပိ၊ မကောင်းမှုသည်လည်း။ ကိရိယက္ခဏေယေဝ၊ ပြုသော ခဏ၌သာလျှင်။ န ဝိပစ္စတိ၊ အကျိုးမပေးသေး။ ယဒိ ဝိပစ္စေယျ၊ အကယ်၍ အကျိုးပေးအံ့။ နာနာဂတီနံ၊ အထူးထူးသော ဂတိတို့၏။ သဟာဝဋ္ဌာနံ၊ တကွတည်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ရာ၏။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်။ ပါပကမ္မံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ န ဝိသဟေယျ၊ မဝန့်ရာ။ ယာဝ ပန၊ အကြင်မျှ လောက်သော်ကား။ ကုသလာဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓာ၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ ဓရန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ တာဝ၊ လောက်။ တေ၊ ထိုကုသိုလ်ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့သည်။ တံ၊ ထိုသူ့ကို။ ရက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်

ကံကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာတို့၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ အပါယေသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တာပနဝသေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိပစ္စတိ၊ အကျိုးပေး၏။ ဝိပစ္စမာနဉ္စ၊ အကျိုးပေးသော်လည်း။ **ဗာလံ**၊ သူမိုက်ကို။ **ဥဟန္တံ**၊ လောင်သည်ဖြစ်၍။ **အန္ဓေတိ**၊ အစဉ်လိုက်၏။ ကိံ ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား။ **ဘသ္မတ္တန္ဓော**၊ ပြာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ **ပါဝကော**၊ မီးသည်။ အက္ကန္တံ၊ နင်းသော သူကို။ ဥဟန္တော၊ လောင်သည်ဖြစ်၍။ အန္ဓေတိ ဣဝ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အံ့။ ဆာရိကာယ၊ ပြာသည်။ ပဋိစ္စန္ဓော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ ဝိတစ္စိတဂီရော၊ အလျှံကင်းသော မီးကိုးသည်။ အက္ကန္တောပိ၊ နင်းအပ်သော်လည်း။ ဆာရိကာယ၊ ဖြင့်။ ပဋိစ္စန္ဒတ္တာ၊ ကြောင့်။ န တာဝ ဥဟတိ၊ မလောင်နိုင်သေး။ ဆာရိကံ၊ ကို။ တာပေတွာ ပန၊ ပူစေ၍ကား။ စမ္မာဒီနိ၊ တို့ကို။ ဥဟနဝသေန၊ ဖြင့်။ ယာဝ မတ္တလုဂီ၊ တိုင်အောင်။ ဥဟန္တော၊ ၍။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ပါပကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (အနုဂစ္ဆတိ၌ ဆိုက်)။ ယေန၊ အကြင်သူမိုက်သည်။ ကတံ၊ ၏။ ဒုတိယေ၊ သော။ အတ္တဘာဝေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ တတိယေ၊ သော။ အတ္တဘာဝေ ဝါ၊ ၌လည်းကောင်း။ နိရယာဒီသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တံ၊ သော။ တံ ဗာလံ၊ ကို။ ဥဟန္တံ၊ ၍။ အနုဂစ္ဆတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ ။

ယသိန္ဒြိယာနိတိ၊ နိဟူသော။ ယာ ဂါထာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တတ္ထ တိသံ ဂါထာယံ၊ ၌။ အယံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား။ သင်္ခေပတ္တော၊ တည်း။ ယဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဆေကေန၊ လိမ္မာသော။ သာရထိနာ၊ ရထားထိန်းသည်။ သုဒန္တာ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမအပ်ကုန်သော။ အဿာ ဝိယ၊ မြင်းတို့ကဲ့သို့။ ဆ **ဣန္ဒြိယာနိ**၊ ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ **သမထံ** ဒန္တဘာဝံ၊ ဆုံးမအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ နိဗ္ဗိသေဝနဘာဝံ၊ အခိုင်အမာ မရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ **ဂတာနိ**၊ ရောက်ကုန်၏။ နဝဝိဓံ၊ ကိုးပါးအပြားရှိသော။ မာနံ၊ ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ပဟိနမာနဿ**၊ ပယ်အပ်ပြီးသော မာန်ရှိသော။ စတုန္တံ၊ ကုန်သော။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ **အနာသဝဿ**၊ အာသဝေါ တရားမရှိသော။ တာဒိဘာဝေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ်သည်၏၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ တထာရူပဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ **ဒေဝါပိ**၊ တို့သည်လည်း။ **ပိဟယန္တိ**၊ ချစ်ကုန်၏။ မနုဿာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဒဿနဉ္စ၊ ဖူးမြော်ခြင်းကို လည်းကောင်း။ အာဂမနဉ္စ၊ ကြွလာခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပတ္တေန္တိယေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ('အာဟာရ ။လ။ သတိ'ဟူသော နေယျတ္ထ

အားဖြင့် ဖွင့်သတည်း။)။ **အာဟာရေ သတိ**တိ၊ ကား။ အာဟာရပဋိပဒ္ဓေ၊ အာဟာရနှင့်စပ်သော။ ဆန္ဒရာဂေ၊ ကို။ အပ္ပဟိနေ၊ မပယ်အပ်သေးသည်။ သတိ၊ သော်။ ။

၁၁၃။ **သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုပရိဂမ္မ စေတသာ**တိ၊ ကား။ ပရိတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ဒသပိ ဒိသာ၊ အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့သို့လည်း။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အနုဂန္ဓာ။ အစဉ်လျှောက်၍။ ဝါ၊ လှည့်လည်၍။ **နေဝဇ္ဈဂါတိ**၊ ကား။ နေဝ အဓိဂစ္ဆေယျ၊ မရရာ။ **ပိယတရန္တိ**၊ ကား။ အတိသယေန၊ အလွန်အားဖြင့်။ ပိယံ၊ ချစ်အပ်သော သူကို။ **အတ္တနာတိ**၊ ကား။ အတ္တတော၊ မိမိကိုယ်ထက်။ **ဧဝံ ပိယော ပုထု အတ္တာ ပရေသန္တိ**၊ ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ အတ္တနာ အတ္တတော၊ မိမိကိုယ်ထက်။ ပိယတရဿ၊ အလွန် ချစ်အပ်သော။ ကဿစိပိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူကိုမျှလည်း။ အနုပလဗ္ဗနဝသေန၊ မရသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ ပရေသံ၊ တစ်ပါးကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တာ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပိယော၊ ချစ်အပ်၏။ ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်ကား။ ဧတဒေဝ၊ သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အတ္တကာမော**၊ အစီးအပွားကိုလိုသောသူသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ သုခကာမော၊ ချမ်းသာကို အလိုရှိသောသူသည်။ **ပရံ**၊ သူတစ်ပါးကို။ **န ဟိသေ**၊ မညှဉ်းဆဲရာ။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ ။

ဘူတာတိ၊ ကား။ ဇာတာ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ **ဘဝိဿန္တိ**တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သတည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဒိဏာသဝါ၊ ရဟန္တာတို့သည်။ **ဘူတာ**၊ ဘူတမည်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီးသော သူမည်ကုန်၏။ ဟိ၊ စွ။ ('ဟိ'ကား လုတ္တနိဒ္ဒိဋ္ဌတည်း)။ တေ၊ ထိုရဟန္တာတို့သည်။ ပဟိနဘဝတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ဘဝရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘူတာ ဧဝ၊ ဖြစ်ပြီးသောသူ မည်ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ **ဂမိဿန္တိ**တိ၊ ကား။ ပရလောကံ၊ တစ်ပါးသော လောကသို့။ ဝါ၊ တမလွန်ဘဝသို့။ ဂမိဿန္တိ၊ ကုန်လတုံ။ ဒိဏာသဝါ ပန၊ တို့သည်ကား။ အနုပါဒိသေသံ၊ ပိပါင်နာမက္ခန္ဓာ ကမ္မဇရပ်တို့၏ အကြွင်းမရှိသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ဂမိဿန္တိ၊ ကုန်လတုံ။ ။

ပိယော စ ဟောတိတိ၊ ကား။ သုပရိသုဒ္ဓါယ၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော။ သီလသမ္ပတ္တိယာ စ၊ သီလသမ္ပတ္တိနှင့်လည်းကောင်း။ သုပရိသုဒ္ဓါယ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပတ္တိယာ စ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပတ္တိနှင့်လည်းကောင်း။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍။

ပိယော ပိယာယိတဗ္ဗော၊ ချစ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ သီလဒဿနသမ္ပန္နံ ။

လ။ ပိယန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ [၄၊ ၂၁]

သီလဒဿနသမ္ပန္နံ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော။ ဓမ္မဋ္ဌ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရား၌ တည်သော။ သစ္စဝါဒိနံ၊ သစ္စာဉာဏ်ဖြင့် အမှန်ကို ဆိုလေ့ရှိသော။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မကုဗ္ဗာနံ၊ သိက္ခာသုံးပါးတည်း ဟူသော အမှုကိုပြုသော။ ဝါ၊ သိက္ခာသုံးပါးကို ဖြည့်သော။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ဇနော၊ လူများသည်။ ပိယံ၊ ချစ်ခြင်းကို။ ကုရုတေ၊ ပြု၏။

ပါသာဏဆတ္တံ ဝိယ၊ ကျောက်ထီးကိုကဲ့သို့။ ဂရုကာတဗ္ဗတာယ၊ အလေးပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂရု၊ အလေးပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝသေန၊ ဥတ္တရိမနုဿတရား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သမ္မာဝေတဗ္ဗတာယ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘာဝနီယော၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ကား။ သီလဂုဏေန၊ သီလဂုဏ်ဖြင့်။ ပိယဂရုအာဒိဘာဝါ၊ ချစ်အပ် အလေးပြုအပ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကို။ (အနက်ပြစေခြင်းငှာ အာဒိသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို နောက်ထား၍ ပေးသည်။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ “အာကဇေယျ စေ ။လ။ ပရိပူရကာရီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေတို့ . . ။ အဟံ၊ ငါသည်။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်။ ပိယော စ၊ ချစ်အပ်သည်လည်း။ အသံ၊ ဖြစ်လို၏။ မနာပေါ စ၊ နှစ်လိုအပ်သည်လည်း။ အသံ၊ လို၏။ ဂရု စ၊ ပြုအပ်သည်လည်း။ အသံ၊ ၏။ ဘာဝနီယော စ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်လည်း။ အသံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စေ အကဇေယျ၊ အကယ်၍ အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။ သီလေသွေဝ၊ သီလတို့၌သာလျှင်။ ပရိပူရကာရီ၊ ဖြည့်ခြင်းကို ပြုလေ့ရှိသည်။ အသ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ။

ဝတ္ထာတိ၊ ကား။ “ကာလေန ဝက္ခာမိ”တိ အာဒိပဉ္စဓမ္မေ၊ ကာလေန ဝက္ခာမိ အစရှိကုန်သော ငါးပါးသောတရားတို့ကို။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ဥပဋ္ဌာပေတွာ၊ ဖြစ်တည်စေ၍။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို။ ဥလ္လုမ္ပနဘာဝေ၊ သံသရာမှ ကယ်တင်သော သဘော၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဝတ္ထာ၊ ဆိုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝစနက္ခမောတိ၊ ကား။ သဗြဟ္မစာရိဟိ ဝါ၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်လည်းကောင်း။ ယေန ကေနစိ ဝါ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်လည်းကောင်း။ ဝုစ္စမာနော၊ ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။ သုဗ္ဗစော၊ ဆိုလွယ်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိတာယ၊ အရိုအသေ ယူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုသီတင်းသုံးဖော် အစရှိသူတို့၏။ ဝစနံ၊ ကို။ ခမတိ၊

နှစ်သက်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝစနက္ခမော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ **ဝတ္ထာတိ၊** ကား။ ဓမ္မကထာဝသေန၊ တရားစကား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝစနသီလော၊ ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဝစနက္ခမောတိ၊** ကား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သံဝဏ္ဏေန္တော၊ ဖွင့်သည်ရှိသော်။ ပရေဟိ၊ သူတစ်ပါးတို့သည်။ အသံဟီရော၊ မယိုယွင်းစေအပ်သည်။ တစ်နည်းကား-ပရေဟိ၊ သူတစ်ပါးတို့ကြောင့်။ အသံဟီရော၊ ယိုယွင်းခြင်းမရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ တေသံ၊ ထိုတစ်ပါးသော သူတို့၏။ ပုစ္ဆာဝစနက္ခမတာယ၊ မေးသောအားဖြင့် ဆိုခြင်းငှာ ခံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝစနက္ခမော၊ ဆိုခြင်းငှာ ခံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဂန္တိရဗ္ဗ ကထံ ကတ္တာတိ၊** ကား။ သစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီ ဝါ၊ သစ္စာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အညံ ဝါ၊ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော။ ဂန္တိရကထံ၊ နက်နဲသော စကားကို။ ကတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **န စဋ္ဌာနေ နိယောဇကောတိ၊** ကား။ ဓမ္မဝိနယာဒိ၊ ဓမ္မဝိနယအစရှိသည်ကို။ (ဤပါဌ်ကား အချို့စာ မရှိ)။ အဓမ္မာဝိနယာဒိဝသေန၊ ဓမ္မမဟုတ် ဝိနည်းမဟုတ်သောတရား အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ဓမ္မဝိနယာဒိဝသေန၊ ဓမ္မဟုတ်သော တရား ဝိနည်းဟုတ်သော တရားတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ဒီပနတော၊ ပြသောအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အဋ္ဌာနေ၊ အရာမဟုတ်သည်၌။ န စ နိယောဇကော၊ မယှဉ်စေတတ် သည်သာ။

မာတရံ ပိတရံ ဟန္တာတိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ “တဏှာ ဇနေတိ ပုရိသ”န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ သတ္တာနံ၊ တို့ကို။ ဇနနတော၊ ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ **မာတာ** နာမ၊ အမိမည်၏။ “အဟံ၊ သည်။ အသုကဿ၊ ဤအမည်ရှိသော။ ရညော ဝါ၊ ၏လည်းကောင်း။ ရာဇမဟာမတ္တဿ ဝါ၊ မင်း၏ အမတ်ကြီး၏လည်းကောင်း။ ပုတ္တော၊ သားတည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပိတရံ၊ အဖကို။ နိဿာယ၊ ၍။ အသ္မိမာနဿ၊ ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန်၏။ ဥပ္ပဇနတော၊ ကြောင့်။ အသ္မိမာနေ၊ ငါဖြစ်၏ ဟူသော မာန်သည်။ **ပိတာ** နာမ၊ အဖမည်၏။ လောကော၊ သည်။ ရာဇာနံ၊ သို့။ ဘဇေတိ ဝိယ၊ ဆည်းကပ်သကဲ့သို့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတာနိ၊ အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယော၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့သို့။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယော၊ တို့သည်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ခတ္တိယာ၊ တို့သည်။ **ရာဇာနေ** နာမ၊ မင်းမည်ကုန်၏။ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ တို့သည်။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၁၅

ဝိတ္ထတဋ္ဌေန၊ ပြန့်သောသဘောအားဖြင့်။ ရဋ္ဌသဒိသတ္တာ၊ ပြည်တိုင်းကားနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ **ရဋ္ဌ** နာမ၊ ပြည်တိုင်းကား မည်၏။ အာယသာဓကော၊ အခွန်အတုတ်ကို ပြီးစေတတ်သော။ အာယုတ္တကပုရိသော ဝိယ၊ တိုင်းကြပ်မင်း၏ မင်းချင်းသည်ကဲ့သို့။ တံနိဿိတော၊ ထိုအာယတနဆယ့်နှစ်ပါးကို မှီသော။ နန္ဒိရာဂေါ၊ သည်။ **အနုစရော** နာမ၊ စာရေးစာချီ မည်၏။ ။

အနိယောတိ၊ ကား။ နိဒ္ဒါက္ခော၊ ဆင်းရဲ မရှိသည်ဖြစ်၍။ **ဗြာဟ္မဏောတိ၊** ကား။ ဒီဏာသဝေါ၊ ရဟန္တာသည်။ ဟိ၊ စွ။ ဧတေန၊ ဤရဟန္တာသည်။ တဏှာဒယော၊ တို့ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာသိနာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ဖြင့်။ ဟတာ၊ သတ်အပ်ကုန်၏။ ဗာဟိတာ၊ အပပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒီဏာသဝေါ၊ သည်။ **ဗြာဟ္မဏော၊** မည်၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ **ယာတီတိ၊** ကား။ သော ဗြာဟ္မဏော၊ ထိုရဟန္တာသည်။ နိဒ္ဒါက္ခော၊ ဆင်းရဲ မရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ယာတိ၊ သွား၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။ ။

ကာယေတိ၊ ကား။ ကရဇကာယေ၊ ကရဇကာယ၌။ **စိတ္တန္တိ၊** ကား။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ်ကို။ **သမောဒဟတီတိ၊** ကား။ ပက္ခိပတိ၊ ထည့်၏။

အဘယ်သို့ ထည့်သနည်း၊ စင်စစ် ပကတိသော တည်ခြင်းဖြင့်ပင် ထည့်သလော ပုစ္ဆာရှိရကား ‘ယဒါ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ဒိဿမာနေန၊ ထင်ရှားသော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဂန္တကာမော၊ သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ [၄၊ ၂၂၂] ကာယဂတိကံ၊ ကိုယ်နှင့်အလားတူသော။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **စိတ္တေပိ ကာယံ သမောဒဟတီတိ၊** ကား။ ယဒါ၊ ၌။ သီယံ၊ စွာ။ ဂန္တကာမော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဒါ၊ ၌။ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ္တေ၊ ပါဒကဇ္ဈာနစိတ်၌။ ကာယံ၊ ကို။ ပက္ခိပတိ၊ ၏။ စိတ္တဂတိကံ၊ စိတ်နှင့် အလားတူသော။ ကာယံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ကာယေ သုခသညဉ္စ လဟုသညဉ္စ ဩက္ကမိတွာတိ၊** ကား။ “သေယျထာပိ နာမ ။လ။ သမိဇ္ဇေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တနယေန၊ ဟောအပ်သောနည်းဖြင့်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော သူသည်။ ကာယေ၊ ကရဇကာယ၌။ သုခသညဉ္စ၊ သုခဟူသော အမှတ်ကိုလည်းကောင်း။ လဟုသညဉ္စ၊ ပေါ၏ဟူသော အမှတ်သို့လည်းကောင်း။ ဩက္ကမိတွာ၊ သက်၍။ ပရေသံ၊ သူတစ်ပါးတို့အား။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဒိဿမာနေန၊

ထင်သော။ ဝါ၊ မြင်အပ်သော။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ အာရာမရာမဏေယျကာဒီနိ၊ မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော အရာမ်အစရှိသည်တို့ကို။ ပေက္ခမာနော၊ ရှုလျက်။ စိတ္တက္ခဏေ-
နေဝ၊ စိတ်ဖြစ်သော ခဏ၌သာလျှင်။ ဣစ္ဆိတဌာနံ၊ အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့။ ဣတ္တိ၊
သွား၏။ ။

**သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်ရကား ကာမာဝ-
စရဘူမိက တရားသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်တုံလော။ ယင်းသို့လျက် အဘယ်ကြောင့်
'ယံ တံ လောကုတ္တရံ ဉာဏံ'ဟု ဆိုလေသနည်းဟု စုဒ်ထွက်ရာသောကြောင့်
'ယံ တံ ။လ။ ဘူမိကတ္တာ'ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

၁၁၄။ ယံ တံ လောကုတ္တရံ ဉာဏန္တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိ။ သဗ္ဗ လောကံ၊ အလုံးစုံသော
လောကကို။ ဥတ္တရိတွာ၊ လွန်၍။ အဘိဘဝိတွာ၊ နှိပ်နင်း၍။ ဌိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊
၏။ လောကုတ္တရဘူမိကတ္တာ ပန၊ လောကုတ္တရရာဘုံ၌ ဖြစ်သောသူ၏
အဖြစ်ကြောင့်ကား။ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။

**သဗ္ဗညုတဉာဏ်သည် သင်္ခါရတရားဖြစ်၍ အခါခပ်သိမ်း မတည်ဘဲ၊
မဖြစ်ဘဲလျက် အသို့မူ၍ 'သဗ္ဗကာလေ ပဝတ္တတိ'ဟု ဆိုဘိသနည်း။ စောဒနာ
ရှိရကား 'သဗ္ဗကာလေ' စသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

သဗ္ဗကာလေ ပဝတ္တတိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကိ။ အာဝဇ္ဇနပဋိပဒ္ဓဝုတ္တိတွာ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်
စပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ သတတံ၊ အမြဲ။ သမိတံ၊ မပြတ်။ ပဝတ္တတိ၊
ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။

**အမြဲမပြတ် ဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဆိုကောင်းပါသည် မဟုတ်တုံလောဟု
စောဒနာဖွယ်ရှိရကား 'န ဟိ' စသည်ကို မိန့်သတည်း။**

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တစ်နည်း-ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏံ၊ သည်။
ဘဂဝတော၊ အား။ သဗ္ဗသ္မိယေဝ ကာလေ၊ အလုံးစုံသော ကာလ၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှာ။ န သတ္တာ၊ ကောင်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
သတတံ၊ အမြဲ။ သမိတံ၊ မပြတ်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ ။

**ကိတ္တယိဿာမိ တေ သန္တိန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗကိလေသဝူပသမဟေတုတာယ၊
အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
သန္တိ၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ ဒဿေဿာမိ၊ အံ့။
ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေတိ၊ ကား။ ဒုက္ခဒိဓမ္မေ၊ ဒုက္ခအစရှိသော သဘောတရားကို။ ဒိဋ္ဌေ၊**

မြင်အပ်သည် ရှိသော်။ ဝါ။ ကား။ ကုမသို့ ဧဝံ အတ္တဘာဝေ၊ ဤကိုယ် အဖြစ်၌သာလျှင်။
အနိတိဟန္တိ၊ ကား။ ကုတိဟာသာတိ၊ ဤနိဗ္ဗာန်၌ ဤသို့ အလိုရှိအပ်၏ဟူ၍။ ဧဝံ၊
 သို့။ န ကုတိ ကိရာယ ပဝတ္တံ၊ ဤသို့ ဖြစ်သတည်းဟူ၍ တစ်ဆင့်ကြားသောအားဖြင့်
 မဖြစ်သော။ (ကိရိကား အနုဿဝနအနက်ဟော)။ အတ္တပစ္စက္ခံ၊ မိမိသည်
 မျက်မှောက်ပြုအပ်သော။ ဝါ။ ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။
 အတ္ထော၊ တည်း။ **ယံ ဝိဒိတွာ သတော စရန္တိ၊** ကား။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ
 အာဒိနာ၊ အနိစ္စာ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သတော၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်။
 ဟုတွာ၊ ၍။ စရန္တော၊ ကျင့်သည်ဖြစ်၍။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ယံ သန္တိ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်ကို။
 ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ တရေ လောကေ ဝိသတ္တိကန္တိ၊ ကား။ ဝိသတ္တိကသင်္ခါတံ၊ သံသရာ၌
 ငြိတတ် ပြန်တတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော။ တဏှံ၊ ကို။ (သံသာရလောကေ ဝိသိဗ္ဗနတော
 ဝိသတ္တိကသင်္ခါတတဏှံ-ဟူ၍လည်းရှိ၏)။ သံသရာလောကေ၊ သံသရာတည်းဟူသော
 လောက၌။ ဝိသိဗ္ဗနတော၊ ချုပ်တတ် ဖွဲ့တတ်သောကြောင့်။ ဝိသတ္တိကသင်္ခါတံ၊
 ဝိသတ္တိက-ဟု ဆိုအပ်သော။ တဏှံ၊ ကို။ (ဤသို့ ပေး)။ တရေ တရေယျ၊ ကူးရာ၏။
 သမတိက္ကမေယျ၊ ကောင်းစွာ လွန်မြောက်ရာ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။

တဉ္စာဟံ အဘိနန္ဒာမီတိ၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။
 သန္တိဇောတကံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ပြတတ်သော။ (သန္တိဇောတကဟူ၍ ရှိသောပါဌ်ကား
 ပါဌ်ပျက်တည်း)။ ဝေါ တုမှာကံ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ တံ ဝစနံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။
 ပတ္တယာမိ၊ တောင့်တ၏။ ဝါ။ ကား။ ဥတ္တမံ၊ သော။ တံ ဧဝံ သန္တိ၊ ကိုသာလျှင်။
 အဘိနန္ဒာမိ၊ တောင့်တ၏။ ကုတိ၊ သို့။ ဇောတကော၊ ဇောတကသည်။ ဝဒတိ၊
 လျှောက်၏။

**ဥဒ္ဓံ အစရိသော ပါဠိသည် ကာလဒေသတို့ကို အကြွင်းမဲ့ယူသော
 ပါဠိတည်းဟု သိစေလို၍ ‘ဥဒ္ဓန္တိ အနာဂတံ ဥပရိ စ’ အစရိသော ပါဠိကို
 မိန့်သတည်း။**

ဥဒ္ဓံ အခေါ တိရိယဉ္စာပိ မဇ္ဈေတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ **ဥဒ္ဓန္တိ၊** ကား။ အနာဂတဉ္စ၊
 အနာဂတ်တရားကိုလည်းကောင်း။ ဥပရိ စ၊ အထက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း။
အဓောတိ၊ ကား။ အတိတဉ္စ၊ အတိတ်တရားကိုလည်းကောင်း။ ဟေဋ္ဌာ စ၊
 အောက်အရပ်ကိုလည်းကောင်း။ **တိရိယဉ္စာပိ မဇ္ဈေတိ၊** ကား။ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ၊
 ပစ္စုပ္ပန်တရားကိုလည်းကောင်း။ ပရိတော စ၊ ထက်ဝန်းကျင်သော အရပ်ကို

လည်းကောင်း။ **ဧတံ ဝိဒိတွာ သင်္ဂေါတိ**တိ၊ ကား။ ဧတံ အနာဂတာဒိ၊ ဤအနာဂတ်
 တရား အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဇနနဋ္ဌာနန္တိ၊ ပြီးခြင်းကို ဖြစ်စေရာဟူ၍။ ဥတွာ၊ ၍။
ဘဝါဘဝါယာတိ၊ ကား။ ခုဒ္ဒကာနံ၊ ငယ်ကုန်သော။ ဘဝါနဉ္စ၊ ဘဝတို့၏ လည်းကောင်း။
 မဟန္တာနံ၊ ကုန်သော။ ဘဝါနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ အတ္ထာယ၊ ဌာ။ ဝါ၊ ကား။
 သဿတုစ္ဆေဒါယ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အကျိုးဌာ။ ။

 [၄၊ ၂၅၃] အရိယသစ္စာနန္တိ၊ ကား။ အရိယဘာဝကရာနံ၊ အရိယာ၏ အဖြစ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သော။ သစ္စာနံ၊ တို့ကို။ **အနနုပောဓာ**တိ၊ ကား။ အဗုဇ္ဈနေန အဇာနနေန၊
 မသိခြင်းကြောင့်။ **အပ္ပဋ္ဌိဝေဓာ**တိ၊ ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈနေန၊ မထိုးထွင်းနိုင်ခြင်းကြောင့်။
သန္တာဝိတန္တိ၊ ကား။ ဘဝတော၊ ဘဝမှ။ ဘဝဿ၊ တစ်ဘဝသို့။ ဂမနေန၊ သွားသဖြင့်။
 သန္တာဝိတံ၊ ပြေးလွှားအပ်ပြီ။ **သံသရိတန္တိ**၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ ဂမနဝသေန၊
 သွားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သံသရိတံ၊ ပြောင်းရွှေ့ရပြီ။ ဝါ၊ ကျင်လည်ရပြီ။ **မမဉ္ဇေဝ**
တုမ္မာကဉ္စာတိ၊ ကား။ မယာ စေဝ၊ ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း။ တုမေဟိ စ၊
 တို့သည်လည်းကောင်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ **သန္တာဝိတံ သံသရိတန္တိ**၊ ကား။ မမဉ္ဇေဝ၊
 ငါဘုရား၏ လည်းကောင်း။ တုမ္မာကဉ္စာ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ သန္တာဝနံ၊ တစ်ဘဝမှ
 တစ်ဘဝသို့ သွားသောအားဖြင့် ပြေးလွှားခြင်းသည်။ သံသရဏံ၊ အဖန်တလဲလဲ
 သွားခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ၊
 လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဘဝနေတ္တိ**တိ၊ ကား။ ဘဝါဘဝံ၊ သေးသောဘဝ
 ကြီးသောဘဝသို့။ နယနသမတ္ထာ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော။ တဏှာရဇ္ဈ၊
 တဏှာတည်းဟူသော ကြိုးကို။ **သံသိတန္တိ**၊ ကား။ သံသရိတံ၊ ပြောင်းရွှေ့ရပြီ။
သမူဟတာတိ၊ ကား။ သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ဟတာ၊ ဖျက်အပ်ပြီ။ ဆိန္နာ၊ ဖြတ်အပ်ပြီ။
 အပ္ပဝတ္တိကတာ၊ နောင်မဖြစ်အောင် ပြုအပ်ပြီ။ ။

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ကား။ ပစ္စယေဟိ၊ တို့သည်။ သင်္ခရိယန္တိ၊
 ပြုပြင်စီရင်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သင်္ခါရာ”တိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဒနာမာ၊
 ရအပ်သော အမည်ရှိကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အာဒိအန္တဝန္တတော စ၊ အစအဆုံး
 ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အနိစ္စန္တိကတော စ၊ မမြဲသော အဖို့ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ တာဝကာလိကတော စ၊ အခိုက်အတံ့မျှသာ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အခိုက်အတံ့မျှသော ကာလ၌ ယှဉ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ ခဏပရိတ္တတော စ၊ နည်းသော ခဏရှိသည်၏

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၁၉

အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ နိစ္စာ၊ မြီကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ကုတိ တသွာ၊
 ကြောင့်။ **အနိစ္စာ၊ မမြီကုန်။ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ**တိ၊ ကား။ ယဒါ၊ ဌှံ။
 ဝိပဿနာပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ ရှုမြင်၏။ **အထ၊** ထိုသို့မြင်သော
 အခါ၌။ ကုမသ္မိံ ဝဋ္ဋုဒုက္ခေ၊ ဌှံ။ **နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊** ငြီးငွေ့၏။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့သည်ဖြစ်၍။
 ဒုက္ခပရိဇာနနာဒိဝသေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အစရှိသည်တို့၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ၏။ **ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ၊** ကား။
 ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ယွာယံ ယော အယံ သစ္စပုဋိဝေခော၊ အကြင်သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍
 သိခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧသ ဧသော၊ ဤသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။
 ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ၊ စင်ခြင်း အကျိုးငှာ။ မဂ္ဂေါ၊ အကြောင်းတည်း။ **သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ**
ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌှံ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဘိဏ္ဍသမ္ပုဋိပိဋနဋ္ဌေန စ၊
 မပြတ်နှိပ်စက်ခြင်း သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ခယဋ္ဌေန စ၊ ကုန်ခြင်းသဘော
 အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။
 (ဤသို့ ပေး)။ သေသံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ **သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ**
ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌှံ။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေဘူမကဓမ္မာ၊ တေဘူမက၌ ဖြစ်သော
 တရားတို့သည်။ ပရတော စ၊ အတ္တမ္ပ တစ်ပါးဖြစ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။
 တုစ္ဆတော စ၊ အချည်းနှီးဖြစ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သုညတော စ၊ ဆိတ်သော
 အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အသာရတော စ၊ အနှစ် မရှိသောအားဖြင့် လည်းကောင်း။
 အဝသဝတ္တနတော စ၊ အလိုမလိုက်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အနတ္တာ၊ အတ္တ
 မဟုတ်။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသံ၊ သည်။ ပုရိမသဒိသမေဝ၊
 ရှေးနှင့်တူသည်သာလျှင်တည်း။ ။

သေယျာတိ၊ ကား။ ဝိ သိဋ္ဌော၊ ထူးသည်။ ဥတ္တ မော၊ မြတ်သည်။
သဒိသောတိ၊ ကား။ သမာနော၊ သည်။ **ဟိနောတိ၊** ကား။ လာမကောယုတ်သည်။

‘ဟိနောဟမသ္မိ’ဟူ၍ ရှုခြင်းသည် ယထာဘူတအားဖြင့် ရှုခြင်းဖြစ်ကောင်းသည်
မဟုတ်တုံလော စောဒနာရုံရကား ‘ဩမာနောပိ ဟိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ တစ်နည်းကား-ဟိ ယသွာ၊ ကြောင့်။ ဩမာနောပိ၊ ယုတ်သော
 မာန်သည်လည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အဝံကရဏမုခေန၊ အယုတ်အားဖြင့် ပြုခြင်းကို
 အရင်းပြုသဖြင့်။ သံပဂ္ဂဏှနဝသေနော၊ ခိုးမြှင့်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်။ ပဝတ္တတိ၊
 ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ **“ဟိနောဟမသ္မိ”တိ၊** ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ကိမညတြ ယထာဘူတဿ**

အဒဿနာတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သရသပဘင်္ဂတာယ၊ မိမိသဘောအားဖြင့် ပျက်စီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကန္တေနဝ၊ စင်စစ်သဖြင့်သာလျှင်။ အနဝဋ္ဌိတသဘာဝေဟိ၊ အမြဲမတည်သော သဘောရှိကုန်သော။ ရူပဓမ္မေဟိ၊ ရုပ်တရားတို့ဖြင့်။ သေယျာဒိဝသေန၊ သေယျအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဥက္ခိပနဿ၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန်။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းကို။ အညာဏံ၊ မသိခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ အညံ၊ သော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ကိံ သိယာ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ တဿ၊ ထိုမိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို ပြုခြင်း၏။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အညာဏမေဝ၊ မသိခြင်းသည်သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုမိမိကိုယ်ကို ချီးမြှင့်ခြင်းကို ပြုခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဝေဒနာဒိသုဝိ**၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ပင်တည်း။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ သုက္ကပက္ခော၊ သေယျောဟမသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ရှုသော အဖို့ကို။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော အဖို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။

၁၁၅။ **ယေ အရိယသစ္စာနိ ဝိဘာဝယန္တိ**တိ၊ ကား။ ဒုက္ခာဒိနိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပညာဩဘာသေန၊ ပညာတည်းဟူသော အလင်းဖြင့်။ သစ္စပုဋ္ဌိတ္ထဒကကိလေသန္တကာရံ၊ သစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော ကိလေသာအမှောင်ကို။ ဝိဓမေတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ကို။ ပကာသာနိ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှားသည်တို့ကို။ ဝါ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ **ဂမ္ဘီရပညေနာတိ**၊ ကား။ အပ္ပမေယျပညတာယ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ပညာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဒေဝကဿပိ၊ နတ်နှင့်တကွလည်း ဖြစ်သော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ ဉာဏေန၊ သည်။ အလဗ္ဘနေယျပတိဋ္ဌပညေန၊ မရအပ်သော တည်ရာရှိသော ပညာရှိတော်မူသော။ သဗ္ဗညုနာ၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ဣတိ၊ သို့။ [၄၊ ၂၅၄] ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **သုဒေသိတာနိ**တိ၊ ကား။ သင်္ခေပဝိတ္ထာရာဒိဟိ၊ အကျဉ်းအကျယ် အစရှိကုန်သော။ တေဟိ တေဟိ၊ ကုန်သော။ နယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သုဠ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ၏။ **ကိဉ္စာပိ တေ ဟောန္တိ ဘုသံ ပမတ္တာတိ** ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ဌံ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဘာဝိတအရိယသစ္စာ၊ ထင်ရှားပြုအပ်သော အရိယသစ္စာရှိကုန်သော။ တေ

ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ဒေဝရဇ္ဇစက္ကဝတ္တိရဇ္ဇာဒိပမာဒဌာနံ၊ နတ်မင်း၏ အဖြစ် စကြဝတေးမင်း၏အဖြစ် အစရှိသော မေ့လျော့ခြင်းအကြောင်းကို။ အာဂမ္မ စွဲ၍။ ဘုသံ၊ ပြင်းစွာ။ ပမတ္တာ၊ မေ့လျော့ကုန်သည်။ ကာမံ ဟောန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ကုန်၏ရှင်။ တထာပိ၊ လည်း။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်၏။ နိရောဓေန၊ ချုပ်သဖြင့်။ သတ္တ ဘဝေ၊ ခုနစ်ဘဝတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အနမတဂ္ဂေ၊ မသိနိုင်သော အစရှိသော။ သံသာရေ၊ ၍။ နာမဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ တေသံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တရားတို့၏။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

အဌမံ၊ ရှစ်ခုမြောက်သော။ **ဘဝံ၊** ကို။ **န အာဒိယန္တိ၊** မယူကုန်။ သတ္တမဘဝယေဝ ပန၊ ခုနစ်ခုမြောက်သော ဘဝ၌သာလျှင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ အာရဘိတွာ၊ အားထုတ်၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ယထိန္ဒဒိလောတိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၍။ **ယထာတိ** ဣဒံ ဝစနံ၊ ယထာဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ ဥပမာဝစနံ၊ ဥပမာကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ **ဣန္ဒဒိလောတိ** ဧတံ ဝစနံ၊ သည်။ နဂရဒ္ဒါရထိရကရဏတ္ထံ၊ မြို့တံခါးကို မြို့မြို့စွာ ပြုခြင်းငှာ။ ဥမ္မာရဗ္ဗန္တရေ၊ တံခါးခုံ၏ အတွင်း၌။ အဌ ဝါ ဟတ္ထေ၊ ရှစ်တောင်တိုင်အောင်လည်းကောင်း။ ဒသ ဝါ ဟတ္ထေ၊ ဆယ်တောင်တိုင်အောင်လည်းကောင်း။ ပထဝီ၊ ကို။ ခဏိတွာ၊ တူး၍။ အာကောဋိတဿ၊ စိုက်အပ်သော။ သာရဒါရုမယဿ၊ အနှစ်ရှိသော သစ်ဖြင့်ပြီးသော။ ထမ္မဿ၊ သည်တိုင်၏ (တံခါးတင်ငုတ်၏)။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ **ပထဝီသိတော သိယာတိ၊** ကား။ ဂမ္ဘီရနေမိတာယ၊ နက်သော ချောက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အန္တော၊ အတွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ၍။ ဘူမိနိသိတော၊ မြေကို မှီသည်။ သိယာ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ **စတုဗ္ဗိ ဝါတေဟိတိ၊** ကား။ စတူဟိ ဒိသာဟိ၊ အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ။ အာဂတဝါတေဟိ၊ လာကုန်သော လေတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ **အသမ္ပကမ္ပိယောတိ၊** ကား။ ကမ္ပေတုံ ဝါ၊ အရာမှမရွေး ထိုမှ ဤမှ လှုပ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ စာလေတုံ ဝါ၊ အရာရွေးအောင် လှုပ်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အသက္ကုဏေယျော၊ မတတ်နိုင်။ **တထူပမံ ။လ။ ပဿတိတိ၊** ကား။ ယော သပ္ပုရိသော၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ၊ သက်၍။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တံ သပ္ပုရိသံ ဥတ္တမပုရိသံ၊ ထိုမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ တထာ ဒဿနတော၊ ထိုသို့

မြင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတိတ္ထိယဝါဒဝါတေဟိ၊ အလုံးစုံသော တိတ္ထိတို့၏ အယူတည်း ဟူသော လေတို့ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့သည်။ အသမ္မကမ္မိယတာယ၊ တုန်လှုပ်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထူပမံ၊ ထိုတံခါးတိုင် ဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ ယထာဝုတ္တက္ကန္တဒီလူပမံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော တခါးတိုင် ဥပမာရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ ဘဏာမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

သောတာပတ္တိယင်္ဂေဟီတိ၊ ကား။ အရိယသောတာပဇ္ဇနဿ၊ အရိယမဂ် တည်းဟူသော အလျဉ်သို့ ရှေးဦးစွာ ရောက်ခြင်း၏။ အင်္ဂဘူတေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့နှင့်။ **အရိယသာဝကော**တိ၊ ကား။ အရိယဿ၊ အရိယာဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓဿ၊ အလုံးစုံသော တရားကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ သဒ္ဓမ္မဿဝနန္တေ၊ သူတော်ကောင်းတရားကို နာခြင်းအဆုံး၌။ ဇာတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အရိယသာဝကော၊ မည်၏။ **ခိဏနိရယောမိ** တိ၊ ကား။ ခိဏနိရယော၊ ကုန်ပြီးသော ငရဲရှိသည်။ အမှို၊ ဖြစ်၏။ **ခိဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော**တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ နိရယာဒိနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဝေဝစနဝသေန၊ ဝေဝု၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ နိရယာဒယော၊ တို့သည်။ ဝမိသင်္ခါတတော၊ ဝမိဟု ဆိုအပ်သော။ အယတော၊ အစီးအပွားမှ။ အပေတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပါယာ၊ မည်ကုန်၏။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ ဂတိ ပဋိသရဏံ၊ လဲလျောင်းရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဒုဂ္ဂတိယော**၊ မည်ကုန်၏။ ဒုက္ကဋ္ဌကာရိနော၊ မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကုန်သော သူတို့သည်။ ဝိဝသာ၊ အလိုကင်းကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဧတ္ထ၊ ဤငရဲ အစရှိသည်တို့၌။ နိပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိနိပါတာ၊ မည်ကုန်၏။ အရိယမဂ္ဂံ၊ တည်းဟူသော။ သောတံ၊ အလျဉ်သို့။ အာဒိတော၊ ရှေးဦးစွာ။ ပတ္တော အဓိဂတော၊ ရောက်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သောတာပန္နော**၊ မည်၏။ မဂ္ဂဖလာနံ၊ တို့၏။ အကုပ္ပဓမ္မတာယ၊ မပျက်စီးသောသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနဘာဝသင်္ခါတေ၊ ပုထုဇဉ်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိရူပေ၊ မဖောက်ပြန်သော သဘော၌။ နိပတနသဘာဝေါ၊ ကျခြင်းသဘောသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အဝိနိပါတဓမ္မော**၊ မည်၏။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဖောက်ပြန်သော သဘော၌ ကျခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သာလျှင်။ ဓမ္မနိယာမေန၊ မဂ်ဖိုလ်တရား၌ မြဲသောအားဖြင့်။ နိယတတာယ၊ မြဲသည်၏

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၂၃

အဖြစ်ကြောင့်။ **နိယတော**၊ မည်၏။ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယသင်္ခါတာ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ သမ္မောဓိ၊ သမ္မောဓိသည်။ (အယနံ ဂတိ ပဋိသရဏံ၌စပ်)။ အဝဿံ၊ မချွတ်။ ပတ္တဗ္ဗတာယ၊ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပရံ၊ လွန်စွာသော။ ဝါ၊ မြတ်သော။ အယနံ ဂတိ ပဋိသရဏံ၊ လဲလျောင်းရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **သမ္မောဓိပရာယဏော**၊ မည်၏။ ။

နိဝိဋ္ဌာတိ အာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့သည်။ အညမညဝေဝစနာနိ၊ အချင်းချင်း၏ ဝေဝစတို့သည်။ ဟောန္တိယေဝ၊ ကုန်သည်သာတည်း။ **သဟဓမ္မိယာတိ**၊ ကား။ သဗြဟ္မစာရိနော၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့သည်။ **အရိယကန္တေဟိတိ**၊ ကား။ အရိယာနံ၊ တို့သည်။ ကန္တေဟိ၊ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ပိယေဟိ၊ ချစ်အပ်ကုန်သော။ မနာပေဟိ၊ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။

အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့ကား အဘယ်သီလတို့နည်း။
စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘ပဉ္စသီလာနိ ဟိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

 [၄၊ ၂၅၅] ဟိ၊ ကား။ (ဝါကျာရမ္မဥပဿာသတည်း)။ ဘဝန္တရေပိ၊ ဘဝတစ်ပါး၌လည်း။ အဝိဇ္ဇဟနတော၊ မစွန့်သောကြောင့်။ ပဉ္စသီလာနိ၊ တို့သည်။ အရိယသာဝကာနံ၊ တို့သည်။ ကန္တာနိ၊ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

‘အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ’ဟု ပါဠိ၌ သာမန်ဆိုသည်တကား
ယင်းသို့လျက် အဘယ်ကြောင့် ‘ပဉ္စသီလာနိ’ဟု ဆရာ ဝိသေသဆိုသနည်း။
စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘တာနိ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ’ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။
တာနိ၊ ထိုငါးပါးသော သီလတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ထိုအရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ ဟူသောစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

ယင်းသို့ ပဉ္စသီလကိုသာ ရည်၍ ဆိုအပ်သည်ရှိသော် သောတာပန်
ပုဂ္ဂိုလ်အား ထိုပဉ္စသီလကို ရအပ်သလောဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘သဗ္ဗောပိ’
စသော ပါဠိထွက်သတည်း။
ပန တထာပိ၊ ထိုငါးပါးသော သီလတို့ကို ရည်၍ ဆိုအပ်သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဝါ၊ ဤသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၌။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သံဝရော၊ ကို။ လဗ္ဘတိယေဝ၊ လျှင်ကတည်း။

‘သောတာပန္နောဟမသ္မိ’ဟု ဝိသေသဆိုချေရကား သောတာပန်သာ ထိုသို့ ကြား၏ဟု အယူရှိလေရာသောကြောင့် ထိုအယူကို နစ်စေလို၍ ‘သောတာ-ပန္နော ။လ။ သီသမေဝ’ဟူသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

သောတာပန္နောဟမသ္မိတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ ဒေသနာသီသမေဝ၊ ဒေသနာကို ပဓာနပြု၍ ဆိုသောစကားသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

သောတာပန္နသာ ထိုသို့ကြားခဲ့သည်ရှိသော် ဒေသနာသီသသာဟု ဆိုသောဆရာစကား မသင့်ဟု စောဒနာအံ့သည်ကို မြင်ရကား ‘သကဒါဂါမိ-အာဒယောပိ’ စသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ သကဒါဂါမိအာဒယောပိ၊ သကဒါဂါမိ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း။ “အဟံ၊ သည်။ သကဒါဂါမိ၊ သည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။” ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဗျာကရောန္တိယေဝ၊ ကြားကုန်သလျှင်ကတည်း။

ထိုသို့သကဒါဂါမိစသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြားကုန်သည်၏အဖြစ်ကို အဘယ်သို့ သိထားသနည်း စုဒ္ဓိထွက်ပြန်ရာသောကြောင့် ‘ယတော’ စသောပါဠိကို ဆိုရသော်။

ယတော ယသ္မာ ကာရဏာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ခပ်သိမ်းသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လည်း။ (ဗျာကရဏ၌စပ်)။ ဝါ၊ တို့အားလည်း။ (အနုညာတ၌စပ်)။ သိက္ခာပဒါဝိရောဓေန၊ သိက္ခာပုဒ်နှင့် မဆန့်ကျင်သောအားဖြင့်။ ယုတ္တဋ္ဌာနေ၊ သင့်သောအရာ၌။ ဗျာကရဏံ၊ ကြားခြင်းကို။ အနုညာတမေဝ၊ ခွင့်ပြုတော် မူအပ်သလျှင်ကတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သကဒါဂါမိအာဒိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း။ ဗျာကရဏံ၊ ကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ)။ ။

ယသ္မိန္ဒြိယာနိတိ၊ ကား။ ယသ္မ အရိယပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ သုဘာဝိတာနိတိ၊ ကား။ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာဝသေန၊ အရိယမဂ်ကို ပွားစေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သုဠ၊ စွာ။ ဘာဝိတာနိ၊ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါ စာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌လည်းကောင်း။ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ သဗ္ဗလောကေ၊ ၌။ ဩရုမ္မာဂိယာနံ၊ ကုန်သော။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယာနံ၊

၁။ အနုညာတမေဝ ။ ။ ‘အရှင်... အဘယ်တရားအထူးကို သိရပါသနည်း’ အစရှိသဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့ အနိုင်အထက်မေးခြင်း အစရှိ၏ အဖြစ်ကြောင့် ‘သောတာ ပတ္တိမဂ်ကို ရ၏’ အစရှိသည်ဖြင့် ကြားသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား အာပတ်မသင့်ဟု ခွင့်ပြုတော် မူသည်ဟူလိုသော်။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ် အနာပတ္တိဝါရကို ရှု။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၂၅

ဖြစ်ကုန်သော။ သံယောဇနာနဉ္စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဇာနဝသေန၊ ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကုန္တိယာနိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ကုန္တိတို့ကို။ သုဘာဝိတာနိ၊ ကောင်းစွာ ပွားစေအပ်ကုန်၏။ (ဤသို့အပြည့်အစုံယောဇနာ)။

ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို ပါဠိဖြင့် ပြီးစေလိုရကား တေနာဟ ‘သဗ္ဗလောကေတိ’ဟု ဆိုသတည်း။

တေန၊ ကြောင့်။ “သဗ္ဗလောကေ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ နိဗ္ဗိဇ္ဈာတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ဖောက်ထွင်း၍။ ။

ဓမ္မပဒါနီတိ၊ ကား။ ဓမ္မကောဋ္ဌာသာနိ၊ တရားအစုတို့သည်။ အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ နာမ၊ မည်သည်။ အလောဘော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ အလောဘသီသေန၊ ရှေးသွားဖြစ်သော အလောဘဖြင့်။ ဝါ၊ အလောဘကို အရင်းပြုသဖြင့်။ အဓိဂတဈာန ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ဝါ၊ ရအပ်သော ဈာန် ဝိပဿနာ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့သည် လည်းကောင်း။ ဒသအသုဘဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော အသုဘ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတဈာနာဒိနိ ဝါ၊ ရအပ်သော ဈာန် အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း။ အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ နာမ၊ အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒ မည်၏။ စတုဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန၊ လေးပါးသော ဗြဟ္မဝိဟာရတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတာနိ၊ ရအပ်သောဈာန် အစရှိသည်တို့သည်။ **အဗျာပါဒေါ၊** တည်းဟူသော။ **ဓမ္မပဒံ၊** တရားအစုမည်၏။ ဒသာနုဿတိအာဟာရေ- ပဋိက္ကုလသညာဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော အနုဿတိ အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ရှိသော အမှတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတာနိ၊ ရအပ်သော ဈာန် အစရှိသည်တို့သည်။ **သမ္မာသတိ၊** တည်းဟူသော။ **ဓမ္မပဒံ၊** မည်၏။ ဒသကသိဏ အာနာပါနဝသေန၊ ဆယ်ပါးသော အာနာပါန၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဓိဂတာနိ၊ တို့သည်။ **သမ္မာသမာဓိ၊** တည်းဟူသော။ **ဓမ္မပဒံ၊** မည်၏။ ။

ပဉ္စ ဆိန္နေတိ၊ ကား။ ဟေဋ္ဌာ အပါယုပပတ္တိသံဝတ္တနိကာနိ၊ အောက်အပါယ်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ဩရုဗ္ဗာဂိယသံယောဇနာနိ၊ ငါးပါးသော ဩရုဗ္ဗာဂိယသံယောဇနာတို့ကို။ ပါဒေ၊ ခြေ၌။ ဗဒ္ဓရုဇ္ဈံ၊ ဖွဲ့အပ်သော ကြိုးကို။ ပုရိသော၊ သည်။ သထွေနေ၊ ဓားဖြင့်။ ဆိန္ဓေယျ၊ ဝိယ၊ ဖြတ်ရာသကဲ့သို့။ ဟေဋ္ဌာ မဂ္ဂတ္ထယေန၊ အောက်မဂ်သုံးပါးတို့၏ အပေါင်းဖြင့်။ ဆိန္ဓေယျ၊ ရာ၏။ **ပဉ္စ ဇဟေတိ၊ ကား။** ဥပရိဒေဝလောကသမ္မာပကာနိ၊ အထက်နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ

ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇနာနိ၊ ငါးပါးသော ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇင်တို့ကို။ ပုရိသော၊ သည်။
 ဂီဝါယ၊ လည်၌။ ဗဒ္ဓရန္တံ၊ ကို။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဇေဟယျ၊
 စွန့်ရာ၏။ ဝါ၊ ကား။ ဆိန္ဒေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ပဉ္စ**
ဝုတ္တရိ ဘာဝယေတိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသံယောဇနာနိ၊ တို့ကို။ ပဟာနတ္ထာယ၊
 ပယ်ခြင်းငှာ။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စိန္ဒိယာနိ၊ တို့ကို။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ဘာဝယျ၊
 ပွားစေရာ၏။ **ပဉ္စ သင်္ဂါတိဂေါတိ၊** ကား။ ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်။ ပဉ္စန္ဒ၊
 ကုန်သော။ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိသင်္ဂါနံ၊ တည်းဟူသော ငြိခြင်းတို့ကို။
 အတိက္ကမနေန၊ လွန်သဖြင့်။ ပဉ္စသင်္ဂါတိဂေါ၊ ငါးပါးသော ငြိခြင်းကို လွန်သည်။ ဟုတွာ၊
 ၍။ **ဘိက္ခု၊** ကို။ **“ဩဃတိက္ကော”တိ၊** ဩဃကို ကူးမြောက်ပြီးသော သူဟူ၍။ **ဝုစ္စတိ၊**
 ၏။ နိတ္တိက္ကမတုရောယောတိ၊ ကူးမြောက်ပြီးသော လေးပါးသော ဩဃရှိသော သူဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

အနညာတံ၊ မသိအပ်သေးသော။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓံ၊ မထိုးထွင်းအပ်သော။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊
 ကို။ ဝါ၊ ကား။ အမတပဒံယေဝ၊ မသေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်။
 ဥဿာမိ ဇာနိဿာမိ၊ သိရအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်သော။ ပဌမမဂ္ဂဌဿ၊
 သောတာပတ္တိမဂ္ဂဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။

မသိအပ်သေးသော သစ္စာလေးပါးနိဗ္ဗာန်ကို သိရအံ့ဟု ကျင့်သောပုထုဇင်၏
 ဣန္ဒြေသာ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမည်ကောင်းပါသည် မဟုတ်တုံလော။
 ယင်းသို့လျက် အသို့မူ၍ ပဌမမဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်၏ ဣန္ဒြေသည် အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ
 မည်သောဟု ဆိုဘိသနည်း၊ အမေးပုစ္ဆာစောဒနာ ထွက်ရာလေရကား ‘ပဌမမဂ္ဂညာဏံ
 ။လ။ ဝုတ္တံ’ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ တဒေဝ သစ္စံ၊ ၏။ ပဌမမဂ္ဂညာဏံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ညာဏ်ကို။ တံ
 ပုဗ္ဗဘာဂဝသေန၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေး၌ဖြစ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ယခင်ပါဌ၌ တံပုဗ္ဗဘာဂဝသေန-၏ဟု ရှိသည်
 များ၏။ တံပုဗ္ဗဘာဂဝသေန’ဟု ရှိသောပါဌသာ ယုတ္တတရဖြစ်၏။) အာဇာနာတိ၊
 အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ သိတတ်၏။ (ယင်းကို ဖွင့်လို၍ ပဌမမဂ္ဂေန’စသည်ကို
 ဆိုသတည်း။) ပဌမမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ ဉာတမရိယာဒံ၊ သိအပ်သော အပိုင်းအခြားကို။
 အနတိက္ကမိတွာ၊ မလွန်မူ၍။ ဇာနာတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညော၊

အညမည်၏။ တဿ၊ ထိုပဌမမဂ်ဖြင့် သိအပ်သော အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အညိန္ဒြိယံ**၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤအညိန္ဒြိယံဟူသော အမည်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌှိ။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဖလေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ဥပရိ၊ ဌှိ။ တီသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ ဉာဏဿ၊ ၏။ အဓိဝစနံ နာမံ၊ တည်း။ အညာတာဝိနော၊ အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ သိပြီးသော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ တို့၌။ နိဋ္ဌိတကိစ္စဿ၊ ပြီးပြီးသော ကိစ္စရှိသော။ [၄၊ ၂၅၆] အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဣန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အညာတာဝိန္ဒြိယံ**၊ မည်၏။ ဧတံ၊ ဤအညာတာဝိန္ဒြိယံဟူသော အမည်သည်။ အဂ္ဂဖလဉာဏဿ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်၏။ အဓိဝစနံ နာမံ၊ တည်း။ (အဂ္ဂဖလဿလည်း ရှိ၏။ ‘အဂ္ဂဖလဉာဏဿ’ဟုရှိသော ပါဠိသည်သာ သင့်မြတ်၏)။ **အနဘိသမေတဿာတိ**၊ ကား။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓဿ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သေးသော။ **အဘိသမယာယာတိ**၊ ကား။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ။

၁၁၆။ **ဗာလလက္ခဏာနိတိ**၊ ကား။ ဗာလဿ၊ ၏။ ဥပလက္ခဏကာရဏာနိ၊ မှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့တည်း။ **ဗာလနိမိတ္တာနိတိ**၊ ကား။ “အယံ၊ ဤသူသည်။ ဗာလော၊ တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဂဟေတုံ၊ ယူခြင်းငှာ။ နိမိတ္တာနိ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့တည်း။ **ဗာလာပဒါနာနိတိ**၊ ကား။ ဗာလဿ၊ ၏။ ပေါရာဏာနိ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိရဠာနိ၊ ရောက်ကြောင်း ပွားကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အမှုတို့သည်။ “**ဒုစိန္တိတစိန္တိ**”တိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဒုစိန္တိတံ၊ မကောင်းသော အကြံဖြစ်သော။ အဘိဇ္ဈာ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဗျာပါဒဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ မိစ္ဆာဒဿနဉ္စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း။ စိန္တေတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဒုစိန္တိတစိန္တိ**၊ မည်၏။ ဒုဗ္ဘာသိတံ၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော။ မုသာဝါဒါဒိ၊ ကို။ ဘာသတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဒုဗ္ဘာသိတဘာသိ**၊ မည်၏။ ဒုက္ကဋ်၊

၁။ အညိန္ဒြိယံ ။ ။ အာ-သဒ္ဒါကား မရိယာဒအနက်ဟောတည်း။ အာညိန္ဒြိယံ-ဟု ဒီဃနှင့် ဆိုအပ်လျက် ‘သံယောဂပရတ္တာ ရဿတ္တံ’ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ ဥ သံယုတ် နှောင်းရကား အညိန္ဒြိယံ-ဟု ရဿနှင့် ပြီးသတည်း။

၂။ ဗာလာပဒါနာနိ ။ ။ အပဒါနာနိဟုလည်းရှိသည်။ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော’ ဟုယောဇနာ။ ပဒါနာနိ-ဟုရှိ၏။ ဗာလာပဒါနာနိ-ဟူသော သံဝေဏ္ဏတဗ္ဗနှင့်မကင်းရကား အပဒါနာနိသာ လို၏။ အပဒါနသဒ္ဒါကား ကာရဏဟောတည်း။

မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္ပံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ကဋကမ္မကာရီ၊ ၏။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်မှ ပြန်သောအားဖြင့်။ သုက္ကပက္ခော၊ ပဏီတ အဖို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ။

ဘိယျောတိ၊ ကား။ ဥပရူပရိ၊ အဆင့်ဆင့်။ **ပကုဇ္ဈေယျန္တိ၊** ကား။ ဝိရုဇ္ဈေယျံ၊ ဆန့်ကျင်ကုန်ရာ၏။ “ပကုဇ္ဈေယျ”န္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ **ဘုသေနာတိ၊** ကား။ ဒဠေန၊ ပြင်းစွာသော။ **ဒဏ္ဍေနာတိ၊** ကား။ ဒဏ္ဍဒါနေန၊ ဒဏ်ပေးသဖြင့်။ **ဓိရောတိ၊** ကား။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။ သပ္ပညဇာတိကော၊ ပညာရှိသော သဘောရှိသော သူသည်။ **နိသေဓယေတိ၊** ကား။ ပဋိဗာဟေယျ၊ ရာ၏။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကို။ ကာတုံ ဝါ၊ ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝတ္တံ၊ ဝါ၊ ဆိုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အသမတ္ထံ၊ မစွမ်းနိုင်သည်ကို။ ကရေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ပရန္တိ၊ ကား။ ပစ္စတ္တိကံ၊ ရန်သူကို။ **ယော သတော ဥပသမ္ပတိတိ၊** ကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပသမ္ပတိ၊ ငြိမ်သက်စွာနေ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဥပသမံယေဝ၊ ငြိမ်သက်စွာနေခြင်းကိုသာလျှင်။ ဗာလဿ၊ ကို။ ပဋိသေဓနံ၊ မြစ်ခြင်းဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ မညာမိ၊ အောက်မေ့၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ဝဇ္ဇန္တိ၊ ကား။ ဒေါသံ၊ အပြစ်ကို။ **ယဒါ နံ မညတိတိ၊** ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နံ၊ ထိုငြိမ်သက်စွာ နေသောသူကို။ မညတိ၊ အောက်မေ့၏။ **အဇ္ဈာရဟတိတိ၊** ကား။ အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊ လွှမ်းမိုး၏။ ဝါ၊ နှိပ်စက်၏။ **ဂေါဝ ဘိယျော ပလာယိနန္တိ၊** ကား။ ဂေါယူထေ၊ နွားအပေါင်း၌။ ယုဇ္ဈန္တေ၊ ဝှေ့ကုန်သော။ ဒွေ ဂါဝေါ၊ နှစ်ခုသော နွားတို့ကို။ ယာဝ၊ လောက်။ ဧကော၊ တစ်ခုသော နွားသည်။ န ပလာယတိ၊ မပြေးသေး။ တာဝဒေဝ၊ လောက်သာလျှင်။ ဂေါဂဏော၊ နွားအပေါင်းသည်။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လျက်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ယဒါ ပန၊ ၌ကား။ ပလာယတိ၊ ၏။ အထ၊ ထိုသို့ ပြေးသောအခါ၌။ တံ ပလာယိနံ၊ ထိုပြေးသော နွားကို။ သဗ္ဗော၊ သော။ ဂေါဂဏော၊ သည်။ ဘိယျော၊ လွန်စွာ။ အဇ္ဈောတ္ထရတိ ယထာ၊ နှိပ်စက် လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ **ဒုမ္မေဓော၊** ပညာမရှိသော သူမိုက်သည်။ ခမန္တံ၊ သည်းခံသောသူကို။ ဘိယျော၊ စွာ။ အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

သဒတ္ထပရမာတိ၊ ကား။ သကတ္ထပရမာ၊ မိမိအကျိုးလျှင် အလွန်အမြတ်ရှိကုန်၏။
ခန္တာ ဘိယျော န ဝိဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ သကတ္ထပရမေသု၊ မိမိအကျိုးလျှင် အလွန်အမြတ်
ရှိကုန်သော။ တေသု အတ္ထေသု၊ ထိုအကျိုးတို့တွင်။ ခန္တိတော၊ သည်းခံခြင်းထက်။
ဥတ္တရိတရော၊ အလွန်မြတ်သော။ အညော၊ သော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊
မရှိ။ **တမာဟု ပရမံ ခန္တိန္တိ၊** ကား။ ဗလဝါ၊ အားကြီးသော။ ယော၊ အကြင်သူသည်။
တိတိက္ခတိ၊ သည်းခံ၏။ တဿ၊ ထိုအားကြီးလျက် သည်းခံသောသူ၏။ တံ ခန္တိ
ထိုသည်းခံခြင်းကို။ ပရမံ၊ မြတ်သော သည်းခံခြင်းဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်၏။ **ဗာလဗလံ**
နာမ၊ သူမိုက်တို့၏ အားမည်သည်ကား။ အညာဏဗလံ၊ မသိခြင်းတည်းဟူသော
အားတည်း။ **ယဿ၊** အကြင်သူမိုက်အား။ **တံ ဗလံ၊** ထိုမသိခြင်းတည်းဟူသော
အားသည်။ အတ္တိ၊ ၏။ အဿ၊ ထိုသူမိုက်၏။ (ဤကား နိယတ်တည်း။) တံ ဗလံ၊
ထိုမသိခြင်းတည်းဟူသော အားသည်။ **အဗလမေဝ၊** အား မဟုတ်သလျှင်ကတည်း။
တံ၊ ထိုမသိခြင်းတည်းဟူသော အားကို။ ဗလန္တိ၊ အား ဟူ၍။ န **အာဟု** ကထေန္တိ၊
မဆိုကုန်။ န ဒီပေန္တိ၊ မပြကုန်။ **ဓမ္မဂုတ္တဿာတိ၊** ကား။ ဓမ္မေန၊ သည်။ ရက္ခိတဿ၊
စောင့်ရှောက်အပ်သော။ ဝါ၊ ကား။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ရက္ခန္တဿ၊ သော။ **ပဋိဝတ္တာတိ၊** ကား။
ပဋိပ္ပရိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ဝတ္တာ၊ ဆိုနိုင်သော သူသည်။ ဝါ၊ ကား။ ပဋိပ္ပရိတွာ၊ ၍။ ယံ
ဝါ တံ ဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ် ညားညား။ ဝဒေယျာသိ၊ ဆိုမူလည်း ဆိုရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့
ဆိုသော်လည်း။ ဓမ္မဉ္စ၊ တရား၌ တည်သောသူကို။ စာလေတုံ၊ တုန်လှုပ်စေခြင်းငှာ။
သမတ္ထော နာမ၊ စွမ်းနိုင်သောသူ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ **တဿေဝ တေန ပိပိယောတိ၊**
ကား။ တေန ကောဓေန၊ ထိုသို့ အမျက်ထွက်ခြင်းဖြင့်။ တဿေဝ ပုဂ္ဂလဿ၊
အားသာလျှင်။ ပါပံ၊ ယုတ်မာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပါပဟူသော ပါဌ်ဖြင့် 'ပါပမေဝ
ပါပိယော'ဟု ကုယပစ္စည်း၏ သုတ္တအဖြစ်၊ နပုလ္လိင်မှ ပုလ္လိင်ပြန်သည်၏ အဖြစ်ကို
ပြသတည်း။) **[၄၊ ၂၅၇]** ကတရဿ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါပံ၊ သည်။ ဟောတိ။
နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ့။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကုဒ္ဒံ၊ အမျက်ထွက်သော
သူအား။ ပဋိကုဇ္ဈတိ၊ အမျက်တုံထွက်၏။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ပါပံ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ **ကုဒ္ဒန္တိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ ဥပယောဂဝစနံ၊
ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ သမ္ပဒါနေ၊ သမ္ပဒါန်အနက်၌။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ကုဒ္ဒဿ၊
အမျက်ထွက်သော သူအား။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ **တိကိစ္ဆန္တာနန္တိ**
ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ ဧကဝစနေန၊ ဧကဝစ်ဖြင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ဆိုအပ်လျက်။ ဗဟုဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊

၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ဇနာ၊ တို့သည်။ တိကိစ္ဆန္တံ၊ ပြီးစေသောသူကို။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဇနာ မညန္တိ**တိ၊ ကား။ ဧဝရူပံ၊ သော။ (ပုဂ္ဂလံသို့ သွား)။ **အတ္တနော စ၊** ၏လည်းကောင်း။ **ပရဿ စ၊** သူတစ်ပါး၏လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ **ဥဘိန္နံ၊** နှစ်ယောက်သော သူတို့၏။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ တိကိစ္ဆန္တံ နိပ္ပဒေန္တံ၊ ပြီးစေသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ “အယံ၊ သည်။ **ဗာလော၊** တည်း။” ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အန္တဗာလပုထုဇနာ၊ အလွန်မိုက်ကုန်သော ပုထုဇဉ်တို့သည်။ မညန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ **ယေ ဓမ္မဿ အကောဝိဒါ**တိ၊ ကား။ စတုသစ္စဓမ္မေ၊ ဌံ။ အကောဝိဒါ အစ္ဆေကာ၊ မလိမ်မာကုန်သော။ ယေ ဇနာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ မညန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၁၁၇။ **ပတ္တန္တိ**၊ ကား။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သော။ ဧတရဟိ၊ ယခုပစ္စပ္ပန်ကာလ၌။ အနုဘုယျမာနံ၊ ခံစားအပ်သော။ ကာမူပကရဏံ၊ ကာမ အဆောက်အဦသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ပတ္တပ္ပန္တိ**၊ ကား။ အနာဂတေ၊ ဌံ။ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ သော။ အနုဘဝိတဗ္ဗံ၊ သော။ တဒေဝ၊ ထိုကာမ အဆောက်အဦသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဥဘယမေတံ ရဇာနုကိဏ္ဍန္တိ**၊ ကား။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ကာမ အဆောက်အဦသည်လည်း။ ရာဂရဇာဒီတိ၊ ရာဂတည်းဟူသော မြူအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အဝကိဏ္ဏံ၊ ပြွမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **အာတုရဿာ**တိ၊ ကား။ ရာဂဒီကိလေသာတုရဿ၊ ရာဂအစရှိသော ကိလေသာ တို့ဖြင့် ကျင့်နာသောသူအား။ **အနုသိက္ခတော**တိ၊ ကား။ ကိလေသဗဟု-လပုဂ္ဂလေ၊ ကိလေသာများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သို့။ အနုသိက္ခတော၊ အတုလိုက်၍ ကျင့်သောသူအား။ **ယေ စ သိက္ခာသာရာ**တိ၊ ကား။ ယထာသမာဒိန္တံ၊ အကြင်အကြင် ဆောက်တည် အပ်သော။ သီလဝတာဒိသင်္ခါတံ၊ သီလအကျင့် အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ သိက္ခံ၊ ကို။ သာရတော၊ အနှစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဌိတာ၊ ကုန်၏။

အဓိသီလ စသော သိက္ခာကိုသာ သိက္ခာဟု ဆိုကောင်းသည် မဟုတ်တုံလော။ သီလဝတ စသည်ကို သိက္ခာဟု အဘယ်ကြောင့်ဆိုသနည်း အမေးပုစ္ဆာ စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘တေနာဟ’ စသည်ဖြင့် မိမိစကားကို ပြီးစေသတည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “သီလံ ဝတံ ဇီဝိတံ ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

သီလစသော လေးပါးတို့၏ အထူးသရုပ်ကား အဘယ်နည်း စုဒ္ဓိရှိရကား ‘တတ္ထ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုသီလဝတအစရှိသည်တို့တွင်။ “န ကရောမိ”၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ
 ဩရမတိ၊ အကြင်ကြည်၏။ တံ၊ ထိုသို့ ကြည်ခြင်းသည်။ သီလံ၊ မည်၏။ ယံ
 ဝေသဘောဇနကိစ္စစရဏာဒိ၊ အကြင်ခွေးကဲ့သို့ စားခြင်း ပြုငြင်စွာ သွားခြင်း
 အစရှိသောအကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုခွေးကဲ့သို့ စားခြင်း ပြုငြင်စွာသွားခြင်း
 အစရှိသောအကျင့်သည်။ **ဝတံ၊** မည်၏။ (ဤ၌ ပါဠိအထွေထွေရှိ၏။ ယခင်အနက်
 ပေးသော ပါဠိသာ သင့်သကဲ့သို့ ထင်မိ၏။ ဆင်ခြင်ပါကုန်)။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးခြင်း
 သည်။ **ဇီဝိတံ၊** မည်၏။ မေထုနဝိရတိ၊ မေထုန်မှ ကြည်ခြင်းသည်။ **ဗြဟ္မစရိယံ၊** မည်၏။
ဥပဋ္ဌာနသာရာတိ၊ ကား။ ဧတေသံ သီလာဒိနံ၊ တို့ကို။ အနုဋ္ဌာနသာရာ၊ အဖန်တလဲလဲ
 ဖြစ်စေခြင်းကို အမြတ်အားဖြင့် ယူကုန်၏။ ဧတေဟိ ဧဝ၊ ထိုသီလ အစရှိသည်
 တို့ဖြင့်သာလျှင်။ သံသာရသုဒ္ဓိ၊ သံသရာမှ စင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 တာနိ၊ ထိုသီလ အစရှိသည်တို့ကို။ သာရတော၊ အမြတ်အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။
 ဌိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

**ဥဘော အန္တာ၏ သရုပ်ကား အဘယ်နည်း-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိ၍ သရုပ်ကို
 ပြလိုရကား ‘ဣစ္ဆေတေ ဥဘော အန္တာတိ ။လ။ ဧတေ ဥဘောအန္တာ’ဟူသော
 ပါဠိကို၊**

**အတ္တကိလမထာနုယောဂ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂကို ပါဠိ၌ မဆိုခဲ့တကား-
 ဟု စောဒနာရှိသောကြောင့် ‘သီလဗ္ဗတပရာမာသမုခေန၊ ကာမေသု အနဝဇ္ဇသညိ-
 တာမုခေန-ဟူသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။**

ဣစ္ဆေတေ ဥဘော အန္တာတိ၊ ကား။ ဣတိ၊ သို့။ သီလဗ္ဗတပရာမာသမုခေန၊
 သီလဗ္ဗတပရာမာသကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ သော။ (ဤသို့ဝစနသေသတည်း)။
 အတ္တကိလမထာနုယောဂေါ စ၊ မိမိကိုယ်ကို ပင်ပန်းစေတတ်သောအကျင့်ကို
 ကျင့်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ကာမေသု၊ တို့၌။ အနဝဇ္ဇသညိတာမုခေန၊ ဖြင့်။
 ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ စ၊ ကျင့်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘော၊
 ကုန်သော။ ဧတေ အန္တာ၊ ဤတရားအစုတို့သည်။

**ထိုတရားနှစ်ပါးတို့သည် အဘယ်သူ ကျင့်အပ်သော တရားတို့နည်း-ဟု
 စောဒနာဖွယ် ရှိရကား ‘တေ စ ခေါ’ စသောပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

တေ စ ခေါ။ ထိုနှစ်ပါးသော တရားအစုတို့သည်လည်း။ ယထာဏ္ဏမံ၊ စွာ။
 အာယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ပတ္တဗ္ဗေ စ၊ ရအပ် ခံစားအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။

ဧတရဟိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌။ ပတ္တေ စ၊ ရအပ် ခံစားအပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ရာဂရဇာဒိဩကိဏ္ဏေ၊ ရာဂတည်းဟူသော မြူအစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြွမ်းကုန်သော။ ကာမဂုဏေ၊ တို့ကို။ အလ္လိနေဟိ၊ မှီဝဲကုန်သော။ ကိလေသာတုရာနံ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ကျင်နာကုန်သော သူတို့၏။ အနုသိက္ခန္တေဟိ စ၊ အတုကျင့်သော သူတို့သည် လည်းကောင်း။ ကိလေသာတုရေဟေဝ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် နာကျင်သည်သာ ဖြစ်ကုန်သော။ သယဉ္စ၊ မိမိတို့သည်လည်းကောင်း။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ၊ ကျင့်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

အဘယံကြောင့် အဘယ်သူတို့သည် ဘယ်သို့သင်္ချိုင်းကို ပွားစေကုန် သနည်း ဟူသော အမေးပုစ္ဆာကို ဖြေအံ့သောငှာ ‘တတော ဧဝ စ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

တတော ဧဝ၊ ထိုသို့နာကျင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ တေ၊ ထိုနာကျင်သော သူတို့သည်။ **ကဋသိဝမနာ၊** သင်္ချိုင်းကို ပွားစေကုန်၏။ အပရာပရံ၊ အဆင့်ဆင့်။ ဇရာမရဏေဟိ၊ အိုခြင်း သေခြင်းတို့မှ။ ဝါ၊ တို့ဖြင့်။ သိဝထိကာယ ဝမနသီလာ၊ သင်္ချိုင်းကို ပွားစေသော အလေ့အကျင့် ရှိကုန်သည်သာတည်း။ ဧကန္တေနေဝ၊ လျှင်။ ကဋသိ၊ သင်္ချိုင်းကို။ ဝမေန္တိ၊ ပွားစေကုန်သည်သာတည်း။ သယံ၊ မိမိတို့သည်။ ဝမန္တု၊ သင်္ချိုင်းကို ပွားစေကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပရေ စ၊ သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း။ အန္တဒ္ဒယေ၊ နှစ်ပါးသော တရားအစဉ်။ (အန္တဒ္ဒေ ဌံ လည်းဟူ)။ သမာဒပေန္တော၊ ဆောက်တည်စေကုန်သည် ဖြစ်၍။ ဝမာပေန္တိ စ၊ ပွားလည်း ပွားစေကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္တော၊ တည်း။ ။

ဥဘော အန္တေ အနဘိညာယာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေ၊ ကုန်သော။ ဥဘော အန္တေ၊ နှစ်ပါးသော တရားအစုတို့ကို။ အဇာနိတွာ၊ မသိကုန်သည် ဖြစ်၍။ **ဩလိယန္တိ ဧကေတိ၊** ကား။ “အတ္တာ စ၊ သည်လည်းကောင်း။ လောကော စ၊ လောကသည် လည်းကောင်း။ သဿတော၊ မြဲ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဩလိယနတဏှာဘိနိဝေသဝသေန၊ ဘဝ၌ ကပ်ငြိစေတတ်သော ဘဝတဏှာ ဘဝဒိဋ္ဌိတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကစ္စေ၊ အချို့သော သူတို့သည်။ အဝလိယန္တိ၊ တွန့်တိုခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ (သမ္မာပဋိပတ္တိမှ တွန့်တိုသည် ဟူလိုသော်)။ **အတိဓာဝန္တိ ဧကေတိ၊** ကား။ ဧကစ္စေ၊ တို့သည်။ “အတ္တာ စ၊ စသည်လည်းကောင်း။ လောကော စ၊ လောကသည် လည်းကောင်း။ ဥစ္စိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ၏။” ဣတိ၊ သို့။ အတိဓာဝနာဘိနိဝေသဝသေန၊ အလွန် ပြေးသွားသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အတိက္ကမန္တိ၊ သမ္မာပဋိပတ္တိကို လွန်ကုန်၏။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၃၃

[၄၊ ၂၅၈]

တေသဉ္စ တဏှာဒိမညနာနံ၊ ထိုတဏှာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်
 အောက်မေ့ခြင်းတို့၏။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ **န အမညီသု၊**
 မအောက်မေ့ကုန်။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ မအောက်မေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။
 အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတော၊ တဏှာဒိဌိအားဖြင့် မစွဲလမ်းမှု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းကြောင့်။
 တိဝိဓမ္မိ၊ လည်းဖြစ်သော။ **ဝဋ္ဋံ၊** ဝဋ္ဋတရားသည်။ **တေသံ၊** ထိုမအောက်မေ့သော
 သူတို့အား။ **ပညာပနာယ၊** ပညတ်ခြင်းငှာ။ **နတ္ထိ၊** မရှိ။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊
 တည်း။ ။

ဇေညာတိ၊ ကား။ ဇာနေယျ၊ သိငြားအံ့။ **သံယုဇေတိ၊** ကား။ သံယောဇေယျ၊
 ယှဉ်စေရာ၏။ **မာနသန္တိ၊** ကား။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ကုဒံ၊ ဥစ္စာဖြစ်သော
 အတ္တဘောတည်း။ ကုတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မာနသံ၊ မည်၏။ မနုဿဘဝပရိယာပန္တံ၊
 လူတို့၏ ဘဝ၌ အကျုံးဝင်သော အတ္တဘောကို။ (ဇေတောကို ငဲ့၍ ကိုဟု ပေးသည်။)
ကိံ ဟိ တဿ သကံ ဟောတိတိ၊ ကား။ မစ္စုမုခံ၊ သေမင်းခံတွင်းသို့။ ပဝိသန္တဿ၊
 သော။ တဿ သတ္တဿ၊ ၏။ (အားလုံးဟူ)။ ကလျာဏကမ္မတော၊ ကောင်းမှုကံကို။
 အညတြ၊ ကြည်၍။ အညံ၊ သော။ သကံ နာမ၊ မိမိဥစ္စာမည်သည်။ ကိံ အတ္ထိ၊ အဘယ်မှာ
 ရှိအံ့နည်း။ ဟိ၊ စွ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ကမ္မဿကာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိကုန်၏။
 တေန၊ ကြောင့်။ **“တသ္မာ ကရေယျ ကလျာဏ”န္တိ** အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ
 ဝစနေ၊ ၌။ **သမ္ပရာယိကန္တိ၊** ကား။ သမ္ပရာယဖလနိဗ္ဗတ္တကံ၊ တမလွန်ဘဝ၌ အကျိုးကို
 ဖြစ်စေတတ်သော။ ။

၁၁၈။ **က္ကမေ ဓမ္မာတိ၊** ကား။ ကုသလာ ဝါ၊ ကုသိုလ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 အကုသလာ ဝါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ က္ကမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ **ဧဝံ ဂဟိတာတိ၊**
 ကား။ ဧဝံ၊ သို့။ သမာဒိန္နာ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သော။ ဥပ္ပါဒိတာ၊
 ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ **က္ကဒံ ဖလန္တိ၊** ကား။ ကုဋ္ဌဝိပါကဉ္စ၊ ကုဋ္ဌဝိပါကလည်းဖြစ်သော။
 အနိဋ္ဌဝိပါကဉ္စ၊ အနိဋ္ဌဝိပါကလည်းဖြစ်သော။ ကုဒံ ဖလံ၊ ဤအကျိုးကို။ **အယမတ္ထောတိ၊**
 ကား။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဝုဓိ၊ အစီးအပွားတည်း။ အယံ၊ ကား။ ဟာနိ၊ တည်း။
 ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အညမ္ပိ ဧဝံ ဇာတိယန္တိ** ကုမိနာ ပါဌေန၊ ဖြင့်။
 ဧကံသဗျာကရဏီယံ၊ ဧကံသဗျာကရဏီယဝိသဇ္ဇနာကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ။

အာကင်္ဂတော၊ အလိုရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝါ၊ အလိုအားဖြင့်။
 ဝိစိန္တိတံ၊ ကြံအပ်သော အလိုတော်ကို။ **န ဇာနေယျ၊** မသိကုန်ရာ။ ကုတိ၊ သို့။

သမ္ပန္နိတဗ္ဗံ၊ စပ်အပ်၏။ (ဤသို့ ယောဇနာ၊ ယခင်ပါဌ်ဖြင့် အာကခံတော-ဟူသော ပုဒ်နှင့်စပ်ခြင်းကို ပြခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့် ဇညာ-ဟူသောပုဒ်၏ အနက်ကို ပြသတည်း။) တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌှံ။ တစ်နည်းကား-တတ္ထ၊ ထိုမသိခြင်း၌။ ယေန ဟေတုနာ၊ အကြင်အကြောင်းဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ယာ အာကခံ၊ အကြင်အလိုတော်သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သာ အာကခံ၊ သည်။ အညေသံ၊ သူတစ်ပါးတို့၏။ အဝိသယော၊ အရာမဟုတ်။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ကိန္တ ဘဂဝါ အာကခံတိတိ။ ဣဒံ အဝိသဇ္ဇနိယ”**န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ။

ဧတ္ထကောတိ၊ ကား။ ဧတပရိမာဏော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ **သီလက္ခန္ဓေတိ၊** ကား။ သီလက္ခန္ဓဟေတု၊ သီလကျေးဇူးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ “သီလက္ခန္ဓေနာ”တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ **ဣရိယာယန္တိ၊** ကား။ ကာယဝစီသမာစာရေ၊ ကိုယ်အကျင့် နှုတ်အကျင့်ကြောင့်။ **ပဘာဝေတိ၊** ကား။ အာနုဘာဝေ၊ အာနုဘော်ကြောင့်။ **ဟိတေသိတာယန္တိတိ၊** ကား။ မေတ္တာယ၊ ကြောင့်။ **ဣဒ္ဓိယန္တိ၊** ကား။ ဣဒ္ဓိဝိဓာယ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကြောင့်။ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ ဘုရားကျေးဇူးတို့သည်။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်၏။ တေ စ၊ ထိုဘုရားကျေးဇူးတို့သည်လည်း။ ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဧဝံပဘာဝါ၊ ဤသို့ အာနုဘော် ရှိကုန်၏။ တထာ၊ တူ။ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ၊ တို့သည်။ ဧဝမာနုဘာဝါနိ၊ ဤသို့ အာနုဘော် ရှိကုန်၏။ အရိယသံယော၊ သည်။ ဧဝံဝေဂုဏေဟိ၊ ဤသို့သဘောရှိသော ကျေးဇူးတို့နှင့်။ ယုတ္တော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့မှတ်အပ်၏။ ။

တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနံ၊ တို့၏။ မဟာနုဘာဝတာ၊ ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သဗ္ဗထာ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ အညေသံ၊ တို့၏။ န ဝိသယော၊ မဟုတ်။ ဘဂဝတော ဧဝ၊ ၏သာလျှင်။ ဝိသယော၊ တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဗုဒ္ဓဝိသယော အဝိသဇ္ဇနိယော”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တေန၊ ထိုဗုဒ္ဓဝိသယော အဝိသဇ္ဇနိယော ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ အညောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ယော အတ္ထော၊ အကြင်အနက်သည်။ ဗုဒ္ဓဝိသယော၊ ဘုရားအရာသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော အတ္ထော၊ ကို။ အဝိသဇ္ဇနိယော၊ မဖြေအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ “ဗုဒ္ဓဝိသယော ။လ။ အဿာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ အစိန္တေယျော၊ မကြံနိုင်သော။ ဗုဒ္ဓဝိသယော၊ ဘုရားအရာကို။ န စိန္တေတဗ္ဗော၊

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၃၅

မကြံအပ်။ ယံ၊ အကြင်မကြံအပ်သည်ကို။ စိန္တေန္တော၊ ကြံသူသည်။ ဥမ္မာဒဿ၊ ရှေးခြင်း၏။
 ဝိယာတဿ၊ ပင်ပန်းခြင်း၏။ ဘာဂီ၊ အဖို့ရှိသည်။ အဿ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ **ကတမာ**
ပုဗ္ဗာ ကောဋီတိ အဝိသဇ္ဇနီယန္တိ၊ ကား။ “ပုဗ္ဗာ ကောဋီ၊ ရှေးအစွန်းသည်။ ကတမာ၊
 နည်း”။ ဣတိ၊ သို့။ ကေနစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်။ ကတံ၊ သော။ ပုစ္ဆနံ၊
 မေးခြင်းကို။ အဝိသဇ္ဇနီယံ၊ မဖြေအပ်။ ကသ္မာ၊ ကား။ သံသာရဿ၊ ၏။ ပုရိမာယ၊
 သော။ ကောဋီယာ၊ အစွန်း၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ “ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋီ န ပညာယတီ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **န [၄၊ ၂၅] ပညာယတီတိ**၊ ကား။ န ဒိဿတိ၊ မထင်။ န ဥပလတ္တတိ၊
 မရအပ်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ န ပညာယတီတိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌ။
 အညဿ၊ သော။ ညာဏဝိသယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ ပန အတ္ထံ၊
 ဤသို့သော အနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ **“န ပညာယတီတိ သာဝကာနံ**
ဉာဏဝေကလ္လေနာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **အတ္ထုပနာယိကာတိ**
 ကား။ ဧတိဿာ ဒေသနာယ၊ အား။ ဥပနေတဗ္ဗော၊ ဆောင်အပ်သော။ အတ္တာ၊
 ကိုယ်တော်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထုပနာယိကာ၊ မည်၏။
နတ္ထိ ပုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အဝိဇာနနာတိ ဧတေန ပါဌေန၊ ဖြင့်။ ပုရိမာယ၊ သော။
 ကောဋီယာ၊ ၏။ အဘာဝတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ န ပညာယတိ၊ မထင်။ တတ္ထ၊
 ထိုရှေးအစွန်း၌။ ဉာဏဿ၊ ဉာဏ်တော်၏။ ပဋိယာတော၊ ပိတ်ပင်ဆီးတားခြင်းသည်။
 န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဒေသေတိ၊ မပြ။ ။

ယံ ပန၊ အကြင်သဘောတရားသည်ကား။ အတ္ထိ၊ ထင်ရှားရှိ၏။ တံ၊ ထိုသဘော
 တရားသည်။ အညေသံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့သည်။ အပ္ပမေယျမ္ပိ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော်လည်း။
 ဘဂဝတော၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ န အပ္ပမေယျံ၊ နှိုင်းယှဉ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝတော၊
 ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော တရား၌။ အပ္ပဋိဟတညာဏတံ၊ အပိတ်အပင်မရှိသော
 ဉာဏ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒေသေတုံ၊ ငှာ။ **“ယထာ ဘဂဝါ ကောကာလိကံ ဘိက္ခု**
အာရဗ္ဗာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တတ္ထ ပါဌေ၊ ဌ။ **အညတရံ ဘိက္ခုန္တိ**၊ ကား။
 နာမဂေါတ္တေန၊ အမည်အမျိုးအားဖြင့်။ အပါကဋ္ဌံ၊ သော။ (ဘိက္ခုသို့ ဆိုက်)။ “ဘန္တေ၊
 ရား. . . ။ ပဒုမေ၊ ပဒုမအမည်ရှိသော။ နိရယေ၊ ဌ။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်း
 အရှည်သည်။ ကီဝ ဒီယံ န ခေါ၊ အဘယ်မျှလောက် ရှည်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊
 ကို။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ဤ။ နိသိန္နံ၊ သော။ ဧကံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။ ဣတိ၊

သို့မှတ်အပ်၏။ ဧတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ပါဌသေသော၊ ပါဌ်ကြွင်းတည်း။
ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ . . ။ ပဒုမေ၊ သော။ နိရယေ၊ ဌ။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ သည်။ ဒီယံ ခေါ် စ၊
ရှည်သလျှင်ကတည်း။ “ဧတ္တကာနိ၊ ဤမျှလောက်ကုန်သော။ ဝဿာနီတိ ဝါ၊
နှစ်တို့ဟူ၍လည်းကောင်း။” “ဧတ္တကာနိ၊ ကုန်သော။ ဝဿသတာနီတိ ဝါ၊
နှစ်အရာတို့ဟူ၍ လည်းကောင်း။” “ဧတ္တကာနိ၊ ကုန်သော။ ဝဿသဟဿနီတိ ဝါ၊
ဟူ၍လည်းကောင်း။” “ဧတ္တကာနိ၊ ကုန်သော။ ဝဿသတသဟဿာနီတိ ဝါ၊
နှစ်အသိန်းတို့ဟူ၍ လည်းကောင်း။” တံ၊ ထိုအသက်အတိုင်းအရှည်ကို။ သင်္ခါတုံ၊
ရေတွက်အံ့သောငှာ။ န သုကရံ၊ မလွယ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊
မိန့်တော်မူ၏။ “ဘန္တေ၊ ရား။ . . ။ ဥပမာ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ကာ ပန၊ တတ်နိုင်
ပါအံ့လော။” ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ လျှောက်၏။ “ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ . . ။ သက္ကာ၊ ၏။”
ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အဝေါစ၊ မိန့်တော်မူ၏။ “ဘိက္ခု၊ ဟန်း။ . . ။ သေယျထာပိ၊
ဥပမာသည်ကား။ ဝိသတိခါရိကော၊ အတင်းနှစ်ဆယ်ဝင်သော။ ဝါ၊ ခါရိနှစ်ဆယ်ဝင်သော။
ကောသလကော၊ ကောသလတိုင်း၌ ဖြစ်သော။ တိလဝါဟော၊ နှမ်းတစ်လှည်းသည်။
အတ္ထိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုနှမ်းတစ်လှည်းမှ။ ပုရိသော၊ သည်။ ဝဿသတဿ၊
ဝဿသတဿ၊ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ၏။ အစ္စယေန၊ လွန်သဖြင့်။ ဧကမေကံ၊
တစ်လုံးတစ်လုံးသော။ တိလံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓရေယျ၊ ထုတ်ရာ၏။ ဘိက္ခု၊ . . ။ ရဟန်း။ ခိပ္ပတရံ၊
ခေါ်၊ လျင်စွာသာလျှင်။ ဝိသတိခါရိကော၊ သော။ ကောသလကော၊ သော။ သော၊
တိလဝါဟော၊ သည်။ ဣမိနာ ဥပက္ကမေန၊ ဤနှမ်းတစ်လုံးတစ်လုံးကို ထုတ်သော
လုံလဖြင့်။ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ၏။ ဧကော၊ သော။
အဗ္ဗဒေါ၊ အဗ္ဗဒအမည်ရှိသော။ ဝါ၊ အဗ္ဗဒအရေအတွက်ဖြင့် ခံရာဖြစ်သော။ နိရယော၊
သည်။ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ၊ သို့။ န တေဝ ဂစ္ဆေယျ၊ မရောက်ရာ။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ . . ။
ဝိသတိ အဗ္ဗဒါ၊ နှစ်ဆယ်သော အဗ္ဗဒအရေအတွက် ရှိသော။ နိရယာ သေယျထာပိ၊
ငရဲကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဧကော၊ သော။ နိရဗ္ဗဒေါ၊ အမည်ရှိသော။ ဝါ၊
နိရဗ္ဗဒအရေအတွက်ဖြင့် ခံရာဖြစ်သော။ နိရယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိ၊
ဤသို့အစရှိသည်ကား။ ပါဌသေသော၊ တည်း။ (ဤသို့ယောဇနာ)။ ။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **ဝိသတိခါရိကော**တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌ။ မာဂဓကေန၊
မာဂဓရာဇ်တိုင်း၌ဖြစ်သော။ ပတ္ထေန၊ ကွမ်းစားဖြင့်။ စတ္တာရော ပတ္တာ၊ လေးကွမ်းစား
တို့သည်။ ကောသလရဋ္ဌေ၊ ဌ။ ဧကော ပတ္ထော၊ တစ်ကွမ်းစားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တေန ပထွေနေ၊ ထိုကောသလကွမ်းစားဖြင့်။ စတ္တာရော ပတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဠကံ၊ တစ်ပြည်မည်၏။ ဝါ၊ လေးစလည်မည်၏။ စတ္တာရိ အာဠကာနိ၊ လေးပြည် တို့သည်။ ဒေါဏံ၊ တစ်စိတ်မည်၏။ (တစ်စိတ်ကို ဒေါဏက-ဟု အဘိဓာန်ဆရာတို့ ဆိုပါသည်။ တစ်စရွတ်လည်းဟူကုန်၏။) စတုဒေါဏာ၊ လေးစိတ်တို့သည်။ မာနိကာ၊ တစ်တင်းမည်၏။ စတုမာနိကာ၊ လေးတင်းတို့သည်။ ခါရိ၊ တစ်ခါရီမည်၏။ တာယ ခါရိယာ၊ ဖြင့်။ ဝိသတိခါရိကော၊ ခါရိနှစ်ဆယ်သည်။ တိလဝါဟော၊ နှမ်းတစ်လှည်း မည်၏။ **တိလဝါဟောတိ၊ ကား။ တိလသကဋ်၊ နှမ်းလှည်းတည်း။ အဗ္ဗုဒေါ နိရယောတိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌ။ အဗ္ဗုဒေါ နာမ၊ မည်သော။ ဧကော၊ သော။ ပစ္စေကနိရယော၊ အသီးသော ငရဲသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ယင်းသို့မရှိသော် အဗ္ဗုဒေငရဲသည် ဝေါဟာရမျှသာ ဖြစ်လေတော့သလော ဝုဒ္ဓိရှိရကား ‘အဝီစိမ့်’ စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

အဝီစိမ့် ဧဝ ပန၊ အဝီစိငရဲ၌သာလျှင်။ အဗ္ဗုဒဂဏနာယ၊ အဗ္ဗုဒအရေအတွက်ဖြင့်။ ပစ္စေနောကာသော၊ ကျက်ရာအရပ်ကို။ “အဗ္ဗုဒေါ၊ အဗ္ဗုဒအမည်ရှိသော။ နိရယောတိ၊ ဟူ၍။” ဝုတ္တော၊ ၏။ **နိရဗ္ဗုဒါဒိသုဝိ၊** နိရဗ္ဗုဒအစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ။

တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ဝဿဂဏနာပိ၊ နှစ်အရေအတွက်ကိုလည်း။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ ကထံ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နည်းဟူမူကား။ သတံသတသဟဿာနိ၊ သိန်းတစ်ရာတို့သည်။ **ကောဋိ၊** ကုဋေသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ သတံသတသဟဿကောဋိယော၊ သိန်းတစ်ရာသော ကောဋိတို့သည်။ **ပကောဋိ** နာမ၊ မည်၏။ **[၄၊ ၂၆၀]** သတံသတသဟဿပကောဋိယောတို့သည်။ **ကောဋိပကောဋိ** နာမ၊ မည်၏။ သတံသတသဟဿကောဋိပကောဋိယော၊ တို့သည်။ **နဟုတံ၊** မည်၏။ သတံသတသဟဿနဟုတာနိ၊ နဟုတတစ်သန်းတို့သည်။ **နိန္နဟုတံ၊** မည်၏။ သတံသတသဟဿာနိ နိန္နဟုတာနိ၊ နိန္နဟုတတစ်သန်းတို့သည်။ ဧကော၊ သော။ **အဗ္ဗုဒေါ၊** အဗ္ဗုဒသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ မှ။ ဝိသတိဝုဏော၊ အဆနှစ်ဆယ်တက်သော်။ **နိရဗ္ဗုဒေါ၊** မည်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ တို့၌။ ဧသနယော၊ ၏။

နိရဗ္ဗုဒအစရှိသည်ဖြင့် အရေအတွက် ဖြစ်သည်ရှိသော် ‘တံ န သုကရံ သင်္ခါတု’ ဟူ၍ မဟောသင့်ပြီတကား-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရာသည်ကို နှလုံးပိုက်၍ ‘အယဉ္ဇ ိလ။ သင်္ခါတုန္တိ’ ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

အယဉ္ဇ ဂဏနာ၊ ဤအရေအတွက်ကို။ အပရိစိတာနံ၊ မလေ့ကျက်သော သူတို့အား။ ဒုက္ကရာ၊ ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “တံ န သုကရံ သင်္ခါတု”န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ကေစ ပန၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား။ “တတ္ထ တတ္ထ ပရိဒေဝနာ-နတ္ထေနပိ၊ ငိုကျွေးခြင်း အထူးအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ကမ္မကာရဏနာနတ္ထေနပိ၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း အထူးအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣမာနိ နာမာနိ၊ ဤအဗျူဒ အစရှိသော အမည်တို့ကို။ လဒ္ဓါနိ၊ ကုန်၏”။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ အပရေ၊ တို့သည်။ “ဧတေ၊ ဤအဗျူဒအစရှိသော ငရဲတို့သည်။ သီတနရကာ၊ အေးသော ငရဲတို့တည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ **စိတ္တံ အာယာတေတွာတိ၊** ကား။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဒူသေတွာ၊ ပြစ်မှားစေ၍။ ။

ကထံ ဇိနောတိ၊ ကေန ဇိနောတိ-ဟု ပုစ္ဆာနှစ်ချက် ဆို၏။ အထူးကား အဘယ်နည်း။ အထူးမရှိဘဲလျက်လည်း နှစ်ချက်မဆိုသည့်တကား-ဟု စောဒနာထွက်ရာသောကြောင့် ကထံ ။လ။ ပုစ္ဆာ ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပုစ္ဆာနှစ်ချက်၏ အထူးကို ပြသတည်း။

၁၁၉။ **ကထံ ဇိနောတိ၊** ဟူသော ပုစ္ဆာသည်။ ပကာရပုစ္ဆာ၊ အပြားကို မေးသော ပုစ္ဆာတည်း။ **ကေန ဇိနောတိ၊** ဟူသောပုစ္ဆာသည်။ ကာရဏပုစ္ဆာ၊ အကြောင်းကို မေးသော ပုစ္ဆာတည်း။ ကေန ကာရဏေန ကေန ဟေတုနာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ကာယပဋိပတ္တိယာ၊ အဘယ်အကျင့်ကြောင့်။ ဇိနော၊ ဇိနမည်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ **ကထန္တိ** ပန၊ ဟူသည်ကား။ (ပုစ္ဆတိသို့ သွား)။ ကေန ပကာရေန၊ ဖြင့်။ အတိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနေန၊ ဖြင့်။ ဇိနော ကိ၊ မည်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့မဟုတ်မှုကား။ အနာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနေန၊ ဖြင့်။ ဇိနော ကိ၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ ကိလေသာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနေန၊ ဖြင့်။ ဇိနော ကိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသုတ်ကို။ ဝါ၊ ပုစ္ဆာကို။ **“ဝိသဇ္ဇနီယ”**န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ **ကတမော ဇိနောတိ** ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌှံ။ ရူပံ၊ သည်။ ဇိနော၊ မည်သည်။ ဟောတိ ကိ၊ လော။ ဥဒါဟု၊ ကား။ ဝေဒနာ၊ သည်။ သညာ၊ သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဇိနော၊ မည်သည်။ ဟောတိ ကိ၊ လော။ ဝါ၊ ကား။ ယော၊ အကြင်သဘောကို။ **“အတ္တာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။ ရူပါဒိဝိနိမုတ္တော၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့မှ လွတ်သော။ အညော၊ သော။ ဝါ၊ ထိုသဘောသည်မူလည်း။ ဇိနော၊ မည်သည်။ ဟောတိ ကိ၊ လော။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊

ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ **“အဝိသန္ဓနီယ”**န္တိ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။ **ကိတ္တကောတိ၊** ကား။ ပမာဏတော၊ အားဖြင့်။ ကိ ပရိမာဏော၊ အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသနည်း။ ။

အတ္တိ တထာဂတောတိ၊ ကား။ သတ္တော၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ယွာယံ ယော အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ အာယသ္မာ၊ အရှင်သည်။ **“ဧဝံနာမော၊ ဤသို့အမည်ရှိ၏။ ဧဝံဂေါတ္တော၊ ဤသို့အနွယ်ရှိ၏။”** ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ ဤ။ ပညာပီယတိ၊ ပညတ်အပ်၏။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ဧ။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ ကြောင့်။ **“ဝိသန္ဓနီယ”**န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ (ယခင်ပါ၌ ‘ဥပါဒါယ ပညတ္တိယာ’ဟု အရှိများ၏။ ‘ဥပါဒါယ ပညာပီယတိတိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ’ဟု ရှိသောပါဌ်သာ သင့်မြတ်၏)။ **ရူပံ တထာဂတောတိ** ဧတ္ထ၊ ဌံ။ ရူပံ၊ ကို။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပုစ္ဆတိ၊ ဧ။ (ပုစ္ဆလည်း ရှိ၏)။ တစ်နည်း-ရူပံ၊ သည်။ အတ္တာ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့နှလုံးပြု၍။ တစ်နည်း-ဣတိ ကတွာ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ **“အဝိသန္ဓနီယ”**န္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ တို့၌။ အတ္တော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။

‘ဝိသေသျေ ဒိဿမာနာယာ၊ လိင်္ဂသင်္ချီဝိဘတ္တိယော။ တုလျာဓိကရဏ ဘိယျော၊ ကတ္တဗ္ဗာ တာ ဝိသေသနေ’ဟု သဒ္ဓါတတ်သော ဆရာတို့ မိန့်သောကြောင့် ဗာလံ ပိဋသမာရဋ္ဌန္တိ စသောပုဒ်သည် ယာနိဿ၌ အဿ-ဟူသောပုဒ်နှင့် တုလျာဓိကရဏ ဖြစ်၍ ဝိဘတ်မတန်လေရကား ‘ဗာလံ ။လ။ ဝစနာနိ’ဟု မိန့်သတည်း။

၁၂၀။ **ဗာလံ ပိဋသမာရဋ္ဌန္တိ** အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ သာမိအတ္ထေ၊ သာမိအနက်၌။ ဥပယောဂဝစနာနိ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်၏။ **ကာယေန ခုစ္စရိတာနိ**တိ၊ ကား။ ကာယေန၊ ဖြင့်။ ဒုဠ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်၍။ ကတာနိ၊ ကုန်၏။ **ဩလမ္ပန္တိ**တိ၊ ကား။ အဝလမ္ပန္တိ၊ တွဲရရဲ့ဆွဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အဝတ္ထရိယန္တိ၊ လွှမ်းမိုးကုန်၏။ သေသပဒွယံ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို‘ဩလမ္ပန္တိ’ဟူသောပုဒ်၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။ (စင်စစ် မဆွဲရကား ‘ဩလမ္ပနာဒိ’စသော ပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဩလမ္ပနာဒိအာကာရေန၊ ဆွဲခြင်း အစရှိသော အခြင်းအရာဖြင့်။ တာနိ၊ ထိုကမ္ပနိမိတ် ဂတိနိမိတ်တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ **မဟတန္တိ** ကား။ မဟန္တာနံ၊ ကြီးကုန်သော။ **ပထဝီယံ ဩလမ္ပန္တိ**တိ၊ ကား။ ပထဝီတလေ။ မြေအပြင်၌။ ပတ္ထရန္တိ၊ ဖြန့်ကုန်၏။ ဝါ၊ ပြန့်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။

သေသပဒဒွယံ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထိုဩလမ္ပန္တိဟူသော ပုဒ်၏သာလျှင်။ ဝေဝစနံ၊ တည်း။

ဩလမ္ပန္တိနှင့် တန်အောင် အဝလမ္ပန္တိ-ဟု ဖွင့်ပါလော။ ပတ္တရန္တိ-ဟု ဖွင့်သော်ကား ဩလမ္ပန္တိနှင့် မတန်လေတကား-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘ပတ္တရဏာကာရောယေဝ ဟေသ’ ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။ ဤကား ဟိ ကို ဒဠိ ကြံသည်။

တစ်နည်းကား-ပတ္တရန္တိ-ဟု ဆရာဖွင့်၏။ စင်စစ်ပင် ပြန့်လျှင်းသလော စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ယခင်ပါဌ်ကို မိန့်သော်။ ဤ၌ကား ‘ဟိ’ကို ဝါကျာ ရန္တကြံသည်။

ဟိ၊ စွ။ ဧသ ဧသော၊ ဤသို့ အရိပ်တို့၏ ဆွဲခြင်းသည်။ (ရှေးအနုသန္ဓေနှင့် အညီတည်း)။ တစ်နည်းကား-ဧသ ဧသော၊ ဤသို့အရိပ်တို့၏ ပြန့်ခြင်းသည်။ (နောက်အနုသန္ဓေနှင့် အညီတည်း)။ ပတ္တရဏာကာရောယေဝ၊ ပြန့်သော အခြင်း-အရာသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

တတြ ဘိက္ခဝေ ဗာလဿာတိ၊ ကား။ တသ္မိ ဥပဋ္ဌဟနာကာရေ၊ ထိုသို့ထင်သော အခြင်းအရာ၌။ တစ်နည်းကား-တသ္မိ ဥပဋ္ဌဟနာကာရေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သည် ရှိသော်။ ဗာလဿ၊ အား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ နှလုံးမသာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

 [၄၊ ၂၆၁] လာဘာ ဝေါ ဘိက္ခဝေတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့. . . ။ တုမေဟိ၊ တို့သည်။ ယေ ဣမေ မနုဿတ္တသဒ္ဓါပဋိလာဘာဒယော၊ အကြင်လူ၏အဖြစ် သဒ္ဓါတရားကိုရခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ပဋိလဒ္ဓါ၊ ရအပ်ကုန်၏။ တေ မနုဿတ္တသဒ္ဓါ-ပဋိလာဘာဒယော၊ တို့ကို။ ဝေါ တုမာကံ၊ တို့အား။ လာဘာ၊ အရတော်ကုန်၏။ လာဘာ ဧဝ၊ အရတော်ကုန်သလျှင်ကတည်း။ သုလဒ္ဓန္တိ၊ ကား။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍ ယမ္ပိဒံ ယမ္ပိ ဣဒံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလာဒိသမ္ပာဒနံ၊ အကြင်လေးပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလ အစရှိသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ လဒ္ဓံ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုလေးပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလ

၁။ ပတ္တရဏာကာရောယေဝ ။ ။ ဆွဲ၏-ဟူသည်ကား စင်စစ်ဆွဲသည် မဟုတ်၊ ပြန့်သောအခြင်းအရာသည်ပင် ဆွဲသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ‘ပတ္တရန္တိ’-ဟု ဖွင့်သည်-ဟူလိုသော်။ ရှေးအနုသန္ဓေနှင့်အညီ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ တစ်နည်းကား ပြန့်၏-ဟူသည် စင်စစ်ပြန့်လျှင်းသည် မဟုတ်၊ ပြန့်သော အခြင်းအရာသည်ပင် အပြန့်မည်၏-ဟူလိုသော်။ နောက်အနုသန္ဓေနှင့်အညီ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

အစရှိသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း။ သုလဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ ရအပ်၏။ **ခဏော ဝေါ ပဋိလဒ္ဓေါ**တိ၊ ကား။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ မဂ်ဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၍ နေခြင်းငှာ။ အဋ္ဌအက္ခဏာဝဇ္ဇိတော၊ ရှစ်ပါးသော အက္ခဏသည် ကြဉ်အပ်သော။ နဝမော၊ ကိုးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ အယံ ခဏော၊ ဤဗုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏကို။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ။ **“ဒိဌာ မယာ”**တိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ဧကဒေသနိဒဿနေန၊ တစ်စိတ်မျှကို ပြသဖြင့်။ အဋ္ဌ အက္ခဏော၊ ရှစ်ပါးသော အက္ခဏတို့ကို၊ ဝိဘာဝေတိ၊ ။ (ဤအဖွင့်ကား။ ပါဠိ၌ မထင်ခဲ့)။

၁၂၁။ **ယဟိ ယဟိန္နိ**၊ ကား။ ယံ ယံ ဒုဂ္ဂတိ၊ သို့။ **ယော** နရော၊ သည်။ **ဂစ္ဆတိ**၊ ။ **သော နံ အဓမ္မော**တိ၊ ကား။ ယော အဓမ္မော၊ ကို။ တေန၊ ထိုသူသည်။ **စရိတော**၊ ကျင့်အပ်၏။ သော အဓမ္မော၊ သည်။ အဓမ္မစာရိ၊ သော။ နံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ **ဟနာတိ**တိ၊ ကား။ ဗာဓတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ။

အပ္ပေသေက္ခတာတိ၊ ကား။ အပ္ပါနုဘာဝတာ၊ နည်းသော အာနုဘော် ရှိသည်၏အဖြစ်။ **ဒုပ္ပဏ္ဏတာတိ**၊ ကား။ ဝိရူပတာ၊ ဖောက်ပြန်သောအဆင်း ရှိသည်၏အဖြစ်။ ဗိဘတ္တတာ၊ မတင့်တယ်သည်၏အဖြစ်။ **ဒုပ္ပညတာတိ**၊ ကား။ နိပ္ပညတာ၊ ပညာမရှိသည်၏အဖြစ်။ အဟေတုကပဋိသန္ဓိဝသေန၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧဠမူဂတာ၊ အရိယိုသည်၏ အဖြစ်။ ဝါ၊ အသည်၏အဖြစ်။ ။

၁၂၂။ **ဝါစာနုရက္ခိ**တိ၊ ကား။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝစီဒုစ္စရိတာနံ၊ တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇနေန၊ ကြဉ်သဖြင့်။ ဝါစာနုရက္ခိ၊ စကားကို စောင့်သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ အဘိဇ္ဈာဒိနံ၊ တို့ကို။ အနုပ္ပါဒနေန၊ မဖြစ်စေသဖြင့်။ မနသာ၊ ဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ **သံဝုတော**၊ စောင့်သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ ပါဏာတိပါတာဒယော၊ တို့ကို။ ပဇာဟန္တော၊ ။ **ကာယေန စ**၊ ဖြင့်လည်း။ **အကုသလံ**၊ ကို။ **န ကယိရာ**၊ မပြုရာ။ **တယော**၊ ကုန်သော။ **ဧတေ ကမ္မပထေ**၊ တို့ကို။ **ဝိသောဓယေ**၊ သုတ်သင်ရာ၏။ ဟိ၊ သုတ်သင်ခြင်း၏ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိသောဓေန္တော၊ သုတ်သင်သော သူသည်။ သီလက္ခန္ဓာဒိနံ၊ သီလကျေးဇူး အစရှိသည်တို့ကို။ ဧသကေဟိ၊ ရှာကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ဣသီဟိ၊ တို့သည်။ **ပဝေဒိတံ**၊ ဟောအပ်သော။ ဝါ၊ သိအပ်သော။ အရိယံ၊ သော။ အဋ္ဌဂီကံ၊ သော။ **မဂ္ဂံ**၊ ကို။ အာရာဓေယျ၊ ပြီးစေရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဒုက္ကဋ္ဌိ**၊ ကား။ **ကာယေန စ**၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ **ဝါစာယ စ**၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ **မနသာ စ**၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ **ဒုက္ကဋ္ဌံ**၊ မကောင်းသဖြင့်

ပြုအပ်သော။ သာဝဇ္ဇ အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ ဒုက္ခဒြယံ၊ ဆင်းရဲသော အကျိုးရှိသော။
 ဒုဂ္ဂတိသံဝတ္တနိယံ၊ ဒုဂ္ဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ သံဝုတံ တိဟိ ဌာနေဟိတိ၊ ကား။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဧတေဟိ
 ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနံ၊ တို့၏။ ပဝေသနိဝါရဏတော၊ ဝင်ခြင်းကို
 မြစ်သောအားဖြင့်။ ပိဟိတံ၊ ပိတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသူကို။ အဟံ၊
 သည်။ “**ပြာဟုက**”န္တိ၊ ဣဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။
အစ္စန္ဒဒုဿီလုန္တိ၊ ကား။ ဧကန္တဒုဿီလဘာဝေါ၊ စင်စစ် သီလမရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်။

**အဘယ်သူသည် အစ္စန္ဒဒုဿီလမည်သနည်း-ဟု အမေးပုစ္ဆာရှိရကား ‘ဂိဟိ
 ဝါပိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။**

ဇာတိတော၊ ဖွားသည်မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ၊ တို့ကို။
 ကရောန္တော၊ သော။ ဂိဟိ ဝါပိ၊ လူသည်လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပန္နဒိဝသတော၊
 ပွင်းခံသော နေ့မှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ဂရုကာပတ္တိ၊ ဂရုကအာပတ်သို့။ အာပဇ္ဇမာနော၊
 ရောက်သော။ ပဗ္ဗဇိတော ဝါပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ အစ္စန္ဒဒုဿီလော နာမ၊ စင်စစ်
 သီလမရှိသောသူ မည်၏။ ဣမ ပန၊ ၌ကား။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဒွိသု တီသု
 အတ္တဘာဝေသု၊ နှစ်ခု သုံးခုသော အတ္တဘောတို့၌။ ဒုဿီလော၊ သီလမရှိသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ (ဘာဝသမ္ပန်တည်း)။ ဂတိယာ၊ ဂတိအားဖြင့်။ အာဂတံ၊
 သော။ ဒုဿီလဘာဝံ၊ သီလမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊
 ဤ‘အစ္စန္ဒဒုဿီလုံ’ဟူသော စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

**ဒုဿီလ၏အရ သရူပတ္ထကို ဆို၍ သိရပေသည်။ ဤဒုဿီလ-ဟူသည်
 အဘယ်နည်း။ ငါတို့ မသိရပါသေး-ဟု အမေးထွက်ရာသောကြောင့် ‘ဒုဿီလ-
 ဘာဝေါတိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။**

ဒုဿီလဘာဝေါတိ စ၊ ဒုဿီလအဖြစ်ဟူသည်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။
 ဒုဿီလဿ၊ သီလမရှိသော သူကို။ ဝါ၊ ၏။ ဆ ဒွါရာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာ
 တဏှာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ **မာလုဝါ သာလမိဝေါတ္ထတန္တိ** ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ အတ္ထော၊
 ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ (အတ္တဘာဝံ၌ ဆိုက်)။
 တဏှာသင်္ခါတံ၊ သော။ တံ ဒုဿီလုံ၊ ထိုသီလမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ သည်။
 (ပရိယောနန္တိတွာ ဌိတံ’သို့ ဆိုက်)။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်။ မာလုဝါ၊

မာလောနွယ်သည်။ ဩတ္တတံ၊ ညွတ်သော။ သာလံ၊ အင်ကြင်းပင်ကို။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။
 ဝဿန္တေ၊ ရွာသည်ရှိသော်။ ပတ္တေဟိ၊ အရွက်တို့ဖြင့်။ ဥဒကံ၊ ကို။ ပဋိစ္စိတွာ၊ ခံ၍။
 သံဘဉ္ဇနဝသေန၊ ချိုးဖျက်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ၊ အလုံးစုံသော
 အင်ကြင်းပင်ကိုသာလျှင်။ ပရိယောနန္ဓတိ ယထာ၊ မြေးယှက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊
 တူ။ ဩတ္တတံ၊ အောက်အပါယ်သို့ ညွတ်သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ပရိယောနန္ဓိတွာ၊
 မြေးယှက်၍။ [၄၊ ၂၆၂] ဌိတံ၊ ၏။ မာလုဝါယ၊ မာလောနွယ်သည်။ သံဘဉ္ဇိတွာ၊
 ချိုးဖျက်၍။ ဘူမိယံ၊ ဌံ။ ရုက္ခော၊ ကို။ ပါတိယမာနော ဝိယ၊ ချအပ်သကဲ့သို့။
 ဒုဿီလျသဒီတာယ၊ ဒုဿီလျဟု ဆိုအပ်သော။ တာယ တဏှာယ၊ သည်။ သံဘဉ္ဇိတွာ၊
 ၍။ အပါယေသု၊ တို့၌။ ပါတိယမာနော၊ ချအပ်သော။ သော၊ သူသည်။ နံ၊ ထိုသူကို။
 အနတ္တကာမော၊ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိသော။ ဒိသော၊ ရန်သူသည်။ ဣန္ဒြိယတိ ယထာ၊
 ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ အတ္တာနံ၊ ကို။ ကရောတိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။
 အတ္ထော၊ တည်း။ ။

“အတ္တနာ ဟိ ကတ”န္တိ ဂါထာယ၊ ဌံ။ အယံ၊ ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊ တည်း။
 ပါသာဏမယံ၊ ကျောက်မှဖြစ်သော။ ပါသာဏသမ္ဘဝံ၊ ကျောက်လျှင်
 ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ဝဇိရံ၊ ဝရဇိန်သည်။ အသ္မမယံ၊ မိမိ၏ ဖြစ်ရာဖြစ်သော။ တမေဝ
 မဏိ၊ ထိုကျောက်ကို။

ယင်းကို ဖွင့်လိုရကား ‘အတ္တနော’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

အတ္တနော၊ ၏။ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနသဒီတံ၊ ထွက်ရာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ရာဟု
 ဆိုအပ်သော။ ပါသာဏမဏိ၊ ကျောက်ကို။ (မဏိသဒ္ဒါသည် နီလတ္ထကိုလည်း
 ဟောရကား ပါသာဏသဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြုသတည်း။) ခါယိတွာ၊ စား၍။ ဆိဒ္ဓါဆိဒ္ဓံ၊
 အပေါက်အပေါက်။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ၊ အပိုင်းအပိုင်း။ ကတွာ၊ ၍။ အပရိဘောဂံ၊
 မသုံးဆောင်ကောင်းအောင်။ ကရောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ၊ တူ။ အတ္တနာ၊
 သည်။ ကတံ၊ သော။ အတ္တနိ၊ ဌံ။ ဇာတံ၊ သော။ အတ္တသမ္ဘဝံ၊ မိမိမှ ဖြစ်သော။ ဝါ၊
 မိမိလျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ ဒုဗ္ဗေဝံ နိပ္ပဉာ၊ ပညာမရှိသော။
 ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ စတူသု၊ ကုန်သော။ အပါယေသု၊ တို့၌။ အဘိမတ္တတိ၊ နှိပ်စက်၏။ ကန္တတိ၊
 လှီးဖြတ်၏။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ဖျက်ဆီး၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ သင်္ခေပတ္ထော၊ တည်း။ ။

နိသေဝိယာတိ၊ ကား။ ကတွာ၊ ၍။ **ဂရဟာတိ၊** ကား။ ဂါရယှာ၊
 ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဂရဟိတဗ္ဗာတိ ဂရဟာဟု ပြုစေလိုသည်။)

ဗာလမတိတိ၊ ကား။ မန္တဗုဒ္ဓိနော၊ နည်းသော ပညာရှိသော သူတို့သည်။ **ခယာ စ ကမ္မဿာ**တိ၊ ကား။ ကမ္မက္ခယကရဉာဏေန၊ ကံ၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်။ ကမ္မဿ၊ ကို။ ခေပနတော၊ ကုန်စေခြင်းကြောင့်။ **ဝိမုတ္တစေတသော**တိ၊ ကား။ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ စ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိယာ စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိမုတ္တစိတ္တော၊ လွတ်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ **နိဗ္ဗန္တိ တေ ဇောတိရိဝိန္နနက္ခယာ**တိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ အနုပါဒါနော၊ စွဲလမ်းရာ မီးစာမရှိသော။ ဇာတဝေဒေါ၊ မီးသည်။ နိဗ္ဗာယတိ ယထာ၊ ငြိမ်းသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝံ၊ တူ။ အဘိသင်္ခါရဿ ဝိညာဏဿ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်အပ်သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်၏။ အနဝသေသက္ခယာ၊ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

၁၂၃။ **“ယထာပိ ဘမရော”**တိ ဂါထာယံ၊ ဤ။ **ဘမရော**တိ၊ ကား။ ယာ ကာစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ မဇုကရဇာတိ၊ ပျားမျိုးသည်။ **ပုပ္ဖန္တိ**၊ ကား။ ပုပ္ဖါရာမေ၊ ပန်းအရာမ၌။ စရန္တော၊ ကျက်စားသည်ဖြစ်၍။ ပုပ္ဖဉ္စ၊ အပွင့်ကိုလည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုပန်းပွင့်၏။ **ဝဏ္ဏဉ္စ**၊ ကိုလည်းကောင်း။ **ဂန္ဓဉ္စ**၊ အနံ့ကိုလည်းကောင်း။ **အဟေဌယံ** အဟေဌယန္တော အဝိနာသေန္တော၊ မပျက်စီးစေမူ၍။ စရတိ၊ ကျက်စား၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧဝံ၊ သို့။ စရိတွာ၊ ကျက်စား၍။ ရသံ၊ ပန်းရက်ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ပလေတိ၊ ပြန်၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **ပလေတိ ရသမာဒါယာ**တိ၊ ကား။ ယာဝေဒတ္ထံ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ရသံ၊ ပန်းရက်ကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်၍။ အပရမ္မိ၊ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။ မဇုကရဏတ္ထာယ၊ ပျားအုံကို ပြုခြင်းငှာ။ ရသံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ခေတိ၊ ပျံ၏။ သော၊ ထိုပျားသည်။ ဧကံ၊ တစ်ခုသော။ (ဧဝံလည်း ရှိ၏)။ ဝနဂဟဏံ၊ တောအုပ်သို့။ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ၊ သက်၍။ ရုက္ခသုသိရာဒီသု၊ သစ်ခေါင်း အစရှိသည်တို့၌။ ရဇမိဿကံ၊ ပန်းဝတ်မှုန်နှင့် ရောသော။ ရသံ၊ ပန်းရက်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ မဇုရရသံ၊ ချိုသော အရသာရှိသော။ (ဤပါဌ်ကား မရှိသည်များ၏)။ မဇုံ၊ ပျားလဘို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပျား၏။ ပုပ္ဖာရာမေ၊ ပန်းအရာမ၌။ စရိတပစ္စယာ၊ ကျက်စားခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပုပ္ဖံ၊ သည်လည်းကောင်း။ တဿ၊ ထိုပန်းပွင့်၏။ ဝဏ္ဏော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ န ဝိနဿတိ၊ မပျက်စီး။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ပုပ္ဖံ၊ သည်။ ပါကတိကမေဝ၊

ပြကတွေသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ **ဧဝံ ဂါမေ မုနိ စရေတိ** ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ဌှိ။ (အတ္ထောဌှိ စပ်)။ ဧဝံ၊ တူ။ သေက္ခော ဝါ၊ သေက္ခလည်းဖြစ်သော။ အသေက္ခော ဝါ၊ လည်းဖြစ်သော။ အနာဂါရိယမုနိ၊ အနာဂါရိယဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ဝါ၊ အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်းသည်။ (အာဂါရိယမုနိကို နှစ်စေသည်)။ ကုလပဋိပါဠိယာ၊ အိမ်စဉ်အားဖြင့်။ ဂါမေ၊ ဌှိ။ ဘိက္ခံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍန္တော၊ ခံသည်ဖြစ်၍။ စရေယျ၊ ကျက်စားရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဟိ၊ ပျားကဲ့သို့ ကျက်စားခြင်း၏ အကျိုးကား။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဂါမေ၊ ဌှိ။ စရဏပစ္စယာ၊ ကျက်စားခြင်းတည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဒ္ဓါဟာနိ ဝါ၊ သဒ္ဓါတရား၏ ယုတ်ခြင်းသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဘောဂဟာနိ ဝါ၊ စည်းစိမ်၏ ယုတ်ခြင်းသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သဒ္ဓါပိ၊ သဒ္ဓါတရားသည်လည်းကောင်း။ ဘောဂါပိ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ပါကတိကာဝ၊ ပြကတွေတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ စရိတ္တာ စ ပန၊ ကျက်စား၍ ကား။ ဂါမတော၊ မှ။ နိက္ခမိတ္တာ၊ ၍။ ဗဟိဂါမေ၊ ရွာပ၌။ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ၊ ရေချမ်းသာရာအရပ်၌။ သင်္ဃာဋ္ဌိ၊ ဒုက္ခကို။ ပညပေတွာ၊ ခင်း၍။ နိသိန္နော၊ လျက်။ အက္ခဘူနဝဏလေပနပုတ္တမံသူပမဝသေန၊ လှည်းစာထိုးခြင်း အမာကို ဆေးလိမ်းခြင်း သား၏ အသားကို စားခြင်းဥပမာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ **[၄၊**

၂၆၃] ပစ္စဝေက္ခန္တော၊ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍။ **နိသိန္နော**၊ လျက်။ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ကို။ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ၊ သုံးဆောင်၍။ တထာ ရူပံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ ဝနသဏ္ဌံ၊ တောအုပ်သို့။ အနုပဝိသိတွာ၊ ၍။ အဇ္ဈတ္တိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သမ္မသန္တော၊ သုံးသပ်သည်ဖြစ်၍။ မဂ္ဂဖလာနိ၊ တို့ကို။ ဟတ္ထဂတာနိ ဧဝ၊ လက်သို့ ရောက်သည်တို့ကိုသာ။ ကရေတိ၊ ဧ။

အသေက္ခမုနိသည် လက်သို့ ရောက်အောင် ပြုအပ်သော မဂ်ဖိုလ်ကိစ္စ မရှိပြီဖြစ်ရကား ‘အသေက္ခမုနိ ပန’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

၁။ ပစ္စဝေက္ခန္တော နိသိန္နော ။ ။လှည်းသမားသည် လှည်းစာထိုးသကဲ့သို့ အမာရှိသော သူသည် အမာကို ဆေးလိမ်းသကဲ့သို့ ကန္တာရမှ ကူးမြောက်လိုသော လင်မယားသည် ကန္တာရမှ ကူးမြောက်ခြင်း အကျိုးပြီးခြင်းကိုသာ ရှု၍ မမက်မောအပ်သော သား၏ အသားကို စားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဘဝတည်းဟူသော ကန္တာရမှ ကူးမြောက်ခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ မက်မောခြင်းမရှိ ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ထိုက်သည် ဟူလိုသော်။

အသေက္ခမုနိ ပန၊ အသေက္ခ ရဟန်းသည်ကား။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ၊ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းကို။ အနုယုဇ္ဇတိ၊ အားထုတ်၏။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဝါ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဘမရေန မဓကရေန၊ ပျားနှင့် (နောက်ကား ရှေး၏ အဖွင့်)။ သရိက္ခတာ၊ တူသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဒီဏာသဝေါ ပန၊ ရဟန္တာကိုကား။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ။

ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတီတိ ဧတ္ထ ပါဠေ ဌ။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နံ၊ ထိုသီလကို။ ပါတိ ရက္ခတိ၊ ၏။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အာပါယိကာဒိဟိ၊ အပါယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ အစရှိကုန်သော။ ဒုက္ခေဟိ၊ တို့မှ။ မောက္ခေတိ မောစေတိ၊ လွတ်စေ၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခော၊ မည်၏။ (ပါတိ ရက္ခတီတိ ပါတိမောက္ခော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရစေ။ ပါတိ မောစရတီတိ ပါတိမောက္ခော၊ သီလရစေ။ ဤသို့ဝိပြိုဟ်စစ်ကို မှတ်ယူအပ်၏)။ သော ဧဝ၊ ထိုပါတိမောက္ခ သည်ပင်လျှင်။ ကာယိကဝါစသိကဿ၊ ကိုယ်နှုတ်၌ ဖြစ်သော။ ဝီတိက္ကမဿ၊ လွန်ကျူးခြင်းကို။ ဝါ၊ မှ။ သံဝရဏတော၊ စောင့်တတ်သောကြောင့်။ ပိဒဟနတော၊ ပိတ်တတ်သောကြောင့်။ သံဝရော၊ မည်၏။ တေန ပါတိမောက္ခသံဝရေန၊ ထိုပါတိ-မောက္ခသံဝရသီလနှင့်။ သံဝုတော သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ သဗ္ဗိရိယာပထေသု၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုတ်တို့၌။ စရတိ၊ ကျင့်၏။ **အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော**တိ၊ ကား။ အာစာရေန စ၊ အကျင့်နှင့်လည်းကောင်း။ ဂေါစရေန စ၊ ကျက်စားခြင်းနှင့် လည်းကောင်း။ သမ္ပန္နော၊ ၍။ **အကုမတ္တေသ္မတိ**၊ ကား။ အပွမတ္တကေသု၊ အနည်းငယ်မျှဖြစ်ကုန်သော။ **ဝဇ္ဇေသ္မတိ**၊ ကား။ အကုသလဓမ္မေသု၊ တို့၌။ **ဘယဒဿာဝီတိ**၊ ကား။ ဘယံ၊ ဘေးကို။ ဒဿိ၊ ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ **သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသ္မတိ**၊ ကား။ သိက္ခာပဒေသု၊ တို့၌။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော သိက္ခာပုဒ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ အာဒိယိတ္တာ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ ဆောက်တည်၍။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ ။

၁။ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော ။ ။ ကာယိက ဝါစသိကဖြစ်သော အဝီတိက္ကမ အစရှိသည်သည် အာစာရမည်၏။ ပြည့်တန်ဆာမ၊ မုဆိုးမ၊ ထုလ္လကုမာရိက၊ ပဏ္ဍုက်၊ ဘိက္ခုနီ၊ သေတင်းကုတ် တို့၌ မကျက်စား မမှီဝဲ မဆည်းကပ်မှု၍ သဒ္ဓါပသန္နရှိသော အမျိုးတို့၌ ကျက်စားမှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းသည် ဂေါစရမည်၏။ အကျယ်ကိုလိုမူ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှယူ။

ကာယကမ္မဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော၊ ကုသလေန ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါတိ ဧတ္ထ ပါဠိယံ၊ ဌံ။ အာစာရဂေါစရဂ္ဂဟဏေနော၊ အာစာရ ဂေါစရသဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်။ ဝါ၊ အာစာရ ဂေါစရကို ယူသဖြင့်သာလျှင်။ ကုသလေ၊ အပြစ်မရှိသော။ ကာယကမ္မေ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဝစီကမ္မေ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟိတေပိ၊ သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ သည်။ အာကာသာဒီသု၊ ကောင်းကင် အစရှိသည်တို့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကာယဝစီဒ္ဓါရေသု ဧဝ၊ တို့၌သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ၏။ ဥပ္ပတ္တိဒ္ဓါရဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ “ကာယဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော၊ ကုသလေနာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။

‘ကာယဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတော၊ ကုသလေန’ဟူသော ပါဠိသည် ပရိသုဒ္ဓါဇီဝ၏ အကြောင်းကို ပြသော ပါဠိတည်း-ဟု သိစေလိုရကား ‘ယသ္မာ ပန’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ယသ္မာ ပန၊ ကြောင့်။ တေန၊ ထိုသို့အပြစ်မရှိသော ကာယကံ ဝစီကံနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ၊ စင်ကြယ်သော အသက်မွေးခြင်း ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိပိ၊ အာဇီဝ၏ စင်ခြင်းသည်လည်း။ သီလမေဝ၊ သီလသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ (ကာယဝစီကမ္မေန စသည်ကိုယူ)။ ဟိ၊ စွ။ “ကတမေ စ ။လ။ ဝဒါမိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ “ထပတိ၊ လက်သမား။ . . ။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ သီလာ၊ တို့သည်။ ကတမေ စ၊ တို့နည်းဟူမူကား၊ ကုသလံ၊ အပြစ်မရှိသော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံလည်းကောင်း။ ကုသလံ၊ သော။ ဝစီကမ္မံ၊ လည်းကောင်းတည်း။ ထပတိ၊ လက်သမား။ . . ။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ သော။ အာဇီဝမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ခေါ၊ စင်စစ်။ သီလသ္မိ၊ သီလအပေါင်း၌။ ဧကံ၊ သော။ သီလံ၊ မည်၏ ဟူ၍။ တစ်နည်းကား-သီလသ္မိ သီလံ၊ သီလမည်၏ဟူ၍။ (ပစ္စတ္တအနက်၌ ဘူမိဝိဘတ်တည်း)။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ဧ။”

အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ (ဝုစ္စတိ၌ စပ်)။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ကာယိကံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ဝီရိယဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ စေတသိကံ၊ သော။ ဝီရိယဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ အာရဒ္ဓံ၊ အားထုတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော ဘိက္ခု၊ ကို။ အာရဒ္ဓဝီရိယောတိ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။

အဘယ်သို့ ကာယိက ဝီရိယကို၊ အဘယ်သို့ စေတသိက ဝီရိယကို အားထုတ်အပ်သည် မည်သနည်းဟူသော အမေးပုစ္ဆာစောဒနာကို ဖြေလို၍ ‘တတ္ထ’ စသောပါဌ်ကို ဆိုတော်မူသတည်း။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ဝီရိယတို့တွင်။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဂဏသင်္ဂဏိကံ၊ ဂိုဏ်းတည်းဟူသော အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ဝိနောဒေတွာ၊ ဖျောက်၍။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထေသု၊ တို့၌။ အဋ္ဌအာရမ္မဝတ္ထုဝသေန၊ ရှစ်ပါးသော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဧကကော၊ တစ်ယောက်အထီးတည်း နေသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းသည်။ ကာယိကံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ နာမ၊ အားထုတ်အပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ စိတ္တသင်္ဂဏိကံ၊ တဏှာစိတ်တည်းဟူသော အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ဝိနောဒေတွာ၊ ၍။ အဋ္ဌသမာပတ္တိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဂမနာဒီသု၊ သွားသောအခါ အစရှိသည်တို့၌။ ဥပ္ပန္နံကိလေသံ၊ ကို။ ဥပ္ပန္နဌာနေယေဝ၊ ဖြစ်ရာအရပ်၌သာလျှင်။ နိဂ္ဂဟိတွာ၊ နှိပ်၍။ ဈာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တဿ၊ သည်။ စေတသိကံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ထာမဝါတိ၊** ကား။ ဌိတိမာ၊ လုံ့လရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **ဒဠပရက္ကမောတိ၊** ကား။ ထိရပရက္ကမော၊ မြဲမြံသောလုံ့လရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ **အနိက္ခိတ္တဓုရော ။လ။ သန္တိကိရိယာယာတိ၊** ကား။ သံကိလေသမ္မာနံ၊ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့ကို။ ပဟာနတ္ထဉ္စ၊ ဌာလည်းကောင်း။ ဝေါဒါနဓမ္မာနံ၊ ဖြူစင်ကြောင်းဖြစ်သော တရားတို့ကို။ **[၄၊ ၂၆၄]** သမ္မာဒနတ္ထဉ္စ၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ပစ္စက္ခကရဏတ္ထဉ္စ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ ဓုရံ ဝန်ကို။ အနိက္ခိပိတွာ၊ မချမှု၍။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ဥဿုကာပေန္တော၊ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ **ပညဝါတိ၊** ကား။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဥဒယဗ္ဗယပရိဂ္ဂဟိကာယ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။ ပညာယ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ **“ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ။

နတ္တိ ပုတ္တသမံ ပေမန္တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ အဓိပ္ပါယ်၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မာတာပိတဓော၊ တို့သည်။ ဝိရူပေပိ၊ အဆင်းမလှကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်း ရှိကုန်သော်လည်း။ အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တကေ၊ သားငယ် တို့ကို။ မာလာဂုဠေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ သီသာဒီသု၊ ဦးခေါင်း အစရှိသည်တို့၌။ ကတွာ၊

တင်၍။ ပရိဟရမာနာ၊ ရွက်ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗကံ ဝိယ၊ ရွှေတုံးရုပ်သို့။ မညန္တိ၊ အောက်မေ့ကုန်၏။ တေဟိ၊ ထိုသားငယ်တို့သည်။ ဥဟဒိတာပိ၊ ကျင်ကြီးစွန့်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဩမုတ္တိကာပိ၊ ကျင်ငယ်စွန့်ကုန်သော်လည်းကောင်း။ ဂန္ဓဝိလေပနံ၊ နံသာ နံသာပျောင်းကို။ ပဋိစ္ဆန္တာ ဝိယ၊ ခံသကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ၍ (ထည့်သည်)။ သောမနဿံ၊ ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ “နတ္ထိ ပုတ္တသမံ” ပေမ”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ ပုတ္တပေမေန၊ သား၌ ချစ်ခြင်းနှင့်။ သမံ၊ တူသော။ ပေမံ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဂေါသမိတန္တိ၊ ကား။ ဂေါဟိ၊ နွားတို့နှင့်။ သမံ၊ သော။ ဂေါဓနသဒိသံ၊ နွားတည်းဟူသော ဥစ္စာနှင့်တူသော။ အညံ၊ သော။ **ဓနံ** နာမ၊ မည်သည်။ **နတ္ထိ၊** မရှိ။ **သုရိယသမာ အာဘာတိ၊** ကား။ သုရိယာဘာယ၊ နေရောင်နှင့်။ သမာ၊ သော။ အညာ၊ သော။ **အာဘာ** နာမ၊ အရောင်မည်သည်။ **နတ္ထိ၊** မရှိ။ **သမုဒ္ဒပရမာတိ** ဧတ္ထ၊ ၌။ အဓိပ္ပါယော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရား...။ ယေ ကေစိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အညေ၊ ကုန်သော။ သရာ နာမ၊ မြစ်တို့မည်သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ သရာ၊ ထိုမြစ်တို့သည်။ သမုဒ္ဒပရမာ၊ သမုဒ္ဒရာလျှင် အမြတ်ရှိကုန်၏။ သမုဒ္ဒေ၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုမြစ်တို့ထက်။ ဥတ္တမော၊ ၏။ သမုဒ္ဒသဒိသံ၊ သော။ အညံ၊ သော။ ဥဒကံ၊ တည်းဟူသော။ နိဒါနံ နာမ၊ ရေ၏တည်ရာအရပ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ လျှောက်၏။ ။

ယသ္မာ ပန၊ ကား။ အတ္တပေမေန၊ မိမိကိုယ်ကို ချစ်ခြင်းနှင့်။ သမံ၊ သော။ ပေမံ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ စွ။ မာတာပိတရော၊ တို့သည်။ ပုတ္တဓိတရော၊ တို့ကို။ ဆဇ္ဇေတွာပိ၊ ၍လည်း။ အပေါသေတွာပိ၊ မမွေးမှု၍လည်း။ အတ္တာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ပေါသေန္တိ၊ မွေးကုန်၏။ ဓညေန စ၊ စပါးနှင့်လည်း။ **သမံ၊** သော။ **ဓနံ** နာမ၊ မည်သည်။ **နတ္ထိ၊** မရှိ။ ဟိ၊ စွ။ တထာရူပေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကာလေ၊ ၌။ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိနိပိ၊ ရွှေငွေ အစရှိသည် တို့ကိုလည်းကောင်း။ (အနက်ပြေအောင် ရှေးနောက်ပြန်၍ ပေးသည်)။ ဂေါမဟိသာဒိနိပိ၊ နွား ကျွဲ အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဓညဂဟနတ္ထံ၊

၁။ ပုတ္တသမံ ။ ။ သားကို မှီသောချစ်ခြင်းကို ပုတ္တသမံဟုဆိုရကား ပုတ္တပေမေန သမံ ပေမံ နာမ နတ္ထိ-ဟုဖွင့်သတည်း။

စပါးကို ယူအံ့သောငှာ။ ခညသမိကာနမေဝ၊ စပါးရှင်တို့၏သာလျှင်။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂဟေတွာ၊ ယူဆောင်၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပညာယ စ၊ နှင့်လည်း။ သမာ၊ သော။ အာဘာ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ စွ။ သူရိယာဒယော၊ တို့သည်။ ဧကဒေသံယေဝ၊ တစ်စိတ်သောအရပ်ကိုသာလျှင်။ ဩဘာသေန္တိ၊ ထွန်းလင်းစေနိုင်ကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန္နမေဝ စ၊ ပစ္စုပ္ပန်သာဖြစ်သော။ တမံ၊ အမိုက်ကို။ ဝိနောဒေန္တိ၊ ဖျောက်နိုင်ကုန်၏။ ပညာ ပန၊ သည်ကား။ ဒသသဟသိမ္ပိ၊ လောကဓာတုံ၊ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ် ကိုလည်း။ ဧကပဇ္ဇေတံ၊ တစ်ပြိုင်နက် တောက်ပခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ သက္ကောတိ၊ ၏။ (ဘုရားရှင်ဝိပဿနာကို ရည်၍ဆိုသတည်း)။ အတိတံသာဒိပဋိစ္ဆာဒကံ၊ အတိတ်အဖို့ အစရှိသည်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ တမံ၊ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အမိုက်ကို။ ဝိမေတိ၊ ဖျောက်နိုင်၏။ မေယဝုဋ္ဌိယာ စ၊ မိုးရွာခြင်းနှင့်လည်း။ သမော၊ သော။ သရော နာမ၊ မြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ စွ။ နဒိ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ တဠာကာဒိနိ ဝါ၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဟောန္တု၊ စေကုန်။ ဝုဋ္ဌိသမော၊ မိုးရွာခြင်းနှင့်တူသော။ သရော နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ စွ။ မေယဝုဋ္ဌိယာ၊ မိုးရွာခြင်းသည်။ ပစ္စိန္နာယ၊ ပြတ်သည်ရှိသော်။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ဌှိ။ အင်္ဂုလိပဗ္ဗတေမနမတ္တမ္ပိ၊ လက်တစ်ဆစ် စွတ်လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော။ ဥဒကံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝုဋ္ဌိယာ၊ သည်။ ပဝတ္တမာနာယ ပန၊ ဖြစ်သည်ရှိသော်ကား။ ယာဝ အာဘဿရဘဝနာပိ၊ အာဘဿရဘုံတိုင်အောင်လည်း။ ဧကောဒကံ၊ ရေတင်းကြမ်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒေဝတာဝစနံ၊ နတ်၏ စကားကို။ ပဋိက္ခိပနဝသေန၊ ပယ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋိဂါထံ၊ အတုံဖြစ်သော ဂါထာကို။ ဝါ၊ ဂါထာတုံကို။ ဝဒန္တော၊ ဆိုတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ “နတ္ထိ အတ္တသမံ ပေမ”န္တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ ။

၁၂၄။ ကိသုဓ ဘိတာတိ၊ ကား။ ကိ န ဘိတာ၊ အဘယ်ကြောင့် ကြောက်သနည်း။ မဂ္ဂေါ စ’ နေကာယတနော ပဝုတ္တောတိ၊ ကား။ အဋ္ဌတိသာရမ္ပဏဝသေန၊ သုံးဆယ့် ရှစ်ပါးသော အာရုံတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ကထိတော၊ ဟောအပ်၏။ ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်လျက်။ ကိဿ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဘိတာ၊ ကြောက်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အယံ ဇနတာ၊ ဤလူအပေါင်းသည်။ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူဘိသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ၏။ ဘူရိပညာတိ၊ ကား။ ဗဟုပညာ

များသော ပညာရှိသော။ ဥဿန္တပညာ၊ ပြန့်ပြောသော ပညာရှိသော။ **ပရလောကံ န ဘာယေတိ၊** ကား။ ကုမသ္မာ လောကာ၊ ဤလောကမှ။ ပရလောကံ၊ တစ်ပါးသော လောကသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသည်ရှိသော်။ န ဘာယေယျ၊ မကြောက်ရာ။ ။

 [၄၊ ၂၆၅] ပဏိဓာယာတိ၊ ကား။ ဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ **ယရမာဝသန္တောတိ၊** ကား။ အနာထပိဏ္ဍိကာဒယော ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ ဗဟုန္နပါနေ၊ များသော ထမင်းအဖျော်ရှိသော။ ယရေ၊ အိမ်၌။ ဝသန္တော၊ နေသော။ **သံဝိဘာဂီတိ၊** ကား။ အစ္ဆရာယ၊ လက်ဖျားဖြင့်။ ဂဟိတမ္ပိ၊ ယူအပ်သောဝတ္ထုကိုလည်း။ န ခေန၊ လက်သည်းဖြင့်။ ဖာလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ပရဿ၊ သူတစ်ပါးအား။ **ဒတွာဝံ၊** ပေး၍သာ။ **ဘုဉ္ဇနသီလော၊** စားလေ့ရှိသော။

ဝဒိတဗ္ဗော ဝတ္ထဗ္ဗောတိ ဝဒေါ၊ ဝဒေါ ပဇာနနသီလောတိ ဝဒညူဟု ပြုစေလို၍ ယာစကာနံ ။လ။ ဝဒညူ-ဟူသော ပဌမဝိကပ်ကို၊

ယာစနဝသေန ဝဒိတဗ္ဗော ဝတ္ထဗ္ဗောတိ ဝဒညူ-ဟု ပြုစေလို၍ ဝစနိယော ဝါ-ဟူသော ဒုတိယဝိကပ်ကို မိန့်သတည်း။

ဝဒညူတိ၊ ကား။ ယာစကာနံ၊ တို့၏။ ယာစနဝသေန၊ တောင်းသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တဝစနညူ၊ ဆိုအပ်သော စကားကို သိလေ့ရှိ၏။ ဝါ၊ ကား။ ယာစကာနံ၊ တို့သည်။ ယာစနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝစနိယော၊ ဆိုအပ်၏။ ဧတ္ထ စ၊ ဤပါရှိ၌လည်း။ **ဝါစန္ဓိ** ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝစီသုစရိတာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ **မနန္ဒိ** ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ မနောသုစရိတာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ **ကာယေနာတိ** ပဒေန၊ ဖြင့်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ကာယသုစရိတာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ကုတိ၊ သို့။ ကုမေ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိအင်္ဂီ နာမ၊ ရှေးစင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အင်္ဂါမည်၏။ **“ဗဟုန္နပါနံ ယရမာဝသန္တော”**တိ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ယညဥပက္ခရော၊ ပူဇော်ခြင်း၏ အဆောက်အဦကို။ ဂဟိတော၊ ၏။ **သဒ္ဓေါတိ၊** ဟူသည်ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂီ၊ တည်း။ **မုဒ္ဓတိ၊** ဟူသည်ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂီ၊ တည်း။ **သံဝိဘာဂီတိ၊** ဟူသည်ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂီ၊ တည်း။ **ဝဒညူတိ၊** ကား။

၁။ ဒတွာဝ ဘုဉ္ဇနသီလော ။ ။ အဒတွာဝ န ဘုဉ္ဇနသီလော-ဟူ၍လည်း ရှိ၏။ ယခင်ပါရှိ၌ အစ္ဆရံ ပဟရတိ ဧတာယာတိ အစ္ဆရာ-ဟု ပြု။ လက်ဖျားနှင့် လက်ဖျစ်တီးရကား လက်ရစေ။

ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ဤ။ **“ဧတေသု ဓမ္မေသု ဌိတော စတူသု”**တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧါ။ ။

အပရော နယော၊ ကို။ ဝုစ္စတော၊ အံ။ “ဝါစ”န္တိ အာဒိနိ၊ ဝါစံ အစရှိသည်တို့သည်။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ တို့တည်း။ “ဗဟုန္နပါန”န္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ယညဥပက္ခရောဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဂဟိတော၊ ဧါ။ “သဒ္ဓေါ မုဒု သံဝိဘာဂီ ဝဒညူ”တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂိ၊ တည်း။ ။

အပရော၊ သော။ ဒုကနယော နာမ၊ ဒုကနည်းမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧါ။ “ဝါစံ မနဉ္စာ”တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂိ၊ တည်း။ “ကာယေန ။လ။ ယရမာဝသန္ဓော”တိ၊ ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂိ၊ တည်း။ “သဒ္ဓေါ မုဒု”တိ၊ ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂိ၊ တည်း။ “သံဝိဘာဂီ ဝဒညူ”တိ၊ ကား။ ဧကံ၊ သော။ အင်္ဂိ၊ တည်း။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဌိတော၊ တည်သောသူသည်။ ဓမ္မေ၊ ၌။ ဌိတော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧါ။ သော၊ ထိုတရား၌ တည်သောသူသည်။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ **ပရလောကံ**၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ န ဘာယတိ၊ မကြောက်။ ။

ကာယသမာစာရမ္ပိတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ပါတိမောက္ခသံဝရ-ဒဿနံ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ပြသောစကားတည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **ဒုဝိဓေနာ**တိ၊ ကား။ ဒွိဝိဓေန၊ နှစ်ပါးသော အဖို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ကောဠာသေဟိ၊ အဖို့တို့ဖြင့်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဉ္ဇော**တိ၊ ကား။ ဇာနေယျ၊ သိရာဧါ။ ဧသ၊ သီလကထာ စ နာမ၊ ဤသီလစကား မည်သည်ကို။ ကမ္မပထဝသေန ဝါ၊ ကမ္မပထ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဏ္ဏတ္ထိဝသေန ဝါ၊ ပညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧါ။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ကမ္မပထဝသေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ စွာ။ ကထေန္တေန၊ ဆိုသောသူသည်။ အသေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရော၊ မမှီဝဲအပ်သော အကျင့်ကို။ ပါဏာတိပါတာဒိန္နာဒါနမိစ္ဆာစာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧါ။ ပဏ္ဏတ္ထိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထေန္တေန၊ သည်။ (လိုက်စေသည်။) ကာယဒွါရေ၊ ၌။ ပညတ္တသိက္ခာပဒဝိတိက္ကမဝသေန၊ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧါ။ သေဝိတဗ္ဗကာယသမာစာရော၊ ကို။ ပါဏာတိပါတာဒိဝေရမဏီဟိ စေဝ၊ ပါဏာတိပါတ် အစရှိ သည်တို့မှ ကြဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာယဒွါရေ၊ ၌။ ပညတ္တသိက္ခာပဒအဝိတိက္ကမေန စ၊ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ကို မလွန်ကျူးခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊ ဧါ။

အသေဝိတဗ္ဗဝစီသမာစာရော၊ မမှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်ကို။ မုသာဝါဒါဒိဝ-
စီဒုစ္စရိတေန စေဝ၊ မုသာဝါဒအစရှိသော ဝစီဒုစရိုက်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝစီဒွါရေ ဌှံ။
ပညတ္တသိက္ခာပဒဝီတိက္ကမေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊ ၏။
သေဝိတဗ္ဗဝစီသမာစာရော၊ ကို။ မုသာဝါဒါဒိဝေရမဏီဟိ စေဝ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။
ဝစီဒွါရေ ဌှံ။ ပညတ္တသိက္ခာပဒအဝီတိက္ကမေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကထေတဗ္ဗော၊
၏။ ။

 [၄၊ ၂၆၆] ပရိယေသနာ ပန၊ ရှာမှီးခြင်းသည်ကား။ ကာယဝါစာဟိ၊ တို့ဖြင့်။
ပရိယေသနာ ဧဝ၊ သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာ၊ ထိုရှာမှီးခြင်းကို။
ကာယဝစီသမာစာရဂ္ဂဟဏေန၊ ကာယသမာစာရ ဝစီသမာစာရကို ယူသဖြင့်သာလျှင်။
(‘ကာယသမာစာရဂ္ဂဟဏေန’ဟု ရှိသည်များ၏။ ယခင်အနက်ပေးသည်အတိုင်း
ရှိသောပါဌ်သည်သာ သင့်မြတ်၏)။ ဂဟိတာပိ၊ သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
အာဇီဝဋ္ဌမကသီလံ နာမ၊ အာဇီဝလျှင် ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော သီလမည်သည်။ ဧတသ္မိ
ယေဝ ဒွါရဒ္ဓယေ၊ ဤဒွါရနှစ်ပါးတို့၏ အပေါင်း၌သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အာကာသေ၊
၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလဒဿနတ္ထံ၊ အာဇီဝလျှင်
ရှစ်ခုမြောက်ရှိသော သီလကို ပြအံ့သောငှာ။ ဝိသု၊ အသီး။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တတ္ထ၊
ထိုရှာမှီးခြင်း၌။ နသေဝိတဗ္ဗပရိယေသနာ၊ မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းကို။ အနရိယ-
ပရိယေသနာယ၊ မမြတ်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗော၊ ၏။ သေဝိတဗ္ဗပရိယေသနာ၊
ကို။ အရိယပရိယေသနာယ၊ မြတ်သော ရှာမှီးခြင်းဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။
“ကတမာ စ ။လ။ ပရိယေသတိ”တိ အာဒိ၊ ရှိသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တထာ၊
မှတစ်ပါး။ “ကတမာ စ ။လ။ ပရိယေသတိ”တိ အာဒိ၊ ရှိသော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊
၏။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့. . . ။ အနရိယပရိယေသနာ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်းဟူမူကား။
ဘိက္ခဝေ၊ တို့. . . ။ ဣမ လောကေ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော သူသည်။ အတ္တနာ၊
မိမိသည်။ ဇာတိဓမ္မော၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည့်သဘောရှိသည်။ သမာနော၊ လျက်။ ဇာတိ-
ဓမ္မယေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောကိုသာလျှင်။ ပရိယေသတိ၊ ရှာ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့. . . ။
အရိယပရိယေသနာ၊ သည်။ ကတမာ စ၊ နည်းဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ လောကေ၊
၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဇာတိဓမ္မော၊ သည်။ သမာနော၊ ဖြစ်၍။
ဇာတိဓမ္မော၊ ဖြစ်ခြင်းသဘော၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဝိဒိတွာ၊ သိ၍။ အဇာတံ၊

ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိသော။ အနုတ္တရံ၊ မြတ်သော။ ယောဂက္ခေမံ၊ ယောဂ၏ ကုန်ရာဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ပရိယေသတိ၊ ၏။”

၁၇၀။ **မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကော**တိ၊ ကား။ ဇယ်မဂ္ဂါဒယော ဝါ၊ ခြေကြောင်း ခရီး အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဟောန္တု၊ စေကုန်။ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတမဂ္ဂါ ဝါ၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော မဂ်တို့သည်လည်း။ ဟောန္တု၊ ကုန်။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ မဂ်တို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ ယုတ်မာသော တရားတို့ကို။ **ပဟာနကရော**၊ ပယ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော။ နိရောဓံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ စတုသုပ္ပါ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ တို့၌။ ဒုက္ခပရိဇာနနာဒိကိစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအစရှိသော ကိစ္စကို။ သာဓေယမာနေ၊ ပြီးစေတတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။

သေဋ္ဌော ဥတ္တမော၊ မြတ်၏။ **သစ္စာနံ စတုရော ပဒါ**တိ၊ ကား။ “သစ္စံ ဘဏေ န ကုဇ္ဈေယျာ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ သော။ ဝစီသစ္စံ ဝါ၊ ဝစီသစ္စာသည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ “သစ္စော ပြာဟ္မဏော သစ္စော ခတ္ထိယော”တိ အာဒိဘေဒံ၊ ဤသို့ အစရှိသည် အပြားရှိသော။ သမ္ပတိသစ္စံ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောယမည”န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိသစ္စံ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ “ဧကံ ဟိ သစ္စံ န ဒုတိယမတ္ထိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သော။ ပရမတ္ထသစ္စံ ဝါ၊ သည်လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ သစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ ပရိဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌေန စ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဟာတဗ္ဗဋ္ဌေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ သစ္စိကာတဗ္ဗဋ္ဌေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဘာဝေတဗ္ဗဋ္ဌေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ၊ တစ်ပြိုင်နက်ထိုးထွင်း၍ သိသောသဘောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ တထပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ၊ မဖောက်မပြန် ထိုးထွင်း၍ သိသောသဘောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ”န္တိ အာဒယော၊ ကုန်သော။ စတုရော၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ တရားအစုတို့သည်။ သေဋ္ဌာ နာမ၊ မြတ်သည် မည်ကုန်၏။ **ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနန္တိ**၊ ကား။ “ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ . . ။ ယာဝတာ၊

၁။ **ပဟာနကရော** ။ ။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ’သို့ သွား။ ပဟာနကရော’နောင် မဂ္ဂေါ’ဟု ရှိသည်များ၏။ နောက်၌ မဂ္ဂေါ-ဟု ရှိပြီးဖြစ်ရကား မရှိသင့်ပြီ။

အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ သင်္ခတာ ဝါ။ သင်္ခတတရားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အသင်္ခတာ ဝါ။ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ ဝိရာဂေါ၊ ရာဂ၏ ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဂ္ဂံ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်၏ ဟူ၍။ အက္ခာယတိ၊ ဆိုအပ်၏။” ကုတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော၊ သော။ ဝိရာဂေါ၊ ရာဂ၏ ကင်းရာဖြစ်သော တရားသည်။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ တို့တွင်။ ဝါ၊ ထို့ထက်။ သေဋ္ဌော၊ ၏။ **ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာတိ၊** ကား။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝမနုဿာဒိဘေဒါနံ၊ နတ်လူ အစရှိကုန်သော အပြားရှိကုန်သော။ ဒွိပဒါနံ၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်။ ဝါ၊ တို့ထက်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စက္ခုမာ၊ စက္ခုအမြင်ရှိတော်မူသော။ ဘဂဝါဝ၊ သည်သာလျှင်။ သေဋ္ဌော၊ ၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

အဂ္ဂါနိတိ၊ ကား။ ဥတ္တမာနိ၊ အမြတ်တို့သည်။ **ယာဝတာတိ၊** ကား။ ယတ္တကာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ **အပဒါတိ၊** ကား။ နိပုဒါ၊ အခြေမရှိကုန်သော။ အဟိမတ္ထဒယော၊ မြွင်း အစရှိသည်တို့သည်။ **ဒွိပဒါတိ၊** ကား။ မနုဿပက္ခိဇာတာဒယော၊ လူငှက်မျိုး အစရှိသည်တို့သည်။ **စတုပ္ပဒါတိ၊** ကား။ [၄၊ ၂၆၇] ဟတ္ထိအဿာဒယော၊ တို့သည်။ **ဗဟုပ္ပဒါတိ၊** ကား။ သတပဒိအာဒယော၊ ကင်းခြေများ အစရှိသည်တို့သည်။ **ရူပိနောတိ၊** ကား။ ကာမာဝစရရူပါဝစရသတ္တာ၊ တို့သည်။ **အသညိနောတိ၊** ကား။ အသညိဘဝေ၊ အသညသတ်ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ၊ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ **နေဝသညိနာသညိနောတိ၊** ကား။ ဘဝဂ္ဂေ၊ ဘဝင်၌။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ၊ တို့သည်။ **အဂ္ဂမက္ခာယတိတိ၊** ကား။ ဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဂ္ဂေါ ဥတ္တမော သေဋ္ဌော၊ မြတ်၏။ ကုတိ၊ သို့။ အက္ခာယတိ၊ ၏။ ။

အသင်္ခတာနန္တိ ကုမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဂုတ္တံ၊ ၏။ **ဝိရာဂေါတိ** အာဒိနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ နိဗ္ဗာနဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ နာမာနိ၊ တို့တည်း။

ဝိရာဂ စသည်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ အမည်ဖြစ်ကုန်သနည်း။
စောဒနာရှိရကား ‘တံ ဟိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို။ အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဝိရုဇ္ဈန္တိ၊ ကင်းကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ရာဂမဒါဒယော၊ ရာဂတည်းဟူသော ယစ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ မဒါ နိမ္မဒါ၊ ယစ်ခြင်းမရှိကုန်သည်။ (အမဒါ နိမ္မဒါ’ဟု ရှေးပါဌ်ရှိ၏။) ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အဘာဝံ၊ မဖြစ်ခြင်းသို့၊ ဂုဏ္ဏန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗာ၊ ကုန်သော။

ပိပါသာ၊ သိပ်ခြင်းတို့သည်။ ဝိနယံ၊ ကင်းပျောက်ခြင်းကို။ ဥပေန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ အာလယာ၊ တို့သည်။ သမ္ပုတိ၊ အကြွင်းမဲ့ပြတ်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဇ္ဇာနိ၊ ဝဋ်တို့သည်။ ဥပစ္ဆိန္တိ၊ ပြတ်ကုန်၏။ တဏှာ၊ သည်။ ခိယတိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟာ၊ ခပ်သိမ်းသော ပူပန်ခြင်းတို့သည်။ ဝူပသမ္ပန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ၊ သည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗာယတိ၊ ငြိမ်း၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။ ဧတာနိ နာမာနိ၊ ဤဝိရာဂအစရှိသော အမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ဓမ္မော စ ကုသလက္ခတောတိ၊ ကား။ တဿ သတ္ထုနော၊ ၏။ ဓမ္မော စ၊ သည်လည်း။ ကုသလော အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်မရှိ။ အနဝဇ္ဇတ္တာ ဧဝ၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ပဋိပက္ခေဟိ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ ရာဂါဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ သဗ္ဗတိတ္ထိယဝါဒေဟိ စ၊ အလုံးစုံသော တိတ္ထိတို့၏ အယူတို့သည်လည်းကောင်း။ အပရိက္ခတော၊ မခွါအပ်။ ဝါ၊ မတူးဖြိုအပ်။ **တာနိ တိဏိ ဝိသိဿရေတိ၊** ကား။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဧတာနိ ရတနာနိ၊ တို့သည်။ လောကေ၊ ၌။ သဗ္ဗရတနေဟိ၊ တို့ထက်။ ဝိသိဿန္တိ၊ ထူးကုန်၏။ ဂုဏဝသေန၊ ဂုဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗလောကံ၊ အလုံးစုံသော လောကကို။ အတိသေန္တိ၊ လွန်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

သမဏပဒုမသ္မယော ဂဏောတိ၊ ကား။ ပဒုမသဒိသာနံ၊ ကြာပဒုမ္မာနှင့် တူကုန်သော။ အရိယသမဏာနံ၊ အရိယာဖြစ်သော ရဟန်းတို့၏။ သမူဟသင်္ခါတော၊ အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ဂဏော၊ ဂိုဏ်းတည်း။

အဘယ်သည် ပဒုမ္မာကြာမည်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်ကား ပဒုမ္မာကြာနှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တူသနည်း-ဟု အမေးရှိရကား ‘ပဒုမန္တိ ဟိ’ စသော ပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ၊ စွ။ ပဒုမန္တိ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏသတပတ္တဿ၊ ပြည့်စုံသော ပွင့်ချပ်တစ်ရာရှိသော။ သရောရဟဿ၊ ကြာ၏။ နာမံ၊ တည်း။ အရိယပုဂ္ဂလာ စ၊ တို့သည်လည်း။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ပရိပုဏ္ဏဂုဏာ၊ ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဒုမသဒိသာတိ၊ ကြာပဒုမ္မာနှင့် တူကုန်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ **ဝိဒူနံ သက္ကတောတိ၊** ကား။ ဝိဒူဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။ သက္ကတော၊ ပူဇော်အပ်သည်။ **နရဝရဒမကောတိ၊** ကား။ နရဝရော စ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုရိသာနံ၊ ယောက်ျားတို့ကို။ ဒမကော နာယကော စ၊ ဆုံးမတတ်သည်လည်း။

ဟောတိ၊ ဧ။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **လောကဿ ဥတ္တရိတိ၊** ကား။ လောကဿ၊ ဧ။ ဥပရိ၊ ဌ။ ဌိတာနိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗလောကေ၊ ဌ။ ဥတ္တမာနိ၊ ကုန်၏။ ကုတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

နိရုပဒါဟောတိ၊ ကား။ ရာဂပရိဋ္ဌာဟာဒီဟိ၊ ရာဂတည်းဟူသော ပူပန်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အနုပဒါဟော၊ ပူပန်ခြင်း မရှိသော။ **သစ္စနာမောတိ၊** ကား။ အဝိတထနာမော၊ မဖောက်မပြန်သော အမည်ရှိတော်မူ၏။ ယထာဘူစွဂုဏေဟိ၊ ဟုတ်မှန်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော ဂုဏ်တို့ဖြင့်။ အာဂတနာမော၊ လာသော အမည်ရှိတော်မူ၏။ **သဗ္ဗာဘိဘူတိ၊** ကား။ သဗ္ဗလောကံ၊ ကို။ အတ္တနော၊ ဧ။ ဂုဏေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဘိဘဝိတွာ၊ နှိမ်နင်း၍။ ဌိတော၊ ဧ။ **သစ္စဓမ္မောတိ၊** ကား။ ဝဋ္ဋတော၊ မှ။ ဧကန္တနိဿရဏဘာဝေန၊ စင်စစ် ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိတထော၊ မဖောက်မပြန်သော။ ပရိယတ္တိယာ၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ နဝိဓော၊ သော။ လောကုတ္တရဓမ္မော၊ တည်း။ တတော ဧဝ၊ ထိုသို့ စင်စစ်ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ **တဿ၊** ထိုပရိယတ်နှင့်တကွ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ တရားထက်။ **ဥတ္တရိ၊** လွန်မြတ်သော။ **အညော၊** တစ်ပါးသော တရားသည်။ **နတ္ထိ၊** မရှိ။ (ဤသို့ ပေးဦး)။ **နတ္ထညော တဿ ဥတ္တရိတိ၊** ကား။ တဿ၊ ထိုပရိယတ်နှင့်တကွ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားထက်။ ဥတ္တရိ၊ လွန်မြတ်သော။ အဓိကဂုဏော၊ လွန်သော ဂုဏ်ရှိသော။ အညော၊ သော။ ဓမ္မော စ၊ သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ **အရိယသံယောဝ၊** ကိုသာလျှင်။ **နိစ္စံ၊** အမြဲ။ သဗ္ဗကာလံ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဝိဒူဟိ သဗ္ဗပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။ **ပူဇိတော၊** ဧ။ ။

 [၄၊ ၂၆၈] “**ဧကာယန**” နှိ ဂါထာယ၊ ဌ။ **ဧကာယနန္တိ၊** ကား။ ဧကံ မဂ္ဂံ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးဖြစ်သော။

အယနသညသာ မဂ္ဂပရိယာယ မဟုတ်၊ အခြားသော မဂ္ဂပရိယာယ်များ ရှိသေး၏-ဟု ပုဒုဒ္ဒါရကို ပြုလိုရကား ‘မဂ္ဂဿ ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။
(ဟိ’ကား ဝါကျာရမ္မတည်း။) မဂ္ဂဿ၊ ခရီး၏။ (နာမာနိဌိ စပ်)။

“မဂ္ဂေါ စ၊ မဂ္ဂဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ပန္နော စ၊ ပန္နဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ပဇ္ဇော စ၊ ပဇ္ဇဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ အဉ္ဇသဉ္ဇ၊

အဉ္ဇသဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋမာယနဉ္စ၊ ဝဋ္ဋမာယနဟူသော အမည် လည်းကောင်း။ နာဝါ စ၊ နာဝါဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တရသေတု စ၊ ဥတ္တရဟူသောအမည် သေတုဟူသောအမည်တို့ လည်းကောင်း။ ကုလ္လော စ၊ ကုလ္လဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ ဘိသိ စ၊ ဘိသိဟူသော အမည်လည်းကောင်း။ သင်္ဂမော စ၊ သင်္ဂမဟူသော အမည်လည်းကောင်း။”

ဣတိ၊ သို့။ ဗဟူနိ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ သွာယံ သော အယံ မဂ္ဂေါ၊ ထိုခရီးကို။ ဣဓ၊ ဌှံ။ အယနနာမေန၊ အယနဟူသော အမည်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကာယနန္တိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌှံ။ ဧက မဂ္ဂံ၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးဖြစ်သော။ န ဒွေဓာပထဘူတံ၊ နှစ်ကြောင်းသော ခရီး မဟုတ်သော။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဧကေန၊ အပေါင်းအဖော် မရှိသောသူသည်။ အယိတဗ္ဗံ၊ သွားအပ်၏။ ဝါ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဧကာယနံ၊** အဖော်မရှိ တစ်ယောက်တည်း သွားအပ်သော။

အဖော်မရှိခြင်းသည် အခြံအရံတည်းဟူသော အဖော်မရှိခြင်း၊ တဏှာတည်း ဟူသော အဖော်မရှိခြင်းအားဖြင့် နှစ်ပါးပြားရကား ‘ဂဏသင်္ဂဏီကံ’ စသောပါဌ်ကို ဆိုသတည်း။

ဂဏသင်္ဂဏီကံ၊ အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဝိဝေကဋ္ဌေန၊ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၌ တည်သောသူသည်။ ပဝိဝိတ္တေန၊ တဏှာမကင်းသော စိတ်ရှိသော သူသည်။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ သွားအပ်၏။ ဝါ၊ ရောက်အပ်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဧတေန၊ ဤအဋ္ဌဂီကမဂ်ဖြင့်။ အယန္တိ၊ သွားကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယနော၊ မည်၏။ သံသာရတော၊ မှ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဝါ၊ ကား။ ဧကဿ သဗ္ဗသတ္တသေဋ္ဌဿ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူသော။ (ဧကသဒ္ဒါကား သေဋ္ဌအနက်ဟောတည်း)။ ဘဂဝတော၊ ၏။ အယနော၊ ခရီးတည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကာယနော၊ မည်၏။

ဥပနိဿယနှင့်ပြည့်စုံသော တစ်ပါးသော သူတို့သည်လည်း အရိယမဂ်တည်း ဟူသော ခရီးဖြင့် သွားကုန်သည် မဟုတ်လော-ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိသောကြောင့် ‘ကိဉ္စာပိ ဟိ’စသော ပါဌ်ကိုမိန့်။

တေန၊ ထိုအဋ္ဌဂီကမဂ်ဖြင့်။ အညေပိ၊ တစ်ပါးသော သူတို့သည်လည်း။ ကိဉ္ဇာပိ အယန္တိ၊ အကယ်၍ကား သွားကုန်၏ရှင်။ တထာပိ၊ လည်း။ တေန၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂဝတောဝ၊ ၏သာ။ အယနေ၊ ခရီးတည်း။ ယထာ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ “သော ဟိ ပြာဟ္မဏာ ။ လ။ ဥပ္ပါဒေတာ”တိ အာဒိ၊ ကို။ အာဟ၊ ၏။ တထာ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ တေန၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂဝတောဝ၊ ၏သာ။ အယနေ၊ ခရီးတည်း။ “ပြာဟ္မဏ၊ ပြာဟ္မဏ။ . . ။ သော ဘဂဝါ၊ သည်။ အနုပ္ပန္နဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ မဂ္ဂဿ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတာ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။” ဝါ၊ ကား။ အယတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယနေ၊ မည်၏။ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဧကသ္မိ၊ သော။ ဣမသ္မိ ယေဝ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤဓမ္မဝိနည်း၌သာလျှင်။ အယနေ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ ၌။ န အယနေ၊ မဖြစ်တတ်။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကာယနေ၊ မည်၏။ ယထာ ယေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ “ဣမသ္မိ ခေါ ။လ။ ဥပလဗ္ဘတိ”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။ တထာ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိ ယေဝ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤဓမ္�ဝိနည်း၌သာလျှင်။ အယနေ၊ ၏။ အညတ္ထ၊ ၌။ န အယနေ၊ မဖြစ်တတ်။ “သုဘဒ္ဒ၊ သုဘဒ္ဒ။ . . ။ **ဣမသ္မိ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ**၊ ၌သာလျှင်။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။” အပိ စ အပရော နယော။ ကို။ ဝုစ္စတေ၊ အံ့။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မဂ်၏ ရှေးအဖို့၌။ နာနာမု ခဘာဝနာယ၊ အထူးထူးသော ကာယာနုပဿနာအစရှိသည်ကို အရင်းပြု၍ဖြစ်သော ဘာဝနာနည်းဖြင့်။ ပဝတ္ထောပိ၊ ဖြစ်သော်လည်း။ အပရဘာဂေ၊ နောက်အဖို့၌။ ဧကံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ အယတိ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကာယနေ၊ မည်၏။ တံ ဧကာယနံ၊ ထိုတစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးကို။ ဝါ၊ ခရီးဖြစ်သော။ ။

ဇာတိဓယန္တဒဿိတိ၊ ကား။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဓယသင်္ခါတော၊ ကုန်ရာဖြစ်၏ဟု ဆိုအပ်သော။ အန္တော၊ အဆုံးတည်း။ ဇာတိဓယန္တော၊ ဇာတိ၏ ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်သော

၁။ **ဣမသ္မိ ခေါ ဓမ္မဝိနယေ** ။ ။ ခေါ'ကား အဝဓာရဏ အနက်၌ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် 'ဣမသ္မိ ခေါတိ ဧတ္ထ ခေါ သဒ္ဓေါ အဝဓာရဏေ၊ တသ္မာ ဣမသ္မိ ယေဝါတိ အတ္ထော'ဟု မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ဋီကာ မိန့်သတည်း။

အဆုံး။ ဇာတိယာ၊ ဧ။။ အစန္တသယန္တော၊ စင်စစ် ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်သော အဆုံးဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာန်၊ တည်း။ တံ၊ ထိုဇာတိ၏ ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်သော အဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ ပဿိ၊ မြင်ပြီ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိသယန္တဒဿိ၊ မည်၏။ “မဂ္ဂ ပဇာနာတိ ဟိတာနုကမ္ပိ”တိ၊ ဟူ၍။ ပါဌော၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။။ တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့တည်း။ (ဤသို့ ပေး)။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ ဧကာယနသင်္ခါတံ၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးဟု ဆိုအပ်သော။ မဂ္ဂ၊ မဂ်ကို။ သယမ္ဘဉာဏေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဇာနန္တော စ၊ ဤလည်း။ တေန တေန ဟိတေန၊ ထိုထိုသို့သော အစီးအပွားဖြင့်။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ အနုကမ္ပတိ၊ စောင့်ရှောက်တော် မူတတ်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣဒါနိ၊ ဌှံ။ တဿ မဂ္ဂဿ၊ ဧ။။ ဧကာယနဘဝဉ္စ၊ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီး၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တီသုပိ ကာလေသု၊ တို့၌လည်း။ ဧကန္တနိယျာနတဉ္စ၊ စင်စစ် ထွက်မြောက်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝိဘာဝေတံ၊ ဌာ။ **“ဧတေန ။လ။ ဩယ”**န္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဧ။။ တဿ၊ ထိုပါဌ်၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့တည်း။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ အတီတံ၊ လွန်လေပြီးသော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ ကာမောယာဒိစတုပ္ပိဓံ၊ ကာမောယ အစရှိသော လေးပါးအပြားရှိသော။ ဩယံ၊ ကို။ တရိသု၊ ကူးမြောက်ကုန်ပြီ။ ယေ စ၊ တို့သည်လည်း။ အနာဂတံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ဌှံ။ တံ၊ ထိုဩယကို။ တရိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဧတရဟိ စ၊ ယခုအခါ၌လည်း။ တရန္တိ၊ ကူးမြောက်ကုန်ဆဲ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုသူတို့သည်။ ဧတေနေဝ မဂ္ဂေန၊ ဤမဂ်ဖြင့်သာလျှင်။ တရိသု၊ ကုန်ပြီ။ တရိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ တရန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေန၊ တစ်ပါးသော မဂ်ဖြင့်။ န တရိသု၊ ကူးမြောက်ပြီးသည် မဟုတ်ကုန်။ န တရိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ န တရန္တိ၊ ကုန်။ (ဤသို့ ပေး)။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ **ဝိသုဒ္ဓိပေက္ခာ**တိ၊ ကား။ စတုရောယနိတ္ထရ-ဏေန၊ လေးပါးသော ဩယမှ ထွက်မြောက်သဖြင့်။ အစန္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စင်စစ် စင်ကြယ်သော။ နိဗ္ဗာန်၊ ကို။ အပေက္ခန္တာ၊ အလိုရှိကုန်သော။ ပရိနိဗ္ဗာယိတုကာမာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သော။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ ။

 [၄ ၂၆၉] ဧဝံ၊ သို့။ ဒုဝိမေဓိ၊ လည်းဖြစ်သော။ သာသနပဌာနံ၊ ကို။ (သောဠသဝိ သောသနပဌာန အဋ္ဌဝိသတိဝိသောသနပဌာနနှစ်ပါးကို ယူပါ)။ နာနာသုတ္တပဒါနိ၊ အထူးထူးသော သုတ်ပုဒ်တို့ကို။ ဥဒါဟရန္တေန၊ ထုတ်သဖြင့်။ ဝိဘဇိတွာ၊ ပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌှံ။ သံကိလေသဘာဂိယာဒိဟိ၊ သံကိလေသဘာဂိယသုတ် အစရှိသည်တို့နှင့်။

သံသန္တိတွာ၊ နှီးနှော၍။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ “**လောကီယံ သုတ္တ**”န္တိ အာဒိ၊ သုတ္တံ အစရှိသော စကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ၏။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **ဒဿနဘာဂိယေန စ ဘာဝနာဘာဂိယေန စာတိ၊** ကား။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယေန၊ သုတ်ဖြင့်။

ဒဿနဘာဂိယ၊ဘာဝနာဘာဂိယ နှစ်ပါးဖြစ်လျက် နိဗ္ဗေတဘာဂိယေန’ဟူ၍ တစ်ပါးတည်းသာ ဆိုသော ဆရာစကားသည် ယုတ္တိမရှိ၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗနှင့် မတန်လေတကား-ဟု စောဒနာပုစ္ဆာ ထွက်ရာသောကြောင့် ‘နိဗ္ဗေတဘာဂိယမေဝ ဟိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယမေဝ၊ သုတ်ကိုသာလျှင်။ ဒဿနဘာဂိယံ၊ သုတ်လည်းကောင်း။ ဘာဝနာဘာဂိယံ၊ သုတ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ဘိန္တိတွာ၊ ခွဲ၍။ ဒဿိတံ၊ ၏။ **လောကီယဉ္စ လောကုတ္တရဉ္စာတိ၊** ကား။ လောကီယဉ္စ၊ လောကီလည်းဖြစ်သော။ လောကုတ္တရဉ္စ၊ ဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ ကို။ သံကိလေသဘာဂိယာဒီဟိ စ၊ သံကိလေသဘာဂိယ အစရှိသော သုတ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဒဿနဘာဂိယာဒီဟိ စ၊ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယေဟိ၊ နှစ်ပါးသော သုတ်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။ **ယသ္မိံ သုတ္တေတိ** အာဒိ၊ ယသ္မိံ သုတ္တေ အစရှိသော စကားသည်။ နိဒ္ဒိသနာကာရ-ဒဿနံ၊ ပြအပ်သော အခြင်းအရာကို ပြသော စကားတည်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ဌ။ **သံကိလေသဘာဂိယန္တိ၊** ကား။ သံကိလေသကောဋ္ဌာသသဟိတံ၊ သံကိလေသအဖို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ သံကိလေသတ္ထဒီပနံ၊ သံကိလေသအနက်ကို ပြတတ်သော။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝါသနာဘာဂိယ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ ။

အရှင်အဋ္ဌကထာဆရာ...အရှင်မဟာကစ္ဆည်းထေရ်သည် အောက်၌ဆိုအပ် ပြီးသော ထိုတိက်တို့တွင် လောကီယတိက်၏ သံကိလေသဘာဂိယစသော လေးပုဒ် တို့ဖြင့် နှီးနှောခြင်းကို ပြတော်မူ၍ သတ္တာဓိဌာနတိက အစရှိသော ရှစ်တိက်တို့၏ နှီးနှောခြင်းကို မပြမူ၍ ‘ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယသုတ္တဿ နိစ္ဆိတာယ’ စသည်ကိုသာ ဆိုတော်မူခဲ့၏။ သတ္တာဓိဌာနတိက အစရှိသော ရှစ်တိက်တို့၏ နှီးနှောခြင်းကိုလည်း မပြကောင်းပါသလော၊ မရသင့်သလော-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၍ ထိုစောဒနာကို ဖြေအံ့သောဌာ ‘ဧဝံ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

ဧဝံ သို့။ လောကီယတ္တိကဿ၊ လောကီယတိက်ကို။ သံကိလေသဘာဂိယာဒီဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတူဟိ ပဒေဟိ၊ လေးပုဒ်တို့နှင့်။ (သံကိလေသဘာဂိယ ဒဿနဘာဂိယ ဝါသနာဘာဂိယ ဘာဝနာဘာဂိယ၊ ဤလေးပုဒ်ကို ယူ)။ သံသန္ဓနံ၊ ကို။ ဒဿေတွာ၊ ဤ။ (ဒဿေတုံ အာရဇ္ဈိ၌ စပ်)။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသတိကာနဉ္စ၊ ကြွင်းသော သတ္တာဓိဋ္ဌာနအစရှိသော ရှစ်တိက်တို့ကိုလည်းကောင်း။ သေသပဒါနဉ္စ၊ ကြွင်းသော မိဿကပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ (သံကိလေသဘာဂိယဉ္စ၊ ဝါသနာဘာဂိယဉ္စ အစရှိသော မိဿကပုဒ်ကိုယူ)။ သံသန္ဓနံ၊ ကို။ သုဝိညေယျန္တိ၊ သိလွယ်ပြီဟူ၍။ တစ်နည်းကား-သုဝိညေယျံ၊ ၎င်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကြွင်းသော တိက်ပုဒ် တို့၏ နှီးနှောခြင်းကို။ အနုဒ္ဓရိတွာ၊ မထုတ်မူ၍။ သံကိလေသဘာဂိယာဒီနံ၊ သုတ် အစရှိသည်တို့ကို။ သမတိက္ကမနံ၊ လွန်ခြင်းကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တ”**န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။

လောကုတ္တရာသုတ်သာ သံကိလေသဘာဂိယသုတ်ကို လွန်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကောင်းသည် မဟုတ်တုံလော-ဟု စောဒနာထွက်ရာလေရကား ‘တတ္ထ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ သံကိလေသဘာဂိယံ၊ ဖြစ်သော။ သုတ္တဉ္စ၊ သုတ်သည် လည်းကောင်း။ ဝါသနာဘာဂိယံ၊ သော။ သုတ္တဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ လောကီယမေဝ၊ လောကီယသုတ်သည်သာလျှင်။ ယဒိပိ ဟောတိ၊ ၎င်းရှင်။ တထာပိ၊ လည်း။ လောကုတ္တရာသုတ္တာနိ၊ တို့သည်။ လောကီယသုတ္တာနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ လွန်ခြင်းငှာ။ ဟောန္တိ ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝါသနာဘာဂိယံ၊ သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်သည်။ သံကိလေသဘာဂိယဿ၊ သုတ်ကို။ သမတိက္ကမာယ၊ ဌာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ဌာ။ **“ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံ သံကိလေသဘာဂိယဿ သုတ္တဿ နိစ္ဆိတာယာ”**တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၎င်း။ တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **နိစ္ဆိတာယာ**တိ၊ ကား။ ပဟာနာယ၊ ဌာ။

သုတ်သည် ပယာယကလည်း မဟုတ်၊ ပဟာတဗ္ဗလည်းမဟုတ်ခဲ့။ အဘယ်သို့ ဝါသနာဘာဂိယသုတ်သည် ကိလေသဘာဂိယသုတ်ကို ပယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်ကောင်း အံ့နည်း-ဟူသော စောဒနာကို မြင်၍ ‘သုတ္တသီသေန’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

သုတ္တသီသေန စ၊ သုတ်ကို ပဓာနပြုသဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ သုတ္တတ္ထော၊ သုတ်၏ အနက်ကို။ ဂဟိတော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဘာဝနာဂီယသုတ်သည် သံကိလေသဘာဂီယ စသောသုတ်ကိုသာ
စွန့်ပယ်ခြင်းငှာ ဖြစ်စေ၏။ ဒဿနဘာဂီယသုတ်ကို စွန့်ခြင်း ပယ်ခြင်းငှာ
မဖြစ်ကောင်းလေတကား-ဟု စောဒနာထွက်ရာသည်ကို နှလုံးပိုက်၍ ‘ယသ္မာ
စ’ အစရှိသော ပါဠိကို ဆိုသတည်း။

ယသ္မာ စ၊ ကြောင့်လည်း။ သံကိလေသဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သမတိက္ကမနေန၊
လွန်သဖြင့်။ ဝေါဒါန ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အဓိဂန္တဗ္ဗာ ဝိယ၊ ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့။
ဒဿနဘူမိသမတိက္ကမနေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘာဝနာဘူမိ၊ ကို။ အဓိဂန္တဗ္ဗာ၊ ၏။
တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “ဘာဝနာ ။လ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ယသ္မာ
ပန၊ ကြောင့်ကား။ အသေက္ခဓမ္မေသု၊ အသေက္ခတရားတို့သည်။ ဥပ္ပန္နေသု၊
ဖြစ်ကုန်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စံ နာမ၊ မဂ္ဂဘာဝနာကိစ္စမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ဈာနဘာဝနာပိ၊ ဈာန်ကိုပွားစေခြင်းသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထာ ဧဝ၊
မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ ချမ်းသာစွာနေခြင်းအကျိုး ရှိသည်သာလျှင်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “အသေက္ခဘာဂီယံ ။လ။ ပဋိနိဿဂ္ဂါယာ”တိ
စ၊ ဟူ၍လည်းကောင်း။ “အသေက္ခဘာဂီယံ သုတ္တံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရတ္ထ”န္တိ စ၊
ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ (ဣတိ စ ကိုရှေး၌လည်း ရှိ၍ပေးသည်)။ ။

ဣဒါနိ၊ ၌။ တိကပဒေဟေဝ၊ တိကပုဒ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ သံသန္နိတွာ၊ ၍။
ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ “လောကုတ္တရ”န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧကဗီဇိနာတိ အာဒိသု၊
တို့၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သောတာပန္နော၊
သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဧကမေဝ၊ သော။ အတ္တဘာဝံ၊ ကို။ ဇနေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊
သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဧကဗီဇိ နာမ၊ မည်၏။ မယာ၊ သည်။
ဝုတ္တဝစနဿ၊ ၏။ သာဓကံ၊ သက်သေဖြစ်သော။ ယထာ ကိံ ဝစနံ၊ ကို။ အာဟ၊
နည်းဟူမူကား။ “ကတမော စ ။လ။ ဧကဗီဇိ”တိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။

“ကတမော စ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဧကဗီဇိ မည်သနည်းဟူမူကား။ ဣဓ၊
ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။
သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ [၄၊ ၂၇၀] အဝိနိပါတဓမ္မော၊
ပုထုဇဉ်အဖြစ်သို့ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ကျခြင်း သဘောမရှိသော။ နိယတော၊
မဂ်ဖိုလ်တရား၌ မြဲသော။ သမ္မောဓိပရာယနော၊ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင်
လဲလျောင်းရာ ရှိသော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊

ထိုသောတာပန်သည်။ ဧကံယေဝ၊ သော။ မာနသကံ ဘဝံ၊ လူ၏ ဘဝကို။ ဝါ၊ လူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ဘဝကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဧကဗီဇိတိ၊ ဧကဗီဇိသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။

ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ ဒွေ တယောဘဝေ၊ နှစ်ဘဝ သုံးဘဝ တို့ပတ်လုံး။ သန္တာဝိတွာ၊ သံသရိတွာ၊ ကျင်လည်၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **ကောလံကောလော** နာမ၊ မည်၏။ ယထာဟ၊ ကား။ “ကတမော စ ။လ။ ကောလံကောလော”တိ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

“ကတမော စ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကောလံကောလော၊ နည်းဟူမူကား။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့၏။ ပရိက္ခယာ၊ ကြောင့်။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သော။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ ဒွေ ဝါ ကုလာနိ၊ နှစ်ဘဝတို့ပတ်လုံး လည်းကောင်း။ တိဏ္ဍံ ဝါ ကုလာနိ၊ တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း။ သန္တာဝိတွာ၊ သံသရိတွာ၊ ကျင်လည်၍။ (ဝေဝုဇ်ဖြစ်၍ တစ်ပေါင်းတည်း ပေးသည်။) ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ကောလံကောလောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဤ။ **ကုလာနိ**တိ၊ ကား။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့ပတ်လုံး။ **ဒွေ ဝါ တိဏ္ဍံ** ဝါတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤအရာ၌။ ဒေသနာမတ္ထမေဝ၊ ဒေသနာမျှသာတည်း။ ယာဝ ဆဋ္ဌဘဝါ၊ ခြောက်ခုမြောက်သော ဘဝတိုင်အောင်။ သံသရန္တောပိ၊ ကျင်လည်သော သူသည်လည်း။ ကောလံကောလော၊ မည်သည်။ ဟောတိ ဧဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ သတ္တ ဘဝေ၊ ခုနစ်ဘဝတို့ပတ်လုံး။ သံသရိတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **သတ္တက္ခတ္တုပရမော** နာမ၊ မည်၏။ (ယထာဟ၊ ပေး၍)။ “ကတမော စ ။လ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော”တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ၏။

“ကတမော စ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ ဟူမူကား။ ဣဓ၊ ဤ။ ဧကစ္စော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည် ။လ။ သမ္မောဓိပရာယဏော၊ သော။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၆၅

သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ခုနစ်ကြိမ်။
ဒေဝေ စေဝ၊ နတ်ပြည်၌လည်းကောင်း၊ မာနုသေ စ၊ ၌လည်းကောင်း။ သန္တာဝိတွာ
သံသရိတွာ၊ ၍။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။
သတ္တက္ခတ္တံ၊ ပရမောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ။

တေသံ၊ ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဧတံ ပဘေဒံ၊ ထိုဧကဗီဇီအစရှိသော
အပြားကို။ ကော ပန၊ အဘယ်သူကား။ နိယမေတိ၊ မှတ်သနည်း။ ဣတိ အယံ၊
လျှင်။ စောဒနာ၊ တည်း။ တာဝ၊ စွာ။ ကေစိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ “ပုဗ္ဗဟေတု၊
ရှေးအကြောင်း ကောင်းမှုသည်။ နိယမေတိ၊ ၏။” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊
တို့သည်။ “ပဌမမဂ္ဂေါ၊ သည်။” နိယမေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊
တို့သည်။ “ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ အထက်မဂ်သုံးပါးတို့သည်။” နိယမေန္တိ၊ ကုန်၏။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ “တိဏ္ဍံ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။
ဝိပဿနာ၊ သည်။” နိယမေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

**ယခင်ဝါဒလေးပါးတို့သည် ယုတ္တိရှိသည်ချည်းလော၊ စောဒနာဖွယ်ရှိ၍
ရှေးဝါဒသုံးပါးတို့၏ ယုတ္တိမရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြအံ့သောငှာ ‘တတ္ထ’ စသောပါဌ်ကို
မိန့်သတည်း။**

တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောဆရာတို့၏ အယူတို့တွင်။ ပုဗ္ဗဟေတု၊ သည်။ နိယမေတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တာနံ၊ ဆိုကုန်သော ဆရာတို့၏။ ဝါဒေ၊ ၌။ ပဌမမဂ္ဂဿ၊ ၏။
ဥပနိဿယော၊ ကို။ ကတော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊
တို့သည်။ နိရူပနိဿယာ၊ ဥပနိဿယ မရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ
ဒေါသော၊ ဤသို့သော အပြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ပဌမမဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိယမေတိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တာနံ၊ ဆိုကုန်သော ဆရာတို့၏။ ဝါဒေ၊ ၌။ **ဥပရိ တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ**၊
အထက်မဂ်သုံးပါးတို့၏။ **နိရတ္ထကတာ**၊ အကျိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊
ကိစ္စမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္ထေ ဇာတေ စ ပဏ္ဍိတံ စသည်၌ကဲ့သို့ အတ္ထသဒ္ဒါကို
ကိစ္စဟော ကြံသည်။)။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။

၁။ ဥပရိ တိဏ္ဍံ မဂ္ဂါနံ နိရတ္ထကတာ ။ ။ သောတာပတ္တိမဂ်သည်ပင်လျှင်
အထက်မဂ်တို့သို့ ပြုအပ်သောကိစ္စကို ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အထက်မဂ်သုံးခုတို့၏
ကိစ္စမရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ရောက်၏-ဟူလိုသော်။

ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ နိယမေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါဒေါ၊ ဌ။ “ပဌမမဂ္ဂေ၊ သည်။ အနုပ္ပန္နေ ဧဝ၊ မဖြစ်မိကပင်လျှင်။ ဥပရိ တယော မဂ္ဂါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်၏”။ ဣတိ ဒေါသော၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (မဖြစ်သေးသောမဂ်၏ ကိစ္စကို ပြုခြင်းကြိယာ မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ဟူလိုသော်)။

**ဤသို့ ရှေးပါသော ဝါဒတို့၏ ယုတ္တိမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြပြီး၍
ယခုအခါ စတုတ္ထဝါဒသည် ဤ၌ သင့်မြတ်၏-ဟု ပြလို၍ ‘ဝိပဿနာ ။လ။
ယုဇ္ဇတိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။**

ဝိပဿနာ၊ သည်။ နိယမေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါဒေါ ပန၊ သည်ကား။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ (သင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ‘သစေ ဟိ’ စသောပါဌ်ဖြင့် ထင်ရှားစွာ ပြသတည်း)။ ဟိ၊ စွ။ တစ်နည်း-ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ဥပရိ တိဏ္ဍံ၊ မဂ္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗလဝတီ၊ အားကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ ဧကဗီဇိ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုဧကဗီဇိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာအောက်။ မန္တတရာ၊ နုန့်သော ဝိပဿနာသည်။ သစေဟောတိ၊ အံ့။ ကောလံကောလော၊ လမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုကောလံကောလပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိပဿနာအောက်။ မန္တတရာ၊ သည်။ သစေဟောတိ၊ အံ့။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။

**ခုနစ်ဘဝကျင်လည်သော သောတာပန်ဟူသရွှေ့ပင် သတ္တက္ခတ္တုပရမ မည်၏-ဟု
အောက်မေ့လေရာသောကြောင့် ‘ဧတ္ထ စ’ အစရှိသောပါဌ်ကို ဆိုလေသတည်း။**

ဧတ္ထ စ၊ ဤသုံးယောက်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်လည်း။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မနုဿေသု ဧဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ သတ္တက္ခတ္တု၊ ခုနစ်ကြိမ်။ သံသရိတ္တာ၊ ၍။
 အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ယော [၄၊ ၂၇၁] စ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဒေဝေသု ယေဝ၊ တို့၌သာလျှင်။ သတ္တက္ခတ္တု၊ ကြိမ်။ သံသရိတ္တာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဣမ၊ ဌ။ န အဓိပ္ပေတာ၊ ကုန်။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ ကာလေန၊ ရံခါ။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ ကာလေန၊ ခါ။ မနုဿေသု၊ တို့၌။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါမိဿကနယေန၊ ရောသောနည်းဖြင့်။ သံသရိတ္တာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ ဣမ၊ ဌ။ အဓိပ္ပေတာ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ “သတ္တက္ခတ္တုပရမော”တိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ကို။ ဣဋ္ဌကဝေါကိဏ္ဏဝဋ္ဋဇ္ဈာသယဿ၊

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၆၇

ဤကာမဘဝ၌တည်သော လူ့ပြည်နတ်ပြည်ရောသော ဝဋ်ကို အလိုရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ စွ။ ဝဋ္ဋဇ္ဈာသယော၊ ဝဋ်ကို အလိုရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဒိတော၊ အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဆ ဒေဝလောကေ၊ ခြောက်ထပ်သော နတ်ပြည်တို့ကို။ သောဓေတွာ၊ သုတ်သင်၍။ အကနိဋ္ဌေ၊ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ လတ္တံ။ ။

တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါကို။ ဓုရံ ကတွာ၊ အကြီးပြု၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ စေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ **သဒ္ဓါနုသာရိ** နာမ၊ သဒ္ဓါနုသာရိမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖလက္ခဏေ ပန၊ ၌ကား။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တော နာမ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဧကဗီဇိအာဒိဘေဒေါ၊ ဧကဗီဇိ စသည်အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ ပညံ၊ ကို။ ဓုရံ ကတွာ၊ ၍။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ စေ၏။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ **ဓမ္မာနုသာရိ** နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဖလက္ခဏေ ပန၊ ၌ကား။ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော နာမ၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တမည်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဧကဗီဇိအာဒိဘေဒေါ၊ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣဒဉ္စ၊ ဝစနံ၊ ဤသဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ် ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို ဆိုသော စကားကိုလည်း။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာနံ၊ သမာပတ်တို့ကို။ အလာဘိနော၊ မရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ လာဘီ ပန၊ သမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဖလက္ခဏေ၊ ၌။ ကာယသက္ခီ နာမ၊ ကာယသက္ခီပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဒ္ဓါဝိမုတ္တ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တ ကာယသက္ခီနာမကပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်တို့နှင့်တကွ အဋ္ဌဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ စသည်ဖြင့် ဆိုပါလော။ အဘယ်ကြောင့် ပဉ္စဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ စသည်ဖြင့် ဆိုလေသနည်း။ အမေးထွက်ရာသောကြောင့် ‘တတ္ထ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

သဒ္ဓါဝိမုတ္တဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တကာယသက္ခီနာမကာ၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ် ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တပုဂ္ဂိုလ် ကာယသက္ခီပုဂ္ဂိုလ်ဟု အမည်ရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုသုံးယောက်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဧကဗီဇိအာဒိဟိ၊ ဧကဗီဇိ အစရှိကုန်သော။ တီဟေဝ၊ သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ ၍။ **“ပဉ္စဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ ဧကဗီဇိနာ**

။လ။ **ဓမ္မာနုသာရိနာ**”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ ။

ဒွါဒသဟိ ပုဂ္ဂလေဟိတိ၊ ကား။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာ၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လည်းကောင်း။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ အနာဂါမိ- မဂ္ဂဋ္ဌာ၊ လည်းကောင်း။ အဘောဒေန၊ မပြားသောအားဖြင့်။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိအာဒယော၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိပုဂ္ဂိုလ် အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးယောက်ကုန်သော။ ဖလဋ္ဌာစ၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လည်းကောင်း။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တ ဒိဋ္ဌပုတ္တ ကာယသက္ခိနော၊ အမည်ရှိကုန်သော။ တယော၊ သုံးယောက်ကုန်သော။ အနာဂါမိ၊ အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဘောဒေန၊ ပြားသောအားဖြင့်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ယောက်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒွါဒသဟိ၊ တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်တို့ဖြင့်။ ဟိ ဝိသေသော၊ အထူးကား။ တတ္ထ၊ ထိုအန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အဝိဟာဒီသု၊ အဝိဟာ အစရှိကုန်သော။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌။ အာယုဝေမဇ္ဈံ၊ ကို။ အပ္ပတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ**၊ မည်၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အာယုဝေမဇ္ဈံ၊ ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ**၊ မည်၏။ တထာ၊ တူ။ အဝိဟာဒီသု၊ တို့၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်သော အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းမရှိသဖြင့်။ အပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လမရှိသဖြင့်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ရ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ**၊ မည်၏။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ သသင်္ခါရေန၊ တိုက်တွန်းခြင်းနှင့်တကွ။ သပ္ပယောဂေန၊ လုံ့လနှင့်တကွ။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ အဓိဂစ္ဆတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ**၊ မည်၏။ ဥဒ္ဓံ ဥပရူပရိ၊ အထက်ထက်၌ဖြစ်သော။ ဗြဟ္မလောကော၊ ၌။ ဥပပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော။ သောတော၊ အလျင်သည်။ ဧတဿ၊ ထိုအနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်အား။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **ဥဒ္ဓံသောတော**၊ မည်၏။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ အကနိဋ္ဌေ၊ အကနိဋ္ဌဘုံ၌။ ဝါ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **အကနိဋ္ဌဂါမိ**၊ မည်၏။ ။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ဟူသောစကား၌။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဥဒ္ဓံသောတလည်းဖြစ်သော။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ အကနိဋ္ဌဂါမိလည်း ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ။ ဧ။ ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဥဒ္ဓံသောတ သာ ဖြစ်၍။ န အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ အကနိဋ္ဌဂါမိ မဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္ထိ။ ဧ။ န ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဥဒ္ဓံသောတ မဖြစ်မူ၍။ အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္ထိ။ ဧ။ န ဥဒ္ဓံသောတော၊ လည်း မဖြစ်သော။ န အကနိဋ္ဌဂါမိ၊ လည်း မဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္ထိ။ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရော၊ လေးယောက်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဤသို့သမ္ပန်)။ တတ္ထ၊ ထိုလေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣမ၊ ဤကာမဘုံ၌။

 အနာဂါမိဖလံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ၍။ အဝိဟာဒီသု၊ တို့၌။ [၄၊ ၂၇၂] နိဗ္ဗတ္တော၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထိုအဝိဟာအစရှိသော ဘုံတို့၌။ ယာဝတာယုကံ၊ ဆုံး။ ဌတ္တာ၊ ၍။ ဥပရူပရိ၊ အဆင့်ဆင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ဖြစ်၍။ အကနိဋ္ဌံ၊ သို့။ ပါပဏာတိ၊ ဧ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။

ဥဒ္ဓံသောတော၊ ဖြစ်သော။ **အကနိဋ္ဌဂါမိ** နာမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ အဝိဟာဒီသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ လျက်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအဝိဟာအစရှိသော ဘုံတို့၌သာလျှင်။ အပရိနိဗ္ဗာယိတွာ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုမူ၍။ အကနိဋ္ဌမ္ပိ၊ သို့လည်း။ အပ္ပတ္တာ၊ ၍။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌ ဖြစ်သော။ ဗြဟ္မလောကေ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဧ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **ဥဒ္ဓံသောတော၊** တသာဖြစ်၍။ **န အကနိဋ္ဌဂါမိ** နာမ၊ မည်၏။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဣတော၊ ဤကာမဘုံမှ။ စဝိတွာ၊ ၍။ အကနိဋ္ဌေယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဧ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **န ဥဒ္ဓံသောတော၊** မဖြစ်သော။ **အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမ၊** ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ အဝိဟာဒီသု၊ ကုန်သော။ စတူသု၊ လေးပါးသော သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့တွင်။ အညတရသ္မိံ၊ တစ်ပါးပါးသော ဘုံ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ ၍။ တတ္ထေဝ၊ ထိုဖြစ်ရာ ဘုံ၌သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဧ။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **န ဥဒ္ဓံသောတော၊** လည်း မဖြစ်သော။ **န အကနိဋ္ဌဂါမိ** နာမ၊ လည်း မဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာဒယော၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝုတ္တဝိဘာဂါယေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝေဖန်ခြင်း ရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။

နဝဟိ ပုဂ္ဂလေဟိတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ ၌။ အဋ္ဌန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိမောက္ခာနံ၊ တို့ကို။ အလာဘိ၊ မရသော။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ **ပညာဝိမုတ္တာ** နာမ၊ မည်၏။

တေသံ၊ ထိုရှစ်ပါးသော သမာပတ်တို့ကို။ လာဘီ ပန၊ ရသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။
ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခဝသေန^၁၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခ သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခတို့၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်။ ဥဘောဟိ၊ ကုန်သော။ ဘာဂေဟိ၊ အဖို့တို့နှင့်။ ရူပကာယနာမကာယ-
 သင်္ခါတတော၊ ရူပကာယ နာမကာယဟု ဆိုအပ်သော။ ဥဘတော၊ သော။ ဘာဂတော၊
 အဖို့မှ။ ဝိမုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ **ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ** နာမ၊ မည်၏။ **သမသီသိနာတိ**
 ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌှိ။ သမသီသီ၊ သမသီသီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣရိယာပထသမသီသီ၊
 ဣရိယာပထသမသီသီပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ရောဂသမသီသီ၊ လည်းကောင်း။
 ဇီဝိတသမသီသီ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဇော၊ ရှိ၏။ ။

တကြ၊ ဤသုံးယောက်သော သမသီသီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။
 ဌာနာဒီသု၊ ရပ်ခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဣရိယာပထေသု၊ တို့တွင်။ ယေနေဝ
 ဣရိယာပထေန၊ နှင့်သာလျှင်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။
 အာရဘိ၊ ၏။ တေနေဝ ဣရိယာပထေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ဤ။
 ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ **ဣရိယာပထသမသီသီ** နာမ၊ မည်၏။
 ယော ပန ပုဂ္ဂလော၊ သည်ကား။ ဧကံ၊ သော။ ရောဂံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ဤ။ အန္တောရောဂေ
 ဧဝ၊ အနာ၏ အတွင်း၌သာလျှင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဌပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊
 သို့။ ပတွာ၊ ဤ။ တေနေဝ ရောဂေန၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊
 သည်။ **ရောဂသမသီသီ** နာမ၊ မည်၏။ တဏှာ၊ သည်။ ပလိဗောဓေသိသံ၊ ကြောင့်ကြ၏
 အဆုံးမည်၏။ ဝါ၊ နှိပ်စက်ခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။ မာနော၊ သည်။ ဗန္ဓနသီသံ၊
 နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။ ဒိဌိ၊ သည်။ ပရာမာသသီသံ၊ မှားသောအားဖြင့်
 သုံးသပ်ခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဝိက္ခေပသီသံ၊ ပြန့်လွင့်ခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။
 အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကိလေသသီသံ၊ ကိလေသာတို့၏ အဆုံးမည်၏။ သဒ္ဓါ၊ သည်။
 အဓိမောက္ခသီသံ၊ ကြည်ညိုခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟသီသံ၊
 ချီးမြှောက်ခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။ သတိ၊ သည်။ ဥပဌာနသီသံ၊ ထင်ခြင်း၏အဆုံးမည်၏။
 သမာဓိ၊ သည်။ အဝိက္ခေပသီသံ၊ မပြန့်လွင့်ခြင်း၏အဆုံးမည်၏။ ပညာ၊ သည်။
 ဒဿနသီသံ၊ မြင်ခြင်း၏ အဆုံးမည်၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပဝတ္တသီသံ၊ ဖြစ်သော

၁။ ဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခဝသေန ။ ။ အရူပသမာပတ်ဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘနဝိမောက္ခ၏
 အစွမ်းအားဖြင့် ရူပကာယမှ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် သမုစ္ဆေဒဝိမောက္ခ၏အစွမ်းအားဖြင့် နာမကာယမှ
 ထွက်သည် ဟူလိုသော်။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၇၁

တရားတို့၏ အဆုံးမည်၏။ ဝါ၊ ဝဋ်၏ အဆုံးမည်၏။ ဝိမောက္ခော၊ သည်။ ဂေါစရသီသံ၊
 အာရုံ၏ အဆုံးမည်၏။ နိရောဓော၊ သည်။ သင်္ခါရသီသံ၊ သင်္ခါရ၏ အဆုံးမည်၏။
 ဣတိ၊ သို့။ တေရသသု၊ ကုန်သော။ သီသေသု၊ အဆုံးဖြစ်သော တရားတို့တွင်။
 ကိလေသသီသံ၊ ကိလေသာတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ ကို။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။
 ပရိယာဒိယတိ၊ ကုန်စေ၏။ ပဝတ္တသီသံ၊ ဖြစ်သောတရားတို့၏ အဆုံးဖြစ်သော။ ဇီဝိန္ဒြိယံ၊
 ကို။ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ ပရိယာဒိယတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ ဇီဝိတိန္ဒြေတို့တွင်။
 အဝိဇ္ဇာပရိယာဒိယကံ၊ အဝိဇ္ဇာကို ကုန်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ်သည်။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ပရိယာဒိယတံ၊ ကုန်စေခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယပရိယာဒိယကံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို ကုန်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။
 (လိုက်စေသည်)။ အဝိဇ္ဇာ ကို။ ပရိယာဒိယတံ၊ ငှာ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ (မကုန်စေနိုင်သော
 အကြောင်းကို ပြလို၍ ‘အညံ’ စသည်ကိုဆိုသည်)။ အဝိဇ္ဇာပရိယာဒိယကံ၊ သော။
 စိတ္တံ၊ သည်။ အညံ၊ တပါးတည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပရိယာဒိယကံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။
 (လိုက်စေပါသည်)။ အညံ၊ တည်း။

**သီသတရားကို ဆို၍သိရပေပြီ။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမသီသီပုဂ္ဂိုလ်
 မည်သနည်း။ ငါတို့ မသိရပါသေး-ဟု အမေးရှိရာသောကြောင့် ‘ယဿ စေတ’
 စသောပါဠိကို ဆိုသတည်း။**

ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ (စသဒ္ဒါကား ဥပဇ္ဈာသတည်း)။ ဧတံ သီသဒ္ဒယံ၊
 ထိုအဆုံးဖြစ်သော တရားနှစ်ပါးတို့၌။ ဝါ၊ နှစ်ပါးတို့၏အပေါင်းသည်။ သမံ၊
 အညီအညွတ်။ ပရိယာဒိနံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဇီဝိတသမသီသီ နာမ၊ မည်၏။ ။

 [၄၊ ၂၇၃]ကုဒံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ ဇီဝိတိန္ဒြေနှစ်ပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်။ သမံ၊
 အညီအညွတ်။ ကထံ ပန ဟောတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စေ
 ဝဒေယျ၊ အံ့။ ဝါရသမတာယ၊ ဝါရမျှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။

ယခင်စကားကို ချဲ့လိုရကား ‘ယသ္မိံ ဟိ’ စသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဟိ ဝိတ္တာရေမိ၊ အံ့။ ယသ္မိံ ဝါရေ ၌။ မဂ္ဂုဠာနံ၊ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ တသ္မိံ ဝါရေ ၌။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊
 ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ကို လည်းကောင်း။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။
 ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အနာဂါမိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။

ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂေ၊ ဌိ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စဝေက္ခဏာနိ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့တွင်၊ ဧကျနဝိသတိမေ- ခြောက်သော၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏေ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ-ဉာဏ်၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဘဝံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စိတ်သို့။ ဩတရိတွာ၊ သက်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယတော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣမာယ ဝါရသမတာယ၊ ဤဝါရမျှသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဣဒံ ဥဘယသီသပရိယာဒါနိမ္မိ၊ ဤနှစ်ပါးသောအဆုံးတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းသည်လည်း။ သမံ၊ အညီအညွတ်။ ဟောတိ နာမ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အယံ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ “ဇီဝိတသမသီသီ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယမေဝ၊ ဤဇီဝိတသမသီသီပုဂ္ဂိုလ် ကိုသာလျှင်။ ဣမ၊ ၌။ အဓိပ္ပေတော၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ သုညတဝိမုတ္တာဒယော၊ သုညတဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ် အစရှိကုန်သော။ တယော၊ သုံးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လည်းကောင်း။ **သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ**၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ **ပညာဝိမုတ္တာ**၊ လည်းကောင်း။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ၊ လည်းကောင်း။ သမသီသီ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ သာဝကာ၊ ကုန်သော။ အရဟန္တာ၊ တို့လည်းကောင်း။ **ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ**၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလည်းကောင်း။ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ**၊ မြတ်စွာဘုရား လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသေက္ခဘာဂိယံ၊ ဖြစ်သော။ သုတ္တံ၊ ကို။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ရာဂစရိတောတိ ဧတ္ထ ပဒေ၊ ၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဧတဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အား။ ရာဂသဟိတံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော။ စရိတံ၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့၏

၁။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ ပညာဝိမုတ္တာ ။ ။ ယခင်သတ္တသရုပ်ကို ဆိုသောပါဌ၌ ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တေန ပညာဝိမုတ္တေန၊ သုညတဝိမုတ္တေန’ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်သော သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိနှင့် အညီ ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တာဒယော ဒွေ သုညတဝိမုတ္တာဒယော တယော’ဟု အစဉ်အတိုင်း မဆိုမူ၍ အဘယ်ကြောင့် ‘သုညတဝိမုတ္တာဒယော ပညာဝိမုတ္တာဒယော တယော ပညာဝိမုတ္တာဒယော ဒွေ’ဟု ဆိုလေ သနည်းဟူမူကား အနည်းအများနှစ်ပါးတို့တွင် အများမှစ၍ ဆိုလိုသောကြောင့် ပဋိလောမအား ဖြင့် ဆိုပါလေသတည်း။ ယင်းသို့သော် ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တေန ပညာဝိမုတ္တေန’ဟု ပါဠိဆိုသည်နှင့် အညီ ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တာဒယော ဒွေ’ဟု မဆိုမူ၍ ‘ပညာဝိမုတ္တာဒယော ဒွေ’ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုလေသနည်းဟူမူကား ‘သုညတဝိမုတ္တာဒယော တယော’ဟု ဆိုလေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ‘ပညာဝိမုတ္တာဒယော ဒွေ’ဟု ဆိုပါလေသတည်း။ အချို့ပါဌ်ကား ‘သဒ္ဓါဝိမုတ္တာ ပညာဝိမုတ္တာ’ဟူ၍ ရှိ၏။ ယင်းသို့ရှိသော် ကြိယွယ်မရှိပြီ။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၃၃

ဖြစ်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ဧ၊။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂစရိတော၊ မည်၏။ ဝါ၊ ကား။ ရာဂေန၊ ဖြင့်။ စရိတော ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂစရိတော၊ မည်၏။ ရာဂဇ္ဈာသယော၊ ရာဂတည်းဟူသော အဇ္ဈာသယ ရှိ၏။ ရာဂိမိကော၊ ရာဂလွန်၏။ ဝါ၊ လွန်သော ရာဂရှိ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသ နယော၊ တည်း။ **ရာဂမုခေ ဌိတောတိ၊** ကား။ ရာဂပရိယုဋ္ဌာနေ၊ ရာဂပရိယုဋ္ဌာန်၌။ ဝါ၊ ရာဂဖြင့် ထိုးကျင့်ခြင်း၌၊ ဌိတော၊ ဧ၊။ ပရိယုဋ္ဌိတရာဂေါ၊ ထိုးကျင့်သော ရာဂရှိ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ တည်း။ သေသပဒေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ။

ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တန္တိ၊ ကား။ လောကီယံ၊ လောကီယဖြစ်သော။ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ၊ သတ္တဝါလျှင် တည်ရာရှိသော။ ဝါ၊ သတ္တဝါကို တည်ရာပြု၍ ဟောအပ်သော။ ဝါသနာဘာဂိယံ၊ သော။ သုတ္တံ၊ ကို။

ဝါသနာဘာဂိယသုတ်ကိုသာ အဘယ်ကြောင့် သီလဝန္တစသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ဖြင့် ပြီးအပ်လေသနည်း။ သံကိလေသဘာဂိယသုတ်ကိုလည်း ပြုအပ်သည် မဟုတ်တုံလော စောဒနာရှိရကား ‘လောကီယံ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။
ဟိ၊ စွ။ လောကီယံ၊ သော။ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ၊ သော။ သံကိလေသဘာဂိယံ၊ သော။ သုတ္တံ၊ ကို။ ရာဂစရိတေဟိ၊ ရာဂစရိတ အစရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ဧ၊။

အာဒိသဒ္ဓါ အကျေကြံပါသည်။ ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံသာ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗပါဠိ ရှိသည်ကို ‘လောကီယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ’ဟု ဆိုလေသည်ကား သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗထက် ဆရာစကားလေးစွ-ဟု အပြစ်တင်ရာသောကြောင့် ‘တတ္ထ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ဝါသနာဘာဂိယံ သုတ္တံဟူသောစကား၌။ လောကီယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနန္တိ ပဒဒ္ဒယံ၊ လောကီယံ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ ဟူသောပုဒ်နှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းကို။ အနုဝတ္ထမာနံ၊ လိုက်စေသည်ကို။ ကတ္တာ၊ ၍။ **“ဝါသနာဘာဂိယ”**န္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဧ၊။

‘သီလဝန္တေဟိတိ’ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို ယထာရုတသာ ယူချေသော် ‘တေ သီလဝန္တော ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ’စသော ဆိုလတ္တံ့သောစကားနှင့် မတန်လေရကား အာဒိလောမတည်း-ဟု ပြခြင်းငှာ ‘သီလဝန္တာဒိဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ’ မိန့်သတည်း။

သီလဝန္တေဟိတိ၊ ကား။ သီလဝန္တာဒိဟိ၊ သီလဝန္တအစရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလာ၊ ဧ၊။

‘တံ ရူပံ’ကို ဆိုရာ၌ ပကတိသီလ စသည်ဖြင့်ဆိုခဲ့၏။ ထိုပကတိသီလ စသောသရုပ်တို့၌ ဓမ္မဖြစ်ခဲ့၏။ သရူပဝန္တဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ပညတ်ဖြစ်ခဲ့၏။ သရူပ သရူပဝန္တ ဆန့်ကျင်လေအံ့သည်တကား-ဟု ပါဠိ၌ သူတစ်ပါးအပြစ်တင်ဖွယ် ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ‘ပကတိသီလန္တိ အာဒိ’ အစရှိသောပါဠိကို ဆိုတော်မူသတည်း။

ပကတိသီလန္တိ အာဒိ၊ ပကတိသီလံ အစရှိသောစကားသည်။ ယေဟိ၊ အကြင်ပကတိသီလ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ကုန်၏။ တေ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုပကတိသီလ အစရှိသည်တို့ကို။ ဒဿနေန၊ ပြသဖြင့်။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ ဥပလက္ခဏံ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။ အထ ဝါ၊ ကား။ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနံ၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်သုတ်ကို။ ပကတိသီလာဒိဝသေန၊ ပကတိသီလအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သတ္တာဓိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပကတိသီလဝန္တာဒိဝသေန၊ ပကတိသီလ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမဿ နယဿ၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ “သီလဝန္တေဟိ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ”၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ဆိုပြီး၍။ “ပကတိသီလ”န္တိ အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ပဉ္စန္ဒံ ဧဝ၊ ငါးပါးသာ ဖြစ်ကုန်သော။ ပကတိသီလာဒိနံ၊ ပကတိသီလ အစရှိသည်တို့ကို။ တံ ဂဟဏံ၊ ထိုယူခြင်းသည်။ နိဒဿနမတ္ထံ၊ နိဒဿနမျှသာတည်း။ ကသ္မာ၊ ကား။ ပတ္တိဒါနအပ္ပနုမောဒနဓမ္မဿဝန ဒေသနာဒိဋ္ဌိဇကမ္မာဒိနမ္မိ စ၊ ပတ္တိဒါန ပတ္တာနုမောဒန ဓမ္မဿဝန ဓမ္မဒေသနာ ဒိဋ္ဌိဇကမ္မစသည်တို့၏လည်း။ ဧတ္ထ ဌာနေ၊ ၌။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

နိဒဿနမျှသာဖြစ်၍ ပတ္တိဒါန အစရှိသည်တို့ကိုလည်း ရသည်ရှိသော် ပဉ္စပုဂ္ဂလာ-ဟူသော သင်္ချာနှင့်မတန်ရကား ‘တေသမ္ပိ ဝါ’ စသည်ဖြင့် တစ်စိတ်ကို ဆိုပြန်သတည်း။

ဝါ၊ ကား။ တေသမ္ပိ၊ ထိုပတ္တိဒါနအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤပကတိသီလ အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ သင်္ဂဟေတ္တာ၊ သင်္ဂြိုဟ်၍။ ဒဿနတ္ထံ၊ ဌာ။ ပဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ ။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ၌။ **ပကတိသီလန္တိ**၊ ကား။ သမ္ပတ္တိဝိရတိသီလံ၊ သမ္ပတ္တိဝိရတိ ဖြစ်သော သီလသည်။ **စိတ္တပ္ပသာဒေါတိ**၊ ကား။ ကမ္မဗလသဒ္ဓါ စ၊ ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ရတနတ္ထယသဒ္ဓါ စ၊ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ စိတ္တပ္ပသာဒေါ၊ မည်၏။ (ဤသို့ယောဇနာ)။ **ဉာဏံ ပညာယ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗန္တိ**၊ ကား။ ယသ္မိံ သုတ္တေ၊ ၌။ ပညာ၊ သည်။ အာဂတာ၊ ၏။ တံ

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၇၅

သုတ္တံ၊ ကို။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ပညာ
 ပရိယာယေနော၊ ပညာဟူသော ပရိယာယ်ဖြင့်သာလျှင်။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ပြအပ်သည်။ န၊
 မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ ကား။ ပညိန္ဒြိယာဒိပရိယာယေနပိ၊ ပညိန္ဒြိ အစရှိသော
 ပရိယာယ်ဖြင့်လည်း။ ယတ္ထ သုတ္တေ၊ ဌံ။ ပညာ၊ သည်။ အာဂတာ၊ ၏။ တံ သုတ္တံ၊ ကို။
 ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ငှာ။ **“ပညိန္ဒြိယေန”**တိ၊
 အာဒိ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပါဠိ၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌံ။ ဝုတ္တော ဧဝ၊
 လျှင်ကတည်း။ **ယံ ဝါ ပနာတိ** အာဒိသု၊ တို့၌။ (အတ္ထောသို့ ဆိုက်)။ အညံ၊ သော။
 ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ ပညာယ၊ ၏။ ယံ ဝါ အဓိဝစနံ၊ အကြင်အမည်သည်။ အတ္ထိ၊
 ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ အဓိဝစနံ၊ သည်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော။ သုတ္တေ၊ ဌံ။
 အာဂတံ၊ ၏။ တံ သုတ္တံ၊ ကို။ ဉာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။
 အတ္ထော၊ တည်း။ ။

 [၄၊ ၂၇၄] **အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရေဟိတိ၊** ကား။ ယသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဌံ။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊
 ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗဟိရာနိ စ၊ ကုန်သော။
 အာယတနာနိ စ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အာဂတာနိ၊ ကုန်၏။ တံ သုတ္တံ၊ ကို။ တေဟိ
 အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဉာဏံ၊ ကို။ **ဥယျန္တိ၊** ဟူ၍။ **နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊** ၏။ **ပညာပိ**
အာရမ္မဏဘူတာ ဥယျန္တိ ဣမိနာ ပဒေန၊ ဖြင့်။ ဥယျတော၊ သိအပ်သော
 ဥယျတရားမှ။ ဝိသုံ၊ အသီး။ ကတ္တာ၊ ၍။ ပညာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ၏။ တထာ ဟိ
 တတော ဧဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ တစ်နည်းကား-တထာ တံ ဝစနံ၊ သည်။ ဟိ သစ္စံ၊
 ၏။ ပညာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဉာဏန္တရဿ၊ ဉာဏ်တစ်ပါး၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ဌံ။ ဥယျဘာဝေနပိ၊
 ဥယျတရား၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ **ယံ ကိဉ္စိ အာရမ္မဏဘူတန္တိ၊** ကား။
 ယံ ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ ဉာဏဿ၊ ၏။ ဝိသယဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရူပါဒိ၊
 ရူပါရုံ အစရှိသည်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ (ဤသို့ ပေး)။ **အဇ္ဈတ္တိကံ ဝါ ဗဟိရံ ဝါတိ**
 ဧတ္ထ ပဒေ၊ ဌံ။ **ဝါသဒ္ဓေန၊** ဖြင့်။ ဩဠာရိကာဒိ၊ ဩဠာရိကအစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဏာတိ၊
 သင်္ဂြိုဟ်၏။ **သဗ္ဗံ တံ သင်္ခတေန အသင်္ခတေန စာတိ၊** ကား။ တံ သဗ္ဗံ၊ ကို။
 ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ သင်္ခတဘာဝေန စ၊ သင်္ခတအဖြစ်ဖြင့်
 လည်းကောင်း။ အသင်္ခတဘာဝေန စ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဥယျန္တိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊
 ၏။ ဟိ၊ စွ။ ဥယျဓမ္မဝသေန၊ ဥယျတရား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဥယျသုတ္တံ၊ ကို။
 ဥယျန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ။

ယံ ဝါ ပန ကိဉ္စိ ဘဂဝါ အညတရဝစနံ ဘာသတိတိ၊ ကား။ လောကီယ-
 လောကုတ္တရာဒိ သုတ္တေသု၊ လောကီလောကုတ္တရာ အစရှိသော သုတ်တို့တွင်။ ဧကသ္မိ
 သုတ္တေ၊ တစ်ခုသော သုတ်၌။ ဒွေ ဝါ၊ နှစ်ပါးသော သုတ်တို့ကိုလည်း။ ဘာသတိ၊
 ဟော၏။ (ဤသို့ ပေး)။ တေသု၊ ထိုလောကီ လောကုတ္တရာအစရှိသော အနက်တို့တွင်။
 ယံ ဝါ ပန ကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ အညတရဝစနံ၊ တစ်ပါးပါးသော အနက်ကို
 ဟောခြင်းကို။ ဧကသေဝ၊ တစ်ခုသော အနက်ကိုသာလျှင်။ ကထနံ၊ ဟောခြင်းကို။
 ဘာသတိ၊ ၏။ နိဒ္ဒိသတိ၊ ပြ၏။ **သဗ္ဗံ တံ ယထာနိဒ္ဓိဋ္ဌံ ဓာရယိတဗ္ဗန္တိ**၊ ကား။ သဗ္ဗံ
 သော။ တံ သုတ္တံ၊ ကို။ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊
 ၏။ (ထိုကို ဖွင့်လို၍ လောကီယာဒီသု စသည်ကို ဆိုလိုသတည်း)။ လောကီယာဒီသု၊
 လောကီအနက် အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရဝသေန၊ တစ်ပါးပါးသော အနက်၏
 အစွမ်းအားဖြင့်။ ယဒိ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ အကယ်၍ ပြအပ်သည် ဖြစ်အံ့။ အထ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ထိုသို့
 ပြအပ်သော်။ ဥဘယဝသေန၊ လောကီ လောကုတ္တရာ အစရှိသော နှစ်ပါးသော
 အနက်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင်သို့သော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့်။ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ၏။ ထထာ တထာ၊ ဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တံ တံ ပဓာနဘာဝေန၊
 ထိုထိုသို့သော ပဓာနဘာသန ပဓာနအဖြစ်ဖြင့်။ နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။
 အတ္ထော၊ တည်း။ ။

ကိလေသသဟိတညေဝ၊ ကိလေသာနှင့် တကွသာဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။
 ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရံ၊ ကိလေသာနှင့်
 တကွဖြစ်သော ကံသည်။ ဝိပါကဿ၊ ၏။ ဟေတု၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်။ ဣတိ
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ **“ဒုဝိဓော ဟေတု ယဉ္စ ကမ္မံ ယေ စ ကိလေသာ”**တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ၏။ **သမုဒယော ကိလေသာ**တိ ဧတ္ထ ပါဌေ၊ ၌။ “သမုဒယော”တိ ဧတေန
 ပဒေန၊ ဖြင့်။ သမုဒယပက္ခိယာ၊ သမုဒယအဖို့တို့၌ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။ “ကိလေသာ”တိ ပဒဿ၊ ကိလေသာဟူသော ပုဒ်၏လည်း။ (အတ္ထော၌ စပ်)။
 ကိလေသဝန္တော၊ ကိလေသာရှိကုန်သော တရားတို့သည်။ သံကိလိဋ္ဌာ၊ နှိပ်စက်တတ်
 ပူပန်စေတတ်သော တရားနှင့် ပြည့်စုံသော တရားတို့သည်။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။
 အတ္ထော၊ တည်း။ **ယံ ဒိဿတိ**တိ၊ ကား။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင်သို့သော သံဝရ
 အစရှိသည်သည်။ ဒိဿတိ၊ ထင်၏။ **တာသု တာသု ဘူမိသု**တိ၊ ကား။
 ပုထုဇ္ဇနဘူမိအာဒီသု၊ ပုထုဇ္ဇနဘုံ အစရှိသည်တို့၌။ **ကပ္ပိယာနုလောမေနာ**တိ၊ ကား။

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၇၇

ကပ္ပိယေန စ၊ အပ်သောအမှုဖြင့်လည်းကောင်း။ ကပ္ပိယာနုလောမေန စ၊ အပ်သည်အားလျော်သော အမှုဖြင့်လည်းကောင်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်အမှုကို။ ပါဠိယံ၊ ဌှံ။ သရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ၏။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သော အမှုမည်၏။ (ဝိနည်းပါဠိ၌ ဟောသည်ကို ယူ)။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ မဟာပဒေသဝသေန၊ မဟာပဒေသအစွမ်းအားဖြင့်။ နယတော၊ နည်းပြသောအားဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ၏။ တံ ကမ္မံ၊ သည်။ ကပ္ပိယာနုလောမံ၊ မည်၏။ (‘ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတီတိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ တံ ဝေါ ကပ္ပတိ’ စသည်ဖြင့် နည်းပြသောအားဖြင့် ဟောသည်ဟူလိုသော်)။ **ပဋိက္ခိတ္တကာရဏေနာတိ၊** ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်တော်မူအပ်၏။ တေန ကာရဏေန၊ ဖြင့်။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အဘယ်အမှုသည် ပယ်အပ်သောအမှုနည်း-ဟု အမေးရှိရကား ‘ဧကန္တေန’ စသောပါဠိကို မိန့်သော်။

(ဟိကား ဝါကျရမ္မဥပဿာသတည်း)။ ဧကန္တေန၊ ဖြင့်။ သရာဂါဒိသံဝတ္တနမေဝ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အမှုကိုသာလျှင်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ၏။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ သရာဂါယ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်ခြင်းငှာ။ သံဝတ္တနာဒိကာရဏေန၊ ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်း အစရှိသော အကြောင်းဖြင့်။ နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ၊ ၏။ **ဓမ္မဿာတိ၊** ကား။ အသင်္ခတဓမ္မဿ၊ ကို။ **အရိယဓမ္မာနန္တိ၊** ကား။ မဂ္ဂဖလဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ သေသံ၊ ကို။ သုဝိညေယျမေဝ၊ လျှင်ကတည်း။ ။

ဧတ္ထ စ၊ ဤသာသနပဋ္ဌာန၌လည်း။ သံကိလေသဘာဂိယာဒီနံ၊ သံကိလေသဘာဂိယသုတ် အစရှိသည်တို့၏။ အညမညံ သံသဂ္ဂတော၊ အချင်းချင်းရောသော အားဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ များသောအပြားရှိသော။ ပဋ္ဌာနဘေဒေါ၊ သာသနပဋ္ဌာနအပြားကို။ ဣစ္ဆိတော ယထာ၊ အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ လောကီယ-သတ္တာဓိဋ္ဌာနာဒိသံသဂ္ဂတောပိ၊ လောကီယသုတ် သတ္တာဓိဋ္ဌာနသုတ် အစရှိသည်တို့၏ ရောသောအားဖြင့်လည်း။ အနေကဝိဓော၊ သော။ ပဋ္ဌာနဘေဒေါ၊ သည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။

ဖြစ်သင့်ပါသော် ပါဠိ၌ လာသော် ကောင်းပါ၏တကား။ ဆရာဆိုကာမျှဖြင့် အသို့ယုံကြည်ရအံ့နည်း-ဟု စောဒနာရှိရကား ‘ပါဠိယံ ပန’ စသောပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ပါဠိယံ ပန၊ ဌိကား။ ဥဘယတ္ထာပိ၊ နှစ်ပါးသော သံကိလေသဘာဂိယ လောကိယ အစရှိသည်၌လည်း။ ဧကဒေသဒဿနဝသေန၊ တစ်စိတ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အာဂတတ္တာ၊ ကြောင့်။ နယဒဿနံ၊ နည်းပြခြင်းသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

အဘယ်ကြောင့် နည်းပြကာမျှ ဖြစ်လေသနည်း။ အလုံးစုံ အကြွင်းမဲ့ပင် ပြကောင်းပါ၏-တကားဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘သက္ကာ ဟိ’ စသောပါဌ်ကို မိန့်သတည်း။

 ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ [၄၊ ၂၇၅] ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညုနာ၊ ပညာရှိသော သူသည်။ တေ၊ ထိုသာသနပဋ္ဌာနအပြားတို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတုံ၊ ထုတ်ခြင်းငှာ။ သက္ကာ၊ ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နယဒဿနံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဤသို့ သမ္ပန်)။ သံကိလေသဘာဂိယာဒိနဉ္စ၊ အစရှိသည်တို့၏လည်းကောင်း။ လောကိယာဒိနဉ္စ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးသီး။ သံသဂ္ဂဘေဒဝသေန၊ ရောသောအပြား၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အနေကဝိဓော၊ သော။ အယံ ပဋ္ဌာနဘေဒေါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ ယထာ၊ ရအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ တူ။ ဥဘယေသမ္ပိ၊ နှစ်ပါးသော သံကိလေသဘာဂိယ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ သံသဂ္ဂဝသေန၊ ရောသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အယံ နယော၊ ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ လဗ္ဘတေဝ၊ ရအပ်သလျှင်ကတည်း။

ယခင် စကားကို ခိုင်စေမြဲစေလို၍ ‘လဗ္ဘတိ ဟိ’ စသည်ကို မိန့်သတည်း။

ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ လောကိယံ၊ သော။ သုတ္တံ၊ ကို။ (ဤကား သာမညတည်း။ ကိဉ္စိ စသည်ကား ဝိသေသတည်း)။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သော။ သံကိလေသဘာဂိယံ၊ သုတ်ကို။ ကိဉ္စိ၊ သော။ ဝါသနာဘာဂိယံ၊ သုတ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ လောကုတ္တရံ၊ သော။ သုတ္တံ၊ ကို။ ကိဉ္စိ၊ သော။ နိဗ္ဗေတဘာဂိယံ၊ ကို။ ကိဉ္စိ၊ သော။ အသေက္ခဘာဂိယံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော သုတ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ။

ဧဝံ၊ သို့။ သောဠသဝိဓော၊ သော။ ပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓံ၊ သော။ ပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ၍။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓော၊ သော။ ပဋ္ဌာနေ စ၊ ၌လည်း။ သောဠသဝိဓံ၊ သော။ ပဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ၍။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဒုကတိကာဒိဘေဒေန၊ ဒုကတိက အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သောအားဖြင့်။ ပဋ္ဌာနဝိဘာဂေါ၊ သာသနပဋ္ဌာနကို ဝေဖန်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သော စ ခေါ၊ ထိုသာသနပဋ္ဌာနကို

ဝါရ]

သာသနပဋ္ဌာနဝါရအဖွင့်

၃၇၉

ဝေဖန်ခြင်းကိုလည်း။ တီသု ပိဋကေသု၊ ပိဋကသုံးပုံတို့၌။ လတ္တမာနဿ၊ ရသင့်သော။
ဝါ၊ ထင်ရှားရှိသော။ သုတ္တပဒဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

**ယင်းသို့ ပိဋကသုံးပုံ၌ ရသင့်သောသုတ်ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သိအပ်သော
သုတ်ပုဒ်တို့ကို ထုတ်၍ ဆရာပြပါလော့ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိရကား ‘ယသ္မာ ပန’
စသည်ကို မိန့်သတည်း။**

ယသ္မာ ပန၊ ကား။ တာနိ တာနိ သုတ္တပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဥဒါဟရဏဝသေန၊
ဥဒါဟရဏ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဒ္ဒါရေတွာ၊ ၍။ ဣမသ္မိ အတ္ထေ၊ ဤသာသနပဋ္ဌာန
အရာကို။ ဝိတ္တာရိယမာနေ၊ ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်။ အတိပပဇ္ဇော၊ အလွန်ကျယ်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

**ယင်းသို့ ကျယ်ကာသာ မဟုတ်သေး-ဟု ပြအံ့သောငှာ ‘အတိဘာရိယာ
စ’အစရှိသော ပါဌ်တို့ကို ဆိုသတည်း။**

နေတ္တိသံဝဏ္ဏနာ၊ နေတ္တိအဖွင့်သည်။ ဝါ၊ နေတ္တိအဋ္ဌကထာသည်။ အတိဘာရိယာ
စ၊ အလွန်လေးသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

**ကျယ်စေကာ လေးစေကာမူ အကျယ်ချဲ့မှ သိလျှင်လည်း ချဲ့ကောင်း
ပါလေ၏ တကား-ဟု စုဒ်ထွက်ရာသောကြောင့် ‘သက္ကာ စ’ အစရှိသည်ကို
မိန့်သတည်း။**

ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝိညနာ၊ သည်။ အယံ အတ္ထော၊ ကို။ ဝိညာတုံ၊ ငှာ။
သက္ကာ စ၊ တတ်လည်းတတ်ကောင်းလေပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ အတ္ထံ၊ ကို။ မယံ၊
တို့သည်။ န ဝိတ္တာရိယံ၊ မချဲ့ကုန်သတည်း။

**ငါဆိုအပ်သောစကားသည် ပါဠိနှင့် လျောက်ပတ်ပါ၏-ဟု ပြလို၍
‘တေနေဝ ဟိ’ စသည်ကို ဆိုသတည်း။**

ဟိ၊ စွ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်သာလျှင်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အညမညသံသဂ္ဂဝသေန၊
အချင်းချင်းရောသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဋ္ဌာနဝိဘာဂေါ၊ ကို။ ဧကဒေသေနေဝ၊
ဖြင့်သာလျှင်။ ဒဿိတော၊ ၏။ နိပ္ပဒေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်။ န
ဒဿိတော၊ မပြအပ်။

သာသနပဋ္ဌာနဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။ ။

နိဂုံးစကား

ဧတ္တဝတာ စ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ (ပါဠိကို ရည်မူ ဝိဘဇန္တော အဒေသယိ၍၊ အဋ္ဌကထာကို ရည်မူ အာရဒ္ဒါ၍ စပ်)။

မိရော၊ မြိမြိသော ပညာရှိတော်မူထသော။ ဝသီ၊ ငါးပါးသော ဝသီဘော် ရှိတော်မူထသော။ **မဟာကစ္စာယနော၊** မဟာကစ္စည်းအမည် ရှိတော်မူထသော။ မဟာထေရော၊ သည်။ (ဝိဘဇန္တော အဒေသယိ၍ စပ်)၊ ‘သုဝိဒ္ဓဟိ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိနိစ္ဆယံဝိနိစ္ဆယေ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်သော’။ ဟာရေ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ နယေ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဌာနေ စ၊ သာသနာပဌာနတို့ကို လည်းကောင်း။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဖန်တော်မူလိုသည်ဖြစ်၍။ နဝင်္ဂဿ၊ ကိုးပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ သာသနဿ၊ ၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနဉ္စ၊ အနက်အဖွင့်လည်း ဖြစ်ထသော။ ဂမ္ဘီရဉ္စ၊ နက်နဲသည်လည်း ဖြစ်ထသော။ နိပုဏဉ္စ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်း ဖြစ်ထသော။ ယံ **နေတ္တိပကရဏံ၊** အကြင် နေတ္တိကျမ်းကို။ အဒေသယိ၊ ပြီ။

သဒ္ဓမ္မာဝတာရဌာနေ၊ သူတော်ကောင်းတရား၏ သက်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ နာဂသဂ္ဂယေ၊ နာဂသအမည်ရှိသော။ ပဋ္ဌနေ၊ ဆိပ်၌။ ဓမ္မာသောကမဟာရာဇ-ဝိဟာရေ၊ ဓမ္မာသောကမင်းမြတ်၏ ကျောင်း၌။ ဝသတာ ဝသန္တေန၊ နေသော။ မယာ၊ သည်။ (အာရဒ္ဒါ၍ စပ်)။

တဿ နေတ္တိပွကရဏဿ၊ ၏။ စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်းငှာ။ သဗ္ဗသော သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဥဒါဟရဏသုတ္တာနံ၊ ဥဒါဟရဏသုတ် တို့၏။ (လက္ခဏာနံ၌ စပ်)။ တစ်နည်းကား-သဗ္ဗသော သဗ္ဗပကာရေန၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ (အတ္ထံ ပကာသယန္တိ၌ စပ်)။ ဥဒါဟရဏသုတ္တာ-နဉ္စ၊ ဥဒါဟရဏဖြစ်သော သုတ်တို့၏လည်းကောင်း။ (‘ကာမံ ကာမယမာနဿ’ စသော သုတ်ကို ယူ)။ လက္ခဏာနဉ္စ၊ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော နေတ္တိသုတ်တို့၏ လည်းကောင်း။ (ဥဒါဟရဏ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော သုတ်မှ တစ်ပါးသော ‘ယံ လောကော ပူဇယတေ’ စသော အရှင်ကစ္စည်းစကားကို ယူ)။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပကာသယန္တိ၊ ပြတတ်သော။ ယာ **အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊** အကြင် အဋ္ဌကထာကို။ အာရဒ္ဒါ၊ ပြီ။

[၄ ၂၇၆]

အနာကုလာဝိနိစ္ဆယာ၊ မနှောင့်ယှက်သော အဆုံးအဖြတ် ရှိသော။ ဝါ၊ မရှုပ်ထွေးသော အဆုံးအဖြတ်ရှိသော။ အတ္ထံ၊ ကို။ ပကာသယန္တိ၊ ပြတတ်သော။ သာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ ပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (ဘာဏ- ဝါရတော၌ စပ်)။ သတ္တဝီသာယ၊ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော။ ဘာဏဝါရတော ဘာဏဝါရေဟိ၊ ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်။ သမတ္တာ၊ ပြီးပြည့်စုံပြီ။ (ဤကား သမောယောဇနာကို ထောက်၍ပေးသည်။) တစ်နည်းကား-ဘာဏဝါရတော၊ ဘာဏဝါရအားဖြင့်။ သတ္တဝီသာယ၊ သော။ ပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သမတ္တာ၊ ပြီ။

ဣတိ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ တံ အတ္ထဝဏ္ဏနံ၊ ထိုအဋ္ဌကထာကို။ သင်္ခရောန္တေန၊ စီရင်သော။ မယာ၊ သည်။ ယံ တံ ပုညံ၊ ကို။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်ပြီ။ တဿ ပုညဿ၊ ၏။ အာနုဘာဝေန၊ ကြောင့်။ လောကနာထဿ၊ လူသုံးပါးတို့ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ သို့။ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ စင်ကြယ်သော။ သီလာဒိပဋိပတ္တိယာ၊ သီလအစရှိသော အကျင့်ဖြင့်။ ဩဂါဟေတွာ၊ သက်ကုန်၍။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဟိနော၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဝိမုတ္တိရသဘာဂိနော၊ ဝိမုတ္တိရသအဖို့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တူ၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်သည်။ လောကသ္မိံ ၌။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ တိဋ္ဌတု၊ တည်စေသတည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပါဏိနော၊ တို့သည်။ တသ္မိံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ သဂါရဝါ၊ ရိုသေခြင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တူ၊ စေကုန်သတည်း။

ဒေဝေါပိ၊ မိုးသည်လည်း။ ကာလေန၊ လျောက်ပတ်သောအခါ၌။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝဿတု၊ ရွာစေသတည်း။ ဇဂတိပတိပိ၊ ရေမြေအရှင်မင်း သည်လည်း။ (ပိကို လိုက်စေသည်။) သဒ္ဓမ္မနိရတော၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ အမြဲမွေ့လျော်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ လောကံ၊ လူအပေါင်းကို။ ဓမ္မေနဝ၊ တရားသဖြင့်သာလျှင်။ ပသာသတု၊ ဆုံးမစေသတည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤကား၊ နိဂမနကထာ၊ နိဂုံးကိုဆိုသော စကားရပ်တည်း။

ဣတိ ဣမိနာ ယထာဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ၊ ဗဒရတိတ္ထမည်သော ကျောင်း၌ နေသော။ အာစရိယဓမ္မပါလေန၊ ဆရာဓမ္မပါလ

မထေရ်သည်။ ကတာ၊ သော။ နေတ္တိပွကရဏဿ၊ ဧ။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊
အဋ္ဌကထာသည်။ သမတ္တာ၊ ပြီ။ ။

ဣတိ၊ ဤတွင်ရွှေ။ နေတ္တိအဋ္ဌကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။ ။

နိဿယနိဂုံးနှင့် ဆုတောင်းဂါထာများ

ရဋ္ဌေ သုနာပရန္တဝေ၊ ဂါမေ ဂိရိဗ္ဗဇေ မဟာ။
ရာဇသင်္ကြန္တိ နာမေန၊ မဟာမစ္စေန သောကတေ။
မဟာလယေ ဝသန္တေန၊ သတာ သဒ္ဓမ္မနန္ဒိနာ။
ပသံသိတေန သာဓူဟိ၊ ရစိတော နိဿယော အယံ။
ကလိယုဂေ သဟဿန္တု၊ ပဉ္စတိသသတာမိကံ။
ပတ္တေ ဝေသာခမာသဿ၊ ပုဏ္ဏမာယံ သုနိဋ္ဌိတော။
ယန္တိ ဣမံ ကရောန္တေန၊ ပုညံ အဓိဂတံ မယာ။
တဿ တေဇေန နေတ္တိဝ၊ ယာဝ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ။
သပရတ္တေ ယထာဘူတံ၊ သာဓေယျံ သဗ္ဗသော သဒါ။
ပရိပူရေန္တု သင်္ကပ္ပိ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

သုနာပရန္တဝေ-သုနာပရန္တဝယေ၊ သုနာပရန္တအမည်ရှိသော။ ရဋ္ဌေ၊ တိုင်း၌။
ဂိရိဗ္ဗဇေ တောင်ငါးလုံးတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော။ ဂါမေ၊ ခြောက်ထောင်အိမ်ရှိသော ရွာ၌။
မဟာရာဇသင်္ကြန္တိ နာမေန၊ မဟာရာဇသင်္ကြန်အမည်ရှိသော။ မဟာမစ္စေန၊
မင်း၏အမတ်ကြီးသည်။ သောကတေ၊ ကောင်းစွာဆောက်လုပ်အပ်သော။ မဟာလယေ၊
ကျောင်းကြီး၌။ ဝသန္တေန၊ သီတင်းသုံးနေသော။ သာဓူဟိ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။
ပသံသိတေန၊ ချီးမွမ်းခြင်းရှိသော။ သတာ သန္တေန၊ သူတော်ကောင်းဖြစ်သော။
သဒ္ဓမ္မနန္ဒိနာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရစိတော၊ စီရင်အပ်သော။ အယံ နိဿယော၊
ဤနေတ္တိအဋ္ဌကထာ၏ နိဿယသည်။ (သုနိဋ္ဌိတောသို့ သွား)။ ကလိယုဂေ၊ ကောဇာ-
သက္ကရာဇ်သည်။ ပဉ္စတိသသတာမိကံ၊ တစ်ရာသုံးဆယ့်ငါးခုအလွန်ရှိသော။ သဟဿံ၊

တစ်ထောင်သို့။ ပတ္တေ၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ဝေသာခမာသဿ၊ ကဆုန်လ၏။ ပုဏ္ဏမာယံ၊ လပြည့်နေ့၌။ သုနိဋ္ဌိတော၊ ကောင်းစွာ ပြီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီ။

ဣမံ နိဿယံ၊ ကို။ ကရောန္တေန၊ သော။ မယာ၊ သည်။ ယံ တံ ပုညံ၊ အကြင် ကောင်းမှုကို။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်ပြီ။ တဿ ပုညဿ၊ ၏။ တေဇေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ နေတ္ထိ၊ နေတ္ထိကျမ်းသည်။ ယာဝ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်တိုင်အောင်။ အတ္ထံ၊ အကျိုးကို။ သာဓေတိ ဣဝ၊ ပြီးစေသကဲ့သို့။ ယာဝ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ၊ တိုင်အောင်။ သပရတ္ထေ၊ မိမိအကျိုး သူတစ်ပါးတို့၏အကျိုးကို။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောအလျောက်။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သာဓေယျံ၊ ပြီးစေရလို၏။ ပန္နရသော၊ တစ်ဆွဲငါးရက်တက်၍ ထွန်းသော။ စန္ဒော ယထာ။ လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့။ သင်္ကပ္ပိ၊ ကြံကြံသမျှသော အကြံတို့သည်။ ပရိပူရေန္တု၊ ပြည့်စေကုန်သတည်း။

ပေကူးသူဆုတောင်း

အက္ခရာ ဧကမေကဉ္စ၊ ဗုဒ္ဓရူပံ သမံ သိယာ။

တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ လိခေယျ ပိဋကတ္တယံ။

ပု ဒိ အာနန္တံ ပြည့်စုံပါလို၏။

သက္ကရာဇ် ၁၁၉၈-ခု နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁ ရက်၊ ၄ နေ့၊ သုံးချက်တီးကျော် အချိန်တွင် နေတ္ထိ အဋ္ဌကထာနိဿယ ဒုတိယတွဲကို ရေးကူး၍ ပြီးပြည့်စုံသည်။ နိဗ္ဗာနပစ္စယော ဟောတု။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၆-ခု တပို့တွဲလဆန်း ၂ ရက်နေ့တွင် ရေးကူး၍ ပြီးအောင်မြင် ပါသည်။ ရေးရသော အကျိုးအားဖြင့် အပါယ်လေးပါး ကပ်သုံးပါး ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးတို့မှ ကင်းလွတ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို ရရပါလို၏။

